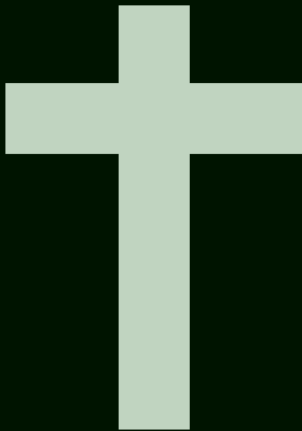

Moocaani iiji

New Testament in Muinane (CO:bmr:Muinane)

Moocaani iijɨ

New Testament in Muinane (CO:bmr:Muinane)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muinane

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Muinane [bmr], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muinane

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
ee143c59-0697-5cd3-8fac-4f9da98f0b30

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	63
SAN LUCAS	100
SAN JUAN	163
HECHOS	208
ROMANOS	263
1 CORINTIOS	288
2 CORINTIOS	313
GALATAS	330
EFESIOS	339
FILIPENSES	347
COLOSENSES	353
1 TESALONICENSES	359
2 TESALONICENSES	364
1 TIMOTEO	367
2 TIMOTEO	374
TITO	379
FILEMON	382
HEBREOS	384
SANTIAGO	403
1 SAN PEDRO AAME	410
2 SAN PEDRO AAME	417
1 SAN JUAN AAME	421
2 SAN JUAN AAME	427
3 SAN JUAN AAME	428
SAN JUDAS AAME	429
APOCALIPSIS	431

SAN MATEO

Jesucristo Säicjeminäa.

(Lc 3.23-38)

¹ Jinoodimou Jesucristo eedeetemihaiu iicaumo. Jaabo Jesucristo David, Abraham, icamisi iyaachi iicaubo.

² Jaabo Abraham Isaac onooboco seemevauhi. Jaabo Isaac seemevauhi Jacob onooboco. Jaabo Jacob seemeneu Juda onoobo bu saatoho inahabomi.

³ Jaabo Juda seemevauhi Fares, Zara, onoomisico. Jaamisi seejiu Tama onoogo. Jaabo Fares seemevauhi Esrom onooboco. Jaabo Esrom seemevauhi Aram onooboco.

⁴ Jaabo Aram seemevauhi Aminadaco. Jaabo seemevauhi Naaso onooboco. Jaabo seemevauhi Salmon onooboco.

⁵ Jaabo seemevauhi Boos onooboco. Jaabo seejiu Rahab onoogo. Jaabo Boos seemevauhi Obed onooboco. Jaabo seejiu Rut onoogo. Jaabo Obed seemevauhi Isai onooboco.

⁶ Jaabo Isai seemevauhi aivojübo Davidco. Jaabo aivojübo David taabau Betsabe onoogo. Jaago Uria onoobo taabaco udumitücuigo Salomon onooboco seemevauhi.

⁷ Jaabo Salomon Roboan onooboco seemevauhi. Jaabo seemevauhi Abia onooboco. Jaabo Abia seemevauhi Asa onooboco.

⁸ Jaabo Asa seemevauhi Josafat onooboco. Jaabo seemevauhi Joram onooboco. Jaabo seemevauhi Uzias onooboco.

⁹ Jaabo Uzias seemevauhi Jotan onooboco. Jaabo seemevauhi Acaz onooboco. Jaabo Acaz seemevauhi Ezequias onooboco.

¹⁰ Jaabo Ezequias seemevauhi Manase onooboco. Jaabo seemevauhi Amon onooboco. Jaabo seemevauhi Josia onooboco.

¹¹ Jaabo seemevauhi Jeconia onoobo, bu inahabomi icamoco Israel cumimänaaco Babilonia jiiñjevi asatyuudühivi.

¹² Jaanobuunati Jeconia seemevauhi Salatiel onooboco. Jaabo seemevauhi Zorobabelco.

¹³ Jaabo Zorobabel seemevauhi Abiud onooboco. Jaabo seemevauhi Eliaquim onooboco. Jaabo seemevauhi Azor onooboco.

¹⁴ Jaabo seemevauhi Sadoc onooboco. Jaabo seemevauhi Aquin onooboco. Jaabo seemevauhi Eliud onooboco.

¹⁵ Jaabo Eliud seemevauhi Eleazar onooboco. Jaabo seemevauhi Matan onooboco. Jaabo seemevauhi Jacob onooboco.

¹⁶ Jaabo Jacob seemevauhi Joseque Maria taje iicauboco. Jaago Maria Jesuco seemevauhi Cristo imomo iicaaboco.

¹⁷ Jaamaño Abraham iicaunoti David ifivuunovi icamo fahuseeci sino igueenemeheje idümobacajeva. Jaanoti bu siino tonoodibacajevaro, bu israelmico babiloniam iiguinonüumoro aamocasiunovi. Jaamo nanivamänaaco iicanicbadi. Babilonia jiiñjevi satyuumo. Jaanoti bu siino tonoodibacajeva nigaciti jari Cristo fiivuui.

Jesucristo Ifivuuno.

(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jilli Jesucristo fiivuui seeji Maria Joseque itajevaqui icacuui. Jaarugo diibomahi iicautinaacaro seemene ijeebüfaño icacuui Moocaani Gaija mitya noojiri.

¹⁹ Jaanaa Jose aiji ijeebii imino iicahicaumaño imuguutiibo miyaminaaco diigo tolli iicaunoco uguubusunoco. Jilli lliivi diigoti gaajaciratino idugaave-gui omoonijiruno,

²⁰ esamaajeri icahicaubovi fucu tigafañodi Moocaani toomominaafi dii-bovi ifaaveuboro diiboco nuuhi: Jose David iyaachi, igototiiboro Mari-aco diitaabati gaayici oono diigofaño seemene ifiivosee Moocaani Gaija seemene.

²¹ Jaasee ifiivoseeque Jesuti momoni. Jilli diibo momo icaji diibo cumiminaaco iimititi atajasujiibo iicamaño, nooboro.

²² Jilli icauno johono Moocaani ihiimaaminaafi Isaia onobofeenedi unuono imiyacafetequi:

²³ Bagocaja ohoovagoro seemevajigo. Jaabo momoji, Emanuel, nooboro. Jaano jino momo Emanuel onono: Moocaani mihaivi gasecui, eneejiruno.

²⁴ Jaabo Jose aaicuudi, Moocaani toomominaafi diiboco unuubadi mooniubo Mariaco mogaiti gaayiciubo.

²⁵ Jaarugoma icautiibo iseemeneque iiciugoro Jesuti omomoniutinohachuta.

2

Jiinjeo Maaimomi Jesuco Emecivauno.

¹ Jaabo Jesu fiivuuhi Belen onocuumivi Judea jiinijevi. Jaasumi Herode onoo bo toojiinije aivojiihou.* Jaanaa Jerusale cuumivi gaseumo oriente aamijiti asaaumo maaimomi gaseuhi.

² Jaamo dilluui: ¿Cuuca iicaabo judiomi aivojiiho ifiivoobo? Miho mihai orienteti imeecirigaico maatyimemere jino masaahi diiboco mihimovamo, noomoro.

³ Diito jilli unuunoco ihaivojiiho Herode uguubuuboro niji niji minifutu-uhi, bu paryi Jerusale cuumi miyaminaa icano.

⁴ Jaaboro ihaivojiiho paryicino sacerdotemi aivojitoco ucuuhuvauboro, bu Moise tajiibaco miyaminaaco ijiibeguefimoco icano ucuuhuvauboro di- itoco dilluubo: ¿Naa, conoovi fiivejiibo Cristo? nooboro.

⁵ Jaanegui nuumo: Belen de Judeavi fiivejiibo tolli nooboro Moocaani iimaaminaafi caatiniuhi:

⁶ Hijo Belen Juda jiinije cuumi, aivo obocigotirucuumi, bu toojiinjeo aivojitoguiinovi diicarahi. Jaarunaa Moocaani bocigusuhi. Miho difañoti aivojiiho fiiveji taacuumiminaa israelminaaco etemejiibo, noono, noomoro.

⁷ Jaanoma iicaubo Herode diito maaimomico toovono ucuuhuvauboro imino dilluui diitoco imeecirigaico cofucu aatyimeunoco.

⁸ Jaaboro diitoco Belen cuumijaa agalluuboro nuubo: Tahí mofoo. Jaamoro imino midillu toosee iicamañoco. Jaamo mahatyimedi uco mijibogo uujoho bu tolliro imetequi, nooboro.

⁹ Jilli nooboro diitoco maaimomico ihaivojiiho ijiibugueri fuumo. Jaanaaca diibo imeecirigaico aamijiti aatyimeubo diito imega feehicauhi. Jaanofeenevi jari imeecirigai samañoviro minifutuui toosee iicaunohallivi.

¹⁰ Jaagai imeecirigaico imaaimomi aatyimeumoro sihidi imo imo minifu- tuumo.

* 2:1 Jaabo Herode Imityaabo onoo bo.

11 Jaadi toojafaño ajaaveuume tooseeque atyimeuhi, bu seeji Mariaco icano. Jaamoro tooseeguiino ememuivuumoro tooseeque imuumo. Jaadi isatyotaaco afaayumoro tooseeque aciumo oro, insienso, mirra icanoco.

12 Jaadi tigafañodi diitoco: Herode iicahigodi muhuumidino, noonoro afaguunegui, siijiro uumiumo ijiinijejaago.

Jesuma Caanimisi Egipto Jiinijejaago Agaauo.

13 Jaamo diito maaimomi ufuunobuunati tigafaño Moocaani toomominaafi Josevi ajafeveuboro diiboco nuuhi: Gañiivo jaaboro seemeneque seejima diicibo Egipto jiinijeve digaa. Jaaboro tahi diica jari ico ononohachuta Herode amisi seemeneque guinejiibo igaicaaqui, nooboro.

14 Jaanegui Jose agañiivuboro tooseema seejico iicuboro fucufeeneviro fuuhi Egipto jiinijeve.

15 Tahi icaumo Herode iguijeveutinohachuta. Jilli icauno Moocaani ihi-imaaminaafifeenedi unuuno imiyacafetequi:

Egipto jiinijeti Taseemeneque cuhuvaji, unuuno.

Herode Seemeque Gaisiraicisuhi.

16 Jaanaaca Herode maaimomi diibo iijico agañiunoco agaajaciuboro sihidisi firatuubo. Jaaboro seemeque paryicino gaisiraicisuubo mificabaciti guinovii caumoco paryi Belen cuumiri icaumo seemeque, bu paryi ihallidi iicaucuumije miyaminaa seemeque icano, maaimomi diiboco unuusumi paryi ifiivusehejeque.

17 Jilli miyaavuuno, Moocaani iimaaminaafi Jeremia acaatinuono:

18 Guubuvusuno ico Rama onohigovi ataacasi sihidisi iijivoonino; Jaago Raquel iseemeque ataago. Jaago imogotihidi digoco ajacusunoco ochoomocinicuuneguiha, nooboro.

19 Jaanobuunati Herode iguijeveunobuunati siino Moocaani toomominaafi Josevi siino jafeveuhi tigafañodi Egipto jiinijeve. Jaabo diiboco nuuhi:

20 Goova gañiivoobo seemeneque seejima diicibo dojicuviro duhuumi Israel jiinijeve guijevecuumo seemeneque agaicaaguehicaumo, nooboro.

21 Jaanegui Jose agañiivuboro tooseeque seejima satyuuhi Israel jiinijejaago.

22 Jaarunaa Arquelao onooobo caanibuuna Judeavi aivojiboti iicaunoco Jose agaajauboro tahi ufuunoco iguiubo. Jaaboco tigafañodi iijibuguunoma iicaubo Galilea jiinijejaagoviro fuubo.

23 Jahigo ifutuudi Nazare cuumivi icatuubo. Jilli icauno Moocaani iimaaminaa unuuno imiyaavequi: Jesu Nazareoobo, noociniji, unuuno.

3

Jua Nitiminaafi Sicaihigovi Jibeguehi.

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Tusumi Jua Nitiminaafi saauhi Judeati iicano sicaihigovi jibogoboro jilli neehicauhi:

2 Amihai imitico mejeevesucu, jino Moocaani aivoji iicajino fitivucuui, nooboro.

3 Jaabo jaani Jua, johono diiboti Moocaani iimaaminaafi Isaia jilli nooboro acaatinuono:

Saatoho ico guubuvusuhi sicaihigoti ocoovadiicinino: Moocaani jahaico mihimibachu; sano ticovoro jahaico meheetavo, onono.

⁴ Jaabo Jua gaachehuu camellomi ijeene eetavotau. Jaabo machutahicau chahacami, bajo iimi icanoro.

⁵ Jaaboco uguubunicivamo saahicauhi Jerusale cuumiti. Paryi Judeao jiiñjeminaa, bu Jorda teehi fiitino iicano jiiñjeminaa icamo diiboco uguubunicivamo.

⁶ Jaamo iimitico ijibogonobuunati Jua diitoco Jorda onoohifaño nitihicauhi.

⁷ Jaanaaca bu diibojaago ajashutimo fariseomio, saduceomio icamo diibojaa iniquimaavamo asaahicaunoco aatyimeuboro diitoco nuuhi: jiiñimomibadi mihicano miyaminaa! ¿Mijoho amiihaico ijibogonoti mataajaji ñihicuno Moocaani omoonijino ifiitivonoti?

⁸ Jaanegui imino mihica miyaano amiihai eedeehifico mejeevesuno foovono ihifuvusuqui.

⁹ Jaamoro miihai Abraham iyaachimihai, noomoro mihiiamaadino. Miro jino amiihaico neehi: Jiba guisiba icarubati Abraham iyaachimihaiti Moocaani fiivusujirahi.

¹⁰ Miro jigaaje imibaicinicuuhi imohonoco iquitiqui. Jaabadi paryi imohono iiminoco onoovatihehejeque miqitimoro ciijigaifaño mijigasutahi.

¹¹ Miyaano naha uujoho ñifaihuri nitihicahi amiihai imitico mejeevesuuno jibogobadi iicano. Jaanoti naha taabuunati asaabo amiihaico nitiji Moocaani Gajari, ciijigairi icano. Diibo tajanaanivivi mityahi. Jaamaño uujoho aivo ifototihii diibo tihaijaajeque asatyejirunovi.

¹² Jaabo usefaño ipala icacuui. Jaaneri itrigoco iimibachuuboro ibeevaco aicujiiho. Jaaboro itrigo noovataco igranerofaño ficujiiho. Jaaboro ibeevanoco jigasujiibo ufucuro ajabaavejitino ciijigaifaño.

Jesuco Initiuno.

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Jaanaaca Jesu saauhi Galileati Jorda onoohijaago Jua iicauhigo diiboco Jua iniqui.

¹⁴ Jaarunaaca Jua iticoni imuguutihii. Jaaboro Jesuco nuubo: ¿Uco naha mijoho nitijirahi milliti bu ico uujoho nitijirahi? nooboro.

¹⁵ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Jaafa jisumihicaa tolli icano, tolli Moocaani atajibanoco imino momooniqui, nooboro.

¹⁶ Jaadi Jesuco initiubo iteehifañoti iinovaubacaro niqueje faayacafutuui. Jaanofañoti Jesu atyimeuhi Moocaani Gaija nimiihubadi jeevaabo diibohallivi iniitovaunoco.

¹⁷ Jaanaaca guubuvusuuno niquejefañoti unuuno: Jaani Taseemene aivo agaijiibo diiberi sihidi uujoho imo imo iicaabo, unuuno.

4

Jesuco Jji Inisuuno.

(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Jaanaacaro Moocaani Gaija Jesuco satyuuihi sihi sicaihigovi, jii diiboco inisuqui.

² Jaabo tahigo icaubo cuarentadi cuujeva, bu cuarentadi fucuva icano machutibo. Jaanobuunati jari diibo ajeba aivuuhi.

³ Jaaneguiiha ihiji Jesujaa asaaboro diiboco nisuvauhi jilli nooboro: Miyaano Moocaani Seemene idiicahachijii jiba guisibaco tajiba maahunoti iminifetequi, nooboro.

⁴ Jaarunaa Jesu diiboco iimusuuhi: Miiro Caatinihaame neehi: Idiinoro maahu sefari miyaminaafi icajitihi, tolliro bu Moocaani iiji sefari icajiibo, noono, nooboro.

⁵ Jaadi ihiji Jesuco satyuuhi iimino Jerusale cuumihallivi. Jaaboro diiboco caamovono ficuubo Moocaani iija niibahucu nijequevi.

⁶ Jaaboro diiboco nuubo: Miyaano aivo Moocaani Seemene idiicahachiiji juugati baavi casiniivo. Miiro Caatinihaamefaño noono: Moocaani itoomominaaco tajiibaji ico iteemequi ihusenehallivi ico gaayicinijimo. Jaabo guisiba sefavi ditihaiño aivovotino iicaqui, noono, nooboro.

⁷ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Miiro tolliro noono Caatinihaamefaño: Moocaanico nisudino, noono, nooboro.

⁸ Jaanaaca bu siino ihiji diiboco satyuuhi caamovobai nijequevi. Jaaboro paryi diiboco ifusuubo fanoojiinjeneque paryi ihaivojinoma.

⁹ Jaaboro diiboco nuubo: Meeeci, paryi jinooco ico uujohe aciji, taaguino ememuivooboro uco idiimohachiiji, nooboro.

¹⁰ Jaanoma iicaabo Jesu diiboco nuuhi: Satanas fuucu, miiro Caatinihaame neehi: Moocaani Dioscoro diimo. Jaaboro diibocoro deecivo, noono, nooboro.

¹¹ Jaadi jari ihiji Jesuditi buhigovi minifutuuhi. Jaadi Moocaani toomominaa asaamoro diiboco jeecivovauhi.

Jesu Ticonihi Ijibogoobo Galileavi.

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Jaanaa Jesu guubuuhii Jua civojafaño iicaunoco uguubuuboro fuuhi Galilea jinijevi.

¹³ Jaaruubo Nazare cuumivi icautiiboro ufuubo icatuuhi Capernau cumivi, Zabulon, Neftali icamisi jinije onoohigo muuaijiniri iicaucuumivi.

¹⁴ Tolli icauno, Moocaani iimaaminaafi Isaia acaatinuno imiyaacafetequi:

¹⁵ Zabulon jinije, Neftali jinije icano muuaijinidi iicano jihairi, Jordanti aamijijaagovi, Galilea icahigo judiomi icatimo icahigo.

¹⁶ Civono jinijeguiino iicaumoco achicuno seseene. Jaabadiro bu guijeve civo jinijeguiino iicaumoco sese achicivi, nooboro.

¹⁷ Jaadi jari Jesu ticoniuhii miyaminaaco ijibogoobo: Amihai imitico mejeevesucu jino Moocaani aivoji fiitivucuuhi, nooboro.

Jesu Coovahi Igueenemehejedimo Ficiminaaco.

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Jaanaaca Jesu feehicauhi Galilea muuaijinidi. Jaabo atyimeuhi miimisici inahaboma icamisico. Saafi momou Simon onoo bu samomou Pedro. Jaanoti saafi momou Andre onoo. Jaamisi ficiminaatisi iicaumaño isinicuuhuneri muuaifaño ficihicaumisi.

¹⁹ Jaamisico Jesu nuuhi: Tadyojicuti masaa amisico miyaminaa ficiminaatitisi eetavequi, nooboro.

²⁰ Jaasumiro isinicuuhunoco ejeevesuumisiro diibo dojicuti fuumisi.

²¹ Bu jaano janaanici Jesu siino sitisico atyimeuhi: Jacobo onoo, bu Jua icano iicamisi Zebedeo achimisico, imeenegafaño caanima iicaumisi isinicuuhunoco amaahuniumisico.

²² Jaamisico Jesu ucuuhuvaunegui caanico imeenegafaño ejeevesuumisiro diiboma fuumisi.

Jesu Sihidi Miyaminaaco Jibeguehi.

(Lc 6.17-19)

²³ Jaabo Jesu fahigovadi Galilea jiinjieri feehicauhi faacuumiva sinagogajanofaño jibogooboro. Moocaani aivoji jibogo iimino jibogoco jibogooboro, bu fanoova guihuvaneri iguihuvamoco buheesuuboro.

²⁴ Jaanoco Jesuditi guubucuumo paryicino Siria jiinjieri. Jaamoro diibojaa sivaumo paryicino fanoova guihuvaneri iicaumehejeque fanoova aivoneri, bu emeimivatomehejeque, epilepsia guihuvvari iicaumoco, bu idino isifañimehejeque icano. Jaamoco Jesu buheesuhicauhi.

²⁵ Jaaboco bucasihicaumo sihidi miyaminaa Galileaoto, bu Decapoli jiinije cuuminooto Jerusale cuumiotheje, bu Judea jiinijeoteheje, bu Jordan aamijijaagoteheje icamo.

5

Ifabaihallivi Jesu Jjibuguuno. (Lc 6.20-23)

¹ Jaanaa Jesu sihidi miyaminaa iicaumoco aatyimeuboro caamo ifabai nijequevi ufuuboro casivutuubo. Jaabo cojivi jibogominaa igaivuuhi.

² Jaadi Jesu ticovauhi diitoco jibogoobo jilli nooboro:

³ Imicani icamo Moocaanico iimogomo ijeebino idaasumaño. Jaamaño niquejefaño mihicaji.

⁴ Imicani icamo idaasuno iicamo. Diitoco Moocaani jacusuji.

⁵ Imicani icamo, ijeebino isicumo. Diito jiinijeque Moocaani aaciguujeque gaayiciji.

⁶ Imicani icamo iiminoco omoonjirunoco aivo iimogomo. Diito imo imo minifeteji.

⁷ Imicani icamo sitaaco idaasugomo. Diitoco Moocaani idaasugueji.

⁸ Imicani icamo ijeebini imihinivatimo. Diito Moocaanico atyimeji.

⁹ Imicani icamo sajeebini icaco omoonimo. Diitoco Moocaani: Taseeme, eneejimo.

¹⁰ Imicani icamo Moocaani iimogonoco omooninohalliti diitoco jiiheveeme. Diitononeji niqueje aivoji.

¹¹ Imicani amihai tahalliti amihaiico miyaminaa aivonoono onoomoro idaasuno omoonimo, amihaihallivi sicamañehejeque jibocasimo.

¹² Jaasumi sihidi imo imo mihica, toono jaada ufucu niquejefaño sihidi jeevano ijaadaco magaayiciji. Miiro tolliro amihai imegavi iicaumo Moocaani iiaaminaaco idaasuno mooniumo.

Jiinije Imuhu Ohoovicino. (Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Amihai jiinije imuhu. Jaano imuhu ijeevetecuuruva, zjinejeri bu mihimuhunjirahi; jinejebaguiha imicuujitiruno? Jaanoco buhi magañinoco miyaminaa quicujirahi.

Jiinije Aachicinita Ohoovicino.

¹⁴ Amihai jiinije aachiciniminaa. Miiro ifabaihalliri iicacuumi toovono icatatihi.

¹⁵ Bu jaabadiro cuugahuco minimoro siinerihallivi mafabaacutatihu. Jilliro ofoovomañovi caamo mificutahi paryi jaaha iicamoco ihachiciniqui.

¹⁶ Jaabadi amihai momooni amihai foovo miyaminaa imefeenevi foovono ihifuvusuqui. Jaamoro amihai imino momooninoco aatyimemere, Moocaani niquejefaño iicaaboco iimequi.

Jesu Tajibaco Jjibogono.

17 Uco mehesicinidino, Moise tajibaco, bu Moocaani iimaaminaa jibogoco icano finisuvaabo, noomoro. Jilli toono unuuno imiyacafetequi saahi.

18 Miuro miyanotiro amihaiico neehi: Niqueje, jiniye icano iicanohachuta tajibahaame naavutusuti sanooba gañicafetejitih, ufucu iicajino iicanohachuta.

19 Jaamaño tajibati sanoogayi ajashurunoco miyaano nootiibo tolli omoonibo, bu jaaboro sitaaco tolliro imitino imooniqui agaajasuuboco ufucu niquejefaño tolliro jilli imihifooti noocafetejiibo. Jaanoti imityagooboro imino omooniboro sitaaco tolliro imooniqui ijibogoo ufcu niquejefaño aivo miyaaboti noocafeteji.

20 Miuro jino amihaiico neehi: Amihai caatiniminaa, fariseomi icamo iicabadiro mihicamoro Moocaani iimogonoco momoonihachij; bu niquejefaño mefejetih.

Icajsuditi Jesu Jibogono.

(Lc 12.57-59)

21 Amihai muguubuhicacuhi, amihai eedeetemihaiico jilli unuunoco: Gaicaudino; cajaanihacho sitaaco agaicaaubo castigacafeteji, noomoro.

22 Miuro jino uujoho amihaiico neehi: Cajaatyohacho inahabojaago isifiratomo castigacafeteji. Cajaatyohacho inahaboco imitino onoomoco aivo isefa aivojito castigaji. Jaanoti bu inahaboco: Miyaabovidi, onoomo infierno cijigai nihicuguiino guinov; minifeteji.

23 Jaanogui Moocanico imequi ofooboro dinahaboma imitino idiicanoco edeesafotooboro,

24 siino uduumiiboro iticoni dinahabojaagovihi difoo. Jaaboro diibo dimijivotoobo sajeeb; minifototo. Jaadi jari duhumiibo Moocanico dimoto.

25 Jaanoti bu cajaatyohacho dihallivi jibogomoro ico isisisuqui asatyohachij, dinahaboma jihaviro dimijivo. Ico dugaacuminaafico acitotiibo iicaqui. Jaabo diibo sisiminaaco ico acijiruubo. Jaamo ico civojafaño jihacujirahi.

26 Miyanotiro ico neehi: Tahigoti dihiinejitirahi niinorejagayo adaadutinohachuta.

Jesu Jibeguehi Sifigoma Mihicajirunohallivi.

27 Amihairyo muguubuhicacuhi sicije unuucunoco: Sifigoma dicadino.

28 Miuro jino uujoho amihaiico neehi: Cajaatyohacho gaigooco imogomoro emecimo ijeebifañodi diigoma icacuhi.

29 Jaanogui dimiyanaagohaalli ico imitifaño agañisuhachij, toollico dciibo tehesino gañ; imijirunaa difiti samañogayiro iti agañicafotono. Jaanoti imijituruno faabohoro difi cijigaifaño agañicafotono.

30 Jaanoti bu dihuse dimiyahuse ico imitifaño agañisuhachij; quitciibo tehesino gañ; imijiruno samañogayiro iti agañicafotono. Jaanoti aivo imijituruno faabohoro cijigaifaño agañicafotono.*

Jesu Jibeguehi Gaigooco Ejeevesufinohallivi.

(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 Tolliro bu sicije nuumo: Cajaanihacho mogaico ejeevesumo, diigoco ejeevesucunohaameque ihaciqui, noono.

* 5:30 Jino jilli iiminocoro mooni, imitico deetavedino, eneejiruno.

32 Jaarunofaño uujoho neehi: Cajaanihacho mogaico ajevahalliti icatino ejeevesuhachijji diigoco ajeva imitico icisuubo. Jaamaño sifi ejeevesucuu-goco #ci#bi diigofañodi ajeva imitico ichi.

Jesu Moocaani Momofañodi Monoonicinohallivi Jj#bogono.

33 Tolliro bu muguubuhicacuui, s#icijem#naaco unuunoco: Moocaani momofañodi unuucuunoco bañidino diibo imefeenevi, noono.

34 Jaarunaaca uujoho am#haico neehi: Moocaani momofañodi mo-hoov#idino, niquejefañodi oov#icimoro meneedino, toono Moocaani aivoji icaga iicahigo.

35 Tolliro bu jii#ijefañodi mohoov#idino, toojehallivi Moocaani itihaico ificuunicije iicamaño; bu Jerusale cuumifañodi mohoov#idino, tuucuumi Aivoj#bo Jesu cuumi iicamaño.

36 Tolliro bu oov#iciboro: Tañigai seseeteji, needino. Tolli eneeneri sajebaco diinigaijeque seseetesujirahi, nacu bu civutusujirahi jaanucuhu.

37 Jilli ticovonoro: Jihi, Chahano, monoo. Jaanoti janaan#ivi mejeenesu-cuuno, toono ijiti asaacuuno.

M#ino Minaafico Magaijino.
(Lc 6.29-30)

38 Am#hairyo muguubuhicacuui, s#icije jilli unuunoco: Saafi aall#ico ifini-caruhachijji, bu diibo aall#ico finicarujirumo. Tolliro iigaico igañ#isuruva, bu diibo iigaico gañ#ijirumo.

39 Jaarunofaño uujoho am#haico neehi: Iimit#iboma mih#ibacasidino. #v#naaca jilliro saatoho am#hai imeti agabacuhachijji, saanaagoh#imeque bu mahaci tolliro bu igabacuqui.

40 Tolliro bu cajaatyohacho #co ahaam#imoro dicaamoojaco udum#icigohachijji, tolliro bu disacoco daaci.

41 Jaanoti bu tolliro saatoho, fisetaco minoo#i kilometro ticovovi satyequi ataj#bahachijji igueeneme kilometro ticovovi satyo.

42 Jaanoti bu cajaatyohacho #co siinoco idillumoco daaci, bu duvudu-vedino sita #co: Uco tooneguiha presta, noomoro idillumediti.

Dim#naaco Gaiji
(Lc 6.27-28, 32-36)

43 Tolliro bu s#icije unuunoco muguubucuui: Digataavom#inaafico gaiji. Jaaboro dim#naafico di#hegue, unuunoco.

44 Jaarunofaño uujoho am#haico neehi: Am#hai min#afico magaiji, Moocaanima mihiimaa am#haico aivonoono onoomoro #daasuno omoonimohallivi.†

45 Jaachijji am#hai Caani niquejefaño iicaabo seemeti mihicaji. M#iro diibo in#ibaco inusuhicahi iimit#imohallivi, bu iimimohallivi icano, bu tolliro nijabaco galluhicaabo iimihij#imohallivi, bu iimiti iij#im#naahallivi icano.

46 Jaanoti bu am#haico agaij#imocoro magaij#hachijji, #m#illi bu ijaadaco magaay#ijirahi? M#iro bu impuesto jaadusum#inaa imit#imo iicarumo tolliro moon#icahi.

47 Jaabad#iro bu dinahabocoro idilluhachijji, #m#inoodi imico toono edee-tavono? M#iro bu tolliro Moocaanico agaajat#imeheje tolliro moon#ifih.

48 Jaanegui am#haico neehi: Imimo mihica oono am#hai Caani niqueje-faño iicaabo aivo imiibo icabadi.

† 5:44 Sahaamefaño janaan#i jilli ficuumo: imino monoo am#haico imit#ino onoomoco, imino momooni am#haico ij#iheguemeque.

6

Jesu J#beguehi Imihusene Mihicanohallivi.

¹ Am#hai imino momooninoco miyaminaa imega momoonidino; jilli am#haico imityaguequiguiharo. Jaanoti tolli momoonihachiji am#hai Caani niquejefa#o iicaabo ijaadaco am#haico acijit#hi.

² Jaaneguiha siinoti ucuujivaachumoco siineri adaamususumi faacumiminaacoro gaajasudino: Oono ba#isuminaa sinagogajanofa#o, callene-feenevi icano omoonifbadi. Jaamo jilli moonin#o miyaminaa diitoti imino ihiimaaqi. Jaarunofa#o uujoho miyanotiro am#haico neehi: Jaama#o miyaminaa ico iimono toonorucu dijaada.

³ Jaanoti naha #joho #daasumoco siinoco adaacihachiji, toovono daaci, dimiyahuse omooninoco dinanihuse gaajacitino iicaqui.

⁴ Jilli toovonoro deetavo, jaachiji diicaani niquejefa#o iicaabo toovono edeetavonoco aatyimeebere ico ijaadaco ihaciqui.

*Jesu J#beguehi Moocaanima Imaaco.**(Lc 11.2-4)*

⁵ Jaamo bu am#hai Moocaanima mihiimaasumi ba#isuminaafi iicabadi mihicadino. Diibo imeguef#hi julleecin#boro sinagogajanofa#o ihiimaabo, bu callenejininovi jilli miyaminaa diiboco ihatyimequiguiharo. Miyanotiro am#haico neehi: Toono miyaminaafi obocigoneriro jaaducafutucuono.

⁶ Jaanoti naha #joho Moocaanima idiimaajisumi, dimecufa#o idicafotooboro cuhufono diguhugaco fabaacuubo diimaa Moocaanima #iro idiicahigo. Jaachiji diicaani niquejefa#o iicaabo toovono omooninoco aatyimeebere ico ijaadaco acijiibo.

⁷ Jaamo Moocaanima idiimaasumi jilli mih#foneheje sicama#eheje sama#ocoro unuucuma#ocoro siino needino: Oono Moocaanico agaajatimo iicanicibadi: Fine jilli: sihidi ihiimaaneri Moocaani uco guubuhi, noomoro eesicinifimo.

⁸ Jaamobadi mejeevadino. M#ro Moocaani imegav#ro am#hai midil-lutinaacoro gaajacuuhi am#hai mucuujivaachunoco.

⁹ Jaaneguiha am#hai jilli noomoro Moocaanima mihiimaa:

Moocaani niquejefa#o idiicaabo, jaafa dimomo imino ijeevadi ficucafetehi.

¹⁰ Jaafa dihaivoji saahi. Jaafa dijeeb#i onoobadi eetavocafetehi jinin#hallivi, oono niquejefa#o iicabadi.

¹¹ M#haico daaci machutaati fafucuvaaciv#ro.

¹² Jaaboro m#haico mohimitico buusu, oono bu m#hai, m#haico imitino omoonimoco toonoco mihimibachubadi.

¹³ Jaaboro m#haico inisunofa#o ga#isudino. M#haico imiti #ji useti taajasu.* Fine.

¹⁴ M#ro am#haico sita imitino omoonimoma toonoco mihimibachuhachiji, bu toll#ro am#hai Caani niquejefa#o iicaabo am#hai imitico imibachuji.

¹⁵ Jaanoti am#hai sitaama mihimibachucasitihachiji, bu am#hai Caani niquejefa#o iicaabo am#hai imitico imibachujit#hi.

Jesu J#beguehi Aigahallivi.

¹⁶ Jaabad#ro bu am#hai safucuo mahaigasumi am#hai imeque #daasuno miminiyudino, oono ba#isuminaa omoonin#icibadi. Diito tolli moonif#hi

* **6:13** Sahaamefa#o janaanici jilli ficuumo: M#ro pary#cinoro diino aivoji, mitya dihovos#i ufucuro ifininjitino icano, onoonoco.

amachutinoco miyaminaa ihatyimequi. Jaanegui amiihaico neehi: Toono jjaadaco mihicicuuhi miyaminaa obocigoneriro.

¹⁷ Jaanoti iijoho machutiibo adaigasumi dihmeque nitiiibo imino feedamaje,

¹⁸ miyaminaa machutiibo adaigaiñoco gaajacitimo iicaqui, idiiboro niquejefaño iicaabo Moocaani ijeevadi samisi diiboma mihicaabo igaaajaqui. Jaabo ico toono jaadaco aciji.

Niquejefaño Mubusumijema Mihicano.

(Lc 12.33-34)

¹⁹ Jiijehallivi sihidi busumijeeneque mititibaandino, deeira ifinisufijehallivi, bu tolliro paryi busumijeene unucufijehallivi, bu tolliro nanivaminaa ananinicinehejehallivi icano.

²⁰ Ivi idihigoro niquejefaño sihidi busumijeque mititibaani, deeira ifinisutihigo, fanoova unucutatihigo, bu nanivaminaa ananifitihigo icano.

²¹ Miiro amiihai busumijeene iicahigovi, bu amiihai jeebii icajirahi.

Mofi Imitino, Bu Imino Icano.

(Lc 11.34-36)

²²⁻²³ Miiro saafi ihaalli iimitiibo imino icajitirahi. Jaabadiro saafi ijeebii iimitiibo imihusetihi. Jaabo iimitinoguiino icaji. Jaanoti Moocaani ijeebiiico iimibachuhachiiji imihusetjiibo. Moocaani iimogobadi icacujiiibo. Jaanoti miño imitico iminobadi mehesicinihachiiji, janaaniciivi aivo imitino.

Moocaani, Bu Nihibami Icano.

(Lc 16.13)

²⁴ Miihaiñooba miimisiici ihaivojitisima icajitirahi. Miiro saafico iijihegueebere saaficoro gaijijiruubo. Jaabadiro bu sano nihibamico, Moocaanico icano magaijijitirahi.

Moocaani Iseemeque Teemefihi.

(Lc 12.22-31)

²⁵ Amiihaico neehi: Niji niji amiihai jeebiiinoco momoonidino toono safari mihicaqui, mamachujirunehejeri, bu mahadujirunehejeri icano, bu tolliro miiiciniijino gaachehuri icano. ¿Nacu mofi gaachehu janaaniciivi jaaducafototih?

²⁶ Eneecau oono joomi caamodi agahafomoco miiifinici, basutirumo, bu abasuno noovaco icitirumo icano. Jaarumoco amiihai Caani niquejefaño iicaabo† diitoco machuco acifihi. Jaamo diito joomi janaaniciivi amiihai majaaducafetehi.

²⁷ ¿Nacu amiihaiti cajaanii siino janaanici ticovovi macaamevetejirahi toono fanoovari niji niji mihicahicanoti?

²⁸ ¿Jaamo collihi amiihai gaachehuri niji niji mihicahicahi? Eneecau oono deecanoco miiifinici, ducicamaaitruno gaachehunoco eetavotruno icano.

²⁹ Jaarunaa amiihaico neehi: Salomon aivo sihidi jeevano iminoonoma icaruubo toono deecanobadi jeevautihi.

³⁰ Jaabo Moocaani, buhicaga toono ñaavahu jaachiiji bajifaño icano, civohogo iquiticafotonoro ciijigaiñaño jigasucafotono icarunoco Moocaani imino gaachehuco miiihacubadi moonihi. Jaanegui amiihaico gaachehunoco jicujiiibo, ajashucani amiihai miyaavogo mihicano miyaminaaco.

³¹ Jaanegui niji niji mihicadino jilli noomoro: ¿Jinejeque jana mamachuji? ¿Jinejeque jana mahaduji? ¿Jinejeque jana mijicafeteji? noomoro.

³² Miïro jihomonehejequere imiyaavogotimo guinehicahi. Jaanoti naha amiihai, amiihai Caani niqnejefaño iicaaboma mihicahi. Jaabo gaajacuuiha amiihai paryi tonehejeri mucuujivaachunoco.

³³ Jaaneguiiha Moocaani aivojijaagoviro dijeebico ficu, jaaboro diibo iimogonocoro deetavo icano. Jaadi jari paryi tonehejeque bu gaayiciji.

³⁴ Jaaneguiiha civohogo iicajinehejeri amiihai jeebico niji niji moonidino. Toono amiihaiti civohogoro finijitihî. Fafucuvaaciviro iima ajashutino icahicacuuno toono niji niji idiicano.

7

Sifi Imitico Needino.

(Lc 6.37-38, 41-42)

¹ Sitaaco iimiti meneedino, jaachijî amiihaico bu Moocaani amiihai imiti needino.

² Toono amiihai sitaaco moneehicabadiro bu amiihaico moonijiiibo, bu oono amiihai sitaaco mohoovicihicaneriro amiihaico oovicijiiibo.

³ ¿Jaabo milli bu dinahabo aalliiifaño iicano beevagayico daatyimejirahi, dihaalliiifaño bu iicatuuci cutuucico atyimetiiiboro?

⁴ Jaabo ijoho dihaalliiifaño cutuucima idiicaabo, ¿milli bu dinahaboco neejirahi: Juugavi disaa oono dihaalliiifaño iicano beevagayico ico iciqui, nooboro?

⁵ ¡Bañisuminaafi idiicaabo! Iticoni toono dihaalliiifaño iicatuucico diici. Jaadi jari imino adaatyimeebere dinahabo aalliiifaño iicano beevagayico diiciji.

⁶ Iiminoco imiyaavogotimo jicubadi iicamoco mahacidino, amiihaijaagovi emecafotomoro amiihaico dedaahenidimo. Bu amiihai iimogonoco diito iimitimo faafaimibadi iicamoco mahacidino, toono iiminoco quicudimo.

Midillu, Miguiino Icano.

(Lc 11.9-13)

⁷ Midillu amiihaico Moocaani ihaciqui. Miguiino, jaamo mahatyimehi. Tolliro bu guhugati mocoova amiihaidi ifaayiciqui.

⁸ Miïro idilluubo gaayicifihî, bu iguiinoobo atyimefihî; bu guhugati ocoovaaboco faayicifimo.

⁹ ¿Nacu icamo saatohoba amiihaiti amiihai seemeneque maahuco idil-lusumi guisibaco mahacijirumo?

¹⁰ ¿Nacu bu taavaaboco idillusumi jiiinimocoro mahacijirumo?

¹¹ Miïro amiihai mihimiftirumo iiminocoro amiihai seemeque mahacinoco magaajahi. ¡Jaanegui imi amiihai Caani niqnejefaño iicaabo iiminoco aciji midillumoco!

¹² Jaaneguiiha amiihai sitaama imino mihica oono amiihaima diito imino iicanoco mihimogobadi; Miïro tolli Moise tajjiba neehi, bu Moocaani iimaaminaa aamene neehi icano.

Ijene Jiihai Aamiji.

(Lc 13.24)

¹³ Ijene jiihai aamijiriro mijicamaaje. Jaanoti oono gujivefaño asatyono jiihai aamiji guiraahi, jiihai guiraahi icano. Jaano carecunoono jahigoviro sihidî miyaminaa fehicahi.

14 Jaanoti naha fiivojaa asatyono jiihai aamiji, bu fiivojaa asatyono jiihai icano ijene, ajashuno icano. Jaamaño miiidimoro atyimehicahi.

Imohoco Inoovatiro Magaajatahi.

(Lc 6.43-44)

15 Amiihai ifico magaihuini oono abañiffimo uujoho Moocanijaagodi iimaahi eneehicamoti. Diito amiihaijaago saaji ovejamibadi iminifotomoro. Jaarumo fañooto jicumi sifiirafiimo.

16 Jaamoco magaajaci omooninehejeti; miiro miijoho baacuco jaanoti icitahi, bu añaajeque jariiimohoti icitahi icano.

17 Miiro paryi iimino imohono iiminocoro noovafihi. Jaabadiro bu iimitino imohono iimitinocoro noovafihi.

18 Iimiho imoho iimitinoco noovajitirahi, bu iimitiho iiminoco noovajitirahi icano.

19 Jaano paryicino iiminoco onoovatino imohonoco mihillumoro ciijigaifaño mijigasutahi.

20 Jaaneguiiha diitoco magaajaci omoonotiro.

Famoovaro Niquejefaño Feejitihi.

(Lc 13.25-27)

21 Famooro oono uco: Aivojiiho, Aivojiiho, eneehicamo niquejefaño feejitihi. Idimoro Taacaani niquejefaño iicaabo iimogonoco omoonihicamo feeji.

22 Tufucu agasedi ajashutimo uco neeji: Aivojiiho, Aivojiiho, miihai dimemeri miiimaahicahi, dimomofañodi miihai iimitino ijimico buhi magañihicahi, bu dimomofañodi miihai guiraano sihidi ejeevanehejeque meheetavehicahi icano, noomoro.

23 Jaarumoco uujoho neeji: Amiihaico uujoho gaajatihi. Uuti buhigovi miminifoto amiihai iimitinoco momoonihicamo, nooboro.

Ucuhufono, Acahajino Icano.

(Lc 6.47-49; Mr 1.22)

24 Jaamaño uujoho onoonoco uguubuuboro uujoho onoobadi omooniiho, oono saafi agaajaabo guisibanohallivi iijaco eheetavuubobadi jeevahi.

25 Jaajahallivi aiguuruno, sihidi teehino machituurahi, bu sefano guibuhuba toojahallivi saaurahi icano. Jaarunofaño tooja acutuutihi, tano cuhufono guisibanohallivi cuhufono tano inicuciniumaño.

26 Jaanoti uco guubucuuruubo uujoho onoonoco omooniiho agaa-jatiihobadi jiiinigaibaahohallivi iijaco eheetavuubobadi jeevahi.

27 Toojahallivi aiguno, teehino machituuhi, sefano quijeba saauhi icano. Jaaneri tooja sano acutuuhi. Jaano sihidaasu! nooboro.

28 Jesu iijibuguunoco iimivuudi sihidi miyaminaa jabafiitehicaui,

29 fariseomibadi icatiiho, aivojiiho mityama iicaabo iicanicibadi iijibeguehicauneri.

8

Jesu Foojohoma Icaaboco Buheesuhi.

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Jaabo Jesu tobai nijequeti iniituuboco sihidi miyaminaa bucasiuhi.

2 Jaanaaca diibojaago saabo saafi foojohoma iicaubo. Jaaboro Jesuguiino ememiiuuboro diiboco nuuhi: Aivojiiho idiimogohachuii uco dimibachu taguihuvati, nooboro.

³ Jaanegui Jesu diiboco ihuseri dud#ciuhi: Imeguehi, buheetecu, nooboro. Jaasumiro diibo toono ifoojohoti buheetecuuhi.

⁴ Jaaboro Jesu diiboco nuuhi: Jeedicahi m#ihaifi#oobaco diibeguedino, jilliro foobo sacerdoteque difico dihifusuto. Jaaboro asigayiti satyoobo Moocaa-ico deecivoto Moise ataji#baubadi, toonoti famooro igaajaqui toono diguihu-vati idihimitucunoco.

Jesu Buheesuhi Romanomi Amocasiminaa Aivoj#bo Cojiminaafico.
(Lc 7.1-10)

⁵ Jaabo Jesu Capernau cuumifa#o j#cafutuubaaca romanomi amocasiminaa aivoj#bo diibojaago asauboro diiboco noovauhi:

⁶ Aivoj#bo, tacominaafi jaahe idaasuno icahi aveneri isifa#i#bo acahi, nooboro.

⁷ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Uujoho ofooboro buheesuteji, nooboro.

⁸ Jaarunaa ihaivoj#bo iimusuuhi: Aivoj#bo, sihidi jeevahi jaabo iijajaagou efeejiruno. Jilliro taji#ba dihijico jaaneri tacominaafi ibuheetequi.

⁹ Mi#ro bu uujoho icaruubo aivojito iijigui#ino icahi, bu jaaruubo amocasinanaa aivoj#boti icahi. Jaamoti saafico: Difo, unuusumi foonic#bo. Jaanoti bu sifico: Disaa, unuusumi bu saanic#bo. Tolliro bu tacominaafico: Toonoco deetavo, unuusumi bu eetavonic#bo.

¹⁰ Jilli diibo unuunoco, Jesu uguubuuboro sihidi jabafituuhi. Jaaboro diibo dojicuti ufuumoco nuubo: Miyantiro am#ihaico neehi. Paryi Israel cuuminaafeenevi aivo jaani miyaavogobadi icamoco atyimetih.

¹¹ Am#ihaico neehi, ajashutimo saaji niquejejaagoti, aamijijaagoti icano. Jaamoro niqueje aivojifa#o Abraham, Isaac, Jacob, icamoma acasivomoro machujimo.

¹² Jaanotinaa niqueje aivojifa#o efeejirumo jilliro jahisi icivohigoviro ga#icafeteji tahigo ataacasimoro igai#ooco oojisujihigovi.

¹³ Jaaboro Jesu ihaivoj#boco nuuhi: Fuucu diijajaagovi jaafa dicojiminaafi buheecuji #joho imiyaavogobadi, nooboro.

Jaasumiro tolli diibo unuuno ticovovi diibo buheetecuuhi.

Jesu Buheesuhi Pedro Baaboco.
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Jaadi Jesu Pedro iijajaago ufuubo atyimeuhi Pedro baabo sinafeteri iguihuvaugo acaugoco.

¹⁵ Jaagoco ihuseti udud#ciuneriro iguihuva diigoco buuhi. Jaasumiro diigo aga#iivugoro ticovaugo diitoco ejeecivuugo.

Jesu Buheesuhi Ajashutimo Iguihuvamoco.
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Jaanaa mihijicuudi diibojaa sivaumo sihidi iimitino meimi ijeeb#ifa#o iicaumehejeque. Jaamoco safooro unuuneriro paryi famoocoro buhi gavaracuubo, bu tolliro iguihuvaumoco paryi buheesuubo.

¹⁷ Jaano jilli icauno Moocaa#ni iimaaminaafi Isaia unuuno imiyacafetequi. Jilli unuuno: Diibo ic#hi moniinovaha#ooco, bu moguihuvaha#ooco icano.

Jesuma Ufuujirumo.
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Jaanaa Jesu atyimeuhi diibohallidi sihidi miyaminaa emecuvuunoco. Jaanegui taji#baubo onogoomuaivi ifatyequi.

¹⁹ Jaanaa Moise taji#ba gaajaminaafi Jesujaago asauboro diiboco noovauhi: Ji#bogominaafi, #ima uujoho feejirahi #joho ofoohigovi, nooboro.

²⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Bajihimi ihojinoma icahi, bu joomi ihi-icunoma icahi icano. Jaanoti uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo iinigaico conoovi isiucarujirumaño chahahi, nooboro.

²¹ Jaadi bu saafi ijibogominaaototi diiboco nuuhi: Aivojibo, jaafahiica iticoni guihirubi iguijevedihivi icidihica, nooboro.

²² Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Ijoho tadyojicuti disaa. Jaanoti jaafa tahi diito ifinijitino fiivoma iicatimo iguijevemeque ciji, nuuruubo.

Jesu Sicutusuhi Guibuhuba, Tyucaai Icanoco.

(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Jaaboro Jesu imeenegafaño jicafutuuhi ijibogominaama.

²⁴ Jaanaaca sefano guibuhuba saauhi imuuaihallivi. Jaano ityuucari imeenega niituurahi. Jaanaa Jesu imeenegafaño cigahicauhi.

²⁵ Jaanegui ijibogominaa diiboco aaicusuumoro nuuhi: ¡Aivojibo, miihaico taajasu! Jino miniitucuuhi, noomoro.

²⁶ Jaanegui iimusubo: ¿Collihí mihiguetehi? ¡Ajashucani amiihai miyaavogo! nooboro.

Jaadi agañiivuboro iguibuhubaco iibaubo, bu imuuaiico iibaubo icano. Jaasumiro sano paryi sicutuuno.

²⁷ Jaaneri diito sihidi ajabafituumoro nuumo: ¿Coyomo miyaminaafi fine jaani jino guibuhuba, bu muuai icanomalyo diiboco imityagoobo? noomoro.

Gadara Miyaminaa Emeimivatuumo.

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jaabo onogoomuaaivi Gadara jiiñijevi ifutuubaaca miimisiici gaifimisi ciihojinojaa iicahicauhigoti diibojaagovi saauhi, iimitino ijima ijeebifaño iicaumisi. Jaamisi sihidi jeevano sifiramisi. Jaamaño miihaiñooba toojiri feehicautihi.

²⁹ Jaamisi asaumisiro ticovauhi ocoovadiivomisi: ¿Collihí mojaago saahi, ijoho Jesu Moocaani achi idiicaabo? ¿Jaabo juu saahi miihaico imegaviro iidaasunisiici gaifimisi ciihojinojaa iicahicauhigoti diibojaagovi saauhi, iimitino ijima ijeeo mooniqui? noomisiro.

³⁰ Jaamañoti fiitino icaumo sihidi faafaimi machumoro iiguumo;

³¹ Jaamoro diito iimitino ijimi Jesuco dilluuhi: Miihaico buhigovi agañijihachijji, jaatyo faafaimifaño miihaico gallu, noomoro.

³² Jaanegui Jesu: Jii tahi diitofaño mofoo, nooboro iimusuuhi.

Jaanegui diito iimitino ijimi diitisifañoti ihiinumoro ifaafaimifaño fuhui. Jaasumiro diito paryi ifaafaimi ifagajiti muuaifaño aafuumoro paryi macaniuhi imuuifaño.

³³ Jaabo diito ifaafaimi toominaa diito tolli iicaunoco aatyimeumoro jinoomoro cuumijaago ufuumoro jibugutuuhi tolli ifaafaimi iicaunoco, bu diitisi ijimima iicaumisi tolli iicaunoco icano.

³⁴ Jaanegui tuucuumioto paryi Jesujaagovi asaumoro diiboco galluumo, ijiniijeti buhigovi ifeequi.

9

Jesu Buheesuhi Idiño Isifañiboco.

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Jaanegui Jesu meenegafaño ijicafutuuboro ufuubo ifutuuhi onogoomuaaivi iicacuumi iicauhigo.

² Jahi diibojaago sivaumo saafico idiiño isifañiuboo icigaiijefaño siuciniuboco. Jaamo miyaavogoco Jesu aatyimeuboro iguihuvauboco nuuhi: Guihi, quehecuto, dihimiti ico imibachucafutucuuhi, nooboro.

³ Jaanoco tajiiba caatiniminaati saatoho uguubuumoro ijeebifañodi nuuhi: ¿Milli jaani Moocanico imitino moonihi ihimaari? noomoro.

⁴ Jaanoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: ¿Colihiica imiticani mehesamaahi?

⁵ ¿Tihicani jana amiihaidi, dihimiti imibachucafutucuuhi onono, gañiivoobo diigo onono?

⁶ Eneecau bu amiihaico ifusuqui uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo jiiñijehallivi imiti imibachu mityama iicanoco, nooboro, idiiño isifañiuboco nuubo: Gañiivoobo dicigaiijeque diicibo diijajaago fuucu, nooboro.

⁷ Jaasumiro idiiño isifañiuboo icigaiijeque hicuboro iijajaago fuucuuihi.

⁸ Jaanoco miyaminaa aatyimeumoro sihidi iguiumo. Jaamoro Moocanico imuumo miyaminaafico tomityaco aaciunohallivi.

Jesu Mateoco Cuuhuvahi.

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Jaamañoti Jesu ufuubo, aatyimeuhi Mateo onoboco, impuestoco ajaadusuhicaumañeri giciniuboco. Jaaboro diiboco nuubo: Tadyojicuti disaa, nooboro.

Jaanegui Mateo agañiivuuboro diibo dojicuti fuuhi.

¹⁰ Jaanaaca bu Jesu jaahe amachuubo giciniuboo cojiri, bu sihidi saatoho impuestoco jaadusuminaa, bu saatoho imitiminaa icamo asaaumoro Jesu iijibogominaama icauco cojivi casicamaaivauhi.

¹¹ Jaanoco fariseomi aatyimeumoro iijibogominaaco dilluuihi: ¿Milli jaabo oono amiihai jibogominaafi machuhi impuestoco jaadusuminaama, bu saatoho imitiminaama icano? noomoro.

¹² Jaanoco Jesu uguubuuboro nuuhi: Iimimo iguihuvatimo, taabuminaafico imogotatihi, iguihuvamoro taabuminaafico imeguefihii, nooboro.

¹³ Eneecau mofoomoro jino Caatinahaamefaño jilli onoonoco magajato: Uujoho imeguehi sitaaco mihidaasugonoco. Jaanoti imogotihii jeecivo asimico magajacaumoro mejeecivonoco. Miuro: Uujoho imino icahi, onoomoco cuuhuvaqui saatihi. Iimitimeguiiha saahi iimiti ifico ijeevesuqui, nooboro.

Jesuco Dilluumo Machutimo Aigafinohallivi.

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Jaanaaca Jua Nitiminaafi jibogominaa Jesujaago asaaumoro diiboco dilluvauhi: ¿Jana milliti miihai, bu fariseomi jibogominaa icamo machutimo mahaiganicinaaca dita aigahicatihii? noomoro.

¹⁵ Jaanegui Jesu diitoco oovicuboro iimusuuhi: ¿Nacuuhu taabava jibaimojaago ucuuhuvamo idaasuri machutimo icanicijirahi; diitofeeneri aiji iicanohachuta? Jaanoti naha icajinehiica uujoho udumiticafotodihivi idaasuno iicaneri aigajimo, nooboro.

¹⁶ Miuro miihaiñooba bobaryuri eedechehu gaachehuco maahunitatihi bobarye fañoviro iguiycafeteneri eedeene agallajiruneguiiha. Jaaneri toopaaaje janaanaciviro guiraatejirahi.

¹⁷ Jaabadiro bu miihoho bofaihu aivofaihuco eedejutafaño ficutatihii. Jaanoti tolli momooniruva tujutaje jerucamaaijirahi. Jaaneri tujutaje, bu

ihavofaihu icano gañ#cafetejirahi. Jaanegui bofaihuco bujutafaño mificu-tahi. Jaaneri fanooiro icafihi, nooboro. Jilli Jesu nuuhi eedeej#bogonoco mejeevesumoro bohono j#bogoco meheetavequi.

Jairo Aicigai, Bu Jesu Gaachehuco Udud#ciugo Icano.
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Jilli Jesu nuunaaca judiomi aivoj#bo agaseuboro diibo imegavi ajavu-
vuuboro diiboco nuuhi: Aicigai jaachii#iro gujiveecuui. Jaarunaaca #ijoho
ofooboro diigohall#vi dihuseque ificuuneri siino doj#cuvi#ro buheetejirugo,
nooboro.

¹⁹ Jaanegui Jesu aga#iivuuoro diiboma fuubo ij#bogom#naama.

²⁰ Jaanaa saafigo gaigo fahuseeci motihaiti mificabaci id#nohachuta
tijeheri iicaugo ibujinaagoti asaagoro Jesu gaachehujinibaco dud#ci#vauhi.

²¹ Jilli igaachehujinibaco udud#cinero: Buheej, noogoro eesamaaihi-
caumaño.

²² Jaarunaaca Jesu acajebeveuboro diigoco aaty#meuboro nuuhi: Quehe-
cuto gaha; imiyaavogomaño buhesucafeteji, nooboro.

Jaasumiro diigo buheetecuui.

²³ Jaanaa Jesu ihavoj#bo ijafaño #futuubo aty#meuhi masim#naaco di-
igoco ic#qui iigaiy#ci#umoco, bu miyam#naa ataacasimo ocoovadiic#n#noco
icano aaty#meuboro

²⁴ diitoco nuuhi: Jahisivi mihiino m#ro gujivetigo bagocaja jilliro cigago,
nooboro.

Jaaneri diibediti miyam#naa jehebaciasuhi.

²⁵ Jaarunaa Jesu diitoco jahisivi ihinusuuboro fa#noojavi ufuuboro diigoco
ihuseti agaay#ci#uboro ga#i#y#ci#uhi. Jaasumiro diigo ga#i#vuuhi.

²⁶ Jaano paryi tooji#n#j#ri gaajacafutuui diibo tolli omoon#uno.

Jesu Buheesuhi Aaty#met#misico.

²⁷ Jaabo toojati ihinuuboro Jesu ufuuboco miim#si#ci aaty#meut#misi buca-
siuhi coovadiic#n#misiro: Misico didaasugo David Iyaachi, noomisiro.

²⁸ Jaanaa Jesu jaahevi j#cafutuubojaago fuumisi. Jaamisico dilluubo:
¿Nacuhu am#isi mimiyaaveguehi toonoco omoon#j#runoco? nooboro.

Jaanegui diitisi: J#hi Aivoj#bo, noomisiro iimusuuhi.

²⁹ Jaanegui Jesu diitisi aall#n#noco udud#ci#uboro nuuhi: Jaafa am#isi
miyaavogobadi icano, nooboro.

³⁰ Jaasumiro diitisiso ihaall#no iminutuui. Jaaboro Jesu diitisiso faguui:
Jeedicahi m#ihai#oobaco muguubusudino, nooboro.

³¹ Jaarunofaño ufuumisiro j#buguumisi paryi tooji#n#j#ri Jesu
omoon#unoco.

Jesu Buheesuhi Iimaat#boco.

³² Jaamo iinuumaacaro saatoho si#vauhi Jesujaago ihimaat#bo iimitino
ij#ma iicauboco.

³³ Jaaboco Jesu buhi aga#n#udi jari diibo ihimaahicaut#bo jari iimaauhi.
Jaaneri miyam#naa sihidi ajabafituumoro nuuhi: Aivo Israelfaño
aty#meratino jilli icano, noomoro.

³⁴ Jaarunofaño fariseomi neehicauhi: Jaani iimitino ij#mico buhi
gañ#hicahi, diito aivoj#bo mityariro, noomoro.

Jesu Miyam#naaco Idaasuguehi.

³⁵ Jaanaa Jesu fahigovadi feehicauhi faacuumivariro, bu im#idi cuumeri
icano igooboro sinagogajanofaño j#bogooboro. Moocaani aivoji ij#ico

jiibogooboro, bu fanoova guihuvanoco buheesuuboro, bu fanoohaivoco buheesuuboro icano.

³⁶ Jaabo miyaminaaco aatyimeuboro diitoco idasuguubo, idasuno iicaunoti, niinovano iicaunoti, bu onoo ovejami itoomominaafima achahamo icanicibadi iicaumaño icano.

³⁷ Jaaboro itoomominaaco nuubo: Miyanotiro, imiyaavogotimo ajashutihi. Jaarunofaño idudicamaajeminaa midihhi diitoco #cijirumo.

³⁸ Jaaneguiiha ihabajaabo Moocanico midillu dudicamaajeminaati igalluui ihicivaqui, nooboro.

10

Jesu Ichi Minisuminaati Fahuseeci Motihaiti Miimisiici Idino.
(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jaaboro Jesu fahuseeci motihaiti miimisiici icamo ijiibogominaaco ucuuhuvauboro imityaco aciubo, iimitino ijimico buhi igañihicaqui, bu fanoova guihuvanoco, bu fanoo aivonoco icano ibuusuhicaqui.

² Jaamo ijiibogominaa momono jino. Iticoni Simon icaruuboco Pedroti omomonuubo. Jaabo nahabo Andre, bu Jacoobo onoo, inahabo Jua icano Zebedeo seemenetisi.

³ Felipe, Bartolome, Tomas, Mateo impuesto jaadusuminaafi, bu Jacoobo onoo Alfeo achi, bu Lebeo icaruuboco Tadeoti omomonuubo,

⁴ bu Simon onoo cananistamioobo, bu Juda Iscariote onoo Jesuco aaciujibo icano.

Jesu Iminisuminaaco Jibogovi Galluui.
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jesu iminisuminaaco jilli nooboro galluui: Judiomi iicatimo jiinijejaago mefeedino, bu tolliro samaritanomi cuumico majaanhevedino.

⁶ Israel cuumi miyaminaa ovejamibadi imitaumojaagoviro mofoo.

⁷ Jahigo jibogomoro mofoo; Moocani aivoji fitivucuuhi, noomoro.

⁸ Iguihuvamoco buheesumoro mofoo, bu uchuumucuumoco buheetesumoro mofoo, fojohoma iicamoco imibachumoro mofoo, bu iimitino ijimico buhi ganiimoro mofoo. Amihai jilli ticovono jino mityaco mag-aayicahi; jaaneri momooninoco majaanusudino.

⁹ Jaamo oroco, bu nihibamico, bu cobrebaco icano masatyedino,

¹⁰ bu lleegucubaco jiihaiguiiha masatyedino icano ivi idiijacoro masatyosajaadoro caamoojaco. Bu tihapaajebaco, queseibaco icano masatyedino. Miuro dudicamaajeminaafi imachutaama icafihhi.

¹¹ Jaamo amihai cuumivi mihifutusumi, bu alio cuumivi mihifutusumi icano, miguiino iimihusene miyaminaafico. Jaabo iijafaño mihica tuucumiti mofootinohachuta.

¹² Jaajafaño mijicafotomoro sajeebii icaco imogomoro midillu.

¹³ Jaano toojaminaadi iimihachiiji; diitedi mejeevesu toono sajeebii ica dilluco. Jaanoti iimogotihachiiji; toono sajeebii ica dilluco dojicuviro mihici.

¹⁴ Jaanoti bu amihai aagaayicigotihachiiji, bu uguubugotihachiiji icano, toojati mihiinomoro tuucumiti mihiinomoro amihai tihaiñoguiino jiinico diitojaagovi matatacu ibabadi icano.

¹⁵ Miyanotiro amihai neehi. Jaadufucu iicadi aivo tuucuumi sihidi jeevano aamicafeteji Sodoma, Gomorra icaucuumije miyaminaa janaanicivi.

Ijiihevejineheje.

16 Memeeci, uujoho jino amiihaico galluuhi oono ovejami jicumiifeeneri iicanicibadi. Jaanegui mihimibaicinicu oono jiinimo iicanicibadi. Jaarumo imimoro mihica nimihumi iicanicibadi.

17 Esicinino mihica, amiihaico miyaminaa aciji aivojito usenefaño. Jaamoro amiihaico aamijimo sinagogajanofaño.

18 Jaamoro amiihaico satyejimo tajibaminaa imegavi, bu imiya aivojito imegavi icano tahalliti. Jaamo uuditi mihiimaahi diito judiomi imefeenevi, bu judiomi iicatimo imefeenevi icano.

19 Jaamo amiihaico aivojito imegavi aacisumi: ¿Milli neeji? noomoro gaihuiaba mihicadino. Mihiimaacuujino iicacuujidi Moocaani amiihai jeebifaño mihiimaajinoco ficuji.

20 Jaamo amiihai mihiimaajino icatino jilli amiihai jeebifañoti amiihai Caani niquejefaño iicaabo Gaija iimaaji, nooboro. Jaadi nuubo mohimegavi iicajinehejediti

21 Miyaminaa inahabomicoro moonisuji, bu caanimi iseemequere moonisuji. Jaabadiro bu iseeme caanimijaagovi isifiratomoro chuumusujimo.

22 Jaasumi faaboho miyaminaafi amiihaico jiheveji tahalliti: Jaaruno tolli icarunofaño ejenauboro allibavi afatyotoobo taajaji.

23 Jaamo saacuumifaño amiihaico ubucasisumi siicumijaagovi magaa. Jino miyanotiro amiihaico neehi: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saaji amiihai paryi Israel jiiñije cuumineri mofoomo tuucuumijeque mihimivotinaacaro.

24 Miïro caaani ijibogominaafi allinohocivi jeevatatihi, bu cojecivominaafi ihaivojibo janaanicivi jeevatatihi.

25 Jaanegui ejevamaaisuubo ijibogominaafi ticovovi iicacuuneriro imo imo iicaqui, bu ijecivominaafi ihaivojibobadi iicacuuneri icano. Miïro iijaminaa aivojibo icaruuboco ijimi aivojibo neehicamo, imi fi jaana, ¿milli iyotoco?

Miico Fine Mihigujirahi.

(Lc 12.2-9)

26 Jaanegui miyaminaaco mihiguidino miïro chahano aivo otoovono agaa-jaciratino, bu chahano afatanicinino gaajaciratino iicano.

27 Jino civohigo uujoho amiihaico onoonoco amiihai cuuje eseseehigovi monoo. Jaanoti bu toovono onoonoco amiihai foovono mocoovadiivo iija niibahucuvi mofoomoro.

28 Mihigujirahana oono miyaminaa ifico agaicaaufimoco. Jaarumo ijeebico gaicaaujiturumo. Jaanoti naha idibocoro mihigui alio ifico agaicaauboro, bu tolliro ijeebico cijigaifaño iguijenijiruuboco.

29 Miïro miimisiiçi joomisico sajehegayiriro manaajenicahi. Jaarumisiti saafiba gujjevetatihi amiihai Caani niquejefaño iicaabo onootimañohiica.

30 Miïro paryi amiihai nigai ijeene paryi oovocinuuhi sajehesari.

31 Jaanegui mihigujirahana. Miïro amiihai janaanici majaaducafetehi ajashutiturumo joomi allinohocivi.

Jesucristoco Miyaminaafeenevi Miyaabo Onoomo.

(Lc 12.8-9)

32 Paryi famooro miyaminaa imefeenevi uuditi imino ihiimaamoditi, bu uujoho ufucu imino iimaaji niquejefaño iicaabo Guihirubi imefeenevi.

³³ Jaanoti miyaminaa imefeenevi uco utuunamaaimoditi, bu ufucu uujoho tuunamaaaji Guihirubi niqnejefaño iicaabo imefeenevi.

Jesu Dugaacusuminaafi.
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Uco jiinihallivi sajeebi icaco sivaabo, noomoro mehesicinidino. Uujoho sajeebi icaco sivatihi moonicasicoro sivahi.

³⁵ Miuro gaifico caanima moonicasisuvahi, bu gaigooco seejima moonicasisuvahi, bu iyaajaco ibaabama moonicasisuvahi.

³⁶ Jaaneguiha cuhuva famoovaro iyotomaryo minaa taavacasiji.

³⁷ Jaanoti bu tajanaanicivi caanico, seejico icano agaijiibo tatyaha icajitihi, bu illico, illeque icano tajanaanicivi agaijimo tatyha icajitino.

³⁸ Jaanoti bu ifico sefano eesiciniibo tadyojicuti ofootiibo tatyaha icajitihi.

³⁹ Jilli ificoro atajasugoobo ifico mitasuji. Jaanoti tahalliti ifico imitasuubo ifico taajasuji.

Ijaadaco Magaayicijino.
(Mr 9.41)

⁴⁰ Moocaani iiji jibogominaaco agaayicimo, bu uco gaayiciji. Jaamo uco agaayicimo, bu uco agalluuboco gaayiciji.

⁴¹ Jaanoti bu Moocaani iimaaminaafico Moocaani galluminaafi iicaaboco imino agaayicibo, Moocaani iimaaminaafico ajaadufiyomonoco gaayiciji. Jaabadiro bu imihuseebe asaaboco diibo iimihusenegue agaajamaño imino agaayicibo, diibo imihusebeque ajaadufiyomonoco gaayiciji.

⁴² Jaanoti bu cayaatyohacho tatyati obocigotiruubo tadyojicuti ofooboco sicufaihuti iisumo miyanotiro ijaadama icaji.

11

Jua Nitiminaafi Agalluumo.
(Lc 7.18-35)

¹ Jaabo Jesu motihaiti miimisiiidimo iicaumo iminisuminaaco jibeguehicaudi toonoti fuubo toojiinijeo cuuminovi jibogoooro ifeequi.

² Jaanaaca Jua civojafaño iicaumañoti guubuuhi Cristo imino mooniboro efehicaunoco. Jaaboro saatothoti jibogominaati galluubo Jesuco imeecitequi.

³ Diiboco idillutequi: ¿Naa ijoho oono Cristo asaajiibo? ¿Naacu sifiiquehiica meteemeji? noomoro.

⁴ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Mofoomoro Juaco mijibogoto mahatymeneque, muguubunoco icano.

⁵ Mijibogo milli aatyimetimo aatyimeneque, jgotimo iguehi, ifoojohoma iicamo iguihuvati imibachucafetehi, bu inohojino uguubutimo guubucuuhi, iguijeveme siino buheesucafetehi. Jaanoti idaasumo jibogocafetehi taajasujibogoco.

⁶ Imicani icajiibo uuvi ejeevetiibo.

⁷ Jaamo ufuunobuunati miyaminaaco Jesu Juaditi neehicauhi: ¿Jineque nacu amihai memecituuhi sicaihigo iicahigo? ¿Saafi noofaijicuco giubuhuba iguibuhucinicibadi iicaaboco?

⁸ ¿Nacu, miyaminaafi iminoonoco jiciniuboco? Miuro amihairyo magaa-jahi iminoono ijiciniimo aivojito iijanofaño icafihi.

⁹ Jii, ¿jineque nacu memecijeuhi? ¿Nacu Moocaani iimaaminaafico? Jiihi, miyaano, Moocaani iimaaminaafi janaanivivi iicaaboco.

10 Diibo Juaditi Caatinihaame jilli onoobo:

Uujoho tajiibogominaafico tahimegavi galluui, dihimega jiihaico iimibachuui.

11 Miyanotiro neehi, paryiicino miyaminaa iicaumoti, bu iicamo Jua Nitiminaafi janaanivivi aivo iicamo chahahi. Jaarunofaño jisumiti sihidi eeevatiiibo niqueje aivojifaño Jua janaanivivi sihidi jeevahi.

12 Jua Nitiminaafi asaaunobuunati jisumihachuta niqueje aivoji iminootineheje icahi, bu imityariro gaayiciguehicamo icano.

13 Miïro paryiicino Moocaani iimaaminaa, bu Moise tajiiba icano aivojiti iimaauhi Jua agaseunohachuta.

14 Jaanoco mimiyaavogohachiiji, miïro diibo Jua, jaadi Moocaani iimaaminaafi Elia saajiibo unuubo.

15 Amiihai nohojima mihicamo uco muguubu.

16 ¿Jinejevi fine jisumio miyaminaaco ooviciji? Jii, jilli fine oovicichi oono seeme anaajenicahasifaño acasiiicamaaimoro abañamaaimo igataavominaaco ocoovadiicinifibadi:

17 Amiihaidi siruuco miguisicuurahi. Jaarunaa mijiiibaiminithi, bu idaasu masinoco amiihaidi mamasivacuurahii. Jaarunofaño mataatithi, noomoro iicanicibadi jeevamo.

18 Miïro Jua asaaubo aagafiiboro machuutirahi, bu aivofaihuco adutirahi icano. Jaaruuboco amiihai iimitino ijima iicaabo meneehicauhi.

19 Jaanobuunati bu uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaaboco machuubo, aduubo icano. Jaaboco amiihai uco: Machuffiibo, aduffiibo imitiminaa, bu impuesto jaadusuminaa gataavominaafi icano, meneehicahi. Jaarunofaño Moocaani gaaja ifusucafetehi omooninofañodi.

Aivo Uguubutino Cuumininaa.

(Lc 10.13-15)

20 Jilli nooboro Jesu ticovauhi ihiiibaabo tuucuumijevi aivo sihidi ejeevano aatyimerafitino mityaco omoonihicau cuuminoco, tuucuumije miyaminaa iimitico ejeevesuutinoma iicaubo.

21 Iidaasucaniji ijoho Corazin cuumi! Iidaasucaniji ijoho Betsaida cuumi! Miïro Tiro, Sidon icauno cuuminovi, amiihaifeenevi eheetavocafetehinino mitya iheetavocafuturuva, siicije imitico jeevesucuujiirumo. Jaamoro ifusucuujiirumo idaasu gaachehunoco ijicamaaimoro, bu baiguiijinoco ejeemere icano iimitico ejeevesucunoco ifusumo.

22 Jaarunofaño amiihaico neehi: Ufucu jaadusufucu iicadi amiihai aivo Tiro, Sidon icano miyaminaa janaanivivi mahaamicafeteji.

23 Jaanoti ijoho Capernau cuumi; ¿fine uujoho niquejefaño gañiiyicicafeteji, noonoro deesiciniihi? Jaarunofaño guinoviro niitusucafeteji guijeveminaa icahigovi. Miïro Sodoma cuumivi ivi eheetavocafutuuno aatyimerafitino mitya iheetavocafuturuva, tuucuumi jisumihachutahiica icajirahi.

24 Jino amiihaico neehi: Jaadusufucusumi aivo amiihai Sodoma jiiinjeo miyaminaa janaanivivi momoonicafeteji.

Jesu Neehi: Tajaa Masaa. Jaamoro Majaguisi.

(Lc 10.21-22)

²⁵ Tusumi Jesu Moocaanico nuuhi: Ico imehi, Moocaani niqenje Aivoj#bo, bu jii#ijeo Aivoj#bo icano idiicaaboco. Jaanaa jiijegaajaminaaditi, bu ji-jeohesicinima iicamediti icano afataninoco, jilli ticovo jeeb#ba iicamocoro di#ifusuhi.

²⁶ J#hi, Guihi, #joho tolli idiimogobadi.

²⁷ Guihirubi uco paryi fanoovaco tahusefa#o ficuuhi. Miyanoti#o aivo m#hai#ooba Illico gaajatihi. Idi#boro Caani gaajahi. Jaabadi#o Caanico m#hai#ooba aivo gaajatihi. Idi#boro Illi gaajahi, bu jaanoco jaatyoco Illi imeguehi agaajasunoco.

²⁸ Tajaa masaa oono paryi#cino am#hai am#hai dudicamaajeneri, am#hai fiisetaneri icano miniinovatomo, am#haico uujoho jaguis#suqui.

²⁹ Magaayici am#haico uujoho ataj#banoco. Jaamoro uuti magaaja, ajaabi#ciffinoco, bu tajeeb#i is#cunoco icano. Jaamo am#hai jeeb#co magajuis#sujinoco mahatyimehi.

³⁰ Uujoho am#haico ataj#bano, sihidi jeevatihisatyo, bu am#haihallivi ificuuno aivo ijeevesutihisano.

12

Ij#bogom#naa Jaguis#fucusumi Arrozbadi Ejeevano Trigo Noovataco Ichi.
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Toodihivi Jesu jaguis#fucu basutafeenedi igooboro feehicauhi. Jaanaaca ij#bogom#naa ajeba aivuunegui ticovaumo trigo noovataco #cimoro ifay#noco amachumo.

² Jaanoco fariseomi aatyimeumoro Jesuco nuuhi: Meeci, dij#bogom#naa jaguis#fucu eheetavusutat#noco dudicamaajeque eetavehi, noomoro.

³ Jaanogui diitoco nuubo: #Nacu am#hai aamefa#o memeechicatihisafoono David inahabon#m#naama aajebavausumi omoon#unoco?

⁴ M#iro Moocaani ijafa#o ufuuboro machuubo jeecivo imimaahunoco, m#joho amachutat#runoco diibo, bu igataavom#naa icamo amachut#runoco id#moro sacerdotemi amachufinoco.

⁵ #Nacu bu Moise taji#ba aamefa#o onoonoco memeechicatihisacerdotemi Moocaani ijafa#o jaguis#fucu icarunaaca jaguis#timo iicanic#noco? Jaaruno imiti iicatinoco.

⁶ M#iro am#haico neehi: Jineeri icano aivo toono Moocaani iija janaan#ivi ejeevano.

⁷ M#iro am#hai magaajatihi Caatin#haame jino jilli eneejirunoco: Uujoho imeguehi m#h#daasugonoco. Jaanoti asim#co magaisiraic#moro mejeecivonoco imogotihisano, onoonoco. M#iro toonoco magaajaruva oono millim#tico omoon#tirunoco iimiti meneejit#rahi.

⁸ M#iro uujoho Miyam#naafibadi Ifiivuubo bu tolliro jaguis#fucuhallivi mityama icahi.

Ihuse Ifigatyuubo.
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Jaadi Jesu toonoti ufuubo sinagogajafa#o j#cafutuuhi.

¹⁰ Jahigo icaubo saafi miyam#naafi ihuse ifigatyuubo. Jaanaa Jesuco siibadi iicanoco omoon#noco aatyimemere #furumo toonohalliti diiboco imoon#qui iimuguumoro diiboco dilluumo: #Naa, jaguis#fucusumi iguihuvaabo buheesuco meheetavejirahi? noomoro.

11 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: ¿Nacu cajaanoy amihaiti saatoho amihai jooi oveja jaguisifucusumi jacohojifaño ihacaturuva mofoomoro mihicitejirahi?

12 ¡Jaanoti miiro miyaminaafi oveja janaanici jaaducafete! Jaamaño jaguisifucusumi imino momooninoco meheetavejirahi,

13 nooboro ihuse ifigatyuboco: Dihuseque fallirihicar, nuubo. Jaanegui diibo ihuseque afallircaruuneri tusumiro imituuhuse saanaagohuse iicabadi.

14 Jaasumiro ifariseomi ufuumoroo iimaacasiuhi Jesuco iguijeniqui.

Jesuditi Onoono.

15 Jaanoco Jesu agaajaciuboro toonoti sihigovi fuubo. Jaabo sihidi miyaminaa bucasiuhi. Jaamo paryi iguihuvamoco Jesu buheesuuboro feehicauhi.

16 Jaaboro diitoco: Uujoho diibo iicanoco miico mijibeguedino, nooboro diitoco faguehicauhi.

17 Jilli icauno Moocaani iimaaminaafi Isaia jilli unuuno imiyacafetequi:

18 Jaani tajeecivominaafi uujoho icuubo. Jaaboco uujoho agaijiboro diiberi imo imo iicaabo. Diibohallivi tagaijaco ficuji. Jaabo uujoho miyaaneri udugaacunoco cuumino miyaminaaco jibegueji.

19 Jaaruubo ñaajitiibo, coovadiinamaajitiibo icano. Mihaiñooba ihimaaco guubujitihicuumino jihaiñovi.

20 Aivo gañhicafejetino buiga mivi iquisivuruno, bu jaabadiro jabacaru-jaritino cuugahuba jari inifuturuno. Jarihiica iimi aivojico eheetavusunohachuta.

21 Jaadi naha jari paryi jiinije miyaminaa diibocoro esicinicuui, unuuno.

Jesuco Iji Mityama Icaabo Noomo.

(Mr 3.19-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Jaanaaca Jesujaago sivaumo ihaallino aatymetiibo, ihimaatiibo icano, iimitino ijima iicauboco. Jaaboco Jesu buheesuuhi. Jaaneri atymecuubo, bu iimaacuubo icano.

23 Jaaneri paryi miyaminaa ajabafituumoro nuuhi: ¿Nacu fine jaani David Iyaachi fine? noomoro.

24 Jaanoco fariseomi uguubuumoro nuuhi: Jilli jaani iimitino ijimico buhi gañhicaabo, diito aivojiibo Beelzebu mityariro, noomoro.

25 Tolli noomoro eesamaaiunoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: Sahaivoji mi-nooci udugaavonoro sanomiro imoonicasiruva guenene icatinoro goovano finijirumo. Jaabadiro bu cuucuumihacho, bu sajaminaaro icano fahigovavi idugaavuruva guenene icajitirahi.

26 Jaabadi ¿milli bu Satanas ificoro buhigovi gañhijirahi? Jaanoti jilli imooniruva, ¿milli bu imitya guenene icajirahi?

27 Miiro amihai uco meneehicahi uujoho iimitino ijimico Beelzebu mityari buhi agañino meneehicahi; ¿Jaano bu tolli iicahachijji, mijoho nacu onoo amihai jibogominaaco mityaco acihicahi diitoco buhi iganhicaqui? Jaamaño bu diito tolliro omoonimaño imino gaajaveechuno amihai guiraano aivo mimitanoco.

28 Jaanoti naha uujoho imitino ijimico buhi gañhichicahi Moocaani Gaija mityafeenedi. Jaamaño toono gaajasuhi Moocaani aivoji mitya amihaiivi agasecuunoco.

29 ¿Milli bu sifi esefaabo iijafaño ofooboro inehejeque dumi#cijirahi iticoni diiboco sisiti#boro? Jarihiica naha diiboco isisi#boro inehejeque dumi#cijiruubo.

30 Jaamaño tajaagodi iicatimo taminaa. Jaabadiro bu tajaagovi misivatimo buhigoviro magavaracusuhi.

31 Jaanegui amiihaico neehi: Miyaminaaco paryi fanoova imitico unuuruno buusucafetjirahi. Jaanoti Moocaani Gaijaditi imitimo ihiimaano toono naha aivono ufucuro buusurajitih.

32 Jaabadiro bu cajaanoyohacho uujoho Miyaminaafibadi Ifiivubediti imitino ihiimaaruno buusucafetjehi. Jaanoti Moocaani Gaijaditi imitino ihiimaamoco toono aivo buusurajitih iijehallivi, bu ufucu siijehallivi icano.

Imohoco Inoovatiro Magaajatahi.

(Lc 6.43-45)

33 Miiro iimino imoho, iiminocoro noovanicahi. Jaabadiro bu iimitiho iimitinocoro noovahi. Jaamaño imohoco inoovatiro magaajatahi.

34 Jiinimomi cuumi mihicamo! ¿Milli bu iiminoco mihiimaajirahi, imitiminaa mihicamo? Miiro iiji iimaanicahi ijeeb#faño agahaficinoti.

35 Miiro iimino miyaminaafi iiminocoro iimaanicahi iimino ijeeb#faño iicanoti. Jaanoti bu iimitino miyaminaafi imitino iimaanicahi ijeeb#faño iimitino iicamaño.

36 Jaanegui amiihaico neehi: Ufucu jaadusufucu iicadi, famooro magaajaji oono iminootino mihiimaahicanehejeque.

37 Miiro dihiimaariro daaducafetjehi, bu dihiimaariro imiibo, bu imiti#bo noocafetjehi.

Imitino Miyaminaa Aatyimerafitino Mityaco Dilluhi.

(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

38 Jaanegui Jesuco nuumo saatoho fariseomoto, bu Moise tajiba gaajaminaaoto icamo: Gaajaminaafi, mihai mihimeguehi aatyimerafitino mityaco gaajabadi iicanoco edeetavonoco, noomoro.

39 Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: Jeedi fine iimitino miyaminaa saaficoro imiyaavogatimo dilluhi aatyimerafitino mityaco gaajatabadi iicanoco; Jaaruno gaajata acirajitih, idinoro Moocaani iimaaminaafi Jonas gaajata acicafetjehi.

40 Miiro oono Jonas iguiraano taavaabo jeeb#faño mifucuci, safucu cuujeo fucuva, bu mifucuci, safucu fucuo fucuva icano iicaubadiro, bu tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivubo jiinije cidifaño icaji mifucuci, safucu icano cuujeo fucuva, bu mifucuci, safucu icano fucuo fucuva icano.

41 Jaadi Ninive cuumiri iicaumo jaadusufucusumi gañiveje. Jino jisumio miyaminaaco udugaacudi. Jaamoro diito idaasuno iicajih diitoco oovicijimo; Miiro Ninive miyaminaa iimitico ejeevesuumoro imino icauhi Moocaani jibogoco agalluunoco diitoco Jonas ijjibugusumi. Miiro Jonas janaaneri uujoho iicaabo jino jimaaneri icahi.

42 Tolliro bu ufucu thesesino jiinije aivojigo gañiveje jaadusufucusumi jino jisumio miyaminaa imitico emeeci. Jaagoro diitoco idaasuno iicajihigo oovicijigo; Miiro diigo aivo thesesino jiinijeti saauhi, Salomon gaajaco uguubuvaugo. Miiro Salomon janaanivivi uujoho iicaabo jino jimaaneri icahi.

Imitino Iji Siino Uhuuminicino.

(Lc 11.24-26)

⁴³ Miiro iimitino iji miyaminaafiti ihiinooboro foonicibo ifihi-gaimañehedi ijaguisiqui guinooboro. Jaarunoco aatyimetiboro siino esamaaifibo:

⁴⁴ Siino dojicuviro tahigoti asaahinihigo taajajaagovi uumiji, nooboro. Jaabo dojicuviro agaseebe miyaminaafi jeebico atyimefihi, iija sicaija, imbachucinija, iguijaacinijabadi iicaaboco.

⁴⁵ Jaanegui ofooboro siino icitefiibo sahuse juughuseti miimisiici idino aivo diibo janaanivi iimitino ijimico. Jaamoro paryi sahi diibofaño ofoomoro icatonicimo. Jaaneri diibo iticoni iicauno janaanivi aivo imitino minifetefihi. Jaabadi icajimo jito iimitino miyaminaa.

Jesu Nahabomi, Seeji Icamo.

(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Jaabo Jesu miyaminaamahiica ihiimaanaacarehiica gaseumo seejima inahabomi. Jaamo diiboma ihiimaaqui omoonimo jahisiro icauhi.

⁴⁷ Jaanaa saatoho diiboco jibuguuhi: Diiseeji, bu dinahabomi icamo oono jahisi icahi. Jaamo ima iimaajirahi, noomoro.

⁴⁸ Jaanegui diibo nuuhi diiboco tolli nooboro ijibuguuboco: ¿Mijjoho taaseeji, mijjoho tañahabomi?

⁴⁹ nooboro ijibogominaaco itiduuboro nuubo: Jito taaseeji, tañahabomi icano.

⁵⁰ Miiro cajaatyohacho Taacaani niquejefaño iicaabo iimogonoco omoonimo, diito naha tañagomi, tañahabomi, taaseeji icano, nooboro.

13

Basuminaafivi Ohoovicino.

(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Tufucu Jesu iihati ihiinuuboro muuajinivi casivutuuhi.

² Jaanaa diibo cojivi sihidi miyaminaa iigaivuuno iijeuneguiiha Jesu meenegafaño ijicafutuuboro imuaifaño casivutuuhi. Jaanaa imiyaminaa isiro fitafutuuhi, jiniigaibaahohallivi.

³ Jaaboro diitoco sihidi sinehejeque jibeguehicaubo siinovi ooviciboro jilli nooboro: Basuminaafi fuuhi abasutuubo.

⁴ Jaabo basuuboro ufuuno samañoono jiihaifaño aifuuhi. Jaarunoco joomi asaamoroo faayisujenuhi.

⁵ Jaanoti samañoono guisihallivi aifuuhi, miyaadi jiini achahaumañovi. Jaanoro goovano iinucuuno miyaadi ijiinije afaicuvautimaño.

⁶ Jaaruno nihiba aachiciuneri chuumucuuno abacocovautimaño fiigatyuno.

⁷ Jaanoti samañoono aifuuhi jariimihoonofeenevi. Jaano ijarimihoono toonohallivi ujusiuneri toono macanuhi.

⁸ Jaanoti samañoono iimino jinijehallivi aifuuhi. Jaano ujusiunoro imino noovauhi; Jaano sagahaisaro ifiivuuno noovauhi ciendigaiva. Jaanoti sagahaisa noovauhi sesentadigaiva. Jaanoti sagahaisa noovauhi treintadigaiva icano.

⁹ Jinooco muguubu amihai nohojima mihichahachiji, nooboro.

Milliti Siinovi Oovicubo.

(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Jaanegui ijibogominaa diibojaagovi asaamoroo diiboco dilluvauhi: ¿Collihica miyaminaaco siinovi ooviciboro dibeguehica? noomoro.

11 Jaanegui iimusuubo: Amiihaico naha Moocaani niquejeo aivoji otoovonoco imino gaajasuhicahi. Jaanoti diito imino gaajajitirahi.

12 Miiro sihidi icanoma iicaabo siino janaanici acicafeteji, guiraanoma iicaqui. Jaanoti chahanoma iicaaboco ajashunogayi iicaruno dumitiiicicafeteji.

13 Tooneguiha diitoco siinovi ooviciboro jiiibeguehicahi, atyimecuurumo atyimetimobadi iicahicaneguiha, bu guubucuurumo gaajahicatihii inohojima achahamobadi iicahicaneguiha.

14 Jaamaño diitovi niquejevavano Moocaani iimaaminaafi Isaia unuuno: Amiihai fine muguubuji. Jaarumo magaaajajitihii; Fine mahatyimejirahi. Jaarunoco mehesicinijitihii.

15 Amiihai jeebiino ucuhufunuutucumaño, imitino muguubuhicahi, bu ihaalliiino manihicinihii, ihaalliiineri atyimetimo iicaqui, bu inohojineri guubutimo iicaqui, bu ijeebiiri gaajatimo iicaqui. Jaamoro tajaagovi uumitimo uujoho ubuheesujiruneguiha, unuuno.

16 Jaanoti naha imicani amiihai aalliiineri mahatyimemaño, bu amiihai nohojineri muguubumaño icano.

17 Miiro jino miyanotiro jino amiihaico neehi: Ajashutimo Moocaani iimaaminaa, bu ajashutimo iimino miyaminaa icamo jino amiihai mahatyimeneque atyimegueuhi, bu jino amiihai muguubunoco guubuguuhi icano. Jaarumo guubuutimoro, bu aatyimetimoro guijevecuuhi.

Jesu Jiiibeguehi Basuminaafivi Ohoovicinoco.

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 Muguubu taca jino basuminaafivi ohoovicino jilli eneejirunoco.

19 Jino niqueje aivoji iijico guubucuurumo agaajatimo johono abasuuno jiihaifaño aacotonobadi jeevahi. Miiro iji asaaboro ijeebiifañoti icicuuhii ijeebiifaño jiiibogoco abasucuurunoco.

20 Jaanoti guisihallivi aifuuno onoono oono jiiibogoco uguubumoro toonoco imo imo agaayicimo.

21 Jaaruno miyaadi abacocoovatimaño gueenene icatino. Miiro diitovi nisu agasesumi, bu tobogohalliti ijihevesumi icano toonoco jeeveyicifimo.

22 Jaanoti jariiimihoonofeenevi abasuuno onoono, oono jiiibogoco guubucuurumo sinehejejaagoviro ijeebiino iicamoro jijeo nehejeriro nijii nijii iicamaño nihibami diitoco bañifihii. Jaano paryi jinehejere tojiiibogoco amacanisumaño diitofaño toonoco noovasutatino.

23 Jaanoti naha iimino jiiinjehallivi abasucafutuuno, onoono jiiibogoco uguubumoro agaajamo diito imino onoovasumo. Jaamo saatohe jeevahi oono ciendiyiva sayi ifiivuuno onooabadi. Jaanoti saatohe oono sesentadino onooabadi jeevahi, bu saatohe treintadino onooabadi icano.*

Trigofeenevi Iimitino Naaavahu Iicanovi Ohoovicino.

24 Jaadi bu Jesu jino siino jiiibuguuhi siinovi ohoovicuboro: Niqueje aivoji jeevahi oono miyaminaafi iimino toogaiiiooco ifaguifaño abasuunobadi.

25 Jaarunaaca paryi cigamaaca diibo minaaifi ijicafutuuboro iimitino ñaavahuco abasujeuboro fuuhi.

26 Jaanaaca itriigo ifiivuunoro noovaunofeeneti, bu tolliro toono iimitino ñaavahu fiivuuhii.

* 13:23 Jino miyaavogoditi ijiibogono.

27 Jaanegui ijeeçivominaa ufuumororo abajaaboco nuutuuhi: Aivojiiþo miiro faguifaño imino toogaiñooco basuui. ¿Cuucati jana bu jino iimitino ñaavahu fiivehi? noomoro.

28 Jaanegui abajaabo nuuhi: Cajaanihacho taminaafi tolli moonihi, nooboro. Jaanegui ijeeçivominaa nuuhi: ¿Diimeguehi mofoomoro toohibaijeque magaijucitonoco? noomoro.

29 Jaarunaaca diibo nuuhi: Chahano, toohibaijeque magaijucihigo, bu itrigohiibaimaryo magaijucijirahi, nooboro.

30 Jaafa sano fanoociro jusihi. Jaadi dudicamaajeminaaco tajiiþaji iticoni toono iimitino ñaavahuco ihiciqui, jaamoro faasihije isisiqui çijigaifaño mijigasui. Jaadi itrigoco iicimoro tamachuta ijafaño toonoco ificuuqui, nooboro.

Mostaza Tooivi Ohoovicino.

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Jaadi bu Jesu siino jilli ohooviciþboro nuuhi: Niqueje aivoji jeevahi oono miyaminaafi ifaguifaño mostaza tooico abasuno iicanicibadi.

32 Miiro jaagai paryi fanoova toonoguiinovi sihajashugayi. Jaarugai ujusidi fahoova janaaniciivi iminifotohoro imohodiho minifotonicihi. Jaaho aivo aajashutimaño joomi agahafomo asaamoro ihaafenevi iicuvanicihi, nooboro.

Levaduraguiiþivi Ohoovicino.

(Lc 13.20-21)

33 Tolliro bu siino jilli ohooviciþboro nuubo: Niqueje aivoji jeevahi oono gaigo levaduraco minooci, sano icano oovodino harinaco iicigoro toonoma acaisenino toosihima imino acaisecafotonicino iicabadi.

Jesu Sano Ooviciro Eneehicauno.

(Mr 4.33-34)

34 Jesu jilli paryi miyaminaaco siinovi ooviciiþboro jiiþeguehicauhi, siinovi ooviciiþboro jiiþeguehicautiþo.

35 Jilli icauno Moocaani iimaaminaafi unuuboro acaatinuuno imiyacafetequi:

Siinovi ohoovicinofeenediro iimaaji; Siicijetiro Moocaani jiiinijeque ifiivusunotiro toovono iicanehejeque, nooboro.

Jesu Jiiþeguehi Iimitino Ñaavahuvi Ohoovicinoco.

36 Jaadi Jesu miyaminaaco agalluuboro jaahevi fuubojaago ijiiþogominaa ifiitivuumoro diiboco dilluui: Miihaico diibogo oono iimitino ñaavahu faguifaño iicanediti, noomoro.

37 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miiro iimino toogaiñooco abasuubo oono uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo.

38 Jaanoti fagui onono jiiinije. Jaanoti oono iimino toogaiño, onono Moocaani aivoji seemeti onono. Jaanoti iimitino ñaavahu onono iji seemediti iicamediti onono.

39 Jaanoti minaafi iicaabo diibo iji. Jaanoti ibasutaaco iicijino onono ufucu jiiinije ifinijinoti onono. Jaanoti toono ibasutaaco iicijimo Moocaani toomominaa.

40 Jaanoti oono iimitino ñaavahuco mihiçimoro mijigasuniciradi, bu tolliro ufucu jiiinije ifinidi icajino.

41 Jaasumi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo itoomominaaco tajibaji ihaivojifañoti inaniqui oono sitaaco imitico ñicisuhicamoco, bu imitico omoonihicamoco icano.

42 Jaamoco ciijigaifaño gañijimo tahi ataacasijihigo, idaasuno iicaneri igaiñonoco catiriri oojisujihigo.

43 Jaanoti Moocaani iimogonoco omoonihicamo nihiba iicaniciradi achiciniji Moocaani aivojifaño. Amiihai nohojima mihicahachijji muguubu.

Nihibami Jiinjefaño Toovono Icanovi Ohoovicino.

44 Niqueje aivoji oono nihibami toovono jiinjefaño afatanicinijadi jeevahi. Jaanoco saafi miyaminaafi aatyimeebere siino dojicuviro siino toonoviro fatanicinichi. Jaaboro imo imo ofooboro paryi inehejeque anaajeebere toono nihibamiri tomaño jiinjeyeque naajenicichi, fanooro tomañonihibami diibediro iicaqui.

Perla Guisiyi Sihidi Ijaadama Icanovi Ohoovicino.

45 Bu tolliro niqueje aivoji jeevahi naajeminaafi oono perla guisiyi iimiyico guinooboro ofoonicibadi.

46 Jaayico aatyimesumi ofooboro paryicino inehejeque anaajeebere tooneri tooyico naajenicichi.

Sinicuuhuvi Ohoovicino.

47 Jaabadiro bu niqueje aivoji oono sinicuuhuco muuaifaño magañino faaboho taavaaboco ñicinicino iicabadi jeevahi.

48 Jaano isinicuuhu agahafucuudi ificiminaa jiinigaibaahohallivi isi guiycinichi. Jaadi ututuuvomoro itaavaco naninimico. Jaamoro iimifimoco jiiibaiñofoño ficunicimo. Jaamo iimitimoco buhi gañinimico.

49 Jilli icajino ufucu jinije ifinidi; Moocaani toomominaa asaamoro dugaacujimo iimitimoco iimifimofeeneti.

50 Jaamoro iimitimoco ciijigaifaño gañijimo, tahigo ataacasijihigo, bu igaiñonoco catiriri oojisujihigo icano.

Bohono Busumije, Eedeene Icano.

51 Jaaboro Jesu diitoco dilluuhi: ¿Naa paryi jinooco magajahi? nooboro. Jaanegui diito nuuhi: Jihi, noomoro.

52 Jaanegui nuubo: Miuro Moise tajiiba gaajaminaafi imino niqueje aivoji jibogoco gaajacuubo. Jaabo iija abajaabobadi jeevahi. Miuro toojaminaafi fanocoro toojafaño iicanoco gaajahi. Jaabo ñicijiruubo eedeeneque, bu bohonoco icano. Jaabadiro diibo niqueje aivoji jibogoco agaajaabo jibeguejirahi Moise unuonoco, bu jisumi uujoho ihiimaanoco icano.

Jesu Nazarevi Icahi.

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Jaadi Jesu siinovi ooviciboro jibeguehicaudi toonoti fuucuubo.

54 Jaabo ijiinjjevi ifutuuhi. Jahigo paryi famaño sinagogajanofaño jibogooboro feehicaubo. Jaaneri miyaminaa ajabafitomoroo neehicauhi: ¿Cuucati jaani gaajahinihi jino jityigaba gaajaco? ¿Milli jaabo jino sihidi ejeevanonoco eetavehichi?

55 Miuro jaani imohobujene dudicamaajeminaafi achi, jaanoti seeji Maria icano. Jaanoti bu inahabomi Jacoobo onoobo, Jose, Simon, bu Juda icamo.

56 Miuro bu inagomi miihafeeneri icahicahi. ¿Cuucati jana gaajaabo paryi jityigabajeque? noomoro.

⁵⁷ Jaamaño diiboco miyaavuguutimo. Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Famoovaro Moocaani iimaaminaafico imino gaayicichicahi. Jaanoti idimoro iicumiminaa, bu iijaminaa icamo gaayicitihi, nooboro.

⁵⁸ Jaamaño sihidi toonovi sihidi ejeevanehejeque eetavuutibo diito diiboco imiyaavuguuineguiiha.

14

Jua Nitiminaafi Guijeveque Ijibogono.

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Tusumi Herode onoo bo Galilea aivojiboti icauhi. Jaabo guubuui Jesu-diti.

² Jaaboro iicojiri iicaumoco nuubo: Diiboro Jua Nitiminaafi siino ubu-heteebe guijevetei. Jaamaño jino sihidi ejeevano mityama icaabo, nooboro.

³ Miuro diibo Herode Jua Nitiminaafico isisisuuboro civojafaño ficusuuhi. Herodia onogo inahabo Felipe taabaco unuuneguiiha.

⁴ Jaabo Jua Nitiminaafi Herodeque nuuhi: Diigoco taabavadino, nooboro.

⁵ Jaanegui Herode Juaco guijenujirahi. Jaaruubo miyaminaaco ñhicuguehicauhi; famooro miyaminaa: Juaco Moocaani iimaaminaafi, noomoro enehicaunoti.

⁶ Jaanaa ifiivu ficabavi ifutusumi jibaimoco Herode eheetavuuhi go Herodia aicigai diibo ucuuhuvaumo imegavi gahaseguere fuuhi. Jaanoco aivo lherode sihidi iimuguubo.

⁷ Jaaboro diigoco Moocanifañodi unuuboro aciguubo fanoco conoco-hacho diigo idilluguunoco.

⁸ Jaanegui diigo seeji diigoco afajiniubadi, ufuugoro Herodeque nuutuui: Uco butajafaño Jua Nitiminaafi nigaico daaci, noogoro.

⁹ Jilli unuuno diibo aivojibo Herodeque sihidi idasuvusuuhi. Jaarunofaño Moocaani momofañodi unuucumaño, bu diibo cojiri iicaumo jaanoco uguubuucumaño icano, tajiibaubo ihaciqui.

¹⁰ Jaanegui tajiibaubo Jua nigaico iquiticiqui civojafaño icauboco.

¹¹ Jaayico isivaumoro tobagocajaco acivauhi. Jaanoco bu diigo seejico acituuhi.

¹² Jaanoco ijibogominaa uguubuumoro Jua Nitiminaafi ifico asatyumoro cijjeuhi. Jaadi ufuumoro Jesuco jibugutuumo.

Jesu Cinco Mildimoco Machusui.

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Jaanoco Jesu uguubuuro iinoro sihigovi tehesino fuuhi meenegari. Jaarunoco miyaminaa agaajaciumoro cuuminoti diiboco bucasuui isidi.

¹⁴ Jaanaa Jesu imeenegati ihinuuhigo atymeuhi sihidi miyaminaa iicaunoco. Jaaboro diitoco idasuguubo. Jaaboro iguihuvama iicamoco diibojaa isivamoco buheesuhicaubo.

¹⁵ Jaanaa iijicuunegui ijibogominaa diibojaa asaamoro diiboco noovauhi: Aivo mihijicuui, bu mihaiñooba jimañeri chahahi. Jaanegui miyaminaaco galluucu ofoomoro cuuminoti maahunoco anaajemere imachuqui, noomoro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Milli bu feejirumo amihai mahaci imachuqui, nooboro.

¹⁷ Jaanegui diito nuuhi: Miuro mihaima chahano, idinoro jino sahusedibava momaahuno, bu miimisiicro taavaabomisi icano, noomoro.

¹⁸ Jaanegui Jesu nuuhi: Juu tajaa misiva, nooboro.

19 Jaaboro miyaminaaco tajjibaubo ñaavahuhallivi icasicamaaiqui. Jaaboro ihusefaño iciubo toono sahusedibava imaahunoco, bu itaavaabomisico icano. Jaaboro niquejeque emeeciuboro Moocaanico toonohallivi iimuuboro toonoco iquisicuuboro ijibogominaaco aciubo. Jaanoco diito imiyaminaama ifuuhi.

20 Jaanoco famooro amachuumoro tuvauhi. Jaano atyuuvoco ananiumo gahafusuuhi jiiibañooco fahuseeci motihaiti siino miibaici idino.

21 Jaanoco amachuumo cinco mildimou sano gaifimiro. Jaanoti gaigoomi, bu seeme icano oovarautihi.

Jesu Nifaiuhallidi Iguehi.

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Jaaboro Jesu ijibogominaaco imeenegafaño ijicuuboro galluuhi ihimega oonogoomuuaivi ifeequi, diibo miyaminaaco ifitacuunohachuta.

23 Jaadi diitoco ifitacuuboro Jesu fuuhi ifabai nigacivi Moocaanima ihimaaiqui. Jaadi mihijicuunaaca Jesu tahi iinoro icauhi.

24 Jaanaaca imeenegafeene muuairi icaunaaca sefano guibuhuba guibuhicauhi togahallivi.

25 Jaanaaca Jesu cuujetavi jari diitojaagovi saauhi, nifaiuhallidi igooboro.

26 Jaaboco ijibogominaa nifaiuhallidi igooboro asaanoco aatyimeumoro gaihivuumo igutuumoro: ¡Ajaani iji! noomoro.

27 Jaarunofaño Jesu diitoco nuuhi: Mequehecu mihiguetedino, uujoho, nooboro.

28 Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Aivojibo, miyaano ijoho idiicahachijji taca, tajjiba bu uujoho dijaa saaqi nifaiuhallidi igooboro, nooboro.

29 Jii, disaa taca, nooboro. Jaanegui Pedro imeenegati iniituuboro ticovauhi nifaiuhallidi iguubo Jesujaagovi ifeequi.

30 Jaarunaaca guibuhuba sefano iguibuunoco aatyimeuboro igutuubo. Jaasumiro ticovauho inifaihufaña iniituubo. Jaanegui gaihivuubo: ¡Aivojibo, uco taajasu! nooboro.

31 Jaasumiro Jesu diiboco ihuseti iguiiyiciuuboro diiboco nuuhi: ¡Ajashucani dimiyaavogo! ¿Collihi miyaavogotih? nooboro.

32 Jaadi diitisi imeenegafaño ijicafutuusumiro iguibuhuba llivuihi.

33 Jaanegui imeenegafaño iicaumo Jesuguiino ememuivuumoro nuuhi: Miyaano ijoho Moocaani Achi, noomoro.

Jesu Iguhuvamoco Buheesuhi Genesarevi.

(Mr 6.53-56)

34 Jaamo imuaaico afatyuudi ifutuumo Genesare jiiinjevi.

35 Jaanaa toojiinijeo miyaminaa Jesu iicaunoco agaajaciumoro paryi toojiinijeri jiihohocasiumo. Jaamoro Jesujaagovi sivaumo paryi iguihuvamehejeque.

36 Jaamoro diiboco dilluhicaumo jilli igaachehujiniba nijequegayico idudicitequi. Jaanoco paryi famooro ududicidimo buheeuhi.

15

Miyaminaaco Imihininisuno.

(Mr 7.1-23)

1 Jaadi fariseomiti saatoho, bu caatiniminaa icamo Jerusale cuumiti asaamoro Jesuco dilluvauhi:

² ¿Milliti dijibogominaa moheedetemihai jeevamaaje iicabadi moonitih? Miiro momooninibadi moonitimoro ihuseneque nitamaaitimoro machuhicahi, noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: ¿Milliti bu jana amiihai Moocaani tajiibaco mejeevesumoro amiihai jeevamaajequere momoonihicahi?

⁴ Miiro Moocaani jilli nuuhi: Diicaani, diiseeji icamoco bocigo. Jaanoti caanico, seejico icano imitino onoomo iguijevequi, nooboro.

⁵ Jaaruno icanaaca amiihai meneehicahi jilli, miiro caanico, bu miiro seejico icano meneejirahi: Ico acijitih: Miiro paryi tañehejeque uujoho Moocaanico ijibaicuuno, noomoro.

⁶ Jaamaño tolli onoomo caanimico, jinehejebaco acihicacuutih. Jilli momoonimaño Moocaani tajiibaco jihovonobadi momoonihicahi. Amiihai jeevamaajequere moonimoro mihicamaño.

⁷ Amiihai bañifiraminaa mihicamo. Miiro miyaanoco nuubo Moocaani iimaaminaafi Isaia jilli nooboro acaatinusumi:

⁸ Jiicumii uco jilli ticovono iijiriro bociguehicahi. Jaarumo jeebino uuditi tehesino icahi.

⁹ Jilli sicamañovi iigaivomoro uco imehicahi. Jilli amiihai jibogono, ticovono miyaminaa jibogonoro iicamaño, nooboro.

¹⁰ Jaadi Jesu miyaminaaco ocoovauboro nuuhi: Jinooco muguubumoro imino magaja:

¹¹ Miiro miyaminaafi iijiri ijicafotono diiboco mihininitih. Jaanoti naha iijifañoti asaano diiboco mihininihi, nooboro.

¹² Jaanegui jibogominaa asaumoro diiboco nuuhi: Mee, fariseomi ijoho tolli onoonoco uguubumoro aiveguehi, noomoro.

¹³ Jaaneguiiha diitoco iimusuubo: Guihirubi niquejefaño iicaabo abasutihoco paryi ibacoconomaryo agaijuyiciboro ganiijibo.

¹⁴ Jaafa tahi iimaamo jilli ihaallinoma chahamo, bu sita ihaallinoma achahamoco siiguehicahi. Miiro ihaallinoma achahaabo sifico isiguruva faamisicro ifahojifaño aquetejirahi, nooboro.

¹⁵ Jaaneguiiha Pedro Jesuco nuuhi: Toono tolli odoovicinoco miihaico diibogo, nooboro.

¹⁶ Jaanegui Jesu iimusuuhi: ¿Nacu buunaji amiihai tolliro magajatih?

¹⁷ Miiro paryi miyaminaa iijiri ijicafotono moobafaño feehi. Jaadi mofitii inoonicino.

¹⁸ Jaanoti naha miyaminaafi iijifañoti asaano diiboco mihininihi, ijeebifañoti asaamaño.

¹⁹ Miiro ijeebifañoti iimitinoono esamaajene saanichi, bu gaicaauneheje, bu gaigoomico icimoro ejeevesuneheje, bu gaigoomima imitinoono iicaneheje, bu nanivaneheje, bu bañifiraneheje, bu sitaaditi sicamaño jibogoneheje icano.

²⁰ Jineheje naha miyaminaafico mihininihi. Jaanoti nitamaajehene moonico eetavotimo amachuno miyaminaaco mihininitih.

Siijinijeo Miyaminaago Jesuco Imiyaavuguumo.

(Mr 7.24-30)

²¹ Jaadi Jesu toonoti ihiinuuboro fuuhi Tiro, Sidon icano jiiinijejaagovi.

²² Jaanaaca Canaan jiiinije miyaminaago toojiiinijeri iicaugo saauhi Jesu-jaago coovadiicinigoro: ¡Aivojibo, David Iyaachi, uco didaasugo! Aicigai imitino ijima icago sihidi idasuno icahicahi, noogoro.

23 Jaarunaa Jesu diigo ajashunoba iimusuutihi. Jaanegui ijibogominaa asaamoro diiboco nuuhi: Ajaamoco gallu gañuhusuno modojicuti coovadiicinigoro saago, noomoro.

24 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Moocaani uco Israel cuumiminaa ovejami imitamobadi iicamojaagoviro galluuihi, nooboro.

25 Jaarunofaño diigo asaagoro diiboguiino ememuivovaugoro diiboco nuuhi: ¡Aivojibo, uco daamusu, noogoro!

26 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Imijitiruno iseeme machutaaco udumit#cimoro jicumico aacino, nooboro.

27 Jaarunofaño diigo nuuhi: Miyaano Aivojibo; Jaarunofaño jicumi machufihi iguiinoti ihabajato amachuno suuvico, noogoro.

28 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Gaigo, guiraacani dimiyyaavogo. Jaafa ijoho idiimogobadi icano, nooboro. Jaanoco tolli diibo unuuno ticovoviro diigo aicigai buheeteuhi.

Jesu Buheesuhi Ajashutimo Iguihuvanoma Iicamoco.

29 Jaadi Jesu toonoti ihiinuuboro ufuubo fatyuuhi Galilea muuaij#nidi. Jaadi ifabaihallivi ufuuboro casivutuuihi.

30 Jaabojaago sihidi miyaminaa ufuumoro ifutuuihi diibo iicauhigo. Jaamoro diibojaago sihidi sivahicauhi igotimehejeque, bu ihaallino aatyimehejeque, bu ihiimaatimehejeque, bu imitino ihusene iicamehejeque icano, bu sihidi saatoho iguihuvamenejeque icano. Jaamoco buheesuhicaubo.

31 Jaaneri miyaminaa sihidi jabafitehicauihi ihiimaahicaatimeheje ihiimaaneri, bu imitino ihusene iicaumeheje imino ihusenema iicacuuneri, bu iguehicaatimehejeque igucuuneri, bu ihaallino aatyimeutimeheje aatyimecuuneri icano. Jaamoro ticovaumo Moocaanico Israel cuumi Dios icaaboco, iimomo.

Jesu Machusuhi Cuatro Mildi Miyaminaaco.

(Mr 8.1-10)

32 Jaadi Jesu ijibogominaaco ucuuhuvauboro diitoco nuuhi: Jito miyaminaaco idaasuguehi. Miho jino mifucuci, safucu icano icacuumo uuma jinoovi. Jaamo amachujirunobama chahacuuhi. Jaanegui imogotihimachutimoco ijanojaago agalluunoco ofoomo j#haivi nacatejirahi, nooboro.

33 Jaaneguiiha ijibogominaa diiboco nuuhi: ¿Cuucati bu milli mihicijirahi jino mi#hainooba ijano achahahigo mihicamo jityigaba miyaminaa iicamoco mutuvasuqui? noomoro.

34 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿Nacu minoodino amihai machutaano icahi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Sahuse juugahuseti minooci id#noro momaahugayino icahi, bu ajashuno motaavagayi iicanoro, noomoro.

35 Jaanegui taj#baubo imiyaminaa jiinjehallivi icas#camaaiqui.

36 Jaadi toono sahuse juugahuseti minooci, bu itaavagayi icanoco ihusefaño agaayicuboro toonohallivi Moocaanico graciaco aciuihi. Jaadi toonoco iquisicuboro ijibogominaaco aciuihi. Jaanoco diito imiyaminaama ifuuihi.

37 Jaanoco paryi famooro amachuumoro imino tuvauhi. Jaadi ihatyuuvoco ananimo gahafusuuihi sahuse bu juugahuseti miibaici id#no jiiibaifnooco.

38 Jaanoco amachuumo cuatro mildimo gaifiim#u. Jaano gaigoomi, bu seeme icamo oovorautihi.

³⁹ Jaadi Jesu diitoco ifitacuuboro meenegafaño ijicafutuuboro fuuhi Magdala onocuumi jiniijejaagovi.

16

Fariseomi, Bu Saduceomi Icamo Aatyimeratatio Eetavoco Tajibahi.

¹ Jahigo fariseomi, bu saduceomi icamo fuuhi Jesuco emeecituumo. Jaamoro diiboco ifurumo iimitinofaño igañisuquidilluuhi: Mihaico niquejefañoono aatyimeratatinoco dihfusu, noomoro.

² Jaanegui diibo diitoco iimusuuhi: Ijicuuvivi niqueje tifaño iicasumi amihai: Aiguejitino miiro oono niqueje tifañi, meneefihi.

³ Jaabadiro bu fucuro meneefihi: Jaachijiji imijitifucu, miiro oono niqueje tifaño nijama icahi, noomoro. Bañifiraminaa mihicamo, amihai magaajahi niquejeque memecimoro aiguejino, bu aiguejitino icano monoonoco. Jaarunaa magaajatihi milli jisumio miyaminaa imiti ehetavoneheje jiiibugurunoco.

⁴ Jaamo jito iimitino miyaminaa sanofañooro imiyaavogonofaño iicatatimo, dilluhicahi aatyimeratatineneheje eetavoco. Jaarumoco acirajitino ivi idinoro Jonas gaajataro ifusucafeteji, nooboro diitoco ejeevesuuboro fuubo.

Fariseomi Juurisutaguiji. (Mr 8.14-21)

⁵ Jaanaa onogoobavi afatyumo ijibogominaa jabajeeveuhi pan añiminaa maahuco asatyujirumo.

⁶ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Magaihuini fariseomi, bu saduceomi icamo juurisutaguijinoti, nooboro.

⁷ Jaanegui ijibogominaa noocasiuhi: Añiminaa maahunoco misivatineguiiha olli noobo, noomoro.

⁸ Jaanoco Jesu agaajaciuboro diitoco nuuhi: ¿Collihii maahunoma machahanoco monoocasihi? Ajashucani amihai miyaavogo.

⁹ ¿Nacu magaajatihi, mehesicinicuutihi oono cinco mildimoco sahusedibavariro amachusunoco, bu ihatyuuvoco minoodibaiva jiiibaiñooco magahafusuunoco icano?

¹⁰ ¿Bu mehesicinitihii sahuse juugahuseti miibaaci idineri cuatro mildimoco amachusunoco, bu ihatyuuvoco minoodibaiva jiiibaiñooco magahafusuunoco icano?

¹¹ ¿Jaamo bu milliti amihai magaajacitihii uujoho machutaati onootinoco oono fariseomi, bu saduceomi icamo juurisutaguijiti ononoco?

¹² Jaaneri jari gaajaumo Jesu diitoco añiminaa maahunoco juurisutaguijiti unuutinoco, ivi jilli fariseomi, bu saduceomi icamo jibogoti mihigui unuunoco.

Jesu, Diibo Cristo Asaaujiibo Icanoco Unuuno. (Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Jaanaa Jesu Cesarea de Filipino onocuumi jinijevivi ifutuudi ijibogominaaco dilluubo: ¿Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubediti, ¿nacu milli miyaminaa uuditii neehicamo? nooboro.

¹⁴ Jaanegui diito nuuhi: Saatoho: Jua Nitiminaafi, neehicahi. Jaanoti saatoho: Elia, neehicahi. Jaanoti bu saatoho: Jeremia, neehicahi. Jaanoti saatoho: Cajaanihacho siicijeototi Moocaani iimaaminaavioobo, neehicahi, noomoro.

¹⁵ Jaanegui diitoco nuubo: Jaanaa amihai, ¿mijohu uujoho iicanoco meneehicahi? nooboro.

16 Jaanegui Simon Pedro diiboco nuuhi: Ijoho Cristo Moocaani iicaabo Seemene, nooboro.

17 Jaaneguiiha Jesu diiboco iimusuuhi: Imicani diicahi ijoho Simon Jona achi idiicaabo. Miiro cajaan miyaminaafi ico jinooco gaajasutahi idiboro Guihirubi niquejefano iicaabo.

18 Jaaneguiiha uujoho ico jino Pedroti momonahi, guisiyi eneejiruno. Jaaba jiba guisibahallivi uujoho taajaco eetaveji. Jaajaco guijeve mitya icaruno guinonijitahi.

19 Ico uujoho jino niqueje llaveneque aciji. Jaabo ijoho jiihellivi isisino, bu niquejefano sisicafetejino. Jaanoti jiihellivi isinaayuno, bu niquejefano sinaayucafetejino, nooboro.

20 Jaadi Jesu ijibogominaaco faguuhi diibo Cristo iicanoco mihaiñoobaco jibogotimo iicaqui.

Jesu Iguijevejinoco Jibeguehi.

(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Tusumi Jesu ticoniui ijibogominaaco agaajasuubo Jerusalevi ofooboco quillahuto, bu sacerdotemi aivojito, bu caatiniminaa icamo diiboco sihidi idaasuno omoonijinoco: Uco gaicaausujimo. Jaaruubo mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, nooboro.

22 Jaaneguiiha Pedro sihi Jesuco asatyuuboro jibauhi: Jaanova Moocaani ico tolli moonisujitirahi, tolli icatibo diicaqui, nooboro.

23 Jaarunaaca Jesu dojicuviro acajebeveuboro Pedroco nuuhi: Uuti buhigovi minifoto ijoho jii idiicaabo. Fine, ijoho uco acasivusuno. Dihe-samaaje Moocaani esamaajebadi icatiji. Jilli miyaminaa esamaajebadiro jeevahi, nooboro.

24 Saatoho ijibogominaaco nuubo: Cajaanoyohacho tadyojicuti asaagomo ifico ajabajevemere tadyojicuti isaaqui ifico idaasuno omoonisujinoco iguitimo.*

25 Miiro ifico agaijimo ifico mitasuji. Jaanoti naha tahalliti ifico imitasumo ifico taajasuji.

26 Miiro saafi miyaminaafi paryi jiiinije busumijeque gaayiciruubo. Jaaru-ubo ijeebico imitasuruva, ¿nacu milliti imijiruno? ¿Nacu minoodino fine miyaminaafi ijeebico itaajasuqui jaadujirahi?

27 Miiro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saaji Caani ovosiima, bu itoomominaama icano. Jaasumi paryi famoovaaco iticovocivi jaaduiibo omoonihicanehejeque.

28 Miyantiro neehi: Jino iicamoti saatoho guijevejitahi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo ihaivojiri asaaboco aatyimetimoro, nooboro.

17

Jesu Ihaivojiri Asauno.

(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Toonobuunati sajaguisi nijequeti Jesu icuihi Pedroco, bu Jacooboco, bu diibo Jacoobo nahabo Jua icamoco. Jaaboro diitomaryo fuuhi aivo acaamovobai nijequevi.

2 Jaabai nijequevi diito imefeenevi ifi siibadi minifutuui. Ihime aricuno minifutuui nihibaco memecibadi, bu igaachehu seseene minifutuui nihiba aachicibadi.

* 16:24 Sahaamefano noono: diguijeve imohobujeque diicibo tadyojicuti disaa.

³ Jaanaa diibo uufocovi atyimeumo Moise, Elia icamisi Jesuma iimaamisico.

⁴ Jaaneguiha Pedro Jesuco nuuhi: Aivojiĩbo, imicani jimañovi mihicano. Idiimogochiĩji masii nijeganoco migaaci, saga idiino meheetavequi, iidi saga, Moisedi saga, Eliadi saga icano.

⁵ Jaanaaca Pedro tolli nuunaaca diitoco aimuufai mibaacuui. Jaano ihaimuufaifañoti guubuvusuuno: Jaani Taseemene agaijiĩbo. Diibo onoonoco muguubunici, unuuno.

⁶ Jaanoco uguubuumoro ijiĩbogominaa jiĩnijehallivi javucamaaiumo sihidi iguutuomoro.

⁷ Jaanegui Jesu asauboro diitoco ududiciuboro nuuhi: Magañiivo mihiquetedino, nooboro.

⁸ Jaadi siino emeciurumo miĩhaiñooobaco atyimeciutihi idiiboro Jesu icauhi.

⁹ Jaamoco tobaiti iniituhigo Jesu faguuhi: Jino mahatyimeneque miĩhaiñooobaco mijiĩbeguedino jari uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo iguijevebe siino ubuheetedi, nooboro.

¹⁰ Jaanegui diito diiboco dilluuhi: ¿Milliti jana bu caatiniminaa nuuhi: Elia iticoni saaji, neehicahi? noomoro.

¹¹ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Jiĩhi, miyaano Elia iticoni saaji. Jaaboro paryi fanoovaaco imibachujiĩbo.

¹² Jaarunofaño amiĩhaico uujoho jino neehi Elia saahinicuhi. Jaaruuboco gaajacihinitimo. Jaamoro diiboco jilli iimogobadi moonihinitimo. Jaabadiro bu uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo diito useti idaasuno icaji, nooboro.

¹³ Jaanoti ijiĩbogominaa esafutuuhi Jua Nitiminaafiditi Jesu unuunoco.

Jesu Buheesuuhi Sicafefi Ijima Icauboco.

(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Jaadi miyaminaa iicauhigo ifutuumaaca saafi miyaminaafi asauboro Jesuguiino ememuivuuboro nuuhi:

¹⁵ Aivojiĩbo, taseemeneque didaasugo, idaasuno icahicaabo imimañobati ochoomooboro, fiiva foova ciĩjigaifaño aquetehicaabo, bu teehifaño aquetehicaabo icano.

¹⁶ Jaaboco jino dijiĩbogominaajaago sivarahi. Jaarumo diiboco buheesutahi, nooboro.

¹⁷ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Hi jeedi fine imiyaavogotino miyaminaa jito iimitimo, ¿mihachuta fine amiĩhaico jaabiciiboro icaji? nooboro diiboco: Juugavi daachico siva, nuuhi.

¹⁸ Jaaboro Jesu iimitino ijico ihiĩbauboro diibediti iinusuuhi. Jaasumiro diibo isicafefi buheetecuui.

¹⁹ Jaadi ijiĩbogominaa ijeevadi Jesuma ihiĩmaamuro diiboco dilluuhi: ¿Milliti jana miĩhai diibo imitino ijico buhi magañitahi? noomoro.

²⁰⁻²¹ Jaanegui diitoco Jesu nuuhi: Amiĩhai miyaavogo aajashumaño. Miyanotiro amiĩhaico neehi, amiĩhai miyaavogo mostaza noovata tooigayidino iicaruva jigajico meneejirahi: Jinooti sihigovi deene, noomoro. Jaaneri sihigovi jeenejiruno. ¿Conooba amiĩhaidi sihidi jeevajitirahi miyaano miyaavogoma mihicaruva?*

Jesu Iguijejevinoco Siino Ijiĩbogono.

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

* **17:20-21** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaanoti jiyoomo ijimico idiineriro buhi magañitahi mahaigamoro Moocanima mihiimaaneri, onoonoco.

²² Jaanobuunati Galilea jiinijeri saamo igomoro efeehicauhigo Jesu diitoco nuuhi: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo miyaminaa usefaño acicafeteji.

²³ Jaamo uco gaicaauji. Jaaruubo mifucuci, safucu idinoti siino buheeteji, nooboro. Jaanoco uguubuumoro sihidi idasuvuumo.

Templojaguiha Impuestoco Ajaadusuno.

²⁴ Jaanaa Jesu ijbogominaama Capernau cuumivi ifutuunaaca templojaguiha impuestoco ajaadusuhicaumo Pedrojaago ufuumoro diiboco dilluuhi: ¿Amihai jibogominaafi templojaguiha impuestoco jaadujitih? noomoro.

²⁵ Jaaneguiha Pedro: Jaadujibo, nuuhi.

Jaadi Pedro jaaha ifutuuboco Jesu nuuhi: ¿Simon, idi milli jiijinije aivojito mico impuestoco jaadusunicimo; iyotocoro nacu siicumiotoco? nooboro.

²⁶ Jaaneguiha Pedro iimusuuhi: Siicumiotoco, nooboro.

Jaaneguiha Jesu nuuhi: Jaaneguihacuva icuumioto jaadutatih.

²⁷ Jaarunofaño mihaiñooba miditi imitino eneejiruneguiha johono caasi-faño foobo difiigaico gañito. Jaabo iticoni uduuboco diicibo iijifañoti nihibajeque dici. Jaajeri daaduto tahimpuestoco, bu diinoco icano, nooboro.

18

¿Cajaani Fine Imiyaabo?

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Jaasumi ijbogominaa asaumoro Jesuco dilluvauhi: ¿Cajaani fine aivo imiyaabo icaji niqueje aivojifaño? noomoro.

²⁻³ Jaanegui Jesu seemeneque ocoovauboro diitofeenevi ificuuboro nuuhi: Miyanotiro amihaco neehi, amihai jeebico honotni miminiyumoro seemenebadi miminifototihachij; niqueje aivojifaño mefejitih.

⁴ Miro niqueje aivojifaño imiyaabo iicajiibo oono guinov; ifico iminiyuboro jiisee seemenebadi iminifotoobo.

⁵ Jaanoti bu cajaanoyohacho seemeneque tamomofañodi agaayicimo uco gaayicih.

Imitifaño Mahaquetejiruno Ñihicu.

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Jaanoti seeme jino uco imiyaavogomoco imitico omoonisuvaaboco aivo imijiruno ajashutino guisibatyigabari icodaaheti uduujenimoro muuaifaño iniitusuno.

⁷ Jiinjeminaadi imiticani icano miyaminaaco imitifaño agañisuno. Jaano jilli fahijivaro icajino. Jaarunofaño idasucani icajiibo diibofoenedi imiti asaabo.

⁸ Jaaneguiha dihuse, ditihai icano ico imitifaño agañisuhachij; quiticibo sihi gañi. Imijiruno idi ditihaima, dihusema chahaabo fiivofaño idifotono. Jaanoti idi imitino dihusenema, ditihaiñoma icano diicaabo ifnijitino cijigaifaño agañicafotono.

⁹ Jaanoti bu oono dihaalli ico imitifaño agañisuhachij; toohaalli buhudarubo tehesino gañi. Imijiruno idi sayimaryo diicaabo fiivofaño ofoono. Jaanoti imijitiruno fahaallimaryo diicaabo cijigaifaño agañicafotono.*

Oveja Imitaabovi Ohoovicino.

(Lc 15.3-7)

* 18:9 Jino jilli iiminocoro mooni, imitico deetavedino, eneejiruno.

10 Tolliro bu jito seemeti saatohobaco mitimejetasudino. Miïro jino amiihaico neehi: Miïro oono diitoco ootomomo Moocaani toomominaa fahiiivaró Guihirubi Moocaani niquejefaño iicaabo imefeeneri icahicahi.

11 Miïro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuvo saahi imitacumoco taaja-suqui.†

12 ¿Jinooco milli mehesicinihi amiihai? Saafi joomi ciendimo ovejami iicamoti saafi imitaruva, ¿nacu fine saatoho noventa y nuevedimo aatyuvomoco tomañovi ejevesuhiniiboro imitaaboco guinetejitirahi?

13 Jaaboco aatyimeebere janaanici aivo imo imo minifetejiruubo oono noventa y nuevedimo imitatimo janaaniciivi.

14 Jaabadiro amiihai Caani niquejefaño iicaabo‡ imogotihí jitoti saseba imitanoco.

Jilli Miïno Nahaboco Meperdonano.

(Lc 12.3)

15 Jaanoti bu dinhabo ico imitino omoonihachiiji diiboma iïro ijeevadi diimaabo diiboco gaajasu imitino omooninoco. Jaabo ico uguubuhachiiji diiboco dimijicarucuuhi.

16 Jaanoti ico uguubutihachiiji sitati cuhuva miimisiiciti. Jaamo miimisiici, saafi idiimo onono imino igaajacafetequi.

17 Jaamoco: Jii, onootihachiiji Moocaani iijaminaaco diibogo. Jaamo onoonoco bu: Jii, onootihachiiji oono Moocaanico imiyaavogotiboco mi-hicanicibadi mehesicini, bu impuesto jaadusuminaafico mehesicinicibadi icano.

18 Miyanotiro amiihaico neehi jino jiiinjehallivi mafatyusutino, bu tolliro niquejefaño fatyusurajitihí. Jaanoti bu jiiinjehallivi mafatyusuno niquejefaño fatyusucafeteji.

19 Tolliro bu jino amiihaico neehi: Jino jiiinjehallivi amiihaiti miimisiici mehesamaaimisiro mihimogonohallivi Moocaanico midilluhachiiji Guihirubi niquejefaño iicaabo aciji.

20 Miïro miimisiici tamomofeenedi igaivomofeeneri bu uujoho icaji.

21 Jaaneguiiha Pedro ufuuboro Jesuco dilluui: Aivojiiibo, tañahabo uco imitino omooninoco, ¿minoodifoova uujoho diiboco perdonahicaji, sahuse juugahuseti mifooci idiino ticovovi? nooboro.

22 Jaaneguiiha Jesu diiboco iimusuihi: Cha, toonoodifoova icatino. Janaanici setentadifoova sietedino.

Jeecivominaafi Imuguutihí Sifíco Eperdonauco.

23 Jaamaño niqueje aivoji jeevahi oono saafi aivojiiibo ijeevivominaama idudicamaajeque iimibachubadi.

24 Jaabo iimibachunoco jari ticovaubaaca diibojaa sivaumo saafico ajashutino millones ticovovi edebeuboco.

25 Jaabo diiboco ajaadujiruno achahauneguiiha ihaivojiiibo tajiibauhi diiboco inaajequi paryi mogaima iseemema, bu paryi inehejema icano toonoco ijaaduihi.

26 Jaaneguiiha ijeevivominaafi ihaivojiiiboguiino ememuivuuoboro ihaivojiiiboco neehicauhi: Aivojiiibo, uco didaasugo ico paryi faneeri jaaduihi, nooboro.

27 Jaaneguiiha ihaivojiiibo diiboco iidaasuguuboro idebeque perdonauhi. Jaaboro diiboco sinaayuuihi.

²⁸ Jaabo diibo ijeeçivominaafi ihiinuuboro ufuubo atyimeuhi saafi inahaboniminaafi diiboco miidino edebeuboco. Jaaboco icodaaheti agaayiciuboro sefano dusuuciubo: Goova daadu uco edebeneque, nooboro.

²⁹ Jaanegui inahaboniminaafi iguino ememuivuboro diiboco nuuhi: Uco didaasugo ico paryi jaaduji, nooboro.

³⁰ Jaarunofaño diibo: Jii, nootiibo ufuuboro diiboco civojafaño jiihacuuhi paryi diiboco ajaadutinohachuta.

³¹ Jaanoco saatoho aatyimeuno diitoco aivono ufuuneguiiha ufuumoro ihaivojiboco paryi jiibugutuumo.

³² Jaaneguiiha ihaivojiiibo diiboco ucuuhuvauboro nuuhi: Imiticani jeeçivominaafi. Ico uujoho didebeque paryi perdonahinihi uco idilluuneguiiha.

³³ Jaabadiro bu iiyoho dinahaboniminaafico didaasuguejirahi ico uujoho iicahinibadi, nooboro.

³⁴ Ihaivojiiibo sihidi isifiratuuboro tajiibauhi diiboco civojafaño ificusuuboro ihaamisuuqi paryi idebeque ajaadutinohachuta.

³⁵ Jilli nooboro Jesu imivusuhi jibogoco: Jaabadi jilli Guihirubi niqejefaño iicaabo amiihaico mooniji amiihai nahaboco amiihai jeebii maryo meperdonatihachiji, nooboro.

19

Jesu Jiiibeguehi Gaigooço Mejeevesunoditi.

(Mr 10.1-12; Lc 12.18; tolliro meeci Rm 7.1-3; 1Co 7.10-16)

¹ Jilli Jesu unuunobuunati fuubo Galilea jiiinjetei. Jaabo ifutuuhi Judea jiiinjetei, Jordan teehiti baagovi iicajjiiijevi.

² Jaabo dojicuti sihidi miyaminaa fuuhi. Jahigo iguihuvaumoco buheesuubo.

³ Jaanaaca saatoho fariseomoto asaamoro diiboco dilluuhi ifurumo iimitinofaño diiboco igañisuqi: ¿Nacu fine tajiiabadi imijiruno miino taabaco jilli siinohalliti mejeevesuno? noomoro.

⁴ Jaaneguiiha diibo iimusuhi: ¿Nacu amiihai Caatinihaamefaño onoonoco memeeçihicatihi? Miuro iticoni miyaminaafico ifiivusuubo fiivusuhi gaifico, bu gaigooço icano.

⁵ Jaaboro nuubo: Jilliti gaifi caanico, seejico icano jeevesuji mogaima iminifeteqi. Jaamisi saafibadiro minifutucuji, nooboro.

⁶ Jaamaño miimisiici icacutino saafi ifibadiro icacuumisi. Jilli iicamaño miyaminaa dugaacuuujitihi Moocaani agataacucunoco, nooboro.

⁷ Jaaneguiiha diiboco dilluumo: ¿Milliti janabuu Moise tajiibauhi miino taabaco jeevesuhaameque mahacimoro diigoco mejeevesuqi? noomoro.

⁸ Jaaneguiiha Jesu nuuhi: Eti bu mucuhufojeebiiamaño Moise tajiibauhi amiihai taabami jeevesuco. Jaanoti iticoni tolli icautino.

⁹ Jaanoti jino uujoho amiihaico neehi: Mogaico sifiima icatigoco ejeevesuuboro sifigooço iiçiiibo ajeva imitico icahi. Jaabadiro bu sifi ejeevesugooço ataabavaabo ajeva imitico icahi, nooboro.

¹⁰ Jaaneguiiha ijiibogominaa diiboco nuuhi: Jaanegui tolli icamaño, ¿colliihiica bu mataabavajirahi?

¹¹ Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Famooro jinooco gaajajitirahi. Idiimoro jaatyoo Moocaani agaajasumo gaajajirahi.

¹² Miuro saatoho ifiivunootiro caanimi oovicicubadi taabavajitiibo unubadi icanicahi. Jaanoti saatoho iguiracuneguiiharo tolli oovicinicahi.

Jaanoti saatoho jilli taabavatimo icanicihi niqueje aivojiguiinodi. Jaamaño jinoooco agaayicigomo jaafa gaayicihi, nooboro.

Jesu Seemeque Imino Onoono.

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Jaanaaca Jesujaa seemeque sivaumo diitohallivi ihuseque ificcuuboro Moocaanima iimaaqui. Jaarunofaño ijibogominaa #bahicauhi iseemeque diibojaa isivamoco.

¹⁴ Jaarunofaño Jesu nuuhi: Jaafa seeme tajaa saahi fine mihibano. Miïro niqueje aivoji seembadi iicamono,

¹⁵ nooboro toseehejhallivi ihuseque ficuhicaubo. Jaadi toonoti sihigovi fuubo.

Sihidi Inihibamima Iicaabo Jesuma Iimaahi.

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Jaanaaca saafi sicafeji Jesuco emeecituuboro diiboco nuuhi: Idiimiibo jibogominaafi, çcono iiminoco moonijirahi uujoho ifinijitino fiivoma icaqui? nooboro.

¹⁷ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: çCollihi uco idiimiibo neehi? Chahamo imino idiboro Moocaani imiibo. Jaanoti ifinijitino fiivofaño ofoonoco idimogohachiiji, tajiiba onoobadi diica, nooboro.

¹⁸ Jaaneguiiha sicafeji diiboco nuuhi: çMilli nacu noono? nooboro.

Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Gaicaudino, ajevaco moonidino, nani-vadino, sitaaditi sicamañoooco diibeguedino,

¹⁹ diicaanico, diiseejico icano bocigo, sitaaco gaiji difiico agaijibadiro, nooboro.

²⁰ Jaaneguiiha isicafeji nuuhi: Seemenetiro uujoho paryi tonehejeque imino moonihicahi. çCono fine siino tahime icahi? nooboro.

²¹ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Aivo idiiminoco idiimogohachiiji, foobo paryi dinehejeque naajeebe idaasumoco daaci. Jaadi jari niquejefaño sihidi nihibamivaji. Jaaboro sihidi inihibamima iicaumaño.

²² Jilli unuunoco isicafeji uguubuuboro #daasuvuuboro fuuhi sihidi inihibamima iicaumaño.

²³ Jaaneguiiha Jesu jibogominaaco nuuhi: Miyanotiro amihaiico neehi, aivo sihidi jeevano sihidi inihibamima iicamo niqueje aivojifaño ofoono.

²⁴ Siino bu jino neehi: Tihino aivo camello jaanutupaajeri afatyono. Jaano janaanici aivo sitihii sihidi inihibamima iicaabo Moocaani aivojifaño ofoono, nooboro.

²⁵ Jaanoco ijibogominaa uguubuumoro sihidi eetyeuhi. Jaamoro noocasi-uhi: çJana cajaanoty fine taajajirahi? noomoro.

²⁶ Jaaneguiiha Jesu diitoco emeeciiboro nuuhi: Miyaminaa toonoco moonijitirahi. Idiboro naha Moocaani paryi fanoovaaco moonijirahi, nooboro.

²⁷ Jaaneguiiha Pedro diiboco nuuhi: Aivojibo, miïro paryi miïhai monehejeque mejeevesuhinimoro didojicuti masaahi. çJaano jaada nacu jinehejema mihicaji? nooboro.

²⁸ Jaaneguiiha Jesu diitoco iimusuuhi: Miyanotiro amihaiico neehi ufucu paryi fanoova bohonoti eheetavocafotoodi uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo tahimi aivoji icagahallivi acasiivoodi, bu amihai tadyojicuti masaamo aivoji icaganohallivi macasicamaaiji, paryi Israel cuumiminaaco mudugaacuai.

²⁹ Jaamo paryi tahalliti inehhejeque ejeevesumo iijanoco, inahabomico, inagomico, caanimico, seejimico, mogaimico, iseemeque, bu iijinijenehejeque

icano ejeevesumo toono jaada sihidi janaanici gaayicijimo, tolliro bu ifinijitino fiivoco gaayicijimo icano.

³⁰ Jaanoti jisumi oono ajashutino sihidi ejeevamo iicarumo ufucu guinoví minifeteji. Jaanoti jisumi guinoví iicarumo tusumi sihidi ejeevamoti minifeteji.*

20

Dudicamaajeminaavi Oovicino.

¹ Miiro niqueje aivoji jilli jeevahi oono fagui abajaabo omooninibadi. Miiro ibasutaaco ihicisuqui fucuro fuubo dudicamaajeminaaco icituubo.

² Jaaboro diitoco nuuhi: Safucuo jaadadino amiihaico jaadui, nooboro diitoco ifaguifaño galluubo idudicamaaiqui.

³ Jaanobuunati siino fuubo baagotirehiica icaaberi. Jaabo atyimeuhi saatohoco ticovono goohasiri iicamoco.

⁴ Jaamoco nuubo: Amiihai tolliro tafaguifaño tabasutaaco miichito. Imino amiihaico jaadui, nooboro. Jaaneguiiha diito fuuhi.

⁵ Jaanobuunati bu siino diibo fuuhi gadiiiba. Jaadi bu siino fuubo imohonohalliti icacuuberi. Jaabo bu tolliro mooniuihi.

⁶ Jaanobuunati bu siino fuubo imohonofeeneti icacuuberi. Jaabo atyimeuhi saatoho ticovono iicamoco. Jaamoco nuubo: ¿Collihi amiihai jinoovi ticovono dudicamaaitimo mihicahi? nooboro.

⁷ Jaaneguiiha diiboco nuumo: ¿Eti bu miijoho miihaico atajibatineguiiha? noomoro. Jaaneguiiha diitoco nuubo: Amiihai bu tolliro tafaguifaño mududicamaaito, nooboro.*

⁸ Jaanaa mihiiicuudi diibo nuuhi dudicamaajeminaa aivojiboco: Paryi famocoro coova. Jaaboro diitoco daadu, oono dojicuti asaamoti ticoni. Jaaboro iticoni asaahinimovi dalli baani, nooboro.

⁹ Jaaneguiiha ticoniubo imohonofeeneti iicaaberi ufuumoti. Jaamo iticovoocivi gaayiciuhi safucuo jaadadinoco.

¹⁰ Jaanobuunati jaaduubo imegavi ufuumoco. Jaamo esamaaiuhi: Miihai fine janaanici magayiciji, noomoro. Jaarumo iticovoocivi gaayiciuhi safucuo jaadadinoco.

¹¹ Jaanoco agaayicimoro iimaafivumo toono abajaabediti:

¹² Jito dojicuti agaseme sano nihiba oovoro dudicamaaihi. Jaarumoco miihai ticovoviro daadui, miihai sihidi mududicamaaimoro sihidi aiguucutaco majaabicimo ticovoviro, noomoro.

¹³ Jaarunaa abajaabo saafico iimusuuhi: Fañi, ico uujoho imitino moonithi. Miiro ijoho safucuo jaadadineri uuma dudicamaaihivahi.

¹⁴ Jaaneguiiha jino dijaadaco diicibo fuucu. Jaanoti bu uujoho imeguehi jino dojicuti asaaboco bu tonoodinoro ajaadunoco.

¹⁵ ¿Nacu uujoho iimogobadi moonijitirahi tañihibamico? ¿Nacu ijoho diimogotihii uujoho iimihuseneque? nooboro.

¹⁶ Jaabadireji jisumi oono guinoví iicarumo ufucu sihidi ejeevamoti minifeteji. Jaanoti bu sihidi ejeevamo jisumi iicarumo ufucu guinoví minifeteji.†

* **19:30** Griego iijiri noono: jisumi oono ajashutino imegavi iicamo ufucu dojicuví minifeteji. Jaanoti jisumi dojicuví iicamo tusumi imegavi icaji. * **20:7** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Amiihaico imino jaadui, onoonoco. † **20:16** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Miiro guiramoco cuuhvacafeteji. Jaarunofaño miidimoro nanicafeteji, onoonoco.

Siino Bu Jesu Iguijevejinoco J#ibeguehi.

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Jaanaaca Jesu Jerusale j#ihairi ufuuhigo ij#ibogominaa docedimo iicamoco ijeevadi asatyuuboro nuuhi:

¹⁸ Am#ihairyo magaaajacuhi jino Jerusale cuumijaago mofoonoco. Jahigo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo acicafeteji sacerdotemi aivoj#ito usefa#o, bu caatiniminaa usefa#o icano. Jaamo uco guijevafa#o ficuji.

¹⁹ Jaamoro siicumiotoco acijimo uco idejecuqui, bu ihaamiqui icano. Jaamoro imohovi tetecujimo icano. Jaaruubo mifucuci, safucu id#inoti guijevafa#oti siino buheeteji, nooboro.

Jacobo, Jua Icamisi Seeji Idilluuno.

(Mr 10.35-45)

²⁰ Jaanaaca Jesu jaago saaugo Jacobo, Jua icamisi Zebedeo seemenetisi seeji. Jaago illimisima asaaugoro Jesuguiino memu#vovauhi siinoco diiboco idilluqui.

²¹ Jaaneguiiha diibo nuuhi: ¿Jinejeque dimeguehi? nooboro.

Jaaneguiiha diigo nuuhi: Taj#ba dihaivojifa#o jitisi taseemenetisi dihufo-covi icas#ivequi, saafi dimiyanaagonovi, bu saafi dinaninaagonovi icano.

²² Jaarunaa Jesu diitisico iimusuhi: Am#isi magaaajatihi midillunoco. ¿Nacu am#isi uujoho id#asuno iicajibadi mihicajirahi? nooboro.‡

Jaaneguiiha diitisi: J#ihi, nuuhi.

²³ Jaaneguiiha diibo nuuhi: J#ihi, miyaano am#isi jino id#asunofa#odi mafateji.§ Jaanoti naha oono tamiyanaagonovi, ta#aninaagonovi icano macas#ivejinoco, ¿milli bu acijirahi? Jaatyto id#mocoro Guihirubi aciji di-iteguiiharo ificuhicanoco, nooboro.

²⁴ Jaanoco saj#ibogominaa uguubuumoro diitisijaago sifiratuumo.

²⁵ Jaaneguiiha Jesu diitoco ocoovauboro nuuhi: Am#ihairyo magaaajacuhi j#inijeminaa aivoj#ito iyotoco sefano ataj#banicinoco, bu tolliro saatoho obocifimo miyaminaaco id#asugotimo moonifihi.

²⁶ Jaanoti am#ihai tolli mihicajitih. J#illiro ivi am#ihai miyaavo-gominaafeenevi sihidi ejeevaabobadi diicaqui, jilli saatoho diitoti jeevivominaafibadi miminifoto.

²⁷ Jaanoti bu am#ihaifeenevi imiyaabo iicagoobo saatoho j#jovonoti iicaqui.

²⁸ Mi#ro jino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo uco ijeecevequi saautih. Jilli uujoho ejeecevooboro saauhi tafico aaciqui ajashutimohallivi diitoco taajasuqui, nooboro.

Jesu Buheesuhi Miimisiici Aaty#met#isico.

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Jaamo Jerico cuumiti iinuumaaca sihidi miyaminaa Jesu dojicuti fuuhi.

³⁰ Jaanaa j#ihaj#iniri miimisiici ihaall#no #fuvusuutimisi gic#inuhi. Jaamisi Jesu toonodi ufuunodi uguubuumisiro sefano coovadiivuumisi: Aivoj#ibo, David Iyaachi, misico did#asugo, noomisiro.

³¹ Jaaneguiiha miyaminaa diitisico #bauhi ill#ivequi. Jaarunofa#o janaaniviro sefano coovadiivuumisi: Aivoj#ibo, David Iyaachi, misico did#asugo, noomisiro.

‡ 20:22 Sahaamefa#o janaanici jilli ficuumo: Bu tolliro uujoho initicafetejifaihuri miniticafetejirahi, onoonoco. § 20:23 Sahaamefa#o janaanici jilli ficuumo: Bu tolliro uujoho initicafetejifaihuri miniticafetejirahi, onoonoco.

³² Jaanegui Jesu ujulleveuboro diitisico ucuuhuvauboro nuuhi: ¿Milli amñisico omooninoco mihimeguehi? nooboro.

³³ Jaaneguiiha nuumisi: Aivojñibo mahatyime neque mihimeguehi, noomisiro.

³⁴ Jaaneguiiha Jesu diitisico ìdaasuguuboro ihaallñnoco dudñiciuhi. Jaasumiro aatyimeumisiro Jesu dojñicuti fuuhi.

21

Jesu Jerusale Cuumifaño Jicafetehi.

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jaamo ìfuutuuhi Olivohono iicagajiguiino iicacuumi Betfaje cuumivi Jerusale cuumi fiitino. Jaamañoti Jesu galluuhi miimisiici ijñibogominaatisico jilli nooboro:

² Juucuumijaago mofoo. Jaacuumivi mahatyimeji burra duujecinigo iseemenema icagoco. Jaagoco misinaayumisiro uudi misiva.

³ Jaanoti cajaatyohacho amñisico: ¿Milli? onohachijii, Mohaivojñibo eneeneguiiha goovajino uhuumisuno monoo, nooboro.

⁴ Jilli icauno johono Moocaani iimaamñinaafi acaatñinuno imiyaavequi:

⁵ Sion cuumico jilli monoo: Meeci oono dihaivojñibo dijaa saahi, oono siicujeebñiba icaabo, burrahalliri gicinñibo, burrogayihalliri fiiseta, burro seemenehalliri, nooboro.

⁶ Jaaneguiiha ijñibogominaatisi ufuumisiro Jesu unuubadiipi moonñuhi.

⁷ Jaamisi iburraco sivauhi iseemenema. Jaagohallivi igaachehunoco ificumoro Jesuco casñihacuui.

⁸ Jaanaa sihidi miyaminaa iicaumo igaachehuneri jñihaico jeebuuhi. Jaanoti saatoho jaañneri jñihaico jeebuuhicaui.

⁹ Jaanaa imegavi ufuumo, bu dojñicuti asaumo icano ticovauhi asaagomo: ¡Aivojñibo David Iyaachico mihimo! ¡Imicani Mohaivojñibo memeri asaabo! ¡Moocaanico mihimo! noomoro.

¹⁰ Jaanaa Jesu Jerusale cuumifaño ìfutuudi paryi tuucuumi miyaminaa ñaaviuui. Jaamoro dillucasihicaumo: ¿Mñijoho fine ajaani? noomoro.

¹¹ Jaaneguiiha neehicaumo: Jesu Moocaani iimaamñinaafi Galilea jñinije cuumi, Nazare cuumioobo, noomoro.

Jesu Templojaco Imibachuui.

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Jaadi Jesu Moocaani templojafaño jicafutuui. Jaabo paryi toojafaño naajeteque eheetavuumoco isivi inusuubo. Miyaminaa nihibamico ubu-unanihicaumo mesanoco gavaracuubo, bu nimihumico anaajehicaumo icaganoco gavaracuubo.

¹³ Jaaboro diitoco nuubo: Mñiro Caatñihaamefaño noono: Taaja Moocaan-ima iimaajareji, noonoro. Jaarujaco amñhai nanivaminaa iijatiro mimini-yuhi.

¹⁴ Jaajafaño diibojaa saumo aatyime timeheje, ìgotimeheje icano. Jaamoco buheesuubo.

¹⁵ Jaanoco sacerdotemi aivojñito, caatñiminaa icamo sihidi ejeevanoco Jesu omoonihicaunoco aatyimeumoro, bu templojafaño seeme coovadiina-maaiuhi: ¡Aivojñibo David Iyaachico mihimo! noomoro asahaguehicaunoco icano aatyimeumoro sihidi ñafiratuui.

¹⁶ Jaamoro Jesuco nuuhi: ¿Naa guubuui jito jilli onoonoco? noomoro.

Jaanegui Jesu iimusuuhi: Jñhi, guubuui. ¿Nacu amñhai Caatñihaamefaño toonoti olli onoonoco memeciñhi? Mñiro jilli noono:

Hijoho deetavehi seeme, bu mifañoco aaduseheje imino cahacisu masico imasivaqui, noonoro.

17 Jilli nooboro diitoco ejeevesuuboro tuucuumiti fuubo Betania cuumi-jaago. Jaacuumivi cigaubo.

Jesu Higuera Onoohoco Faijahi Inovatama Achahaneguiiha.

(Mr 11.12-14, 20-26)

18 Jaano fucuro Jesu tuucuumijaago siino uhuumiuboco ajeba aivuuhi.

19 Jaabo atyimeuhi higuerahoco jiihainiri icahoco. Jaahoco meecitubaaca inovatama chahauho jilli boti aamenereu. Jaaneguiiha Jesu toohoco nuuhi: Ufucuro siino noovacujitihhi, nooboro.

Jaasumiro tooho chuumucuuhi.

20 Jaanoco aatyimeumoro iijibogominaa sihidi jabafituuhi. Jaamoro diiboco dilluumo: ¿Milli jaaho tooho goovacani cheemehi? noomoro.

21 Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi, miyaano miyaavogoma mihicamoro: ¿Nacaha miyaano? nootimo mihicahachijji jino uujoho higuerahoco omoonibadi momooniji. Tolliro bu jiiibaico meneejirahi: Jिनooti eedeenerene muuafaño difoo, munuuruva feejiruno.

22 Jaabadiro bu paryicino Moocaanico midillunoco mimiyaavogohachijji magaayiciji.

Jesu Mitya Iiji.

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Jaadi Jesu templojafaño ufuuboro jiiibeguehicaunaaca diibojaago saauomo sacerdotemi aivojito, judiomi quillahuto icano. Jaamoro diiboco dilluumo: ¿Jineje mityari hijoho jilli moonihicahi? ¿Mijoho ico tomityaco acihi? noomoro.

24 Jaaneguiiha Jesu diitoco iimusuuhi: Uujoho bu amiihaico tolliro dilluji. Jaanoco uco mihiimusuhachijji amiihaico neeji comityari jilli omoonihicanoco.

25 ¿Mijoho nacu Juaco galluuhi initiqúi? ¿Moocaani, nacu miyaminaa? nooboro.

Jaaneguiiha sanomiro iimaacasiumo: Moocaani galluuhi, munuuruva, miihaico: ¿Collihhi janabuu mimiyaavogotihhi? neejiruubo.

26 Jaanoti bu: Miyaminaa, munuuruva, miihaico miyaminaa moonijirahi. Miuro paryi miyaminaa miyaaveguehi Jua Moocaani iimaaminaafi iicaunoco, noomoro.

27 Jaamaño Jesuco: Magaajatihhi, nuumo.

Jaaneguiiha diitoco nuubo: Jii, jaaneguiiha bu uujoho amiihaico neejitihhi jineje mityari jilli omooninoco, nooboro.

Saafi Seemenemisi Miimisiici Icamisivi Ohoovicino.

28 Jaadi Jesu nuuhi: ¿Naa amiihaidi jino milli? Saafi seemenetisi miimisiici icauhi. Jaamisiti saafico caani nuuhi: Guihi, tabaacuco diicito, nooboro.

29 Jaarunaa illi iimusuuhi: Chahano, imogotihhi, nooboro. Jaaruubo eesamaaiuboro fuuhi icituubo.

30 Jaaneguiiha bu caani saafi illijaago ufuuboro tolliro bu nuuhi. Jaanegui diibo iimusuuhi: Jii, feeji, nooboro. Jaaruubo fuutihhi.

31 Jaaneguiiha amiihaidi, ¿cajaan fine caani iimogonoco eetavuuhi? nooboro.

Jaaneguiiha diito nuuhi: Iticoni unuubo, noomoro.

Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi, impuesto jaadusuminaa, bu ajeva gaigoomi icamo Moocaani aivojifaño jicamaajii amiihai imegaviro.

³² Miiro Jua Nitiminaafi: Jilli imino mihica, nooboro amiihaico ijibogovaubo. Jaaruuboco mimiyaavuguutihi. Jaanoti naha impuesto jaadusuminaa, bu ajeva gaigoomi icamo diiboco miyaavuguuhi. Jaanoco amiihai mahatimecuurumo amiihai imitico mejeevesumoro mimiyaavuguutihi, nooboro.

Imitino Dudicamaajeminaavi Ohoovicino.

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Jino bu sibogoco muguubu: Fagui abajaabo sihidi baacuco abasuuboro-hallidi kuhufono meegueuhi, bu jaaboro imahamitahojico eetavuubo, bu torrehacico eetavuubo tohaciti toonoco iteemequi.

Jaaboro tofaguico dudicamaajeminaaco ificuuboro sihi fuubo.

³⁴ Jaadi toono onoovauno anaamucuudi iicojiminaaco diitojaa galluubo imañoco diibojaago igalluquui.

³⁵ Jaarumoco tofagui dudicamaajeminaa diitoco agaayiciumoro saafico aamiumo. Jaanoti saafiico gaicaaumo, bu saafico guisiri aamiumo icano.

³⁶ Jaaneguiiha ihabajaabo siino galluuhi guiraano itoomominaaco. Jaarumoco idudicamaajeminaa diitoco iticoniomoco omoonubadiro mooniuihi.

³⁷ Jaanoma iicaubo illico galluubo: Fine achico bociguejimo, nooboro.

³⁸ Jaaruuboco aatimeumoro idudicamaajeminaa noocasiuhi: Jaani paryi ibusumijeque agaayicijiibo. Masi magaicauquui. Jaamoro paryi jinoma mihicaqui, noomoro

³⁹ diiboco agaayiciumoro tofaguiti buhigovi asatyumoro gaicaaumo,

⁴⁰ nooboro. Unuudi Jesu diitoco dilluuhi: Fine jaadi tofagui abajaabo asaadi, ¿milli fine diitoco moonijiibo? nooboro.

⁴¹ Jaaneguiiha nuumo: Eti bu diitoco agaisiraiciboro sitaaco tofaguifaño ficujiibo ibasuta noovaco onoovano ticovovi diiboco imañoco ihacihicaqui, noomoro.

⁴² Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: ¿Nacu amiihai jilli Caatinahaamefaño ononoco memeechicatihi? Miiro jilli noono:

Guisiri iijanoco eetavonicimo imiguisibaco itihisumoro gañihi. Jaarunofaño saafi agaajaabo tobaco dojicuviro icihitoba iminoco agaajamaño. Jaaboro aivo imimaño ficuubo. Jinooco Aivojibo eetavehi. Jaano miihaidi aivo sihidi jeevahi, noono Caatinahaamefaño.

⁴³ Jaaneguiiha jino amiihaico neehi: Amiihaiditi Moocaani ihaivojico dumiticijiibo. Jaaboro sitaaco acijiibo diibedi imino iicamoco.

⁴⁴ Jaanoti bu oono guisiba onoobati neehi: Cajaatyohacho tobahallivi aacotomo gafaryunamaaiji. Jaanoti toba cajaatyohallivihacho aacotomoco quicheyicijiiba, nooboro.* Jilli nuubo Jesu diiboco imiyaavogotimoco ufucu omoonjinoco.

⁴⁵ Jaanoco sacerdotemi aivojito, bu fariseomi icamo Jesu oovicinoco uguubuumoro gaajaciumo diitediti tolli unuunoco.

⁴⁶ Jaamoro diiboco gaayicujirumo. Jaarumo miyaminaaco iguiuhi Jesu Moocaani iimaaminaafi iicaunoco imino agaajamaño.

22

Taabava Jibaimovi Ohoovicino.

¹ Jaadi bu Jesu siino ticovauhi siinovi ooviciboro diitoco ijibogooobo jilli nooboro:

* 21:44 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

2 Niqueje aivoji jeevahi oono aivojiîbo illi taabava jiîbaimoco eheetavu-bobadi.

3 Jaabo ijeeçivominaaco galluubo imogaibico aacicumoco ihicitequi. Jaarunofaño diito imuguutiîhi aasaanoco.

4 Jaaneguiiha bu siino saafico galluubo jilli nooboro: Nooto diitoco machuta paryi eetavocinicuuhi. Tañiivimico gaisiraicisucuuhi, bu saatoho idiîribasuhicamehejeque icano. Jaano paryi imibaicinicuuhi ijiîbaiminivacuqui, nooboro.

5 Jaarunoco diito ihmuhuminaa: Jii, nuutiîhi. Jillîro sihigueheje focciniumo, saafi ifaguinojaago. Jaanoti saafi inaaajetejaago fuuhi.

6 Jaanoti sanodimo ihaivojiîbo jeeçivominaaco agaayicimoro ahaamiumoro gaicaaui.

7 Jaaneri ihaivojiîbo sihidiro isifiratuuboro isoldaomico galluui diito gaicaauminaaco agaisiraicimoro tuucuumije iijanoco ijigasiqui.

8 Jaadi ijeeçivominaaco nuubo: Paryi jino imibaicinicuuno mijiîbaiminiqui. Jaarunofaño jaatyo ihmuhuminaa imitimaño saatihi.

9 Jaaneguiiha cuumifeenedi imiya jiîhaiñeri mofooo mahatyimemeque jiîbogomoro jiîbaimovi isaaqui, nooboro.

10 Jaaneguiiha ijeeçivominaa miya jiîhaiñeri ufuumo igaiyicuuhi paryi aatyimeudimoco imihusemehejeque, imitimehejeque icano. Jaaneri tooja sihidi gahafuui.

11 Jaadi ihaivojiîbo fuuhi ijiîbaimoco emeeciũubo. Jaabo atyimeuhi saafi-co, jaaruubo jiîbaimo gaachehuco iimogotîboro jicafututîboco.

12 Jaaboro diiboco nuubo: Fañi, ¿milli jaabo juuga saahi jiîbaimo gaachehu-faño jicafototîbo? nooboro. Jaarunaa diibo iimusuutiîhi.

13 Jaaneguiiha ihaivojiîbo ijiîcavominaaco nuuhi: Ajaanico magaayicimoro misisi itihaiñoco, ihuseneque icano. Jaamoro buhigo icivohigo magañi. Tahigo ataajihigo, igaiñoco ojisujihigo icano.

14 Miîro sihidi cuuhvacafetejimo. Jaarumoti miîdimoro icicafeteji, nooboro.

Impuestoditi Ihiimaano.

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-25)

15 Jaanoma iicamo fariseomi ufuumoro iimaacasiuhi diibohallivi diiboco iifurumo imitino inuusiqui.

16 Jaamoro diitoototi saatohoco galluumo, sano Herodeotoma. Jaamo ufuumoro Jesuco nuuhi: Jiîbogominaaafi, miîhai magaajahi ijohoo miyaanoco eenehifinoco, bu tolliro miyanotiro ijohoo Moocaanijaa ofoono jiîhaico diibeguehicali miyaminaa ihiimaanoco jeeçivotîboro. Miyaminaaco jilli jeeîbatiro, onootatimaño.

17 Jaaneguiiha jinooti miîhaico dinoo: ¿Naa iidi imino romanomi aivojiîboco impuestoco majaaduno? ¿Nacu milli? noomoro.

18 Jaarunofaño Jesu diito imitino eesamaaiumoro unuunoco agaajacu-uboro nuuhi: ¡Bañiifiraminaa mihicamo! ¿Collihi uco imitinofaño ma-gañiisujirahi?

19 Eneecata toono impuestoco majaaduhicajeque uco mihifusu, nooboro.

Jaaneguiiha sivaumo safucuo jaada ticovovi ijaada iicajeque.

20 Jaajeque emeeciuboro Jesu diitoco dilluui: ¿Miîjohoo ime nacu jihime, bu jino imomo icano? nooboro.

21 Jaanegui nuumo: Romanomi aivojiîbo ime, noomoro.

Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Diiboco mahaci diibono iicanoco. Jaanoti Moocaanico mahaci Moocaanino iicanoco, nooboro.

²² Jaanoco diito uguubuumoro sihidí eetyeui. Jaamoro diiboco ejeevesu-umoro fuumo.

Siino Mubuheetejinoti Idilluno.

(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Tufucuro bu saatoho saduceomioto fuuhi Jesuco emeeci tuumo. Jaamo saduceomi uchuumucuumo siino mubuheetejino chahaji, noonícihi. Jaamaño Jesuco jilli nuumo:

²⁴ Jíibogominaafi, Moise tajiíbauhi: Saafi ataabavaabo seemevatiíboro ochoomohachiiji, inahabo ifibaijigoco ícúíboro diigoma iseemevaqui inahabobuuna, nooboro.

²⁵ Jaabadi miihaifeenevi iicaumo sahinooto sahuse juugahuseti miimiíciidiíno iicaumo. Jaamoti iticoniíobo ataabavaubo seemevatiíboro guijeveuhi. Jaaneguiiha inahabo ifibaijigoco ícúíuhi.

²⁶ Jaabo bu tolliro icauhi. Jaano allivíobo bu diigoco ícúíboro tolliro icauhi. Jaabadiro paryi famooro saafigomaryo imivocafutuhi.

²⁷ Jaanobuunati bu diigo tolliro guijeveuhi.

²⁸ Jaamo guijevefañoti siino ubuheetedí, ¿cajaaní taabají? fine, paryi diito diigoco ataabavacuumaño, noomoro.

²⁹ Jaaneguiiha Jesu diitoco iimusuuhi: Amíhai aivo magaaajatihi Caatinihaame onoonoco magaaajatihi, bu Moocaani mityaco magaaajatihi icano.

³⁰ Míiro iguijevecuumo siino ubuheetedí taabavacujitimo, bu iseemeque tajeñicijitimo icano. Jilliro Moocaani toomominaa niquejefaño ícamobadiro jeevacujimo.

³¹ Jaanoti oono uchuumucuumo siino ubuheetejinoti neehi: ¿Nacu amíhai memecitíhi Caatinihaamefaño Moocaani amíhaico onoonoco? Míiro jilli noobo:

³² Uujoho Abraham, Isaac, Jacob icamo Aivojúbó, nooboro. Jaabo Moocaani uchuumucuumo Aivojúbó icatino, ubuheeme Aivojúbó, nooboro.

³³ Jilli unuunoco miyaminaa uguubuumoro sihidiro jabafituuhi íjibegueri.

Ibocima Iicano Tajiíba.

(Mr 12.28-34)

³⁴ Jaabo Jesu saduceomico illinociunoco fariseomi uguubuumoro igaivuuhi.

³⁵ Jaamoti saafi Caatiniminaafi iicaubo Jesuco ífuruubo inisuubo dilluuhi:

³⁶ Jíibogominaafi, ¿cono aivo tajiíbatí aivo obocino? nooboro.

³⁷ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Dihaivojúbó Moocaanico gaiji paryi díjeebímaryo, paryi dífimaryo, bu paryi díhesamaajemaryo icano, noonoro.

³⁸ Jíno aivo ibocima icano tajiíba, aivo imiyaano.

³⁹ Jaano allivíono bu aivo tobadíro jeevahí. Jano jilli neehi: Sitaaco gaiji dífíco agaijibadiro, noonoro.

⁴⁰ Jinoocivi Moise tajiíba tanoocinihi, bu Moocaani iimaaminaa jíibogo tanoocinihi icano, nooboro.

¿Míjoho Iyaachi Fine Cristo?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Jaamo ifariseomi tooneriro iicaumoco

42 Jesu dilluuhi: ¿Milli amíhai mehesicinihi Cristoditi? ¿Míjoho iyaachi fine? nooboro.

Jaanegui nuumo: David iyaachi, noomoro.

43 Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: ¿Jaabo bu milli David icaruubo Moocaani Gaijafenedi iimaabo: Tahaivojübo, nuuhi? Míro bu nuubo:

44 Mohaivojübo Moocaani nuuhi Tahaivojübo Cristoco: Tamiyanaagonovi casüvo ditihaguiino dimínaaco uujoho ificuunohachuta, nooboro.

45 ¿Jaabo bu milliti Cristo David iyaachi iicajirahi, David iicaruubohacho diiboco: Aivojübo, unuuno? nooboro.

46 Jaarunaa diiboco míhaiñooba ajashuno iimusuutih. Toonotiro ivi míhaiñooba diiboco ajashuno dillucuutih.

23

Jesu Fariseomi, Bu Caatinimínaa Icamo Imitico Neehi.

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 Jaaboro Jesu ijübogomínaaco, bu miyamínaaco icano nuuhi:

2 Oono fariseomi, caatinimínaa icamo: Moise tajübaco magaaajasuhicano mityama mihicahi, noomoro esicínihicahi.

3 Jaaneguiiha amíhai diito onoonoco: Jii, meneehica. Jaamoro diito onoonoco paryi momoonihica. Jaarumo iicabadi mihicadino. Diito: Imino mihica, nuurumo imitino icahicahi.

4 Míro sihidi jeevanoco miyamínaahallivi ficuhicamo miyamínaa imooniqui. Jaarumo diitoco ajashunogayi amusuhicatimo.

5 Jilli miyamínaa ihatyimeguiro fanoovaaco moonihicamo. Míro imeguehicamo ihimecunohallidi, bu ihusequejehhallidi icano satyehicamo gaachehubaryunohallivi tajüba onoonoco acaatinínehejeque, bu gaachehunoco jícamaahicamo fanoovano janaanivi ifallahino acaamovonoonoco.

6 Jaamoro bu imeguehicamo jübaimonofaño aivo iimimañejeri iicanoco, bu sinagogajanofaño imiya icaganofaño igicíninoco icano.

7 Bu tolliro cuuminofaño diitoco miyamínaa aivo bocigomoro idillunoco imeguehicamo, bu diitoco: Gaajamínaa, onoonoco imeguehicamo icano.

8 Jaanoti ivi amíhai mihimeguedino amíhaico miyamínaa: Gaajamínaa, onoonoco. Míro saminaaro amíhai idiüboro amíhai gaajamínaafi Cristo.

9 Bu jiiñejhallivi míhaiñoobaco: Caani, menedino, idiüboro amíhai Caani niquejefaño iicaabo.

10 Bu mihimeguedino amíhaico saatoho: Aivojübo, onoonoco. Míro idiüboro amíhai Aivojübo Cristo.

11 Sitaaco ejeecivoobo amíhaifeenevi diibo aivo sihidi ejeevaabo.

12 Míro: Uujoho sihidi jeevahi, onoo guinonícafeteji. Jaanoti: Sihidi jeevatíhi, onoo sihidi jeevano miníyucafeteji.

13 Jaanoti idaasucani amíhai fariseomi, caatinimínaa icamo mihicaji. Bañifiramínaa mihicamo. Míro amíhai niqueje guhugaco kuhufono mafabaacuhicahi sita tahi jicafototimo iicaqui. Bu amíhai mijícafetehicatíhi, bu ijícafetejirumoco mijícafutusuhicatíhi icano.

14 Idaasucani amíhai fariseomi, caatinimínaa icamo mihicaji. Bañifiramínaa mihicamo. Míro gaigoomi ífbaijito iicamo iijanoco mudumíñihicahi. Jaamoro jilli ífurumo Moocaanima guenene mihímaahicahi. Jaamaño amíhai aivo guiraano mahaamicafeteji.*

* 23:14 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

15 Idaasucani amiihai fariseomi, caatiniminaa icamo mihicaji, bañifiraminaa mihicamo. Amiihai jiiinjeneri, muuaññeri icano tehesino mihiguehicahi saatohoco mihicimoro amiihai iijico mijibeguequi. Jaamoco mahatyimesumi aivo diitoco amiihai imiti janaanivivi meheetavehicahi cijigaiñaño ifeequi.

16 Idaasucani amiihai mihicaji agaajatino jibogominaa, aatyimetimo siigominaabadi mihicamo meneehicahi: Saatoho temploja momofañodi: Aivo miyaano, onoono, toono sihidi jeevatih. Jaanoti naha toojao orofañodi: Aivo miyaano, onoono, toono naha aivo sihidi jeevahi, meneehicahi.

17 Gaajaticanimo, amiihai aallinoma machahamobadi mihicamo. ¿Cono nacu aivo imiyaano, oro, nacu itemploja ihoroco Moocaanidi iimibachuno?

18 Tolliro bu meneehicahi: Saatoho jeevivojicifañodi: Aivo miyaano, onoono sihidi jeevatih. Jaanoti naha tojicifaño iicano ijeevivofañodi: Aivo miyaano, onoono toono naha sihidi jeevahi, meneehicahi.

19 Gaajaticanimo, amiihai aatyimetimobadi mihicamo tolli meneehicahi. ¿Cono nacu aivo imiyaano ijeevivo, nacu ifajicivi ijeevivoco Moocaanidi iimibachuno?

20 Miuro tojicifañodi: Miyaano, onoo, bu tojicifaño iicanomaryo bu neehi.

21 Jaabadiro bu templojafañodi: Miyaano, onoo, bu Moocaani toojafaño iicaabofañodi bu neehi.

22 Jaabadiro bu niquejefañodi: Miyaano, onoo, bu toojefaño Moocaani aivoji icagafañodi neehi, bu togafaño igicinibo Moocaanifañodi neehi.

23 Jaamaño idaasucani mihicaji amiihai fariseomi, caatiniminaa icamo. Bañifiraminaa mihicamo. Amiihai Moocaani onobadi diiboco paryi mahachicahi mentahiibai aamenegayimaryo, bu anisiibai aamenegayimaryo, bu cominohiibai aamenegayimaryo icano. Jaarumo tajiibati aivo imiyaano onoonobadi momoonihicatih. Jaano jino toono imi ica, idaasugo, miyaavogo icano. Jinooco aivo momoonijirahi sanocoro momoonoguiinodi siino jeevesutimo.

24 Amiihai aatyimetimobadi mihicamo saatohoco misiguehicamo jootobaco magañimoro guiraaruubo camelloma mafaayihicahi amiihai jeebifaño.

25 Idaasucani mihicaji amiihai fariseomi, caatiniminaa icamo: Bañifiraminaa mihicamo, guirihillunoco, butajeneque icano allicoro minitihicahi. Jaarumo amiihai jeebifaño sano nanavairo magahaficinih, fanoova imogori magahaficinih, icano.

26 Fariseomi amiihai aallinoma machahamobadi mihicamo amiihai jeebinoco miniti iticoni oono guirihillunoco, butajeneque icano fañooco minitinicibadi. Jaadi jari bu amiihai alliomo imiteji.

27 Idaasucani amiihai mihicaji fariseomi, caatiniminaa icamo: Bañifiraminaa mihicamo, cihojihalli imino iimibachucinibadi mejeevamo. Miuro alliohoji imino imibachucinirahi. Jaaruno fañoohoji idicuno uchuumucuumo bacinoma fanoo idicu gahaficinih.

28 Jaabadi amiihai mejeevahi. Jilli amiihai alliotoro miyaminaa imefeenevi imimobadi mejeevahi. Jaarunofaño amiihai jeebifaño sano bañifiraro gahaficinih, bu sano imitiro gahaficinih icano.

29 Idaasucani amiihai mihicaji fariseomi, caatiniminaa icamo: Bañifiraminaa mihicamo. Amiihai Moocaani iimaaminaaivi cihojinoco mihimibachumoro allico minicuhicahi. Jaamoro deecanoco mificuhicahi imihuseuno miyaminaa cihojinoco.

³⁰ Jaamoro jilli meneehicahi: Miihai siicije moheedetemihai iicausumi mihicauruva jino Moocaani iimaaminaaco agaicaaumobadi mihicaujitiirahi, noomoro.

³¹ Tolli monoomaño amiihai Moocaani iimaaminaaco agaicaaumo iyaachimihai mihicanoco magaaajasuhi.

³² Jaaneguiiha suufenitimo momooni oono amiihai eedeetemihai iticoniunoco.

³³ Amiihai jiiinimomi, jiiinimomi cuumiotobadi mihicamo. ¿Milli mataajaji ciijigaifaño agañiijinoti?

³⁴ Tooneguiiha amiihaijaago uujoho galluui Moocaani iimaaminaaco, gaajaminaaco, jiiibogominaaco icano. Jaamoco amiihai saatohoco magaisir-aiciji, bu saatohoco imohovi metetecuji. Jaanoti bu saatohoco sinagoga-janoña mahaamiji. Jaamoro diitoco siicumiti, siicumiti icano mubucasiji.

³⁵ Jaamaño amiihaihallivi icajino paryi imifiuno miyaminaaco agaisir-aicuno tiiijoho jaada, Abel guijeveti iticovano Zacariaco Berequia achico iguijenunovi. Miiro amiihai diiboco magaicaauhi templojafaño iimimaño, jeevivomaño icanofeeneo situvi.

³⁶ Miyanotiro jino amiihaico neehi, paryi diito jaada jiumio miyaminaahallivi minifeteji.

Jesu Jerusale Cuumihallivi Taahi.

(Lc 13.34-35)

³⁷ Jerusale cuumi, Jerusale cuumi, amiihai Moocaani iimaaminaaco agaicaauficuumi, bu Moocaani amiihaijaago jiiibogominaaco agalluumoco guisibaneri mahaamifihi. Jaanoti uujoho fahiijivaro imeguehicahi tuucuumi seemeque tajaagovi iigaiyicinoco oono catava iseemeque ijjecuguiino iigaiyicinicibadi. Jaarunoco amiihai mihimeguehicatiji.

³⁸ Eneecau bu magaaja amiihai iijano jihovoned i fiveteji.

³⁹ Jino amiihaico neehi: Uco siino mahatyimecujitiji jari johono uco: Imicani Aivojiiho momofenedi asaabo, meneejifucu agasedi.

24

Jesu Temploja Ifinisucafetejinoco Neehi.

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jaanaa Jesu templojafañoti ihiinuuboro ifeequi mooniubojaago ijiiibogominaa asaamoro diiboco ifusuuhi temploja guisibanoco.

² Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Memeeci paryi tonehejeque. Miyanotiro amiihaico neehi: Jimañeri chahajino sababa guisiba sibahallidi, sibahallidi icano. Paryi faneeri finijino, nooboro.

Jiinjje Ifinijino Gaajata.

(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 7.22-24)

³ Jaadi fuumo Olivohono iicagajivi. Jahigo Jesu giciniubojaago ijiiibogominaa ufuumoro toovono dillutuui: Mihimeguehi miihaico idiiibogonoco ¿cusumi fine tolli icajino? ¿Milli magaajaji iijoho siino asaajinoco, bu jiinjje ifinijinoco icano? noomoro.

⁴ Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Mehesicini miihaiñooba amiihaico bañidino.

⁵ Ajashujitimo tamomofañodi asaano: Uujoho Cristo, noomoro. Jaamoro sihidi miyaminaaco bañijimo.

6 Bu mĩnaano icaji juuga, jahigo icano. Jaarunoti mihiguetedino, mĩro tolli icajino. Jaaruno toono jĩnĩje ifinĩjino icatino.

7 Tusumi siijĩnĩjeoto siijĩnĩjeotoma moonicasiji, bu siicumiotoma siicumiotoma moonicasiji icano. Jaasumi ajebano icaji, sihidi guihuvano icaji. Jaabadiro bu jĩnĩje maryibaji fahigovavi.

8 Jaano jino idaasuhiica iticovajino.

9 Jaasumi amĩhaico acijimo idaasuno momoonicafetequi, bu amĩhaico gaicaujimo. Paryi jĩnĩjemĩnaa amĩhaico jĩheveji tahalliti.

10 Jaasumi ajashutimo saatoho imiyaavogoco jeevesuji. Jaamoro jĩhevecasijimo, bu fahigovavi inahabomico idaasuno moonisujimo.

11 Bu sihidi baĩmĩnaa icaji: Mĩhai Moocaanifañodi mihiimaahi, noomoro ajashutino miyamĩnaaco baĩnjimo.

12 Jaano sihidi imiti iicaneri fahigovavi gaijicasijitimo.

13 Jaarunofaño quehecuno imiyaavogofaño icaaboro nijequevi ifotoobo taajaji.

14 Jaanoti jino aivoji jĩbogo iimibogo fanoojĩnĩjeriro jĩbogocafeteji. Jaadi jari jĩnĩje finiji.

15 Mĩro Moocaani iimaamĩnaafi Daniel caatinũhi: Jaadi idicuno imitino omoonĩboro ifinisujĩibediti. Jaano iimimañovi ifutucuunoco mahatyĩmedi jihaamefaño onoonoco mĩhĩfinĩchicamo magaaja.

16 Jaamoro Judeari mihicamo ifabajagovi magaa.

17 Jaanoti bu amĩhai iijahallĩri mihicamo fañoojavi mefeeditino siinoco mihĩcĩqui. Toonotiro magaacu.

18 Jaanoti bu faguifaño iicamo muhuumidino amĩhai gaachehuco mihĩcivamo.

19 Jaanoti idaasucani icajimo gaigoomi tusumi oovato iicamo, bu mifañotio seehejema iicamo icano. ¿Milli bu goovano gaajirumo?

20 Jaaneguiha Moocaanico midillu: Amĩhai magaaifucucũ jĩnijafucucũ icadino, bu jaguisifucucũ icadino icano.

21 Mĩro jino sihidi ejeevano idaasu icaji eedeevi jĩnĩje ifiivunotiro achahacino, bu siino ufucuro achahacujino icano.

22 Jaarunoco Moocaani guenene icasujitĩhi guenene iicaruva tusumi iicajimoti mĩhaiñooaba atajajitiruneguiha. Jaanoti diibo icicuumo gaijirari toono idaasuno guenene icasujitĩibo.

23 Jaasumi amĩhaico saatoho neeji: Memeeeci jaani Cristo, memeeeci jaadi Cristo, onoodi: Miyaano, meneeditino.

24 Mĩro saajimo baĩmĩnaa: Uujoho Cristo, noomoro, bu: Uujoho Moocaani iimaamĩnaafi, noomoro. Jaamoro sihidi ejeevanehejeque ifusujimo miyamĩnaaco ibaĩñqui, bu tolliro Moocaani icimoco baĩnjirumo icano.

25 Tooneguiha jino amĩhaico imegavĩro nuucũhi.

26 Jaaneguiha amĩhaico: Memeeeci johono sicaihiḡoti saabo, onoodi memeeeceditino. Jaanoti bu: Juuga jino mecufaño icaabo, onoodi mĩmiyaaveguedino.

27 Jaanoti uujoho Miyamĩnaafibadi Ifiivuuho asaajino jilli jeevaji; oono sisi anamebano aamĩjiti nijequevi aachĩcĩcĩbadi icajino. Jaanoco faaboho miyamĩnaafi atyĩmeji.

28 Mĩro chuumuho iicahigo añĩmi igaivefĩhi. Jaabadi niinofucucũvi imiyaavogotimoco idaasuno ifeteji.

Jilli Siino Saajiibo Cristo Miyaminaafibadi Ifiivuubo.

(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 21.26-30, 34-36)

²⁹ Jaano toono idaasuhicafucuje afatyonobuunatiro cuujeo nihiba jabaaveji, bu fucuo nihiba achicicujitih, bu meeciri niquejefañoti aifeji, bu niquejefaño icano sefano maryibaji.

³⁰ Jaadi naha jarihiica ifuvusujino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajino. Jaaneri paryi bu jiinije cuuminominaa ataacasimoro atyimejimo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo niqueje aimuufairi sihidi mityano, ovosiino asaanoco.

³¹ Jaaboro tatyoomominaaco galluuji paryicino fanoojiinijeti tatyaa icamoco miriicu sefano ojidi iigaiyiciqui.

³² Jaaneguiiha oono higuerahotiro magaaaja; miiro ficaba ifiiticusumi bohonoo aamevafiho. Jaanoti magaaajanicihi ficaba ifiiticunoco.

³³ Jaabadiro bu paryi jineheje iicacuudi magaaajacu finifucuo ifiiticunoco.

³⁴ Miyanotiro amiihaico neehi: Paryi jilli icajino tustumio miyaminaa guijevetinaacaro.

³⁵ Niqueje, bu jiinije icano finiji. Jaanoti taaji ufucuo finijitih.

³⁶ Jaaruno jiinije ifinijifucuo miihaiñooba ajashuno gaajatih Moocaani toomominaa icarumo, bu uujoho Moocaani Seemene icaruubo icano, Iidiboro Moocaani tufucuco gaajahi.

³⁷ Miiro johono Noe iicausumi iicaubadiro icajino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaano.

³⁸ Miiro toodihivi johono nifaiba chahaunaacahiica miyaminaa machumoro, adumoro, bu taabavamoro, illemihaico tajenimoro icano icahicauhi. Jaanaaca Noemi imeenegafaño jicafutuuhi;

³⁹ Jaamo gaajacutumoco nifaiba macanisuuhi famoocoro. Jaabadireji bu tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaadi icajino.

⁴⁰ Jaasumi miimisiici gaifimisi bajifaño icaji. Jaamisiti saafi imiyaaveguehicatibo satyocafeteji diiboco sihidi jeevano idaasuno imooniqui. Jaanoti saafi imiyaavogoo fitafeteji.

⁴¹ Jaabadiro bu miimifeeci icaji acaasumife. Jaamifeti saafigo imiyaaveguehicatigo satyocafeteji diigoco sihidi idaasuno imooniqui. Jaanoti saafigo imiyaavogoo fitafeteji.

⁴² Jaaneguiiha amiihai mehesicinimoro motoomo gaajaratino cusumihaacho Aivojibo saaji.

⁴³ Jaaneguii jinooco magaaaja. Iija abajaabo, nanivaminaafi fucuo toonoti icaaberi asaajinoco igaajaruva cigatibo icajiruubo iijaco afaayicimoro nanitimo iicaqui.

⁴⁴ Jaabadiro bu amiihai mihimibaicini. Miiro mehesicinitinaacaro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saaji.

Imino Jeecivominaafi, Iimitino Jeecivominaafi Icano.

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ Jaaneguiiha imino jeecivominaafi agaajaaboco ihaivojibo iijaminaaco tuumusuhinicihi imino machutaaco diitoco ihaciqui.

⁴⁶ Jaabo imicani icajiibo ihaivojibo onoonoco imino omoonibovi ihaivojibo agasebe.

⁴⁷ Miyanotiro amiihaico neehi, diiboco ihaivojibo ficuji paryi inehejema iijaminaa toomominaafiti.

⁴⁸ Jaanoti saafi imitibo: Tahaivojibo goovajitino asaano, nooboro.

49 Saatohoco ahaamiiboro jilli ticovono guiriicavominaama aaduuboro, amachuuboro icaabaaca

50 gaajaciratino ihaivojiiibo gaseji.

51 Jaaboro diiboco sihidi jeevano idaasuno mooniji, bu oono bañiminaaco omoonijibadiro. Jahigo ataacasimoro igaiñooco oojisujihigo.

25

Fahuseecidimo Bagocajamivi Ohoovicino.

1 Miiro niqueje aivoji jeevahi fahuseecidimo bagocajami icijigaimeecunoco iciumoro fuuhi taabava jiiibaimojaago ataabavaaboco inahaboniqui.

2 Jaamoti sahusedifigova imino imibaivuutih. Jaanoti sahusedifigova imino imibaivuuhi.

3 Jaamo imino iimibaivuutimo siino icijigaimeecunoco ifañoniqui satyuutih.

4 Jaanoti imino iimibaivuumo icijigaimeecunofaño ifafaihunoco satyuh, bu botellanofaño satyuumo icano.

5 Jaarunaa ataabavaujiibo goovano agasetumaño diitoco cigara aivuneguiiha cigacuumo.

6 Jaanaaca fucufeenevi guubuvusuuno sefano unuuno: ¡Saacuubo taabavaminaafi mutuumutucu! noomoro.

7 Jaaneguiiha paryi tobagocajami agañiivuumoro icijigaimeecunoco nifutusuhi.

8 Jaanaaca iimibaivuutifigueheje oono iimibaivuufiguehejeque nuuhi: Miihaico amiihai cijigaifaihunoti ajashunogayi mahaci. Jino mocijigaimecuno jabaacamaaicuui, noomoro.

9 Jaarunofaño iimibaivuufigueheje diitoco iimusuuhi: Chahano, miihaidi ifetejitiruno, bu amiihaidi ifetejitiruno icano. Amiihairyo mofoomoro amiihaiñoti manaajete, noomoro.

10 Jaaneguiiha sahusedimo iimibaivuutimo cijigaifaihuti inaajequi ufunobuujinaago taabavaminaafi gaseuhi. Jaaboma iimibaivuucuumo toojafaño jicafutuui igaasequi. Jaadi iguhugaco fabaacuuumo.

11 Jaanobuunati saafigova agaseumoro nuuhi: Aivojiiibo, aivojiiibo, miihaico faayici, noomoro.

12 Jaarunaa diibo diitoco iimusuuhi: Miyanotiro uujoho amiihaico gaajatihi, nooboro.

13 Jaaneguiiha jino uujoho amiihaico neehi: Cigatimo mehesicini, gaajaratino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajifucu.

Nihibamivi Ohoovicino.

14 Miiro niqueje aivoji jeevahi saafi miyaminaafi siijiinijevi ifeequi ijeevivominaaco ucuuhuvauboro inihibamico diitoco ificusuubadi.

15 Diitoti saafico cinco mildijeva aciubo. Jaanoti sifico aciubo dos mildijeva. Jaanoti saafico mildijeva aciubo. Diitoco iticovoocivi aciubo isefadino sahaje. Jaaboro fuucuubo.

16 Jaanobuuna cinco mildijevaaco agaayiciubo tooneri naajeteque eetavuh. Jaaneri icuubo siino tonoodinoro.

17 Jaabadiro bu dos mildijevaaco agaayiciubo tolli omoonuboro, bu tonoodinoro siino gaayiciuhi.

18 Jaanoti mildijevaaco agaayiciubo ufuuboro jiiinijeque eseediuboro ihaivojiiibo nihibamico ficuui.

19 Jaanobuunati goovacuutinoti siino diito aivoj#bo gaseuhi. Jaaboro diitoma toonoco imibachuvaubo.

20 Ticoniubo oono cinco mildijeva aaciuboti. Jaabo ihaivoj#boco aciuihi diez mildijevaaco: Aivoj#bo, uco daaciuihi cinco mildijeva. Jaaneri jino siino tonoodinoro #cino, nooboro.

21 Jaaneguiiha ihaivoj#bo diiboco nuuhi: Aivo imino moonihi. Ijoho aivo imino jeecivominaafi idiimihuseebe. M#dirunoco imino omoonima#o #co siino janaanici aciji. Jaaneguiiha disaa. Jaabo uuma imo imo diicahi.

22 Jaanobuunati gaseubo dos mildijeva bu agaayiciubo. Jaabo nuuhi ihaivoj#boco: Aivoj#bo, uco dos mildijeva daaciuihi. Jino jaaneri siino tonoodinoro #cino, nooboro.

23 Jaaneguiiha ihaivoj#bo nuuhi: Aivo imino moonihi. Ijoho aivo imino jeecivominaafi idiimihuseebe. M#dirunoco imino omoonima#o #co siino sihidi aciji. Jaaneguiiha disaa. Jaabo uuma imo imo diicahi, nooboro.

24 Jaanoti mildijeva agaayiciubo agaseuboro ihaivoj#boco nuuhi: Aivoj#bo, ijoho sihidi edeevanoco uujoho gaajahi. Mi#ro ijoho sihinic#hi abasutiruhigoti, bu tolliro nih#bamico d#cinic#hi ududicamaaitiruhigoti icano.

25 Jaama#o #co i#h#hicugoboro dinih#bamico jiinjefa#o c#jehin#hi. Jaano jino paryi faneeri dinih#bami, nooboro.

26 Jaaneguiiha ihaivoj#bo diiboco iimusuuhi: Ijoho agaiquiubo idiimitino jeecivominaafi, #ro gaajacuui uujoho abasutiruhigoti isihinic#noco, bu ududicamaaitiruhigoti nih#bamico #cinic#noco icano.

27 Jaaneguiiha, #coll#hi jana ta#h#h#bamico dusisut#hi? Jaabo uujoho asaadi toonohall#vi janaanici#vi siino agaayicijirunaaca, nooboro

28 tooneri iicaumoco nuubo: Diibediti mudumit#ci inih#bamico. Jaamoro oono diez mildijevama iicaaboco mahaci.

29 Mi#ro sihidi iicanoma iicaaboco siino janaanici acij#bo sihidi icanoma iicaqui. Jaanoti chahanoma iicaaboti oono m#dino iicarunoco dumit#cij#bo.

30 Jaanoti ajaani imitino jeecivominaafico magaayicimoro buhigo icivohigovi maga#hi. Tahigo ataaboro igai#ooco oojisuj#higo, nooboro.

Jiinjeminaaco Udugaacujino.

31 Jaadi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo Moocaani toomominaama Aivoj#boti iicavaabo asaaboro tahimi aivoji icagahall#vi cas#veji.

32 Jaadi paryi jiinjeminaa tahimefeenevi igaiveji. Jaamoco uujoho dugaacuji, oono ovejami toomominaafi ovejamico cabramiditi sihigovi udugaacunicibadi.

33 Jaaboro tahovejamico tamiyanaagonovi ficuji. Jaanoti cabramico ta#ananaagonovi ficuji.

34 Jaadi uujoho Aivoj#bo neeji tamiyanaagotoco: Juugavi masaa. Am#hai Guihirubi am#haico imino omoonimo jino tahaivoj#fa#o mij#cafoto s#ic#je jiinj#je ifiivuunot#ro am#haidi eheetavuunofa#o.

35 Mi#ro ajebavauboco uco machutaati mahaciuihi, bu adufirari iicauboco mihisuuhi, bu siicumioobobadi am#haifeeneri iicausumi uco am#hai ii-jafa#o magaayiciuihi,

36 bu tagaachehuma achahauboco uco magaachehuniuihi, bu iguihuvauboco uco memecituuihi, bu civojafa#o iicauboco uco memecituuihi icano, nooboro.

37 Jaadi uco iimimo dilluji: Aivoj#bo, #nacu cusumi ajebari idiicauboco #co m#hai mamachusuuhi? #Bu cusumi adufirari idiicauboco #co m#hai mihisuuhi?

³⁸ ¿Bu cusumi nacu siicumioobobadi idiicauboco ico miihai moojafaño magaayiciuhi? ¿Bu cusumi ico sicaibo diicaaboco magaachehuniuhi?

³⁹ ¿Bu cusumi nacu ico guihuvauboco mahatyimeumoro mabaauhi? ¿Bu cusumi ico civojafaño diicauboco mabaajeuhi? noomoro.

⁴⁰ Jaamoco uujoho Aivojibo diitoco jilli iimusuji: Miyanotiro, amiihaico neehi: Imiyaavogomoco* sihidi jeevatirumoco tolli momooniumaño, uco tolli momooniuihi, nooboro.

⁴¹ Jaadi bu tañaninaagonovi iicamoco neeji: Uuti buhigovi miminifoto imitino monocinicumoo ciijigaifaño mofoo Satanasguiiha, bu paryi ihijimiguiiha icano eheetavunofaño.

⁴² Miiro ajebavauboco uco mamachusutihi. Adufirama icauboco uco mihisuutihi.

⁴³ Bu siicumioobobadi amiihaifañodi iiguusumi uco amiihai iijafaño maahevesutihi. Bu agaachehuvautiiboco uco gaachehuti mahacutihi. Bu iguihuvauboco, bu civojafaño iicauboco icano uco mabaautihi, nooboro.

⁴⁴ Jaanoco diito iimusuji: Aivojibo, ¿cusumi nacu ico ajebama diicaaboco, bu adufirama diicaaboco, bu siicumioobobadi diicaaboco, bu gaachehuma chahaaboco, bu iguihuvaaboco, bu civojafaño diicaaboco icano mahatyimeuhi? noomoro.

⁴⁵ Jaaneguiiha uujoho iimusuji: Miyanotiro, amiihaico neehi: Imiyaavogomoco sihidi ejeevatimoco tolli momooniutimaño, uco tolli momooniutihi, nooboro.

⁴⁶ Jaamo diito ifinijitino ciijigaifaño feeji. Jaanoti iimifimo feeji ifinijitino fiivofaño.

26

Jesuco Iguijeniqui Iimaacasiuno.
(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jaabo Jesu jilli unuunoco paryi iimivuudi iijibogominaaco nuubo:

² Amiihairyo magaajacuhi jino mifucucirucu Pascua jibaimo iicajinoco. Jaasumi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuboco acijimo, uco imohovi itetecuqui, nooboro.

³ Jaasumi sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, bu judiomi quillahuto icamo igaivuuhi Caifas onoobero sacerdotemi aivojibo iijatyigaba goohasivi.

⁴ Jaamoro iimaacasiuno Jesuco abañimoro, agaayicimoro igaicaauiqui.

⁵ Jaamo neehicauhi: Jibaimofeenevi tolli momoonijitihi miyaminaa mojaago isifiratimoro ñaaivedino, noomoro.

Betaniavi Jesuco Facicifaihuri Jeessugo.
(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Jaanaaca Betania cuumiri fojojohoma Simon iicaubo Jesuco unuuneguiiha diibo iijafaño ifutuubo.

⁷ Jaanaaca gaigo diibojaago saauhi alabastro eetavotapaajefaño ifacicifaihu sihidi ijaadama iicano gatyuuici canoma. Jaabo Jesu imachuqui mesavi casivuubo nigaihallivi tofaihuco tucaruugo.

⁸ Jaanoco iijibogominaa atyimeuhi. Jaamoro isifiratumoro noocasiuhi: ¿Collihi jinooco bañamaaihi?

⁹ Ajashutino nihibamiri manaaajemere daasufimoco mahacitanoco, noomoro.

* 25:40 tañahabomico.

10 Jaanoco Jesu uguubuuboro diitoco nuuhi: ¿Collihi diigoco mihiibahi? Imino uco moonigo.

11 Miuro fahiiivaro iidaasumo amihai mihicaji. Jaanoti uujoho fahiiivaro amihaima icajitih.

12 Jaamo jino tahallivi facicifaihuco utucaruneri tafico imibachugo ciihojifaño icicafetejino imegavi.

13 Miyanotiro amihaiico neehi, fahigova jino taajasu jibogoco faajiinijeri jibogohigo jino diigo omoonino jibogocafeteji, toonoti diigoco ihesafetehi-caqui, nooboro.

Juda Jesuco Naajeguehi.

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Jaanaaca ijibogominaati saafi Juda Iscariote onoofo fuuhi sacerdotemi aivojitoma ihimaatuubo.

15 Jaaboro jilli diitoco nuubo: ¿Minoodino uco majaaduji, Jesuco amihaiico aacihachiji? nooboro.

Jaaneguiha diito diiboco jaaduuhi treintadijeva nihibamico.

16 Jaasumitiro Juda guinehicauhi Jesuco diito usefaño aaciujifucuco.

Aivojibo Niinoono Amachuuno.

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

17 Jaanaaca ijuurisutama achahano maahunoco amachujibuuno jibaimo iticovaufucu Jesujaago ijibogominaa ufuumororo diiboco dilluuhi: ¿Conoovi diimeguehi Pascua machutaaco meheetavonoco? noomoro.

18 Jaaneguiha Jesu diitoco nuuhi: Mofoo cuumifaño johono amihairyo magaaajacuubojaago. Jaamoro diiboco monoo: Mohaivojibo jilli neehi: Tahoovovi ifutucuuhi. Jaaneguiha diijafaño tajibogominaama Pascua machutaaco eetaveji, noobo, noomoro.

19 Jaaneguiha ijibogominaa ufuumororo Jesu unuubadi mooniuihi. Jaamoro toojafaño Pascua machutaaco eetavuuihi.

20 Jaanaa mihiiicuudi Jesu docedimo ijibogominaama mesavi casivuuhi.

21 Jaamo machumaaca Jesu nuuhi: Miyanotiro, amihaiico neehi, amihaiti saafi uco aciji igaicaaauqi, nooboro.

22 Jaaneri diito sihidii iidaasuvuumoro diiboco dilluuhi: Aivojibo, ¿nacu fine uujoho? noomoro sifi idilluno, sifi idilluno icano fuumo.

23 Jaaneguiha Jesu diitoco nuuhi: Sajefañooro uuma amachuubo diibo uco aciji.

24 Miuro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuufo Caatinahaamefaño onoojadi feehi. Jaarunaaca idaasucani iicajiibo uco aaciibo. Aivo imijiruno diibedi fiivutibo icaruva, nooboro.

25 Jaaneguiha Juda diiboco aaciujibo nuuhi: Aivojibo, ¿nacu fine uujeheji? nooboro.

Jaaneguiha Jesu nuuhi: Jihi, ijeheji, nooboro.

26 Jaamo machumaaca Jesu imaahuco agaayiciuboro, Moocaanico graciaco aaciudi tohicaco iquisiciuboro ijibogominaaco aciubo: Ifaaji, jino tafico mamachu, nooboro.

27 Jaadi bu ihadufaihuco agaayiciuboro Moocaanico graciaco aaciuboro diitoco aciuihi: Paryi famooro jifaihuti mahadu.

28 Miuro jino tatyijoho iicano bohono iimaaco imiyacaruno. Jaano jino tatyijoho gañicafeteji ajashutimohallivi imiti buusu iicano.

29 Jino amihaiico neehi, jino baacufaihuco jari ufucu siino aduji amihaima johono Moocaani aivojifaño, nooboro.

Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaajinoco.

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Jaadi amasivaunobuunati fuumo Olivohono iicagajjaago.

³¹ Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Jifucu paryi amiihai uco mejeevesumoro mofocoiniji. Miuro Caatinihaamefaño noono: Itoomominaafico gaicaauji. Jaaneri ihovejami fahigova gavaranaamaajii, noonoro.

³² Jaaruubo siino ubuheeteebere amiihai imega feeji Galileavi, nooboro.

³³ Jaaneguiiha Pedro diiboco nuuhi: Famooro ico jeevesurunaaca, uujoho ico jeevesujitihii, nooboro.

³⁴ Jaaneguiiha diiboco Jesu nuuhi: Miyanotiro ico neehi, jaafañiinofucu catava ojitiibaacaro mifocoi, safo icano: Diiboco gaajatihii, bu diibo jiiibogominaafi icatijii, neeji, nooboro.

³⁵ Jaaneguiiha Pedro nuuhi: Jaafa #ma iguijevehachijii guijevehi. Jaaruubo ico tuunamaajitihii, nooboro.

Jaabadiro bu paryi saatoho ijiiibogominaa nuuhi.

Jesu Moocanima Iimaahi Getsemani Onoomañovi.

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46; Heb 5.7, 8)

³⁶ Jaadi Jesu ijiiibogominaama Getsemani onoomañovi #futuudi diitoco nuuhi: Jinoovi migicini, uujoho johonovi Moocanima ihiimaatonohachuta, nooboro.

³⁷ Jaaboro Pedroco, bu Zebedeo achimisico icano asatyuuboro ticovauhi iñihicuguuboro sihidi #daasuvuubo.

³⁸ Jaaboro diitoco nuubo: Sihidiro tajeeb#faño idaasu icahi miguijevejibadi. Jaaneguiiha jino mihica uuma cigatimo mubuheehi, nooboro.

³⁹ Jaadi Jesu janaanivivi ufuuboro jiinjehallivi ajavuvuuboro Moocanima iimaauhi: Guihi, idiimogohachijii uco taajasu jino #daasuno iicajinoti.* Jaaruno uujoho iimogobadi icatino, jaafa #joho idiimogobadiro icano, nooboro.

⁴⁰ Jaadi ijiiibogominaa iicauhigo asaaubo cigamovi gaseuhi. Jaaboro Pedroco nuubo: ¿Collihii jaabo uuma sano nihiba oovo ticovovi buheetihii?

⁴¹ #Mubuheehi Jaamoro Moocanima mihiimaa iji amiihaico inisunofaño ma-haquetedino. Miyanotiro amiihai jeeb#imino iicanoco imogorahi. Jaarunofaño amiihai allio ifi niinovahi.

⁴² nooboro siino fuubo dojicuviro Moocanima ihiimaatuubo. Jilli nooboro: Guihi, uujoho #daasuno iicanoco idiimogohachijii eti idiimogobadi mooni, nooboro.

⁴³ Jaabo bu siino uhuumiubo ijiiibogominaa cigamoco atyimeuhi aivo sihidi cigarari icacuutineguiiha.

⁴⁴ Jaamoco ejeevesuuboro siino fuubo Moocanima ihiimaatuubo, siino tolliro nooboro.

⁴⁵ Jaadi bu siino ijiiibogominaa iicauhi ufuuboro diitoco nuuhi: Ivi jisumi micigacu, majaguisicu. Jino gasecuuno uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuubo imitiminaa usefaño aacifafetjino.

⁴⁶ Jaaneguiiha magañiivomoro masiigucu mee oono uco aacivaabo fiiticuuihi, nooboro.

Jesuco Isisimoro Satyomo.

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-58; Jn 18.2-11)

* 26:39 Griego iijiri: jihidaasuhilluco uuti buhigovi denesu, noono.

47 Jaanaaca tolli iimaabaacaro Juda gaseuhi ijibogominaa docedimo icahicaurumoobo. Jaaboma saumo sihidi miyaminaa niisuganoma, cudaahenema icano; sacerdotemi aivojito, bu judiomi quillahuto icamo agallu-umo.

48 Jaabo Juda diitoco nuuhi: Oono uujoho diibo iicaaboco ininiciiboro dilluji. Jaaboco cuhufono misisimoro masaty, nooboro.

49 Jaaboro Jesujaago ufuuboro diiboco nuuhi: ¿Naa diicahi, jibogominaafi? nooboro Jesuco niniciuhi.

50 Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: ¿Fañi, jinejefiri saahi? nooboro. Jaasumiro diito Jesuco agaayicumoro Jesuco sisihu isatyequi.

51 Jaaneguiiha Jesu nahaboniminaati saafi iniisugaco iguiyicuboro sacerdotemi aivojiibo jeecivominaafi nijimehuco buiyaacuuhi.

52 Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Diniisugaco ifajutafaño diihacu. Miïro onono niisugari omoonicasimo, bu niisugari guijeveji.

53 ¿Nacu ijoho gaajatihi uujoho Guihirubico dilluruva jaachiiygayiro tajaa galluujiuruubo itoomominaati aivo ajashutimo fahuseeci motihaiti mihaici idino dihaivaco?

54 Jaano tolli iicaruva, ¿milli bu Caatinihaamefaño jilli icajiibo onono miyaavejirahi? nooboro.

55 Jaadi Jesu diito miyaminaaco nuuhi: ¿Milli jaamo amiñhai tatyicovodi masaahi cudaahenema, niisuganoma icano nanivaminaafico magaayiciqui mihicanicibadi? Miïro fafucuvaviro amiñhaifeenevi uujoho templojafaño casivooboro jibeguehicahi. Jaaruboco du uco magaayicihicatihi.

56 Jaarunofaño jaafa tolli icano johono Caatinihaamefaño Moocaani iimaaminaa acaatiniuno imiyaavequi, nooboro.

Jaasumiro ijibogominaa diiboco ejeevesumoro famooro gaacinuhi.

Jesu Fagominaa Imegavi Icauhi.

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Jaamo Jesuco isisimoro sacerdotemi aivojiibo Caifas onobo imefeenevi satsuuhi. Tahì caatiniminaa, bu judiomi quillahuto icamo iigaicinuhigo.

58 Jaanaa Pedro ifutuuhi sacerdotemi aivojiibo goohasivi: ¿Naa milli fine moonijimo? nooboro tehesinoti ifiniciuboro ufuubo. Jaabo policiami cojivi casivutuuhi.

59 Jaanaaca sacerdotemi aivojito, bu judiomi quillahuto, bu paryi imiyafagominaa icamo guinehicauhi Jesuhallivi sicamañoco ijibogonoti diiboco igaicaausuqui.

60 Jaarunofaño tonoojayjehalliti gaicaaujitirumo guiraamo saatoho diibohallivi sicamañoco jibeguehicaurunaaca. Jaanofeenevi miimisiici gaseuhi diibohallivi sicamañoco ijibuguumisi:

61 Jaani neehicahi: Uujoho Moocaani templojaco finisuji. Jaaboro siino boojati mifucuci, safuco idinotiro eetaveji, nooboro, noomisiro.

62 Jaaneguiiha sacerdotemi aivojiibo agañiivuboro Jesuco nuuhi: ¿Aivo ajashuno diimusutihì? ¿Milli nacu jino jito dihallivi neehì? nooboro.

63 Jaarunofaño Jesu diiboco iimusutihì. Jaaneguiiha diibo isacerdotemi aivojiibo Jesuco nuuhi: Moocaani momofeenedi miyaanocoro mihaico di-noo, ¿naa miya ijoho Cristo Moocaani Achi idiicaabo? nooboro.

⁶⁴ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: J̄ihi, uujoho diibo, ij̄oho toono onoobadi. Tolliro bu am̄ihaico jino neehi: Ufucu mahatyimeji uu-joho Miyaminaafibadi Ifivuuubo sihidi ejeevaabo Moocaani miyanaagonovi ḡicin̄iboco, bu niq̄eje aimuufafeenedi asaaboco icano, nooboro.

⁶⁵ Jaaneri sacerdotemi aivoj̄iibo igaachehuco gallicuuhi sihidi isifiratuuboro. Jaaboro nuubo: Jaani iij̄iri Moocaniditi aivo imitino iimaahi. ¿Coll̄ihi bu siino sita onoonoco mehesujirahi? Am̄ihairyo muguubucuuhi imitino ihiimaanoco.

⁶⁶ ¿Nacu milli am̄ihaidi? nooboro.

Jaaneguiiha diito nuuhi: Toll̄i ihiimaamaño guijevejiibo,

⁶⁷ noomoro Jesuco ihimefaño ij̄irebamaaiumoro gan̄icumo. Jaanoti bu saatoho diiboco ihimefaño agabejeniumoro nuuhi:

⁶⁸ Ij̄oho Cristo idiicaabo ene gaajaci. ¿Naa m̄ij̄oho ico gabacuuhi? noomoro.

Pedro: Uujoho Jesuco Gaajatihi, Nuuhi.

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Jaanaaca Pedro jahisi goohasifaño ḡicin̄iunaaca sacerdotemi aivoj̄iibo jeevivominaago asaagoro diiboco nuuhi: Ij̄oho bu tolliro Jesu Galileaoboma idiicahicaabo, noogoro.

⁷⁰ Jaarunofaño Pedro tuunamaaiuhi: Uujoho gaajatihi jinejetihacho toono diimaahi, nooboro.

⁷¹ Jaanaaca Pedro toonoti fuucuuboco saafigo aatyimeugoro tooneri iicaumoco nuuhi: Jaani bu tolliro oono Jesu Nazareoboma iguehicaabo, noogoro.

⁷² Jaarunaaca Pedro tuunamaaiuhi Moocaani momofañodi: Miyanotiro uujoho diiboco gaajatihi, nooboro.

⁷³ Jaanobuunati bu siino tooneri iicaumo Pedrojaa asaumoro diiboco nuuhi: Miyaano jahi, ij̄oho diitoobo, mee oono dihiimaa diito iimaabadi jeevahi, noomoro.

⁷⁴ Jaaneguiiha diibo nuuhi: Moocaani momofañodi neehi: Miyanotiro, uu-joho diiboco gaajatihi. Jaanoti jill̄i onoobo abañihachij̄i; jaafa uco Moocaani guijenihi, nooboro.

Jaasumiro catava oj̄iuhi.

⁷⁵ Jaanoco uguubuuboro Pedro esafutuuhi Jesu diiboco: Catava oojitinaacaro uco mifocci safo idiino tuunamaaji, unuunoco. Jaaneguiiha Pedro toonoti ufuuboro aivono tauuhi.

27

Pilato Imefeenevi Jesuco Satyehi.

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Jaanaaca eseseveudi paryi famooro sacerdotemi aivoj̄ito, judiomi quil-lahuto icano sabadiro iimaacasiuhi Jesuco igaicaauqui.

² Jaamoro diiboco siscin̄iboco asatyumoro toojiin̄ijeo aivoj̄iibo Poncio Pilato onooboco aciuihi.

Juda Igujeveuno.

(Hch 1.16-19)

³ Jaanaaca Juda, miyaminaa usefaño Jesuco aaciuboco guijevafaño ificu-unoco aatyimeuboro sihidi idaasuvuuhi. Jaaboro treintadijeva iicaunoco inih̄ibam̄ico uumisuuhi sacerdotemi aivoj̄itoco, bu judiomi quillahutoco icano jill̄i nooboro:

⁴ Uujoho imitico icihi aivo imiiboco guijevafaño aaciamaño, nooboro.

Jaaneguiiha diito iimusuuhi: ¿Jaano milli miihaidi? Toono diino, noomoro.

⁵ Jaaneguiiha Juda inihibamico templojafaño gavaracuuhi. Jaadi ufuuboro gaibairi icodaaheti uduujecafutuuboro lluhivuuhi.

⁶ Jaadi sacerdotemi aivojito inihibamico iicimoro nuuhi: Jino nihibamico Moocaniguiiha ificunicinofaño mificujitihii tiihoho jaada iicacumaño, noomoro.

⁷ Jaadi ihiimaacasiunoro tooneri nifaqui guirihilluno nicuminaafi faguico naajeumo, tomañovi siijiinijeoteheje ochoomomoco iciihicaqui.

⁸ Jaamaño tomaño jisumihachuta: Tiihohomaño, noocinihi.

⁹ Jilli miyaavuuno Moocaani iimaaminaafi Jeremia acaatiniuno: Iciumo treintadijeva inihibamico Israel cuumiminaa diibo jaadaco ificuunoco.

¹⁰ Jaaneri nifaqui guirihilluno nicuminaafi faguico naajeumo, oono uco Aivojiiho atajiihabadi, nooboro.

Jesu Pilato Imefeenevi Icahi.

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Jaadi Jesuco aivojiiho Pilato imegavi iifutusuumo. Jaaboco dilluubo: ¿Naa iihoho oono judiomi Aivojiiho idiicaabo? nooboro.

Jaaneguiiha Jesu iimusuuhi: Jiihi, tolli icano toono iihoho onoobadi, nooboro.

¹² Jaanaaca sacerdotemi aivojito, judiomi quillahuto icamo diibohallivi imitino iijibeguehicaurunoco Jesu ajashuno iimusuutihii.

¹³ Jaaneguiiha Pilato diiboco nuuhi: ¿Naa guubutihii oono dihallivi imitino ihiimaanoco? nooboro.

¹⁴ Jaarunofaño bu Jesu diiboco ajashuno iimusuutihii. Jaaneri diibo Pilato sihidi eheeteuboro eesamaaijirunoco gaajautihii.

Jesuco Iguijeniqui Ificuuno.

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Jaasumi miiro aivojiiho Pilato omooninibadi civojaminaafiti saafico sinaayujibuuhii miyaminaa idilluuboco.

¹⁶ Jaanaa icaubo saafi civojafaño Barraba onoobo sihidi ejeevaabo iimitiiho.

¹⁷ Jaanaa paryi miyaminaa igaiciniunoco Pilato dilluuhii: ¿Cajaanico mihimeguehi, amiihai, uujoho isinaayunoco, Barrabaco, nacu oono Jesu Cristo onooboco? nooboro.

¹⁸ Tolli nuubo jilli Jesuco iijihaveunoro diibo usefaño aaciunoco agaa-jaciuboro.

¹⁹ Jaabo Pilato ihaivoji icagahalliri giciniunaaca diibojaago mogai saatohoco galluuhii jilli noogoro: Milli moonidineheje diibo iimino miyaminaafico, fone fucu nihicuno tigahi diibo Jesuditi, noogoro.

²⁰ Jaarunofaño sacerdotemi aivojito, bu judiomi quillahuto icamo miyaminaaco fajiniuhi Barrabaco dihiinusu. Jaanoti: Jesuco guijeni, monoo, noomoro.

²¹ Jaanaaca bu siino miyaminaaco Pilato dilluuhii: ¿Diitisiti cajaanico isinaayunoco mihimeguehi? nooboro.

Jaaneguiiha nuumo: Barrabaco, noomoro.

²² Jaaneguiiha siino Pilato diitoco dilluuhii: ¿Jaanaa milli mooniji oono imomo Jesucristo iicaaboco? nooboro.

Jaaneguiiha paryi famooro iimusuuhi: iimohobujehallivi tetecu! noomoro.

²³ Jaanegui Pilato diitoco nuuhi: ¿Nacu jineje imitino mooniiho? nooboro.

Jaarunofaño diito siino coovadiivuuhii: iimohobujehallivi tetecu! noomoro.

24 Jaanegui Pilatoco diito sihidi ejenaauumoro janaaniciiviro aivo añaaivuunoco aatyimeuboro, tajibaubo nifaihuco isivaqui. Jaafaihufaño ihuseneque nitamaaiubo diito imefeenevi, jilli nooboro: Uujoho jaani iimiibo guivefañodi icatíhi. Jilli toono amíhai iimaa, nooboro Pilato.

25 Jaarunaaca famooro iimusuuhi: Míhai, bu paryi moseeme icamohallívi jaafa minifotono, noomoro.

26 Jaaneguiiha Pilato Barrabaco isinaayusuuboro Jesuco aamisuuhi. Jaadi diitoco aciubo diiboco itetecuqui.

27 Jaaneguiiha ihamocasimínaa Jesuco satyuuhi diibo Pilato ijajaago. Jaamoro igaiyíciumo paryi amocasimínaaco Jesuhallívi.

28 Jaamoro diiboco igaachehuco ujujyaacuumoro sichehuco jíhacuumo gachicohai deecano tifaibadi itífaí iicachehuco.

29 Jaamoro bu iinigaíhallívi javucaruumo januutuno aafeneque chaahimigati eheetavuumoro, bu jaamoro gaayicisuumo imiyanaagohusefaño imeico icano. Jaadi diiboguino ememu#vomoro diiboco dejecuhicauhi: ¡Imicani íjoho judiomí Aivojíbo! noomoro.

30 Jaadi bu ihimeico agaayicimoro tohiri diiboco iinigaíti gafucuhicaumo.

31 Jaadi diiboco jilli omooníhicaudi jujyaacuumo diiboco tífai#ba icacheuco íjíhacuuchehuco. Jaamoro imiyachehuco jíhacuumo. Jaadi ívi satyucuumo diiboco itetecuqui.

Jesuco Etetecuno.

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Jaamo Jesuco itetecuqui ufuumo atyimeuhi Cirene cuumioobo Simon onoboco. Jaamoro diiboco tajíbauhi Jesu imohobujeque isatyequi.

33 Jaadi ífutuumo nigaípaajebai onoomañovi; jaanoti hebreomí íjiri Gologota onobai.

34 Jaabaihallívi Jesuco isuurumo vino aivo faafaíñooco. Jaarunoco insucuuruhigoti adutiubo.

35 Jaaboco etetecuumoro ihamocasimínaa suerteque eetavuuhi Jesu gaachehuhallívi: ¿Cajaani fine tochehuma icaji? noomoro.*

36 Jaamoro ifiitino casícamaaíumo diiboco otoomomo.

37 Jaamoro íjíibogoco ímohobujeti iinigaíhallívi caatiníumo: JAANI JESU JUDIOMÍ AIVOJÍBO, onoono.

38 Tollíro bu diibo uufocoví tetecuumo miimisiíci nanivamínaatisico, saafíco imiyanaagonoví, bu saafíco inanínaagonoví icano.

39 Jaanaaca toonodi afatyomo diiboco íhíibamoro ihuseneque gavaracuumoro íbajirubadi íicano iinigaícoro garya garya mooníhicaumo,

40 jilli noomoro: ¿Naa íjoho oono templojaco acallajaruuboro siino dojícuviro mífucuci, safucu ídiínoti boojati edeetavejiruubo? ¡Eneecata íiro dífíco taajasu! ¡Bu miyaano Moocaani Achi ídícachahíjii, toono caamoti níito! noomoro.

41 Jaabadiro bu sacerdotemí aivojító, bu caatiníminaa, bu fariseomí, bu judiomí quillahuto icamo diiboco edejecumo neehicauhi:

42 Sitaaco taajasuubo. ¿Jaaruubo cono bu inoro ífíco taajasuubova? Eneecata miyaano Israel Aivojíbo ícachahíjii, toono ímíhoti íníitequi maatyímemere diiboco mímiyaaveguequi.

* **27:35** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jilli miyaavuuno Moocaani iimaamínaafi acaatiníuno: Tagaachehuco ífocasimo suerteque eheetavomoro, nooboro.

43 Miiro Moocaaniviro ifico sefaabo. Eneecata jaafa jaabo asaaboro diiboco taajasuvahi iimogohachiiji. Jaadi jari magaaaji miyaano Moocaani Achi iicanoco, noomoro.

44 Jaabadiro bu nanivaminaatisico diibo uufocovi etetecuumisi diiboco #bahicauhi.

Jesu Iguivevene.

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Jaadi ivi paryi jiiinije cívono minifutuuhi gadicibati. Jaano seseeteuhi imohonohalliti nihiba icaaberi.

46 Jaasumiro Jesu hebreo iijiri sefano gaihivuuhi: Eli, Eli, ¿lama sabactani? nooboro. Moocaani, Moocaani, ¿collihi uco deevesuhi? eneejiruno.

47 Jaanoco saatoho tooneri iicaumo uguubuuro nuuhi: Memeeeci johonon Moocaani iimaaminaafi Eliaco cuuhuvaabo, noomoro.

48 Jaasumiro diitoti saafi ijinafatyuuboro icijeuhi faasihi iicanoco. Jaaboro toosihico vino aivo quigañofaño matyusuuhi. Jaaboro toosihico imei nijequevi ificuuboro Jesu iijifaño cabuyaacuui ihaduui, nooboro.

49 Jaarunaa saatoho diiboco nuuhi: Moonidino, jaafa Elia saahi diiboco ataaasuvaabo mahatymequi, noomoro.

50 Jaanaaca siino Jesu sefano agaihivuuboro chuumucuui.

51 Jaano ticovovi temploja ofobociniuchehe gaachehujetuno feemene iicano gallivuui feenedi caamoti sano guinovi. Bu jiiinije sefano maryibauhi. Jaaneri guisihacino dujavanamaaihi.

52 Bu tolliro ciihojino faayicafutuui. Jaaneri Moocaanico imiyaavuguumo iguiveciniumo ajashutimo siino buheeteuhi.

53 Jaamo Jesu siino ubuheeteunobuunati iciihojinoñoti ihinuunoro iimicuui Jerusale cuumifaño fuuhi. Jaamoco tahi sihidi miyaminaa diitoco aatymeunoro gaajauhi.

54 Jaanoti bu ihamocasiminaa aivojibo ihamocasiminaa Jesuco utuumumo jiiinije amaryibaunoco, bu sanehejeque icano aatymeunoro sihidiro igutuui. Jaamoro nuuhi: Miyanotiro, jahi jaani Moocaani Achi, noomoro.

55 Jaabadiro bu sihidi icaumo gaigoomi tehesinotiro #finiciunoro Galileati Jesu dojicuti asaamo diiboco jeevivomoro.

56 Jaamofeeneri icaugo Maria Magdalena onogo, bu Jacoobo, Jose icamisi seeji Maria onogo; Zebedeo seemenemisi seeji icamife.

Jesuco Icuuno.

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Jaanaaca mihiiicuudi saaubo sihidi inihibamima iicaubo Jose onoo bo Arimatea cuumioobo, Jesu onoonoco imiyaaveguehicaubo.

58 Jaabo Pilatojaago ufuuboro Jesu ifico diiboco dillujuuhi. Jaaneguiiha Pilato tajibauhi diiboco ihaciqui.

59 Jaadi Jesu ifico Jose iicuboro mihinivatino gaachehuri mibociuhi.

60 Jaaboro iciihoji bohoji guisigajifaño eheetavusuhojifaño jiihacuui. Jaaboro tohojico guisibatyi gabari amaninuboro fuuhi.

61 Jaanaaca tohoji ticovo icaumife Maria Magdalena onogo, bu saafigo Maria icamife giciniuhi sinaagobaiti tohojico ihifiniciunife.

Jesu Ciihoji Imega Amocasiminaa Teemehi.

62 Jaano sesevede, Pascua jiiibaimoguiha iimibaivuunobuunati, sacerdotemi aivojito, bu fariseomi icamo fuuhi Pilatoma ihimaaqui.

⁶³ Jaamoro diiboco nuumo: Aivojiībo, mehesafeteḥi oono tobañīfiiboba ubuheesumi: Ochoomodì mifucuci, safucu icanotī siino buheeteji, unuonoco.

⁶⁴ Jaaneguiiḥa tajība iciīhojico cuhufono imooniqui mifucuci safucu idiinī ticovovī ijiībogominaa fucu asaamoro ichuumuhuco ananimoro: Siino buheetecuubo, noomoro miyaminaaco jiībeguedimo. Jaanotī tollī omoonihachiījī tobañī aivo iticoniono janaanicīvī jeevajirahi, noomoro.

⁶⁵ Jaaneguiiḥa Pilato diitoco nuuhi: Ajaatyo toomominaaco mihicimoro amiīhairyo diitoma aivo imino mucuhufusuto, nooboro.

⁶⁶ Jaaneguiiḥa ufuumoro tohojico cuhufutusuuhi. Jaamoro bu igaa-jataaco ficuumo tohojico ofoboocīuba iguiisibahallivi. Jaamoro tohojihallivi itoomominaaco ficuumo.

28

Jesu Siino Ubuheeteuno.

¹ Jaanaaca judio jaguisifucu sabado icafucu afatyuno sesevedī fucugayiro Maria Magdalena onooḡo, bu saafigo Maria icamife fuuhi iciīhojico emeecituumife.

² Jaanaaca sefano jiīnīje maryibauhi Moocaani toomominaafī niquejefañotī iniituuneri. Jaaboro tohojī imegavī agaseuboro tohojī guisibaco buhigovī iicuboro tobahallivī casiīvuuhi.

³ Jaabohallī aricuuhī sisī anamebano aricubadī, bu igaachehu seseene seseuhī cuugaihallābadī.

⁴ Jaaboco amocasiminaa tohojico utuumuumo aatyimeumoro sihidiro igutuumoro iñihicurī uchuumucumobadī minifutuuihi.

⁵ Jaaboro Moocaani toomominaafī diitifeque nuuhi: Mihiguetejirahana uujoho gaajahī amifē Jesu etetecucafetehin̄iboco miguiinonoco.

⁶ Jineerī chahacuubo siino buheetecuubo unuubadī. Eneecau bu jino diiboco ificuhinimañoooco memeēciva.

⁷ Jaaneguiiḥa goovano mofoomifere ijiībogominaaco mijiībogoto jillī noomifere: Guijevefañotī siino buheetecuubo. Jaaboro amiīhaī imega siigacuubo Galileavī. Tahigo diiboco mahatyimeji. Jinooco amifēque neequi saahi, nooboro.

⁸ Jaaneguiiḥa diitife toonotī fuucuuihi. Goovano sihidī igutuumēfere, bu imo imo icano fuuhi. Jaamifere diitifē Jesu jiībogominaaco jiībugutuuihi.

⁹ Jaamifevī Jesu ajafeveuboro diitifeque dilluuhi. Jaaneguiiḥa diibojaago ufuumifere itihaiñocō ihiībicimifere diiboco imuuhi.

¹⁰ Jaaneguiiḥa diibo diitifeque nuuhi: Mihiguetedino. Mofoomifere tañahabomico mijiībogoto Galileavī ifeequī tahigo uco atyimejimo, nooboro.

Amocasiminaa Jillī Jiībuguuihi.

¹¹ Jaanaaca diitifē ufuunobuunatī tohojico utuumuumotī saatoho amocasiminaa cuumifañō ufuumoro sacerdotemī aivojitoco jiībuguuihi paryī aatyimeunoco.

¹² Jaaneguiiḥa diito sacerdotemī aivojitō judiomī quillahutojaago ufuumoro diitoma iimaajeuhi. Jaamoro sihidī nihibamicō ihamocasiminaaco jaaduumo.

¹³ Jillī diitoco noomoro: Miyaminaaco monoo: Miīhaī fucufeene miciganaacō ijiībogominaa asaamoro ichuumuhuco ananimoro satyehi, noomoro.

¹⁴ Jaanoco aivojii bo uguubuuboro amiihaijaago isifiratohachijii miihai diiboma mihiimaaji amiihaihi aivojito judiomi quiallivi. Jaamo ɔmilli icatimo mihiicahi? noomoro.

¹⁵ Jaaneguiiha ihamocasiminaa iniihamico agaayiciumoro diito unuubadi mooniihi. Jaabadi judiomi jiiibeguehicahi jisumihachuta.

Jesu Ijiiibogominaaco Atajiiibano.

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23; Hch 1.8)

¹⁶ Jaaneguiiha ijiiibogominaa fahuseeci motihaiti si aivojito judiomi quiaafi idii murucu fuuhi Galileajaago Jesu diitoco unuubaijaagovi.

¹⁷ Jahigo Jesuco aatyimeumoro diiboco imuumo. Jaarunaa saatoho miyaadi miyaavuguutihi.

¹⁸ Jaadi Jesu asauboro diitoco nuuhi: Uujoho gaayicicuuhi paryi aivoji iijico niquejefañõ, jiiinijehallivi icano.

¹⁹ Jaaneguiiha paryi faajiiijeriro mofoomoro tajiibogominaati meheetavo. Jaamoco miniti Moocaani momofenedi, bu Illi momofenedi, bu Igaija momofenedi icano.

²⁰ Jaamoro diitoco mijiiibogo amiihaico paryi uujoho ijiiibeguehicanoco imino imooniqui. Jaamoro imino magaaja uujoho amiihaima fahiijivaro icaji jiiinije ifinijinovi, bu janaanici icajinovi, nooboro.

SAN MARCOS

Jua Nitiminaafi Sicaihigovi J̄ibeguehi.

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-18; J̄n 1.19-28)

¹ Jilli ticovauno Jesucristo Moocaani Achi j̄ibogoco.

² M̄īro jilli Moocaani iimaa j̄ibogominaafi Isaia caatinicuui, Moocaani unuunoco:

Dihime galluuih taj̄ibogominaafico, dihime j̄ihaico iimibachuqui, nooboro.

³ Jaanaa guubuvusuuno sicaihigoti ocoovadiiciniuno: Mihimibachu Mo-haivoj̄ibo j̄ihaico sano ticovoro meheetavo, onoonoco, Isaia caatinuui.

⁴ Jilli saaubo Jua sicaihigovi miyaminaaco nit̄iboro. Jaabo neehicauhi: Minitisuquimaje jaamoro am̄ihai eedeehifico mejeevesu, am̄ihai imiti ibuuqui, nooboro.

⁵ Jaanegui Judeao jiinijeoto, bu Jerusale cuumioto icamo feehicauhi diiboco uguubunicitomo. Jaamoco iimitico ij̄ibeguehicauno bujinagoti diitoco Jua nit̄ihicauhi Jorda onoohifaño.

⁶ Jaabo Jua gaachehuhicau camello ijeene eetavotau. Jaanoti iniivigai meeheu jilli asi meehe. Jaabo chahacamicoro duuhicauhi, bu bajio iimicoro nejeecuhicaubo icano.

⁷ Jaabo j̄ibeguehicauih jilli nooboro: Taabuunati saajiibo tajanaanici sihidi imityaabo diibobadi uujoho jeevatih. Jaamaño diiboguiino idij̄ivooboro itihaiipaa je duujeque sinaayujitirahi.

⁸ Uujohonaha, am̄ihaico miyaano nifaihuri nit̄ih. Jaanoti diibo am̄ihaico Moocaani Gaijari nit̄iji, nooboro.

Jesuco Initiuno.

(Mt 3.13-4.11; Lc 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Jaasumivi Jesu fuuhi Nazare cuumiti Galilea jiinijeri iicacuumiti. Jaaboco Jua nit̄iuih Jorda onoohifaño.

¹⁰ Jaabo Jesu iteehifañoti ihiinuubo atyimeuhi niqueje afaayicafutuunoco. Jaano feenedi nim̄ihubadi jeevaabo Moocaani Gaija ihallivi niitovauhi.

¹¹ Jaanaa guubuvusuuno niquejefañoti unuuno: H̄joho agaij̄ibo taseemene, iiri sihidi imo imo icahi, unuuno.

¹² Jaasumiro Moocaani Gaija diiboco satyuuhi sicaihigovi miyaminaa achahauhigovi.

¹³ Jaabo Jesu tahigo icauhi san̄ihiba, siino fahuseeci icano fucuva asimifeeneri. Jaaboco Satanas nisuuhi. Jaanobuunati Moocaani toomoninaa asaamoro diiboco jeecivehicauih.

Jesu Idudicamaaque T̄iconihi.

(Mt 4.12-22; Lc 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Jaanobuunati Juaco civojafaño ifcuunotiro Jesu Galileavi fuuhi j̄ibogoooboro taajasu j̄ibogoco Moocaani aivoji iijico.

¹⁵ Jaabo jilli neehicauhi: Tusumi mihicacauhi, jino Moocaani aivoji fiitivucuuih. Jaaneguiiha am̄ihai imitico mejeevesucu. Jaamoro mimiyaavogo jino imino mataajajino j̄ibogoco, nooboro.

¹⁶ Jaabo Galilea muuajinidi igoooboro ufuuhigo atyimeubo Simon, in-ahabo Andre icamisi fiiciminaat̄isi iicaumaño muuaifaño isin̄icuuhuri sin̄ihicaumisico.

17 Jaamisico Jesu nuuhi: Tadyojicuti masaa, amisico miyaminaa ficiminaatisiti eetavequi, nooboro.

18 Jaanegui tsumiro isinicuuhunoco ejeevesumisiro diibo dojicuti fuumisi.

19 Jaadi toonoti janaanivivi afatyuubo Jacobo, bu inahabo Jua icamisi Sevede achimisico tolliro imeenegafaño isinicuuhuco amaahuniumisico atyimeteuhi.

20 Jaamisico bu tolliro coovaubo. Jaanegui caanico idudicamaajeminaama imeenegafaño ejeevesumisiro Jesuma fuuhi.

Saafi Iimitino Ijima Icaubo.

(Lc 4.31-37)

21 Jaadi Capernau cuumivi ifutuudi, judiomi jaguisisumi Jesu sinagogajafaño ufuuboro jibeguehicauhi.

22 Jaaneri miyaminaa sihidi eetyehicauhi diibo jibegueneri diitoco aivojibo iicanicibadi jibbeguehicauneri, caatiniminaa jibbogonicibadi iicateri.

23 Jaanaaca tooja sinagogajafaño iimitino ijima iicaubo icauhi. Jaabo gaihivuuhi:

24 Ijoho Moocaani seemene idiimiibo, uujoho ico gaajahi. ¿Jaabo jinejeque diimeguehi ijoho mihaima Jesu Nazareoobo idiicaabo? ¿Naa mihaico finisiqui asaabo? nooboro.

25 Jaanegui Jesu diibo iimitino ijico ihibauboro nuuhi: Livi diica. Jaaboro diiboti diino, nooboro.

26 Jaanegui ihiji diiboco baavi agañiboro ifico vivi vivi iminiiyuuboro sefano agaihivuuboro diiboti iinuuhi.

27 Jaaneri famooro miyaminaa sihidi eetyeuhi. Jaamoro dillucasihicauhi: ¿Jineje jino bohono jibogo? Jaani iiji aivo sefahi aivo ijimi iicarumoco atajibanoco: Jii, noomo, noomoro noocasihicauhi.

28 Jaanoco Jesuti jibocasiuno paryi Galilea jiiijeri goovano gaajacafutu-hi.

Jesu Buheesuhi Simon Pedro Baaboco.

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jaadi sinagogajati iinuudi Jesu fuuhi Jacobo, Jua icamisima Simon, bu inahabo Andre icamisi ijafaño.

30 Jaanaa Simon baabo sinafeteri sihidi guihuvauhi. Jaanoco Jesuco jibuguomo diigo iguihuvaunoco.

31 Jaanegui Jesu diigojaa ufuuboro ihuseti diigoco agaayicuboro gañiyicuihi. Jaasumiro diigoco iguihuva bucuuhi. Jaadi diitoco jeeivehicaugo.

Jesu Ajashutimo Iguihuvamoco Buheesuhi.

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Jaadi ijicuvvi nihiba jabaavucuunaaca sivahicaumo diigojaa paryi iguhuvamoco, bu emeimivatomejeque icano.

33 Jaanaa paryi miyaminaa asauneri guhugavi gahafuuhi.

34 Jaamoco Jesu buheesuhicauhi simoneri, bu simoneri icano iguihuvaumehejeque. Jaabadiro bu emeimivatomoco imeimico buhi gañihicaubo. Jaamo imeimi iimaajirumo iimaahicautihi diiboco agaajahicaumaño.

Jesu Galileavi Jibeguehi.

(Lc 4.42-44)

³⁵ Cuujetaviro Jesu agañiivuboro fuuhi tuucuumiti sicaihigovi Moocaa-
ima ihiimaqu.

³⁶ Jaaboco Simon, inahaboniminaa icano guinutuui.

³⁷ Jaamo diiboco aatyimeudi nuuhi: Famooro miyaminaa ico guineri
icahi, noomoro.

³⁸ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Masigo siicumijaago ifiticuumijaago tahi
tolliro jibeguequi taajasubogoco. Toonegui uujoho saauhi, nooboro.

³⁹ Jaadi Jesu paryi Galilea jinijeri sinagogajafaño jibogooboro feehicauhi
ijimico gavaracuuboro.

Jesu Foojohoma Icaaboco Buheesuhi.

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Jaanaa foojohoma iicaubo Jesujaa saauhi. Jaaboro iguiino
ememuiivuboro nuuhi: Idiimogohachi uco buheesu, nooboro.

⁴¹ Jaanegui Jesu diiboco idaasuguuboro ihuseri dudicuihi: Imeguehi,
buheetecu, nooboro.

⁴² Jaasumiro diiboco ifoojoho ubuuneri buheetecuubo.

⁴³ Jaadi Jesu diiboco afaguuboro galluuhi jilli nooboro:

⁴⁴ Miihaiñoobaco diibeguedino. Jilli ofooboro sacerdotique dihihusuto. Bu
jaaboro ico iimibachuno jeecivoco asimico ficuuto Moise atajibaubadi toono
jibogobadi iicanoco. Jaanoco miyaminaa aatyimemere igaajaqui ijoho
ubuheecunoco, nooboro.

⁴⁵ Jaarunaa ufuuboro sihidi miyaminaaco jibogooboro feehicauhi diiboco
Jesu ubuheesuunoco. Jaamaño Jesu foovono cuuminofañodi igucutiibo, jilli
buhiguejere miyaminaa achahahiguejere iicaaboro feehicauhi. Jaarunaa
fahigovati saahicaumo diiboco emeevivamo.

2

Jesu Buheesuhi Idiino Isifañiboco.

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Toonobuunati siino Jesu Capernau cuumivi fuuhi goovajisutinoti.
Jaanoco guubuumo iijafaño iicaunoco.

² Jaanegui miyaminaa diibojaago ufuumo gahafuuhi guhugamaryo
gatyuuci. Jaamoco iimaaco jibeguehicaubo.

³ Jaanaa igueenemejedimo diibojaa sivauhi ihiibimoro idiino isifañiboco.

⁴ Jaarumo miyaminaa agahaficinineri Jesuvi ifutuutimo. Jaanegui
caamoti tooja niibahucuco afaayicumoro Jesujaago diiboco nitusuumo
icigaiijema.

⁵ Jaanoco diito Jesuco imiyaavuguunoco agaajaciboro Jesu nuuhi iguihu-
vaaboco: Guihi, dihimiti ico imibachucafutucuui, nooboro.

⁶ Jaarunaa saatocho caatiniminaa onoomo igicinimañoti ijeebifañodi
esamaaiuhi:

⁷ ¿Collihi jaani jilli imiticani iimaahi? ¿Mijoho nacu imitico buusujirahi?
Idiiboro naha Moocaaani, noomoro.

⁸⁻⁹ Jaanoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: ¿Collihi tolli amiihai jeebifañodi
mehesamaaihi? Tihicani jana iguihuvaaboco: Dihimiti imibachucafutucu-
uhi, onoono; gañiivoobo dicigaiijema fuucu, onoono.

¹⁰ Jaamo magaajahi jiijehalli uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuboro imiti im-
ibachu mityama iicanoco, nooboro,

¹¹ idiino isifañiboco nuubo: Ico neehi: Gañiivo, jaaboro dicigaiijeque
dicibo fuucu diijajaago, nooboro.

12 Jaasumiro diibo agaŋiivuuboro icigaijeque #ciuboro fuucuuhi #finicimofenedi. Jaaneri paryi miyaminaa sihidi eetyeuhi. Jaamoro Moocaanico imehicaumo: Mahatyimetatihi aivo jilli iicanoco, noomoro.

Jesu Coovahi Levico.

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Jaanobuunati siino Jesu fuuhi muuaijinivi. Jaabojaa sihidi miyaminaa saahicauhi. Jaamoco j#beguehicaubo.

14 Jaamañoti janaanici afatyuhigo atyimeubo Levico Alfeo achi impuestoco ajaadusuhicajafaño giciniuboco. Jaaboco: Uuma difoo, nuubo.

Jaanegui Levi agaŋiivooboro diiboma fuuhi.

15 Jaanobuunati Jesu Levi ijafaño ij#bogominaama amachuubo giciniunaaca sihidi impuestoco jaadusuminaa, bu iimitifimo icano gaseuhi. Jaamo sano diiboma machuhicauhi. Diibo dojicuti sihidi ufuumo icano.

16 Jaanaa fariseo caatiniminaa iicamo Jesuma diito amachunoco aatyimeumoro ij#bogominaaco nuuhi: ¿Milli jaabo am#hai j#bogominaafi, impuestoco jaadusuminaama, bu saatoho iimitiminaama icano acasi#vooboro machuhi, aduhi icano? noomoro.

17 Jaanoco Jesu uguubuuboro diitoco nuuhi: Ubuheefimo taabuminaafico imogotatihi. Jaanoti iguihuvamo taabuminaafico imeguefihi. Jaabadiro uujoho: Imino icahi, onoomoco cuuhuvaqui saahin#tihi. Iimifitimeguiiha saahi iimiti ifico ijeevesuqui, nooboro.

Jesuco Dilluumo Machutimo Aigafnohallivi.

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Jaanaa Jua j#bogominaa, bu fariseomi j#bogominaa icamo machutimo aigahicauhi. Jaanaa saatoho asaamoro Jesuco dilluvauhi: ¿Naa, collihi jana fariseomi, Jua icamo j#bogominaa aaganaa dita aigatihi? noomoro.

19 Jaanegui Jesu ooviciuboro iimusuhi: ¿Nacu gaigooco ataabavaaboro ij#baimojaago ucuuhuvamo idaasuri aigajirahi diitoma diibo iicanohachuta? M#ro diitoma diibo iicanohachuta aigajitirumo.

20 Jaanoti naha icajinehiica jari uco taj#bogominaati udumit#cino. Jaadi jari idaasuno iicaneri aigajimo.

21 ¿M#ro m#joho eedechehuco bobaryuri maahunitatihi? Jaanoti imaahuniruva bobaryu tochehuco gallicujirahi. Jaaneri tohoji janaanicro guiraatejirahi.

22 Jaabadiro bu, ¿m#joho bohaivofaihuco eedeejutafaño ficutatihi? Jaanoti ificuruva tofaihu tujutaco ejerucarunoro fatyujirahi. Jaanegui bofaihuco bujutafaño mificutahi, nooboro.*

Ij#bogominaa Trigo Noovataco Ichi Jaguisifucusumi.

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Jaanaa judiomi jaguisisumi Jesu basutafañodi igooboro feehicauhi. Jaanaa ij#bogominaa toono basuta noovataco icimoro feehicauhi.

24 Jaanegui fariseomi diiboco nuuhi: Meece ¿collihi dij#bogominaa olli moonihi jaguisifucusumi momoonitatinoco? noomoro.

25-26 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿Jaana nacu magaajatih# am#hai, johono David, bu diiboma iicaumo icano ucuujivaachuusumi diitoco ajeba aivusuneguiiha omoonunoco? M#ro Moocaani iija tabernaculo-jafaño David ufuuboro Moocaani jeecevo maahunoco machuuhi m#joho

* 2:22 Jilli Jesu nuuhi eedeej#bogoco mejeevesumoro bohono j#bogocoro meheetavequi.

amachutatirunoco, Aviata onoobo sacerdotemi aivoj#bo iicauijibo icau-naaca. Jaaboro bu diiboma iicaumoco aciubo saatohoro sacerdotemi amachufirunoco, nooboro.

²⁷ Jaadi bu siino Jesu nuuhi: Mi#ro jaguisifucu miyam#naadi eetavocafutu-uhi. Jaanoti miyam#naa jaguisifucudi eetavocafutuutih.

²⁸ Jaama#o uujoho Miyam#naafibadi Ifiivuubo jaguisifucu aivoj#bo, nooboro.

3

Saafi Ihuse Ifigatyuubo.

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jaadi siino Jesu sinagogajafa#o fuuhi jahi icaubo saafi ihuse ifigatyuubo.

² Jaaboco #ifinicimoro feehicaumo: ¿Naa jeedi jaguisisumi buheesujibo? noomoro #ifurumo diibohallivi ij#beguequi.

³ Jaanoma icaubo Jesu ihuse ifigatyuuboco nuuhi: ¡Ga#iivo! ¡Jaaboro feenevi dulleeve! nooboro.

⁴ Jaadi diitoco Jesu dilluuhi: ¿Jinejeque jaguisisumi moonisunicimo iiminoco, nacu iimitinoco? ¿Magaicaunoco, nacu mubuheesunoco? nooboro. Jaarunaa diito iimusuutih.

⁵ Jaanegui diito jeeb#no cuhuferi #daasuvuuboro, sifiirano ihuufococo emee#uboro ihuse ifigatyuuboco nuubo: ¡Dihuseque fallirihicar! nooboro. Jaanegui diibo fallirihicaruhi. Jaasumiro diibo use doj#cuviro imituuhi.

⁶ Jaasumiro toonoti ifariseomi ufuomoro Herodianom#ma fitacucasiuhi Jesuco igai#cauqui.

Muuaij#nivi Miyam#naa Icauno.

⁷⁻⁸ Jaanaa Jesu ij#bogom#naama muuaij#nivi fuuhi. Jaamoco sihidi miyam#naa bucasiuhi Galileato, Judeato, Jerusaleoto, Idumeato, bu Jorda ooneguehioto, bu Tiro, Sidon icano jininooto icamo diibo sihidi ejeevanoonoco omoonihicaunoco uguubumoro.

⁹ Jaanegui ij#bogom#naaco nuubo: Uco miyam#naa ijene e#e#ejeruujiruneguiiha momeenegaco mihimibaicini, nooboro.

¹⁰ Jaabo Jesu miyam#naaco ubuheesuhicaunegui sihidi iguihuvanoma iicadimo diiboco idud#ciqui ijene #e#e#ejeruhicauhi.

¹¹ Jaabadiro bu ijimi diiboco aaty#memere diibo imega baavi aquetehi-cauhi. Jaamoro gaihivehicaumo: #joho Moocaani Achi, noomoro.

¹² Jaarumoco faguehicaubo: Uco satohoco magaa#jasudino, nooboro.

Jesu I#ihi Minisum#naati Fahuseeci Motihaiti Miimisiici Id#no.

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Jaanobuunati Jesu ifaba#ivi fuuhi. Jahigo iimuguudimoco coovaubo. Jaanegui diibojaa saamo.

¹⁴ Jaamoco fahuseeci motihaiti miimisiici id#moco icubo diiboma icaqui, bu diitoco igallu#qui j#bogoco ij#beguequi icano.

¹⁵ Jaamoco ij#ico aciubo ijimico iga#hicaqui.*

¹⁶ Jaamo jinoodimou fahuseeci motihaiti miimisiici id#mo iicaumo; Simon icaruuboco Pedroti omomoniubo.

¹⁷ Jacobo Zebedeo achi, bu Jua Jacobo nahabo icano. Jaamisico momon#ubo Boaneegemisiti, sisiseememisi eneejirunoco.

* 3:15 Sahaamefa#o janaanici jilli ficuumo: bu iguihuvamoco ibusuuhicaqui, onoonoco.

18 Andre, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, bu Alfeo achi Jacoobo, Tadeo, Simon cananista, bu

19 Juda Iscariote diiboco aaciujibo igaicaauqui icamoma saaubo jaahe.

Blasfemia.

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Jaanaa siino sihidi miyaminaa diibojaa igaivehicauhi. Jaaneri Jesu jibogominaama ajashuno jinejebaco machuhicacutihi.

21 Jaanoco Jesu yoto uguubuumoro saauhi diiboco icivamo, jilli jee-gavoobo eneehicauneguiiha.

22 Jaabadiro bu caatiniminaa Jerusaleti asaamo neehicauhi: Beelzebuma icaabo ijimi aivojiboma. Jaamaño diibo mitya iijiri ijimico buhi gavaracuhi-caabo, noomoro.

23 Jaanegui Jesu diitoco ocoovauboro siinovi ooviciboro neehicauhi: ¿Milli jaabo Satanas bu ifiicoro buhi gañijirahi?

24 Miño saafi aivojifaño minooi udugaavonoro sanomiño imoonicasiruva sanomiño finisucasijirahi. Jaamaño tohaivoji gueenene icajitirahi.

25 Jaabadiro bu sajaotoro sanomiño imoonicasiruva gueenene icajitirumo.

26 Jaabadiro Satanas iinoro ifimario imoonicasiruva, ¿milli bu gueenene icajiruumo? Iinoro ifiico finisujiruumo.

27 Jaabadiro ¿mijoho esefaabo iijafaño ofoomoro inehejeque icajitirahi abajaaboco sisitimoro? Jarihiicanaa abajaaboco isisidi icajirumo.

28 Miyanotiro jino amiihaico neehi: Miyaminaaco paryicino imitino ihi-imaaruno buusucafeteji.

29 Jaanoti Moocaani Gaijati imitino ihiimaaboco toono aivo buusuracujitihi ufucuro. Jilli tohimitinoma iicacujibo, nooboro.

30 Jilli diitoco nuubo, diiboco ijima icaabo, eneehicaunoma iicaubo.

Jesu Nahabomi, Seeji Icamo.

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Jaanobuunati Jesujaa seeji, inahabomi icamo asaamoro jahisitiro diiboco cuuhvasuuhi.

32 Jaanegui Jesuhallidi emecuciniumo diiboco nuuhi: Diiseeji, dinahabomi icamo ico jahisiti cuuhvahi, noomoro.

33 Jaanegui Jesu nuuhi: ¿Mijoho gaharubi? ¿Mijoho tañahabomi? nooboro

34 ihallidi emecuciniumoco emeeuboro diitoco nuuhi: Jino tajori iicamo gaharubimi, tañahabomi icano.

35 Jarihiicanaha jino Moocaani iijico omoonimo tañahabomi, gaharubimi, tañagomi icano iicajimo, nooboro.

4

Basuminaafivi Ohoovicino.

(Mt 13.1-23; Lc 8.4-15)

1 Jaadi siino Jesu miyaminaaco jibeguehicauhi muuajinivi. Jaabojaago sihidi miyaminaa igaivuui. Jaanoma iicaubo meenegafaño ijicafutuuboro diitoti thesijisuno ufuuboro casivutuui. Jaanoti diito ijinivi jiinigaibaahohalliviro icauhi.

2 Jaaboro diitoco sihidi siinovi ooviciboro jibeguehicauhi

3 jilli nooboro: Jinoco muguubu: Basuminaafi fuuhi abasutuubo.

4 Jaabo abasuuno samañoono jiihaifaño acutuui. Jaanoco joomi asaamoro machujeuhi.

⁵ Jaanoti samañoono acutuuhi guisihallivi miyaadi jiini achahaumañovi. Jaanoro goovano iinucuuno ijiinije miyaadi efeemeutimaño.

⁶ Jaaruno nihiba aachiciuneri aryvucuuno, chuumucuuno icano abacooovautimaño.

⁷ Jaanoti samañooogahaije aifuuhi jarimihoonofeenevi. Jaano toono ihallivi ujusiuno toono ihiinuurunoco macanisuuhi. Jaamaño noovautino.

⁸ Jaanoti samañoono acutuuhi imino jiinijeivi. Jaano ihiinuunoro jusicuuno. Jaanoro imino noovacuuno saheeje treintadigaiva noovacuui, bu saheeje sesentadigaiva noovacuui, bu saheeje ciendigaiva noovacuui icano.

⁹ Jaaboro neehicaubo dinohojima idiicaabo jinoco guubu, nooboro.

¹⁰ Jaanobuunati iinoro iiacuudi ijibogominaama iicaumo diiboco dillu- uhi: ¿Milli toono eneejiruno? noomoro.

¹¹ Jaanegui nuubo: Amiihaico naha uujoho imino gaajasuhicahi Moocaani aivoji agaajaratinoco. Jaanoti buhi iicamoco jilli siinovi ooviciboro neehic- ahi.

¹² Jaamo emeecirumo atyimetimo iicaqui, bu guubucurumo guubutimo iicaqui. Miuro uguubumoro iimitico jeevesujirumo. Jaamoco bu iimiti busucafetejirahi, nooboro.

¹³ Jaadi bu ijibogominaaco nuubo: ¿Nacu amiihai magaatathi jino jilli ohoovicinoco? ¿Jaana milli magaaajaji paryi toonoco?

¹⁴ Miuro basuminaafi, oono Moocaani ijico ijibogoobo abasuubo.

¹⁵ Miuro jino jiihaifaño aacotono onoono; miuro saatoho jeebifa abasucuu- runoco ijibugucuurunoco Satanas asaaboro ijeebifañoti dumiticiuui.

¹⁶ Jaabadiro bu oono guisihallivi abasuuno onoono; miuro saatoho ugu- ubusumiro imo imo gaayicifimo.

¹⁷ Jaaruno imino abacooovatimaño guenenene icatatino nisuhifivi agas- esumi uhuuchvomoro toonoco jeevesufimo.

¹⁸ Jaanoti sano jarimihoonofeenevi aacutuuno tobogoco gaayicicuurumo

¹⁹ jiije busumije jaagoviro ijeebino niji niji iicamaño, bu iimitinocoro iimogomaño icano sanooro toono diito jeebifaño agahafonoguiinodi toono miyaaji icarujico fiivusutimo. Jaamaño noovasutimo.

²⁰ Jaanoti jino imino jiinijeivi abasuuno onoono; oono miyanotiro agaayicimoro imino omoonimofaño fiivono jaanoro noovacuuno saatohofaño treintadino, saatohofaño sesentadino, bu saatohofaño ciendino icano.

Cijigaimecuvi Ohoovicino; Toovono Icaruno Buhugaaveji.

(Lc 8.16-18)

²¹ Jaadi bu nuubo: Cijigaimecuco minifutusumoro baavi guirihilluguiino, bu cigaijeguiino icano mificutathi. ¿vinaaca minifutusumoro caamovi mificutahi foovono ihifuvusuqui, eti?

²² Jaabadi miuro chahano afatanicinino atyimeratino iicajino. Bu tolliro chahano agaajaratino gaajacafototino iicajino.

²³ Jaanegui jinooco amiihai nohojima mihicaamo muguubu, nooboro.

²⁴ Jaadi bu diitoco neehicaubo: Imino magaaaja jino muguubunoco. Miuro oono amiihai mohoovicihicaneriro ufucu amiihaico Moocaani ooviciji. Jaaboro oono uguubumoco janaanici acijiibo.

²⁵ Tolliro bu iicanoma iicaaboco siino janaanivi acijiibo. Jaanoti cha- hanoma iicaaboco miidino icarunoco dumiticijiibo, nooboro.

Basutagai Ujusinovi Ohoovicino.

26 Jaadi bu tolliro neehicaubo: Jiibadi Moocaani aivoji jeevahi; miyaminaafi jiinjefaño siino toogaico abasuuboro cigatoobo,

27 bu sesevedi agañiivooboro icaabo cuujehachuta, fucuhachuta icano sifucu, sifucu icano fatyehi. Jaanaa toogai milli acho ihiinogairo jusihi diibo gaajacitinaaca.

28 Jiinjije toohoco fiivusuhi iticoni ifahooco. Jaadi ideecanoco. Bu jaadi ifagaiño ifallahifaño gahafonicihi.

29 Jaano ifagaiño ujusicuudi icinicuumo niisugari ihicifucu agasecusumi.

Mostaza Tooivi Ohoovicino.

(Mt 13.31-32, 34; Lc 13.18-19)

30 Jaadi bu neehicaubo: ¿Jinejebadi Moocaani aivoji jeevahi? ¿Jinejevi fine mohooviciji?

31 Fine mostaza noovata tooico jiinjefaño mabasuniciyibadi jeevano. Miuro tooyi aivo jiinjehalliri icano noovata ajashuyigaiyi.

32 Jaaruo abasucafutucuudi jusifihi guiraaho tyigaba. Jaahoro coohafeene lliicuvafihi. Jaaho aafeneguiino joomi iicuvajirahi.

33 Jilli nooboro Jesu jibeguehicauhi miyabogoco siinovi ooviciboro diito agaajajidinoro.

34 Ticovono nootiibo, jilli siinovi ooviciboro neehicaubo. Jaanoti naha jibogominaaco ijeevadi paryi imino jibeguehicaubo.

35 Jaanaa mihijicuudi jibogominaaco nuubo: Masii onago muuaivi mafatyequi, nooboro.*

36 Jaadi imiyaminaaco agalluudi Jesumaryo fuumo meenegari. Jaamoma bu sagaaje diito dojicuti fuuhi.

37 Jaanaa sefano guibuhuba diitoco feene muuaivi icuhi. Jaano sihidi tyuucai iicauneri diito meenegafaño nifaihu gahafehicauhi.

38 Jaanaa Jesu dojicuogavi iinigai jeebutahaallivi cigahicauhi. Jaaboco aaicusuumoro nuuhi: Mojjibogominaafi, ¿naa diimeguehi miguijevenequ? noomoro.

39 Jaanegui Jesu aaicuuboro guibuhubaco ibauhi. Jaadi bu muuaico nuubo: ¡Lliivicu toonoviro siicuto! nuubo. Jaanegui iguibuhuba lliivicuui. Jaanoro paryi imino siicutuuno.

40 Jaadi jibogominaaco nuubo: ¿Collihi sihidi mihiguetehi? ¿Nacu Moocaanico mimiyavogotih? nooboro.

41 Jaaneri sihidi diito igutuumororo noocasihicauhi: ¿Mijoho fine jaani jino guibuhubamaryo, muuaimaryo icano diiboco: Jii, onoono? noomoro.

5

Gadarenomi oobo.

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Jaadi fuumo onagoo muuaivi Gadarenomi jiinjijejaago.

2 Jaabo Jesu imeenegafañoti iinuubaacaro ciihojinojaa iicahicauhigoti emeimivatuubo diibojaa saauhi.

3 Jaabo ciihojino iicahigo iicaaboro feehicauhi. Jaaboco miihaiñooba jigaiñehineri duujenicutihi.

4 Fiiva foova ihuseneque, itihaiñoco icano jigaiñehineri sisicuuro. Jaarunoco ihusenehonoco dubaicuubo, bu itihaiñonoco ididaheje mooniubo icano. Jaaboco miihaiñooba guinonicutihi.

* 4:35 Mt 8.23-27; Lc 8.22-25

⁵ Jaabo cuujehachuta, fucuhachuta icano ifagajineri c#hojinohallidi coovadiicin#boro feehicauhi. Jaabo inoro ihallico guisibaneri tujaacuuboro feehicauhi.

⁶ Jaabo Jesuco tehesinotiro aatyimeuboro diibojaago ijinafatyuboro iguino memui#vutuuihi.

⁷ Jaaboro sefano nuuhi: ¿Jinejeque diimeguehi #joho Jesu caamovohigo iicaabo Moocaani Achi? Moocaanifañodi ico neehi: Idaasuno uco moonidino, nooboro.

⁸ Jilli nuubo imegaviro Jesu diiboco: Diinucu idiimitino iji, eneehi-cauneguiiha.

⁹ Jaanegui Jesu diiboco dilluuihi: ¿Jineje dimomo? nuubo.

Jaanegui iimusuubo: Cuumi tamomo miguiraaneguiiha, nooboro.

¹⁰ Jaaboro Jesuco jenaauhicauihi: M#haico jicuumiti buhi galluudino, nooboro.

¹¹ Jaanaa ifagaji fiitino sihidi faafaimi amachumo icauhi.

¹² Jaanegui paryi famooro ihijimi Jesuco nuuhi: M#haico jaatyo faafaimijaa gallu diitofaño mefeegui, noomoro.

¹³ Jaanegui Jesu nuuhi: Jii, tahi mofoo, nooboro. Jaanegui tohidicu ijimi diibo Gadarenominaafti ihiiinoomoro ifaafaimifaño fuuhi dos mildimofaño. Jaamo ifagajiti imuuaifaño aafuumoro macanihi.

¹⁴ Jaanoti diitoco etemehicamo agaamoro ifaacuumifaño, bu buhigueje iicaajaefaño icano j#bogomoro fuuhi. Jaanegui asaaumoro meecivaumo jineje fine onoomaño.

¹⁵ Jaamo Jesujaa asaaumo atyimeuhi meimi cuumima iicaubo gicin#bo gaachehufaño j#cin#boco, bu imino iicacuuboco icano. Jaaboco aatyimeumoro sihidi iguiumo.

¹⁶ Jaamoco toonoco aatyimeumo j#buguuihi ihijimima iicauboco omoon#unoco, bu ifaafaimico omoon#unoco icano.

¹⁷ Jaanegui Jesuco ijiinijeti galluumo: Fuucu, noomoro.

¹⁸ Jaanoma iicaubo Jesu meenegafaño ifeegui j#cafutuuboco ihijimima iicaubo neehicauhi: Ima saahi, nooboro.

¹⁹ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Chahano diijajaagoro fuucu. Jaaboro diyofoco d#bogo guiraano Aivoj#bo Moocaani ico #daasugooboro ubuheesunoco, nooboro.

²⁰ Jaanegui ufuuboro paryi Decapoli cuumineri j#bogooboro feehicauhi Jesu diiboco ubuheesunoco. Jaaneri paryi miyam#naa jabafitehicauihi.

²¹ Jaadi siino Jesu meenegari onagoo muuavi fatyuuhi. Jahigo sihidi miyam#naa iicojivi igaivuuihi muuaijiniri icaubo cojivi.*

²² Jaanaa sinagogaja aivoj#bo Jairo onoo, diibojaa sauihi. Jaabo Jesuco aatyimeuboro iguino ememu#vutuuboro nuuhi:

²³ Aicigai aivo niinovacuuihi goova foobo diigoco dud#cito ubuheeteguere iicaqui, nooboro.

²⁴ Jaanegui diiboma ufuuboco miyam#naa sihidi ubucasiumo ijene ñeñejeruhicauihi.

²⁵ Jaamofenedi saafigo gaigo tijeheri fahuseeci motihaiti mificabaci idiino iicaucuugo.

²⁶ Jaago fiivaamo taabum#naa ataaburunofaño buheetigofañoviro feehicaugo. Paryi in#hibamico ajaaduhicauhigo finisucuugo.

²⁷ Jaago Jesuti ij#bocasinoco uguubuugoro miyam#naafeenedi asaagoro ibujinaagoti igaachehuco dud#civauhi.

* 5:21 Mt 9.18-26; Lc 8.40-56

28 Jilli igaachehuco udud#cineriro buheeki, noogoro esamaaihicaumaño.

29 Jaasumiro itijohoho diigoco fiigatyuuhi. Jaanoti gaajaciugo ubuheetecunoco.

30 Jaasumiro Jesu gaajaciuhi ififañoti imitya mihiinobadi iicaunoco.

Jaanegui imiyaminaajaagovi #meveuboro diitoco nuuhi: ¿Mijohoho tagaachehuco dud#cichi? nooboro.

31 Jaarunaa ijibogominaa diiboco nuuhi: Miyaminaa oono ico ijimatajerunoco daatyimehi. Jaanegui ¿milli: ¿Mijohoho uco dud#cichi? neehi? noomoro.

32 Jaarunaa Jesu fahigovaco #finichicauhi ihatyimequi: ¿Mijohoho fine dud#cichi? onoomaño.

33 Jaanegui diigo sihidi vivi vivi iigutuugoro ubuheeteunoco agaajaciugoro diibojaa saauhi. Jaagoro iguiino ememu#vuugoro paryi imino jibuguugo.

34 Jaanegui diigoco nuubo: Niba ico dimiyaavogo buheesuhi. Jaaneguiiha sajee# fuucu, diguihuvati buhetecuuihi, nooboro.

35 Jilli iimaabaacoro sinagogaja aivojibo iijati saatoho jilli noomoro saauhi: Daicigai guijevecuuihi. Fine Mojibogominaafico acasivusuno, noomoro.

36 Jaanoco Jesu uguubuuboro isinagogaja aivojiboco nuuhi: Diguetejirahana, jilli miyaavogo, nooboro fuubo.

37 Jaaboro mihaiñooba diiboma ufuunoco imuguutibo idimomaryo Pedro, Jacobo, Jua Jacobo nahabo icamomaryo fuubo.

38 Jaamo isinagogaja aivojibo iijavi #futuuihi atyimeuhi gañuhusuno omoonunoco, miyaminaa ataacasiunoco, agaibacasiunoco icano.

39 Jaanegui Jesu ijicafutuuboro diitoco nuuhi: ¿jinejeri guiraacani gañuhusuno misiramaahi? ¿Collihi mataacasihi? Guijevetigo. Jilli cigago bagocaja, nooboro.

40 Jaarunaa diiboco dejecuhicaumo. Jaaneguiiha Jesu paryicino famoocoro jahisivi ihiinusuboro caani, seeji iicamisicoro satyuubo, bu diiboma asaumo iicamomaryo fuubo tobagocaja iicauhigo.

41 Jaaboro diigoco ihuseti agaayiciuboro hebreo iijiri nuuhi: Talita, cumi. nooboro. Jilli, bagocaja, ico neehi: Gañiivo, eneejiruno.

42 Jaasumiro tobagocaja agañiivuugoro igucuuihi. Jaago tusumi fahuseeci motihaiti mificabaci idino ficabava icacuuihi. Jaaneri miyaminaa sihidi igutuuihi.

43 Jaamoco Jesu imino faguuihi: Mico mijibeguedino, nooboro. Jaaboro tajibaubo: Tobagocajaco mamachus, nooboro.

6

Jesu Nazarevi Icahi.

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Jaadi Jesu toonoti ufuuboro ijiinsijejaagovi siino uumiubo. Jaaboma jibogominaa fuuhi.

2 Jaadi judiomi jaguisifucu iicacuudi ticovaubo jibogoobo sinagogajafaño. Jaanoco sihidi miyaminaa uguubumo sihidi ajabafituumoro neehicauhi: ¿Cuucati fine gaajaabo paryi jinehejeque? ¿Milli fine diibo igaajaco gaayiciuhi? Mee jino agaajaratinehejeque moonibo, noomoro.

3 Miuro du jaani imohobujene dudicamaajeminaafi Maria achi, Jacobo, Jose, Juda, Simon icamo nahabo, tolliro bu jino inagomi mihaifeeneri icahi, noomoro diiboti sifiratehicaumo.

4 Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Moocaani iimaaminaafico fahigovaoto bocigufihi. Jaanoti ijiinijeoto, iyoto, iijaoto icano bocigotatihi, nooboro.

5 Jaanoma iicaubo imityaco eetavuutiibo, miidimocoro iguihuvaumoti buheesuubo ihuseque ihalli ificuuneri.

6 Jaamo imiyaavuguutineri sihidi eetyehicaubo. Jaanobuunati Jesu ifiiti cuumijeri feehicaui jibogoooro.

7 Jaadi coovaubo jibogominaaco fahuseeci motihaiti miimisiici idimoco.* Jaaboro diitoco galluubo miimisiicisaajeri. Jaaboro iimitino ijimico buhi igavaracuqui mityaco aaciuboro

8 diitoco nuubo: Jinejebaco masatyedino. Jiihaivi idinocoro quese-ico masaty. Jaanoti lleequbaco, duviricubaco, nihibambaco icano masatyedino amihai niivigai meehevi.

9 Bu saapaajequere tihapaajeque mijicafoto, bu michehuci mijicafetedino saachehumaryo mofoo.

10 Jaamo coojaavihacho mihifotofafaño mihica, siijafaño, bu siijafaño icatino. Jari tomañoti mofoodi toojati mihiino.

11 Jaanoti comañovi acho amihaiico agaayicitihachijji, uguubutihachijji icano toonoti mihiinomoro amihai tihapaajeguiino jiiinico toonovi matacu jei diito iimitico ijibeguequi, nooboro.

12 Jaanegui ufuumoro miyaminaaco jibogomoro feehicaui iimitico jeevesuqui.

13 Bu tolliro sihidi buhi gañhicaumo iimitino ijimico, bu iguihuvamoco dñiribari ejesumoro buheeshicaumo icano.

14 Jaanaaca toojiinijeo aivojibo Herode* guubuuhi Jesuditi fahigovadi jibocasihunoco. Jaanoco saatoho neehicaui: Diiboro Jua Nitiminaafi siino ubuheetebe. Jaamaño sihidi mityama icaabo, noomoro.

15 Jaanoti saatoho neehicaui: Jaani Moocaani iimaaminaafi Elia, noomoro.

Jaanoti saatoho neehicaui: Jaani sñicije Moocaani iimaaminaa iicaubadi iicaabo, noomoro.

16 Jaanoco Herode uguubuuboro nuuhi: Diiboro Jua, uujoho iinigaico iquiticisuubo dojicuviro siino ubuheetebe, nooboro.

17 Miñro Herodia noojiri Herode atajjibauneguiiha Juaco isisimoro civojaniumo. Herode inahabo Felipe taaba Herodiaco iciubo.

18 Jaanegui Jua Herodeque: Imitino dinahabo taabama idiicano, neehicaui.

19 Jaanoma iicago Herodia Juaco ijihegueguere gaicaausuhicaujirahi.

20 Jaarunaa Herode Jua jeebñ iticovonoco, iiminoco icano gaajahicaui. Jaanoti iigotooboro diiboco milli moonihicautihi. Diibo onoonoco gaataruubo jilli imino guubunicihicaubo.

21 Jaana Herodia diiboco agaicaausujifucuvi ifutuuihi. Miñro Herode ifivu ficabavi ifutufucu iicauneguiiha jibaimoco eetavuuihi. Jaaboro imiyaminaaco cuuhuvaubo ihamocasiminaa aivojitoco, bu Galilea jiiinije bocifimoco, bu tajibaminaaco icano diitoma imachuqui.

22 Jaanaa Herodia aicigai ufuugoro diito imefeenevi gaasetuuihi. Jaanoco Herode, bu diiboma iicaumo icano imuguuihi. Jaaneguiiha ihaivojibo Herode tobagocajaco nuuhi: Idiimogonoco uco dillu ico aciqui.

* 6:7 Mt 12.5-15; Lc 9.1-6 * 6:14 (Mt 12.1-12; Lc 9.7-9) Herode Imityaabo onooobo Jesu ifivuusumi iicaubo chuumucuuihi. Tusumi diibo seemene Herode Antipa onooobo icauihi.

23 Miyanotiro Moocaani momofeenedi ico neehi: Paryi uco idillunoco ico aciji, paryi tabusumije icarunotifeenedi, nooboro.

24 Jaanegui ufuugoro seejico nuutugo: ¿Jinejeque dilluji? noogoro.

Jaanegui seeji nuuhi: Jua Nitiminaafi nigaico dillu, noogoro.

25 Jaanegui tobagocaja ihaivoj#bojaa goovanogayi ufuugoro diiboco nuu-tuhi: Jisumiro imeguehi butajefañu Jua Nitiminaafi nigaico uco adaacinoco, noogoro.

26 Jaaneri Herode sihidi idaasuvuhi. Jaarunaa diigoco Moocaani momofeenedi unuucuneguiiha, bu diiboma iicaumo uguubuucuneguiiha icano diigoco unuunoco banisugutiibo.

27 Jaanegui Iherode tusumiro amocasiminaafico ataj#bauboro galluui Jua Nitiminaafi nigaico isivaqui.

28 Jaanegui ihamocasiminaafi ufuuboro civojafañu icaubo nigaico iq-uiticuboro butajefa sivaaubo. Jaayico tobagocajaco aciubo, bu jaayico diigo seejico acituuhi icano.

29 Jaanoco Jua j#bogominaa uguubuumoro saauhi. Jaamoro diibo ifico #c#jeumoro c#h#jofañu ficuui.

Jesu Machusuhi Sahuse Mildimoco, Aivo Ajashutumoco.

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Jaadi Jesujaa iminisuminaa iigaivuumoro diiboco j#beguehicaui paryi omoonuno ij#buguno iicanoco.

31 Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Masii majaguisitequi sihigo sicaihigovi, nooboro. M#ro diitojaa sihidi miyaminaa asaamo, ofoomo icano feehicaui. Jaaneri amachujiru situba chahahicaui.

32 Jaanegui Jesu ij#bogominaamaryo meenegari sihigo sicaihigovi fuuhi.

33 Jaarunaa guiraamo ufuunoco atyimeuhi. Jaamoro Jesumi iicaunoco agaajaciumoro faacuunivaoto isidi diito dojcuti jinoociniuhi. Jaamo ihimegaro tomañovi ifutuumo.

34 Jaanaa Jesu imeenegafañoti iinuubo sihidi miyaminaaco atyimeuhi. Jaanoma iicaubo diitoco sihidi idaasuguuhi ovejami itoomominaafima achahamobadi iicauneguiiha. Jaaboro fanoovaco sihidi diitoco j#beguehicaui.

35 Jaanaa ij#cuunegui ij#bogominaa asaamoro diiboco nuuhi: Mi-hiijicuui. Jaanomaryo bu jimañovi mi#haiñooba iijano chahahi.

36 Jaaneguiiha gallucu miyaminaaco ifiiticuumijaago, bu ifiit#jajejaago icano ofoomoro machutati inaajequi. M#ro imachutama chahamo, noomoro.

37 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Am#hairyo diitoco mamachus, nooboro. Jaanegui dilluumo: ¿Jaamo jino dosciento denarioriro maahunoco manaa-jeteji paryi diitoco mamachusqui? noomoro.

38 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿M#noodino nacu am#haima maahuno icahi? Ene, memecito, nooboro.

Jaanegui emecijeumoro nuumo: Sahuse icava, bu miimisiici taavaabomisi icano, noomoro.

39 Jaanegui famoocoro taj#baubo saatoho simañovi, saatoho simañovi icano icasicamaaiqui #aavahuhallivi.

40 Jaanegui casicamaaiumo ciendimova saaje, cincuentadimova saaje icano.

41 Jaadi Jesu gaayihu ihusefano sahusedino imaahunu iicaunoco, bu itaavaabomisiko icano. Jaaboro niquejeque emeciboro toonohallivi Moocaanima iimaubo. Jaadi tohicafeque iibacuuboro ij#bogominaaco

aciubo miyaminaama ihifequi. Jaadi bu itaavaabomisico tolliro #fuumo paryi famoomaryo.

⁴² Jaanoco amachuumoro paryi tuvaumo.

⁴³ Jaano atyuuvoco ananiumo jiiibaiñoco gahafusuuhi fahuseeci motihaiti miibaici idiino, bu itaavaabomisi atyuuvo icanoco.

⁴⁴ Jaanoco amachuumo cinco mildimou gaifimi.

Muuaihallidi Jesu Figono.

(Mt 14.22-33; Jn 6.15-21)

⁴⁵ Jaadi Jesu jiiibogominaaco galluuhi ihimega imeenegari onagoo muuavi Betsaida cuumijaagovi ifatyequi miyaminaaco diibo ifitacuunohachuta.

⁴⁶ Jaadi diitoco ifitacuuboro ifagajijaago fuubo Moocanima ihimaaqui.

⁴⁷ Jaanaa civucuhi jiiibogominaa imeenegari ufuumo feene muuairi icacuhi. Jaanoti diibo inoro tahi isi icauhi.

⁴⁸ Jaabo atyimeuhi diitoco sefano buhudurumoco guibuhuba sihigoviro ebecasuhicaunoco. Jaanaa diibo jari cuujetavi diitojaago saauhi nifaihuhallidi igooboro. Jaabo diitoco fatyuujiirahi.

⁴⁹⁻⁵⁰ Jaabo nifaihuhallidi asaanoco paryi famooro aatyimeumoro gaibacasiuhi: Fine iji, noomoro igutuuhi.

Jaarunaa diitoco nuubo: ¡Mequehecu! ¡Mihiguetejirahana! Uujoho, nooboro diitojaa jicafutuubo imeenegafaño.

⁵¹ Jaasumiro iguibuhuba sicutuuhi. Jaaneri diito sihidiro eetyeuhi.

⁵² Jilli bu gaajacurumo esiciniutihi maahunoco iguiraaatusuunoco, jilli diitoco ijeebino ucuhufunuutamaño.

Genesarevi Iguihuvamoco Jesu Buheesuhi.

(Mt 14.34-36)

⁵³ Jaamo imuaaico oonegueehivi afatyuudi: #futuumoro cañavutuuhi Genesare cuumi nagueehivi.

⁵⁴ Jaamo imeenegafañoti iinuumaacaro Jesuco miyaminaa gaajacuhi.

⁵⁵ Jaamoro faacuumivariro jinoociniumo. Jaamoro ticovaumo iguihuvamoco cigaiijeneri acañimo Jesu tahi icahi onohigo.

⁵⁶ Jaabo fahigovadi ofoohigo imidicumijeri, iguiraacuumijeri, bu buhi iicajajeri icano ofoohigo goohasinofaño iguihuvamoco ificumoro Jesuco neehicauhi: Jilli digaachehujinibaco dudicisu, noomoro. Jaamo paryi diibo gaachehujinibaco ududicimo buheetehicauhi.

7

Miyaminaaco Imihininino.

(Mt 15.1-9)

¹ Jaanaa Jerusaleti asaamo fariseomi, bu caatiniminaaoto icamo Jesujaa igaiuuhi.

² Jaamo atyimeuhi Jesu jiiibogominaa mihiniva usejeri nitamaaitimo amachuunoco.

³ Miñiro jaamo fariseomi, bu paryi judiomi icamo sicijeminaa jeevamaajequere isivamoro iticoni iminehihiica initamaaitisumi machutatimo.

⁴ Jaamo bu naajete asijaagoti asaamo iticoni initamaaitisumihiica machutatimo. Miñiro jilli sicijeminaa jeevamaajequere sivamo, oono adutahilluno, bu guirihilluno, bu aaricuhilluneje icano nitinejequere moonimo.

⁵ Jaamaño fariseomi, bu caatinimínaa icamo Jesuco dilluuhi: ¿Collíhi dijibogomínaa amiyato jeevamaajebadi moonitimo mihíniva usejeri machuhi? noomoro.

⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyaanoco jahi amíhaiti Isaia caatiníuhi amíhai bañisumínaa mihicamoco. Jíllí caatiníubo: Jíicuumi uco jíllí ticovono iijíriro bocíguehicahi. Jaarumo jeebíno uuditi tehesino icahi.

⁷ Jíllí iigaivomoro uco imehicarahi. Jaarunaa uuri bañisuquimaaaimo. Jíllí amíhai jibogono, ticovo miyamínaa jibogonoro. Jaarunoco Moocaani tajíibaji, meneehicahi, nooboro.

⁸ Míiro amíhai Moocaani tajíibajico mejeevesumoro miyamínaa iijicoro magaayíchi. Oono guirihilluno, adutahilluno icano nitínehejequere aivo guiraano meheetavehicahi, nuubo Jesu.

⁹ Jaaboro bu nuubo: Jíllí toono amíhai jeevamaajequere misívamoro Moocaani tajíibaco uufocovi mejeevesuhi.

¹⁰ Míiro Moise nuuhi: Gaiji díicaanico, díiseejico icano. Jaanoti caanico, seejico icano imítino onooboco miyanotíro guíivesu, nooboro.

¹¹ Jaanoti amíhai monooníchi miyamínaaco: Amíhai caanimíco monootahi: Íco amusjítihi, paryí uuma íicano Corban, noomoro Moocaanico íjibaicuuno eneejiruno.

¹² Jíllí amíhai monoomaño caanico, seejico icano mahamususuhicatíhi.

¹³ Jaamaño amíhai Moocaani iijíco majabatusuhi amíhai jeevamaajequere sífítí, sífítí icano mafatyusumaño. Jaamo jíibadíje íicanehejequere guiraano aivo meheetavehicahi, nooboro.

¹⁴ Jaaboro síino Jesu miyamínaaco ocoovauboro nuuhi: Famooro uco muguubuníci. Jaamoro magaaja.*

¹⁵ Chahano aivo isítí miyamínaafaño ofoonoro díitoco ímíhíníníjiruno. Jaanoti naha íjeebífañotí asaano miyamínaaco mihíníníhi.

¹⁶ Jínoco amíhai nohójima mihicamo muguubu, nooboro.*

¹⁷ Jaadí ímiyamínaaco ejeevesuuboro jaathe fuubo. Jaaboco íjibogomínaa toonotí dilluhi.

¹⁸ Jaanegui díitoco nuubo: ¿Nacu bu tollíro amíhai, amíhai esícíníbama machahahi? ¿Nacu magaajatíhi? Míiro oono paryí isítí miyamínaafaño ofoono díitoco mihínínítíhi

¹⁹ íhesamaajefaño ofootímaño. Míiro jíllí íibafañodí ofoonoro miyamínaafañotí íiononíchi. Jíllí neehicaubo, paryí machuta mihínivatíhi eneejirunoco.

²⁰ Jaanotí naha: Miyamínaa jeebífañotí íhíinono miyamínaaco mihíníníhi.

²¹ Míiro miyamínaa jeebífañotí saanícíno íímitínoono esamaajene, ajevaneheje, nanívaneheje, gaícaaneje,

²² sífí taabama, bu sífígo tajema ícaneheje, sítanoco ímogoneheje, paryí ímítíneheje, bañíífirano, fanoova ímítí ímoyícíneheje, sícamaño jíibocasíneheje, íino allítíro jííheveneheje, quehe quehe ícaneheje, íhesícíníbama achahaneheje icano.

²³ Jaano paryí jino ímítí íjeebífañotí asaano miyamínaaco mihíníníchi, nooboro.

²⁴ Jaadí toonotí Jesu fuuhi Tíro cuumíjeví.† Jahí saja íjafaño jícafutuubo: Mííhaíñooba uco gaajacídino, nooboro. Jaarunaa tahí dííbo íicaunoco gaajacíumo.

* 7:14 Mt 12.10-20 * 7:16 Sahaamefaño ficuutimo: Jínoco amíhai nohójima mihicamo muguubu, onoonoco. † 7:24 Sahaamefaño janaanící jíllí ficuumo: Tíro, Sídon cuumíjeneví, onoonoco.

²⁵ Bu tolliro saafigo gaigo ille emeimivovatuugo Jesuti guubuuhi. Jaanegui diibojaa ufuugoro diiboguiino memuvutuugo.

²⁶ Jaago siicumio go griegomio gou, sirofenicia icano jinijeminaagou. Jaago Jesujaa asaagoro diiboco dilluvauhi illefañoti ihijico iinusiqui.

²⁷ Jaarunaa Jesu diigoco nuuhi: Jaafahiica iseeme iticoni amachumoro tuvahi imijitiruno iseeme machutaaco mudumiticiimoro jicumico mahacino, nooboro.

²⁸ Jaanegui diigo nuuhi: Jiihi, miyaano tolli Aivojiiibo. Jaarunaaca iseeme suuvico guinoti jicum machufihi, noogoro.

²⁹ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Jii, miyaanoco neehi. Fuucu, daicigaiti ihiji inucuuhi, nooboro.

³⁰ Jaanegui ufuugo iijavi ifutuudi atyimeteugo illeque icigaijefaño icagoco diigoti ihiji ihinucunobuuna.

Jesu Buheesuhi Ihiimaatiboco.

³¹ Jaadi siino Jesu Tiro cuumijeti uhuumiubo Sidon jinijefeenedi fatyuuhi, bu Decapoli cuuminofeenedi icano. Jaabo asaaubo gaseuhi Galilea muuajinivi.

³² Jahi diibojaa sivaumo inohojino uguubutiibo llaallabano ihiimaauboco. Jaamoro Jesuco dilluumo ihuseque diibohalli ificuqi.

³³ Jaanegui Jesu ijeevadi diiboco asatyuuboro inohojinoco ihusegaiñeri guryiiniuhi. Jaadi ijirebamaaiuboro inejebaco dudiciuhi.

³⁴ Jaaboro niquejeque emeciuboro sefano ajaguisuboro hebreo iijiri: Efeta, nuuhi: Faayacafoto, eneejiruno.

³⁵ Jaasumiro diiboco inohojino faayacafutuuhi, bu inejeba imitauno sinafutuuhi icano. Jaaneri imino iimaacuubo.

³⁶ Jaaboro Jesu diitoco faguuhi: Miihaiñoobaco mijibeguedino, nooboro. Jaarunaaca afaguurunofaño janaaniviro jibogomoro feehicaumo.

³⁷ Jaaneri sihidi ajabafituumoro neehicaumo: Paryi fanoovaco imino mooniibo, uguubutimejeque guubusuubo, ihiimaatimejeque iimaasuubo icano, noomoro.

8

Jesu Siino Sihidi Miyaminaaco Machusuhi.

(Mt 15.32-39)

¹ Jaasumi sihidi miyaminaa siino igaiuuhi. Jaarumo imachutama chahuhi. Jaanegui Jesu iijibogominaaco ocoovaboro nuuhi:

² Idaasuguehi jito miyaminaaco mifucuci, safucu idino jino uuma icacuumo. Jaamaño amachujiruno imachuta chahacuhi.

³ Jaamo machutumoco ijaanojaago galluuruva jiihaivi ajebari nacatejirumo. Miiro diitoti saatoho tehesinoti saahinihi, nooboro.

⁴ Jaanegui iijibogominaa diiboco nuuhi: ¿Milli bu mamachusujirahi jino miihaiñooba ijano achahigo mihicamo? noomoro.

⁵ Jaanegui Jesu diitoco dilluuhi: ¿Nacu minoodino amiihai maahuno icahi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Sahuse juugahuseti mihicaci idino, noomoro.

⁶ Jaanegui tajiibaubo miyaminaa baavi icasicamaaiqui. Jaaboro imaahunoco ihusefaño agaayiciuboro Moocaaanima tohicafehaliivi iimaaubo. Jaadi tohicajeque iquisicuuboro iijibogominaaco aciubo. Jaanoco diito imiyaminaama ifuuhi.

7 Jaabadiro bu m̄idino taavati iicaumoco Jesu tolliro Moocanima ihimauboro diitoco acīuhi imiyaminaama ihifequi.

8 Jaanoco famooro amachuumo sihidi tuvauhi. Jaadi ihatyuvoco naniūmo gahafusuuhi sahuse juugahuseti miibaici id̄ino.

9 Jaanoco amachuumo cuatro mildimo janaanici iicaumo. Jaadi jari diitoco Jesu galluui.

10 Jaadi ij̄ibogominaama meenegafaño ij̄icafutuumoroo fuuhi Damanuta jiin̄jevi.

Fariseomi Niquejeo J̄ibogoco Dilluhi.

(Mt 16.1-4)

11 Jaana fariseomi asaaumoro Jesuma iimaacasihicauhi. Jaamoro jilli ifurumo inisumo diiboco dilluui: Eneecata niquejeo mityaco m̄ihaico dihfusu, noomoro.

12 Jaanegui Jesu ij̄eebifañodi sefano ajaguisiuboro nuuhi: ¿Coll̄ihi jisumio miyaminaa niquejeo mityaco dilluui? Miyanotiro, am̄ihaico neehi: Jimiyaminaaco niquejeo mitya ifusurajit̄ihi, nooboro

13 diito ifariseomico ejevesuuboro siino meenegafa ij̄icafutuuboro onagoo muuaivi ij̄ibogominaama fatyuubo.

Fariseomi Juurisutaguiji.

(Mt 16.5-12)

14 Jaamo jabajeeveuhi machutaaco satyuutimo. Sahicagayiro imaahuhica diitoma imeenegafaño icauhi.

15 Jahi diitoco Jesu nuuhi: Magaihuñi icigusuno mihica fariseomi, Herode icamo juurisutaguijinoti, nooboro.

16 Jaaneri ij̄ibogominaa sanomiro noocasihicauhi: Fine añiminaa maahunoco misivat̄ineguiiha oll̄i noobo, noomoro.

17 Onoocasinoco Jesu agaajaciuboro diitoco nuuhi: ¿Coll̄ihi maahunoma machahanoco monoocasihi? ¿Nacu aivo magaājatihi, mehesic̄in̄icuut̄ihi? Cuhufocani am̄ihai jeeb̄ino fine.

18 Am̄ihai aall̄inoma mihicarumo mahatyimet̄ihi, monohojivarumo muguubut̄ihi. Jaana mehesic̄in̄it̄ihi sahusedino maahunoco cinco mildinoma ifuusumi.

19 ¿Nacu minood̄ibaiva ihatyuvoco mananīuhi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Fahuseeci mot̄ihaiti miibaici id̄ino, noomoro.

20 Jaadi bu nuubo: Jaana sahuse juugahuseti miibaicico cuatro mildimoma ifuusumi. ¿Nacu minood̄ibaivaco mananiūmo magahafusuuhi? nooboro.

Jaanegui iimusuumo: Sahuse juugahuseti miibaici id̄ino, noomoro.

21 Jaanegui diitoco nuubo: Jaanoco jaana mehesic̄in̄it̄ihi, nooboro.

Jesu Betsaidavi Aatyimet̄iboco Buheesuhi.

22 Jaanobuunati Betsaidavi ifutuumo. Jahi Jesujaa aatyimet̄iboco sivaumo: Diiboco dud̄ici, noomoro.

23 Jaanegui Jesu diiboco ihuseti agaayiciuboro tuucuumigayiti buhigovi satyuuhi. Jaaboro ihaall̄icico ij̄ireri amaisuuboro ihuseque ihall̄ivi ficuui. Jaaboro diiboco dilluui: ¿Naa, mīivigaȳi daatyimehi? nooboro.

24 Jaanegui diibo emeeciuboro nuuhi: Miyaminaaco imohonobadi jeevamo atyimehi. Jaarumo iguehi, nooboro.

25 Jaanegui Jesu siino ihuseque ihaall̄ihall̄ivi ficuui. Jaadi siino emeeciuhigo ivi diiboco ihaall̄i imitucuui. Foovono paryi imino atyimecuubo.

²⁶ Jaadi Jesu diiboco iijajaa agalluuboro imino faguuhi: Cuumijaa feedino, nooboro.

Pedro J#ibeguehi: Diibo Cristo Asaaujiibo Jesu Iicanoco.

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Jaanobuunati Jesu i#ibogominaama fuuhi Cesarea de Filipino cuumino-jaago jahi j#ihaivi dilluubo i#ibogominaaco: ¿Nacu uuditi, mill# miyaminaa neehicamo? nooboro.

²⁸ Jaanegui nuumo: Jua Nitiminaafi, saatocho neehicahi. Jaanoti saatocho: Elia, neehicahi. Jaanoti saatocho: Cajaanihacho fine s#icijeototi Moocaani iimaaminaafi iicaabo, neehicahi, noomoro.

²⁹ Jaanegui diitoco dilluubo: ¿Jaana am#ihai, m#ijoho uujoho iicanoco meneehicahi? nooboro.

Jaanegui diiboco Pedro iimusuhi: H#joho Cristo, nooboro.

³⁰ Jaarunaa Jesu diitoco faguuhi: M#ihai#noobaco m#i#ibeguedino, nooboro.

Jesu Iguivejinoco J#ibeguehi.

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Jaadi ticoniubo diitoco i#i#buguubo. Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivu-ubo guiraajino idaasuno iicano. Quillahuto iijiti sacerdotemi aivojitoti, caatiniminaa icamo guiraano uco j#iheveji. Jaamoro uco gaicaausujimo. Jaaruubo uujoho mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, nooboro.

³² Jilli diitoco foovono nuubo. Jaanegui Pedro buhigovi ijeevadi Jesuco asatyuuboro ticoniurahi #ibaabo.

³³ Jaarunaa Jesu acajebeveuboro i#i#bogominaaco emeeciuboro Pedroco #ibauhi: ¡Uuti buhigovi minifoto #ijoho Satanasi idiicaabo! Jilli dihesamaaje Moocaani esamaajebadi jeevat#i. Jilli miyaminaa esamaajebadi#o jeevahi, nooboro.

³⁴ Jesu i#i#bogominaa, bu miyaminaa icamoco ocoovauboro nuuhi: Cajaanihacho tadyojicuti asaanoco idiimogoobo difico guinodi ficu. Jaaboro ifico idaasuno omoonisujinoco iguit#ibo tadyojicuti disaa.*

³⁵ Mi#o ifico agaij#ibo ifico mitasuji. Jaanoti taajiguinodi, bu taji#bogo iijiguinodi icano ifico imitasuubo, ifico taajasuji.

³⁶ ¿Nacu milliti imijiruno miyaminaafi paryi j#iinije busumijeque gaayiciruubo ijeeb#ico imitasuruva?

³⁷ ¿Nacu minoodino fine jaadujiruubo ijeeb#ico itaajasuqui?

³⁸ Jaabadi cajaanihacho uuti, taji#bogojiti icano jisumio miyaminaa jino Moocaani jeevesuminaafeenevi unucufevebeti, bu tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo nucufeveji johono Guihirubi aivojiti itoomominaama asaadi, nooboro neehicauhi.

9

¹ Jaadi bu neehicaubo: Miyanotiro, am#ihaico neehi: Jineeri jino iicamoti saatocho guijevejitihi Moocaani aivoji imityama asaanoco aatyimetinohachuta, nooboro.

Jesu Siibadi: Iminifotooboro Moocaani Aivojico Ifusuno.

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Jaanobuunati sajaguisi nijequeti Pedro, Jacoobo, Jua iicamomaryo Jesu fuuhi caamovo bai nijequevi. Jahi diito imefeene siibadi minifutuubo.

³ Igaachehu aricuno minifutuuhi seseene nitiminaati cajaanotyoba aivo tolli eseetesujitirubadi.

* 8:34 Sahaamefa#o noono: Jaaboro diguijeve imohobujeque dici#bo tadyojicuti disaa.

4 Jaabovi Elia, Moise icamisi jafeveuhi. Jaamisi diiboma iimaahicauhi.

5 Jaanegui Pedro Jesuco nuuhi: Mojibogominaafi, Imicani jineeri mihi-cano. Masii migaaci, saga icano nijeganoco minijeganiqui iidi saga, Moisedi saga, Eliadi saga icano, nooboro.

6 Jaaneri diito ijibogominaa sihidi igutuomoro millii eneejiruno acha-hauneguiha Pedro tollii nuuhi.

7 Jaasumiro aimuufai ihallivi iniituuno diitoco fabaacuuhi. Jaanaa ihaimuufaifañoti guubuvusuuno: Jaani taseemene agaijiibo. Jaabo onoonoco imino muguubunici, unuuno.

8 Jaanegui emeciurumo miihaiñoobaco atyimecutihi idibocoro Jesuco atyimeumo.

9 Jaadi tobai nijequeti iniituudi Jesu diitoco nuuhi: Miihaiñoobaco mijibeguedino mahatyimeneque jari uujohe Miyaminaafibadi Ifiivuubo iguijeveebe siino ubuheetenehachutahiica, nooboro.

10 Jaanegui miiico jibuguutimo, jilli sanomiro dillucasihicauhi: ¿Jineje fine oono guijevefeneti siino ubuheetejino onoono? noomoro.

11 Jaamoro Jesuco dilluumo: ¿Milliti jaana caatiniminaa: Elia iticoni saaji, neehicahi? noomoro.

12 Jaanegui Jesu nuuhi: Jiihi, miyaano Elia iticoni saaji. Jaaboro paryi fanoovaaco imibachujiibo. ¿Milli nacu Caatinihaamefaño uujohe Miyaminaafibadi Ifiivuubediti noono? Miiro idasuno icajiibo, jiihevecafetejiibo icano noono.

13 Miiro jino amiihaico neehi: Miyaano Elia saahinicuuhi. Jaaruuboco iimogobadi mooniumo diiboti Caatinihaamefaño: Jilli icajiibo unuucuubadi, nooboro.

Jesu Buheesuhi Sicafefi Ijima Iicauboco.

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Jaadi ifutuumo saatoho ijibogominaa iicauhigo. Jaamo atyimeuhi sihidi miyaminaa diito uufequeri iicaunoco, tolliro bu caatiniminaa icauhi diitoma ejenaucasimo.

15 Jaanaa Jesuco miyaminaa aatyimeumoro sihidi jabafituuhi. Jaamoro diibojaa jinociniuhi idillutuumo.

16 Jaamoco dilluubo: ¿Jinejeque diitoma mejenaucasihii? nooboro.

17 Jaanegui diitofeeneti saafi iimusuuhi: Jibogominaafi, dijaa taseemeneque sivahi iimitino ijima iicaabo, diiboco iimaasuhicatihii.

18 Jilli fahiijivaro diiboco agaayiciboro baavi gañihicahi. Jaaboro diiboco iijiti jivaasecuco iinusuboro igaiñoco ojisusuhicaabo. Jaadi diiboco sifañisuhicaabo. Jaanegui dijibogominaaco tajibacurahi ihijico diiboti buhi igañiqui. Jaarumo fiivototihii agañinoco, nooboro.

19 Jaanegui Jesu nuuhi: Hi, jeedi fine amiihai miyaavogoma machahano miyaminaa mihicamo. ¿Mihachuta fine, amiihaima icaji? ¿Mihachuta fine, amiihaico jaabiciji? Ene juugavi siva tosicafefico, nooboro.

20 Jaanegui diibojaa sivaumo. Jaarunaa ihiji Jesuco aatyimeuboro tosicafefico vivi vivi miniiyubo. Jaaneri baavi cavininamaaiboro acutuubo iijiti jivaasecunoco gañiboro.

21 Jaanegui Jesu caanico dilluuhi: ¿Mihachuta jilli icacuubo? nooboro.

22 Jaanegui caani nuuhi: Seemenetiro.

23 Fiiva foova ihiji diiboco cijigaifaño, nifaihufañi icano gañisuhicahi, ifuruubo diiboco igaicauqui. Jaanegui miihaico didaasugooobo millihacho miihaidi mooni, nooboro.

²³ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Eti naha imiyaavogohachijji. Imiyaavogobedi fanoova sihidi jeevatihii, nooboro.

²⁴ Jaanegui diibo gaihivuuhii: Jjiihi, miyaaveguehi! Uco daamusu janaanici miyaaveguequi, nooboro.

²⁵ Jaanaa Jesu miyaminaa sihidi iigaivuunoco aatyimeuboro tohimiti ijico ibauhi jilli nooboro: Idiimaasutino ijii, uguubusutino ijii, ico uujoho tajjibahi dihiino diiboti. Jaaboro siino diibofaño dicafutucuudino, nooboro.

²⁶ Jaanegui ihijii agaihivuuboro diiboco siino vivi vivi miniiyuuhi. Jaadi diiboti iinuubo miguijevecubadi diiboco omoonihiniuboro. Jaanoco guiraamo saatohe: Guijevecuubo, neehicauhi.

²⁷ Jaarunaa Jesu ihuseti agaayiciuboro diiboco gañiiyiciuhi. Jaaneri diibo julleveuhi.

²⁸ Jaadi Jesu ijafa ijicafutuuhigo ijii bogominaa ijeevadi diiboco dilluuhi: ¿Milliti jana miikai magañiitihi tohimiti ijico? noomoro.

²⁹ Jaanegui diitoco nuubo: Toyomo ijimi ticovono iinotatihii. Jilli Moocaanima mihiimaaneriro iinefimo, nooboro.*

Siino Jesu Iguijevejinoco Jjibeguehi.

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Jaadi toonoti ufuumo Galileafañodi fatyuuhi. Jaamoco mihiainooba agaajacinoco Jesu imuguutihii,

³¹ ijii bogominaaco ijii bugumaño. Jaabo neehicauhi: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo miyaminaa usefaño acicafeteji. Jaaboco uco guijenijimo. Jaaruuboco uco iguijenicuruubo mifucuci, safucu icano nijequeti siino buheeteji, nooboro.

³² Jilli diitoco ijii bugurunoco gaajahicautimo, bu idilluqui omoonirumo iguihicauhi.

¿Cajaanii Fine Imiyaabo?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Jaadi Capernau cuumivii ifutuuhi jaaha iicacudi Jesu ijii bogominaaco dilluuhi: ¿Jinejeque jana jiihaivi amiihai ihii maacasimoro masaahicahi? nooboro.

³⁴ Jaarunaa diito iimusutihii: ¿Cajaaniji fine aivo mihaiti imiyaabo? noomoro jiihaivi ihii maacasumaño.

³⁵ Jaanegui Jesu acasivuuboro fahuseeci motihaiti miimisiici idii no iicau-moco ocoovaaboro nuuhi: Cajaanihacho amiihaiti imiyaaboti iicagoobo, famooguiinovii iminifotooboro famoocoro ijeeceivequi,

³⁶ nooboro seemeneque iicuboro diitofeenevi ficuuhi. Jaaboro tooseeque ihii bicuboro diitoco nuuhi:

³⁷ Cajaanihacho tamomoco imiyaavogomaño jii badii seemeneque agaayicimo uco gaayicihii. Jaamo bu uco agalluuboco tolliro gaayicihii, nuubo ijii bogominaaco.

Mominaafi Iicatibo Mojaagodi Iicaabo.

(Lc 9.49-50)

³⁸ Jaanaa diiboco Jua nuuhi: Mojjii bogominaafi, meeci, saafico miikai mahatyimehi dimemeri iimitino ijimico buhi agavaracuuboco. Jaaruuboco miikai mihiibahi, mihiaima iigotineguiiha, nooboro.

³⁹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Mihii bajirahana. Mihiro saafi tamomofañodi niquejeo mityaco eheetavoobo goovano uuditi imitino iimaajitii behiica.

* **9:29** Sahaamefaño noono: Jilli machutimo mahaigomoro Moocaanima mihiimaaneriro iinefimo, nooboro.

40 Miiro mojaagodi iicaabo mominaafi iicatiiɓo.

41 Jaanoti cajaanoyohacho amiihaico Cristooto mihicaneguiiha nifaihuco aacimo miyanotiro toono jaadaco gaayiciji.

Imitifaño Agaño#sujiruno Ñihicu.

(Mt 18.6-9; Lc 12.1-2)

42 Jaanoti cajaanoyohacho jito seeme uco jino imino imiyaavogomoti saseeqe imitifaño agaño#sumoco aivo imijiruno guisibatyiɓabari icodaa-heti mudujenimoro muuafaño magañoino.

43 Jaanogui dihuse ico imitifaño agaño#suhachi quiticiiɓo buhi gaño. Miiro imijiruno sahusemaryo diicaabo niqejefaño ofoono. Jaanoti imijitirumo fahusecima diicaabo ciiɓigaifaño ofoono tahi ufucuro iciiɓigai ajabaave-jitihigo,

44 bu jiiɓjoho icarumo echeemejitihigo icano.

45 Jaanoti bu ditihai ico imitifaño agaño#suhachi quiticiiɓo gaño. Miiro imijiruno satihaimaryo diicaabo niqejefaño ofoono. Jaanoti fatihaicima idiicaabo ciiɓigaifaño gaño#cafetejirahi.

46 Tahigo jiiɓjoho icarumo echeemejitihigo, iciiɓigai ufucuro ajabaavejitihigo icano.

47 Jaanoti bu dihaalli ico imitifaño agaño#suhachi buhudaruubo gaño.† Imijiruno Moocaani aivojifaño sahiimaryo diicaabo ofoono. Jaanoti faayicimaryo diicaabo ciiɓigaifaño gaño#cafetejirahi.

48 Tahi jiiɓjoho icarumo echeemejitihigo, iciiɓigai ufucuro ajabaavejitihigo icano.

49 Jaabadi miiro paryi famooro ciiɓigairi imuhunicafetejimo.‡

50 Imiruno imuhu jaaruno iimo afatyucuudi, ¿jinejere dojcuviro mihimutusujirahi? Jaanogui amiihai imoma mihica. Jaamoro fahigova sabadiro sajeebi mihicacasi, nooboro.

10

Jesu Judea Jiinjere, Bu Perea Jiinjere Icano Iguehi.

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Jaadi Jesu Capernauti ihiinuudi fuubo Judea jiinjere Jordani oneguehi iicano jiinjere. Jahi siino miyaminaa diibojaa igaiuuhi. Jaamoco jiiɓbeguehicaubo iicahicaubadi.

Jesu Jiiɓeguehi Gaigoomico Ejeevesufinoditi.

(Rm 7.1-3; 1 Co 7.10-16)

2 Jaanaa fariseomiti saatoho Jesujaa asaamoro diiboco dilluvauhi #furumo diiboco igaayiciqui: ¿Naa fine imijiruno aiji mogaico ejeevesuno? noomoro.

3 Jaaneguiha diitoco nuubo: ¿Malli nacu Moise amiihaico tajiiɓbauhi? nooboro.

4 Jaanegui nuumo: Miiro Moise tajiiɓbauhi jeevesuhaameque mahacimoro amiihai taabaco mejeevesuhica, nooboro, nuumo.

5 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miiro amiihaico Moise tolli tajiiɓbauhi amiihai cuhufojeebiico aatyimeuboro.

6 Jaanoti iticoni Moocaani paryi fanoovaco ifiivusuusumi gaifi, gaigo icano fiivusuubo.

† 9:47 Jino jilli imitico deetavedino eneejiruno.

‡ 9:49 Sahaamefaño noono: Jaabadi miiro paryi famooro ciiɓigairi imibachucafetefihi.

† 9:47 Jino jilli imitico deetavedino eneejiruno.

‡ 9:49 Sahaamefaño noono: Jaabadi miiro paryi famooro ciiɓigairi imibachucafetefihi.

7 Jilli iicamaño gaifi caanico, seejico icano jeevesunichi mogaima iminifetequi.

8 Jaamisi saafilbadiro icanicicuui. Jaamaño miimisiici icacuutino saafi-irucu.

9 Jilli iicamaño Moocaani agataacucuunoco miyaminaa mudugaacucudino, nooboro.

10 Jaadi jaaha iicacuudi ijibogominaa siino diiboco toonoditi dilluui.

11 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Mogaico ejeevesuuboro sifigoco icicibo iticoniogohallivi ajeva imitico ichi.

12 Jaabadiro bu gaigo aijico ejeevesugoro sifico atajevago tolliro ajeva imitico ichi, nooboro.

Jesu Seemeque Imino Onoono.
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Jaanaa seemeque sivaumo Jesujaago diitoco idudiciqui. Jaarunaaca ijibogominaa toseejeque isivaumoco ihahicauhi.

14 Jaanoco Jesu aatyimeuboro sifiratuui. Jaaboro diitoco nuubo: Jaafa taja seeme saahi fine mihibano. Miuro Moocaani aivoji diito seemebadi iicamono.

15 Miyanotiro amihaiico neehi: Jino seemene iicabadi Moocaani aivojico agaayicicibo ufucu feejitihimooocaani aivojifaño, nooboro.

16 Jaaboro toseejeque ihiihiciboro ihallivi ihuseque ficuhicaubo. Jaaboro diitoco imino nooboro Moocaanima iimaauhi.

Sihidi Inihibamima Icaabo Jesuma Imaahi.
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Jaamañoti Jesu fuuhi. Jaanaa saafi miyaminaafi iticovodi ijinafatyuboro iguiino ememuivuboro diiboco dilluui: Idiimiibo Jibogominaafi, ¿jinejeque fine, uujoho moonijirahi ifnijitino fiivoma icaqui? nooboro.

18 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Milliti uco idiimiibo neehi? ¿Mijoho, nacu, iimiibo? Idiboro saafiuro Moocaani iimiibo.

19 ¿Nacu gaajahi Moocaani tajibajico? Sifigoti taabavadino, guijenidino, nanivadino, sitaaditi sicamañooco dibeguedino, bañisudino, diicaanimisico gaiji, nooboro.

20 Jaanegui diibo nuuhi: Jibogominaafi, seemenitiro paryi toonoco uu-joho imino moonicichi, nooboro.

21 Jaanegui Jesu emeciuboro diiboco gaijuhi. Jaaboro nuubo: Sanurucu aivo dihimega icano; paryi dinehejeque naajete. Jaaboro idaaumoco daaci. Jaadi jari niquejefaño sihididi nihibamivaji. Jaaboro tadyojicuti disaa, nooboro.*

22 Jilli diiboco unueneri sihididi idasuvuboro, idasuno fuubo sihididi nihibamima iicaubo. Jaabo nihibamico gaijuhi.

23 Jaanegui Jesu ihuufococo emeciuboro ijibogominaaco nuuhi: ¡Aivo sihididi jeevano inihibamima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono! nooboro.

24 Jaaneri ijibogominaa sihidiro jabafituuhi. Jaaruna Jesu siino diitoco nuuhi: ¡Taseeme, tihicani Moocaani aivojifaño ofoono!†

25 Miuro sihididi jeevajituruno camello januutupaajeri afatyono. Jaano janaanici aivo sihididi jeevano inihibamima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono, nooboro.

* **10:21** Sahaamefaño noono: Diguujeve imohobujeque dicicibo tadyojicuti disaa. † **10:24** Sahaamefaño noono: ¡Tihicani sihididi inihibamima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono!

26 Jaaneri imi janaanici ajabafituumoro dillucasihicaumo: ¿Jana cajaanoty fine taajajirahi? noomoro.

27 Jaanegui Jesu diitoco emeciuboro nuuhi: Miyaminaadi aivo sihidi jeevano. Jaanoti Moocaanidi sihidi jeevatino. Miro diibedi jineje itih#noba chahahi, nooboro.

28 Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Miro mihai paryi mubusumijeque mejeevesuhinimoro #ma mihiguehi, nooboro.

29-30 Jaanegui Jesu iimusuuhi: Miyantiro amihai neehi, cajaanotyohacho iijaco, inahabomico, inagomico, seejico, caanico, iseemeque, iijinijeque icano taguinodi, bu tahalliti taajasui#bogoguinodi icano ejeevesumo gaayiciji jino jiiijinijehallivi ciendifova janaanici iijanoco, inahabomihai, inagomihai, seejico, seeemeque, iijinijeque icano idasuno omooninofeeneti, bu jaadi ufucu asaajino niqeejevi ifn#jiti no fiivoma icajimo icano.

31 Jaanoti guiraamo jisumi sihidi ejevamo iicarumo guinov# minifeteji. Jaanoti guiraamo jisumi guinov# iicarumo tusumi sihidi ejevamoti minifeteji, nooboro.‡

Jesu Iguivejinoco Siino J#beguehi.
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Jaanaa j#hairi icacuumo Jerusalejaagovi ufuumo. Jaanaa Jesu iij#bogominaaco imegavi s#guehicauhi. Jaamo diito sihidi jabafituumo. Jaarunaa saatoho diibo dojicuti ofoomo igutuumo. Jaanoma iicaubo Jesu siino diitoco fahuseeci motihaiti miimisici idino iicaumoco ijevadi ocoovaboro ticovauhi iij#buguubo diibo idasuno iicaujinoco.

33 Jilli nooboro: Memeei, jino Jerusalejaago mefeehi. Jahigo uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo sacerdotemi aivojito usefano, caatiniminaa usefano icano acicafeteji. Jaamo uco guivevefano ohoovicimoro sihigootoco acijimo.

34 Jaaboco uco diito dejecumoro aamijimo, j#rebamaajimo icano. Jaadi uco guijenijimo. Jaaruubo uujoho mifucuci, safucu icanobuunati guivevefanti siino buheeteji, nooboro.

35 Jaanaa Zebedeo achimisi Jacoobo, Jua icamisi Jesujaa asaamisiro diiboco nuuhi: Moji#bogominaafi, mihimeguehi ico midillunoco misico adaacinoco, noomisiro.*

36 Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: ¿Milli am#sico uujoho omooninoco mihimeguehi? nooboro.

37 Jaanegui nuumis: Mihimeguehi misico dihaivojifano acas#acunoco saafico dinaninaagonovi, saafico dimiyanaagonovi icano, noomisiro.

38 Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: Jilli aivo am#si toono magaajatino midilluhi. ¿Nacu am#hai uujoho idasuno iicajihilluti mahadujirahi? ¿Bu idasuno iicajifaihuri uujoho initicafotofaihuri miniticafetejirahi? nooboro.‡

39 Jaanegui: J#hi, nuumisi.

Jaarunaa Jesu diitisico nuuhi: Miyaano fine uujoho aaduhilluonoti mahaduji, bu uujoho initicafetejibadi miniticafeteji icano.

40 Jaanoti naha oono ta#nanaagonovi, bu tamiyanaagonovi icano macasivejinoco uujoho acijitirahi. Jaanoti jaatyo idimeguiiharo iimibachucinoco diito gaayiciji, nooboro.

‡ 10:31 Griego iijiri noono: Jisumi oono ajashutino imegavi iicamo ufucu dojicuvi minifeteji. Jaanoti jisumi dojicuvi iicamo tusumi imegavi icaji. * 10:35 Mt 22.20-28 § 10:38 Jilli eneejiruno: ¿Nacu am#si uujoho idasuno iicajibadi mihicajirahi?

41 Jaanoco saatoho ijibogominaa uguubumoro Jacobomisijaago sifiratuuhi.

42 Jaanegui Jesu diitoco ocoovaboro nuuhi: Amihairyo magaajacuuhi jiiinjeminaa aivojito ijiinjেকে atajibafinoco. Jaamofeeneri, bu iicamo imityafimo imityari miyaminaaco guinonifihii.

43 Jaabadi amihaiñaño tolli icajitino. Jaanoti amihaiñañoti sihidí ejeevaaboti iicaqui, jilli saatoho jeecibominaafiti miminifoto.

44 Jaanoti bu cajaanihacho amihaiñañoti imiyaaboti iicagoobo paryi amihai jeecivominaafiti minifeteji.

45 Jaabadi miiro uujoho Miyaminaafbadi Ifiivuubo, uco ijeeceivequi saautihi. Jilli uujoho ejeecivooboro miyaminaahallivi tafiico aacinofeedeni guiraamoco taajasuqui saauhi, nooboro.

Jesu Bartimeoco Atyimesuhi.

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Jaanobuunati ifutuumo Jerico cuumivi. Jaacuumiti Jesu ijibogominaa, bu sihidí miyaminaa icamoma tuucuumiti fuunaaca Bartimeo onoobo ajashuno aatyimeutiibo Timeo achi jiihaijiniri giciniuhi nihibamico idilluubo.

47 Jaanaa Jesu Nazareoobo asaunoco agaajaciuboro ticovaubo sefano ocoovadiicuubo: ¡Jesu David Iyaachi, uco didaasugo! nooboro.

48 Jaanoma iicamo saatoho diiboco: Illivequi, noomoro ibauhi.

Jaarunofaño janaanaciviro coovadiivehicaubo: ¡David Iyaachi, uco jeedi didaasugo! nooboro.

49 Jaanegui Jesu ugucivuuboro: Diiboco mocoova, nuuhi.

Jaanegui diiboco ocoovaumo nuuhi: Imo imo diica. Jaaboro goova gañiivo ico coovaabo, noomoro.

50 Jaanegui ijeebutachehuco aganicaruuboro sefano ujulleeveuboro Jesu-jaago fuuhi.

51 Jaaboco Jesu dilluuhi: ¿Milli ico omooninoco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui aatyimeutiibo diiboco nuuhi: Jibogominaafi, aatyimeneque imeguehi, nooboro.

52 Jaanegui Jesu nuuhi: Jii, fuucu taca buheetecuuhi imiyaavogomaño, nooboro. Jaasumiro diibo imino atyimecuuhi. Jaaboro Jesu dojicuti jiihairi fuubo.

11

Jesu Jerusale Cuumifaño Jicafetehi.

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1-2 Jaadi Jerusale fiitino ifutuumo Betfaje cuumi, bu Betania cuumi icano jinivi Olivohono iicagaji ticovovi. Jaamañoti Jesu ijibogominaatisiti miimisiiico galluuhi: Mofoo, oono moticovo iicacuumijaago. Jahi mahatyimeji burrogayí duujeciniboco mihaiñooba diiberihi igotiboco. Jaaboco misinaayumisiro juu misiva.

3 Jaanoti mihaiñooba amisico: ¿Collihi misinhi? onohachi, monoo: Mohaivojibo eneeneguiha. Jaaruuboco goovajino uhuumisuno monoo, nooboro.

4 Jaanegui ufuumisi atyimeteuhi burrogayico guhugajinivi jahisivi jiihaiñaño duujeciniboco. Jaamisiro diiboco sinaayumisi.

5 Jaarunaa saatoho tooneri iicaumo diitisico nuuhi: ¿Jinejeque toono moonihi? ¿Collihi muburroco misinhi? noomoro.

6 Jaanegui diitisi diitoco Jesu unuubadi nuuhi. Jaanoma iicamo satyusu-umo.

7 Jaaboco Jesujaa ifutusuudi igaachehunoco diibohallivi ificuumi Jesu ihalli casivuuhi.

8 Jaanaaca bu sihidi saatocho igaachehuneri jiihaico jeebuhicauhi. Jaanoti saatochosa imoho jaainoco iquitimoro jiihaifa tafusuhicauhi.

9 Jaanaaca imegavi ofoomo, bu dojicuti asaamo icamo sahaguehicauhi: ¡Hosana! Imicani Mohaivojiiho memeri asaabo.

10 Imicani aivoji asaano; mootadi siicijeobo David aivojibadi asaano. ¡Tolliro niquejefa Hosana Moocaanico masahago!

11 Jaabo Jesu tuucuumifaño ufuuboro Moocaani iijafaño jicafutuubo. Jaadi fanoovaco fahigovavi emeechicaudi fuucuubo paryi ijii bogominaama Beta-niavi mihiijicuneguiiha.

12 Jaano sesevede Betaniati ufuuhi Jesuco ajeba aivuuhi.*

13 Jaanaa tehesinoti atyimeubo higueraho sihidi aamevahoco. Jaanegui meecituubo: Fine noovatama icano, onoomaño. Jaarunaa chahauno, jilli boti aamenereu noovautiho onoovafisumi iicautimaño.

14 Jaanoma iicaubo Jesu toohoco nuuhi: Miihaifoooba jee dinoovataco ufucuro gueenejitih, nooboro. Jaanoco ijii bogominaa guubuuhi.

Jesu Templojaco Imibachuuhi.

(Mt 21.12-16; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Jaanoti ufuumo Jerusalevi ifutuui. Jaadi Jesu Moocaani iijafaño ufu-uboro toojafaño naajeteque eheetavuumo isivi gavaracuubo. Jaabadiro bu nihibamico uhuumisuhaucamo mesanoco baavi gavaracuubo, bu tolliro nimiihumico anaajehicaumo icaganoco mooniubo icano.

16 Jaaboro imuguutiibo miihaifoooba siinoco toojafañodi acañiunoco.

17 Jaadi jilli nooboro diitoco jii beguehicauhi: Miiro Caatinihaamefaño noonoo: Taaja Moocaanima iimaajareji paryi faacuumivadiro, noonoro. Jaarujaco amiihai nanivaminaa iijatiro miminiyui, nooboro.

18 Jaanoco sacerdotemi aivojito, bu caatiniminaa icamo uguubumoro dii-boco toonohalliti igaicaauqui ituma ifehicauhi: ¿Naa fine, milliti momooniji? noonoro. Jaarumo diiboco iguihicauhi paryi miyaminaa diibo ijii begueneri ajabafitehicaunoma iicaumo.

19 Jaadi mihiijicuneguiiha Jesu tuucuumiti fuucuui.

Higueraho Ochoomono.

(Mt 21.20-22)

20 Jaano sesevede siino fucuro tomañodi afatyumo atyimeuhi tohigueraho ibacoconomaryo uchuumucunoco.

21 Jaanoco Pedro esafutuuboro Jesuco nuuhi: Meeci moji bogominaafi, mee oono higuerahoco ijioho afajahiniho chuumucui, nooboro.

22 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Moocaanico mimiyaavogo.

23 Miyanotiro amiihaico neehi: Cajaatyohacho jigajico: Jinooti eedeenenere muuaifaño difoo, onoomoro agalluhachiiji tolli icajino. Jaamo ijeebii fañodi guucibatimo jino onobadi iicajinoco imiyaavogohachiiji onobadi icajino.

24 Jaanegui amiihaico neehi: Paryi Moocaanico midillunoco, magaayiciji, noonoro midilluhachiiji amiihaidi tolli icajino.

* 11:12 Mt 22.18-19

25 Jaamo bu Moocaanima mihiimaasumi cajaanomahacho imitino mihihachijii; diitoma mihiimbachucasihachijii; niqnejefaño iicaabo amihai Caani amihai imitico buusuji.

26 Jaanoti mihiimbachucasitihachijii; amihai Caani niqnejefaño iicaabo amihai imitico buusujitihii, nooboro.*

27 Jaadi uumiumo Jerusalemivi ifutuuhi. ✧ Jaadi Jesu templojafañodi igooboro feehicaunaaca sacerdotemi aivojito, bu caatiniminaa, bu tomaño quillahuto icamo diibojaa asaamoro

28 diiboco dilluvauhi: ¿Jineje mitya iijiri ijoho jinehejeque jilli moonihicahi? ¿Mijoho ico tomityaco jilli mooniqui aacineri? noomoro.

29 Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: Uujoho bu tolliro amihaiico diluji. Jaanoco uco mihiimusuhachijii, amihaiico neeji comityari uujoho jino omooninoco.

30 ¿Nacu Jua nitihijii cuucatioju? ¿Niquejejaagotioji, nacu miyaminaajaagotioji? mihiimusu, nooboro.

31 Jaanegui sanomiro noocasihicauhi: Niquejeoji munuuruva du mihaico: ¿Jaanoco bu collihi mimiyaavogotihii? neejiruubo.

32 Jaanoti bu miyaminaajaagotioji munuuruva, imijitiruno noomoro, noocasiumo miyaminaaco iguumoro. Miho paryi famooro miyaminaa Juaco miyaano Moocaani iimaaminaafi iicaunoco agaajauneguiiha.

33 Jaamoro: Magaajatihii, nuumo Jesuco.

Jaanoma iicaabo bu Jesu diitoco iimusuhi: Jaano jeevari bu uujoho amihaiico jilliti moonihii eneejiruno, nooboro.

12

Imitino Dudicamaajeminaavi Ohoovicino.

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Jaadi Jesu ticoniuhii siinovi ooviciboro ijiibuguubo: Saafi miyaminaafi baacuco ifaguifaño abasuuboro toonocohallidi mecuniuhi, bu ifafaihuco icijinoco eetavuubo, bu tolliro tofaguifeenetii torrehacico eetavuubo tohacii njequeti toonoco iteemequi icano. Jaaboro dudicamaajeminaaco tofaguico utuumusuhiniuboro sihi tehesino fuubo.

2 Jaano ibaacu onoovacudii iicojiminaafico galluubo diito tofagui dudicamaajeminaajaago: Tamañoco dicitoo, nooboro.

3 Jaaruuboco diito agaayicumoro ahaamihicaudi botiboco dojicuviro gal-lumo.

4 Jaaneguiiha bu sifico galluubo. Jaaruuboco tolliro iinigaati agafucuhicaumoro diiboco aivonoono eneehicaumoro botiboco galluuhii.

5 Jaaneguiiha bu sifico galluubo. Jaaruuboco gaicaaumo. Jaaneguiiha bu guiraamo saatohoco galluubo. Jaarumoti saatohoco aamiumo, jaanoti saatohoco gaisiraicumoro icano.

6 Jaanobuuna saafirucu illi aatyuvuuno guiraano agaijuubo. Jaaboco niinoonoro galluubo achico: Fine bociguejimo, nooboro.

7-8 Jaarunaa diito noocasiuhi: Jaani duhu imi toonoco agaayicijiibo. Masii miguijeniqui. Jaadiji mihai toono abajatoti mihiicaji, noomoro diiboco agaayicumoro guijeniumo. Jaamoro diiboco tonoti buhigovi ganiiumo, nooboro

* 11:26 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo. ✧ 11:27 Mt 22.23-27; Lc 22.1-8

9 diitoco Jesu dilluuhi: ¿Fine milli tofagui abajaabo diitoco moonijirahi? Miiro asaaboro diito dudicamaajeminaaco ifinisuuboro ifaguico sidudicamaajeminaaco acijirahi.

10 ¿Nacu memecitihica Caatinihaamefaño jilli onoonoco? Guisiri iijanoco eetavonicimo imi guisibaco itihisumoro gañihi. Jaaruno-faño saafi agaajaabo tobaco dojicuviro icihitoba iminoco agaajamaño. Jaaboro aivo imimaño ficuubo.

11 Jinooco Aivojibo Moocaani eetavehi. Jaano aivo mihaidi sihidi jeevahi, noono Caatinihaamefaño, nooboro.

12 Jaanoma iicamo Jesuco igaayiciqui mooniimo diitoco eneejirunoco siinovi ooviciboro onoonoco agaajaciimoro. Jaarumo miyaminaaco iiguuiuro diiboco ejeevesumoro fuucuumo.

13 Jaanobuunati Jesujaa galluumo fariseomioto, Herodianomioto iicamoco ifurumo diiboco millihacho onoonoti igaayiciqui.*

14 Jaamo asaumoro diiboco nuuhi: Jibogominaafi, ijoho miyaminaa onoonoco jeevotiibo miyaabo idiicanoco mihai magaajahi, bu paryi miyaminaa sabadiro desicini finoco magaajahi icano. Jaamaño Moocaani jahaico miyanotiro dibeguehicahi. ¿Naa idi imino Cesar ajaadusunoco majaaduno? ¿Nacu majaadujitihit? noomoro.

15 Jaarunaa ibañifira jeebico agaajaciuboro diitoco nuubo: ¿Collihit uco minisuhit? Ene sajeeti nihibajeti misiva meeciqui, nooboro.

16 Jaanegui diibojaa sivaumo. Jaajeqe emeeuiboro diitoco nuuhi: ¿Nacu mijoho imene jino, bu jino imomono icano? nooboro.

Jaanegui diito: Cesarno, nuuhi.

17 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Cesarnoco Cesarco mahaci. Jaanoti Moocaaninoco Moocaanico mahaci, nooboro. Jaaneri sihidiro eetyehicaumo.

18 Jaanaaca diibojaa saatoho saduceomi iguijevecumo siino buheetejitihit onoonicimo asaumoro diiboco dilluvauhi.*

19 Jibogominaafi, Moise mihaidi jilli caatiniuhi: Saafi nahabo mogai seemevatigo cojitit iguijevachijit inahabo ifibaijigoco iciboro inahabobu-una eseemevase caani momofaño icaji, nooboro Moise.

20 Miiro saatohoti sano nahabomiro icauhi sahuse juugahuseti miimisiici idimo. Jaanoti saafi taabavauhi. Jaaruubo seemevatiboro guijeveuhi.

21 Jaanegui saafi inahabo ifibaijigoco icuuhit. Jaaruubo tolliro seemevatiboro guijeveuhi. Jaaneguiiha bu allivioobo. Jaaruubo bu tolliro icauhi.

22 Jaamo famooro tolli diigoma icauhi. Jaarumoti saafiiba seemevautihit. Jaano nijequeti bu tolliro diigo guijeveuhi.

23 Jaamo buheetesumi siino ubuheetedi, ¿cajaani taabajit? fine famooro diigoco ataabavacuumafno, noomoro.

24 Jaaneguiiha Jesu diitoco iimusuuhi: Jilli amihai mitihivehi Caatinihaamefaño onoonoco, bu Moocaani gaaja iicanoco magaatimafno.

25 Miiro guijeveti siino ubuheetedi gaifimi, gaigoomi icamo taabavacisujitihit niquejefafno iicamo toomominaabadiro icacuujimo.

26 ¿Nacu toono gujeveminaa ubuheetejinoti Moise aamefaño, onoonoco amihai memecitihica? ¿Milli nacu Moocaani diiboma iimaauhi imoho ijigaunofeeneti? Miiro nuubo: Uujoho Abraham, Isaac, Jacob icamo Aivojibo, nooboro.

* 12:13 Mt 22.15-22; Lc 22.20-26 * 12:18 Mt 22.23-33; Lc 22.27-40

27 Jaamaño Moocaani guijeve aivoj#bo icatino. Moocaani ubuheeme Aivoj#boro. Jaamaño aivo am#hai jilliro guiraano mit#vehi, nooboro.

Aivo Imiya Taj#ba.

(Mt 22.34-40; Lc 10.25-28)

28 Jaanaaca saafi caatin#minaafi gaseuhi diitoma ihii maacasino uguubu-uboro. Jaabo Jesu imino diitoco iimusuunoma iicaubo diiboco dilluubo: ¿Cono aivo taj#bati aivo obocino? nooboro.

29 Jaanegui Jesu diiboco iimusuhi: Imiya taj#ba jino; muguubu Israel idi#boro saafi ro Mohaivoj#bo Moocaani.

30 Jaabo Moocaani Dihaivoj#boco gaiji paryi dijeeb#maryo, paryi difimaryo, paryi dihesamaajemaryo, bu paryi disefamaryo icano. Jino aivo imiya taj#baji.

31 Jaano alliviono bu aivo tobadiro jeevahi jino; sitaaco gaiji difico agaij#badiro, onoono. Chahano sataj#ba aivo jino janaan#ci iicano, nooboro.

32 Jaanoma iicaubo caatin#minaafi diiboco iimusuhi: Ji#hi j#bogom#naafi, miyaanoco aivono neehi, saafi ro Moocaani iicanoco, chahaabo sifi diibo janaan#ci iicaabo.

33 Jaaboco magajino paryi mojeeb#maryo, mohesamaajemaryo, mosefamaryo, mofibadiro sitaaco magajino icano aivo imino. Jaabadiro asimico agaicaaumoro jee#vonoco ifaj#icivi ificuunicino tolli imino. Jaaruna Moocaanico, bu sitaaco icano magajino imino fanoo janaan#civi, nooboro.

34 Jaanegui imino iimusuunoco Jesu aaty#meuboro diiboco nuuhi: Ji#, tehesit#hi ij#joho Moocaani aivoj#ti, nooboro. Jaanotiro mi#hai#nooba siino diiboma dillamaaicuutihi igutamaño.

¿Mi#joho Iyaachi Fine Cristo?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Jaanaa Jesu Moocaani iijafaño ij#bogoobo neehicauhi: ¿Milli jaamo caatin#minaa Cristoco David iyaachi neehicahi?

36 Mi#ro David icaruubo Moocaani Gaijafenedi ihii maausumi nuuhi: Mohaivoj#bo Moocaani Tahaivoj#bo Cristoco nuuhi: Tamiyanaagonovi cas#vo, dim#naaco dit#haiguiino uujoho ificuunohachuta, nooboro.

37 ¿Milli jaabo Cristo David iyaachi icajirahi, David bu icaruubo diiboco: Aivoj#bo, unuuno icanaaca? nooboro.

Jaanoco sihidi miyamin#naa iicaumo imono guubun#chicauhi.

38 Jaabo Jesu diitoco ij#bogoobo neehicauhi: Icusuno mihica caatin#minaati, oono caamovonoono gaachehunoma i#gomoco, goohasino#feenevi aivo imino idillunoco iimoy#icifimoti.*

39 Bu jaamo sinagogajafa ufuusumi aivo iimiya icaganocoro ujuvica#maafimoti, bu machusumi iimima#nejeviro iicafimoti.

40 Bu fibajito gaigoomi iijanoco udum#ticimoro ifurumo, toonoco utuvu-usumo caamovono Moocaanima iimaan#cimo sitaaco iba#iqui. Jaamaño guiraajino aivo c#jigaifaño ijaadaco agaay#cimo, nooboro.

41 Jaanobuunati safoono Jesu Moocaani iijafaño nih#bamico ij#cuhicauno imega igicin#mañoti i#fin#chicauhi miyamin#naa tobafa nih#bamico ij#cumoco. Jaamo saatoho sihidi inih#bamima iicameheje guiraano j#cuhicauhi.

42 Jaanaa saafigo idasuno fibajigo agaseugoro tobafa mijegay#cico j#hacuvauhi m#dino ijaada iicajecico.

* 12:38 Mt 22.1-36; Lc 22.45-47

43 Jaanoco Jesu aatyimeuboro ijibogominaaco ocoovauboro nuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi: Ajaamo idaasuno fibaijigo paryi famoova nihibamico tobafa ijicummo janaanivivi aivo ficuuhi.

44 Miiro paryi aacimo diitoma ucuujivaachutinoti acihi. Jaanoti diigo ihidaasuti paryi acigo tooneri amachujiirunoco, nooboro.

13

Jesu Neehi Temploja Ifinisucafetejinoco.

(Mt 24.1-28; Lc 21.5-24)

1 Jaabo Jesu Moocaani iija templo onoojafañoti inuuboco saafi ijibogominaafi nuuhi: Meeci mojiibogominaafi, bañifiira guisibano bañifiira iijanotyigaba, nooboro.

2 Jaarunaa Jesu diiboco iimusuuhi: Mahatyimehi jino iijanotyigabajeque. Jaaruno toonovi iguisibano siibahallivi, siibahallivi icano atyuuvotino paryi sahi callajaavejino, nooboro.

3-4 Jaadi fuumo Olivohono iicagajijaago tooja Moocaani iija oonegueehivi. Jaanaaca Jesu giciniuboco Jacoobo, Jua, Andre icamo toovono dilluuhi: Mihimeguehi miihaico idiiibogonoco cusu ijoho onoono iicaji. ¿Milliti mag-aajajiji paryi toneheje iticovanoco? noomoro.

5 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Esicinino mihica miihaifiañooaba amiihaico bañidino.

6 Guiraaajimo tamemeri asaano: Uujoho Cristo, noomoro.

7 Jaabadiro bu minaano jiiibogonoti muguubusumi, imucugai ñihicunejeti muguubusumi icano mihiguetejirahana, tolli icajino. Jaaruno toono iniye-queevacuujino icatino.

8 Miiro siijiinijeoto siijiinijeotoma moonicasiji, sihaivoji sihaivojima moonicasiji. Jaasumi fahigovavi jiinije maryibaji, ajebano iicaji icano. Jino idaasu iicajino iticovano.

9 Jaasumi amiihai ifico magaihuini amiihaico aivojito iigaivomoco acijimo. Jaamo amiihai uco mimiyaavogomo tajiiibaminaa aivojiteje imefeenevi masatyocafeteji. Jaamo uuti diitoco mijiiibeguehi.

10 Miiro jiinije ifinicuujino imegavi taajasujiiibogo paryi faajiinijeriro jiiibogocafeteji.

11 Jaasumi amiihai ifico ihaciqui diitojaa asatyusumi: ¿Milli fine meneeji? noomoro mehesamaaijirahana. Tolli icacuudi Moocaani amiihai jeebiiñaño ificuunocoro monoo. Amiihairyo mihiimaano icajitino jilli Moocaani Gaija amiihaifañoti iimaaji.

12 Jaasu inahaboro inahaboco igaicaauqui aciji. Jaabadiro bu caanero iseemenequeji iseemere caanijaagovi iminifotomoro caanico acijimo sita igaicaauqui icano.

13 Jaasumi faaboho amiihaico jiiheveji tamomohalliti. Jaarunaa tolli icarunofa ejenaaubo taajaji.

14 Miiro Moocaani iimaajiiibogominaafi caatinuuihi: Johono imitino iidicunoco omooniiiboro ifinisufinoti jaano templojafaño iicamaño iimimañeri iicacuutinoco mahatyimecuudi, aameque miihifinicihicamo magaaaja. Jaadi Judeao jiinijeri mihicamo ifagajinojaa magaacini.

15 Jaanoti bu tusumi saatoho iija niibahucuri mihicahachiiji miniitomoro fañovi mijicafetedino siinobaco mihiciqui.

16 Jaanoti bu buhi faguifaño mihicamo amiihai gaachehuco mihiciqui jaahevi muhuumidino.

17 Jaanoti, ayi, fine idaasucani icajimo gaigoomi tusumi oovato iicamo, bu imifañoti aduseejema iicamo icano. ¿Milli bu gaajirumo?

18 Jaanegui Moocaanico midillu jaamo iimitifucuje siicurasumi gaatimo mihicahi.

19 Tusumiji sihidi aivo idaasuno mihicaji fucuje icaji jinijeque Moocaani ifivusuunotiro aatyimeratifucuje. Jaarunobuunati siino ufucu atyimeracuujitih.

20 Jaafucujeque Mohaivojibo ibaaresutiruva tusumi iicajimoti mihaiñooba taajajitirahi. Jaaruubo tufucujeque baaretesujiibo itaadimo diibo siicumo toono idaasunoti itaajaqui.

21 Jaanoti amihaiico saatoho: Memeeeci jaani Cristo, memeeeci jaadi Cristo, onohachijji: Miyaano meneedino.

22 Jilli jihovoto saaji Cristo ifibadi iminifotomoro, bu Moocaani iimaajibogominaabadi icamo. Jaamo sihidi ejevanoonoco eetavejimo niqueje mitya ijinobadi iicanehejeque ifurumo miyaminaaco ibañiqui, bu Moocaanita iicacuurumoco ijishitihachijji bañijimo.

23 Jaanegui amihai mityano mihimibaicinicu amihaiico jino uujoho imegaviro jibugucuuhi, nooboro.

Jesu Miyaminaafibadi Ifivuubo Siino Asajino.

(Mt 24.29-44; Lc 21.25-33)

24-25 Jaasumi toono idaasufucujebuunati nihiba jabaaveji, bu fucuo nihiba achicicujitih, bu meeciri niquejefañoti aifeji, paryi niquejefaño iicano mitya maryibaji icano.

26 Jaadi jarihiica mahatyimeji uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo aimuufafeenedi sihidi mityama, tahaavojima icano asaanoco.

27 Jaaboro uujoho tatyoomominaaco atajibamo tañanitamoco igaiyicijimo fahigovati jinijejinibaaciti, niquejejinibaaciti icano.

28 Jaanegui oono higuerahotiro magaaja miro igacano afaivunusumiro ihaamene ruutunicih. Jaanoti ficaba ifiiticunoco magajaanicih.

29 Jaabadi amihai magaaja paryi fanooro jino uujoho onono iicanoco mahatyimecudi mehesicinicu jinije ifinijino ifiiticunoco.

30 Miyanotiro jino amihaiico neehi, paryi jineheje icaji miyaminaa toonoco aatyimejimo gujevetimaacaro.

31 Niqueje, bu jinije icano fatyeji. Jaanoti jino uujoho onono sicamañovi fatyejitih.

32 Jaaruno tufucu ihoovo iicanoco mihaiñooba gaajatih. Moocaani toomominaa niquejefa iicarumo, bu uujoho Moocaani Seemene icaruubo gaajatih icano idiboro Moocaani tufucuco gaajahi, nooboro.

33 Jaanegui amihai mihimibaicinicu toomomoro magaatatih ihoovofucu cusumihacho iicajinoco.

34 Saafi tehesino ifeequi iicojiminaaco idudicamaajeque aaciboro iguhugaco ofoonobuuna saafico utuumusuuboro, diibo iicanicibadi uujoho feejhiica.

35 Jaanegui mihimibaicinicu magaatatih aivojibo cusumihacho agasejinoco ijicuvibahacho, fucufeenevibahacho, catava ojiberibachacho, fucurobahacho.

36 Jaanegui mihimocisu amihaiico imimañobati asaaboro micigamoco atyimevadiibo.

37 Jino amihaiico onoonoco famoocoro neehi mihimibaicinicu, nooboro.

14

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jaanaaca mifucucirucu Pascuaco eheetavuujino iicauno, bu ijicutaama achahano maahuno jibaimoco eheetavuujino icano. Jaanaa sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo guinehicauhi millihacho #furumo sicamañoco abañimoro toonohalliti Jesuco igaicaaui.

² Jaarumo neehicauhi: Jibaimofa momoonijitithi miyaminaa ñaavotimo iicaqui, noomoro.

Betaniavi Jesuco Facicifaihuri Jeesuugo.

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Jaanaaca Jesu Betaniari fojohoma Simon iicaubo ijafa icauhi. Jaabo imachuqui acasiivuubo icaunaaca saafigo gaigo gaseuhi alabastro eetavota-paajefaño facicifaihu nardo onoofaihu gatyuuci sihidi ijaada icanoma. Jaagoro toopaajeque agasucugoro ifacicifaihuco Jesu nigaihallivi tucaru-ugo.

⁴ Jaaneri saatohe tomañeri iicaumo isifiratuumoro noocasiuhi: ¿Collithi oono facicifaihu bañamaaiquifetehi?

⁵ Tofaihuco trescientos denario janaanivivi manaajemere #daasufimoco mahacitanoco, noomoro diigojaa sifiratuumo.

⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jaafa icago. ¿Collithi macasivusuhi? Imino uudi moonigo.

⁷ Idaasufiimo fahijivaro amihaima icaji. Jaamoco mihimugusumi imino momooni. Jaanoti uujoho amihaima fahijivaro icajitithi.

⁸ Ajaamo idiigoro imino uco moonihi tafico afacicusugo cihojifaño icicafetejino imegavi.

⁹ Miyanotiro amihaiico neehi: Cuucahacho fahigova jino taajasujibogoco faajinijeri ijibogohigo tolliro jino diigo omoonino jibogocafeteji, toonoti diigoco ihesafetehicaqui, nooboro.

Juda Jesuco Naajeguehi.

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Jaanaaca Juda Iscariote onoobo, ijibogominaa fahuseeci motihaiti miimisiici idimooobo fuuhi sacerdotemi aivojitoco emecitoobo diitoma ihimaaboro Jesuco diito usefaño ihaciqui.

¹¹ Jaanoco diito uguubuumoro sihidi imo imo minifutuuhi. Jaamoro nihibamico diiboco aciguamo. Jaanoma iicaabo aivo Ijuda Jesuco diito usefaño ihaciqui moonihicauhi.

Aivojibo Niinoono Amachuuno.

(Mt 26.17-30; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-25)

¹² Jaanaaca ijuurisutama achahano maahuno jibaimo ticovacuuhi, bu Pascua ovejaco agaicaauhicausumi icano. Jaanegui Jesuco ijibogominaa dilluuhi: ¿Conoovi diimeguehi Pascua machutaaco meheetavonoco. Jaabo machuhi? noomoro.

¹³ Jaanegui ijibogominaati miimisiicico agalluuboro nuubo: Cuumifaño mofoo. Jahi mahatyimeji gaifi icinuuri nifaihuco asatyoboco. Diiboma mofoo.

¹⁴ Jaabo ijicafotojaoboco monoo: Mohaivojibo jilli neehi: ¿Comecufaño tajibogominaama Pascua machutaaco machuji? noobo, monoo.

15 Jaadi am#haico #fusujiibo guiraamecu caamovohi iicamecu imibachucinicumecuco. Jahi Pascua machutaaco meheetavo mi#haidi, nooboro.

16 Jaanegui ij#bogominaatisi ufuumisi tuucuumivi ifutuuhi. Jaamisi aty#meteuhi Jesu unuubadi iicanoco. Jaamisiro toma#ovi Ipascua machutaaco eetavucuumisi.

17 Jaadi jarihiica iij#cuuvi Jesu ij#bogominaama fahuseeci motihaiti miimisii#i idimoma gasevauhi.

18 Jaamo amachumo gicini#umaaca Jesu diitoco nuuhi: Miyanotiro am#haico neehi: Jino am#hai uuma mamachumooti saafi uco aciji igaicaauqui, nooboro.

19 Jaaneri sihidi #daasuvuumoro diiboco saafiri dilluhicahicaumo: ¿Uujoho icatino, eti? noomoro.

20 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Jino am#hai fahuseeci motihaiti miimisii#i idino mihicamoti saafi uuma butajefa#o maahuco efeeyacuubo diibeji.

21 Jaaruno jilli Caatinihaamefa#o uut#i onoobadi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo feehi. Jaarunofa#o idaa#ucani iicajii#o uco aac#ibo. Aivo iimi-jiruno diibedi fiivuu#i#o iicauruva, nooboro.

22 Jaamo machuumaaca Jesu imaahuco agaay#i#uboro Moocaanico graciaco aci#uhi. Jaadi iquisi#uboro diitoco aci#ubo: I#aaji, mamachu. Jino tafi, taahuco icanoco, nooboro.

23 Jaadi adutahilluco gaay#i#uboro. Jaanoco tolliro graciaco aci#uboro ifu#uhi.

24 Jaanoco famooro aaduudi nuubo: Jino taty#ijoho, jino bohono iimaaco imiyacarunoro ajashuti#ohallivi aga#i#cafotono.

25 Miyanotiro am#haico neehi: Siino aducujit#ihi jino vinofaihuti jari bofai-huti Moocaani aivoji iicadihivi aduji, nooboro.

*Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaaijinoco.
(Mt 26.31-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

26 Jaadi Moocaani masinoco amasivaumoro fuucuumo Olivohono iicagaji onochigo.

27 Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Pary#i am#hai uco mejeevesuji.* M#iro Caatinihaamefa#o noono: Itoomominaafico gaicaaujimo. Jaaneri ihovejami fahigova gavaranaamaaji, noonoro.

28 Jaaruubo siino ubuheetenebuunati am#hai imega Galileavi feeji, nuubo Jesu.

29 Jaanegui diiboco Pedro nuuhi: Famooro #o jeevesurumaaca uujoho #o jeevesujit#ihi, nooboro.

30 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyanotiro #o neehi: Jaafa#iino fucumifooci catava ojiti#ibaacaro mifooci, safo icano uco agaajaruubo uco tuunamaaji, nooboro.†

31 Jaarunaa jenaauhicaubo: Jaafa #ma iguijevehachiiji guijeveji. Jaaruubo #o tuunamaajit#ihi, nooboro.

Jaabadiro bu famooro neehicauhi.

*Jesu Getsemani Onooma#ovi Moocaanima Iimaahi.
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46; Heb 5.7-8)*

32 Jaadi gaseumo Getsemani onooma#ovi. Jahi Jesu ij#bogominaaco nuuhi: Jinovi migicini uujoho Moocaanima ihiimaatonohachutahica, nooboro.

* 14:27 Sahaamefa#o janaanicivi jilli ficuumo; jifucu, onoonoco. † 14:30 Sahaamefa#o ficuutimo: mifooci ojiti#ibaacaro, onoonoco.

33 Jaabo Pedro, Jacoobo, Jua icamocoro satyuubo. Jaadi ticovaubo sihidi #daasuvuuboro ataa firaruhifico.

34-35 Jaaboro diitoco nuubo: Tajeeb# sihidi uco idaasuhi miguijevejbadi esicinihi. Jinooviro mifitafotomoro mihica cigatimo mubuhee, nooboro Jesu janaanivi ufuuboro jinihelliivi ajavuvuuboro Moocaanico dilluubo toono idaasuno iicaujineri idaasuno icatiibo iicaqui.

36 Jaabo Moocaanima iimaabo jilli neehicauhi: Guihi, fanoova #di sihidi jeevatih. Jaanegui jino idaasuno iicajinoti uco taajasu.‡ Jaaruno uujoho iimogobadi icatino, jaafa #joho idiimogobadi icano, nooboro.

37 Jaadi ij#bogominaajaa asaabo cigaumoco aatyimevauboro Pedroco nuuhi: ¿Simon, nacu cigahi? ¿Jilli sano nihiba oovo ticovovi aivo buheetih?

38 Moocaanima mihiimaamoro mubuhee Satanasi am#haico inisunofaño jaamo aacototimo mihicahi. Miyaano am#hai jeeb# imino iicanoco imogorahi. Jaarunofaño am#hai allio ifi niinovahi, nooboro.

39 Jaadi siino fuubo dojicuviro Moocaanima iimaatuubo siino tolliro nooboro.

40 Jaadi siino asaabo tolliro cigaumoco atyimevauhi, sano cigararo ihaallino iicacumaño. Jaanoco iimusujirumo esicinihicautimo.

41 Jaadi siino asaaboro diitoco nuubo: Ivi jisumi micigacu, majaguisicu. Jino gasecuuno uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo imitiminaa usefaño aacafetejino.

42 Jaaneguiiha magañiivomoro masigucu, mee oono uco aacivaabo fiiticuui, nooboro.

Jesuco Isisimoro Satyomo.

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.3-12)

43 Jesu iimaabaacaro Juda gaseuhi diito fahuseeci motihaiti miimisiici icamo iicahicaurumoo iicaabo. Jaaboma sihidi saaumo miyaminaa nisuganoma, cudaahenema icano. Jaamo sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, quillahuto icamo diitoco agalluumo.

44 Jaabo diibo aciminaafi iicaabo Juda diitoco imino j#buguuhi diito igaa-jaqui: Oono uujoho diibo iicaaboco inin#cboro dilluji. Jaaboco cuhufono misimoro masaty, nooboro.

45 Jaadi agaseuboro: ¿Naa diicahi, J#bogominaafi? nooboro Jesuco niniciuhi.

46 Jaasumiro Jesuco gaayiciumo isatyequi.

47 Jaanegui tomañeri iicaumoti saafi inisugaco iguiyicuboro sacerdotemi aivojibo jeecivominaafi nijimeehuco buiyaacuui.

48 Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: ¿Milli jaamo am#hai taticovodi masaahi nisuganoma, cudaahenema icano nanivaminaafico magaaayiciqui mihi-canicibadi?

49 Mi#ro fafucuvaaciviro am#haifeenevi Moocaani ijafaño icahicahi j#bogooboro. Jaaruuboco du magaaayicihatih. Jaarunofaño jaafa tolli icano johono Caatinihaamefaño onono inijequeevaqui, nooboro.

50 Jaasumiro ij#bogominaa diiboco ejeevesuumoro famooro gaaciniuhi.

Sicafefi Agaabo.

51 Jaanaaca saafi sicafefi Jesu dojicuti fuuhi gaachehubaryuriro miniciniibo. Jaaboco gaayiciumo.

52 Jaarunaaca igachehuco ejeevesuhiniuboro sicaibo gaabo.

‡ 14:36 Griego iijiri: Jihidaasuhilluco uuti buhigovi denesu, noono.

Jesu Fagominaa Imegavi Icauhi.

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.13-14, 19-24)

⁵³ Jaamoro Jesuco satyuumo sacerdotemi aivoj#bo imiyaabo imegavi. Jahi paryi sacerdotemi aivoj#to, quillahuto, caatinim#inaa icamo igaicamaaiuhi.

⁵⁴ Jaanaaca Pedro tehesinoti #finiciuboro ufuubo sacerdotemi miya aivoj#bo goohasifeeneri cas#vuuhi sacerdote toomom#inaama cijigaiti efeemeubo.

⁵⁵ Jaanaa sacerdotemi aivoj#to, paryi fagominaa icamo guinehicaurahi sicama#ooco Jesuhallivi iba#iqui diiboco toonohalliti iguijen#isuqui. Jaarumo atyimehicautihi.

⁵⁶ Fiivaamo sicama#ooco diibohallivi neehicaurumo. Jaarumo sabadiro neehicautihi.

⁵⁷ Jaanaaca saatoho aga#iivuumoro diibohallivi sicama#ooco ba#iuihi:

⁵⁸ M#ihai muguubuhi jilli diibo onoonoco: Uujoho jiija temploja gaifimi usetio eetavotajaco acallajan#boro mifucuci, safucu idi#notiro boojati boobaniji useri eheetavoratijaco onoonoco, noomoro.

⁵⁹ Jaarunofa#ni diito j#bogo sabadiro iicatima#o miyaavehicautihi.

⁶⁰ Jaanegui isacerdotemi aivoj#bo famoofeeneti aga#iivuuboro Jesuco dilluuhi: ¿Ajashuno aivo diimusutihi? ¿Jinejeque nacu jino #iti dihallivi ij#bocasimo? nooboro.

⁶¹ Jaarunofa Jesu iimusut#bo. Jilli ll#ivi moonicinihicauhi.

Jaanegui bu siino isacerdotemi aivoj#bo dilluuhi: ¿Naa miyaano #joho Cristo Moocaani Momiyaabo Achi idiicaabo? nooboro.

⁶² Jaaneguiha Jesu diiboco nuuhi: J#hi, uujoho diibo. Eneecau bu jaamo jinooti mohimegavi mahatyimeji uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo sihidi ejeevaabo Moocaani miyanaagueneri gicini#boco, bu ufucu niqueje aimuu-faifenedi asaaboco icano, nooboro.

⁶³ Jaanoma iicaabo isacerdotemi aivoj#bo igaachehuco gallicuuhi sihidi isifiratuuboro. Jaaboro nuubo: ¿Coll#iica bu sita diibohalli onoonoco mihimoy#icicujirahi?

⁶⁴ Mee, am#ihairyo muguubucuuhi Moocaniditi aivo imitino ihiimaanoco; ¿Naa mill# am#ihaidi? nooboro.

Jaanegui famooro: Diiboco gui#veji#bo, noomoro fa#usuuhi.

⁶⁵ Jaasumiro saatoho ticovauhi diiboco ij#rebamaaimoro ihimeque afabaacumoro gan#ihicaumo. Eneecata miya #joho Moocaani j#bogominaafi idiicahachiji gaajaci: ¿Naa m#joho ico gan#ichi? noomoro. Jaabadiro bu toomom#inaa diiboco aamihicauhi.

Pedro Jesuco Tuunamaaiuhi.

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Jaanaa Pedro guino goohasiri icahicaunaa isacerdotemi aivoj#bo jeecivominaago agaseugoro

⁶⁷ cijigaij#niri efeemeebe iicauboco aatyimeugoro diiboco guenene ih#finichicaugoro nuugo: #joho bu tolliro Jesu Nazareoboma idiguehicaabo, noogoro.

⁶⁸ Jaarunaa Pedro tuunamaaiuhi: Diiboco uujoho gaajatihi, bu ¿jine-jetihacho fine toono uco neehi? nooboro iinehini#ubo jahisiti ij#cafetefi uuga imegavi. Jaanaacaro catava oj#cuuhi.

⁶⁹ Jaanobuunati bu siino diigo diiboco emeeciugoro toma#eri iicaumoco neehicauhi: Jaani diitoobo, noogoro.

⁷⁰ Jaarunaa bu diibo siino tuunamaaiuhi.

Jaanobuunatiro bu tomañeri iicaumo siino Pedroco nuuhi: Miyaano ijoho diitotiobo Galileaobo idiicamaño, noomoro.[§]

⁷¹ Jaanegui Pedro ticovauhi #bacasiiboro ihiimaaubo Moocaani momoñaodi oovic#boro: Gaajathi ujoho diiboco diiboti toono mihiimaaboco, nooboro.

⁷² Jaasumiro catava alliniuhi mifooci ojiubo. Jaanoti jari Pedro Jesu diiboco catava mifooci ojiti#baacaro siino mifooci, safo idiino uco tuunamaaji unuunoco esafutuuboro taacuubo tusumiro.

15

Jesu Pilato Imega

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Jaanaaca eseseveudi siino sacerdotemi aivojito, quillahuto, caatiniminaa icamo igaiuuhi paryi fagominaama iimaacasiqúi. Jaamoro Jesuco siscin#boco asatsumoro Pilatoco acituumo.

² Jaaboco Pilato dilluhi: ¿Naa ijoho judiomi Aivoj#bo? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: J#hi, ijoho toono onoobadi, nooboro.

³ Jaanaa sacerdotemi aivojito sihidí diibohall#ví iimitinoono j#beguehicaui.

⁴ Jaanegui siino Pilato diiboco dilluhi: ¿Ajashuno aivo diimusut#hi? Eneecau, meeci minoodino jino dihall#ví ij#bocasinoco, nooboro.

⁵ Jaarunofaño Jesu ajashuno iimusut#neri Pilato sihidiro eetyehicaui.

Jesuco Guijevefaño Ificuuno.

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.39-19.16)

⁶ Jaabo Pilato j#baimosumi civojaminaati saafico miyaminaa idilluuboco sinaayuhicaui.

⁷ Jaanaa Barraba onoobo civojafa icauhi sano ihaivojitohall#ti saatohoma omoonicasih#go miyaminaaco agaicaaunohall#ti icivojaniubo.

⁸ Jaanaa imiyaminaa asaamoro Pilatoco dilluvauhi fafoova j#baimosumi omoonihcaubadi imoon#qui.

⁹ Jaanegui Pilato diitoco iimusuuhi: ¿Naa mihimeguehi judiomi Aivoj#boco am#haidi isinaayunoco? nooboro.

¹⁰ Jilli sacerdotemi aivojito diiboco ataaquivomoro aaciunoco Pilato agaa-jauboro diitoco tolli nuubo.

¹¹ Jaarunaa isacerdotemi aivojito miyaminaaco faj#niuhi: Barrabacoro midillu diibocoro isinaayuqui, noomoro.

¹² Jaanegui Pilato diitoco siino dilluhi: ¿Jana millí judiomi Aivoj#bo am#hahi meneehicaaboco moon#ji? nooboro.

¹³ Jaanegui diito ocoovadiivuumoro Pilatoco iimusuuhi: ¡Guijeve imohobujehall#ví tetecu! noomoro.

¹⁴ Jaanegui Pilato nuuhi: ¿Nacu jineje iimitinoco moon#bo? nooboro.

Jaarunaa diito siino janaan#ci#viro coovadiivuuhi: ¡Guijeve imohobujehall#ví tetecu! noomoro.

¹⁵ Jaanoma iicaubo Pilato miyaminaama imino iicanoco iimuguuboro Barrabaco sinaayusuubo. Jaaboro Jesuco niivigai meeheri ahaamisuhicaudi ihamocasimnaaco ac#boco diiboco itetecuqui.

§ 14:70 Sahaamefaño janaan#ci jilli ficuumo: Diitobadi idiimaña, onoonoco.

16 Jaasumiro diiboco ihamocasiminaa satyuuhi aivojũbo iijafa poetorio onoonofañovi. Jaamoro paryi ihamocasiminaaco iigaiyũciumoro gachicohai deecano tifaibadi itifai iicachehuco jũhacuumo.

17 Jaamoro ijanuutunoma iicanoco aafeneque chaahimigati eheetavumoro diiboco javacaruumo.

18 Jaamoro ticovauumo sahagomoro: ¡Imino diica judiomi Aivojũbo!

19 noomoro diiboco imeiri iinigaiti gafucuhicaumo jũrebamaaimoro iguino ememuivomoro diiboco mihimobadi dejecujicaumo.

20 Jaamoro jilli diiboco edejecuhicaunobuunati diiboco ijuhacuuchehuco ujuyuaacuomoro jari imiya gaachehuco ijuhacuomoro diiboco satyucuumo itetecuqui.

Jesuco Etetecuubo Guijevehi.

(Mt 27.32-56; Lc 23.26-49; Jn 19.17-30)

21 Jaanaa Simon Cirene cuumioobo Alejandro, bu Rufo icamisi caani buhigoti isiti asaaubo tomañodi fatyuuboco ocoovaumoro Jesu guijeve imohobujeque satyusuumo.

22 Jaamoro Jesuco satyuumo Golgota onoomañovi, nigaiƿaajebai eneejiruno.

23 Jahigo diiboco isuurumo facicifaihuma vinoco ificumoro. Jaarunoco Jesu adutiuhi.

24 Jaadi diiboco etetecuudi ihamocasiminaa diibo gaachehunoco sanomiro iticovoocivi ifocasiuhi suerteque abañamaaiumoro: ¿Naa cajaanico chehuco satyeji? noomoro.

25 Jaasu baagotirehiica nihiba icauberi diiboco tetecuumo iguijeve imohovi.

26 Jaamoro toonohalliti diiboco omoonunoco iguijeve imohovi inigaihalliti acaatinumoro ficuumo: JAANI JUDIOMI AIVOJHBO, onoonoco.

27 Jaabo uufocovi bu tolliro miimisiici nanivaminaatisico tetecuumo saafico imiyanaagonovi, sifico inaninaagonovi icano.

28 Jilli Caatinihaamefano onocinino nijequavauhi; iimitifimofeenedi oovocafutuubo, onocinino.*

29 Jaanaa tomañodi afatyumo Jesuco ihĩbamoro ihuseneque gavaracumoro ĩbajirubadi iicano inigainocoro garya, garya omoonihicaumoro neehicauhi: Ajaanivahaduhu oono templojaco acallajaruuboro siino dojicuviro mifucuci, safucu idiinoti boojati edetavejiruubo.

30 Eneecata ĩro difico taajasu, toono diguijeve imohoti iniitoobo, noomoro.

31-32 Jaabadiro bu sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo edejecumo noocasihicauhi: Sitaaco naha atajasuhicaabo, ¿cono bu jaabo jisumi ificoro taajasunoova. Miyaano ĩjoho Cristo Israel Aivojũbo idiicahachiiji jisu diguijeve imohoti niito, maatyimemere ico mimiyaveguequi, noomoro. Jaabadiro bu diiboma etetecunimisi diiboco gububusuhicauhi.

33 Jaanaa gadicũba paryi jiinije civono iijũhi. Jaano jari sano iijicuuvi imohonohalliti nihiba icaabovi seseveuhi.

34 Jaasumi toonoti nihiba icauberi Jesu hebreo iijiri gaihivuuhi: Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? nooboro. Moocaani, Moocaani, ¿collihi uco deevesuhi? eneejiruno.

35 Jaanoco tomañeri saatoho iicaumo uguubumoro nuuhi: Muguubu, oono Eliaco cuhuvaabo, noomoro.

* 15:28 Sahaamefano toversiculoco ficuutimo.

³⁶ Jaanegui diitoti saafi ijinafatyuuboro icijeuhi faasihi iicanoco iimitino aivofaihufañõ ichimayaacuuboro imei nijequevi ificuuboro Jesu iijifañõ catejeruuhi. Ene, jaafa Elia saahi diiboco iniitusuvaabo mahatyimequi, nooboro.

³⁷ Jaarunaa Jesu sefanotyigaba agaihivuuboro chuumucuuhi.

³⁸ Jaasumiro Moocaani iija temploja ofoboociniu chehu gaachehujetuno feemene iicano gallivuuhi sanoodinoociro nijequeti sano baavi.

³⁹ Jaanaa ihamocasiminaa aivojibo Jesu imega julleeciniunaa uchu-uunoco aatyimeuboro: Miyanotiro jahi jaani Moocaani Achi, nuubo.

⁴⁰ Jaabadiro bu tomañeri gaigoomi iicaumo tehesinotiro ifinichicauhi. Jaamfeeneri icaumo Maria Magdalena onooگو, bu Salome, bu saafigo Maria icamo. Jaago Maria Jose bu iguihoobo Jacoobo icamisi seeji.

⁴¹ Jaamo igaigoomi Galileari iicahicausumi Jesuco jeecivomoro diibo dojicuti efeehicaumo. Jaabadiro bu sihidi tomañeri saafigova icauhi Jerusalevi diiboma sano ufuumo.

Jesuco Iciuno.

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jaanaa mihijicuunaa imibaivofucusumi judiomi jaguisifucu imegavi iicaunegui Jose Arimatea cuumioobo fagominaati imiyaabo iicaubo Moocaani aivojico tolliro eteemehicaubo asauboro iguitibo Pilatojaa ufuuboro Jesu ifico dillutuuhi.

⁴⁴ Jaaneri Pilato sihidi Jesu uchuumucuneri eetyeuboro amocasiminaa aivojiboco coovauhi idilluqui: ¿Naa miya chuumucuubo? onoomañõ.

⁴⁵ Jaanoco diibo ihaivojibo ijibugunegui jari Joseque Jesu ifico Pilato acisuuhi.

⁴⁶ Jaanaa Jose imino gaachehuco anaajeuboro Jesu ifico iniitusuuboro tochehuri mibociuhi. Jaaboro guisigajifañõ seedicinihojifañõ iciuboro iguhugaco guisibatyigabari fabaacuuhi.

⁴⁷ Jaanoco Maria Magdalena onooگو, bu Maria Jose seeji icamife atyimeuhi iciunoco.

16

Jesu Siino Ubuheeteuno.

(Mt 28.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jaano judiomi jaguisifucu sabado iicafucu afatyuno sesevedi Maria Magdalena onooگو, bu Salome, bu Maria Jacoobo seeji icamo facicifaihunoco anaajeumoro fuuhi Jesu ifico ijeesutequi.

² Jaamoro fucugayiro jaguisi afatyuno sesevedi tohojivi ifutuumo nihiba iinucuuberi.

³ ¿Mijoho mihaima iguisibaco tohoji imegati faayiciji? noocasimoro.

⁴ Meecirumaaca tobatyigaba iicahicaumañeri icacutihi.

⁵ Jaadi tohojifa ijicafutuumo atyimeuhi sicafehi sesechehu caamovochehufa jiciniibo imiyanaagueneri giciniiboco. Jaaneri sihidi igutuumo.

⁶ Jaarunaa diitoco nuubo: Mihiguetejirahana, amihai Jesu Nazareoobo etetecucafetehiniboco miguiinehi. Buheetecubo chahacuubo jineeri. Enecau, memeei jino diiboco ificuhinimañõoco.

⁷ Jaanegui mofoomoro ijibogominaa, Pedro iicamoco mijibogoto amihai imegavi Galileavi fuucuubo tahi diiboco mahatyimeji amihaiico unuubadi, nooboro.

⁸ Jaaneri sihidi iigutumoro tohojiti gaaumo jiterere. Jaamoro ajashuno miihainoobaco jiiibugutuimo sihidi iiguiumaño.

*Jesu Maria Magdalena Onoogovi Jafevehi.**
(Mt 28.9-10; Jn 20.11-18)

⁹ Jaanaa fucuro miihai jaguisifucu iicauno sesevedi ubuheeteubo ticoniuih Maria Magdalena onoogovi ajafeveubo diigoti sahuse juugahuseti miimisiici idimoco ijimico agavaracuugovi.

¹⁰ Jaago ufuugoro diiboma iicahicaumo ihidaasuri taajeheri iicamoco jiiibugutuuih.

¹¹ Jaano Jesu ubuheeeuno diiboco diigo aatyimeuno iicanoco guubucuurumo miyaavuguutihi.

Jesu Jafeveuhi Ijiiibogominaati Miimisiicivi.
(Lc 24.13-35)

¹² Jaanobuunati bu siino Jesu siibadi jafeveuhi diitoti miimisiici sihi buhigo ufuumisivi.

¹³ Jaanegui uhuumiumisiro saatoho ijiiibogominaaco jiiibugutumisi. Jaarumisico tolliro miyaavuguutimo.

Jesu Ijiiibogominaaco Minisuih.
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23; Hch 1.8)

¹⁴ Jaanobuunati Jesu siino jafeveuhi ijiiibogominaa fahuseeci motihaiti saafi icamo machumovi. Jaabo diitoco icuhufojeebiihalliti buheetecuuboco aatyimeumo ijiiibugunoco imiyaavuguutinohalliti iibaubo.

¹⁵ Jaaboro diitoco nuubo: Faajiinijeriro mofoo. Jaamoro jino taajasubogoco fanoo miyaminaaco mijiiibogo.

¹⁶ Jaanoco imiyaavogooboro initisuquimaaiibo taajaji. Jaanoti imiyaavogotiiibo taajajitih.

¹⁷ Jaamo uco imiyaavogomoma jino toono gaajatabadi iicano icaji; tamemeri buhi ijimico gavaracujimo, bojiijeri iimaajimo,

¹⁸ ihusenefa jiiinimomico gaayicijimo, namitaco aadurumo milli icajitih. Jaabadiro iguihuvamohallivi ihuseque ificuuneri buheehicajimo icano, nooboro.

Jesu Niquejefaño Feehi.
(Lc 24.50-53; Hch 1.9-11)

¹⁹ Aivojiiibo Jesu jilli ijiiibogominaama ihimaahicauno nijequeti gañiivuubo niquejefaño. Jaaboro Moocaani miyanaagonovi casiiivutuubo.

²⁰ Jaanegui diito ufuumoro taajasubogoco faajiinijeri jiiibogomoro fuuhi. Jaamoco diiboro Ihaivojiiibo ahaamusuuboro tobogoco miyacaruhicauhi niqueje mitya iiji sihidi ejeevanoco omoonihicaunofeenedi.

* 16:8 Sahaamefaño 9-20 versiculonoco ficuutimo. Jimañoviro ifotono.

SAN LUCAS

Luca Teofilodi Caatinihi.

¹ Fiivaamo miyaminaa caatiniujirahi tanooti nijequevi, mofeenevi iicauno jibogoco.

² Jaanoco imino aatyimeumo mihaico jibuguuhi tanooti nijequevi. Jaamo bu tolliro tobogoti jibugumoco amusuuhi.

³ Jaanoco uujoho imino dilluuhicahi. Jaano uudi iiminegui imino caatinihi tanooti nijequevi idi agaijibo Teofilodi.

⁴ Jaabo imino gaajahi, ico miyabogoti jibeguehicanoco.

Moocaani Toomominaafi Jibeguehi Jua Nitiminaafi Ifivejinoco.

⁵ Jaanaa Herode* Judeavi aivojiboti icauhi. Jaasumi tolliro icaubo sacerdote Zacaria onoo, Abia onoojoagodi iicaubo. Jaabo taaba Elizabe onogo Aaron iyaachimihai cuumiminaago.

⁶ Jaamisi sabadiro Moocaani imefeenevi imihusene icahicaumisi. Jaamisi imino icahicaumisi Moocaani atajibauboro unuubadi. Jaamaño mihañooba diitisico milli neehicautihi.

⁷ Jaarumisi iseemema chahauhi mogai Elizabe achiba iicaumaño, aivo bu famisicro amiyatisi iicacuumaño icano.

⁸ Safoono icacuuno Moocaani sacerdotemi Zacariamoto Moocaanico jeecivefifucu iicauno.

⁹ Moocaani jeecivominaa jeevamaaje iicanicibadi omoonijifucu Zacariavi ifutucuuhi templojafa ofooboro Aivojibo Moocaani imefeenevi aimoguijico ijigasiqui.

¹⁰ Jaanoco ijigasunohachuta paryi miyaminaa jahisi icauhi Moocaanima ihiiamaumo.

¹¹ Jaanaa Moocaani toomominaafi Zacariavi jafeveuhi fañojavai aimoguijinoco ijigasufino cojivi momiyanaagonovi.

¹² Jaaboco Zacaria aatyimeuboro guucibauhi sihidhi iigutuuboro.

¹³ Jaaboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Zacaria, diiguetedino, Moocaani guubucuhi diiboma idiimaahicanoco. Tolliro diitaaba Elizabe seemeneque iciji. Jaaseeque Juati momoniji.

¹⁴ Jaaneri sihidhi imo imo diicaji. Tolliro bu saatoho sihidhi imo imo icaji diibo ifiiveneri.

¹⁵ Jaabo diseemene Moocaani imefeene sihidiro jeevajiibo. Jaabo fanooa aivofaihunoco adujitibo. Jaabofa Moocaani Gaija gahaficiniji seeji jeebifaño icaabomaryo.

¹⁶ Jaabo Israel cuumiminaaco sihidhi uumisujibo dojicuviro Ihaivojibo Moocaanijaagovi.

¹⁷ Jaabo Jua feeji Mohaivojibo Jesu asaajino imegavi. Jaabo icaji Moocaani iimaaminaafi Elia imityama icaubadi. Jaaneri caanimico iseemema sajeebhi ificucui, bu tolliro iicajisufimoco: Jii, onoonoco igaajasuqui. Jilli imibachujibo miyaminaaco Mohaivojiboco igaayiciqui, nooboro.

¹⁸ Jaanegui Zacaria diiboco dilluuhi: ¿Milli jaanoco uujoho imino gaajaji? Uujoho amiyaaburucu, atyaba amiyagurucu icano, nooboro.

* 1:5 Jaabo Herode Imityaabo onoo.

19 Jaanegui diiboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Uujoho Gabriel Moocaani atajibbanoco omoonifiibo. Jaabo uco galluuhi ico jibbeguequi jino imino jibbogoco.

20 Jaabo jino ico onoonoco miyaavogotibbo idiicamaño dihiimaa ico buuji. Jaaneri iimaatibbo diicaji guenenene toosee ifivotinohachuta. Jilli nijequeevajino tusumi, nooboro.

21 Jaanohachuta miyaminaa iicaahicauhi jahisi Zacariaco otoomomo, esamaahicauhi toojafañoti diibo goovano iinutineguiiha.

22 Jaaruubo tahigoti ihiinuudi iimaacuutibbo. Jaanoti gaajaciumo toojafaño Zacaria gajjaco aatyimeunoco. Jaabo ihiimaajirubadi iicano ihuseriro jibbeguehicaubo ihiimaacuutimaño.

23 Jaadi templojafaño Zacaria Moocaanico ejeecevuujiufucu afatyunobuunati fuucuubo iijafaño.

24 Jaanobuunati mogai Elizabe oovago iicacunegui sihi iijati fuucutigo sahuse nihibavahachuta toono esamaajeriro iicacuugo:

25 Jisumi fi miyaminaa uco achiba nuucutihi Aivojibbo Moocaani jilli uudi omoonimaño, noogoro.

Moocaani Toomominaafi Jibbeguehi Jesu Ifiivejinoco.

26 Jaano Zacariama ihiimaanobuunati sahuse juugahuseti sanihiba icano nigaciti Moocaani siino galluuhi itoomominaafi Gabrielque Galilea jiinije cuumi Nazare onoocuumivi,

27 gaifiiquehi agaajatigo bagocaja Maria onogoco imeecitequi. Jaago Jose onoo David iyaachimihai cuumiminaafico itajevaqui icacuugo.

28 Jaagojaagovi Moocaani toomominaafi ijicafutuuboro diigoco nuuhi: ¿Naa diicahi ico Moocaani agajigo? Jaabo Aivojibbo Moocaani ima icahi. Moocaani famoogaigoomi allinoocivi ico imino moonihi, nooboro.

29 Jaaboco Maria aatyimeugoro sihidi eetyeugo diibo unuuneri. Jaagoro iinoro neehicaugo: ¿Collihi fine olli uco idilluuboro noobo? noogoro.

30 Jaanegui Moocaani toomominaafi diigoco nuuhi: Maria, diiguetejirahana, Moocaani ico agajinoco daatyimecuihi.

31 Jisumi doovaji. Jaago gaifico seemevaji. Jaaboco Jesuti momoniji.

32 Jaabo sihidi jeevaji. Jaabo caamovohi iicaabo Moocaani Achi noociniji. Jaaboco Moocaani ficuji aivojiboti iheedebe Davidco iicaubadi.

33 Jaabo israelmi cuumico tajibaji. Jaano ufucuro finijitihhi, nooboro.

34 Jaaneguiiha diiboco Maria dilluuhi: ¿Milli jaano icajirahi ujehehicaduhu tajevatihi? noogoro.

35 Jaanegui Moocaani toomominaafi diigoco iimusuuhi: Moocaani Gaija dihallivi niiteji. Jaaneri caamovohi iicaabo Moocaani mitya ico mibaacuji aimuufaibadi. Jaamaño itti seemene ifiivosee ijeevadi Moocaanidi ficucafeteji. Jaamaño Moocaani Seemene, diiboco neejimo.

36 Jaabadiro bu ditehesino nago Elizabe gaifico seemevaji amiyago icacurugo. Jaagoco achiba enehicarugo sahuse juugahuseti sanihiba idino icacuui oovago.

37 Moocaanidi chahano jineje itihino, nooboro.

38 Jaanegui Maria nuuhi: Uujoho Mohaivojibbo Moocaani jijovogo. Uco onobadi jaafa Moocaani uco moonihi, noogoro.

Jaanotiro Moocaani toomominaafi fuucuuihi.

Maria Elizabeque Baatehi.

39 Jaanobuunati Maria fuuhi goovano Judea gajihalli iicaucuumijaago.

40 Jaago Maria Zacaria ijifafutuugoro Elizabeque dillutuuhi.

41 Jaanoco Elizabe uguubuusumiro ijeeb#ifaño iseemene mary#bauhi. Jaa-sumiro diigo ififaño Moocaani Gaija gahafuuhi.

42 Jaanegui sefano nuugo: Moocaani #ico guiraano imino moon#ihi, famoova gaigoom#ihallinoociv#i tolliro diseemeneque imino moon#ibo.

43 #Milli jaago sihidi ejeevatigoco Tahaivoj#ibo seeji uco baavahi?

44 Uco idillunoco uguubusumiro tasemene iimooboro tajeeb#ifaño mary#bahi.

45 Imicani ijyoho diicahi imiyaavogomaño. Jaamaño Aivoj#ibo eneehin#ibadi #ima icajino, noogoro.

46 Jaanegui Maria nuuhi: Tajeeb#ima Moocaanico imehi.

47 Tolliro imo imo icahi Moocaani Tatyaaajasuminaafivi,

48 Moocaani uujoho #idaasugo ijijovogoco agaajacuuneri; Jaamaño jisumitiro pary#icino miyam#inaa fahij#ivaro iicamo uco: Imino iicago, neeji,

49 Moocaani sihidi ejeevaabo uudi sihidi jeevanoco omoon#imaño. Jaabo Moocaani momo iimi#ibo.

50 Jaaboco famooro agaij#imoco fahij#ivaro #idaasugoobo.

51 Sihidi jeevanoco moon#ibo. Guinon#ibo ificoro: Mityahi, noomoro iicamoco.

52 Imityafiirumoco guinov#i niitusuubo. Jaaboro ijeeb#ino s#icuno iicamoco sihidi ejeevamoti ficuubo.

53 Machuta achahaneri ajebari iicahicamoco sihidi sinehejeri gahafusuubo. Jaanoti sihidi inih#ibam#ivamoco s#icaihusejema galluubo.

54 Ijeec#ivom#inaafi Israel cuumico amusuubo. Jabajeevet#ibo diitoco #idaasugonoco.

55 Mootadi Abrahamco iseemema fahij#ivareji unuucuubadi, noogoro.

56 Jaadi Maria guenene icauhi Elizabema min#ih#ibaci, san#ih#iba icano. Jaanobuunati jari uumiugo ijajaago.

Jua Nit#im#inaafi Fiivuuhi.

57 Jaanobuunati icacuuno Elizabe eseemevaujino. Jaago gaifico seemevauhi.

58 Jaanegui ifiitino iicaumo, itehesino nagomi icamo fuuhi diigoma imo imo iicaqui Moocaani diigoco agaij#iunoma iicaumo.

59 Jaanobuunati fuumo sahuse juugahuseti mifucuci, safucu icano nigaciti toosee meehe nigacico iquit#ic#i. Jaamoro iquit#icinobuunati momon#iujirahi caani Zacaria momoco.

60 Jaarunaa seeji nuuhi: Chahano, jaafa Jua imomo, noogoro.

61 Jaanegui diigoco nuomo: #Coll#ih#iica? Diyototi chahamo saatoho tolli imomo iicamo, noomoro.

62 Jaanegui caanico dilluumo uguubut#ineguiihahica ihuseneri caani omomon#inoco igaaajaqui.

63 Jaanegui caani #mohobujeque idilluuboro caatin#iuihi: Jua imomo, onoonoco. Jaaneri famooro eetyeuihi.

64 Jaasumiro #iv#i Zacariaco jari siino iij#i jafeveuhi. Jaaneri ihimauboro ticovaubo Moocaanico iimuubo.

65 Jaaneri pary#i icoj#ineri iicaumo sihidi jabafiituuhi. Jaanoco pary#i Judea jijn#ije gajineri j#ibocasiumo.

66 Jaanoco pary#i uguubuumo esamaahicauhi. Jaamoro sanomiro dillucasihicauhi: #Milli fine jusijisee? noomoro Aivoj#ibo Moocaani miyanotiro tooseeque imino omoon#iuneri.

Zacaria Masi.

⁶⁷ Caani Zacaria Moocaani Gaija ififaño gahaficiniibo iimaauhi Moocaani diibo jeebifaño ificuunoco nuuhi:

⁶⁸ Jaafa imociniibo israelmi Aivojibo Moocaani. Miihai diibo cuumiminaa mihicamojaa asaaboro miihaico taajasuubo.

⁶⁹ Miihaico aciibo sihidi jeevaabo Motaajasuminaafico ijeecevominaafi David iyaachimihafañoti.

⁷⁰ Tolli nuubo iimimo ihiimaaminaafeenedi sicijetiro:

⁷¹ Miihaico mominaafañoti, ataajasujinoco, bu paryi miihaico ijiheguemeti icano,

⁷² tollirovaha bu moheedetemihaihvico: hdaasugueji, nooboro imino unuunoco ajabajeevetinoco.

⁷³ Jilli mootadi Abrahamco miyanotiro Moocaani nuuhi:

⁷⁴ Miihaico mominaati ataajasujinoco, diiboco mejeecevequi nihicugotimo,

⁷⁵ imino ijeevadi mofino diibedi icaqui jiihellivi mihicanohachuta.

⁷⁶ Jaanoti ijoho, taseemene, Moocaani caamovohigo iicaabo iimaaminaafi, noociniji. Jaamaño feeji Mohaivojibo imega ijiihaico iimibachuuboro,

⁷⁷ iicumiminaa igajajaqui mataajajinoco, mohimitico ubuusujinoco icano.

⁷⁸ Jaabo Moocaani igajifañodi hdaasugooboro miihaico acihi Cristoco. Diibo asaajifucucu meteemehi, imitifucu niija iicafucu nihibaco motoomonicibadi.

⁷⁹ Jaabo seseequi sivaji civohigo iicamedi, gujeve civoguiino iicamedi icano. Tolliro bu mohigoco sigueji sajeebii icano jiihairi, nooboro.

⁸⁰ Jaanaa iseemene jusihicauhi. Jaabadiro bu Moocaani iimogobadi ijeebii sefatonoro feehicauhi. Jaanobuunati sicaihigovi icahicaubo. Jaadi jari Israel cuumiminaavi ifico jafeniuubo.

2*Jesu Fiivuuhi.**(Mt 1.18-25)*

¹ Tusumi aivojibo Augusto onoo bo tajibauhi paryi jiiinije miyaminaaco iheevequi.

² Jilli ohoovonoco ticoniumo, iticoni Cirenio onoo bo Siria aivojiboti icaunaaca.

³ Jaanegui famooro fuuhi iicumijejaago tahi imomonoco icaatiniqui.

⁴ Jaanegui Jose fuuhi Galilea jiiinijeti Nazare cuumiri iicaumañoti Judea jiiinijevi Belen cuumijaagovi, tuucuumivi David ifiivuuhigo, Jose diibo iyaachimihai cuumioobo iicaumaño.

⁵ Jaanegui fuubo Belen cuumijaago imomoco acaatinisutumisi Mariama, diigoco ataabavaujigo oovago icacuugoma.

⁶ Jaamisi Belen cuumiri icaumaaca Maria iseemevaqui aivucuuhi.

⁷ Jaago iticonioseeque seemevauhi. Jaagoro gaachehubaryuneri iimibociugoro faiji iibañeri ejeebunohallivi toseeque siucaruuhi miyaminaa icigafija diitisivi ifutucutiñaño.

Toomominaa.

⁸ Jaanaa Belen cuumiti sihigovi icahicaumo fiitijisuno joomi toomominaa fucuhachuta cigatimo icahicauhi ihovejamico ootomomo.

⁹ Jaamovi imimañobati Moocaani toomominaafi jafeveuhi. Jaasumiro Aivojibo Moocaani imi diitohallidi aricuno achicuihi. Jaaneri sihidi iguumo.

10 Jaarunaa Moocaani toomominaafi diitoco nuuhi: Mihiguidino, amihaidi imibogoco sivahi. Jaaneri famooro imo imo icaji.

11 Jaachijii fiivoobo amihaidi David cuumivi Taajasuminaafi Aivoj#bo Cristo.

12 Jaano gaajabadi iicanoco mahatyimeji seemeneque gaachehubaryuneri minicinisee fajii iiba#neri ejeebunohalliri siuciniseeque, nooboro.

13 Jaasumiro sihidi saatocho Moocaani toomominaa niquejeoto diibo cojivi jafeveuhi. Jaamo Moocaanico iimomo neehicauhi:

14 j#micani Moocaani caamovohigo iicaaboco mihimo! Jaanoti jii#nehallivi gaifiimi diibo onoobadi imino iicamo sajeeb# iicajino, noomoro.

15 Jaamoro niquejefa#o ufuucuunobuunati ijoomi toomominaa sanomiro noocasiuhi: Masi#go Belenjaago jino iicanoco memecitequi Aivoj#bo itoomominaafeenedi mi#haico ij#bogonoco,

16 noomoro goovano ufuumo aty#meteuhi Jose, Maria, bu seemene fajiihuri ejeebunohallivi siuciniseema icamisico.

17 Jaanoco aatyimeumoro j#buguumo Moocaani toomominaafi diitoco tooseeti ij#buguunoco.

18 Jaanoco paryi uguubuumo diito eneeneri eetyehicauhi.

19 Jaarunoco ll#vi Maria ijeeb#fa#odi guubunichicauhi toonoco esamaigoro.

20 Jaanoti ijoomi toomominaa dojicuviro uumicuuhi. Moocaanico agaijimoro, imehicauhi uguubuunoti aatyimeunoma iicamo, diitoco ij#buguubadi icauneguiiha.

Jesuco Templojafa#o Ifusumisi.

21 Jaanobuunati sahuse juugahuseti mifucuci, safucu icanoti toosee meehe nigacico quiticisuumisi. Jaamisiro tooseeque momon#umisi Jesuti Moocaani toomominaafi Maria oovautigocoro unuumomoco.

22 Jaanobuunati Moise taji#ba onoobadi ifico iimibachufucuva iifin#udi tooseeque satyuumisi Jerusale cuumijaago Aivoj#bo Moocaanidiro ificuuqui.

23 Jilli moon#umisi Moocaani taji#ba jilli noonori acaatinicin#neguiiha: Paryi gaifiimi iticoni ifiivomo Moocaanidi ijeevadi ficucafeteji, eneeneguiiha.

24 Jaaneguiiha fuumisi Moocaani taji#ba onoobadi, iicanoco jee#ivo asimico ficu#uumisi: Namuduucumisi iicahachijii, nim#humisi iicahachijii onoobadi iicanoco.

25 Jaasumivi icahicaubo Jerusalevi Simeon onoobo imihusene miyaminaafi. Jaabo Moocaanico ee#ee#ivoobo teemehicauhi Israel cuumominaa ataajajinoco.

26 Jaabo Simeonma Moocaani Gaija icahicauhi. Jaabo diiboco j#buguuhi: Moocaani agalluubo Cristo ifiivooboco aaty#metinohachuta iguij#vejitinoco.

27 Jaabo templojafa#o fuuhi Moocaani Gaija noojiri. Jaanaa Jesuco caanimisi satyuuhi templojafa#o taji#ba onoobadi imoon#iqui.

28 Jaaseeque Simeon ih#ib#icuboro Moocaanico imuuhi jilli nooboro:

29 Aivoj#bo, ivi sajeeb# jaafa chuumucuuhi. Daatyimesucuuhi uujoho di#ee#ivominaafico unuunoco:

30 tahaall#ri imino aty#mecuuhi taajasuminaafico

31 pary#icino miyaminaa imefeenevi ificuuboco.

32 Diibo seseehachici. Jaabo israelmi iicaturumoco achicijiibo, iicumominaa israelmico cahacisusujiiibo, nooboro.

³³ Jilli tooseeti eneeneri caanimisi Jose, Maria icamisi sihidi jabafitehi-cauhi.

³⁴ Jaadi Simeon caanimisico imino unuuboro, seeji Mariaco nuuhi: Meeci jiisee seemene icahi diibofoenedi Israel cuumiminaati sanoodimo aaifomo finiji. Jaanoti saatoho taajaji. Jaabo jibogobadi iicaabo. Jaaboco sihidi saatoho jibeguejimo.

³⁵ Jilli gaajacafetejino paryi famoova ijeebinofaño esamaaino. Jaanotiji idi paryi toono aamigari dijeebico miquticibadi jeevajino, nooboro.

³⁶ Jaanaa bu tolliro tomañeri icaugo saafigo gaigo Moocaani onoonoco ihiimaahicaugo Ana onogo; Famuel onoo Aser cuumioobo aicigai. Jaago aivo amiyagurucuu aivo bobogocaja iicausumi atajevaugo sahuse juugahuseti mificabaci idinoro aijima icaugo.

³⁷ Jaanoti jisumi ochenta y cuatrodino ficabava icacuugo fibaijigoti. Jaago templojafañoti iinehicautigo cuujehachuta, fucuhachuta icano Moocaanico jeevivehicaugo machuco aaigagoro Moocaanima iimaahicaugo.

³⁸ Jaago tahi iicaumojaagovi gataavugo. Jaagoro Moocaanico iticoni iimuudi ticovaugo Jesuditi jibbuguugo paryi famooro Jerusale miyaminaa atajajinoco etemehicaumoco.

Josemi Nazarevi Dojicuviro Uhuumiuno.

³⁹ Jaadi aivojibbo Moocaani tajiba onoobadi omoonihicaunoco iimivuuno nigaciti uumicuumo dojicuviro Galilea jinijevi iicummi Nazare cuumijaago.

⁴⁰ Jaanaa toosee ujusisee quehecutosere feehicauhi janaanici gaajaseere. Jaaseeqe sihidi Moocaani imino moonihicauhi.

Jesu Templojafaño Icauhi.

⁴¹ Jaanobuunati caanimisi fanooficaba ticovovi Jerusalejaa feehicauhi Pascua jibaimofiiri.

⁴² Jaanaa Jesu fahuseeci motihaiti mificabaci iicacuudi famooro Jerusalejaa fuuhi fahijivaro tojibaimojaa ofoonicibadi.

⁴³ Jaanaa tobaimo ifinicuunobuunati uumicuumaaca Jesu Jerusaleviro fitafutuuhi seejimisi gaajaciutinaaca.

⁴⁴ Fine miyaminaafeenedi saabo, noomisiro safucuhachuta saaumisi. Jaadi guinuurumisi iyotofañodi, agaajamehejefañodi icano.

⁴⁵ Jaaruumisi aatyimeutineguiiha dojicuviro Jerusalejaa uumiumisi, tahi diiboco iguiinutuumisi.

⁴⁶ Jaamisi mifucuci, safucu icano nijequeti jari atyimeumisi templojafaño, Moise tajiba gaajaminaafeeneri giciniba icauboco. Jaaboco diitoco uguubuniciboro dilluhicaubo.

⁴⁷ Bu diito diiboco idillunoco gaajano iimusuhicauneri sihidiro jabafitehicauhi, sihidi diibo agaajaneguiiha.

⁴⁸ Jaaboco caanimisi aatyimeumisiro sihidi guucibauhi. Jaanegui seeji nuuhi: Besha, ¿collihi misico jilli moonihi? Diicaani, uujoho icano gaihuinimisiro ico miguiinehicaui.

⁴⁹ Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: ¿Collihi uco miguiinehi? ¿Nacu magaaajatihi Guihirubi iijafaño iicajinoco? nooboro.

⁵⁰ Jaarunoco gaajautimisi diitisico diibo unuunoco.

⁵¹ Jaadi diitisima fuubo Nazare cuumijaago. Jaabo diitisima imino icahicauhi. Jaarunoco seeji lliivi ijeebifaño ficuhicauhi.

⁵² Jaanaa Jesu jusiiboro feehicauhi ifiiti, ihesamaajeti icano. Jaaboco Moocaani, tolliro bu paryi miyaminaa icano gajihicauhi.

3

Jua Nitiminaafi Jibeguehi Sicaihigoti.
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1 Jaanaa Tiberio onoobo fahuseeci satihai icano ficabava aivojiboti icacu-unaaca, Poncio Pilato Judea aivojiboti icauhi. Jaanoti Herode onoobo* Galilea aivojiboti icauhi. Tolliro inahabo Felipe Iturea, Traconite onoojiinije aivojiboti icauhi. Jaanoti Lisania onoobo Abilinia jiinije aivojiboti icauhi.

2 Jaanoti Anas onoobo, Caifas onoobo icamisi sacerdotemi aivojitisi aivo imiyamisi icauhi. Jaasumi Zacaria achi Juaco Moocaani ijibogoco aciuhi sicaihigovi.

3 Jaabo Jua fahigovadi fuuhi Jordan onoojiniidi miyaminaaco: Minitisuquimaje. Jaamoro amihai eedeehifico mejeevesucu amihai imitico ibusuquu, nooboro.

4 Jilli icauno Moocaani iimaaminaafi Isaia tolli nooboro acaatiniuno: Saafi miyaminaafi ico guubuvusuhi sicaihigojaagoti: Mihimibachu Aivojibo jiihaico; ticovoji meheetavo.

5 Ifagajinoco sanoticovoro magahafusu. Paryi ifabaino, ifagajino icano sanoticovoro moonicafeteji. Jiihaifio ciryu ciryu iicajiije ticuvusucafeteji. Iimitijije imibachucafeteji.

6 Jaanoco paryi jiinijeminaa atyimeji taajasuco Moocaani acinoco, noonoro.

7 Jaabo Jua, miyaminaa diibojaa ifico initisuqui asaamoco neehicauhi: ¡Amihai jinimomibadi mihicano miyaminaa! ¿Miihoho amiihaico jibeguehi iihicuno ifitivonoti magaaqui?

8 Jaanegui imino mihica, amiihaiti, amihai eedeehifico mejeevesuno, foovono ihifuvusuqui. Jaamoro monoocasidino: Miihai Abraham iyaachimihai, noomoro. Amiihaico neehi: Jiba guisiba icarubati Moocaani fiivusujirahi Abraham iyaachimiti.

9 Jigaaje imibaicinicuuhi imohonoco iquitiqui. Jaamaño iimitinoco onoovaho quiticafeteji cijigaifaño ijigasucafetequi. Jaabadiro iimitimo cijigaifaño jigasucafeteji, nooboro.

10 Jaanegui miyaminaa diiboco dilluuhi: ¿Milli jana momoonijirahi? noomoro.

11 Jaanegui Jua diitoco iimusuuhi: Gaachehunoma miijaaci caamoojama mihicaabo sajaati mahaci icaamoojama achahaaboco. Jaabadiro machutaama mihicamo inoma achahaaboma mihifocasi, nooboro.

12 Jaabadiro Impuesto jaadusuminaati saatoho saauhi initisuquimaivaumo. Jaamo Juaco dilluuhi: Jibogominaafi, ¿milli jana miihai momooniji? noomoro.

13 Jaanegui Jua diitoco nuuhi: Tajibafaño onoonobadi majaadusu. Jaanoti toono janaanici miyaminaaco majaadusudino, nooboro.

14 Jaabadiro saatoho amocasiminaa diiboco dilluuhi: ¿Jaanaa miihai milli momooniji? noomoro.

Jaanegui diitoco iimusuubo: Imitino momoonimoro, sicamañohalliti saatohallivi mihiimaamoro icano. Sitaanoco ajashuno mudumitucidino. Jilli amihai ducicamaaje jaadamaryo imo imo mihica, nooboro.

15 Jaanaa miyaminaa esamaahicauhi siicujeebiije teemehicauhi: Fine Jua diiburucu Cristo, noomoro.

* 3:1 Herode Imityaabo onoobo Jesu ifivuusumi iicaubo chuumucuuhi. Jaaneguiha tusumi diibo seemene Herode Antipa onoobo icauhi.

16 Jaarunaa Jua famoocoro nuuhi: Uujoho miyaano am̄haico nifaihuri nit̄hi. Jaanoti saajiibo saafi Moocaani Gaijari, cijigairi icano init̄jiibo. Diibo tajanaanici sihidi mityahi diibobadi uujoho jeevat̄hi. Jaamaño conovaha bu diibo t̄haipaaje duujeque sinaayujirunova.

17 Thusefaño ibusuba icacuui trigo ñaava toogaiño meehunoco ibusuqui jeevadi itoogaiñoti. Jaano ifagaañooco ficujiibo ijafaño. Jaanoti iimeehunoco ifin̄jit̄ino cijigaiñaño jigasujiibo, nooboro.

18 Jiibadi, bu siibadije icano faj̄n̄iboro Jua miyaminaaco j̄ibeguehicaui iimino j̄ibogoco.

19 Tolliro aivoj̄iibo Herode onoboco iibaubo Herodia onogo inahabo Felipe taabaco udumitīciunohalliti, tolliro sihidi iminootino omoonihicaunohalliti icano.

20 Jaarunoco Herode guubutiibo janaanici imit̄ino mooniubo. Juaco civojafaño ficuubo.

Jesuco Initiuno.

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Jaano imega paryi miyaminaaco Jua init̄hicausumi, tolliro bu Jesu nit̄isuquimaaiuhi. Jaabo iteehifañoti ihiinuuboro Moocaanima ihiimaanaaca niqueje faayacafutuuihi.

22 Jaanofeenedi Moocaani Gaija foovono niit̄uui diibohallivi nim̄ihubadi jeevaabo. Jaanaa guubuvusuuno niquejefañoti unuuno: Ijoho Agaij̄iibo Taseemene, ñiri sihidi imo imo icahi, unuuno.

Jesu Eedeetemihaiti Ij̄ibogono.

(Mt 1.1-17)

23 Jaadi Jesu saafi, siino fahuseeci icano ficabava iicacuudi idudicamaajeque ticoniubo. Jaabo Jose seemeneu tolli esicinihicaurumo. Jaabo Jose Eli seemeneu.

24 Jaabo caaniu Matat onoboo Levi seemeneu. Jaabo Levi caaniu Melqui. Jaabo caaniu Janai. Jaabo caaniu Jose.

25 Jaabo caaniu Matatias. Jaabo caaniu Amos. Jaabo caaniu Nahum. Jaabo caaniu Esli. Jaabo caaniu Nagai.

26 Jaabo caaniu Maat. Jaabo caaniu Matatias. Jaabo caaniu Semei. Jaabo caaniu Jose. Jaabo caaniu Juda.

27 Jaabo caaniu Joana. Jaabo caaniu Resa. Jaabo caaniu Zorobabel. Jaabo caaniu Salatiel. Jaabo caaniu Neri.

28 Jaabo caaniu Melqui. Jaabo caaniu Adi. Jaabo caaniu Cosam. Jaabo caaniu Elmodam. Jaabo caaniu Er.

29 Jaabo caaniu Josue. Jaabo caaniu Eliezer. Jaabo caaniu Jorim. Jaabo caaniu Matat.

30 Jaabo caaniu Levi. Jaabo caaniu Simeon. Jaabo caaniu Juda. Jaabo caaniu Jose. Jaabo caaniu Jonan. Jaabo caaniu Eliaquim.

31 Jaabo caaniu Melea. Jaabo caaniu Mainan. Jaabo caaniu Matata. Jaabo caaniu Natan.

32 Jaabo caaniu David. Jaabo caaniu Isai. Jaabo caaniu Obed. Jaabo caaniu Boos. Jaabo caaniu Salmon. Jaabo caaniu Naaso.

33 Jaabo caaniu Aminadab. Jaabo caaniu Aram. Jaabo caaniu Esrom. Jaabo caaniu Fares. Jaabo caaniu Juda.

34 Jaabo caaniu Jacob. Jaabo caaniu Isaac. Jaabo caaniu Abraham. Jaabo caaniu Tare. Jaabo caaniu Nacor.

35 Jaabo caaniu Serug. Jaabo caaniu Ragau. Jaabo caaniu Peleg. Jaabo caaniu Heber. Jaabo caaniu Salo.

³⁶ Jaabo caaniu Cainan. Jaabo caaniu Arfaxad. Jaabo caaniu Sem. Jaabo caaniu Noe. Jaabo caaniu Lamec.

³⁷ Jaabo caaniu Matusale. Jaabo caaniu Enoc. Jaabo caaniu Jared. Jaabo caaniu Mahalaleel. Jaabo caaniu Cainan.

³⁸ Jaabo caaniu Enos. Jaabo caaniu Set. Jaabo caaniu Adan. Jaabo Adan Moocaani seemeneu, diiboco Moocaani eheetavumaño.

4

Jesuco Iji Inisuuno.

(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹ Jaadi Moocaani Gaija Jesu ififaño gahaficinübo Jordan onoohifañoti uumiuhi. Jaaboco Moocaani Gaija sicaihigovi satyuuhi.

² Jahi icaubo sanihüba, siino fahuseeci icano fucuva, jinejebaco amachutiüboco iji nisuuhi. Jaadi jari diiboco ajeba aivuuhi.

³ Jaanegui ihiji diiboco nuuhi: Miyaano Moocaani Achi idiicahachiiji jiba guisibaco dinoo, maahuti ifiivetequi, nooboro.

⁴ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Caatinühaamefaño noono: Miyamünaafi sano maahu sefariro icajitihü, tolliro bu Moocaani iiji sefari icajiibo, noono, nooboro.

⁵ Jaadi ihiji diiboco satyuuhi caamovogaji nijequevi. Jaaboro diiboco üfusuubo goovanogayi paryi jiiñije miyamünaa cuuminoco.

⁶ Jaaboro diiboco ihiji nuuhi: Ico uujoho aciji paryi jino mityaco. Jaabo tuucuumijeque tajiübahi uujoho gaayicühi paryi jinoco. Jaanoco uujoho aciji uujoho iimogomoco.

⁷ Jaanegui taaguüno ememuüvooboro uco idiimooboro edeeciüvohachiiji paryi diinejeji, nooboro.

⁸ Jaarunaa Jesu diiboco iimusuuhi: Uuti buhigovi diica Satanas, Caatinühaamefaño jilli noono: Aivojübo Moocaanico diimo. Jaaboro saaficoro diiboco deeciüvo, noono, nooboro.

⁹ Jaadi siino ihiji diiboco satyuuhi Jerusale cuumijaago. Jaaboro temploja niibahucüvi caamo diiboco asatyuuboro nuuhi: Miyaano Moocaani Seemene idiicahachiiji juugati daacoto baavi,

¹⁰ müro Caatinühaamefaño noono: Moocaani itoomomünaaco tajiübaji ico iteemequi.

¹¹ Ico ihusenehallüvi gañüyicijimo. Jaabo guisiba sefavi nanigaivatübo diicahi, nooboro.

¹² Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Tolliro bu Caatinühaame neehi: Dihaivojübo Moocaanico nisujirahana, noono, nooboro.

¹³ Jaarunaa ihiji diiboco siino inisujiruno achahacuunegui diiboti buhigovi minifutuubo guenenehachuta.

Jesu Idudicamaajeque Ticonihi Galileavi.

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Jaadi Jesu uumiuhi Galileavi Moocaani Gaija mitya ififaño gatyuuci icaabo. Jaaboti paryi toojiñijemünaa jüböcasihicauhi.

¹⁵ Jaabo paryi tuucuumije sinagogajanofaño jübögooboro feehicauhi. Jaaboco famooro imehicaui.

Jesu Nazarevi Icahi.

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Jaanegui Jesu Nazare cuumijaa fuuhi tuucuumivi ifiivuuhiigo. Jaaboro judiomi jaguisifucu sinagogajafaño jicafutuubo, ijeevamaje iicanicibadi. Jaaboro julleveubo Caatinihaameque ihiimaasuqui.

17 Jaaboco Moocaani iimaaminaafi Isaia aameque aciumo. Jaahaameque faayiciubo jilli noonoco atyimeuhi:

18 Aivoj#bo Gaija tahallivi icahi. Uco ijeevadi ficuuhi iimino j#bogoco #daasufiimoco aciqui. Uco galluubo ijeeb#no #daasufiimoco buheesuqui, civojafa iicamoco taajasubogoco j#beguequi, aatyimetimo aallinoco faayiqui, #daasuno omoonimoco taajasuqui,

19 Aivoj#bo imino omoonijisumico j#beguequi, onoonoco.

20 Jaaboro Jesu toohaameque afabaacuuboro sinagogaja amusuminaafico aaciuboro casivuuhi. Paryi toojafaño iicaumo imino diiboco #finicichicauhi.

21 Jaadi ticoniubo onobo: Jifucu icacuuno am#hai imefeenevi Caatinihaamefaño jilli onoono, nooboro.

22 Jaanaa paryi famooro Jesuditi iimino iimaahicauhi. Jaamoro jabafiitu- uhi ovosino iimaaco diitoco eneehicauneri. Jaamoro noocasihicauhi: ¿Nacu jaani Jose achi icatino? noomoro.

23 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Fine am#hai uco meneeki onoonicibadi: Taabuminaafi idiicaabo tahi #ro difiico buheesu, noomoro. Jaamoro uco meneeki: Capernaupi omoonunoco muguubuubadi jino dimiya jinijevi mooni, meneeki,

24 nooboro cubacafutuubo ihiimaaubo: Miyanotiro am#haico neehi, chahaabo aivo Moocaani iimaaminaafi ijinijevi imino agaayicicafotoobo.

25 Miyaano, aivo sihidi fibajito gaigoomi icaurahi Israel cuumivi; Moocaani iimaaminaafi Elia onobo iicausumi aigutino mificabaci, saficaba, sificabatifeenedi icano ticovovi. Jaaneri toojinijevi sihidi ajeba icauhi.

26 Jaarumo Israel cuumi fibajitojaa Moocaani Eliaco galluutih, saafigoro Sarepta cuumi Sidon cuumi fiitino iicaucuumiri iicaugojaa galluubo.

27 Jaabadiro bu sihidi icauomo Israel jinijevi fojohori iguihuvaumo Moocaani iimaaminaafi Eliseo iicausumi. Jaarumoti saafiiba buheesurautihi idi#boro Naaman onobo Siria jinijeoobo buheesucafutu- uhi, nooboro.

28 Jilli unuunoco uguubuumoro paryi sinagogajafaño iicaumo sihidi sifiratuuhi.

29 Jaamo aga#iivuumoro Jesuco tuucuumiti buhigovi ga#uhi. Jaamoro diiboco satyuumo ifagaji nijequevi togaji nijequeti diiboco iga#iqui to- gajihallivi tuucuumi iicaugajifaño.

30 Jaarunaa Jesu diitofeenedi afatyuboro fuucuhi.

Saafi Iimitino Ijima Icaubo.

(Mr 1.21-28)

31 Jaaboro Jesu fuuhi Capernaupi Galilea jinije cuumivi. Jahi j#bегuehicaubo miyaminaaco jaguisifucusumi.

32 Jaaneri eetyehicaumo diitoco mityano aivoj#bo iijibadi icaneri ij#bегuehicauneri.

33 Jaanaa sinagogajafaño icaubo saafi iimitino ijima icaubo. Jaabo gai- hivuuhi:

34 M#haico suufeni. ¿Collihi m#haijaa saahi ijoho Jesu Nazareoobo? ¿Jaabo saahi m#haico finisuqui? Ico uujoho gaajahi. #joho idiimiibo Moocaani, nooboro.

³⁵ Jaanegui diiboco Jesu ñbauhi: ¡Llivi diica! ¡Jaaboro diiboco deevesu! nooboro.

Jaanegui ihiji imiyaminaafico baavi gaññuhi diito imefeenevi. Jaaruubo diiboco millí mooniñbo diiboti iinuuhi.

³⁶ Jaaneri famooro iigutuomoro fahigova noocasihicauhi: ¿Coyomo iimaajino? Jaani aivo mityano aivojñbo iijiri tajñbahi ñjimico. Jaaneri diito iinehicahi, noomoro.

³⁷ Jaanoco Jesuditi ñbocasicuumo fahigovadihallidi iicaucuumijeri.

Jesu Buheesuhi Simon Pedro Baaboco.

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Jaadi Jesu sinagogajafañoti ihiinuudi fuubo Simon Pedro iijafaño. Jaanaa Simon Pedro baabo sihidi guihuvauhi sinafeteri. Jaaneguiiha Jesuma iimaauomo diigohalliivi.

³⁹ Jaanegui Jesu diigojaagovi ñdijñvuuboro iguihuvaco ñbaubo. Jaaneri iguihuva diigoti bucuuhi. Jaasumiro agaññivuugoro diitoco jeecivehicaugo.

Jesu Ajashutimo Iguihuvamoco Buheesuhi.

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Jaanaa mihijicuudi fanoova guihuvari iguihuvamoco Jesujaa sivahicaumo. Jaamohalliivi ihuseque ificuuneri buheehicaumo.

⁴¹ Jaamo paryi iguihuvamoti, tolliro saatohofañoti imitino ijimi ihiinomoro gaibacinimoro neehicauhi: ñjoho Moocaani Achi, noomoro.

Jaarumoco Jesu ññbauboro iimaasuhicautihi, diibo Cristo iicanoco diito ihijimi agaajahicauneguiiha.

Jesu Galileavi Jñbeguehi.

(Mr 1.35-39)

⁴² Jaanaa meseseevecuudi Jesu fuuhi tuucuumiti buhigovi. Jaaruuboco miyaminaa iguiinuomo diibovi ñfutuuhi. Jaamoro diiboco gaijñurumo footñbo iicaqui.

⁴³ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Tolliro bu siicumijeque aciji Moocaani aivoji ññbogoco, toonegui uco galluubo, nooboro.

⁴⁴ Jilli ñguehicaubo Jesu Galilea sinagogajanofaño ññbogooboro.

5

Sihidi Ejeevano Fiici.

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Safoono Jesu icahicauhi Genesare muuajñniri. Jaanaa miyaminaa sihidi gaseuhi. Jaamo diiboco ijene jimatajeruhicauhi Moocaani ññbogoco uguunoco iimugumaño.

² Jaanaa Jesu atyimeuhi migaaci meenegaacico jiniigaibaahojñniri icanoco. Jaanaa togaje abajato fiiciminaa ihiinuomoro isiniucuhunoco nitihicauhi.

³ Jaanegui Jesu sagafa ñcafutuuhi Simon meenega iicaugafaño. Jaaboro tajñbaubo tehesijisuno imeenegaco ijiniti iminiyuqui. Jaadi Jesu ifagafaño acasiñvuudi ticoniubo ññbuguubo tahigoti.

⁴ Jaabo ihiimaanoco iimivuudi Simonco nuubo: Dimeenegaco satyo janaañi amachimañovi. Jaaboro disiniucuhunoco gaññi. Jaabo taavaco ññchi, nooboro.

⁵ Jaanegui Simon nuuhi: Jñbograminaafi, miñhai fucuhachuta ducamaaimoro mihicacuurumo ajashuno mihicitihi. Jaarunaa ñjoho eneenegui gaññiji tasiniucuhunoco, nooboro saatohoma

⁶ gañi#umo. Jaabo sihidi taavaco baasuui. Jaaneri isini#cuuhu gallica#maaiui.

⁷ Jaanegui saatoho igataavominaa sigafaño iicaumoco coovaumo diitoco ihamusuvaqui. Jaanegui asaumoro fagaacicoro gahafusuui taavari. Jaaneri togaaci niituurahi.

⁸ Jaanoco Simon Pedro aatyimeuboro Jesuguiino memuvuui. Jaaboro diiboco nuuhi: Aivoj#bo, uut# buhi difoo, uujohe imitiminaafi, nooboro

⁹ sihidi taavaco #ciuneri sihidi ajabafiivutuumaño. Bu tolliro famooro igutuui.

¹⁰ Tolliro bu Zebedeo seeme igutuui Jacoobo onoobo, bu Jua icamisi Simon gataavominaati.

Jaarunaa Jesu Simonco nuuhi: Diiguetejirahana. Jisumitiro miyaminaa fiiciminaafiti diicaji, nooboro.

¹¹ Jaadi imeeneneque isi asatyuudi fanoocoro ejeevesuumoro fuucuumo Jesu dojicuti.

Jesu Foojohoma Iicaaboco Buheesuhi.

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹² Jaanaa Jesu tuucuumijeri icaunaaca saafi gaseuhi foojohoma iicaubo. Jaabo Jesuco aatyimeuboro memuvuubo, jii#n#je#agoviro diji#cin#boro diiboco nuuhi: Aivoj#bo, idiimogohachiji# uco buheesu, nooboro.

¹³ Jaanegui Jesu ihuseri diiboco udud#ciuboro nuuhi: Imeguehi. Buheetecu, nooboro.

Jilli unuusumiro ifoojoho diiboti buuhi.

¹⁴ Jaaboro Jesu taji#bauhi mi#hai#noobaco jii#bogoti#bo iicaqui. Jaaboco nuubo: Difoo. Jaaboro sacerdoteejaa difiico dihi#fusuto. Jaaboro toono ico iimibachuno jaadabadi iicano asigayiti satyoo Moocaanico deecivoto Moise ataji#baunobadi iicanoco. Jaanoco miyaminaa aatyimemere igaaajaqui ubuheecunoco, nooboro.

¹⁵ Jaanaa Jesuti iji#bocasiuno janaaniviro feehicauhi. Jaabojaa sihidi miyaminaa igaivehicauhi diiboco uguubunicivamoco iguihuvanoti ibuheesuqui.

¹⁶ Jaarunaa Jesu miyaminaa achahahi ofooboro Moocaanima iimaahicauhi.

Jesu Buheesuhi Idiino Isifañ#boco.

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Safoono Jesu miyaminaaco jii#beguehicauhi. Jaanaa diibo fitino gi#cini#umo saatoho fariseomioto, caatiniminaa icamo Galilea, Judea, Jerusale icacuumijeti asaacin#umo. Jaamofeenevi Moocaani mitya ifusucafetehicauhi iguihuvamoco ubuheesunofeenedi.

¹⁸ Jaanaa gaseumo saatoho gaifiimi idiino isifañ#boco cigaiijeri ihiibimoro fañoojavi iji#hacumoro Jesu imefeene ifaduqui moonihicaurumo.

¹⁹ Jaarumo ijicafetequi imoonicuuruhi sihidi miyaminaama etetecini#unegui caamo ufuumoro iniibahucuco afaayiciumoro iguihuvaboco icigaiijema caamoti niitusuumo miyaminaa uufocodi. Jaamoro Jesu imefeenevi faduumo.

²⁰ Jaano diito miyaavogoco Jesu aatyimeuboro iguihuvaboco nuubo: Miyaminaafi, dihimiti ico buusucafutucuui, nooboro.

²¹ Jaanoco uguubuomoro fariseomi, caatiniminaa icamo ticovauhi esamaaiumo: ¿Mi#joho jaani jilli onooboro Moocaanico ihiimaari imitino omoon#bo? ¿Mi#joho imitico buusujit#rahi? Saafiro Moocaani imitico buusujirahi, noomoro.

22 Jilli noomoro esamaaiunoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: ¿Collihi amiihai tolli mehesamaaihi?

23 Fameediro itihirunoco dihimiti imibachucafutucuuhi neehi, tolliro bu gañiivoobo, diigo onono.

24 Jaaneguiha amiihaico gaajasuji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo jiiñjehallivi imiti imibachu mityama iicanoco, nooboro.

Jaadi nuubo idiiño isifañiuboco: Ico neehi, gañiivo. Jaaboro dicigaiijeque diiciibo, fuucu diijajaago, nooboro.

25 Jaasumiro idiiño isifañiubo gañiivuuhi diito imefeenevi. Jaaboro icigaiijeque toonohallivi isucinihicaunoco iiciuboro fuucuubo iijajaago Moocaanico imooboro.

26 Jaaneri famooro ajabafituumoro Moocaanico imehicaumo. Jaamoro sihidi iigutuumoro nuumo: Jaachiji mahatyimehi aivo ajabafiranoco, noomoro.

Jesu Levico Coovahi.

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Jaanobunati Jesu fuuhi impuesto jaadusuminaafi Levi onobojaago, ajaadusuhicaumañeri giciniiba icauboco nuutuubo: Tadyojicuti disaa, nooboro.

28 Jaanegui Levi fuuhi Jesuma paryi fanoocoro toonovi ejeevesuboro.

29 Jaanegui toonobunati Levi Jesudi eetavuuihii jafafañi guiraañibaimoco. Jaanaa sihidi saatoho impuesto jaadusuminaa imachuqui gicininiciniuhi diitoma, bu sihidi saatoho miyaminaa icano.

30 Jaanoma iicamo fariseomi, caatiniminaa icamo Jesu jiiñbogominaaditi imitiño iimaauhi: ¿Collihi amiihai mamachuhi, mahaduhi icano impuesto jaadusuminaama, bu saatoho imiti miyaminaa icamoma? noomoro.

31 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Imimo iguihuvatimo taabuminaafico imogotatihi. Jaanoti iguihuvamoro imoyicifihi taabuminaafico.

32 Jaabadiro uujoho imino icahi onoomoco cuuhuvaqui saahinithi. Iimi-fiitimegui saahi imiti ifico ijeevesuqui, nooboro.

Jesuco Dilluumo Machutimo Aigafinohallivi.

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

33 Jaanegui diito Jesuco dilluuhi: ¿Collihi jana Jua jiiñbogominaa, fariseomi jiiñbogominaa icamo machutimo aagamoro sihidi Moocaanima iimaahicamo? ¿Jana milliti dita machuhicahi, aduhicahi icano? noomoro.

34 Jaanegui Jesu oovicuboro iimusuuhi: Taabava jiiñbaimovi oovicahi. ¿Nacu amiihai taabava jiiñbaimojaa mucuuhuvamoco machusutimo mahaigajirahi tojaabo icanaaca? Tobadi tajiiñbogominaama icahi.

35 Jaanoti icajinehiica diitediti uco udumiticijino. Jaadi jari iidaasuno iicaneri aigajimo, nooboro.

36 Jaaboro diitoco bohono Moocaani jiiñbogoco iijiiñbaguequi jilli ohoovicuboro nuubo: Miihaiñooba aivo bochehu gaachehuti quiticitatihi eedechehuco imaahuniqui. Jaanoti tolli imooniruva bochehu icaruno eedechehubadi icacujiruno. Jaanomaryo bobaryu eedechehufañoti imijirahi.

37 Jaabadiro bofaihu aivofaihuco asimi meehe eetavota eedejutafañi mificutatihi. Jaanoti tolli momooniruva tofaihu tujutaco ejerucaruneri fatyējirahi. Jaaneri tofaihu, tujuta icano gañicafetejirahi.

³⁸ anegui bofaihuco bojutafaño mificutahi. Jaano fanoociro imino ficu-
cafetefihi.*

³⁹ Siino nuubehiica: Edeefaihuco aivofaihuco aadumo, bofaihuco imogo-
tatihi: Edeefaihu aivofaihu imihi, noomoro.†

6

J#ibogominaa Ichi Arrozbad# Ejeevano Trigo Onoonoco Jaguisifucusumi.
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Safoono Jesu jaguisifucusumi basutaanofeenedi igooboro feehicauhi.
Jaanaa ij#ibogominaa trigo noovataco icimoro feehicauhi. Jaamoro ifa-
gaa#oooco ihuseneri iquichecimoro ifagaa#oooco machuhicauhi.

² Jaanegui saatoho fariseomioto diitoco dilluuhi: ¿Collihi am#hai
mududicamaahi jaguisifucusumi momoonitatinoco? noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: ¿Jana am#hai magaaajatihiica
aamefa onoonoco, safoono David diiboma iicaumo ajebama icamoma
omooniunoco?

⁴ M#iro Moocaani ijafaño ufuuboro jee#ivo maahunoco #ciuboro machu-
ubo, jaaboro bu tolliro aciubo diiboma iicaumoco icano. Toono Moocanico
jee#ivucuuno maahunoco idimoro sacerdotemi machujirahi, nooboro.

⁵ Jaadi bu tolliro nuubo: Jaguisifucuco mityano mehesicinihi. Miyaano
tolliru. Jaaruno janaanici ujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo mityahi,
nooboro.

Ihuse Ifigatyuubo.
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Jaadi sifoo jaguisifucusumi Jesu sinagogajafaño ufuuboro ticovauhi
miyaminaaco ij#ibogoobo. Jaanaa icaubo saafi miyaminaafi imiyanaago-
huse ifigatyuubo.

⁷ Jaanaa caatiniminaa, fariseomi icamo #finic#hicauhi Jesuco: ¿Naa
jaguisifucusumi buheesujiibo? noomoro siibadi iicanohalliti diibohallivi
ihiimaaqui.

⁸ Jaamo tolli eesamaaiunoco agaajaciuboro ihuse ifigatyuuboco nu-
ubo: Ga#iivoobo jooon diitofeenevi dullevee, nooboro. Jaanegui diibo
aga#iivuuboro feenevi julleveuhi.

⁹ Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Ene am#haico dilluji: ¿Jinejeque Moise taj#bauhi
jaguisifucusumi momooniqui iiminoco, nacu iimitinoco? ¿Mubuheesunoco,
nacu miguijeninoco? nooboro.

¹⁰ Jesu ihuufocori iicaumoco fah#govaco emeeciuboro nuubo ihuse ifi-
igatyuuboco: Dihuseque fallirihicaru, nooboro.

Jaanegui diibo afallirihicaruuneri diibo use imituuhi.

¹¹ Jaaneri saatoho sihidi s#firatuuhi. Jaamoro sanomi dillacasihicauhi:
¿M#lli #ine momoonijirahi? noomoro Jesuditi.

Jesu Ichi Minisuminaati Fahuseeci Motihaiti Miimis#ici Id#no.
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Jaasumi Jesu fuuhi ifabaijaago Moocaanima ihiimaaqui. Jaabo icauhi
fucuhachuta cigat#ibo Moocaanima ihiimaaboro.

* **5:38** Jilli Jesu nuuhi eede#ibogoco mejeevesumoro bohono j#ibogocoro meheetaveji. † **5:39** Jilli
nuubo eede#ifico mihimogomoro bohono ifico mihimeg#ejitinoco.

13 Jaanaa meseseveudi coovaubo ijibogominaaco. Jaamoti icuubo fahuseeci motihaiti miimiisiici idimoco. Jaamoco momoniubo minisuminaati.

14 Jaamo momono jino Simon icaruuboco Pedroti omomoniubo, Andre onoobo Simon nahabo, Jacoobo, Jua, Felipe, Bartolome,

15 Mateo, Tomas, bu Jacoobo Alfeo onoobo achi, bu Simon onoobo cananistamiobo,

16 Jacoobo achi Juda, bu sajuda Iscariote onoobo Jesuco aaciujiiibo icamo.

Jesu Sihidi Miyaminaaco Jibeguehi.

(Mt 4.23-25)

17 Jaamoma Jesu togaji nigaciti iniituuboro nametije iicaumaño ijibogominaama fitafutuumo, tolliro bu sihidi fahigovao miyaminaa icauhi, Judea jinijeo miyaminaa, Jerusale miyaminaa, Tiro, Sidon icano muuaijinioto icamo. Jinoodimo gaseuhi Jesu ijico uguubunicivaumo, bu diitoco iguihuvanoti ibuheesuqui icano asaamo.

18 Iimitino ijima iicaumo tolliro buheesucafetehicauhi.

19 Jilli famoova Jesuco idudiciqui moonihicauhi famoovaaco imityari ubuheesuhicauneguiha.

Imo Imo Mihicano, Idaasuno Mihicano Icano.

(Mt 5.1-12)

20 Jaanoma iicaabo Jesu ijibogominaaco nuuhi: Imicani amihai Moocaanico mihimogomo mihidaasufimaño. Jaamaño amihai Moocaani aivojifaño mihicaji.

21 Imicani amihai jisumi Moocaanico magaanoco aivo mihimogomo. Jaanegui ufucu imo imo mihicaji.

Imicani amihai jisumi mataacasimo. Jaarumo ufucu imo imo mihicaneri mejejebacasiji.

22 Imicani amihai mihicahi miyaminaa amihaiico ijihavesumi, buhi amihaiico agañsumi, amihaiditi imitino ihiumaasumi, amihai momoco iimitinobadi ijihavesumi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo momoco imiyaavogonohalliti.

23 Jaasumi mihimibaivomoro imo imo mihicacu guiraano amihai jaadama niquejefaño mihicajineguiha. Tolliro tuucuumijeo eedeetemihai Moocaani iimaaminaaco idaasuno moonihicauhi.

24 Jaanoti idaasucani amihai mihicaji sihidi minihibamivamo, amihai imino imo imo jisumiro mihicacuumo.

25 Idaasucani amihai jisumi mutuvacinimo, ufucu sihidi mahajebavajimo.

Idaasucani amihai jisumi mejejebacasimo, ufucu idaasuri mataacasijimo.

26 Idaasucani amihaiji, amihaiti famooro miyaminaa iminoono ihiumaasumi. Bu tolliro diito eedeetemihai imiti jibogominaaditi: Imimo, noomoro imaahicauhi.

Mominaaco Magaijino.

(Mt 5.38-48; 7.12)

27 Jaanoti amihai uco muguubunicimoco neehi: Amihai minaaco magaiji. Imino momooni amihaiico ijiheguemeque.

28 Imino monoo amihaiico imitino onoomoco. Moocaanima mihimaa amihaiico imitino onoomohallivi.

29 Jaanoti saatoho amihaiico, amihai ime saanaago imeti agabavacuhachiji tolliro saanaago imeque mahaci tolliro bu igabacuqui. Jaanoti saatoho amihai caamojaco udumicichachiji, bu tolliro amihai sacoco mahaci isatyequi.

³⁰ Jilli daaci cajaanoyhacho ico siinoco idillumoco. Jaanoti bu sita diinoco #cicuunoco dihiimaasucuudino.

³¹ Am#haico sita imino omooninoco mihimogobadi, sitaaco imino mooni.

³² Jaanoti am#haico agaijimocoro bu magarihachiji, #coyomo imi fine toono? Jilli famoova tolli moonifihi, iimifitimo bu tolliro moonifihi icano.

³³ Jaanoti bu am#haico imino omoonimocoro, imino momoonihachiji, #coyomo imi fine toono? Tolliro bu iimifitimo tolli moonifihi.

³⁴ Jaanoti: Diitoti siinoco iciqui, noomoro siinoco mahacihachiji, #coyomo imi fine toono? Tolliro bu iimifitimo iimitimoco siinoco acifihi; Diitoti siinoco mihiciqui, noomoro.

³⁵ Jaanoti am#hai, am#hai minaco magari, sinehejeque diitoco mahaci: Diitoti siinoco toono jaada mihiciqui, nootimo. Jaachiji guiraa-jino am#haico niqejefano ajaaduno. Jaamo Moocaani caamovohi iicaabo seemeti mihicahi. Jaabo diibo tolliro imino moonibo famoocoro, bu acinohallivi cahacisutimo icahicarumoco, iimitimeheje iicarumoco icano.

³⁶ Jaanegui am#hai sitaaco mihidaasugo am#hai tahe Moocaani iicabadi.

Am#hai Sitaaditi Imitino Mehescinimoro Mihimaadino.

(Mt 7.1-5)

³⁷ Sitaaditi imitino mehescinimoro mihimaadino, jaachiji Moocaani am#haico tolliro neejitih. Sitaaco iimitico meneedino, jaachiji Moocaani am#hai imitico neejitih. Sifiima mih#bacasinoco imino mihimibachucasi am#hai imitico Moocaani ibuusuqui.

³⁸ Sitaaco siinoco mahaci. Jaaneguiha am#haico bu Moocaani tolli aciji; illegucufano imino ooviciboro, imino gatyuuci kuhufono cab#ciboro tetecuuboro. Jaanoti am#hai sitaaco mohoovobadiro Moocaani am#haico eejeji,

³⁹ nooboro Jesu jilli oovicuhi: #Nacu ihaall#ma achahaaboco bu sifi ihaall#ma achahaabo #guejirahi? #Nacu famisiciro ifapaajefano aquetete-jitirahi?

⁴⁰ Jaabadiro cajaanoy miyaminaa ij#bogominaafi janaanici jeevatatih. Jari ij#bogonoco iimivucuudi ij#bogominaafibadi jeevajirahi.

⁴¹ #Milli jaabo dinahabo aall#fano iicano beevagayicoro adaatyimeebe, dihaall#fano cutuucidino iicanoco daatyimetihi?

⁴² #Milli jaabo dinahaboco neejirahi: Ta#habeto, ene ico dihaall#fano iicano beevagayico iciqui, neejirahi dihaall#fano cutuucidino iicanoco daatyimetiibo? Tajeebi imihi, nooboro sitaaco abafi#fibo, iticoni dihaall#fano iicatuucico d#ci. Jaadi jari imino daatyimeji dinahabo aall#fano iicano beevagayico. Jaadi diiboco adaamusuubo gafi#ji.

Imohoco Inoovatatiro Magaajatahi.

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Chahaho imoho iimiho iimitinoco onoovaho. Jaabadiro chahaho iimitiho iiminoco onoovaho.

⁴⁴ Jaama#no inoovatatiro siyomo imohonoco magaajatahi. Jari#miho a#ajebaco noovajitirahi. Tolliro sisimicohai baacuhico noovajitirahi.

⁴⁵ Jaabadi iimihuseebe iiminocoro neefihi miyaano ijeeb#fano iicama#no. Jaabadiro iimitiibo imitino iimaanicihi, ijeeb#fano iimitino iicama#no. Jaama#no iijiri ihiimaano ijeeb#fano agahaficinoti saahi.

Iija Tano Eetavovi Oovicino.

(Mt 7.24-27)

⁴⁶ ¿Collihi amihai uco: Aivojübo, Aivojübo, monoomoro uujoho onoonoco meheetavehicatihí?

⁴⁷ Amihaico neeji: ¿Jinejebadi fine jeevaabo tajaago asaaboro uco uguubu-
 uboro uujoho atajübanoco eheetavoobo?

⁴⁸ Fine saafi miyaminaafi iijaco eheetavuubobadi iticoni seediubo faicu-
 vano. Jaadi tanooco nicuubo guisibanohallivi. Jaanobuunati teehi amachi-
 tuuno inifaihu sefano toojaco icihinürahi. Jaaruno toojaco maryibasutihí,
 guisibanohallivi kuhufono tano inicucinumaño.

⁴⁹ Jaanoti uco guubucuruubo uujoho atajübarunoco omoonitübo jilli jee-
 vahi; ticovono iijaco jiiñgaibaahohallivi cahajino ificuubobadi jeevahi.
 Jaaja teehi amachituuneri inifaihu toojaco sefano icihinüneri tooja acutu-
 uhi. Jaaneri tooja paryi imivocafutuuhi ifinija.

7

Jesu Buheesuhi Romanomi Amocasimínaa Aivojübo Cojimínaafico. (Mt 8.5-13)

¹ Jaadi Jesu miyaminaama ihiimaahicaunobuunati fuucuubo Capernau
 cuumivi.

² Jahi icaubo aivojübo romanomiobo. Jaabo icojimínaafico sihidi
 agaijübo guihuvauhi. Jaabo niinovacuuihi.

³ Jaabo ihaiivojübo Jesuti ihiimaunoco uguubuuboro judiomifeenetí iquil-
 lahutoco galluubo Jesuco ijübeguetequi asaaboro diibo jeeçivomínaafico
 ibuheesuvaqui.

⁴ Jaamo Jesujaa ufuumoro ticovauhi diiboco onoomo: Romano aivojübo
 daamusu, aivo imihuseebe

⁵ muucuumico aivo gaijübo. Jaaboro mihaidi sinagogajaco
 eetavusuhinübo, noomoro.

⁶ Jaanegui Jesu diitoma fuuhi. Jaamo fiitivucunaa romano aivojübo saa-
 toho inahabonimínaaco galluuihi Jesuco ineetequi: Iijoho Aivojübo, jaafa
 icacuuno sihidi jeevahi jaabo iijafaño asaajiruno.

⁷ Cono bu uuro dijaago ico icitoobo foonova. Jaaneguiiha saatüboro
 tahigotiro dinoo. Jaaneri tacojimínaafi buheejí.

⁸ Uujoho bu icaruubo aivojito tajübaguiño icahi. Jaabadiro bu am-
 casimínaahallivi uujoho aivojüboti icahi. Jaamoti saatohoco: Difoo, un-
 uusumi foonicimo. Jaamoti saatohoco: Disaa, unuusumi saanicimo, tolliro
 tacojimínaafico: Siinoco deetavo, unuusumi eetavonicübo, nooboro.

⁹ Jaanoco Jesu uguubuuboro sihidi jabafituuhi. Jaaboro diibo dojiçuti
 sihidi asaamoco emeeçuboro nuubo: Miyanotiro aivo Israel cuumimínaa
 icarumofaño atyimehi jaani janaanici miyaavogoco, nooboro.

¹⁰ Jaamo ihaiivojübo agalluumo iijajaa dojiçuvüro uhuumiumo atyimeuhi
 icojimínaafi ubuheetecunoco.

Jesu Buheesuhi Fibaijigo Achico.

¹¹ Jaanobuunati Jesu fuuhi Nain onocuumijaago. Jaaboma feehicaumo
 ijübogomínaa, sihidi miyamínaa icamo.

¹² Jaabo tuucuumiti ifiitüvübo atyimeuhi chuuhuco icitequi asatyu-
 moco fibaijigo seemene idüboro iicaubo iguijeveuboco. Jaagoma sihidi
 tuucuumio miyamínaa fuuhi.

¹³ Jaagoco Jesu aatyimeuboro idaasuguuihi. Jaaboro diigoco nuubo:

14 Taajirahana, nooboro ichuumuhujaa ufuuboro tuuhuco dudhicituubo. Jaasumiro tuuhuco ihiibumo julleecamaaiuhi. Jaanegui Jesu ichuumuhuco nuuhi: Sicafehi, ico neehi: ¡Gañiivo! nooboro.

15 Jaasumiro uchuumucuubo agaaniivuuboro casivuuhi. Jaaboro iimaacubo. Jaaboco Jesu siino seejico aciuhi.

16 Jaanoco aatyimeumo sihidiro iguimoro Moocaanico imehicauhi: Sihidi jeevaabo aivo Moocaani iimaaminaafi mihaivi jafevehi, noomoro. Bu neehicauhi: Moocaani saahi iicumico itaajasuqui, noomoro.

17 Jaanoco guubumo paryi Judea jiinjeri ihallidi iicaucuumineri Jesu omooniunoco.

Jua Nitiminaafi Agalluumo.

(Mt 11.2-19)

18 Jaamo Juama iicahicaumo diiboco paryi jibugucuuhi Jesuditi. Jaanegui diitoti miimiiciti ocoovaboro,

19 Jesujaa galluubo idillutequi: ¿Naa miyaano ijoho oono Cristo asaajiibo? ¿Jaanoti diibo iicatihachiji sifico itemequi?

20 Jaanegui Jua agalluumo Jesujaa ufuumoro nuuhi: Jua Nitiminaafi mihaico galluuhi ico midilluqui: ¿Naa miyaano ijoho oono Cristo asaajiibo? ¿Nacu sifico meteemeji? noomoro.

21 Jaamo diito diibovi ifutuunaaca Jesu buheesuhi sihidi miyaminaaco iguihuvanoti, iimitino ijimiti icano, tolliro aatyimetimehejeque ihaallinoco imitusuhicaubo.

22 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Mofoo. Jaamoro Jua Nitiminaafico mijibogo mahatymeneque, muguubunoco icano. Mijibogo milli aatyimetimo atymeneque, igotimo iguehi, ifoojohoma iicamo buheesucafetehi, inohojino uguubutimo guubucuuhi, iguijeveme siino buheesucafetehi. Jaanoti idaasufimoco taajasujibogoco jibeguehi.

23 Imicani icajiibo uuvi iimitinoco aatyimetiboro imiyaavogoobo, nooboro.

24 Jaadi Jua Nitiminaafi agalluumo ufuunobuunati Jesu miyaminaaco Jua Nitiminaafiditi nuuhi: ¿Jinejeque amihai memeeeciyeuhi sicahigovi? ¿Saafi noofajicuco guibuhuba ebehininobadi iicatihoboco, eti?

25 ¿Nacu, jinejeque memeeeciyeuhi? ¿Saafi miyaminaafi iminoono gaachehunofaño jiciniuboco? Jilli icautino. Amihairyo magaajahi iminonofaño ijiciniimo aivojito iijanofaño icanicahi sinehejeri imo imo iicamo.

26 Jaanoti ¿jinejeque nacu memeeeciyeuhi? ¿Nacu Moocaani iimaaminaafico? Jihi, miyaano, saafi janaanici Moocaani iimaaminaa janaanici ejeevaabo.

27 Diibo Jua, diiboco tahimega agalluujinoco Caatinihaamefaño jilli onoobo:

Uujoho tajibogominaafico, dihimegavi galluuhi, dihimega jihaico iimibachuqui.

28 Amihaico neehi: Paryicino miyaminaafeeneti chahamo Moocaani iimaaminaa Jua Nitiminaafi janaanici iicamo: Jaarunofaño jisumiti sihidi ejevatiibo Moocaani aivojifaño Jua janaanici sihidi jeevahi, nooboro.

29 Jaanoco paryi miyaminaa impuesto jaadusuminaa icamo Jua nitico agaayiciumo miyaavuguuhi Moocaani tajiba miyaano iicaunoco.

30 Jjaarunaa fariseomi, caatininaa icamo Jua nitico agaayicutimo tihisuuhi Moocaani iimuguuboro diitodi omoonijurunoco.

31 Jaanoma iicaubo Aivojibo Jesu nuuhi: ¿Jinejevi fine jisumio miyaminaaco ooviciji? ¿Jinejebadi fine jeevamo?

³² Jiihi, jilli fine ooviciji oono seeme goohasinovi acasivomo abañamaaimoro igataavominaaco ocoovadiinamaainicimobadi jeevamo: Amiihaidi siruuco miguisicuurahi. Jaarunaa mihimogotihii magaaaseneque, noomo. Jaanegui iidaasujiijeque tata mamasivaqui, noomo. Jaarunaa mihimogotihii, noomo.

³³ Jaabadi iicano Jua Nitiminaafi saauhi machutiiboro aigafiiibo, aivofaihuco adutiibo icano. Jaaboco amiihai iimitino ijima iicaabo meneehicauhi.

³⁴ Jaanobuunati saahi uujoho Miyaminaafbadii Ifiivuubo amachuubo, aaduubo icano. Jaaboco amiihai uco meneehicahi machuffiiibo, aduffiiibo impuestoo jaadusuminaa, imitiminaa icamo gataavominaafi uco meneehicahi.

³⁵ Jaarunaa Moocaani gaaja miyaano iicano gaajacifafetehi diiboco agaa-jamofañodi, nuubo.

Jesu Icahi Fariseomioobo Simon Iijafaño.

³⁶ Jaanaa saafi fariseomioobo Jesuco coovauhi diiboma imachuqui. Jaanegui Jesu jaahe ufuuboro imachuqui casivuuhi.

³⁷ Jaanaa saafigo gaigo tuucuumiogo imitino iicahicaugo Jesu Simon fariseomioobo iijajaa amachutuunoco agaajaciugoro saaugo, alabastro paaje gatyuuci diiriba imono facisuciniifaihuma.

³⁸ Jaago taagoro Jesu tihai cojivi iminifutuugoro ticoniugo Jesu tihaiñoco ihaalli tofaihuneri ejeesugo. Jaagoro imeebaiguiri ifilluugoro totihaijeque ninicihicaugo. Jaadi ifacifaihucotoonohallivi tucaruugo.

³⁹ Jaanoco, Jesuco ucuuhuvaubo ifariseomioobo aatyimeuboro esamaaiuhi: Jaani miya, Moocaani iimaaminaafi iicaruva gaajajiruubo miijoho diiboco coyomo miyaminaago ududicinoco miiro diigo imitino iicafino gaigo, nooboro ijeebiiñafañodi.

⁴⁰ Jaanegui Jesu ifariseomiooboco nuuhi: Simon eneechau ico siinoco neequi, nooboro.

Jaanegui ifariseomioobo iimusuuhi: Dinoo, jiiibogominaafi, nooboro.

⁴¹ Jaanegui Jesu nuuhi: Miimisiicico saafi nihibamico aaciunoco debehicaui. Saafi debeuhi sahuse boogava ticovovi. Jaanoti saafi debeuhi cincuentadi aameva iicano.

⁴² Jaarunoco diiboco ajaaduutinoma iicaubo famisicicoro ideudaco jeevesucuui. Ene uco dinoo; ¿Naa cajaanii fine diitisiti janaanici diiboco gajijihii? nooboro.

⁴³ Jaanegui Simon diiboco iimusuuhi: Fine janaanici guiraano edeburuubo, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jiihi, jahi,

⁴⁴ nooboro diigoco emeeciuboro Simonco nuuhi: ¿Naa daatyimehi jaamoco? Uujoho diijafa saarahi. Jaaruuboco nifaihuti daacitihii tatyihaiico nitiqui. Jaanoti jaamo gaigo uco tatyihaiico ihaalli tofaihuri nitihii. Jaagoro imeebaiguiri filluugo.

⁴⁵ Uco ninicitihii. Jaanoti diigo agasenetiro suufenitihii tatyihaiico ininicigo.

⁴⁶ Uco deesutihii facifaihuri taañigaico. Jaanoti diigo diiriba facicinoco tatyihaiico jeesuhi.

⁴⁷ Jaanegui ico neehi: Sihidi iimitico ubuusucuneguiiha uco sihidi agaijinofeedeni gaajacafotono. Jaanoti saafiico ajashunoco uujoho ubuusubo ajashuno uo gajijihii, nooboro.

⁴⁸ Jaadi diigoco nuubo: Dihimitico ico buusucuui, nooboro.

⁴⁹ Jaanaa saatohoco diiboma ucuuhuvaumo igiciniumañoti ticovauhi onocasiumo: ¿Miijoho fine jaani imiti icarunoco ubuusubo? noomoro.

⁵⁰ Jaarunaa Jesu diigoco nuuhi: Taajasucafutucuuhi imiyaavogomaño, sajeeb# fuucu, nooboro.

8

Jesuco Aamusuhicaumo Gaigoomi.

¹ Jaanobuunati Jesu faacuumivari feehicauhi j#bogooboro acihicauhi Moocaani aivoji iijico. Jaaboma icahicaumo motihaiti miimisiicidimo iminisuminaa.

² Tolliro bu saatoho gaigoomi diiboma gataavehicauhi diibo, diitoco iimitino ijim#ti, iguihuvati icano ubuheesuhicaumo. Jaamofeeneri icaugo Maria Magdalena onogo. Jaagoti sahuse juugahuseti miimisiici icano iimitino ijimi ihinuugo;

³ tolliro Chuzo Herode cojiminaafi taaba Juana onogo, bu Susana onogo icano, bu sihidi saatoho diitoco amusuhicaumo inehejema iicaumeheje.

Basuminaafvi Ohoovicino.

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Jaasumi sihidi miyaminaa faacuumivati saahicauhi Jesuco emeecivamo. Jaamo sihidi iigaivuumoma iimaahicaubo siinovi oovic#bora nuuhi:

⁵ Saafi basuminaafi fuuhi abasutuubo itoogai#oco. Jaabo basuuboro ufuuno sama#oono acutuuhi j#haifa#o. Jaanoco quicuhicaumo, bu jaanoco joomi asaamoro machuui.

⁶ Jaanoti sama#oono acutuuhi guisihallivi. Jaano ihinuurunoo chuumuui amaiutima#o.

⁷ Jaanoti sama#oono aifuuhi jarim#ihoonofeenevi. Jaaruno toonoma sano ihininurunoco jarim#i macanisuuhi toonohallivi ujusuneri.

⁸ Jaanoti sama#oono aifuuhi iimino jiinj#jevi. Jaano ifiivunoo sihidi noovauhi ciendigaiva ticovovi.

Jilli nooboro Jesu sefano nuuhi: Am#hai nohojima mihichahachij# muguubu, nooboro.

Jesu J#buguui Milliti Tolli Ohooviciunoco.

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Jaanegui diiboco ij#bogominaa dilluui: #Milli eneejirunoco tolli dohovichi? noomoro.

¹⁰ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Am#haico imino Moocaani aivoji agaa-jarat#noco gaajasuhicahi. Jaanoti sitaaco siinovi oovic#bora uujoho neehicahi. Jaamo emeecirumo aat#metimobadi iicaqui. Bu oovichi jaamo uguubucuurumo guubut#mobadi iicaqui.

Jesu J#buguui Jilli Eneejirunoco Ohooviciunoco.

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Jilli eneejiruno toono: Itoogai#o Moocaani iiji, eneejiruno.

¹² J#haifa#o ahaacotono onono: Saatoho uguubucuurunoco Satanas asaaboro ijeeb#ifa#oti #ichi imiyaavogomoro ataajajiruneguiha, eneejiruno.

¹³ Jaanoti guisihallivi aacutuuno onono: Saatoho imo imo gaay#cirumo imino abacocoovatima#o jihachutaro imiyaavogomo. Jaamoco iji inisusumi ejevesumoro doj#cuviro minifotomo, eneejiruno.

¹⁴ Jaanoti jarim#ihoonofeenevi aacutuuno onono guubucuurumo gueenene icatino toonoco macanisuno sinehejejaagoro ijeeb# iicama#o nih#bam# imiguiharo, jiinj#jeminanaa iimogono jaagoviro ijeeb# iicama#o noovasutimo, eneejiruno.

15 Jaanoti iimino jiinjjevi aacutuuno onoono imino jeeb#ma iicamo imino uguubunimoro miyaaveguehi Moocaani iijico. Jaamo imino ofoomo imino noovasuhi, eneejiruno.

Ciijigai Mecuvi Ohoovicino.
(Mr 4.21-25)

16 ¿Miiijoho ciijigai mecuco inifutusumoro siineri fabaacutatihi, cigaiijeguiino ficutatihi icano? Caamo mificutahi toojaco aachicinofaño ijicafotomo ihatyimequi.

17 Jaabadi chahano otoovono ifuvusutino iicano, jisumi agaajaratino ufucu paryi fanooro foovono gaajacafeteji.

18 Jaanegui imino muguubu: Diito Moocaani iijico agaayicimoco siino janaanici aciji. Jaanoti toonoco imiyaavogotiboti dumitiiciji: Uuma icano, unuurunoco.

Jesu Nahabomi, Seeji Icamo.
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Jaanaaca saamo Jesu nahabomi, seeji icamo diibo iicauhigo ifeequi. Jaarumo diibovi ifutuutahi sihidi miyaminaa iicaumaño.

20 Jaanegui saatoho Jesuco jibuguuhi: Diiseeji, dinahabomi icamo jahisi icahi. Jaamo dijaa saajirahi, noomoro.

21 Jaanegui diitoco nuubo: Moocaani iijico uguubumoro omoonimo, diito naha gaharubi, tañahabomi icano, nooboro.

Jesu Llicaruhi Guibuhuba, Tyuucal Icanoco.
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Safoonu Jesu ijibogominaama jicafutuuhi muuaifaño iicauga meenegafaño. Jaaboro diitoco nuubo: Masiigo onagoojinivi, nooboro.

23 Jaanegui fuumaaca Jesu imeenegafaño cigauhi. Jaanaa fuumoco guibuhuba sefano icuuihi. Jaaneri imeenegafa sihidi nifaihu gahafuuhi. Jaaneri imeenega niituurahi.

24 Jaanegui Jesuco aacuumoro nuumo: ¡Mojibogominaafi, Mojibogominaafi, miniituucuuhi! noomoro.

Jaanegui Jesu aacuuboro guibuhuba, tyuucal icanoco #bauhi. Jaasumiro il#vuunoro paryi #cutuuno.

25 Jaanegui ijibogominaaco nuuhi: ¿Milli jana am#hai miyaavogo icahi? nuubo Jesu.

Jaarunaa diito iigutumoro jabafituuhi. Jaamoro dillucasiuhi sanomiro: ¿Miiijoho fine jaani? Guibuhuba, nifaihu icarunoco ataj#bano diiboco: Jii, neehi, noomoro.

Gadarenomiobo Ijimima Icaubo.
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Jaanofeenevi #futuumo gadarenomi jiinjjevi Galilea jiinjje cojivi.

27 Jaabo Jesu imeenegati isi iinuubaaca diibojaa saaubo tuucuumiobo, #icjetiro ififaño ijimima icaubo. Jaabo gaachehufaño icacuutiibo, jaahe icacuutiibo ci#hojino iicahigo iicaaboro feehicaubo.

28 Jaabo Jesuco aatyimeuboro diiboguiino memuvuubo gaibacin#boro, sefano nuuhi: ¿Collihitajaa saahi, #joho Jesu Moocaani caamovohi iicaabo Achi? Ico Moocanifañodi neehi: Idaasuno uco moonidino, nooboro.

29 Jilli nuubo Jesu ihijico: Diiboti dihiino, nooboro, ataj#bahicauneguiiha. Fiiva foova ihiji diiboco gaayicihicauhi. Jaaneguiiha miyaminaa diiboco

agaayicimoro jigaiñehiri sisiuhi ihusene, itihaiño icanoco sama iicaqui. Jaarunoco udubaiciuboro ihiji diiboco gaasuhicauhi sihiguehejevi.

³⁰ Jaaboco Jesu dilluuhi: ¿Mijjoho dimomo? nooboro.

Jaanegui imusuubo: Cuumi tamomo, nooboro.

Jilli nuubo diibofaño sihidi iimitino ijimi ijicafutuumaño. Jaamo ihijimi Jesuco dilluuhi;

³¹ Moocaani eheetavuuhoji ijimico igañiqui iguiraaohojifaño diitoco gañitibo iicaqui.

³² Jaanaa sihidi faafaimi icauhi ifagajivi amachuumo. Jaanegui ihijimi Jesuco dilluuhi ifaafaimifaño ijicafetequi. Jaanegui: Jii, nuubo.

³³ Jaasumiro diiboti ihinuomoro ifaafaimifaño jicafutuumo. Jaaneri paryi ifaafaimi ifagajiti imuaifaño aaifuumoro paryi macaniumo.

³⁴ Jaanoco ifaafaimi toomominaa aatyimeumoro iigutuomoro goovano fuumo ifaacuumifaño buhi iicameheje icamoco jibogomoro.

³⁵ Jaanegui miyaminaa fuuhi: ¿Milli icano? noomoro emecituumo. Jaamo Jesu iicauhigo ifutuumo ijimima iicauboco atyimeuhi ihijimima chahacuuboco. Jaabo Jesu cojivi gicinuubo imichehufaña jicinuubo imino icacuuboco. Jaaneri sihidi miyaminaa iguiuhi.

³⁶ Jaanoco aatyimeumo diitoco jibuguuhi, milli ijimima iicauboco ubuheesuunoco.

³⁷ Jaanoma iicaumo gadarenominaa ticovauhi Jesuco agalluumo ijiinijeti ifeequi diibo tolli omoonunoti sihidi iiguiumoro. Jaanegui Jesu meenegafaño jicafutuuhi ifeequi.

³⁸ Jaarunaa ihijimi diiboti ihinuubo Jesuco dilluuhi diiboma ifeequi. Jaarunaa Jesu diiboco tajibauhi iftafetequi.

³⁹ Jaaboro nuubo: Dijajaa duhuumi. Jaaboro paryi diibogo Moocaani ico omooninoco, nooboro.

Jaanegui paryi tuucuumiri jibogooboro fuuhi Jesu diiboco omoonunoco.

Jairo Aicigai, Bu Saafigo Jesu Gaachehuco Ududiciugo Icano.

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Jaanaa Jesu onagoo muuaivi ifutuuboco miyaminaa imo imo gaayicuihi, paryi diiboco eteemehicaumaño.

⁴¹ Jaanaa gaseubo Jairo onoobo sinagogaja aivojibo. Jaabo Jesuguiino ajavuvuuboro imino diiboco nuuhi Jesu diibo iijajaa ifeequi.

⁴² Idigoro ille fahuseeci motihaiti mificabaci idino icacuuruigo iguijevecuujineguiha. Jaanegui Jesu ufuuboma sihidi miyaminaa ufuumo diiboco ijene jimatajeruhicauhi.

⁴³ Jaamofeenevi icaugo saafigo fahuseeci motihaiti mificabaci ticovovi icacuugo tijjeheri.* Jaarugo buheehicautihi.

⁴⁴ Jaago Jesu bujinagoti asaagoro igaachehujinibaco dudiciugo. Jaasumiro diigoco itijoho llivuihi.

⁴⁵ Jaanegui Jesu nuuhi: ¿Mijjoho uco dudicichi? nooboro.

Jaarunoco famooro: Chahano, enehicauneguiha, Pedro inahabomi icamo nuuhi: Mojjibogominaafi, miyaminaa ico fahigovati jimatajerunoco; ¿milli jaabo dilluuhi: ¿Mijjoho uco dudicichi? nooboro.

⁴⁶ Jaarunaa Jesu nuuhi: Saatoho uco dudicichi gaajacihitamiyari saatoho ubuheeteneque, nooboro.

* **8:43** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaanegui taabuminaaco paryi inehejeri jaaduhicaurugo, onoonoco.

⁴⁷ Diigo omooninunoco agaajaciuneguiha sihidi vivivivi iigutuugoro saauhi. Jaagoro iguiino ememuuvuugoro miyaminaa imefeenevi jibuguugo milliti ududiciunoco, jaasumiro ubuheenoco icano.

⁴⁸ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Gaha, buheesucafutucuuhi imiyaavogomaño. Sajeebii fuucu, nooboro.

⁴⁹ Jesu ihiimaunaaca Jairo sinagogaja aivojibo iijati saafi asauboro Jairoco noovauhi: Daicigai guivevecuuhi; jibogominaafico dihiimaasucudino, nooboro.

⁵⁰ Jaanoco Jesu uguubuuboro Jairoco nuuhi: Diiguetedino. Jilli miyaavogo, daicigai buheji, nooboro.

⁵¹ Toojavi ifutuudi mihaiñoobaco faño satyuutiibo idimoro Pedro, Ja-coobo, Jua, diigo caanimisi icamomaryo faño fuubo.

⁵² Jaanaa fañojavii saatoho taacasimoro iimaafivehicauhi diigo iguijeve-neri. Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Mataajirahana, guijevetigo. Jilli cigago, nooboro.

⁵³ Jaarunaa diiboco dejecuumo iguijevecuunoco agaajaumoro.

⁵⁴ Jaanegui Jesu diigoco ihuseti agaayiciuboro sefano nuuhi: Bagocaja, gañiivo, nooboro.

⁵⁵ Jaasumiro diigo ubuheeteugoro gañiivuuhi. Jaanegui Jesu tajibauhi diigoco ihobajaqui.

⁵⁶ Jaaneri caanimisi sihidi jabafituuhi. Jaarunaa Jesu nuuhi: Mihaiñoobaco mahatyimeneque mijibeguedino, nooboro.

9

Jesu Galluui Fahuseeci Motihaiti Miimisiici Idimo Ijibogominaaco.

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Jaanobunati Jesu fahuseeci motihaiti miimisiici idimo ijibogominaaco igaiyiciuhi. Jaaboro imitya, bu iiji icanoco aciubo fanoohimiti ijimihallivi diitoco buhi igavaracuqui, tolliro guihuvaco ibuheesuqui icano.

² Galluubo diitoco Moocaani aivoji jibogoco ijibeguequi, iguihuvamoco ibuheesuqui icano.

³ Jaaboro diitoco nuubo: Jinehejebaco masatyedino mofoomo queseibaco, lleegucubaco, duviricubaco, nihibamibaco icano. Caamoojaco miijaaci masatyedino. Sajaamaryo mofoo.

⁴ Coojaavihacho mihifotofafaño mihica, siijafaño, bu siijafaño icatino. Jari tomañoti mofoodi toojati mihiino.

⁵ Jaanoti amihaiico agaayicitimañoti mihiinomoro amihai tihaijaaiguiino jiiñico diitojaa matatacu diitohallivi toono jibogobadi iicaqui, nooboro.

⁶ Jaanegui ijibogominaa fuuhi fahigovadi taajasujibogoco jibogomoro, iguihuvamoco buheesumoro icano.

Herode Esamaaje Mitauhi.

⁷ Jaasumi aivojibo Herode guubuui Jesu omoonihicaunoco. Jaaneri sihidi eesamaaihicauhigo iinigai mitauhi. Saatoho neehicauhi: Jua Nitiminaafi siino buheetehi, noomoro.

⁸ Jaanoti saatoho neehicauhi: Moocaani iimaaminaafi Elia jafevehi, noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: Siicijeototi Moocaani iimaaminaafi buheetehi, noomoro.

⁹ Jaarunaa Herode nuuhi: Uujoho du quiticisuuhi Jua nigaico. Jaanegui jana, ¿mijoho jaani diibediti ijibocasinoco uguubuubo? nooboro Herode atyimeguehicaui Jesuco.

Jesu Machusuhi Cinco Mildimoco.
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

10 Jaamo iminisuminaa uhuumiumo Jesuco jibuguuhi imino moonimoro efehicaunoco. Jaanegui diitoco satyuubo buhigovi Betsaida cuumi fiitino.

11 Jaanoco miyaminaa agaajaciumoro diito dojicuti fuuhi. Jaamoco Jesu agaayicuboro Moocaani aivoji ijico jibeguehicauhi, tolliro iguihuvamoco buheehicaubo.

12 Jaanaa mihijicuudi Jesujaago saumo fahuseeci motihaiti miimisicidimo iminisuminaa. Jaamoro diiboco nuumo: Miyaminaaco galluucu ijaguisitequi, jaamoro imachuqui ijano iicahigo jimañovi jinejeba chahahi, noomoro.

13 Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Amihairyo diitoco mamachusuu, nooboro. Jaanegui diito nuuhi: Mihaima chahano, idinoro sahuse maahugayino, bu miimisici taavaabomisigayici, ¿milli fine mofoomoro machutaati manaaajeteji paryi jito miyaminaadi? noomoro.

14 Jaamo igaifimiroo cinco mildimo icauhi. Jaanoti gaigoomi, bu seeme icano oovarautihi. Jaanegui Jesu jibogominaaco nuuhi: Monoo icasicamaaqui cincuentadimova saaje, nooboro.

15 Jaanegui tolli omoonineri famooro casicamaaiuhi.

16 Jaadi Jesu sahuse imaahugayino, itaavaabomisi icanoco agaayicuboro niquejejaagoco emeeciuboro toonohallivi Moocaanima iimaaubo. Jaadi iquiscuuboro jibogominaaco aciubo miyaminaaco diito ihaciqui.

17 Jaanoco paryi famooro amachuumo utuvaumoro imono icauhi. Jaadi ihatyuvoco ananiumo gahafusuuhi jilibañoco fahuseeci motihaiti miibaici idinoco.

Pedro Neehi Jesu Diibo Cristo Asaaujiibo Iicanoco.
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Safoono Jesu Moocaanima iinoro ihiimaahicaudi jibogominaaco dilluubo: ¿Nacu mijohova uujoho iicanoco neehicamo miyaminaa? nooboro.

19 Jaanegui iimusuumo: Saatohe neehicahi: Jua Nitiminaafi. Jaanoti saatohe: Elia neehicahi. Jaanoti saatohe: Cajaanihacho fine sicijeototi Moocaani iimaaminaafi ubuheetebe, neehicahi, noomoro.

20 Jaarunaa siino dilluubo: Jaana amihai, ¿mijoho uujoho iicanoco me-
neehicahi? nooboro.

Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Hijoho Cristo Moocaani agalluubo, nooboro.

Jesu Iguijevejinoco Jibeguehi.
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Jaarunaa Jesu diitoco imino faguuhi mihaiñoobaco jibogotimo iicaqui, nuubo.

22 Uujoho Miyaminaaifbadi Ifiivuubo sihidi idaasuno icaji quillahuto, sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo uco jiheveji. Jaamoro gaicaausujimo. Jaaruubo mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, nooboro.

23 Jaanobuunati famoocoro nuubo: Cajaanihacho tadyojicuti asaagoobo difi gajico ajabajevebere tadyojicuti fafucuvaaciviro isaaqui ifico idaasuno omoonisujinoco iguitiibo.

24 Jaanoti ifico agaijiibo, ifico mitasuji. Jaanoti taaguinodi ifico imitasuubo ifico taajasuji.

25 Miuro saafi miyaminaafi paryi jiniije busumijeque gaayiciruubo. Jaaruubo ijeebico imitasuuboro ifinisuruva, ¿nacumilliti imijiruno?

26 Jaabadi cajaanoyachacho uuti, tajiibogojiti icano unucufeeveti, tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo nucufeveji guhirubi aivojiri, itoomominaama aivojibobadi asaadi.

27 Miyanotiro amihaico neehi: Jino mihicamoti icamo saatoho Moocaani aivojico aatimetinohachuta guijevetimo icano, nooboro.

Jesu Moocaani Aivojico Ifusuno.

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Jaanobuunati sajaguisi nijequeti Jesu fuuhi ifagajijaago Moocaanima ihiiamaqui Pedro, bu Jacobo, bu Jua icamoma.

29 Jaabo Jesu Moocaanima iimaanaaca ihime siibadi minifutuuhi igaachehu sisese minifutuuhi aricuno.

30 Jaabovi jafeveumisi miimisiici gaifimisi Moise, Elia icamisi diiboma iimaamisiro.

31 Jaamisi icauhi imino aricunofeeneri. Jaamisi iimaahicauhi Jesu Jerusalevi iguijeveujinoco.

32 Jaanaa Pedro inahabomisima sihidi cigara aivuurunaa cigatimo icahicauhi. Jaamo atyimeuhi Jesu, bu icojiri iicaumisi icamo imico.

33 Jaamisi diitisi Jesuti fuucuunaaca Pedro diiboco nuuhi: Mojiibogominaafi, Imicani jimaño mihicano. Masii minijeganiqui migaaci, saga icano nijeganoti; idi saga, Moisedi saga, Eliadi saga icano, nuubo Pedro. Jilli onoonoco esicinitiibo iimaauhi.

34 Jaabo ihiiamaanaaca diitoco aimuufai mibaacuui. Jaaneri sihidi igutuumo ihaimuufaiña iicauneri.

35 Jaanaa guubuumo ihaimuufaiñaoti unuunoco: Jaani taseemene agaijiibo. Diibo onoonoco muguubunici.

36 Tolli unuunobuunati Jesu iinoro icacuuboco atyimeumo. Jaarunoco diito mico jibogotimo lliivi icauomo.

Jesu Buheesuhi Sicafefi Ijima Iicauboco.

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

37 Jaano sesevede Jesu Pedromima togajiti niituunaaca sihidi miyaminaa Jesujaa saauhi.

38 Jaamofeeneti saafi Jesuco sefano nuuhi: Jibogominaafi, taseemeneque meeci, idiiboro uudi iicaaboco.

39 Jaaboco iji agaayiciboro gaibasuhicahi, chuumusuhicahi, iijiri jivaasecoco iinusuhicahi idasuno omooniboro suufenihicatiibo.

40 Dijibogominaaco nuucuurahi buhi igañiqui. Jaaruuboco inisurunofaño iinotiibo, nooboro.

41 Jaanegui Jesu nuuhi: Hi jee di fine imiyaavogotino miyaminaa jito iimitimo, ¿mihachuta fine amihaico jaabiciboro icaji? nooboro diiboco: Juugavi daachico siva, nuuhi.

42 Jaanegui isivaabo Jesuvi fiitivuunaaca ihiji diiboco jiinijehallivi agañuboro diiboco chuumusuubo. Jaarunaa Jesu ihijico ibauhi. Jaaboro isicafefico ubuheesuuboro caanico aciubo.

43 Jaaneri famooro jabafituuhi Moocaani sihidi ejeevauneri.

Siino Jesu Iguijevejinoco Jibeguehi.

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Jaanaa famooro Jesu omoonuneri eetyeunaaca nuubo jibogominaaco:

44 Jinooco imino muguubu. Jaamoro majabajeevedino: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo miyaminaa usefaño acicafeteji, nooboro.

45 Jaarunoco ijibogominaa gaajahicautihi diitoco unuurunoco diitedi toovono iicaumaño. Jaanoco diitoco ijibeguequi idillujirumo ñihicuehicauhi.

¿Cajaani Fine Imiyaabeki? Onoocasio.

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Jaamoro ijibogominaa jenaucasihicauhi cajaani fine diitoti imiyaaboti iicaqui.

47 Jaanoco Jesu gaajaciuhi diito tolli eesamaaiunoco. Jaaboro seemeneque #ciuboro iicojivi ficuubo.

48 Jaaboro diitoco nuubo: Taafeenedi jiisee seemeneque agaayicimo, uco gaayicahi. Jaamo uco agaayicimo, tolliro gaayicahi uco agalluuboco. Jaanoti paryi amiihaifeeneti sihidi ejeevatibo, diibo janaanici jeevahi.

Mominaafi Iicatibo Mojaagodi Iicaabo.

(Mr 9.38-40)

49 Jaanegui Jua Jesuco nuuhi: Mojibogominaafi, miikai mahatyimehi saafico dimomofañodi ijico agañiboco. Jaaruuboco mihibahi miikhaima #gotineguiiha, nooboro.

50 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Mihibajirahana. Mominaafi iicatibo mojaagodi iicaabo, nooboro.

Jesu Hibahi Jacoobo, Bu Jua Icamisico.

51 Jesu niquejefaño ufuucuujino ifiiticuudi quehecuno iminifutuuboro Jerusalejaagovi fuubo.

52 Jaaboro ihimega jibogominaaco galluubo. Jaamo fuuhi Samaria jinijeo cuumijaago diibo imega #fetejimañoco iimibachuqui.

53 Jaarunaa samaritanomi imuguutahi diiboco toonovi agaayicuno Jerusalevi ufuunoco agaajaumoro.

54 Jaanoco Jacoobo, bu Jua icamisi aatyimeumisiro Jesuco nuuhi: Aivojibo, ¿diimeguehi niquejefañoti diitohallivi cijigaico magalluunoco diitoco ifinisiqui? noomisiro.*

55 Jaarunaa Jesu diitisico emeeciuboro diitisico #bauhi.†

56 Jaadi fuumo siicumijaago.

Jesuma Ufuujirumo.

(Mt 8.19-22)

57 Jaamo jihairi fuunaa saafi Jesuco nuuhi: Aivojibo, #ma feejirahi fahigova ijoho ofoohigo, nooboro.

58 Jaanegui Jesu diiboco iimusuhi: Bajihimi ihojinoma icahi, tolliro joomi ihicunoma icahi. Jaanoti uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo tañigaico conoovi isiucarujirumaño chahahi, nooboro.

59 Jaadi Jesu saafico nuuhi: Tadyojicuti disaa, nooboro.

Jaarunaa diibo nuuhi: Jaafahiica iticoni guhirubi iguijevedihivi icidihiiica, nooboro.

60 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jaafa tahi diito ifinjitino fiivoma iicatimo iguijevemeque cijji. Jaanoti ijoho difoo. Jaaboro Moocaani aivoji jibogoco diibogo, nooboro.

* 9:54 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Elia Moocaani iimaaminaafi omoonubadi, onoonoco.

† 9:55 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Amiihai magajatihi coyomo gaijama amiihai mihicanoco. Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saautihi miyaminaa ifiinoco finisuqui. Diitoco taajasuqui saahi, nooboro, onoonoco.

⁶¹ Jaanaa bu sifi nuuhi: Aivoj#bo, #ma feejirahi. Jaafahi iticoni taa-jaminaaco fitacuvahi, nooboro.

⁶² Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Mii#joho siinojaa ofoomo dojicu#agoco esamaaitat#i imijit#runo Moocaani aivoj#di, nooboro.

10

Jesu Galluuhi Setentad#moco.

¹ Jaanobuunati tolliro siino Aivoj#bo Jesu ic#uhi setentad#moco. Jaaboro ihimega galluubo miimisiici saaje faacuumivari diibo ufuujih#guehejedi.

² Jilli nooboro: Miyaano sihidiro basuta onoovano naamucuuhi. Jaarunaa toono dudicamaajem#naa ajashuhi. Jaabadiro sihidi miyam#naa teeme#i Moocaanico agaayicij#noco. Jaanegui Moocaanico midillu, dudicamaajem#naaco igalluuqui diitojaago.

³ Jaanegui am#ihai mofoo; Mehesicini, am#ihaico galluuhi oveja seeme jicumi#feenedi ofoonicibadi.

⁴ Lleegucubaco masatyedino. Nihibam#baco, tihaipaaje siipaajebaco masatyedino. Miihai#noobaco j#ihaivi midillumo mehecafetedino.

⁵ Iticoni majaan#hevejaotoco midillu, jilli: Sajeeb#i mihica j#ijaaoto, noomoro.

⁶ Jaajaoto sajeeb#ma iicafimo iicahach#i: Am#ihai sajeeb#i, noomoro midilluno diitoma icaji. Jaanoti achahahach#i; am#ihaijaagoviro uumijino.

⁷ Saajafa#oro mihicamoro mamachu, mahadu icano diito am#ihaico aacinehejeque. Jilli dudicamaajem#naafi ijaadaco gaayicif#i. Iijaneri siijati, siijati icano mefeedino.

⁸ Cuucuumiv#hacho am#ihaico imino agaayicima#ovi mihicamoro machu am#ihaico aacinehejeque.

⁹ Jaama#eri iicamo iguihuvamoco mubuheesu. Jaamoro monoo: Moocaani aivoj# am#ihaiti fiit#cuuhi, noomoro.

¹⁰ Jaanoti cuucuumiv#hacho mihifotomoco agaayicima#ovi jahisi mihi-nomoro monoo:

¹¹ Am#ihai cuumio j#ini motihaipaajeguiino ij#vonoco matatacuhi am#ihai mihimit#mo j#bogobadi icano. Jaarunaa magaaja Moocaani aivoj# am#ihaiti ifiit#curunoco.

¹² Am#ihaico neehi: Moocaani niinoono ajaadufucu iicasumi, tuucuumi janaanici idaasuno iicaji Sodoma cuumioto iicajino janaanici.

Uguubutino Miyaminaa.

(Mt 11.20-24)

¹³ #daasucaniji ij#joho Corazin cuumi! #daasucaniji ij#joho Betsaida cuumi! icano. #vi iicabadi aaty#meratat#noco Tiro cuumiv#i, Sidon cuumiv#i icano moon#ruva si#icje iimiti ifico ejeevesumoro, #fusujirumo idaasuvono gaachehuco ij#camaaimoro, baiguij#iri ejeemere icano.

¹⁴ Jaanoti am#ihai, Moocaani niinoono ajaadufucu, janaanici idaasuno iimit#noco magaayiciji Tiro, Sidon icacuumijeoto janaanici.

¹⁵ Jaanoti ij#joho Capernau cuumi: Fine uujoho niquejefa#o ga#i#yicicafeteji, neehi. Jaarunaa guinoviro ga#cafeteji guj#evem#naa iicahigo, nooboro ij#bogom#naaco nuubo:

¹⁶ Am#ihaico uguubumo, uco guubuhi. Jaanoti am#ihaico agaayicitimo, uco gaayicit#i. Uco agaayicitimo tolliro uco agalluuboco gaayicit#i.

J#bogom#naa Setentad#mo Uhuumiuno.

17 Jaamo setentadimo ufuumo imo imo uumiuhi noomoro: Aivoj#bo iimitino ijimi icarumomaryo m#haico mityagomo dimomofeedi, noomoro.

18 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: J#hi, #finicinaaca Satanans niquejefa#oti aqetehi sisi anamebanicibadi.

19 Uujoho am#haico mityaco acihi j#nimomi, juuvemi icamohall#vi mi#uicuqui. Tolliro paryi iji mityaco miguinon#iqui jaarumo milli icatimo mihicaqui.

20 Jaaruneri imo imo mihicadino. Id#noro am#hai momo niquejefa#o iicacuuneri imo imo mihica, nooboro.

Jesu Imo Imo Icahi.

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Jaasumiro Jesu sihidi imo imo minifutuuhi Moocaani Gajjari. Jaaboro Moocaanico nuubo: Guihi, imino ij#joho niqueje Aivoj#bo, j#n#jeo Aivoj#bo idiicaabo. Jinooco agaajafimoti, eesicinimoti icano afatan#boro seemebadi iicamoco di#fusuhi. J#hi Guihi, #j#joho tolli idiimogobadi.

22 Guihirubi uco paryi fanoovaco acihi. M#j#joho gaajat#hi Illico. Id#boro Caani gaajahi. Jaabadiro m#j#joho gaajat#hi Caanico. Id#boro Illi gaajahi. Jaaboco Illi miyam#naaco gaajasujirahi,

23 nooboro ij#b#ogom#naaco emeci#uboro diitocoro nuubo: Imicani icamo am#hai mahaty#meneque aaty#meme.

24 Am#haico neehi: Ajashutimo Moocaani iimaaminaa, bu aivoj#to icamo aty#meguehicauhi jino am#hai mahaty#meneque. Jaarumo aty#meut#hi. Guubuguehicaumo jino am#hai muguubunoco. Jaarunoco guubuutimo.

Iimihuseebe Samaritanoobovi Ohoovicino.

25 Jaanaaca saafi Moise taj#ba j#b#ogom#naafi aga#i#vuuboro fuuhi Jesuma ih#maatuubo. Jaabo #furuubo diiboco in#suubo dilluuhi: J#b#ogom#naafi, #milli #ne moon#jirahi ifin#j#tino fiivoma icaqui? nooboro.

26 Jaanaaca Jesu nuuhi: #Milli naa nacu Moise taj#baco caatin#uhi? #Milli nacu meec#h#cahi? nooboro.

27 Jaanegui diibo iimusuuhi: Aivoj#bo Moocaanico gaj#i paryi di#f#ma, dijeeb#ma, disefama, dihesamaajema icano: Tolliro gaj#i difitino iicamoco dif#badiro, nooboro.

28 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: J#hi, imino neehi tolli omoon#hach#i#i ifin#j#tino fiivoma diicaji, nuubo.

29 Jaarunaa diibo, Jesuco idilluunoco agaihu#n#uboro siino nuubo: #M#j#joho nacu taf#itino iicamo? nooboro.

30 Jaanegui Jesu oovic#boro nuuhi: Safoono saafi miyam#naafi fuuhi Jerusaleti Jericojaago ofocin#j#ri. Jaaboco nanivam#naa ahaam#umoro in#e#jeque ic#umo paryi igaachehunoma. Jaamoro niinovacuuboco ejeevesu#umoro fuumo.

31 Jaanaaca saafi sacerdotem#oobo tooj#ri saauhi. Jaaruubo tehesinot#ro emeci#uboro fatyuuhi.

32 Jaanobuunati tolliro levim#oobo tooj#ri saauhi. Jaaboco tolliro tehesinot#ro emeci#uboro fatyuubo.

33 Jaanaa tolliro Samaria j#n#jeoobo tooj#ri ufuubo diiboco emeci#uboro idaasuvuuhi.

34 Jaaboro diibojaa ufuuboro itujaavonoco taabuubo d#r#bari, vinofai#huri icano. Jaaboro toonoco isis#uboro iburrohall#vi ificuuboro satyuubo icigaton#ic#jafa#o. Jaaboro diiboco toojafa#o tuumuubo.

³⁵ Jaano sesevedi isamaritano ufuucuudi tojaooboco aciubo mijeeci nihibajeeico. Jaaboro diiboco nuubo: Imino jaanico toomo. Janaanici dinihibamico diibohallivi agañihachijji; uujohe ico jaaduji siino asaadi, nooboro.

³⁶ Jilli ooviciiboro Jesu Moise tajiba jibogominaafico dilluui: ¿Nani-vaminaafi ahaamiuboco diitoti cajaan fine idi ifiitnominaafi iicanicibadi amusuubo? nooboro.

³⁷ Jaanegui nuubo: Eti bu diiboco idaauguubo, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Foobo ijoho tolliro didaasugo, nooboro.

Jesu Icahi Martami Iijafaño.

³⁸ Jaabo Jesu efehicaubo saacuumivi ifutuui. Jaaboco Marta onogo iijafaño gaayiciuhi.

³⁹ Jaago Marta inagoma icauhi Maria onogoma. Jaago Maria Jesuguiino acasiivuugoro guubunichicaugo Jesu onoonoco.

⁴⁰ Jaarunaa Marta sihidi sinehejeque omooninehejeriro icahicauhi. Jaagoro Jesujaago asaugoro diiboco nuuhi: Aivojibo, ¿nacu daatyimetihii uuro dudidamaainaaca tañago ticovono iicanoco? Tajiba diigoco uco ihamusuqui, noogoro.

⁴¹ Jaarunaa Jesu diigoco nuuhi: Marta, Marta, sineheje dudidamaajejaagoviroidicamaño dijeebi ico mitahi.

⁴² Jaarunaa icano sanoro imiyaano. Jaanoco Maria imiyaanoco gaayicihii mijoho diigoti udumiticitinoco, nooboro.

11

Jesu Jilli jibuguuhi Moocaanima Mihiimaqui.

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Safoono Jesu Moocaanima iimaauhi samañovi. Jaanoco iimivuudi saafi jibogominaafi nuuhi: Aivojibo, mihaico dibogo Moocaanima mihi-imaqui Jua jibogominaaco jibuguubadi, nooboro.

² Jaanegui Jesu nuuhi:

Moocaanima mihiimaajisumi jilli meneehica: Moocaani niquejefaño idicaabo, jaafa dimomo imino ijeevadi ficucafetehi. Jaafa dihaivoji saahi.*

³ Mihaico daaci machutaati fafucuvaaciviro.

⁴ Jaaboro mihaico mohimitico buusu, oono bu mihai, mihaico imitino omoonimoco toonoco mihimibachubadi. Jaaboro mihaico iji inisunofaño gañisudino, nooboro.†

⁵ Jaaboro jibogominaaco nuubo: Jilli mohooviciqui; Amihaiti saafi inahaboniminaafima icahi: Jaabo fucufenevi iijajaa ofooboro neetehi: Tañahabo uco daaci mihicaci, sahica icano maahunoti.

⁶ Saafi tañahabo sihigoti gasehi taajajaago. Jaaruuboco aacijiruno achahaneguiiha, nooboro.

⁷ Jaanoco diibova jilli iimusuuhi fañoojati: Llivvi diica; kuhufono guhuga fabaacinihi, taseemema micigacuui. ¿Milli bu ico agañiivooboro acijirahi? nooboro.

⁸ Jaanegui amihauco neehi: Inahabo iicaneguiiha agañiivonoco imogotiruboo. Jaaruubo jilli agañiivooboro paryi idilluunoco diiboco acijibo siino dillutiibo iicaqui.

* **11:2** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaafa dijeebi onobadi eetavocafetehi, jiiinjehallivi, oono niquejefaño iicabadi, onoonoco. † **11:4** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: paryi iimitinoti mihaico taajasu, onoonoco.

9 Jaanegui amiihaico neehi: Midilluhachiiji amiihaico Moocaani aciji. Bu tolliro miguiinohachiiji mahatyimeji. Bu iguhugati mocoova amiihaico ifaayiciqui.

10 Idilluubo gaayicifihi. Bu tolliro iguiinoobo atyimefihi. Jaabadiro uhugati ocoovaaboco faayicifiimo.

11 ¿Nacu cajaaneco, caani iseemene maahuco idillusumi fine guisibaco acijirahi? ¿Nacu bu taavaaboco idillusumi fine jiiinimoco acijirahi?

12 ¿Nacu bu iiyinoco idillusumi fine juuvehuco acijiruubo?

13 Jaamo amiihai mihimitirumo, iiminoco amiihai seemeque mahacijirahi. Jaanegui Moocaani niquejefaño iicaabo Igaijaco aciji diiboco idillumoco, nooboro.

Jesuco Ijima Iicaabo Noomo.

(Mt 12.22-30; Mr 3.19-27)

14 Safoono Jesu iimitino ijico gañiiuhi saafi miyaminaafico iimaasutiiibo iicauboco. Jaabo ihiji ihiiinuunobuunati imiyaminaafi iimaacuuihi. Jaaneri sihidi miyaminaa jabafituuhi.

15 Jaarunaa saatoho nuuhi: Jaani iimitino ijimico gavaracuhicahi, ijimi aivojiiibo Beelzebu onooobo mityari, noomoro.

16 Jaanoti saatoho Jesuco inisumo dilluhicauhi sihidi ejeevano niquejeonoco.

17 Jaarunaa diito esamaajeque agaajaciuboro diitoco nuuhi: Saafi aivojiiibo miyaminaa ijeevadi saaje udugaacamaaimoro sanomiromo imonicasiruva diibo aivoji finijirahi. Tolliro saajaato sanomiromo igicaucacsiruva finijirumo.

18 Sabadiro Satanasi iyotomaryo imoonicasiruva, ¿milli bu imitya gueneene icajirahi? Jilli neehi, ijimi aivojiiibo Beelzebu mityari buhi uujoho ijimico agañiino uco meneeneguiiha.

19 Jaanegui uujoho Beelzebu mityari agañiihachiiji, ¿nacuu miiijoho mityari amiihai jiiibogominaa ijimico buhi gañiihicahi? Jaamaño diito amiihaico gaajasuui amiihai sicamañoooco mihiimaanoco.

20 Uujoho idiiiboro Moocaani mityari ijimico buhi gañiihicahi. Jaanoti magaaaja amiihaivi Moocaani aivoji agasecuunoco.

21 Saafi miyaminaa sefano añiijinoma iijaco otooobooboco iicasumi ineheje imino icahi.

22 Jaarunaa sifi janaanici esefaabo asaaboro diiboco iguiinoniiiboro ihañiiinoco dumiiticihi toonovi equehecutehicanoco. Jaadi inehejeque iiiciiiboro sitaama ifehi.

23 Jaabadi tajaagodi iicatiiibo taminaafi, bu tajaagovi iigaiyicitiibo jilliro fahigovavi gavaracusuhi.

Iimitino Iji Dojicuviro Siino Uhuuminicino.

(Mt 12.43-45)

24 Iimitino iji miyaminaafti ihiiinoobo foonicichi, ifigaimañehijedi ijaguisiqui guiiinooboro. Jaaruubo aatyimecuutisumi esamaaihiniciiibo: Dojicuviro uumiji taajajaago toojati asaahinihigovi, noobo.

25 Jaabo siino uhuuuiibo atyimehi miyaminaafi jeebiiico iija imino imibachucinija imino iguijaacinibadi iicaaboco.

26 Jaanegui ofoobo siino icitefiiibo sahuse juugahuseti miimisiici: diiino aivo diibo janaanici iimitino ijimico. Jaamo paryi imiyaminaafi jeebiiifaño ijicafotomoro icafihi. Jaaneri imiyaminaafi iticoni iimitino iicauno janaanici aivo iimitino minifetefihi.

Miyantiro Imo Imo Mihicano.

²⁷ Jilli Jesu nuunaaca saafigo gaigo miyaminaafeeneti sefano nuuhi: ¡Imicani icago ico eseemevaugoro ico ifiivusuugo! noogoro.

²⁸ Jaaneguiiha Jesu nuuhi: ¡Imi janaanici imino Moocaani onoonoco uguubumoro omoonimo! nooboro.

Iimitino Miyaminaa Sihidi Ejeevano Ifusuco Dilluhi.

(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Jaanaa sihidi Jesujaago miyaminaa igaivomoro saahicauhi. Jaanegui ticoniubo ihiimaabo. Jisumio miyaminaa aivo imitihii. Jaamoro dil-lumo sihidi ejeevano ifusuco. Jaaruno ifusurajitihii; idinoro Moocaani iimaaminaafi Jonas ifusuta iicaubadijeji.

³⁰ Jaabo Jonas Ninive cuumi miyaminaadi ifusubadi iicaubadi tolliro ujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo jisumio miyaminaadi ifusubadi icaji.

³¹ Ufucu Moocaani, niinoono ajaadufucu jisumio miyaminaaco Saba onocuumi jiinijeo aivojigo agaifivogoro diitoco janaanici guinoniji, diigo aivo thesirunoti Salomon gaajaco iguubuqui asaaumaño. Jaarunaa jino amihafeeneri Salomon janaanici ujoho iicaabo icahi.

³² Jaabadiro Ninive cuuminaa niino jaadufucu agaifivomoro jisumio miyaminaaco guinoniji. Miro Ninive cuuminaa imitico jeevesuui Jonas diitoco Moocaani unuonoco ijibugusumi. Jaabadiro jino Jonas janaanici ujoho iicaabo jino amihafeeneri icahi, nooboro.

Mofi Imitino, Bu Imino Icano.

(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ ¿Mijoho cijigai mecucu inifutusumoro otoovohigo ficutatihii, guirihilluguino? Caamo mificutahii fañoojavi ijicafotomo iseseque ihatyimequi.

³⁴ Miro saafi ihaalli iimitiibo imino icajitirahi. Jaabadiro saafi ijeebi iimitiibo imihusetihii. Jaabo imitino guino icaji. Jaanoti Moocaani ijeebico iimibachuhachijii imihusetejii. Moocaani iimogobadi icacujii.

³⁵ Jaanegui deesicini: Uujoho imihuseebe, nuuruno dijeebifaño iimitino icadino.

³⁶ Jaanoti paryi dififaño imino, imitino aivo achahahachijii, paryi difi imino ifuvusujino cijigamecu ico ifoovori aachicinibadi, nooboro.

Jesu Fariseomi, Caatiniminaa Icamoco Ibauhi.

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jaabo Jesu ihiimaanoco iimivuudi, saafi fariseomiobo Jesuco coovauhi iijajaago imachutequi. Jaanegui Jesu ufuuboro casivuui imachuqui.

³⁸ Jaarunaa ifariseomiobo jabafituuhi Jesu diito tajiiba onoobadi ihuseque nitamaaitiibo amachuunoti.

³⁹ Jaarunaa Aivojibo Jesu nuuhi: Amihai fariseomi minitihii guirihilluno, butajene icano allicoro. Jaanoti amihai, amihai jeebifaño gahaficinii imitino momoonimoro mananivahicanehejeri.

⁴⁰ ¡Gaajaticanimo! ¿Jana nacu magaatihii allionoco eheetavuubo tolliro fañoonoco eheetavuunoco?

⁴¹ Jaanegui amihai jeebifaño iicanoti idaasufiimedi mahaci. Jaadi jari paryi amihai ifi imiteji.

⁴² ¡Idaasucaniji amihai fariseomi mihicano! Amihai Moocaanidi fahuseeciti sahaame mahacihii menta aameti, ruda aameti, paryi basuta mamachufinehejeti icano. Jaarumo sitaaco imino momoonitihii Moocaanico magaijitihii. Jinooco jeevesutimo fanoocicoro momoonijirahi.

43 J̄daasucaniji am̄ihai fariseomi mihicano! Sinagogajafaño mufuusumi imiyaano icaganocoro mihimoyicifihi. Tolliro j̄hhaifofaño imino am̄ihaico idillunoco mihimoyicifimo.

44 J̄daasucaniji am̄ihai caatiniminaa, fariseomi icamo: Mojeebii imihi, noomoro sitaaco mabañifiimo! C̄hoji toovono iicahojibadi mihicamo. Jaahojihallidi miyaminaa toojico gaajatimo toojihallidi igonicibadi mihicamo, nooboro.

45 Jaanegui caatiniminaati saafi iimusuuhi: J̄ibogominaafi, m̄ihaico eneejiruno tolli neehi, nooboro.

46 Jaaneguiha Jesu nuuhi: J̄daasucani am̄ihai caatiniminaa mihicaji! Am̄ihai sitaaco bocinoco mifiisesuhicahi m̄ihaiifooaba ajaabicitinoco. Jaamoro am̄ihai jilli usegai sagaibari mududicichicatihi.

47 J̄daasucaniji am̄ihai mihicaji! Moocaani iimaaminaa c̄hojinohallico misumesumoro mihimibachunoco meheetavehicahi am̄ihai eedeetemihairyo agaicaaumo c̄hojinoco.

48 Jaamo tolli momoonimo am̄ihaihalliviro mij̄ibeguehi am̄ihai eedeetemihai omoonunofañodi mihicanoco; Mīro diito gaicaauhi. Jaamo c̄hojinoco am̄ihai meheetavehicahi.

49 Jaanegui Moocaani igaaafeenedi neehi: Galluui Moocaani iimaaminaa, Moocaani minisuminaa icamoco. Jaamoti saatohoco gaicaaujimo, saatohoco idaasuno moonijimo.

50 Jaamo jisumio miyaminaaco Moocaani ihimaaminaa t̄ijoho jaadaco iciji j̄iinije ifivvunoti jisumivi iicaumoco diito agaisiraiciumo t̄ijoho jaadaco,

51 Abel t̄ijohoti iticonībo Zacariaco Moocaani iijafaño, Moocaanico ijeecivequi asimico agaicaaufimañoti iimimecu situvi agaicaaubo t̄ijohovi n̄ijequeenij̄ibo. Jaanegui am̄ihaico neehi: Jisumio miyaminaaco Moocaani ihimaaminaaco agaisiraiciumo jaadaco iciji.

52 J̄daasucani am̄ihai mihicaji caatiniminaa! Tuhugari ofoomoro agaajajiruno lavecue mafaatanimoro mij̄icafototihi, bu ij̄icafetejirumoco mij̄icafutusutihi, nooboro.

53 Jilli Jesu diitoco unuunoma iicamo fariseomi, caatiniminaa icamo sihidi diibojaa isifiratuumoro ticovauhi fanoovaco idillumo.

54 Ifurumo diiboco siibadi onoonohalliti aivojito imega diibohallivi imitino ij̄ibeguequi.

12

Uujoho Imihusehi, Noomoro Abañifimohallivi J̄ibogono.

1 Jaanaaca aivo sihidi miyaminaa iigaivuumo ijene quicucasihicauhi. Jaanaa Jesu iticoni ij̄ibogominaaco nuuhi: Mehesticini fariseomi juurisu-taguiji: Imihusehi, noomoro abañifinoti.

2 Aivo chahano afatanicinino, atyimeratino iicano. Jaabadiro chahano otoovono, gaajaratino iicano.

3 Jaamaño am̄ihai ficu civohi munuuruno cuuje seseehigo guubuvusuji. Jaabadiro toovono mecufoho guhugaco mafabaacumoro jaabañogayi mihi-imaaruno, coovano nocafeteji iija n̄ijequeti.

¿Miico Fine Mihiguijirahi? (Mt 10.28-31)

4 Tañahabomi, am̄ihaico neehi: Mihiguijirahana oono miyaminaa ifico agaicaaufimoco. Jaarunobuunati milli m̄inoco moonicujitirumo.

5 Jaanoti naha idibocoro mihigui iguijeninobuunati tolliro ijeebico cijigaifaño agañijiruubo mityama iicaaboco. Diibocoro mihigui.

6 Miïro sahusedimo joomico mijeegayiciriro manaajenicihî. Diito icarumoti Moocaani jabajeevetihî.

7 Miïro paryi amihai nigai ijeene paryi oovocinicuuhî sajehesari. Jaanegui mihiguijirahana, miïro amihai sihidi joomi guiraarumo janaanici magajicafetehî.

Miyaminaafeenevi Jesucristoco: Miyaabo, Onoomo.
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 Amihaico neehi: Miyaminaa imefeenevi uco: Miyaabo, onoomoco, uu-joho Miyaminaafibadi Ifiivuubo tolliro Moocaani toomominaa imefeenevi: Miyaabo, neeji.

9 Jaanoti uco utuunamaaimoco tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo tuunamaaaji Moocaani toomominaa imefeenevi.

10 Tolliro cajaanoyohacho uujoho Miyaminaafibadi Ifiivubediti imitino ihimaaruno diitoco buusucafetejirahî. Jaanoti Moocaani Gaijaditi imitino ihimaamoco toono aivo buusurajitihî jijehallivi, bu ufucu niqeejevi icano.

11 Amihaico sinagogajafaño fagominaa aivojito icanojaago asatyusumi; çMilli fine iimusujî? çMilli fine neeji? noomoro gaihuiaba mihicadino.

12 Tollo mihicasumi Moocaani Gaija jibegueji milli mihimusujinoco, nooboro.

Sihidi Nihibamima Icaubo.

13 Jaanaa saafi miyaminaafeenetî Jesuco nuuhi: Jibogominaafi, tañahaboco dinoo guihirubihivi nehejetî uco feenedî ihaciqui, nooboro.

14 Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: çNacu mijoho uco amihaihallivi ficuuhî fagominaati nihibami dugaacuminaafiti? nooboro.

15 Siino nuubo: Amihai ifico magaihuini. Jaamoro sihidi sinehejeque mihimoyicidino; Miyaminaafi ifi sihidi sinehejema iicanoti saatihî, nooboro.

16 Diitoco jilli oovicuubo: Icaubo saafi sihidi sinehejema iicaubo. Jaabo jiiinjique abasuuno sihidi noovauhi.

17 Jaanoco aatyimeuboro esamaaiubo: çMilli fine mooniji? Chahano aivo tabasuta noovaco ificujiruno,

18 nooboro esamaahicaubo. Jaadi nuubo: Gaajacuuhî omoonijinoco. Tamachutanoco ificuhicajaanoco agavaracuuboro siino coojano eetaveji. Jaaboro tojaajefaño paryi tabasuta noovataco ficuji paryi tañejeje icanoco.

19 Jaaboro tajeebico neeji: Tajeebi, sihidi sinehejema diicahi ajashutinoco ficabano ticovovi. Jaanegui daguisi, machu, daadu. Jaanoro imo imo diica, nooboro.

20 Jaarunaa diiboco Moocaani nuuhi: Ijoho agaajatino miyaminaafi, jaachijio fucuro guijeveji. Jaanobuuna, çmiidiji fine toono paryi ificuuno? nuubo Moocaani.

21 Jilli icafiibo miyaminaafi sihidi sinehejeque ifiguiharo ititibanibo. Jaaruubo Moocaani imefeenevi idaasuubo.

Moocaani Iseemeque Teemefihi.
(Mt 6.25-34)

22 Jaadi Jesu jibogominaaco nuuhi: Amihaico neehi, gaihuiaba mihicadino: çJinejeque mamachuji, guijevetimo mihicaqui? çJinejeque mijicafetehi? noomoro gaachehuti mehesamaaidino.

23 Mofi machuta, gaachehu icano janaanici jaaducafetehi.

24 Memeeci uuhimico abasumoro icitatirumo imachuta iijanoma charumo. Jaarumoco Moocaani machutaaco acifihi. Jaamo diito joomi janaanivivi amiihai majaaducafetehi.

25 ¿Nacu cajaanatyo fine gaihuiba iicaneri ifico janaanici medio metro ticovovi caamuvutusujirahi?

26 Jino tihitiruunoco momoonijitirumo. ¿Collihi sinehejeque mehesamaaimoro gaihuiba mihichahicahi?

27 Eneecau oono deecanoco mihifinici, dudicamaaitiruno jaadihunoco eetavotiruno imino ujusunoco. Jaanoti aivojiiho Salomon aivo sihidi jeevano iminonoma icauruubo toono deecanobadi jeevautihi.

28 Jaabo Moocaani ñaavahu icarunoco imino gaachehuco mijihacubadi omooniiho safucu jahisi icano sifucu ciijigaifaño mijigasufirunoco. Jaanegui amiihai miyaminaa ajashuno mimiyaavogomo, ¿collihi mimiyaavogotihii? Jaabo ñaavahu janaanici amiihaico imino jicujiiho?

29 Jaanegui ¿jinejeque mamachuji? ¿jinejeque mahaduji? noomoro gaihuiba mihicadino.

30 Miiro imiyyavogotimo idiinoro jinijeonehejequere guinefihi. Jaanoti amiihai Caani niquejefaño iicaabo.* Jaabo gaajacuui amiihai paryi tonehejeri mucuujiivaachunoco.

31 Jaanegui iticoni Moocaani aivojico miguiino. Jaadi jari paryi tonehejeque bu magaaiciji.

Mubusumijema Niquejefaño Mihicano.

(Mt 6.19-21)

32 Mihiguijirahana amiihai agaijimo amiihai mahajashurahi. Jaarumoco Moocaani ihaivojico aacinoco imeguehi.

33 Amiihai nehejeque manaajemere iidaasumoco mahaci; jilli meheetavo unuucujitino lleegucuco niquejefaño ifinijitinonehejeque mificu tahi nanivaminaa achahahigo amiihai nehejeque deeira ifinisutihigo.

34 Miiro amiihai busumijeene iicahigovi tolliro amiihai jeebii icajirahi.

Mihimibaivomoro Mihicacu.

35 Mihimibaivomoro mihica amiihai ciijigai mecunoco minifutusumoro.

36 Ihaivojiiho ataabatoobo agaseebeque iguhugati ocoovasumiro ifaayiciqui iicojiminaafi otoomonicibadi.

37 Imicani icajimo ihaivojiiho jeevivominaa diiboco toomomovi agasesumi. Miyanotiro amiihaico neehi: Ihaivojiihoro iimibaivooboro diitoco casiihacuji, jaaboro imachutaaco diitoma iifejiibo imachuqui.

38 Jaamovi diibo fucufeenevi, cuujetavi icano toomomovi agasehachiiji imicani icajimo tolli iicano jeevivominaa.

39 Jinooco magaaia iija abajaabo tusumi nanivaminaafi asanoco igaa-jaruva cigatiiho teemejiruubo. Jaaboro iijaco faayicisujitiruubo diibo nehejeque nanitiiho iicaqui.

40 Jaaneguiiha amiihai mihimibaivomoro motoomo mehesicinitinaaca uu-joho Miyaminaafibadi Ifiivuubo siino saaji, nooboro.

Imino Jeevivominaafi, Iimitino Jeevivominaafi Icano.

(Mt 24.45-51)

41 Jaanegui diiboco Pedro dilluui: ¿Aivojiiho, jino odoovicino miihaidiro nacu fameediro? nooboro.

* 12:30 Moocaani

42 Jaanegui Aivojiībo nuuhi: Cajaanihacho ihaivojiībo cojiminaafi imino iicaabo agaajaaboco iijaminaaco ootomooboro machutaaco ihaciqui ificubuo.

43 Imicani icajiibo ihaivojiībo agasesumi imino mooniiboco aatyimevasumi.

44 Miyanotiro amiihaico neehi: Diiboco ihaivojiībo paryi inehejehallivi aivojiīboti ficuji.

45 Jaanoti imitino ijeebiīfaño esamaaiboro: Fine tahaivojiībo goovajitino agasene, nooboro saatoho ihaivojiībo jeecivominaaco idaasuno omooniīboro, ticovono amachuuboro, aaduuboro iguiricavoobo.

46 Jaanaa diibo gaajatinaaca cufucuhacho ihaivojiībo gaseji. Jaaboro diiboco sihidiro ahaamiīboro ficujiibo saatoho iimitimoco omooniībadi iicaqui.

47 Jaanoti ihaivojiībo atajiībanoco gaajacuruubo iimibaivooboro omoonitiībo sihidiro aamicafeteji guiraano.

48 Jaanoti saafi gaajatiibo imitinooco omoonihachiīji miīdino aamicafeteji. Mīro Moocaaniti guiraano agaayicihiniiboco, bu guiraajino idilluno. Jaabadiro guiraano ificusuuboco, bu guiraajino idilluno.

Jesu Dugaacusuminaafi.

(Mt 10.34-36)

49 Uujoho saauhi jinījehallivi cījigaico inifutusuvaabo; ¡Imeguehi jisumiro ijigacuunoco!

50 Nitisubadi idaasufaño dihiica nisucafeteji. ¡Guiraacani idaasuno icahi toono afatyotino hachuta!

51 ¿Nacu fine amiihai uco: Jiinījehallivi sajeebiī icaco sivaabo, noomoro mehesicinihi? Jaarunaa amiihaico: Chahano, neehi. Jilli uujoho miyaminaaco dugaacusuhi.

52 Jaamaño jisumitiro sahusedimo sajaato iicamo dugaaveji miimisiici, saafi icamo miimisiicihallivi; bu miimisiici, dugaaveji miimisiici, saafi icamohallivi.

53 Caani illima moonicasiji, bu illi caanima moonicasiji icano. Tolliro seeji illehallivi, bu ille seejihallivi icano, tolliro iyaaja ibaabohallivi, bu ibaabohallivi iyaaja dugaaveji icano, nooboro.

Ificabavanoco Magaajacino.

(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

54 Tolliro bu Jesu miyaminaaco nuuhi: Jimañovi Jerusalevi oestejaagoti niijaba asaasumi mahaigueji meneefihi. Jaabadi icafiino.

55 Jaanoti surjaagoti guibuhuba asaasumi ficabavajino monoonicahi. Jaabadi icafiino.

56 ¡Bañifiraminaa! Niquejeguiino iicanoco, jiinījehallivi iicanoco icano magaaarumo. ¿Collihica magaajatihi amiihai mihicanoco?

Diminaafima Sajeebiī Minifoto.

(Mt 5.25-26)

57 ¿Collihica amiihairyo mihimibachutihi?

58 Saafi ijoho idīhegueebe dihallivi aivojitoco ijiībogotooboma ufunsumi jiīhaīvi diiboma imino diimaa. Jaamisiro siino mihimitocasi ico dugaacusuminaafijaa satyediibo. Jaabo dugaacusuminaafi ico sisiminaafico acijirahi. Jaabo isisiminaafi ico civojafaño jiīhacujirahi.

59 Jaanegui ico neehi: Tahigoti dihiinejitirahi niinojegayico adaadutinohachuta.

13

Am#hai Imitico Mejeevesutihachij#i Famooro Mifiniji.

¹ Tusumi saatoho Jesujaa asaamoro diiboco j#ibuguumo Pilato Galilea gaifimico agaisiraiciuboro Moocaanico ijeeceivequi asimico agaisiraiciumo t#ijohoma diito t#ijohoco acah#iseniunoco.

² Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿Jito Galilea gaifimi famoova janaan#i fine iimitima#o jilli icamo, noomoro fine mehesamaahi?

³ Am#haico chahano neehi: Tolliro am#hai, am#hai imitico mejeevesutihachij#i pary#i mifiniji.

⁴ ¿Nacu fine am#hai joono Siloe torrehaci dieciochodimohallivi Jerusalem aacutuuneri iguijeveumoti: Fine tahi icamo janaan#i imitimo, noomoro mehesamaahi?

⁵ Am#haico chahano neehi: Tolliro am#hai, am#hai imitico mejeevesutihachij#i pary#i mifiniji, nooboro.

Higuera Onooho Imohovi Ohoovicino.

⁶ Jaaboro Jesu jilli ohoovi#iuboro nuuhi: Saafi miyam#inaafi ibasutaho Higuerahoma icauhi. Jaahoco meecituubo fine noovacuho nooboro. Jaarunaa noovautiho.

⁷ Jaanegui ibasuta toomom#inaafico nuubo: Meeci mificabaci, saficaba icano sanohallivi meecivahicarahi. Jaaruubo inoovaco atyimetat#i. Jaanegui, diillucu; ¿Coll#i bu toonovi onoovatiho icajirahi? nooboro.

⁸ Jaarunaa toono toomom#inaafi diiboco iimusuuhi: Aivoj#ibo, jaafahi jificaba icaho; ij#iijeqe seedi#ibo tanusuji.

⁹ Jaadi fine jari noovaj#iho. Jaanoti onoovacutihachij#i jei diillu, nooboro.

Jesu Jaguisisumi Iyoobai Iimitigoco Buheesuhi.

¹⁰ Safoono jaguisifucu Jesu sinagogajafa#o j#ibeguehicauhi.

¹¹ Jaanaa tahi icaugo saafigo gaigo dieciocho ficabano ticovovi iguihuvaugo, iimitino ij#i omoon#iuneri iyoobai fa#oviro tejeeveuhi. Jaaneri sanoticovoro jullevecutigo.

¹² Jaagoco Jesu aatyimeuboro ocoovauboro nuuhi: Gaigo, diguihuvati buheetecu, nooboro

¹³ ihuseneque diigohallivi ficuubo. Jaasumiro diigo sanoticovoro ujulleveugoro ticovauhi Moocaanico iimogo.

¹⁴ Jaarunaaca sinagogaja aivoj#ibo Jesu jaguisisumi diigoco ubuheesuunoma iicaubo sihidi isifiratuuboro miyam#inaaco nuuhi: Sahuse juugahuseti safucu icano icahi mududicamaaiqui. Jaasumi masaa am#haico ibuheesuqui jaguisisumi icatino, nooboro.

¹⁵ Jaanegui Aivoj#ibo Jesu diiboco iimusuuhi: Ba#ifiiram#inaa, jaguisisumi icarunaaca am#hai joomico misin#imoro masatyef#i nifaihuti mihisuumoto.

¹⁶ ¿Jaanegui jaamo Abraham iyaaicigaico Satanas guihuvari dieciochodino ficabava ticovovi isisihinigoco, jaguisifucuv#i iicanegui nacu misinaayu-jitirahi? nooboro.

¹⁷ Jilli Jesu ununeri, pary#i diiboco ij#iheveumo nucufevueuhi. Jaarunaa saatoho miyam#inaa imo imo icauhi, Jesu sihidi jeevanoco omoon#inoco aatyimeumoro.

*Mostaza Toovi Ohoovicino.
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)*

18 Jaaboro Jesu nuuhi: ¿Jinejebadi fine jeevano Moocaani aivoji? ¿Jinejevi fine ooviciji?

19 Fine mostaza noovatabadi jeevano. Jaano tooico miyaminaafi abasuno ujusinoro guiraaho imohoti minifeteji. Jaahohaafenevi joomi agahafomo ihicunoco eetavehi.

Juurisutaguiivi Ohoovicino.*
(Mt 13.33)

20 Jaadi nuubo Jesu: ¿Jinejevi oovicijirahi fine Moocaani aivojico?

21 Fine juurisutaguijico gaigo itacufaño minooci, sano icano ohoovogoro ificuuno paryi itacuco adiciji, nooboro.

Ijene Jiihai Aamiji.
(Mt 7.13-14, 21-23)

22 Jaabo Jesu Jerusale cuumijaago ofoobo jiihaivi afatyocuumijevi jii bogoboro feehicauhi.

23 Jaanaa saafi diiboco dilluuhi: Aivojiiho, ¿naa mii dimoro taajaji? nooboro.

Jaanegui nuubo:

24 Miguiino jaamo ijene jiihai aamijiriro† mijicafeteji. Jaanegui amiihaico neehi: Sihidi miyaminaa imegueji ijicafotonoco. Jaarumo jicafetejitihhi.

25 Iija abajaabo agaaiivooboro iguhugaco afabaacunobuuna amiihai jahisi mihicamo, mocoovaji: Aivojiiho, miihaico faayici, noomoro. Jaarunaa diibo amiihaico iimusuji: ¿Mii joho amiihai? Amiihaico uujoho gaajatihhi, nooboro.

26 Jaanegui amiihai miticovaji diiboco monoomo: Iima miihai maabachuhicauhi, mahaduhicauhi icano tolliro ii joho muucuumijefaño diibaguehicauihi, noomoro.

27 Jaarunaa amiihaico neejiiho: Amiihaico nuucuuihi, amiihaico uu-joho gaajatihhi uuditi buhigovi miminifoto amiihai iimitinoco momoonifino miyaminaa.

28 Jaamo tahigo mataacasimoro amiihai igaiñooco mohojisuji. Abraham, Isaac, Jacob, paryi Moocaani iimaaminaa icamo Moocaani aivojifaño icamoco maatyimemere amiihaico diitoti buhigovi agaaiicuumo mihicajimo.

29 Jaanaa tolliro fahigovati miyaminaa saaji Moocaani aivojifaño acasiivomoro imachuqui.

30 Jaasumi miyaminaa jisumi guinovvi iicarumoti tusumi saatoho sihidi ejevamoti minifeteji. Jaanoti jisumi sihidi jeevano iicarumoti saatoho tusumi guinovvi minifeteji, nooboro.‡

Jesu Jerusale Cuumihallivi Taahi.
(Mt 23.37-39)

31 Jaafucu fariseomi asaumoro Jesuco nuuhi: Jinooti sihi fuucu Herode imeguehi ico agaicaaunoco, noomoro.

32 Jaanegui Jesu iimusuuhi: Mofoo, jaamoro toonaamuhuco monoo: Jaachiiji, civohogo icano imitinoo iimico buhi gavaracuji, iguihuvamoco buheesuji icano. Jaabo civohogo sesevedi imiveji.

33 Jaaruubo ofoohigo feeji jaachiiji, bu civohogo, bu sesevedi icano. Milliti bu Moocaani iimaaminaafi Jerusaleti buhigovi guijevejirahi.

* 13:19 Levaduraguijivi Ohoovicino. † 13:24 Griego iijiri: aajashuno guhuga, noono. ‡ 13:30 Griego iijiri noono: jisumi dojicuvvi iicarumoti tusumi saatoho imegavi minifeteji. Jaanoti jisumi imegavi iicarumoti saatoho tusumi dojicuvvi minifeteji.

³⁴ Jerusale cuumi, Jerusale cuumi, amiihai Moocaani iimaaminaaco magaisiraicifiihi, tolliro Moocaani amiihaijaago jiiibogominaaco agalluumoco guisibaneri mahaamifihicahi. Jaanoti uujoho imeguehicahi fahiijivaro tuucuumi seemeque tajaagovi iigaiyicincoco oono catava isemeque ijjecuguiino ificuunicibadi. Jaarunoco amiihai mihimeguehicitahi.

³⁵ Enecau bu magaaja amiihai ijano jihovonodi fiiveteji. Jino amiihaico neehi: Uco siino mahatyimecuujitahi jari johono uco: Imicani Aivojiiibo momofenedi asaabo, meneejifucu agasetinohachuta, nooboro.

14

Jesu Icidiihallivi Nifaihu Agahafuuboco Buheesuhi.

¹ Safoono jaguisisumi Jesu fariseomi aivojiiibo ijafaño fuuhi imachuqui. Jaaboco saatofo fariseomi ifinicihicauhi.

² Jaanaa Jesu imega icidiihallivi nifaihu agahafuuneri iguihuvaubo icauhi.

³ Jaanegui Jesu fariseomi, Moise tajiiiba jiiibogominaa icamoco dilluhi: ¿Fine jaguisisumi mubuheesujirahi iguihuvaaboco, nacu mubuheesujitirahi? nooboro.

⁴ Jaarunaa diito iimusutihi. Jaanegui iguihuvauboco iiicuboro buheesuhi. Jaaboro diiboco agalluuboro

⁵ ifariseomico nuuhi: ¿Cajaaty fine amiihaiti amiihai jooi ifapaajefaño aacotooboco mihicijitirahi jaguisifucu iicaneguiiha? nooboro.

⁶ Jaarunoco milli iimusutimo.

Taabava Jiiibaimojaago Ucuuhuvamo.

⁷ Jaanaa Jesu ifinicinaaca ucuuhuvaumo asaamo imiyamañejeviro casiiicamaahicauhi.

Jaanegui Jesu oovicifeenedi diitoco faguuhi:

⁸ Saafi ico taabava jiiibaimojaago ucuuhuvasumi imiyamañovi casiiivedino, fine gasejiruubo sifi dijanaanici iicaabo.

⁹ Jaanegui amiiisico ucuuhuvaabo asaaboro ico neejirahi: Jahigovi diica tomañovi jaani icasiiivequi, nooboro. Jaanegui ijoho unucufeebere diito allibavi feejirahi.

¹⁰ Tolle icatino, ico ucuuhuvasumi ofoobo allibavi casiiivo. Jaachiiji fañoojaobo asaaboro ico neeji: Tañahabo, jahi imiyagahallivi casiiivoto, nooboro. Jilliti jari imiyaamo amachumofeeneri diicaji, nooboro.

¹¹ Jaabadi uujoho mityahi onoo bo guinovi ficucafeteji. Jaanoti miyaabo icaruubo mityahi onootiiibo miyaaboti ficucafeteji, nooboro.

¹² Jaadi bu fañoojaoboco nuubo: Jiiibaimofaño machutaaco edeetavusumi digataavominaacoro, dinahabomico, diyotoco, difiitino iica inihibamivamoco icano cuuhuvadino, tolliro bu diito ico coovajirahi. Jaamaño diitoco ocoovano jaadaco diicicuujirahi.

¹³ Tolle icatino; jiiibaimoco edeetavusumi iidaasufimoco, ifino imitimehejeque, iigotitimehejeque, aatyimetimehejeque icamocoro cuhuva.

¹⁴ Jaadi jari imo imo diicaji ico diito jaadujitirahi. Jaaruno jaadaco gaayiciji ufucu jari iimifimo siino ubuheetesumi, nooboro.

Iguiraano Jiiibaimovi Ohoovicino.

¹⁵ Jilli Jesu unuunoco saafi igiciniumañoti Jesuco nuuhi: Imicani icajiiibo Moocaani aivojifaño machutaaco amachuubo, nooboro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Safoono saafi eetavuuhi machuta jiiibaimoco. Jaaboro tajiiibauhi sihidi miyaminaaco icuuhuvaqui.

17 Jaanaa amachucuujino iicacuunegui iicojiminnaafico galluubo, ucuuhu-vaumoco ijibeguetequi: Masaacu paryi fanooro icacuuhi mamachuqui, nooboro.

18 Jaarunaa famooro ticovauhi onoomo; saafi nuuhi: Jaachiijiro jinijeque naajejehi. Jaanoco meeciteji. Jaanegui ico neehi: Feejitih, nooboro.

19 Jaanoti bu saafi nuuhi: Jaachiijiro fahusecidiimo bueymico naajejehi. Jaamoco nisuteji. Jaanegui ico neehi: Feejitih, nooboro.

20 Jaanoti bu saafi nuuhi: Jaachiijiro atyabaco icijehi. Jaanegui ico neehi: Feejitih, nooboro.

21 Jaanegui ijeevivominaafi uhuumiuboro ihaivojiboco jibogovauhi paryicino. Jaaneri ihaivojibo isifiratuuboro, ijeevivominaafico nuubo: Goovano difoo cuumi jiihaiñeri. Jaaboro siva iidaasufiimoco, ifino iimitimehejeque, igotimehejeque, aatyimetimehejeque icano, nooboro.

22 Jaanobuunati ijeevivominaafi nuuhi: Aivojibo, onoobadi moonicuuhi. Jaarunofaño icanehiica saatoho iicajirumañeje, nooboro.

23 Jaanegui ihaivojibo diiboco nuuhi: Siino difoo. Jaaboro buhigueeje jiihaiñofaño iicamehejeque diicito taaja igahafequi.

24 Miyanotiro amiihaico neehi: Iticoni ucuuhuvarumo tamachutaati ajashuno itiivejitih, nooboro.

Cristo Dojicuti Ofoomo Jilli Icaji.

25 Jaanaa Jesu dojicuti sihid i miyaminaa feehicauhi. Jaanegui dojicuviro diitojaa iimeveuboro nuuhi:

26 Saafi tadyojicuti asaanoco iimogoobo caanico, seejico, mogaico, iseemeque, inahabomico, inagomico, bu ifi icarunoco icano ijiihevetiibo tadyojicuti saajitih.

27 Tolliro tamomohalliti ifico iguijenisunoco iimogotiibo tadyojicuti saajitih.

28 ¿Nacu amiihaiti saafi torrehacico eetavonoco iimogoobo iticoni tohaci ajaaducafotonoco gaajajiruubo? Diiboma imino ifetejidino iicaruva eetavejiruubo.

29 Jaanoti ihimahacinocoro iticoniibo iniihambi achahaneguiiha ijeevesuruva tohacijeque aatyimeme diiboco dejecujirahi:

30 Diibo jino ticonihinirahi eetavonoco. Jaaruubo imivehinitih, noomoro.

31 Jaabadiro saafi aivojibo siijiinijeo aivojiboma omoonicasijisumi imiyaminaa diez mildimoma iicaabo. ¿Nacu fine veinte mildimoma diibojaa asaaboco guinonijirahi?

32 Jaarunaa diiboco sahiigotiro iguiinonijirunoco agaajaaboro tehesiibaacaro diibojaa jibogoco galluujiro iimitocasiqi.

33 Jaabadi cajaanihacho amiihaiti paryi iinoco ejeevesutiibo tadyojicuti saajitih.

Imuhu Imo Afatyusumi.

(Mt 5.13; Mr 9.50)

34 Imuhu imihi. Jaarunaa iimo afatyusumi, ¿milli bu siino imitejiruno?

35 Jilli magañitacuuh jinijeguiiha imitino, bu abonoguiiha imitino icano. Amiihai nohojima mihicamo muguubu, nooboro.

¹ Jaanaaca paryi impuesto jaadusuminaa, paryi imitiminaa icamo saahicauhi diiboco iguubuniciqui.

² Jaanoma iicamo fariseomi, caatiniminaa icamo diibediti imitino neehicauhi: Jaani iimitimehejequere agaayiciboro diitoma machuubo, noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco jilli oovicuui:

⁴ ¿Nacu miijoho fine amihaiti ciendino ovejamima iicaabo saafi diitoti imitaruva noventa y nuevedimoco sihigo iimimañovi ificuhiniboro feetitirahi iguiinotoobo aatymetinohachuta?

⁵ Jaaboco aatymeebere imo imo ijijebaihaliivi ficuunichi.

⁶ Jaabo ijajaaago agaseebere inahabomico, ifiitinominaaco icano ocoovaaboro neehi: Uuma imo imo mihica tahoveja imitahiniboco atymecuui, nooboro.

⁷ Amihaico neehi: Tobadiro niqnejefaño iicamo aivo imo imo icanicahi saafi iimitiibo iimitico ejeevesuuboro iicasumi. Jaanoti noventa y nuevedimo iimitima achahamo iicamaño jinejeque bu jeevesujirumo. Jaanegui diito janaanivi imo imo iicano saafi iimitico ejeevesucusumi.

Nihibajevi Imitajevi Ohoovicino.

⁸ ¿Nacu cajaanoma gaigo fahuseecijeva inihibami iicanoti saje imitaruva cuugahuco inigoro guijaagoro, iminogayi guinejitirahi aatymetinohachuta?

⁹ Jaajeque aatymecuudi inagomi, ifiitinominaa icamoco ocoovagoro neehi: Uuma imo imo mihica; atymecuui tañihibaje imitahinijeque, noogoro.

¹⁰ Amihaico neehi: Tolliro Moocaani toomominaa sihidi imo imo icanicahi, saafi iimitiibo iimitico ejeevesusumi, nooboro.

Inihibamico Sicamañovi Agañifjübovi Ohoovicino.

¹¹ Tolliro bu Jesu nuuhi: Saafi miimisiici isemene misima icauhi.

¹² Jaanaa iguihoobo caanico nuuhi: Guihi, jisumiro uco daaci dinehejete ufucu uudi iicajirunoco, nooboro. Jaanegui caani diitisima inehejeque diitisima dugaacuui.

¹³ Jaanobuunati iguihoobo inehejeque anaajeuboro inihibamico allacaruui. Jaaboro toonoma tehesino siijiinijevi fuuhi. Jahigo paryi inihibamico iimitinovi gañiubo.

¹⁴ Jaanaaca diibo inihibamico agañicuunobuunati toojiinijevi sihidi ajeba icauhi. Jaaneri diibo ticovauhi sihidi ajebari iicaabo.

¹⁵ Jaanoma iicaabo dudicamaajeque guinutuubo toojiinijeominaafijaago. Jaabo diibo ifaafaimico tuumusuuhi.

¹⁶ Jaabo ifaafaimi machuta imitnoti imachuqui moonihicaurahi. Jaarunaa miñhaiñooba diiboco toonoti achicautihi.

¹⁷ Jaanoti esafutuubo: Guihirubi ijafaño sihidi idudicamaajeminaa machuta sihidi atyuuvonicinaaca, uujoho jimañovi ajebari nacatehi.

¹⁸ Dojicuviro uumiji guhirubi ijajaaago. Jaaboro diiboco neeji: Guihi, Moocaanihallivi, dihallivi icano imitino moonihicahi.

¹⁹ Jaanegui uujoho iimitimaño diseemenebadi icacuutihi. Jilli didudicamaajebebadiro uco deesticinico, nooboro

²⁰ dojicuviro uumicuubo caani ijajaaago.

Jaaboco tehesinotiro caani aatymeeuboro idaasuvuui. Jaaboro diibojaago ijinafatyuboro diiboco ihibicituuboro ninicuboro.

²¹ Jaanegui diibo caanico nuuhi: Guihi, Moocaanihallivi, dihallivi icano imitino moonihi. Uujoho iimitimaño uco diseemenebadi icacuutihi, nooboro.

22 Jaarunaa caani nuuhi ijeecivominaaco: Goovano iimichehuco mihicimoro diiboco mijihacu. Jaamoro usegaiiicuti ihusefa mificu, tihaijaaleti diiboco mijihacu icano.

23 Jaamoro niivigai icavaaboco mihicimoro magaaau, muduumoro jibaimoco meheetavequi.

24 Jaani taseemene uchuumucuubo siino ubuheetejirubadi iicaneguiiha, imitahiniboco siino mahatymeneguiiha, nooboro jibaimoco eetavuumo.

25 Jaanaaca ihamiyaabo sihi ifaguifano icauhi. Jaabo jaahe asaabo guubuuhi agaaseme amasivanoco.

26 Jaanegui saafiiti icojiminaafico ocoovauboro dilluubo: ¿Milli iicano oono? nooboro.

27 Jaanegui iimusuubo: Dinahabo gasehi. Jaanegui diicaani iniivigai icavaaboco gaicaausuhi milli icatibo imino agaseneguiiha, nooboro.

28 Jaarunaa diibo ihamiyaabo sihidi isifiratuuboro jaahe fuuguutibo. Jaanegui caani asaaboro diiboco noovauhi jaahe isaaqui.

29 Jaaboro caanico nuubo: Iiro gaajahi sihidi ficabano ima dudicamaaihicahi diijico gañitibo. Jaaruuboco safooba diniivimiti saafiigayiba daacitahi, tagataavominaama jibaimoobaco eheetavejirunaaca.

30 Jaanoti jaani daachi dinihibamico iimitino gaigoomima agañiboro agasebedi naha diniivigai icavaaboco gaicaauhi, nooboro.

31 Jaanegui caani nuuhi: Besh, ijoho fahijivaro uuma diicanicahi. Jaañaño paryi tañejeje diino.

32 Jaanoti imino jisumi jibaimoco mehetavomoro imo imo miicano, dinahabo uchuumucuubo siino ubuheetejirubadi iicaneguiiha, imitahiniboco mahatymeneguiiha, nooboro.

16

Iija Toomominaafi Iimitibovi Ohoovicino.

1 Jaadi tolliro Jesu nuuhi ijibogominaaco: Icaubo saafi sihidi nihibamima iicaubo, guubuuhi iija toomominaafi diibo nehejeque sicamañovi agañihicaunoco.

2 Jaanegui ihaivojibo ocoovauboro diiboco nuuhi: ¿Milli iicanoco iditi guubuhi? nooboro didudicamaajeti paryi uco diibogo. Jisu tadyudicamaajeminaafiti diiacuujitahi, nooboro.

3 Jaanegui iija toomominaafi esamaaihicauhi: ¿Milli fine icaji jisumi tahaivojibo tadyudicamaajeti uco agañidi? Sefatiji jinijeque esedijiruubo nucufeguehi sitaaco nihibamico idillunoco.

4 Jaaruubo gaajacuuhi jilli saatohoco aamusunoti diito uco iijafaño tadyudicamaajema achahasumi agaayicjinoco, nooboro

5 coovaubo saafiiri paryi saatoho ihaivojiboco edebeumoco. Jaaboro saafico dilluubo: ¿Minoodino ijoho tahaivojiboco debehi? nooboro.

6 Jaanegui diibo iimusuuhi: Debehi ciendino illuva tyigabaje diribanoco, nooboro. Jaanegui iija toomominaafi nuuhi: Jino didebehaamene, goovano casitvoobo bohonoti deetavo cincuentadinoro oono aameti, nooboro.

7 Jaabadiro sifiico dilluubo: ¿Jana minoodino ijoho tahaivojiboco debehi? nooboro. Jaanegui diibo nuuhi: Trigoco ciendino ticovo tiyiva, nooboro. Jaanegui nuubo: Jino didebehaame, bohaameti deetavo ochentadino ticovo tiyivaro, nooboro.

8 Jaanoco ihaivojibo agaajaciudi nuuhi: Taaja toomominaafi gaajaabo aivono ifuuruubo, sitaama imino iicaqui omooninoco. Jiinjieo miyaminaa gaajahi jinijeonehejeque, miyaavogominaa janaanici.

9 Jaanegui amiihaico neehi: Jino iimitino jiiijeeonehejeri gataavominaati mihici jiiijeeoneheje ifinidi amiihaico diito ufucu niquejefano ifinijitino iijanofano igayiciqui.

10 Miiidrunoma imino omoonibo, tolliro iguiraanoma imino moonihi. Jaanoti ajashurunoma imitino omoonibo, iguiraanoma tolliro imitino moonihi.

11 Jaamaano jino iimitino jiiijeeonehejeri imitino momoonimoco, umiiijoho bu amiihaico imiyaanehejeque acijirahi?

12 Jaanoti sitaano icarunoco imitino momoonihicamoco, umiiijoho bu amiihaico acijirahi amiihaiotiro iicaqui?

13 Chahaabo jeecevominaafi miimisiici aivojitisico ejeeivoobo, saafiico jiiijehueebere, saafiicoro gaiijiruubo. Saafiima imino iicaaboro saafiiditi imitino esamaaiiruubo. Jaabadiro Moocaani, bu nihibami icanoco sano mejeecejitirahi, nooboro.

14 Jaanoco fariseomi nihibamima imoyiciminaa iicamaano jilli unuunoco paryi uguubuumoro Jesuco dejecuumo.

15 Jaanegui Jesu diito nuuhi: Amiihai miyaminaa imefeenevi iminobadi mihicahi. Jaarunaa Moocaani amiihai jeebiico gaajahi; miyaminaa sihidi jeevahibadi eesicininoco Moocaani jiiijehuehi.

Moise Tajiba, Moocaani Aivoji Icano.

16 Siiicjeti Moise tajiba, Moocaani iimaaminaa icano icahicauhi, Jua ifiivutinohachuta. Toonotiro iimi Moocaani aivoji iiji jiiibogocafetehi. Jaanofenedi famooro sefacinahi ijicafetequi.

17 Tihino niqueje, bu jiiijee icano ifinino. Jaano janaanici jeevano tajibati sasitugayi afatyejiruno.

Jesu jiiijehuehi Gaigooce Ejeevesunoditi.

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12; Tolliro meeci Rm 7.1-3; 1Co 7.10-16)

18 Saafi miyaminaafi mogaico ejeevesuuboro sifigoco iiicibo iimitinoco eetavehi. Jaabadiro ejeevesucinigoco iiicibo iimitinoco eetavehi.

Sihidi Nihibamima Icaabo, Lazaro Icano.

19 Safoono icaubo saafi sihidi inihibamima iicaubo. Jaabo iminoono gaachehunofano jicamaahicauhi ovosinoono. Jaaboro fafucuvaaciviro jiiibaimoco sihidi ovosinoono. Jaanaa tolliro icaubo saafi

20 iidaasuubo sihidi icininisoma icaabo baavi gicinihicaubo inihibamima iicaabo guhugavi.

21 Jaabomaje tuvaveguehicaurahi inihibamima iicaabo machuta usuuvineri. Jaaboco jicumi asaamoro itujaavonoco nejeechicauhi.

22 Jaanofeene iguijeveubomajeque ciiumo. Jaaboco Moocaani toomominaa satyuuhi icojivi. Jaanaa tolliro bu inihibamima iicaubo guijeveuhi. Jaaboco ciiumo.

23 Jaabo inihibamima iicaubo idaasuno icahicauhi iguijeveme iicafihigo. Jaabo tahigoti caamoco emeeiubo atyimeuhi Abrahamco Lazaro iicojiri iicaaboma.

24 Jaanegui coovadiivuubo: Guihi Abraham, uco didaasugo. Jaaboro Lazaroco tajiba ofooboro ihusegai nijequeque nifaihufano amatyusuuboro tañejeba nijequeque isicusuvaqui. Jino ciiijigaijefano sihidi idaasuno icahi, nooboro.

25 Jaarunaa diiboco Abraham nuuhi: Taseemene, desafoto jiiijehalliri idiicahinisumi imino diicahinahi. Jaanoti Lazaro idaasuno icauhi. Jaaruubo jisumi juuga jacusucinahi. Jaanoti ijoho idaasuno diicahi.

²⁶ Jaanomaryo bu amiihai miihaiti sicaisitu oonaagonovi mihicahi. Jaa-maño juugati tahi efeejirumo. ¿Milli bu feejirahi tahigototo? ¿Milli bu juugavi fatyejirahi? nooboro.

²⁷ Jaanegui inihibamima iicaubo nuuhi: Jaaneguiiha taca Guihi Abraham, ico neehi: Jaabo Lazaroco galluuhi guhirubi iijajaago,

²⁸ ofooboro sahusedimo tañahabomico ijibeguetequi. Jaanoti juuga jino iidaasumañovi tolliro saadimo, nooboro.

²⁹ Jaaruuboco Abraham nuuhi: Diitoma icano Moise acaatinuhaamene, Moocaani iimaaminaa acaatinuhaamene. Jaanoco iguubuqui, nooboro.

³⁰ Jaanegui inihibamima iicaubo nuuhi: Jiihi, guihi Abraham, jaarunaa saatoho iguijevecuumoti diitoco ijibogoturuva iimitico jeevesujirumo, nooboro.

³¹ Jaarunaa Abraham diiboco nuuhi: Moise, Moocaani iimaaminaa icamoco uguubutihachijii, tolliro bu saatoho iguijevecuumoti ifuuruva gu-bujitirumo, nooboro.

17

Iimitinofaño Agañisujiruno Ñihicu.

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

¹ Jaadi Jesu nuuhi ijibogominaaco: Icamo iimitino, miyaminaaco imitinofaño agañisuno. Jaarunaa idaasucani icajiiibo sitaaco imitinofaño agañisuubo.

² Imijiruno diiboco guisibatyigabari icodaaheti muduujenimoro muuaifaño magañino. Jaano janaanici idaasuno icajiruubo seemeneque imitinofaño agañisuubo.

³ Mehesicini amiihai nahabo amiihaico imitino omoonihachijii diiboco miiiba. Jaabo iimitico ejeevesuhachijii diiboma mihimibachucasi.

⁴ Safucuro sahuse juugahuseti mifooci icano imitino omooniboro, bu tonoodifovaro dijaa asaaboro siino tolli icacuujitiihii onoohachijii, imino diiboma mihimibachucasi, nooboro.

Miyaavogo Mitya.

⁵ Jaanegui iminimuminaa Aivojiiibo Jesuco nuuhi: Miihaico daamusu janaanici mimiyaaveguequi, noomoro.

⁶ Jaanegui Aivojiiibo Jesu diitoco nuuhi: Amiihai miyaavogo mostaza noovata toogaidino iicahachijii jiho sicomor onoohoco meneejirahi: Jinooti gajjuuvoho muuaifeenevi dulleevete munuuruva, amiihaico tooho: Jii, neejirahi.

Jeecivominaafi Omoonifno.

⁷ Amiihaiti cajaanihacho ijeecevominaafima iicaruva ududicamaaihicaabo faguifañoti agaseebeque: ¿Nacu saacu, casivoobo, machucu, meneejirahi?

⁸ Cha, tolli icatino. Fine meneejirahi: Tamachutaaco deetavoobo uco dihaivojiiiboco deecivo machuqui, aduqui icano. Jaadi jari ijohochachuqui, daadujii icano, meneejirahi.

⁹ ¿Nacu dijeecivominaafico atajiiibanoco eetavonohallivi graciaco daacijirahi? Tolli icatino.

¹⁰ Tolliro amiihai Moocaani atajiiibanoco mihimivucuudi monoo: Jilli miihai miiifono jeecivominaa jilli atajiiibanocoro meheetavomaño, nooboro.

Jesu Buheesuhi Fahuseecidimoco Foojohoma Icamoco.

11 Jesu Jerusalejaago ufuubo fatyuuhi Samaria jiiinije, Galilea jiiinije icanofeenedi.

12 Jaabo toojiiinijeocuumi saacuumivi #futuubojaago saaumo fahuseeci gaifiimi foojohoma iicaumo. Jaarumo diiboti thesino ujulleecamaaivau-moro sefano nuumo:

13 Jesu jiiibogominaafi, mihaico didaasugo, noomoro.

14 Jaamoco Jesu aatyimeuboro nuubo: Mofoomoro sacerdotemico mihifusuto, nooboro.

Jaanegui ufuumoti jiihaivi ifoojoho buuhi.

15 Jaanegui saafi ubuheecunoma iicaubo dojicuviro uumiubo Moocaan-ico imooboro sefano.

16 Jaaboro Jesuguiino ememuivuboro jiiinijehallivi javuvuubo graciaco ihaciqui. Jaabou Samaria jiiinijeoobo.

17 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Nacu famooro fahuseecidimo mubuheetihi? ¿Cuuca nacu saatoho nuevedimo?

18 ¿Jaani idiiiboro siicumioobo uumihi Moocaanico iimegui? nooboro.

19 Ifoojohoma iicauboco nuubo: Gañivoobo, fuucu; imiyaavogomaño buheetecuui, nooboro.

Milli Fine Moocaani Aivoji Gaseji.

(Mt 24.23-28, 36-41)

20 Jaanaa fariseomi Jesuco dilluui: ¿Cusumi Moocaani aivoji gaseji? noomoro.

Jaanegui diibo iimusuuhi: Moocaani aivoji agasene siinoco mahatyimenicinobadi jeevatino.

21 Juu icacuuno, jahi icacuuno noorajitino, Moocaani aivoji amiihaifeeneri icacuui, nooboro.

22 Ijiiibogominaaco nuubo: Ufucu amiihai mihimegueji mahatyimeneque Miyaminaafibadi Ifiivuubo fucuti. Jaarumo mahatyimejitihii.

23 Jaasumi amiihaico saatoho neeji: Juu icacuuno, jahi icacuuno, noomoro. Diito dojicuti mefeedinoo.

24 Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajino jilli jeevaji: Oono sisi nique-jeguiinodi saanaagojoti siinaagojevi anamebanicibadi.

25 Jaaruubo iticoni sihidi idaasuno icaji, jisumiomiyaminaa uco jiiheveji icano.

26 Miiro johono Noe iicausumi iicaubadi icajino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajino imega.

27 Miiro miyaminaa machuhicaumo, aduhicaumo, taabavahicaumo, iseemeque tajenihicaumo icano. Jaanaaca Noemi imeenegafaño jicafutuui. Jaanaaca sihidi niija aaguunerii paryi saatoho guiyeveui.

28 Jaabadiro bu Lot onoobo iicausumi icauno machuhicaumo, adu-icaumo, naajecasihicaumo, basuhicaumo, iijanoco eetavehicaumo icano.

29 Jaanaaca Lot Sodoma cuumiti ufuunobuunati niquejefañoti aifuuno ciijigaima guisibano ijigauno. Jaaneri paryi tuucuumi miyaminaa gui-jeveui.

30 Tollireji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo ajafeveedi.

31 Tusumi saatoho iijahalliri mihicahachiiji miniitomoro iijafañoti amiihai nehejeque mihicitedino. Jaanoti saatoho buhigo mihicahachiiji amiihai iijajaago muhuumidino.

32 Lot taabati mehesafoto.

33 Miiro ifiico idaasuno omooninoti ataajasugoobo ifiico mitasuji. Jaanoti ifiico Moocaanijaagodi imitasuubo ifiico taajasuji.

³⁴ Amiihaico neehi: Tufucu miitooci saabafaño cigaji. Jaamisiti saafi imiyaavogotii bo satyocafeteji diiboco sihidi jeevano idaasuno imooniqui. Jaanoti saafi imiyaavogoobo coovovacafeteji.

³⁵ Bu miimifeeci gaigoomife sano garyiihañiji. Jaamifeti saafigo imiyaaveg-uehicatigo icicafeteji diigoco sihidi jeevano idaasuno imooniqui. Jaanoti saafigo imiyaaveguehicago jeevesucafeteji.

³⁶ Bu miimisiici buhigo icaji. Jaamisiti saafi icicafeteji. Jaanoti saafi jeevesucafeteji, nooboro.*

³⁷ Jaanoco uguubuumoro diiboco dilluumo: ¿Aivojii bo, conoovi fine tolli icajino? noomoro.

Jaanegui diibo nuuhi: Tuucita iicahigo añimi igaivefihii, nooboro. Jaabadi niino jaadusufucusumi imiyaavogotimoco idaasuno ifeteji.

18

Imitino Fagominaafivi Ohoovicino.

¹ Jesu oovicuhi Moocaanima ihiimaamo quehecuno iicaqui.

² Diitoco nuubo: Saacuumivi icaubo saafi fagominaafi Moocaanico ñiñicuguuñi bo. Tolliro miñhaiñoobaco gaijihicauti bo.

³ Jaacuumivi tolliro fibaijigo icauhi. Jaago saicino diibojaa feehicauhi iminaafima imitino iicahicaunoco diigoma iimibachuqui.

⁴ Saicino diibo diigo unuurunoco: Jii, neehicautii bo. Jaanofeene esafutu-uboro nuubo: Moocaanico ñiñicugothi, miñhaiñoobaco gaijitihi icano.

⁵ Jaarunaa jaamo fibaijigo asaagoro gañuhusuno uco moonihicahi. Jaanegui diigohalliti icaji siino saicino saacuuñi iicaqui tajeebiico uco nijii nijii moonidigo, nooboro.

⁶ Jaanoco Aivojii bo Jesu nuuhi: Jillii nuubo iimitino fagominaafi.

⁷ ¿Nacu jaabadi Moocaani iicimo diibovi ñi daasuvomo fucuhachuta, cuu-jehachuta icano idilluruva diitohalliti Moocaani icajitiruubo? ¿Nacu fine diitoco tuumusujiruubo?

⁸ Amiihaico neehi: Tuumusuti bo diitoco goovano amusujiruubo ¿Nacu fine uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo siino jiiñijevi asaadi fine miyaavogoco atyimeji? nooboro.

Fariseomii bo, Impuesto Jaadusuminaafi Icanovi Ohoovicino.

⁹ Saatoho: Miñhai aivo miyaamo, noomoro sitaaco itisuhicaunoma iicaubo jillii ohoovicuuboro nuubo:

¹⁰ Safoono miimisiici gaiñimisi templojafaño fuuhi Moocaanima iimaaqui. Saafu fariseomii bo. Jaanotii saafi impuesto jaadusuminaafi.

¹¹ Jaanaaca ifariseomii bo julleeciñi bo Moocaanima ihiimaaubo jillii neehicaui: Moocaani ico imehi saatoho iicabadi uujoho nanivaminaafi icatihi, sitaaco imitino moonitatihi, gaigoomima icatatihi, jaani impuesto jaadusuminaafibadi icatihi,

¹² sajuguisivi mifooçi machuti bo icafihi, uujoho paryi aagananoti fahuseeci sano ico acifihi, nuuruubo, nooboro.

¹³ Jaanoti jillii impuesto jaadusuminaafi thesino icahicaui caamo nique-jejaagoco meeci bo, jillii icidi ticovoco aamihicaubo nooboro: Moocaani uujoho imitimiinaafi uco didaasugo, nooboro.

* 17:36 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

14 Jaanoti amiihaico neehi: Jaani impuesto jaadusuminaafi iijajaa fuuhi jeebii imicuubo. Jaanoti fariseomiooboco Moocaani gaayiciutihi. Jilli iica-maño: Uujoho sihidi jeevahi, onoono guinovici ficucafeteji. Jaanoti: Sihidi jeevahi, onootiiboco sihidi jeevasujiibo, nooboro.

Jesu Seemeque Imino Onoono.

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Tolliro bu seemegayimico Jesujaa sivahicaumo diitoco idudiciqui. Jaanoco iijibogominaa aatyimeumoro isivaumoco ibahicaumo.

16 Jaanegui Jesu diitoco ocoovauboro nuuhi: Jaafa tajaa seeme saahi: Mefeedino, meneejirahana. Diitobadi iicamedi Moocaani aivoji icahi.

17 Miyanotiro amiihaico neehi: Moocaani aivojico seemene iicabadi agaayicitiiho, tahi ufucu feejitihii, nooboro.

Sihidi Inihibamima Iicaabo Jesuma Iimaahi.

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Jaanaa saafi aivojiibo Jesuco dilluuhi: Idiimiibo Jibogominaafi, zmilli fine mooniji ifinijitino fiivoma icaqui? nooboro.

19 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: zmilliti: Jaabo uco iimiibo, neehi? Idiihoro saafiro iimiibo Moocaani.

20 zNacu gaajahi Moocaani tajibaco? Sifigoti taabavadino, guijenidino, nanivadino, sitaaditi sicamañooco dibeguedino, diicaani, diiseejii icamisico gaiji, nooboro.

21 Jaanegui diibo nuuhi: Seemenetiro uujoho paryi tolli moonifihii, nooboro.

22 Jaanoco uguubuuboro diiboco Jesu nuuhi: Icanehiica sano dihimega; Foobo dinehejeque paryi naajete. Jaaboro inihibamico idaasumoco daaci. Jaadi jari niquejefaño sihidi dinehejema diicaji. Jaaboro tadyojicuti disaa, nooboro.

23 Jilli diiboco unuuneri sihidi idaasuvuubo sihidi inihibamima iicaumaño.

24 Diibo idaaasuvuunoco Jesu aatyimeuboro nuuhi: Aivo jeedi tihino sihidi inihibamima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono.

25 Tihijitiruno camello januuu ojeri afatyono. Jaanoti sihidi jeevano sihidi inihibamima iicaabo Moocaani aivojifaño ofoono.

26 Jaanoco uguubuumo nuuhi: zJaanegui cajaanoty fine taajahirahi? noomoro.

27 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyaminaadi tihino Moocanidi tihitihii, nooboro.

28 Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Aivojiibo mihai paryi monehejeque mejeevesumoro ima mihiguehi, nooboro.

29 Jaanegui Jesu nuuhi: Miyanoti amiihaico neehi: Cajaanotyohacho iijaco, caanimico, inahabomico, mogaico, iseemeque icano

30 Moocaani aivojiguiinodi ejeevesumo jiijehallivi janaanici gaayiciji. Tolliro ufucu niquejefaño ifinijitino fiivoma icajimo, nooboro.

Siino Jesu Iguivejejinoco Jibeguehi.

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Jaadi Jesu fahuseeci siino miimisiici icano icamoco iijibogominaaco ijeevadi ocoovauboro nuuhi: Jisumi Jerusalejaago mefeehi paryi Moocaani iimaaminaa uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubediti acaatinuobadi iicaqui.

32 Jaaboco uco sihigo miyaminaaco acijimo. Jaamoro uco dejecujimo imitino onoomoro jirebamaaijimo,

³³ ahaamimoro, guijenijimo. Jaaruubo mifucuci, safucu icanobuunati guijevfeeneteti siino buheeteji, nooboro.

³⁴ Jaarunoco diito ajashuno gaajautihi jinejete unuunoco diitedi toovono iicaumaño.

Jesu Jerico Cuumiri Icaubo Aatyimetiboco Buheesuhi.

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Jaanaa Jesu Jerico cuumiti fiiticuunaa saafi aatyimetibo jihaijiniri giciniuhi nihibamico idilluubo.

³⁶ Jaanaa sihidi miyaminaa ofoomoco uguubuuboro dilluubo: ¿Milli iicano? nooboro.

³⁷ Jaanegui nuumo: Jesu Nazareoobo feehe, noomoro.

³⁸ Jaanegui sefano coovadiivuubo: ¡David Iyaachi, Jesu, uco didaasugo! nooboro.

³⁹ Jaarunaa imegavi ufuumo diiboco ibauhi illivequi, noomoro. Jaarunaa janaaniciviro coovadiivuubo: ¡David Iyaachi, uco didaasugo! nooboro.

⁴⁰ Jaanegui Jesu ujulleveuboro tajibauhi diiboco ihicitequi. Jaanegui icijeuboco Jesu nuuhi:

⁴¹ ¿Milli ico omooninoco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui aatyimeutiibo nuuhi: Aivojibo, aatyimeneque imeguehi, nooboro.

⁴² Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¡Jii, daatyime! Imiyaavogomaño buheesucafetehe, nooboro.

⁴³ Jaasumiro diibo atyimeuhi. Jaaboro Jesu dojicuti fuubo Moocaanico imooboro. Jaanoco aatyimeumo paryi miyaminaa Moocaanico imehicaui.

19

Zaqueo.

¹ Jaadi Jesu Jerico cuumifeenedi fuuhi.

² Jaacuumifaño icaubo Zaqueo onoobo impuesto jaadusuminaa aivojibo.

³ Jaabo Zaqueo Jesuco imuguuhi aatyimeneque. Jaaruubo atyimehicautihi baareebegayi iicamaño, sihidi miyaminaa iicauneri icano.

⁴ Jaanoma icaubo imegavi ijinafatyuboro imoho sicomor onohori caamo fuubo Jesu afatyujino fiitino iicauheri toohoti diiboco ihatyimequi.

⁵ Jaanaa Jesu toonodi afatyuubo caamoco emeeciuboro diiboco nuuhi: Zaqueo, goovano tahigoti niito jaachijji diijafaño ifeteji, nooboro.

⁶ Jaanegui Zaqueo goovano iniituuboro imo imo Jesuco gaayicubo.

⁷ Jaanoco paryi aatyimeumoro imitino neehicaumo: Imitininaafi iijafaño Jesu ifetehe, noomoro.

⁸ Jaanegui Zaqueo ujulleveuboro Jesuco nuuhi: Meece Aivojibo, tañehejete feenedi idaaufimoco aciji. Jaanoti saatehediti abañiboro ananihichahijji, iguenemehejedino ticovovi janaanici aciji, nooboro.

⁹ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jijjaavi jaachijji taajasu gasehi jaani tolliro Abraham iyaachi iicamaño.

¹⁰ Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saahi imitahinimoco iguinooboro taajasuqui, nooboro.

Fahuseecidino Nihibajenevi Ohoovicino.

¹¹ Jaamo miyaminaa Jesu jilli onoonoco guubunichicaumo. Jaanegui jilli oovicubo Jerusaleti ifiticuuneguiha. Jaanaa diito esamaahicaui: Fine jisumiro Moocaani aivoji gaseji, noomoro.

¹² Jaanegui diitoco nuubo: Safoono icaubo saafi gaifi iyotobadi obocifibo. Jaabo fuuhi tehesino siijiinijevi tahi diiboco aivojiboti ificuudi dojicuviro ihuumiqui, aivojiboti iicaqui.

¹³ Jaabo ifuucuquiro fahuseecidimoco ijeecevominaaco coovaubo. Jaaboro diitoco aciubo nihabajene sihidi ijaada iicanoco. Jaamoco nuubo: Naa-jeteque meheetavo jino nihibamiri ofoobo agasenehachuta, nooboro.

¹⁴ Jaaruuboco ijiinije miyaminaa jheguehicauhi. Jaamoro diibo dojicuti saatohoma jibogoco galluumo: Mihimogotihidi diibo mohavojiboti iicanoco, noomoro.

¹⁵ Jaarunaaca diiboco aivojiboti ficuumo. Jaadi diibo siino ijiinijevi uumi-ubo. Jaadi cuuhuvaubo ijeecevominaaco nihibamico aaciumoco minoodino agaanacuunoco igaaajaqui.

¹⁶ Jaanegui iticonioobo asaaboro diiboco nuuhi: Aivojibo, dinihibami fahuseecidino janaanici gaanacuui, nooboro.

¹⁷ Jaanegui ihaivojibo diiboco nuuhi: Aivo imino, ijoho aivo iimino jeecevominaafi ajashurunohallivi imino omoonimaño ico fahuseeci cuumivahallivi aivojiboti ficuji, nooboro.

¹⁸ Jaanaa saafi asaaboro nuuhi: Aivojibo, dinihibami sahusedino janaanici gaanahi, nooboro.

¹⁹ Jaaboco tolliro iimusuubo: Ijoho sahuse cuumivahallivi aivojiboti diicaji, nooboro.

²⁰ Jaanaa sifi asaaboro nuuhi: Aivojibo, jino dinihibami filluchehufaño ificuhinino;

²¹ Ico nihicuguehi sihidi edeevaneguiha. Jaabo ijoho ificutimañoti dūcihi abasutirumañoti inoovataco dūcihi, nooboro.

²² Jaanegui ihaivojibo diiboco nuuhi: Imitino jeecevominaafi dihiimaatiro ico mooniji, iiro gaajacuui uujoho sihidi ejeevaaboro ificuitimañoti icinoco abasutimañoti onoovasunoco.

²³ Jaanegui, ¿collihi jana tañihibamico bancojafaño ficuuhinithi uujoho uhuumiibo tañihibami agaananoco fanooro agaayicijirunaaca? nooboro.

²⁴ Iicojiri iicuumoco nuubo: Diibediti inihibamico mudumithici. Jaamoro fahuseecidinoma iicaaboco mahaci, nooboro.

²⁵ Jaarunaa diito diiboco nuuhi: Aivojibo, diiboma fahuseecidino icacuno, noomoro.

²⁶ Jaarunaaca ihaivojibo diitoco nuuhi: Amihaico neehi: Iicanoma iicaaboco siino janaanici aciji. Jaanoti inoma achahaaboti paryi iicarunogayico dumithiciji.

²⁷ Jaanoti uujoho aivojiboti iicanoco iimeguehinimo taminaaco juuga misivamoro tahimefeenevi magaisiraici, nooboro.

Jesu Jerusale Cuumifaño Jicafetehi.
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Jilli unuunobuunati Jesu fuuhi Jerusale cuumijaago.

²⁹ Jaabo Betfaje, Betania icano cuuminoti fiitacuunaaca tolliro Olivohono iicagaji fiitino iicacuudi miimisiici ijibogominaatisiti agalluuboro nuuhi:

³⁰ Mofoo joono ifitacuumijaago. Jaamisi tuucuumivi mihifotomisi mahatyimeji burrogayivi duujeciniboco mihaiñooba diiberi igotiboco. Jaaboco misinaayumisiro misiva.

³¹ Amisico cajaanoyhacho: ¿Collihi momoonihi? onohachijiji, monoo: Mohavojibo eneeneguiha, noomisiro.

³² Jaanegui diitisi ufuumisi atyimeteuhi paryi Jesu unuubadi.

33 Jaamisi iburrogayico siniumisico abajato nuuhi: ¿Collihi moburroco misinñhi? noomoro.

34 Jaanegui diitisi nuuhi: Mohaivojñbo eneeneguiha, noomisiro.

35 Jaadi diiboco Jesujaago asatyuudi igaachehunoco iburrohallivi ifcunoro Jesuco diibohallivi casihacuumo.

36 Jesu diiberi ofoobo imega igaachehunoco jeebumoro feehicaumo jñhaifaño.

37 Jaabo Olivohono icagajiri guino niituunaaca, paryñcino miyaavogominaa diibo dojicuti ufuumo ticovauhi sefano onoomo Moocaanico iimomo sihidi ejeevanoco aatyimeunoma iicamo

38 neehicaumo: ¡Imicani Aivojñbo, Mohaivojñbo memeri asaabo! ¡Niquejefaño sajeebñi! Moocaanico mihimo! noomoro.

39 Jaanegui saatoho fariseomi diitofaño iicaumo nuuhi: Jñbogominaafi, didojicuti asaamoco ñiba, noomoro.

40 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amñhaico neehi diito illñvuruva guisibano coovadiinamaajirahi, nooboro.

41 Jaabo Jerusale ifiticuunoco aatyimeuboro tuucuumihallivi taaubo:

42 Hñjoho jaachijñi difucuvi ico sajeebñico aacijirunoco gaajaruva sajeebñi diicajirahi. Jaaruno ñidi otoovomaño daatyimetihñi.

43 Safucu ñidi idaasufucu gaseji diminaa dihallidi emecuvejifucu dihallidi emecuvomoro fahigovati ico mooniji,

44 ico jinñjehallivi agaññmoro dimiyaminaaco gaisiraicijimo. Jaamoro sababa dihallivi guisibaco jeevesujitimo, Moocaani ico abaavafucuco agaacitimaño, nooboro.

Jesu Templojaco Imibachuuhi.

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Jaaboro Jesu templojafaño ufuuboro ticovaubo toojafaño anaajemeque isivi agaññubo.

46 Jaaboro diitoco nuubo: Caatinhaamefaño jilli noono: Taaja Moocaanima iimaajareji, noono. Jaarujaco amñhai nanivaminaa iijatiro miminiyuhi, nooboro.

47 Jaabo Jesu fafucuvaaciviro miyaminaaco templojafaño jñbogooboro icahicauhi. Jaarunaa sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, tuucuumi aivojito icamo diiboco iguijeniqui ituma ifehicauhi.

48 Jaarumo toonohalliti omoonijirunoco atyimehicautimo paryi miyaminaa diibo onoonoco uguubunicimo iicaumaño.

20

Jesu Mitya Iiji.

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

1 Safoono Jesu templojafaño icaubo miyaminaaco taajasubogoco jñibogoobo. Jaanaa gaseumo sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, quillahuto icamo.

2 Jaamoro diiboco dilluumo: Mñhaico ñibogo, ¿mñjoho iijiti jilli moonihi; mñjoho ico eneeneguiha? noomoro.

3 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uujoho tolliro amñhaico dilluji, uco mihiimusu:

4 ¿Nacu, mñjoho Juaco tajñbauhi miyaminaaco initiqui? ¿Moocaani, nacu miyaminaa? nooboro.

5 Jaarunaa diito sanomiro noocasihcauhi: ¿Milli fine meneeji? Moocaani tajiibari munuuruva du: ¿Collihi jaanoco mimiyaavogotihí? mihaico neejiruboo.

6 Jaanoti miyaminaa tajiibari munuuruva, mihaico paryi miyaminaa guisibaneri gaicaaujirahi, miyanotiro Jua Moocaanifañodi ihiimaahicaunoco imiyaavogomoro.

7 Jaamoro nuumo: Magaajatihí. ¿Mijohohacho fine Juaco miyaminaaco inijinoco tajiibauhi? noomoro.

8 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Ji, tolliro amihaco uujoho neejitihí mijoho tajiibari omooninoco, nooboro.

Imitino Dudicamaajeminaavi Ohoovicino.

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9 Jaadi Jesu miyaminaama ihiimaaboro jilli oovicuhi: Saafi miyaminaafi baacuco sihidi basuuhí. Jaaboro dudicamaajeminaaco toonoco utuumusuuboro. Sihí tehasino fuubo tahi guenene iicaqui.

10 Jaano ibaacu onoovacuudi iicojiminaafico galluubo diitojaago imañoonoti diibojaago diito igalluuqui. Jaaruboco diito ahaamihicaumoro botiboco dojicuviro diibojaa galluumo.

11 Jaanegui toono abajaabo sifiico galluuhi. Jaaboco tolliro idicuno, unumoro aamiumo. Jaamoro botiboco dojicuviro galluumo.

12 Jaanegui siino bu sifiti galluubo. Jaaruboco itihivasuumoro buhigovi gañiumo.

13 Jaanegui jari ihabajaabo nuuhi: ¿Milli fine mooniji? Agaijubo tasemeneque galluji. Jaaboco aatyimemere fine bocigujimo, nooboro.

14 Jaaboco aatyimeumoro noocasiumo: Jaani duhu imi toonoco agaayicijiibo. Masí miguijeniqui. Jaadi jari mihai toono abajatoti mihicaji, noomoro.

15 Jaamoro tomañoti sihigovi asatyumoro diiboco guijeniumo, nooboro Jesu diitoco dilluuhi: ¿Jaamoco milli fine tofagui abajaabo diitoco fine mooniji?

16 Asaaboro diito dudicamaajeminaaco ifinisuuboro toonoco sidudicamaajeminaaco acijiibo, nooboro.

Jaanoco uguubuumoro nuumo: ¡Chaha, Moocaani tolli moonidino! noomoro.

17 Jaanegui diitoco Jesu emeeciuboro nuuhi: ¿Nacu, milli eneejiruno jino Caatinhaamefaño icahi? Jilli du noono:

Guisiri iijanoco eetavonicimo imiguiisibaco itihisuumoro gañihi. Jaaruno-

faño saafi agaajaabo tobaco dojicuviro icihí toba iminoco agaajamaño.

Jaaboro aivo imimaño ficuubo, noono Caatinhaamefaño.

18 Jaabahallivi aacotomo gafaryunamaaji ididaheje. Jaanoti cajaanoyohallivi toba aacotohachiji diitoco quicheycijiiba, nooboro. Jilli nuubo Jesu diiboco imiyaavogotimoco ufucu omoonjinoco.

Impuestoditi Ihiimaano.

(Mt 22.45-46; 22.15-22; Mr 12.12-17)

19 Jaasumiro Jesuco sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo gaayicujirahi diitoti onoobo siinovi ohoovicuboro eneehicaunoco agaajuumoro. Jaarumo miyaminaati iguiuhi.

20 Jaamoro saatohoti galluumo iimimobadi asaamoro diibo siibadi onoonoco uguubuumoro diiboco asatyomoro aivojibo usefaño ihacitequi.

21 Toonegui diito diiboco jilli dilluuhi: J̄ibogominaafi, m̄ihai magaajahi ij̄joho miyaanoco imino onoboro, miyaanoco idiibeguehicanoco; paryi miyaminaaco sabadiro edeesicin̄iboro Moocaani j̄ihaiti imino d̄ibeguehi.

22 M̄ihaico dinoo: ¿Naa Cesar impuestoco ajaadusunoco majaaduji? ¿Nacu, majaadujit̄ihi? noomoro.

23 Jaarunaa diito diibohall̄ivi imit̄ino ihiimaanoco agaajac̄uboro diitoco nuuhi: ¿Coll̄ihi uco mabañ̄ihi?

24 Eneecata uco saje nih̄ibajeti m̄ihifusu. ¿Nacu m̄ijoho ime jana jino, jino imomo acaatin̄icin̄ino icano?

Jaanegui diito nuuhi: Aivoj̄ibo Cesarno, noomoro.

25 Jaanegui diitoco nuubo: Cesarno iicanoco Cesarco mahaci. Jaanoti Moocaaninoco Moocaanico mahaci, nooboro.

26 Jaamaño diiboco in̄isuurumo ic̄iut̄imo mill̄i miyaminaafeenevi un̄uut̄imaño. Jaamoro sihidi jabaf̄iituumo diitoco tolli iimusuuneri. Jaamoro ll̄ivi icacuumo.

Siino Mubuheetejinoti Idilluuno.

(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Jaanobuunati saatoho saduceomi iguijevecuumo siino buheetejit̄ihi onoonic̄imo Jesujaago asaamuro diiboco nuumo:

28 J̄ibogominaafi, Moise m̄ihaidi caatin̄iui: Saafi nahabo mogai seemevat̄igo coj̄iti iguijevehachīji, inahabo ifbaj̄igoco ic̄iiboro diigoma iseemevaqui inahaboco ibuunanīqui, nooboro.

29 Safoono icauumo sahuse juugahuseti miimisīci icamo saafi seemere. Jaamoti ihamiyaabo it̄iconi taabavauhi. Jaaruubo guijeveuhi seemevat̄iboro.

30 Jaanegui saafi inahabo ifbaj̄igoco ic̄iui. Jaaruubo tolli ro seemevat̄iboro guijeveuhi.

31 Jaanegui jaano all̄iv̄ioobo diigoco ic̄iurahi. Jaabadiro famooro diigoma icauhi. Jaarumoti saafiiba seemevat̄imoro paryi guijeveumo.

32 Jaanobuunati bu tolli ro diigo guijeveuhi.

33 Jaamoti buheetefucu, ¿cajaani taabaji fine? Famooro diigoco atabavacuumoti, noomoro.

34 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jino j̄iin̄ijehall̄ivi miyaminaa taabavacasihi.

35 Jaanoti ufucu ubuheetemere sīij̄iin̄ijevi Moocaani eneeneri iimihusemaño ifotomo tahi taabavajit̄ihi, iseemeque tajen̄ijit̄imo icano.

36 Siino tahigo iguijevecuujit̄imaño Moocaani toom̄inaabadiro icacuujimo siino ubuheetecumaño Moocaani seemerucuj̄i icano.

37 Moise tolli ro m̄ihaico gaajasuhi iguijevecuumo ubuheetejinoco Caatin̄ihaamefaño imohogaȳi ij̄igahicaumañ̄ovi. Jaamañ̄ovi noono: Aivoj̄ibo Moocaani Abraham, Isaac, Jacob icamo Aivoj̄ibo.

38 Jaabo Moocaani iguijevecuumo aivoj̄ibo icatino ubuheeme Aivoj̄ibo. Jaabo Moocaanidi paryi diito buheeme, nooboro.

39 Jaanegui saatoho caatin̄im̄inaati diiboco nuumo: Imino neehi, j̄ibogominaafi,

40 noomoro siino diiboco dillucut̄imo.

¿M̄ijoho Iyaachi Fine Cristo?

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Jaadi Jesu diitoco nuuhi: ¿Mill̄i jaamo Cristoco David iyaachi neehicahi?

42 M̄i ro David icaruubo Salmohaamefaño nuuhi:

Mohaivoj̄ibo Moocaani Tahaivoj̄ibo Cristoco nuuhi: Tamiyanaagonovi cas̄ivo,

43 diminaaco ditihaguino uujoho ificuunohachuta, nuubo.

44 ¿Milli jaabo Cristo David iyaachi icajirahi, David bu icaruubo diiboco: Aivojibo, unuuno icanaaca? nooboro.

Jesu Caatiniminaaditi Neehi.

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Jaanaaca famooro miyaminaa guubuniciunaaca Jesu ijibogominaaco nuuhi:

46 Mehesicini, caatiniminaati caamovonoono gaachehunoma #gonoco iimoy#icifimoti. Bu tolliro imoy#icifimo naajetehasinovi diitoco iminoco sinagogajafaño ufuusumi imiya icaganocoro ujivicamaafimo machujafaño iimimañehejequere juvicamaafimo.

47 Tolliro fibajito ijanoco udumiti#icifimo. Jaamo #furumo guenene Moocaanima iimaafimo utuvusumo sitaaco iba#iqui. Jaamo guiraa#ino cijigaifaño ijaadaco agaay#ino, nooboro.

21

Fibajigo Aacino.

(Mr 12.41-44)

1 Jaanaa Jesu templojafaño atyimeuhi sihidi inihibamima iicameheje Moocaanico aacimo ificufiinofaño ificuhicaunoco.

2 Jaabo atyimeuhi tolliro idaasuno fibajigo mijeegay#icico ificuunoco.

3 Jaanegui Jesu nuuhi: Miyanotiro am#haico neehi: Jaamo idaasuno fibajigo paryi famoova janaanici acihi.

4 Jaanoti paryi diito, diitedi sihidi aatyuuvcuunoti acihi. Jaanoti diigo ihidaasuti iicanoco paryi acigo tooneri amachujirunoco, nooboro.

Jesu Temploja Finisucafeteji, Neehi.

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5 Jaanaa saatoho templojati iimaahicauhi iminoono guisibano eheetavocininoti, tolliro fa#oojaco Moocaanico ejeecivomo iminoono iimibachuhicaunoti icano. Jaanegui Jesu nuuhi:

6 Ufucu icajino paryi jino am#hai mih#fin#icino ifinisujino, sababa guisiba siibahallivi covovacafetejitino, nooboro.

Ifnijino J#bogo.

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Jaanegui diiboco dilluumo: J#bogominaafi, ¿cusumi fine tolli icajino? ¿Milliti fine magaa#aji toono iticovacuunoco? noomoro.

8 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Mehesicini, am#haico sita ba#idino, guiraa#imo tamemeri asaano: Uujoho Cristo, tusumi mihicacuuhi, noomoro. Jaarumo dojicuti mefeedino.

9 Jaamo minaati, sanomiro omoonicasinoti icano muguubusumi mihiguetejirahana; iticoni jilli icajino. Jaaruno ifn#cuujino icatino,

10 nooboro cuhubacafutuubo ihii#maubo: Siijiin#jeoto, siijiin#jeotoma moonicasiji. Siijiin#jeo aivoji, siijiin#je aivojima moonicasiji.

11 Jaasumi sihidi sefano jiin#je maryibaji, ajeba icaji, sihidi fahigovavi guihvano icaji, niquejefaño #h#icunoonoco mahatyimeji sihidi jeevanoonoco.

12 Jaamo jilli icajino imega iticoni am#haico agaay#imoro idaasuno moonijimo am#haico satyejimo sinagogajanofaño imitino imoaniqui am#haico icivojaanimoro aivojito imegavi satyejimo tamomohalliti.

13 Jaamo imefeenevi tamomoco mij#begueji.

14 Jaanegui jilli momooni, imegaviro: ¿Milli fine iimusuji? noomoro mehesamaaidino.

15 Tsumi jari am#haico uujoho gaaja iimaaco aciji. Jaaneri am#hai minaa am#hai iijico jenaaujitihi am#haico guinonijitimo.

16 Jaarunaa am#haico, am#hai caanimi, am#hai nahabomi, am#hai yoto, am#hai gataavominaa icamo am#haico aivojitojaago satyeji. Jaamoco am#haiti saatothoco gaisiraicisujimo.

17 Paryi jiiinjeminaa am#haico j#heveji tamomohalliti.

18 Jaarumo milli mihicajitihi.

19 Tolti icarunofa quehecuno mihicahachiiji ifinijitino fiivoma mihicaji.

20 Jerusale cuumihallidi minaa emecucininoco mahatyimecuudi magaa-jacu tuucuumi ifnicuujinoco.

21 Jaasumi Judea jiiinjeri mihicamo ifagajinojaa magaa. Jaanoti Jerusale cuumiri mihicamo tuucuumiti buhigovi mofoo. Jaanoti tuucuumiti buhigovi mihicamo tuucuumijaa masaadino,

22 Caatinihaamefaño idasujino onobadi tsumi icajino idasufucuno.

23 Idaasucani icajimo tsumi gaigoomi oovato iicamo, mifañotioseejema iicamo icano jiiinjehallivi sihidi idasuu iicajimaño jiiinje miyaminaaco ñihicuno ahaamijineri.

24 Jaanoti saatotho amocasifaño guijeveji. Jaanoti saatothoco fahigova jiiinjenevi icivojaanimoro satyejimo, tolliro Jerusale cuumico siijiiinje miyaminaa jiiinjehallidi quicu quicu icaji diitoco Moocaani ejeevesunohachutahiica.

*Jesu Miyaminaafibadi Ifiivuubo Siino Asajino.
(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)*

25 Jaadi niquejeguiinodi j#bogo icaji cuujeo nihibavi, fucuo nihibavi, meecirivi icano; jiiinjehallivi paryi jiiinjeminaaco ihesamaaje mitaji sihidi igotocinijimo muuai ñihicuno ojineri, ityuucai ñihicuno ojineri icano.

26 Jaamo miyaminaa jiiinjehallivi iicajinoco eesamaaimoro iñihicuri choomocinijimo, niquejeomitya icaruno maryibaji.

27 Jaadi jari mahatyimeji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo aimuu-faifeenedi mityama, aivojima icano asaanoco.

28 Jineheje jilli iicacuudi caamoco memecicu mataajasucafutucuujiinegui-
iha,

29 nooboro jilli oovicuubo: Memecici higuerahoco tolliro paryi imohonoco;

30 bohono ahaamevanoco mahatyimesumi, am#hairyo magaajafihicaba ifiiticunoco.

31 Jaabadiro jino onoonoco mahatyimecuudi magaajacu Moocaani aivoji ifiiticunoco.

32 Miyanotiro am#haico neehi: Paryi jino iicanoco tsumioto aatyimeme guijevejitihiica,

33 niqueje, jiiinje icano finijirahi. Jaanoti taaji sicamañovi fatyejitihi.

34 Jaanegui mehesicini, iimitinofeenedi am#hai jeeb# kuhufetedino, guirihicavono jiiinje busumije imoy#ci icano guinodi tufucu am#haivi mehesicinitinaaca gasedino,

35 am#haihallivi tacuraba gaajaciratino aacotonicibadi. Jilli tufucu gaseji fahigova jiiinjehalliri iicamohallivi.

36 Jaanegui mihimibaicinucu. Jaamoro fahiijivaro Moocaanima mihiiamaa, paryi jino iicajinoti mataajaji. Jaamo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo imefeenevi mihifeteji, nooboro.

³⁷ Jaabo Jesu cuuje templojafaño j#beguehicaubo. Jaanoti mihii#cuudi Olivohono iicagaj#jaago ofooboro tahi icahicaubo.

³⁸ Jaanaa miyam#naa fucugayiro templojafaño gasehicauhi diiboco igu-ubuni#ciqui.

22

Jesuco Iguijen#iqui Omoonino.

(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Jaanaaca ijicutama achahano maahunoco amachufino Pascua j#baimo fiit#cuunaaca,

² sacerdotemi aivoj#ito, caatinim#naa icamo moonihicauhi: ¿Milliti fine mag#caauji? noomoro Jesuco iga#caauqui. Jaarumo miyam#naaco iguihicauhi.

³ Jaanaa Satanas j#cafutuuhi Juda Iscariote jeeb#ifaño Jesu minisum#naa fahuseeci motihaiti miimis#iici icamoobofaño.

⁴ Jaaboro sacerdotemi aivoj#ito, temploja aivoj#ito icamojaago ufuuboro diitoma iimaatuubo Jesuco diitoco ihaci#qui.

⁵ Jaaneri imo imo iicaumoro diibo Judaco nih#bamico aci#guumo.

⁶ Jaanegui: Jii, unuuboro ticovaubo iguiinuubo, ¿milli fine diiboco diitoco aciji, miyam#naa chahanaaca? nooboro.

Aivoj#ibo Niinoono Amachuuno.

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

⁷ Jaanaa ijuurisutama achahano maahunoco amachufino j#baimo icacu-uhi Pascua ovejaco aga#caaujifucu.

⁸ Jaanaa Jesu galluuhi Pedro, Jua icamisico: Pascua machutaaco mohime mihimibachuto, nooboro.

⁹ Jaanegui diitisi dilluuhi: ¿Conoovi diimeguehi mihimibachunoco? noomisiro.

¹⁰ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Cuumivi mihifotoodi saafico mahaty#meji ic#nuuri nifaihuco asatyoo#boco. Jaabo doj#cuti mofoo iijafaño.

¹¹ Jaamisiro toojao aivoj#iboco monoo: Mohaivoj#ibo jilli neehi: ¿Come-cufaño taj#bogom#naama Pascua machutaaco machuji? noobo, noomisiro.

¹² Jaadi am#sico #fusuj#ibo iguiramecu, caamovohi iicamecu, imibachucin#cumecuco. Jaamecufaño meheetavo mamachuqui, nooboro.

¹³ Jaanegui ufuumisi paryi Jesu unuubadi icanoco aaty#meumisiro toonovi Pascua machutaaco eetavuuhi.

¹⁴ Jaanaa amachucuujidi Jesu iminisum#naama cas#vuuhi imachuqui.

¹⁵ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Guiraacani imeguehi, am#haima Pascua machutaaco amachunoco iguijevecuujino imega.

¹⁶ Am#haico neehi: Siino Pascua j#baimo machuco machucuujit#hi. Jari siino Moocaani aivoj#ifaño meheetavoodi,

¹⁷ nooboro ihadutahilluco agaay#ciuboro Moocaanima iimaaubo. Jaadi nuubo: Jinooco mihicimoro mihifocasi

¹⁸ am#haico neehi: Jisumitiro siino aducujit#hi baacufaihuco Moocaani aivoji agasetinohachuta, nooboro.

¹⁹ Jaadi imaahuco agaay#ciuboro Moocaanima iimaaubo. Jaadi iquisicu-uboro diitoco aci#ubo jilli nooboro: Jino tafi am#haihall#vi aac#cafetejino jilli momooni. Jaamo uco jabajeevetimo mihicahi, nooboro.

20 Jaanaa amachuunobuunati tolliro ihadutahilluco agaayiciuboro nuuhi: Jihillu bohono iiji iicajinoco tatyijeheri eetavono tatyijoho amiihaihallivi agaancafoto.^{*}

21 Jaarunaa jino amiihaiti uco aacijiibo igaicaauqui tajojiri icahi.

22 Jaarunaa uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo uuditi unuucuubadi feehi. Jaarunaa idaasucani iicajiibo uco aaciibo, nooboro.

23 Jaanegui ticovaumo idillucasiumo: ¿Cajaanii fine aacijiibo? noomoro.

¿Cajaaniji Fine Imiyaabo? Noocasiumo.

24 Jaanaa iijibogominaa noocasihicauhi: ¿Cajaaniji miihaiti imiyaabo? noomoro.

25 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Siicumijeeto judiomi iicatimo aivojito idasugotimo sefano tajiibanicahi. Jaamo diito aivojitoco imihusefimo, noonicimo.

26 Jaanoti amiihai tolli mihicajitihii. Jaanoti siibadiro amiihai mihicaji, amiihaifañoti imiyaaboti iicaqui jilli saatoho jeecivominaafiti miminifeteji. Jaabadiro atajibaabo jeecivominaafiti minifeteji.

27 ¿Nacu, miiijoho imiyaabo, acasiivooboro amachufiibo, nacu ejeecivefiibo? ¿Eti acasiivefiibo? Jaarunaa uujoho amiihaifeeneri icahi jeecivominaafibadi.

28 Amiihai uuma mihicafihii uco inisunehejefañodi.

29 Jaanegui uujoho amiihaico aivojico aciji uco guhirubi aacihinibadi.

30 Jaamo mamachuhi, mahaduhi icano uuma jahigo tahaivojifaño. Jaamoro aivojiibo icagafaño macasivomoro matajibahi Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicumiiici canohallivi, nooboro.

Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaajinoco.

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

31 Jaaboro nuubo Aivojiibo: Simon, Simon, mehesicini jino Satanas amiihaico idillunoco siinoco agaanicibadi idasuno amiihaico igañucuqui.

32 Jaarunofaño uujoho Moocaaanima dihallivi iimaahi dimiyaavogodi dinahabomico quehecutusu, nooboro.

33 Jaanegui Simon diiboco nuuhi: Aivojiibo imibaicinicuuhi ima civojafaño feequi, ima guijevequi icano, nooboro.

34 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Pedro ico neehi: Jisumiro catava ojitibaacaro mifooci, safo icano uco tuunamaajiji; uco gaajaruubo, nooboro.

Idaasuno Iicajino.

35 Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Amiihaico dureecuma, nihibamima, lleegucuma, tihaijaajema icano masatyedino, nooboro agalluusumi: ¿Nacu fanoova amiihaidi cuujivaachuuhii? nooboro.

Jaanegui diito: Chahano, nuuhi.

36 Jaanegui diitoco nuubo: Jaanoti jisumi tolli icatino dureecuma, nihibami lleegucuma icano mihicaabo masaty. Jaanoti aamigama machahaabo amiihai caamoojaco manaajemere aamigati mihici.

37 Amiihaico neehi: Uuti Caatinihaamefaño jilli onono icaji: Limitimofeenevi ficucafetejiibo, onono, paryi uuditi onono tolli icaji, nooboro.

38 Jaanegui diito nuuhi: Aivojiibo, miigaacima mihicahi, noomoro.

* 22:20 Sahaamefaño samañoviro ficuumo. Versiculo 19 nijeque, bu versiculo 20 iicanoco ficuutimo.

Jaanegui diibo nuuhi: Toonovirucu, nooboro.

Getsemani Onoomañovi Jesu Moocanima Imaahi.
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Tolliro meeci Heb 5.7-8)

³⁹ Jaadi Jesu toonoti fuuhi Olivohono iicagajijaago iicanicibadi. Jaaboma ijibogominaa fuuhi.

⁴⁰ Jaamo tomañovi ifutuudi diitoco nuubo: Moocanima mihiimaa, iji inisunofaño mahaquetedino, nooboro.

⁴¹ Jaadi Jesu diitoti sihigovi fuuhi guisibaco maganicarunohachuta. Jaaboro memuvuubo Moocanima ihiimaaqui.

⁴² Jilli nooboro: Guihi, idiimogohachijji jino idasuno iicajinoti uco taajasu.† Jaaruno uujoho iimogobadi icatino, jaafa ijoho idiimogobadiro icano, nooboro.

⁴³ Jaanaaca diibojaago Moocaani toomominaafi niqejefañoti saauhi diiboco isefatusuqui.‡

⁴⁴ Jaabo sihidiro iidaasuvooboro Moocanima quehecuno iimaahicaubo. Jaanaaca ituga jinihallivi aquetehicauhi tijjoho ocooyinobadi.

⁴⁵ Jaabo Moocanima ihiimaaunoti agañivuuoro ijibogominaajaago fuuhi. Jaamo ihidaasuri cigacuumoco atyimeteubo.

⁴⁶ Jaanegui diitoco nuubo: ¿Collihi micigahi? Magañivomoro Moocanima mihiimaa iji inisunofaño mahaquetedino, nooboro.

Jesuco Isisimoro Satyomo.

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesu ihiimaaunaacaro sihidi miyaminaa gaseuhi. Jaamoco siiguubo Juda onooobo Jesu jibogominaati fahuseeci motihaiti miimisiicidimo iicahicauru-moobo. Jaabo Jesujaago fiitivuuhi diiboco ininiciqui.

⁴⁸ Jaaboco Jesu nuuhi: ¿Juda, tolli ininiciiboro Miyamaafibadi Ifiivuboco daacihí? nooboro.

⁴⁹ Jaabo Jesuma iicaumo tolli iicanoco aatyimeumoro Jesuco dilluuhi: ¿Aivojibo, aamiganeri diitoco momooniji? noomoro.

⁵⁰ Jaamoti saafi sacerdotemi jeecevominaafico omoonubo buiyaacuui imiyanaago nijimehuco.

⁵¹ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Musuufenicu jaafa icacuumo, nooboro sacerdote jeecevominaafi nijimehuco ududicuneri buheesuubo.

⁵² Jaaboro sacerdotemi aivojito, temploja aivojito, quillahuto icamo igaiyiciqui asaamoco nuubo: Tatyicovodi amiihai masaahi aamiganoma, cudaahenema icano nanivaminaafico mihicanicibadi.

⁵³ Amiihaifeeneri fahijivaro templojafaño icahicarahi. Jaaruuboco uco magayicihatihí. Jaarunaa jisumi amiihai imitiminaa tolli momoonicichi jino icivono mityaguiino, nooboro.

Pedro Jesuco Tuunamaaiuhi.

(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Jaasumiro Jesuco agaayicumoro satyuumo sacerdotemi aivojibo iija-jaago. Jaabo dojicuti Pedro tehesinoti ifiniciiboro feehicauhi.

⁵⁵ Jaamoro ihaivojibo iija goohasifeenevi cijigaico eebasuumoro casicamaaiumo. Jaamofeenevi tolliro Pedro casivuuhi.

⁵⁶ Jaaboco jeecevominaago cijigajinivi giciniboco guenene ihifiniciugoro nuuhi: Jaani tolliro diiboma iicahicaabo, noogoro.

† 22:42 Griego iijiri: jihidaasuhilluco uuti buhigovi denesu, noono.

‡ 22:43 Sahaamefaño tover-siculonoco ficuutimo.

⁵⁷ Jaarunaa Pedro utuunamaaibo nuuhi: Gaigo, uujoho diiboco gaajatihi, nooboro.

⁵⁸ Jaanobuunati tolliro saafi diiboco aatyimeuboro diiboco nuuhi: Ijoho tolliro diitoobo, nooboro.

Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Chahano, uujoho diitoobo icatihi, nooboro.

⁵⁹ Jaadi sano nihiba oovobuunati saafi diiboco jenaauhi jilli nooboro: Jaani miyaano diiboma iicahicahiniibo Galileaobo iicamaño, nooboro.

⁶⁰ Jaanegui Pedro nuuhi: Chahano, uujoho gaajatihi ijoho toono onoonoco, nooboro.

Jaasumiro Pedro ihiimaunaaca catava ojuhi.

⁶¹ Jaanegui Aivojibo Jesu Pedrojaagovi iminifutuuboro diiboco meeciubo. Jaaneri Pedro esafutuuhi Aivojibo Jesu diiboco: Jaachiji catava ojitinaacaro mifocci, safo icano uco tuunamaaji, nooboro unuunoco.

⁶² Jaaboro Pedro ufuuboro sihidi aivono taauhi.

Jesuco Edejecuno.

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jaanaa Jesuco utuumuumo diiboco edejecuumoro aamiuhi.

⁶⁴ Ihaallinoco gaachehubaryuri isiyaacuumoro ihimeque gabacuhicauhi: Gaajaci. ¿Naa miijoho ico aamihi? noomoro

⁶⁵ famañovaje diiboco ibahicaumo.

Jesu Fagominaa Imegavi Icauhi.

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Jaanaa eseseveudi igaiuumo judiomi quillahuto, sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo. Jaamoro Jesuco satyuumo fagominaa imegavi. Jaamoro Jesuco dilluumo:

⁶⁷ Miihaico dinoo, ¿naa miya ijoho Cristo? noomoro.

Jaanegui diitoco iimusuubo: ¿Amiihaico jiihi, nuuruva nacu mimiyaaveg-uejitiirahi?

⁶⁸ ¿Jaanoti amiihaico nuuruva nacu uuma mihiimaanoco mihimegue-jitiirahi, uco misinaayujitiirahi icano?§

⁶⁹ Jisumitiro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo giciniiji Moocaani imityaabo miyanaagonovi, nooboro.

⁷⁰ Jaanegui diiboco famooro dilluumo: Jaanegui, ¿ijoho Moocaani Seemene? noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jiihi, amiihai monoobadi, nooboro.

⁷¹ Jaanegui diito nuuhi: ¿Collihi bu sita onoonoco mihimeguejirahi? Miihairyo muguubucuuhi iijiri onoonoco, noomoro.

23

Jesu Pilato Imega.

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Jaamo famooro agañiivuumoro Jesuco satyuumo Pilato imegavi.

² Jaamoro ticovaumo diibohallivi ihiimaamo: Jaanico miihai mahatyimehi, muucumico ñaaisuuboco. Jaaboro neehicaabo: Cesarco impuestoco majaadudino uujoho Aivojibo Cristo icahi, neehicaabo, noomoro neehicaumo.

³ Jaanegui Pilato diiboco dilluui: ¿Naava ijoho judiomi Aivojibo? nooboro.

§ 22:68 Sahaamefaño: uco misinaayujitiirahi, onoooco ficuutimo.

Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: J̄hi, ijoho toono onoobadi, nooboro.

⁴ Jaanegui sacerdotemi aivojito, miyaminaa icamoco Pilato nuuhi: Jaanivi iimitinoco aivo atyimetih, nooboro.

⁵ Jaarunaa diito janaanici nuuhi: Paryi Judea jiinije miyaminaaco ñaaisuhicaabo ij̄begueri Galileavi iticonihinibo, juu icacuhi, noomoro.

*Jesu Herode Imega.**

⁶ Jaanoco Pilato uguubuuboro dilluuhi: ¿Nacu diibo Galileaoo? nooboro.

⁷ Jaanegui diiboco: J̄hi, unuunegui Jesuco galluubo Galilea aivojibo Herodejaago tusumi Jerusale cuumivi agaseubojaa.

⁸ Jaabo Herode Jesuco aatyimeuboro imo imo minifutuuhi siicijetro Jesuditi ihiimaanoco guubuhicaubo. Jaaboro diiboco imeguehicaubo aatyimeneque sihidi ejeevanoco Jesu omooninoco ihatyimequi.

⁹ Jaaboro Jesuco sihidi dilluhicaubo. Jaarunaa Jesu diiboco iimusuuhi.

¹⁰ Tolliro tomañeri icaumo sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo diiboco iguijenisuqui mityano iimaahicauhi.

¹¹ Jaanegui Herode ihamocasiminaama diiboco: Jilli miñifoobo, noomoro imitino mooniimo. Jaamoro diiboco edejecumo aivojibo gaachehubadi iimichehufañ j̄hacuumo. Jaaboco dojicuviro Herode Pilatojaago galluui. Jaasumiti jari Herode Pilatoma imitocasiuhi.

¹² Jaanoti iticoni j̄hevecasihcaumisi.

Jesuco Igaicaaqui Unuucuuno.

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Jaanegui sacerdotemi aivojito, tuucuumi aivojito, miyaminaa icamoco Pilato igaiyiciuhi.

¹⁴ Jaaboro diitoco nuuhi: Am̄hai jaanico tajaan misivahinihi: Miyaminaaco ñaaisuubo, noomoro. Jaaboco imino dillucuurahi am̄hai imefeenevi. Am̄hairyo magaaajuuhi diibediti: Imitiibo, noomoro monoonoco aatyimetinoco.

¹⁵ Jaabadiro bu Herode iimitinobaaco aatyimetibo siino tajaan sivasuui magaa ja milliti bu miguijenijirahi.

¹⁶ Jilli ahaamiboro diiboco sinaayuji, nooboro.

¹⁷ Jaabo Pilato j̄ibaimosumi saafi civojaminaafiti sinaayujirahi miyaminaaco imono iicasuqui.†

¹⁸ Jaarunaa famooro sano sefano neehicauhi: ¡Diiboco guijeni! ¡Barrabacoro sinaayu! noomoro.

¹⁹ Jaabo Barrabaco civojaanimo tuucuumi miyaminaaco aivojito hallivi añaaisuuneguiiha, tolliro bu saatohoco agaicauneguiiha icano.

²⁰ Jaarunaa Pilato Jesuco isinaayunoco iimuguuboro siino miyaminaama iimaauruubo.

²¹ Jaarunaa diito janaanici sefano nuumo: ¡Imohobujehallivi tetecu! ¡Tetecu! noomoro.

²² Jaarunaa siino Pilato diitoco nuuhi: ¿Nacu, jineje iimitinoco moonibo? Diibovi atyimetih iimitinoco toonohalliti agaicaaujirunoco. Jilli ahaamiboro diiboco sinaayuji, nooboro.

²³ Jaarunaaca diito jenaauhi idillumo sefano noomoro: Imohobujehallivi itetecuqui diito sacerdotemi aivojito iicamo sihidi ocoovadiinamaaiumaño diito iiji diibohallivi fatyuumo.

²⁴ Jaanegui Pilato nuuhi: Diito onoobadi imooniqui.

* 23:5 Herode Antipa onoo. Meeci Lc 3.1 † 23:17 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

25 Jaaboro sinaayusuubo civojaminaafico diito idilluuboco añaaisuunoti, agaicaaunoti icano icivojaaniuboco. Jaaboro Jesuco diito usefaño jeevesu-ubo diito iimuguubadi imooniqui.

Jesuco Etetecuumo.

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Jaamoro Jesuco itetecuqi satyuumo. Jaanaaca saafi Cirene cuumioobo Simon onoobo buhigoti asaaboco agaayicumoro iguijeve imohobujeque iibisuumo Jesu dojicuti isatyequi.

27 Jaabo dojicuti sihidi miyaminaa feehicauhi. Jaamofeenedi sihidi gai-oomi taamoro gaibacasimoro feehicauhi diibo idaasuri.

28 Jaamoco Jesu emeciuboro diitoco nuuhi: Jerusale gaigoomi, uuri mataajirahana. Amiihahalliviro mataa, amiihai seemehallivi icano

29 ufucu gasejifucu: Imicani icamo achibami, eseemevatatino jeebino, iisutino mifañoono icano, meneejifucu.

30 Jaasumi miyaminaa ticovaji onoomo: Ifagajino mohallivi daacoto, ifabaino mohallivi fabaavo, noomoro.

31 Jaamo imihuseemeque jilli omoonino idaasurahi. Jaarunofaño fine imitino eheetavomoco janaanici idaasuno mooniji, nooboro[‡]

32 Jaamo bu, tolliro satyuumo miimisiici nanivaminaatisico Jesuma sano igaicauqui.

33 Jaamo ifutuuhi nigaijaajebai onoomaño. Jaamoro tomaño Jesu-ucoteetuumo. Tolliro nanivaminaatisico imiyanaagonovi saafi, inani-naagonovi saafi icano tetecuumo.

34 Jaanaa Jesu nuuhi: Guihi, diitohallivi jino omoonino jaadabadi iicanoco ficuudino, jilli gaajatimo omoonimaño, nooboro.

Jaanaaca amocasiminaa Jesu gaachehuhallivi suerteque eetavuumo: ¿Naa miijoho iciji? onoomaño. Jaadi ifocasiumo.

35 Jaanaa miyaminaa diiboco ihaivojitoma ihifinimoro dejecuhicauhi: Sitaaco taajasuubo; Eneecata jisumi jaafa iinoro taajaabo miyaano Cristo Moocaani icuubo iicahachijji, noomoro.

36 Tolliro amocasiminaa edejecumoro diibovi ifitivomoro idicuno vinoco diiboco isuurahi.

37 Jaamoro diiboco neehicaumo: Miyaano ijoho judiomi Aivojibo idiica-hachijji, iiro difico taajasu, noomoro.

38 Jaabo nigaihallivi ficuumo acaatinimoro § JAANI JUDIOMI AIVOJIBO, onoonoco.

39 Jaanaa saafi nanivaminaafi saanaagonovi etetecuciniubo Jesuco iibahicauhi: Miyaano ijoho Cristo idiicahachijji iiro difico taajasu, tolliro bu misico taajasu, nooboro.

40 Jaarunaa saafi diiboco iibauhi: ¿Aivo ijoho Moocaanico nihicugotih, tobadiro ico omooninoco gaajatiibo?

41 Misico naha jino miyaanohalliti jilli moonimo, miyaano imitino moonino jaadaco mihihi. Jaanoti diibo aivo imitino moonitiruubo, nooboro.

42 Jaadi Jesuco nuubo: Jesu, dihaivojivi idifotoodi uco desafoto, nooboro.

43 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyanotiro ico neehi: Jaachijiro ijoho uma diicaji imimaño Moocaanico imiyaavogomo ofoomaño, nooboro.

‡ 23:31 Griego ijiri: imoho buheeruhoco jilli omoonino. Jaanegui fine milljiru uchuumucuhoco, noono. § 23:38 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: griego ijiri, latin ijiri, hebreo ijiri icano, onoonoco.

*Jesu Iguijeveuno.**(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)*

⁴⁴ Jaanaaca gadiciiba mihicacuui. Jaarunaa paryi jiniije civono minifutu-
uui; jaano jari imohonohalliti nihiba icaaberi seseeteuhi.

⁴⁵ Jaano icivutuusumi nihiba jabaavuui. Jaanaaca temploja ofo-
boociniuchehu gaachehubaryu tyigaba feenedi gallivuui.

⁴⁶ Jaanaaca Jesu gaihivuui: Guihi, dihusefaño tagaijaco gaayici, nooboro
chuumucuubo.

⁴⁷ Jaanoro romanomi amocasiminaa aivojiiho tonehejeque aatyimeuboro
Moocaanico imuubo: Miyaano jahi jaani imihuseebe, nooboro.

⁴⁸ Jaanoco bu tolliro miyaminaa aatyimeumoro fuuhi icidigameehuco
aamimoro, sihidi idaasuneguiiha.

⁴⁹ Jaanoti paryi Jesu gataavominaa, tolliro gaigoomi Galileati diibo dojicuti
asaamo icamo icauhi tehesinoti tonehejeque ihifiniciumo.

*Jesuco Iciuno.**(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)*

⁵⁰ Jaanaa icaubo saafi iimihuseebe imitino iicatatiiho Jose Arimatea cu-
umioobo onoobo Judea jiniijeri iicacuumi. Jaabo judiom i fagominaatiioobou.

⁵¹ Jaabo Jose Moocaani aivoji asaaujinoco teemehicaubo. Jaamaño paryi
fagominaa omooniunofaño icautiiho.

⁵² Jaaboro Pilatojaago ufuuboro diiboco Jesu ifico dilluubo.

⁵³ Jaadi Jesu ifico ihimohoti iniitusuuboro gaachehuri iimibociuboro
cihoji guisigajifaño esediuhojifaño ciubo bohohi mihaiñooba
icirautihojifaño.

⁵⁴ Jaano sifucuti jaguisi iicacuujineguiiha tufucuri imibaivucuumo.

⁵⁵ Jaanaaca Jesuma Galileati asaamo ufuumoro Jesuco iciiunoco
meciituui. Jaamo imino atyimeuhi diibo ifi aacaumañoco.

⁵⁶ Jaamo iijanojaa ufuumoro facicifaihuno, bu facici diiribano icanoco
iimibaivucuumo.

Jaamoro jaguisifucu jaguisiumo Moise tajiiha onobadi.

24*Jesu Siino Ubuheeteuno.**(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)*

¹ Jaanaa ajaguisiuno sifucuti gaigoomi civonotiro fuuhi Jesu cihojijaago
ifacicinoco iimibachuunoma*

² Jaamo ifutuumo atyimeuhi toojico afabaacuuba iguisiiba sihigovi icacu-
ubaco.

³ Jaamoro toojifaño ufuumo Aivojiiho Jesu ifico atyimecutihi.

⁴ Jaaneri iigutuumoro: ¿Milli momooniji? noocasiumo. Jaamo atyimeuhi
miimisiici gaifimisi diito cojivi julleecinimisico aricunoono gaachehunofaño
jicucucinimisico.

⁵ Jaamisiti iigutuumoro guinov iiniijehallivi javucamaaiumo. Jaamoco
diitisi nuuhi: ¿Collihi amihai ubuheetecuuboco iguijeveme iicamañoco
miguinehi?

⁶ Jineeri chahacuubo, buheetecuubo. Mehesafoto Galileari iicausumi
amihaiico unuunoco:

* 24:1 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaamoma tolliro saatoho gaigoomi fuuhi, onoonoco.

⁷ Miyamīnaafibadi Ifiivuubo acicafeteji imiti miyamīnaa usefaño. Jaaboco imohovi tetecujimo. Jaaruubo mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, unuunoco, noomīsiro.

⁸ Jaanegui tofigueje esafutuuhi Jesu unuunoco.

⁹ Jaamo icīhojijaagoti uhuuumimoro paryi toonoti jībogovauhi Jesu minisumīnaaco fahuseeci motihaiti saafi idūmoco, tolliro paryi saatohoco icano.

¹⁰ Jaanoco Jesu minisumīnaaco jībuguumo Maria Magdalena onoogo, bu Juana, bu Maria Jacoobo seeji, bu saafigueje icamo.

¹¹ Jaarunoco Jesu minisumīnaa: Jilli fine jeegavomo, noomoro miyaavuguutimo.

¹² Jaarunaa Pedro fuuhi ijinafatyuuboro Jesu cīhojijaago. Jaaboro idijīvuuboro toojifañoco emeciubo atyimeuhi tochehuri iminiuchehu uufocori acaunoco. Jaaneri ajabafituuboro uumiubo dojīcuviro iijajaago.

Emaus Onoocuumi Jīhaijaago.

(Mr 16.12-13)

¹³ Jaanaa tufucu diitoti miimīsiici fuuhi Emaus onoocuumijaago; Jerusaleti once kilometrohachuta iicacuumijaago.

¹⁴ Jaamisi ufuumisi paryi tooneri iimaamīsiro feehicauhi.

¹⁵ Jaamīsiro ihiimaamīsiro dillucasihicauhi. Jaanaaca diiboro Jesu diitisijaa asaaboro diitisima fuuhi.

¹⁶ Jaaboco atyimecuurumisi gaajahicautihi Jesu iicanoco.

¹⁷ Jaanegui Jesu diitisico dilluuhi: ¿Jinejeque midillucasihicahi jīhairi mofoomisi? ¿Collīhi idaasuno mihicahi? nooboro.

¹⁸ Jaanegui diitisiti Cleofas onoobo iimusuuhi: Paryi miyamīnaa gaajahi Jerusalevi jīsumiro iicahinīnoco. Jaanoti ijohō idīiboro tuucuumiri diicaruubo gaajatīhi.

¹⁹ Jaanegui diitisico nuubo: ¿Nacu millī icahinīno? nooboro.

Jaanegui diiboco nuumisi: Eti bu Jesu Nazareoboco omoonīhinīnoco; Jaabuu Moocaani iimaamīnaafi, paryi miyamīnaa imefeenevi, bu Moocaani imefeenevi ihiimaanoti, bu paryi omoonīhicahinīnoti icano sihidi ejeevahnīboco.

²⁰ Jaaboco sacerdotemi aivojito, mohaivojito icamo diiboco agaayīcīhinimoro acīhinīhi: Imino diibo iguijevēne, noomoro tetecusuumo.

²¹ Jaanoti mīhai meteemehicaurahi Israel jīnijemīnaaco itaajasuqui. Jaarunaa paryi tolli omoonīnōbuunati jino mifucuci, safucu icano mihicacuuhi.

²² Jaarunaa mīhaiti saatohō gaigoomi fucuro diibo cīhojico emeciijeme mīhaico igutusuhī,

²³ toojifaño diibo ifico aatyimetīneguiiha mīhaico jībogovahi Moocaani toomomīnaaco aatyimeme diitoco: Jesu buheehi, onoonoco mīhaico ijībegueneri.

²⁴ Jaaneguiiha mīhaiti saatohō toojico emeciijeme gaigoomi onoobadi icanoco atyimehi. Jaarumo Jesuco atyimetīhi, noomīsiro.

²⁵ Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: ¡Gaajaticanimisi, fine amīsi goovaticani mimiyaaveguehi Moocaani iimaamīnaa unuunoco!

²⁶ ¿Nacu iticoni jinehejeri idaasuno icajitīruubo Cristo ihaivojifaño efeejino imega? nooboro.

²⁷ Ticoniubo paryi Caatīnīhaamefaño diibedi ononehejeque diitisico jībogoobo Moise aameneti iticoniubo paryi Moocaani iimaamīnaa aamenevi imivusuubo.

²⁸ Jaamo tuucuumivi #futucuuneguiiha Jesu sanotico voro fatyuujiirahi.

²⁹ Jaarunaa diitisi diiboco fiitihicauhi: Misima jinooviro fitafoto mihiijicuuhi civucuuno, noomisiro.

Jaaneguiiha Jesu fitafutuuhi diitisisa iicaqui.

³⁰ Jaadi imachuqi diitisisa acasi vuuboro imaahuco agaayicuboro toonohallivi Moocaanima iimaaubo. Jaadi iquisicuboro diitisiso aciubo.

³¹ Jaasumi jari diitisiso ihaallino imino faayacafutuuhi. Jaadi jari diiboco gaajaciumisi. Jaarunaa diitisi imefeenevi cuucahacho minifutuubo.

³² Jaanegui diitisi noocasiuhi: ¿Eti miyaano mojeebino imono icahicahinihi jiihairi masaasumi Caatinihaamefaño ononehejeque misico jiiibogooboro asaahicasumi? noomisiro.

³³ Siino guenene icatimisiro uumicumisi Jerusalejaago. Jaamisi atyimeuhi Jesu minisuminaa fahuseeci, siino saafi icamo saatoho igataavominaama igaicinimoco.

³⁴ Jaamo diitisiso nuuhi: Miyaano Aivojii bo siino buheetecuuhi. Jaaboco Simon atyimecuuhi, noomoro.

³⁵ Jaanegui diitisi diitoco jiiibuguuhi jiihaivi diitisisa iicaunoco, diitisisa maahunoco iquisicuhinisumi diiboco agaajacininoco icano.

Jesu Ijiiibogominaavi Jafeveuhi.

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23; Hch 1.6-9)

³⁶ Jaamo tonehejeri ihiimaahicaunaaca Jesu diitofeenevi ujulleeveuboro diitoco dilluuhi: Sajeebii mihica, nooboro.

³⁷ Jaaneri sihidi iigutumoro esamaaiuhi: Fine ijico mahatyimehi, noomoro.

³⁸ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: ¿Collihi mihiguetehi? ¿Collihi uco amiihai jeebii fañoti mimiyaavogotihii?

³⁹ Enecau tahuseneque, tatyihaiñoooco icano memeeci, uujoho diiboro. Uco mududii cimoro, memeeeci; iji ihuucuma, ibacima icano chahahi jino uujoho iicaaboco mahatyimebadi, nooboro

⁴⁰ diitoco ihusene, itihaiño icanoco #fusuubo.

⁴¹ Jaarunaa diito imo imo iicaumoro ajabafituumoro imiyaavugutumoco Jesu nuuhi: ¿Naa machutaama mihicahi? nooboro.

⁴² Jaanegui diiboco taavaabo gaaruhaico aciumo†

⁴³ Jaanoco agaayicuboro diito imefeenevi duubo.

⁴⁴ Jaaboro diitoco nuubo: Jilli iicajinoco amiihaima iicausumi amiihaico nuuhi: Uuditi Moise aamefaño, Moocaani iimaaminaa aamenefaño, Salmo aamefaño icano onono icaji, nuuhi.

⁴⁵ Jaaboro diitoco Caatinihaamefaño onoonoco gaajasuubo.

⁴⁶ Jaaboro diitoco nuubo: Jilli noonoro caatinicinino, Cristo guijeveji. Jaaruubo mifucuci, safucu icanoti siino buheetejiibo.

⁴⁷ Jaabo momofeenedi fahigova jiiinije miyaminaaco mijiiibegueji Jerusaleti miticonimo amiihai eedeheimitihifico mejeesucuu amiihai imitico ibusuqui.

⁴⁸ Jaamo amiihai maatyimemere jinooco mijiiibeguejimo.

⁴⁹ Jaamo magaja, uujoho amiihaihallivi galluuji Guihirubi unuunoco. Jaanegui jiiicumiti buhigovi mefeedino niqiejefañoti mitya asaanoco magayicitinohachuta, nooboro.

† 24:42 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: iimihu gaami icanoco, onoonoco.

*Jesu Niquejefaño Ofoono.**(Mr 16.19-20; Hch 1.9-11)*

⁵⁰Jaaboro Jesu diitoco tuucuumiti sihigovi satyuubo Betania cuumi fiitino. Jaaboro diitohallivi ihuseque agañiiyiciubo diitoco imino nuubo.

⁵¹Jaasumiro diitoti caamovi diiboco satyuumo niquejefaño.

⁵²Jaaboco diito iimumoro Jerusale cuumijaago imo imo uumiumo.

⁵³Jaamoro templojafaño icahicaumo Moocaanico imomoro. Fine.

SAN JUAN

Moocaani Iimaa Cristo. Jaabofoenedi Miyaminaaco Fiivusuuhi.

¹ Iticoni paryi fanoova fiivutuinaaca Moocaani Iimaa icacuui. Jaabo toono Iimaa Moocaanima icauhi Cristo. Jaabo bu diibo Moocaani.

² Miiro iticoni diibo Moocaanima icauhi.

³ Diibofoenedi Moocaani paryi fanoovaaco eetavuui; miiro chahano aivo diibofoenedi eheetavuutino iicano[☆]

⁴ Diiboma icano fiivo. Jaano toono fiivo miyaminaadi aachicinino iicauno.

⁵ Jaano cironofaŋoti achicihi. Jaanoco icivo jabacarutihi.

⁶ Miiro icaubo saafi Moocaani agalluubo Jua onoobo.

⁷ Jaabo saauhi diibo aachicibo iicaubediti ijibeguequi. Jaabo jibogonofeenedi miyaminaa imiyaaveguequi.

⁸ Jaabo diibo Jua aachicibo icatino. Jilli aachicibo iicaabo jibogominaafiti iicaqui agalluubo.

⁹ Jaanoti jino imiya achici, miyaminaaco aachicinibo, jino jinijehallivi gasefivucuui.

¹⁰ Miiro jaabo johono Iimaa iicaabo jino jinijehalliri icacuui. Jaabofoenedi Moocaani jinijeque eheetavehinirunofaño jinijeminaa diiboco gaajautihi.

¹¹ Miiro ijinijevi sauruubo. Jaaruuboco miyaminaa diiboco gaayiciutihi.

¹² Jaarunofaño saatoho diiboco agaayicimoro miyaaveguehi. Jaamoco ficuubo Moocaani seemeti iicaqui.

¹³ Jaano miyaminaati saatihii miyaminaati ifiivomo icatino, bu gaifi iimoyicinoti icatino jilli Moocaanitiro diibo seemetiro minifutucuumo.

¹⁴ Jaabo johono Iimaa icahinibo miyaminaafi ifiti iminiyuuboro mofeeneri icauhi, miyaanoma, igaijima icano. Jaabo imico miihai mahatyimeuhi, diibo idiiboro Moocaani Seemene iicaabo imico.

¹⁵ Miiro diibediti Jua jibuguubo nuuhi: Jaani diibo diiboti uujoho unuubo taabuunati asaabo tajanaanici iicaabo, uujoho chahaunaacaro iicacuunaño, nooboro.

¹⁶ Miiro jaaboti paryi miihai diiboma sihidi iicanoti magaayicihii diibo imino aacinoco siino dojicuti, siino dojicuti icano.

¹⁷ Miiro Moisefoenedi Moocaani tajiba saauhi. Jaanoti gaiji, miyaano icano Jesucristofeenedi saahi.

¹⁸ Miiro miihaiŋooba Moocaanico atyimetihii, idiiboro Illi Caanifaño iicaabo, diibo miihaico Caanico gaajasuhi.

Jua Nitiminaafi Jesucristoti Jibeguehi.

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Jaanaa Jerusale cuumiri iicaumo judiomii sacerdotemico, levitamico icano galluui Juajaago diiboco: ¿Miijoho ijoho? noomoro idilluqui.

²⁰ Jaamoco diibo imino jibuguuhi: Uujoho Cristo icatihii, nooboro.

²¹ Jaanegui siino diiboco dilluumo: ¿Jaanaa miijoho ijoho? ¿Nacu Moocaani iimaaminaafi, Elia? noomoro.

Jaanegui Jua nuuhi: Chahano uujoho diibo icatihii, nooboro.

Jaanegui diiboco nuumo: ¿Nacu ijoho oono Moocaani iimaaminaafi asajibo? noomoro.

☆ 1:3 Heb 1.2; Col 1.16-17

Jaanegui nuubo: Chahano, nooboro.

²² Jaanegui diiboco nuumo: Jaanaa miijoho ijoho miihaico diibogo, oono miihaico agalluumoco miiibeguequi milli difiiti ijoho neehi, noomoro.

²³ Jaanegui Jua diitoco nuuhi: Uujoho sicaihgovi ocoovadiicinibo: Aivojibedi jiihaico sanoticovoro mihimibachu, onoobo Moocaani iimaaminaafi Isaia unuubadi, nooboro.

²⁴ Jaamo diito Juama ihiimaatumou fariseomi agalluumo.

²⁵ Jaamo diiboco nuuhi: Jaabogahabu Cristo idiicatibo, bu Elia idiicatibo, bu johono Moocaani iimaaminaafi idiicatibo icano, ¿collihi jana nitihicahi? noomoro.

²⁶ Jaanegui Jua diitoco nuuhi: Uujoho nifaihuriro nitih. Jaanoti amiihaifeeneri iicaabo saafi amiihai magaaajatiibo.

²⁷ Jaabo taabuunati asaabo tajanaanacivi iicaabo, diibovi uujoho ifototihi. Jaamaño diibo tihaiapaaje duujeque sinaayujitirahi, nooboro.

²⁸ Paryi jino jilli icauhi Betabara onoomaño, Jordan onoohi onegueehivi Jua inihicauhigo.

Jesu Guijevefenedi Mohimiti Buusucafetehi.

²⁹ Jaano sifucuti Jua, Jesu diibojaa asauboco aatyimeuboro nuuhi: Memeeeci jaani Moocaani Cordero, iguijevefenedi jinijeminaa imitico ubu-uujibo.

³⁰ Johono uujoho diiboti ihiimaubo: Taabuunati saajiibo tajanaanacivi iicaabo uujoho chahaunaacaro iicacumaño.

³¹ Uujoho icaruubo diiboco gaajahinithi. Jaanoti naha uujoho nifaihuri nitiboro saahi Israel cuumiminaa diiboco igaaajiqui, nooboro.

³² Jaadi bu siino nuubo: Uujoho atyimehi Moocaani Gaijaco nimiihubadi jeevaabo diibohallivi niquejefañoti iniitooboro iicanoco.

³³ Jaaruuboco uujoho gaajahicathivi miijoho diibo iicanoco; jilli naha uco nifaihuri nitiqui agalluubo nuuhi: Tagaija cajaanihallivihacho iniitooboro iicaabo diibo tagajari inijiibo, nooboro nuuhi.

³⁴ Jaaboco atyimecuuhi. Jaamaño uujoho jibeguehi diibo miyaano Moocaani Achi iicanoco, nooboro.

Iticonioto Jesu Jibogominaa.

³⁵ Jaano sesevede siino Jua tomañeri icauhi miimisiici jibogominaatisima.

³⁶ Jaabo Jesu afatunoco aatyimeuboro nuuhi: Memeeeci ajaani Moocaani Cordero, nooboro.

³⁷ Jaanoco Jua jibogominaatisi uguubuumisiro Jesu dojicuti fuuhi.

³⁸ Jaanegui Jesu dojicuco emeeuboro, diibo dojicuti ufuunoco aatyimeuboro diitisico nuuhi: ¿Jinejeque miguiinehi? nooboro.

Jaanegui nuumisi: ¿Jibogominaafi, cuuca diicafih? noomisiro.

³⁹ Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: Juu masaa. Jaamisiro memeeeci, nooboro.

Jaanegui ufuumisi atyimeuhi diibo iicahicauhigoco. Jaamisiro mihiijicuuneguiiha tufucu diiboma icaumisi.

⁴⁰ Jaamisi diitisi Juati uguubuumisiro Jesuma ufuumisiti saafi momo Andre, Simon Pedro nahabo.

⁴¹ Jaabo Andre jinejeque moonitiboro inahabo Simonco iguiinutuuboro diiboco nuuhi: Meeci mahatyimecuuhi Mesia Cristo onooboco, nooboro. Mesia, Moocaaniti asaabo ihaivojisuciqui, eneejiruno.

⁴² Jaaboro Andre Simonco satyuuhi Jesu iicauhigo. Jaaboco Jesu aatyimeuboro nuuhi: Ijoho Simon Jona achi, jaaruubo jisumitiro dimemeji Cefa, nooboro. Jaarunaa Cefa onoono jilli momoro, Pedro eneejiruno.

Jesu Coovahi Felipe Natanae Icamisico.

⁴³ Jaano sesevedi Jesu imuguuhi Galilea jiinijevi ufuunoco. Jaabo Felipeque aatyimeuboro diiboco nuuhi: Tadyojicuti disaa, nooboro.

⁴⁴ Jaabo Felipe Betsaida cuumioobou. Jaacuumiri tolliro Andre, Pedro icamisi icahicauhi.

⁴⁵ Jaabo Felipe Natanaeque icijeuboro nuuhi: Miihai mahatyimecuuhi, diibediti Moise itajiba aamefaño acaatiniboco. Tolliro Moocaani iimaaminaa diibediti acaatiniboco. Jaabo Jesu, Jose Nazareoobo achi, nooboro.

⁴⁶ Jaanegui Natanae nuuhi: ¿Nacu Nazare cuumiti iimino saajirahi? nooboro.

Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Eneecau maha memecitequi, nooboro.

⁴⁷ Jaanaa Jesu Natanae asaunoco aatyimeuboro nuuhi: Jaadi juuga saabo miya israelminaafi abañifitatibo, nooboro.

⁴⁸ Jaanegui Natanae diiboco dilluuhi: ¿Milliti uco gaajahi? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miuro ico uujoho atyimehi Felipe ico coovatinaacaro higuerahoguino diicaaboco, nooboro.

⁴⁹ Jaanegui Natanae diiboco nuuhi: Jibogominaafi ijoho Moocaani Achi, ijoho israelmi aivojibo, nooboro.

⁵⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Jilli ijoho uco miyaaveguehi, ico higuerahoguino diicaaboco atyimehi eneneguiiharo? Imi jino janaanici icanehejeque daatyimeji, nooboro.

⁵¹ Tolliro bu Jesu nuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi: Mahatyimeji niqueje faayicinoti Moocaani toomominaa uujoho Miyaminaafibadi: Iffivuubohallivi iniitocinimoro bu caamovi focinimoco, nooboro.

2

Cana Onoocuumi Jibaimo.

¹ Jaanobuunati mifucuci, safucu icano taabava jibaimo icauhi Cana cuumivi Galilea jiinijevi. Jahi Jesu seeji diitofaño icauhi.

² Jahi tolliro Jesuco ijibogominaama cuuhuvaumo tobaimovi.

³ Jaanaa diito aduta vino ifnicuunegui Jesuco seeji nuuhi: Vino finicuuhi, noogoro.

⁴ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: ¿Gaha, collihi jaanoco uco neehi? Toonovihi ifototih, nooboro.

⁵ Jaarunaa diigo nuuhi diito jeevivominaaco: Paryi diibo amiihaico onoonoco momoni, noogoro.

⁶ Jaanaa tomañeri icauno sahuse juughuseti sañu icano icifnuuno. Tuñuujefaño judiomii icanicibadi ifinoco iimibachuqui nifaihunoco ifcuhicañuuj. Jaano sañufaño fine ifetehicauno ochenta o cien litrodino nifaihu.

⁷ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Paryi jino icifnuunoco nifaihuneri magahafusu, nooboro. Jaanegui diito tuñuujequ jiti jiti gahafusuuhi.

⁸ Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Fine ivi jisumi midino mihicimoro mahacito jibaimo toomominaafico, nooboro.

Jaanegui tolli moonumo.

⁹ Jaafaihuco ijibaimo toomominaafi nisuuhi vinoti minifutucufaihuco. Jaanoco gaajautibo cuucati icinunoco; idimoro diito ijeevivominaa toonoco

gaajauhi diito inifaihuco #ci:umaño. Jaanegui ij#baimo toomominaafi to-baimo abajaaboco ocoovaboro nuuhi:

¹⁰ Iticoni famoova iimi vinoco ifefihi. Jaanoco ij#ibaimo guiraano aadu-cuunobuunati iimij#sutinoco #fefimo. Jaanoti #joho aivo iiminoco ficuuhi jihachuta, nooboro.

¹¹ Jino aivo iticoni Jesu sihidi ejeevanoco omoonino Cana cuumivi Galilea jii#jevi, imityaco #fusuubo. Jaaneri ij#bogominaa diiboco miyaavuguuhi.

¹² Jaanobuunati seeji, inahabomi, ij#bogominaa icamoma fuubo Capernau cuumijaagovi jahi icaumo fiiva fucuva.

Jesu Templojaco Imibachuuhi.

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Jaanaaca judiomi j#baimo Pascua ifititacuuneguiiha Jesu Jerusale cuumi-jaagovi fuuhi.

¹⁴ Jahi atyimeubo templojafaño bueymico, ovejamico, nimiihumico icano anaajemeque. Tolliro miyaminaama nihibamico acafaryuuacumo gicimimoco atyimeubo.

¹⁵ Jaanoco aatyimeuboro Jesu gaibaico gaicitati eheetavuuboro tooneri diitoco isi gañiubo, ihovejami, ibueymi icamoma. Tolliro nihibamico acafaryuuacuhicumo nihibamico baavi fufucubo, jaaboro imesanoco gavaracuubo icano.

¹⁶ Jaaboro bu nimiihumico anaajeumoco nuubo: ¡Toonoco jinoti buhigovi m#ci! ¡Guihirubi iijaco naajetajati meheetavedino! nooboro.

¹⁷ Jaanoti ij#bogominaa esafutuuhi Caatinihaamefaño: Diijaco agaijino uco finisuhi, onoonoco.

¹⁸ Jaanegui judiomi diiboco dilluuhi: Eneecata m#haico siibadi iicanoco dihi fusu toonoti magaajaqui: Jii, olli iicaneguiiha jahi olli mooni#bo menequi, noomoro.

¹⁹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jiija templojaco paryi magavaracu, jaajaco siino uujoho mifucuci, safucu icanoti siino boobaniji, nooboro.

²⁰ Jaanegui judiomi diiboco nuuhi: Cuarenta y seisdino ficabava nijequeti jiijaaco eetavuumo. ¿Jaajaco millii #joho mifucuci, safucu icanoti deetaveji-rahi? noomoro.

²¹ Jaarunaa Jesu ificoro unuuruubo: Temploja, nuuhi.

²² Jaamaño Jesu iguijeveunofeeneti ubuheeteusumi ij#bogominaa tolli diibo unuunoco esafutuuhi. Jaamoro Caatinihaame onoonoco, bu Jesu iijico icano diitoco ij#buguunoco miyaavuguumo.

Jesu Famoovaaco Gaajahi.

²³ Pascua j#baimosumi Jesu Jerusaleri iicausumi, sihidi miyaminaa dii-boco miyaaveguehicauhi sihidi ejeevanoco omooninoco aatyimemere.

²⁴ Jaarumovi Jesu jeevamaaihcautihi famoovaaco agaajahicaumaño.

²⁵ M#haiñooba diiboco j#beguehicautihi: Diito jilli jeevahi, noomoro miyaminaaco diiboro agaajahicaumaño ijeeb#faño iicanoco icano.

3

Nicodemo Onoobo.

¹ Icaubo saafi fariseom#oobo Nicodemo onoobo judiomi aivojitoobo.

² Jaabo Jesujaago fucu asaaboro diiboco nuuhi: J#bogominaafi, m#hai magaajahi ico Moocaani m#haico diibeguequi agalluunoco. Chahamo

miihoho sihidi ejeevanoco iihoho omoonibadi iicanoco omoonimo Moocaani diiboma iicaturuva, nooboro.

³ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyantiro ico neehi, siino dojicuviro ifiivotiibo Moocaani aivojifaño feejitih, nooboro.

⁴ Jaanegui diiboco Nicodemo dilluuhi: ¿Milli jaabo miyaminaafi uju-sicuvo siino dojicuviro fiivejirahi? ¿Milli jaabo siino seeji jeebifaño ijicafotooboro siino fiivejirahi? nooboro.

⁵ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyantiro ico neehi; nifaihuri, Moocaani Gajari icano ifiivotiibo Moocaani aivojifaño feejitih.

⁶ Miyaminaafiditi ifiivoobo miyaminaafi. Jaanoti Moocaani Gajati ifivomo Moocaani Gajama icahi. Toono eneejiruno Moocaani seemeti iicamo.

⁷ Daabafitedino siino fiivo ico onoonoti.

⁸ Miuro guibuhuba iimogohigoti asaanoco iihoho guubufih. Jaaruubo gaajatihi conoti asaanoro conovi ifotonoco. Jaabadi jeevamo paryi Moocaani Gajari ifivomo, milli ifiivonoco milli miyaminaa gaajajirahi, nooboro.

⁹ Jaanegui Nicodemo siino dilluuhi: ¿Milli fine jino? nooboro.

¹⁰ Jaanegui Jesu nuuhi: ¿Iihoho aivo sihidi edeevaabo israelinaa jibogominaafi idiicaruubo, nacu jinoco gaajatihi?

¹¹ Miyantiro ico neehi: Miihai mihiimaahi magaanoco. Jaamo miihai mijibeguehi mahatymeneque. Jaarunoco amiihai mimiyaaveguehaticatihi miihai monoonoco.

¹² Jiinijeono icarunoco onoonoco uco mimiyaaveguehaticatihi. Jaanegui: ¿Fine millijiru niquejeonoco jibuguruva?

¹³ Miihaiiiooba niquejefaño footihidi iiboro tahigoti iniitehinibo: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo niquejefaño iicaabo.

¹⁴ Miuro Moise scalihigovi jiinimoco caamovi aganiiyiciubadi; tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo caamovi guijeve imohobujehallivi ganiiyicicafeteji.

¹⁵ Jaaboco paryi imiyaavogomo ifinijitino fiivoma icacuuh*.

Moocaani Jiinije Miyaminaaco Agaijino.

¹⁶ Miuro Moocaani sihidi jiinije miyaminaaco agaijiboro idiboro iicaabo Illico acuihi. Jaaboco paryi imiyaavogomo mitajitih. Jaamo ifinijitino fiivoma icaji.

¹⁷ Miuro Moocaani jiihahallivi Illico galluutih jiinije miyaminaaco cijigaifaño igañisuqui. Jilli galluubo diibofenedi jiinije miyaminaa itaajaqui.

¹⁸ Jaabo Moocaani Achico imiyaavogomo cijigaifaño ifetejitih. Jaanoti imiyaavogotimo cijigaifaño ifeequi icacuuhidi iiboro Moocaani Achi iicaaboco imiyaavogotimaño.

¹⁹ Jaamo imiyaavogotimo cijigaifaño ifeequi icacuuh. Miuro jiinijehallivi aachicinibo asaaboco imogotimo icivonocoro imuguumo imiticoro omoonihicaumaño.

²⁰ Miuro famooro iimitinoco omoonimo aachicinoco jiiheguehi. Jaamaño aachicininojaagovi fiitivotimo, iimitinoco omoonimo foovivotino iicaqui.

²¹ Jaanoti miyaanoco iimogomo aachicinijaagovi fiitivehi diito omooninofaño Moocaani iicano igaaacafetequi.

Jua Siino Jesuditi Onoono.

* 3:15 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: finitimo icaji, onoonoco.

22 Jaanobuunati Jesu fuuhi ijibogominaama Judea jinijevi. Jaabo toonovi guenenene icaubo miyaminaaco initiubo.

23 Jaabadiro Jua nitihicauhi Enonvi Salim cuumi fitino, tomañovi sihidi nifaihu iicaumaño. Jaabojaa miyaminaa ofoomoco nitihicaubo.

24 Jilli icaumo Jua icivojaanirautisumi.

25 Jaanaaca Jua jibogominaa jenaucasiuhi judiomima ifiino imibachuhallivi.

26 Jaamoro Juaco nuutuumo: Mojiibogominaafi, meeci ima oono Jorda oonegueehi icaubo icahi diiboti mihaico idibuguubo. Jaabojaago sihidi miyaminaa ofoomoco nitihicaabo, noomoro.

27 Jaanogui Jua diitoco nuuhi: Cajaatyobama chahajiruno gaaja Moocaani diitoco ihacitiruva.

28 Miho amihairyo uco muguubuhiniciuhi: Uujoho Cristo icatishi jilli diibo imega uco agalluubo, nooboro eneehininoco.

29 Miho taabava jibaimofaño mogaima iicaabo aiji. Jaabo cojiri iicaabo jilli igataavominaafi. Jaabo diibo ihiimaanoco uguubuuboro imo imo icanicibo. Jaabadi jisumi uujoho sihidi imo imo icahi.

30 Jaabo diibo jisumitiro janaanicivi bocitoobaaca uujoho jilli guinoviro minifeteji, nooboro.

Caamoti Asaabo.

31 Caamoti asaabo fanoohalliviro icahi. Jaanoti jinijeoobo jilli jinijeminaafi. Jaabo jinijenehejequere iimaanicihi. Jaanoti niquejefañoti asaabo famoohalliviro icahi.

32 Jaabo aatyimeneti, uguubunoti icano iimaahi. Jaaruubo onoonoco mihañooba miyaaveguehicatishi.

33 Jaanoti saatho diibo onoonoco imiyaavogomo: Moocaani Miyaabo iicanoco jibeguehi.

34 Moocaani agalluubo Moocaani iijico jibeguehi. Jaaboco Moocaani Igaijaco finitino acihi.

35 Moocaani Illico gaijishi. Jaabo usefaño Moocaani paryi fanooco ficuuhi.

36 Jaamaño Moocaani Achico imiyaavogomo ifinijitino fiivoma icacuuhi. Jaanoti Moocaani Achico imiyaavogotimo fiivoma chahaji. Jilli nihicuno Moocaani omoonjinofaño icacuuhi.

4

Jesu Samariaogoma Iimaahi.

1 Jaanaa fariseomi guubuuhii Jua janaanici Jesu ijibogominaama iicaabo nitihicaunoco.

2 Jaarunofaño Jesu nitihicautishi idimoro ijibogominaa nitihicauhi.

3 Jaanoco Jesu uguubuuboro Judeati fuuhi Galileajaago siino ihuumiqui.

4 Jaabo imuguuhi Samaria jinijefeenedi ufuunoco.

5 Jaabo ufuubo ifutuuhii Sicar onocuumi Samaria jinije cuumivi Jacob illi Joseque ijinijeque aaciumaño fitino.

6 Jaamañeri icauno nifaihuhoji Jacob oji onohoji. Jaanaa Jesu asaabo, iniinovatucunegui tohoji cojivi casivuubo, fine gadiciba nihiba icacuuberi.

7-8 Jaanaa ijibogominaa tuucuumijaago fuuhi machutaaco anaajeteumo. Jaanaa tuucuumiti saafigo gaigo saauhi toojiti nifaihuvavaugo. Jaagoco Jesu nuuhi: Uco nifaihuti daaci, nooboro.

9 Jaanegui diiboco samariaogo nuuhi: ¿Milli jaabo #joho judio idiicaabo, uujoho samariaogo iicagoco nifaihuco dilluuhi? noogoro. Jilli nuugo judiomni samaritanomima iimogocasihicautimaño.

10 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: #joho Moocaani aacinoco gaajaruva, bu m#joho jino ico nifaihuco idillunoco gaajaruva; #joho uco dilluruva ico uujoho buheenfaihuco acijirahi, nooboro.

11 Jaanegui diigo nuuhi: ¿Aivoj#bo, nacu jinejeri jaabo inifaihuco d#cijirahi aivo faicuvahoji? ¿Conooti jaabo toono buheenfaihuco d#cijirahi?

12 M#iro jino moheedebe Jacob m#haidi jihojico ficuuhi, diibo iseeme, paryi ijoomi icano toojiti aaduhicauhojico. ¿Nacu jaabo #joho diibo janaanici deevahi? noogoro.

13 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Paryi jihoji nifaihuti aadumoco siino adufira aiveji.

14 Jaanoti uujoho aacino nifaihuco aadumoco siino ufucuro adufira aivucuujitih. Uujoho aacino nifaihu diitofa#oti fin#tino niivaji ifin#jitino fiivoco ihaciqui, nooboro.

15 Jaanegui diigo diiboco nuuhi: Aivoj#bo, uco tofaihuti daaci uco adufira aivotino iicaqui, bu siino jihojjaago nifaihufiiri saatigo icaqui, noogoro.

16 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Difo jaagoro ditajeque coovato. Jaadi siino disaa, nooboro.

17 Jaanegui diiboco iimusuugo: Uujoho tajevatih, noogoro.

Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Miyaanoco neehi, tajevatih onogo.

18 M#iro sahusedimoma diicacuui, jisumi bu diiboma idiicaabo ditaje icati#bo. Jaanoco miyaanoco neehi, nooboro.

19 Jaanoco uguubuugoro diiboco nuugo: Aivoj#bo #joho baacho Moocaani iimaam#naafi.

20 M#iro moheedeete samaritanomi Moocaanico jigajihallivi imejiibuui. Jaarunaa am#ihai judiomni Jerusalevi Moocaani imomaño meneehicahi, noogoro.

21 Jaanegui Jesu nuuhi: Gaigo, uco miyaavogo, safucu icajino am#ihai Moocaanico mihimono. Tusumi jigajijaago footimo, bu Jerusale cuumijaago footimo icano.

22 M#iro am#ihai samaritanomi magaajat#boco mihimehi. Jaanoti m#ihai magaajaaboco mihimefih; M#iro judiom#ti taajasu saahi.

23 Jaanoti safucu iicajino, jaano jino tusumi mihicacuui, miyanotiro Moocaanico iimomo imeji igaijari, miyaaneri icano. M#iro tolli iimomoco Moocaani imeguehi.

24 Moocaani Gaija jaamaño diiboco iimomo igaijari, miyaaneri icano iimequi, nooboro.

25 Jaanegui diigo nuuhi: Uuro gaajahi Mesia, Cristo onoo, asaajinoco. Jaabo asaadi m#ihaico paryi fanoocoro j#ibeguejiibo, noogoro.

26 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uujoho diibo #ma ihimaabo, nooboro.

27 Jaanaa ij#bogom#naa gaseuhi. Jaamo jabafituuhi. Jesu gaigooma ihimaaner. Jaarumo diiboco dilluutih. ¿Jinejeque dilluhi? ¿Jinejeque mihiimaacasih? nuutimo.

28 Jaanegui diigo ihic#huco ejeevesuhiniugoro fuuhi ifaacuumijaago. Jaagoro miyam#naaco j#ibugutuui.

29 Enecauhu masaamoro memee#iva saafi gaifi, paryi omoonihicanoco uco onoo. ¿Naa fine diibo Cristo icati#bo? noogoro.

30 Jaanegui diito tuucuumiti asaamoro fuuhi diibojaago.

31 Jaanaaca ijibogominaa diiboco neehicauhi: Mojibogominaafi, machu, noomoro.

32 Jaarunaa diitoco nuubo: Tamachuta icahi uujoho amachujino amiihaima magaajatino, nooboro.

33 Jaanegui ijibogominaa dillucasiuhi sanomiro: ¿Fine miijoho diibedi machutaaco sivahi? noomoro.

34 Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Uudi tamachutabadi oono uco agalluubo onobadi eetavono, idudicamaajeque iimivono.

35 Miiro amiihai meneehi: Icanehiica minihibaci, minihibaci idiino basuta ujusijino, noomoro. Jaarunofaño amiihaico uujoho neehi: Memeeeci basutaaco, oono paryi tifaicuuihi ihicicafetequi.

36 Miiro basutaaco ududicamaaibo ijaadaco gaayicifihi. Jaabo basuta noovaco ananinicibadi miyaminaaco naniihi ifinijitino fiivoma iicaqui. Jaaneri abasuubo, bu toonoco icicibo icano sano imo imo iicaqui.

37 Jinoovi aivo miyaano, jilli onoonicino: Saafi abasunoco sifi icinicih, onono.

38 Jaanegui uujoho amiihaico tajibahi mihiciqui amiihai mabasuhinonoco; sita abasuhininoco amiihai mequeheevahi idudicamaajeque, nooboro.

39 Jaaboco sihidi Samaria jiiinije cuumiminaa miyaavuguuui diigo ijibuguuuonoti paryi uujoho omoonihicano uco noobo unuunoti.

40 Jaanegui samaritanomi diibojaa asaaumoro diiboco fitiuihi diitoma iicaqui. Jaanegui Jesu mifucuci toonovi diitoma icauhi.

41 Jaamoro diiboco sihidi miyaavuguumo ihiimaaco uguubuumoro.

42 Jaamoro diigoco nuumo: Jisumi ijoho eneeneriro mimiyaavogocuuhi: Miihairyo muguubucuuhi. Jaamoro magaajacuuhi miyaanoro diibo Cristo jiiinijeminaa taajasuminaafi icanoco, noomoro.

Jesu Buheesuhi Aivojibo Seemeneque.

43 Toonoti mifucuci iicaunoti fuubo Galilea jiiinijejaagovi.

44 Jaabo Jesu iinoro nuuhi: Moocaani iimaaminaafi ijiiinijevi bocigoratihi, nooboro.

45 Jaadi Galileavi agaseuboco tomañoto imino gaayiciuhi. Diito tolliro bu fuumo Jerusalem Pascua jibaimojaago. Jaamo atyimeuhi tahi tobaimovi Jesu fanoovaco omoonunoco.

46 Jaadi Jesu siino saauhi Cana cuumijaagovi Galilea jiiinijevi toonovi nifaihuco aivofaihuu iminiyumañovi. Jaanaa Capernaui icaubo saafi aivojibo. Jaabo seemene guihuvahi.

47 Jaabo guubuuhi Jesu Judeati Galileavi agaseunoco. Jaanegui diibojaa ufuuboro diiboco nuubo iijajaa ofooboro iseemeneque ibuheesuqui aivo iniinovacuuneguiiha.

48 Jaanegui Jesu nuuhi: Boti siibadi iicanehejeque omooninoco matyimetihachiji mimiyaaveguejitihi, nooboro.

49 Jaarunofaño diibo Jesuco nuuhi: Aivojibo goovano masigo taseemene guijevetinaacaro, nooboro.

50 Jaanegui Jesu nuuhi: Fuucu, diseemene buheecuhi, nooboro. Jaanegui diibo Jesu unuunoco imiyaavuguuboro fuucuuhi.

51 Jaabo iijati fiticuuboco idudicamaajeminaa asaaumoro jibogovauhi: Diseemene buheecuuhi, noomoro.

52 Jaanegui diitoco dilluubo: ¿Conooti nihiba iicaaberi buheehinibo? nooboro. Jaanegui diiboco nuumo: Iiji diijiveeberi iguihuva diiboco buhiniihi, noomoro.

⁵³ Jaanoti caani gaajauhi toonoti nihiba iicaaberi Jesu diiboco: Diseemene buheehi, eneehininoco. Jaanoma iicaubo paryi iyotoma Jesuco miyaavugu- uhi.

⁵⁴ Jino Jesu sihidi ejeevanoco Galileavi iticoni omooninunoco alliniuhi Judeati Galileavi siino uhuumiusumi.

5

Jesu Buheesuhi Iigotiboco.

¹ Toonobuunati judiomni eetavuuhi jibaimoco. Jaanegui Jesu fuuhi Jerusalemivi.

² Jahigo Jerusalemivi ovejamni guhuga onoohuga fiitino icano jicooba nicu- taaba hebreomni iijiri Betesda onooa. Jaabaati icano sahusedino iguhugano.

³ Jaahugaje goohasinovi sihidi iguihuvafiimo icahicauhi aatyimetimo, idino iimitimo, ifiino isifañinerni igotimeheje icamo. Jaamo teemehicauhi toba nifaihu amaryibanoco.

⁴ Miuro tobajaago Moocaani toomominaafi niitehicauhi safohosa jaaboro inifaihuco maryicuvahicauhi. Jaasumiro tobafaño imegaviro aacotoobo buheehicauhi, jilli fanoova guihuva*

⁵ Jaamañeri icaubo saafi treinta y ochodino ficabano ticovovi iguihuvacu- ubo.

⁶ Jaabo siucinuboco Jesu aatyimeuboro gaajaciuhi aivo guenenene iicacu- unoco. Jaaboro diiboco nuubo: ¿Diimeguehi ubuheeneque? nooboro.

⁷ Jaanegui diibo iimusuuhi: Aivojibo, mijoho bu uco tobafaño jihacujirahi toba amaryibasumi fahijivaro tobafaño feequi mooninaacaro sita tahimegaro feehicahi, nooboro.

⁸ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Gañivo jaaboro dicigaijeque dñibo fuucu, nooboro.

⁹ Jaasumiro diibo buheeteuhi. Jaaboro icigaijeque ñicuboro igucuubo. Jaafuccu judiomni jaguisifuccu.

¹⁰ Jaanegui judiomni Jesu ubuheesuuboco nuuhi: Jaachijj jino jaguisifucu. Jaanegui dicigaijeque satyejitihi, noomoro.

¹¹ Jaanegui diibo iimusuuhi: Miuro uco ubuheesuubo diiboro uco neehi: Dicigaijeque dñibo fuucu, nooboro.

¹² Jaanegui dilluumo: ¿Mijoho diibo ico dicigaijeque dñibo dñigo onoo? noomoro.

¹³ Jaarunofaño diibo gaajautihi diiboco ubuheesuuboco. Tomañeri sihidi miyaminaa iicaumo cojiti Jesu sihigovi ufucumaño.

¹⁴ Jaanobuunati Jesu diiboco siino templojafaño aatyimeuboro nuuhi: Meeçi, jisumi jino ijoho ubuheecunoco; siino imitino diicacuujirahana janaanici iicano siino dijaa saadino, nooboro.

¹⁵ Jaanegui diibo ufuuboro judiomico jibugutuubo Jesujaahi diiboco ubuheesuunoco.

¹⁶ Jaanoma iicaumo judiomni Jesuco imitino moonihicauhi, diibo jaguisifucuvi tolli omoonihicaumaño.

¹⁷ Jaanegui Jesu nuuhi: Guihirubi, jisumihachuta dudicamaahi. Jaano ticovovi bu uujoho dudicamaahi, nooboro.

¹⁸ Jaanoma iicamo judiomni janaanici imeguehicauhi diiboco agaicaaunoco. Miuro toono jaguisifucucoro diitobadi teemehicautibo, tolliro

* 5:4 Sahaamefaño toonoono versiculonoco ficuutimo.

bu Moocaanico: Guihirubi, onooboro ifiico Moocaanibadi moonihicaubo icano.

Moocaani Achi Mitya Iji.

¹⁹ Jaanegui diitoco nuubo: Miyanotiro, miyanotiro amihaiico neehi: Uujoho Moocaani Seemene iinoro ijeebitiro moonitihi. Miuro Caani omooninoco aatyimeebere, bu tolliro Illi moonihi.

²⁰ Miuro Moocaani Illico agaijimaño fanoova mooninoco diiboco ifusuhi. Miuro imi janaanici ejeevanoco ifusujibehiica. Jaaneri amihai majabafiteji.

²¹ Moocaani uchuumucuumoco ubuheetesuuboro fiivoco aacibadiro bu Illi iimogomoco fiivoco aciji.

²² Miuro Moocaani mihaiñoobaco iimitico nootih. Jaaruubo paryi toono imibachu mityaco Illi usefaño jeevesuubo, imitico iimibachuqui;

²³ Toonoti famooro Illico ibocigueti Caanico iicabadiro. Jaanoti Illico obocigotimo, tolliro bu Caanico bocigotih diiboco agalluuboco.

²⁴ Miyanotiro, miyanotiro amihaiico neehi: Uco agalluhiniboco imiyaavogomoro uujoho onoonoco uguubuumo ifinijitino fiivoma icacuhi. Jaamo cijigaifaño fuucuujitih; Jilliro gujivetih fiivofaño vi fatyucuubo.

²⁵ Miyanotiro, miyanotiro neehi: Ufucu icajino, jaano jino tusumi mihi-cacuhi; iimitifaño miguijivecubadihiica iicamo Moocaani Achi iijico uguubujino. Jaanoco uguubumo fiivoma icaji.

²⁶ Moocaanima mitya icahi fiivoco aacijino. Jaabo Illico mityaco acibo tolliro Illi sitaaco fiivoco ihaciqui.

²⁷ Tolliro bu mitya iijico acibo miyaminaafañoti iimitino, iimino icanoco idugaacuqui, uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuho iicamaño.

²⁸ Jinoti meheetyedino: Ufucu icajinehiica tusumi paryicino cihojinofaño iicamo ihiiamaaco uguubujino.

²⁹ Jaamo iiminoco omooniumo siino buheeteji fiivoma iicaqui. Jaanoti iimitinoco omooniumo buheeteji cijigaifaño ifeequi.

Cristoti Ijibogono.

³⁰ Miuro uujoho aivo, uuro tajeebitiro moonijitirahi. Jaamaño uujoho iimitinoco dugaacuhi uco atajibabadi. Jaano uujoho udugaacuno miyaano tajeebiti uuro iimogonoco omoonitimaño. Jilli Guihirubi uco agalluhinibo iimogonocoro moonihi.

³¹ Uujoho uuro tafitiro jibuguruva tajibogo saatehedi ibocima chahajirahi.

³² Jaanoti sifi uuditi jibeguehi. Jaamaño uujoho gaajahi uuditi diibo onoono miyaano iicanoco.

³³ Miuro amihai saatohoco magalluui Juajaago diiboco idillutequi. Jaanoco diibo miyaanoco nuuhi.

³⁴ Jaarunofaño uujoho gaayicitihi miyaminaafi ijibogonoco. Jaarunoco uujoho jilli Juati amihaiico neehi. Jaamo uco mimiyaavogomoro mataajaji.

³⁵ Miuro Jua cijigaimecu ijiganoro aachicibadi jeevauhi. Jaabo aachiciniunofaño amihai jihachutagayiro imo imo mihicauhi.

³⁶ Jaaruno toono Jua jibuguuno janaanivi uujoho onoono jeevahi. Miuro Moocaani uco agalluubo atajibaunoco omoonino. Toonoro tahallivi jibeguehi miyaano uco Moocaani agalluunoco.

³⁷ Tolliro bu Guihirubi uco agalluubo uuti jibeguehi. Jaaruuboco amihai safooba mahatyimetatih, bu ihiiamaaco safooba muguubutatih icano.

³⁸ Tolliro bu diibo iiji amiihaifaño chahahi; Diibo agalluuhiniboco amiihai mimiyaavogotimaño.

³⁹ Miïro Caatinihaameque imino amiihai mihiiñicichicahi fiivo ifiico toohaamefaño mahatyimeneque mihimogomoro. Jaano miïro toohaame uuditi ijiiibuguruhaame.

⁴⁰ Jaarumo tajaa masaanoco mihimogotihî fiivoma mihicajiruneguiiha.

⁴¹ Uujoho miyaminaa cahacisuco gaayicitihî.

⁴² Jaabadiro uujoho gaajahi amiihai Moocaanico magaijitinoco.

⁴³ Miïro uujoho Guihirubi memeri saahinihi; Jaaruuboco uco magayicitihî. Jaanoti sifi jilli ijeebitiro asaaboco naha amiihai magaayicijirahi.

⁴⁴ ¿Milli jaamo mimiyaaveguejirahi sanomiïro fahigovavi miyaminaa imihicacoro magaayicicasimo? Jaamaño toonoguiinodi idiïboro iicaabo Moocaaniti asaano imihicaco miguiinotihî.

⁴⁵ Jaanegui uuditi mehesamaaidino: Caani imefeenevi miïhaico imitino neejiiïbo, noomoro. Icaabo amiihai imitico eneejiïbo Moise. Jaabo tajiiïbafenedi mataajibadi mehesicirahi.

⁴⁶ Miïro Moiseque mimiyaavuguruva uco tolliro mimiyaaveguejirahi. Miïro diibo uuti caatiniïhi.

⁴⁷ Jaabo acaatiniunoco mimiyaavogotimo, ¿milli bu taajico mimiyaaveguejirahi?

6

Cinco Mildimoco Amachusuno.

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Toonobuunati Jesu fuuhi Galilea muuai onegueehivi. Jaaba momoro bu Tiberia onoomuui.

² Jaabo dojicuti sihidî miyaminaa feehicauhi sihidî ejeevanoco omooniiïboro iguihuvamoco ubuheesunoco aatyimehicauneguiiha.

³ Jaanegui Jesu ifabaihallivi ufuuboro ijiiïbogominaama casiiïvuubo.

⁴ Jaasumi fiiticuuno judiomî jiiïbaimo Pascua iicaujino.

⁵ Jaanaa Jesu emeeciïubo atyimeuhi sihidî miyaminaa idojicuti asaaunoco. Jaanegui Felipeque nuubo: ¿Cuucati fine machutaaco manaaejirahi jito imachuqui? nooboro.

⁶ Jilli Felipeque nuubo jilli diiboco inisuubo, ¿milli fine neejiiïbo? onoomaño jilli omooniiïnoco imino agaajacuuboro.

⁷ Jaanegui Felipe nuuhi: Fine doscientos denario ticovovi manaaejirahi, machutaaco. Jaaruno famooviro ajashuno ifetejitirahi, nooboro.

⁸ Jaanegui ijiiïbogominaati saafi Andre Simon Pedro nahabo Jesuco nuuhi:

⁹ Jineeri icase sase sahusedino sebada maahuno, bu miimiisiici tavaabomisi icanoma iicase. ¿Milli jaano tonoodino jinoodimo miyaminaavi ifetejirahi? nooboro.

¹⁰ Jaanegui Jesu nuuhi: Diitoco monoo icasiiïcamaaiqui, nooboro. Jaamañeri sihidî ñaavahu icauhi. Jaanohallivi casiiïcamaaiumo cinco mildino gaifiimi.

¹¹ Jaadi Jesu imaahunoco iiïuboro Moocaanico graciaaco aaciuboro, toonoco ijiiïbogominaaco aciubo. Jaanoco diito imiyaminaama ifuuhi giçiniïmoma. Tolliro bu itaavaco ifuumo iimuguudineheje.

¹² Jaanoco amachuumo utuvacuudi Jesu nuuhi, ijiiïbogominaaco: Paryi manaani ihatyuuvoco gañiiïcafototino iicaqui, nooboro.

13 Jaanoco ananiumo gahafusuuhi, jiiibaiñoco fahuseeci, siino miibaici icanoco sahusedino sebada maahunu iicaunoti aatyuvuunoco.

14 Jaano Jesu sihidi ejeevano iifusuco eheetavuunoco aatyimeumoro diito nuuhi: Miyaanoro jahi jaani Moocaani iimaaminaafi jiiinjehallivi asaauji-bo, noomoro.

15 Jaamoro Jesuco iiciumoro satyuujirumo aivojiiiboti iheetavequi. Jaanoco agaajaciuboro iinoro fuubo siino ifabaijaagovi.

Jesu Nifaihuhallidi Iguehi.

(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Jaanaa mihijicuudi ijiiibogominaa muuaijaago fuuhi.

17 Jaamoro meenegafaño ijicamaaiumoro fuumo onegueehi Capernaujaagovi. Jaanaa civucuuno. Jaarunaa Jesu diitojaa gasetihi.

18 Jaanaa imuuaiifa ticovauno sihidi guibuhuba asaano.

19 Jaamo ufuumo sahuse juugahuseti sano idiino kilometronohachuta icacuumaaca Jesu saauhi nifaihuhallidi iigooboro. Jaaboco aatyimeumoro sihidi igutuumo.

20 Jaarunaa diitoco nuubo: Uujoho; mihiguetejirahana, nooboro.

21 Jaanegui diito diiboco imo imo imeenegafaño gaayiciuhi. Jaadi govano iifutuumo ufuuhigo.

Miyaminaa Jesuco Guiinehi.

22 Jaano sesevede tonegueehivi miyaminaa ifitafutuumo gaajauhi sagaaro meenega iicaunoco. Jaagafaño Jesu ijiiibogominaama footinaaca diito iinoro fuumo.

23 Jaanaa bu sagahaje gaseuhi Tiberia cuumiti asaano, jaagahaje cañavuuhi Jesu graciaco aaciunobuunati maahunoco amachuuno fiitino.

24 Jaamañovi Jesu, ijiiibogominaa icano achahaunoco miyaminaa aatyimeumoro toono imeenenefaño ijicamaaiumoro fuumo Capernaujaago Jesuco giinomoro.

Jesu Fiivoco Aacineguiiha Diiboco Fiivo Maahuti Momonimo.

25 Jaaboco onogoo muuaivi aatyimeumoro nuumo: Jiiibogominaafi, ¿cusumi gasehinihi? noomoro.

26 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Miyanotiro, miyanotiro amihaico neehi: Jilli mamachuhinimo mutuvahinineguiiha uco miguiinehi. Jilli sihidi ejeevanoco eheetavehininoco mimiyaaveneguiiha icatino.

27 Jaanegui ifinino machutaguiiha mududicamaaidino, ifinijitino fiivoco aacino machutaguiiharo mududicamaaje. Toonoco uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo amihaico aacijino. Toonoti uujoho Moocaaniti asaanoco miyaminaa igaaajai, bu uuvi Moocaani igaajataco ificucuuno icano, nooboro.

28 Jaanegui diiboco dilluumo: ¿Milli jaanegui momooniji Moocaani iijico meheetavequi? noomoro.

29 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Moocaani imeguehi, diibo uco agalluuboco amihaai mimiyaavogonoco, nooboro.

30 Jaanegui diiboco nuumo: ¿Eneecata sihidi ejeevanoco mihaico dihiifusu maatyimemere ico mimiyaaveguequi?

31 Miio moheedeetemiha machuuhi mana ononoco sicaihigovi iicausumi, oono Caatinihaamefaño: Niquejeo maahunoco machusuubo, onobadi, noomoro.

³² Jaanegui Jesu iimusuuhi: Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Moise amiihaico niqueje maahuco acitih, Guihirubi amiihaico jino miya maahu niqueje maahuco acih.

³³ Jaano jino Moocaani maahu diibo niquejefañoti iniitoobo jinijeminaaco fiivoco aaciibo, nooboro.

³⁴ Jaanegui nuumo: Aivojiiibo, fahiijivaro miihaico toono maahuco daacihica, noomoro.

³⁵ Jaanegui Jesu nuuhi: Uujoho fiivo maahu; tajaa asaamo ajebavacuujitih, uco imiyaavogomoco ufucuro adufira aivucuujitih icano.

³⁶ Miiro amiihaico uujoho eenehinicuubadi: Uco mahatyimecuurumo uco mimiyaaveguehicatih.

³⁷ Miiro paryi fanooro Guihirubi uco aacino tajaa saaji, tolliro bu tajaa asaamoco uujoho buhi gañijitih.

³⁸ Uujoho niquejefañoti niitehinatih uuro iimogonoco mooniqui icatino, jilli uco agalluuhiniibo iimogobadi mooniqui saahinihi.

³⁹ Jaano jino Guihirubi uco agalluuhiniibo iimogono; Paryi diibo uco aacimoco saatohobaco jeevesutiibo paryi famoocoro ufucu niinofucusumi buheetesuji.

⁴⁰ Jaano jino uco agalluuhiniibo iimogono; Paryi famooro miyaminaa Moocaani Seemeneque aatyimemere imiyaavogomo ifinijitino fiivoma iicaiqui. Jaamoco uujoho niinofucusumi buheetesuji, nooboro.

⁴¹ Jaanegui judiomi ticovauhi diiboco edejeuumo. Uujoho fiivo maahu niquejefañoti iniituubo, unuuneguiiha

⁴² neehicauhi: ¿Nacu jaani Jesu Jose achi icatiiibo? ¿Miiro caani, seeji icamoco miihai magaaajahi? ¿Milli jaabo: Uujoho niquejefañoti niitehi, neehicahi? noomoro.

⁴³ Jaanegui Jesu nuuhi: Musuufeni toono amiihai dejecufiraco.

⁴⁴ Miihaiñooba tajaa saajitirahi Guihirubi uco agalluhiniibo tajaa isivatiruva. Jaamoco uujoho buheetesuji ufucu niinofucu.

⁴⁵ Miiro, Moocaani iimaaminaa aamefaño jilli noono: Moocaani famoocoro jiiibegueji, noonoro. Jaabadi famooro Moocaanico uguubuumoro diiboti agaajamo tajaa saahi.

⁴⁶ Miihaiñooba Moocaanico atyimetih idiiiboro uujoho Moocaaniti asaaubo Moocaanico atymehi.

⁴⁷ Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Uco imiyaavogomo ifinijitino fiivoma icaji.

⁴⁸ Uujoho fiivo maahu.

⁴⁹ Miiro amiihai eedeete manaaco sicahigovi amachuurumo chuumuui.

⁵⁰ Jaanoti naha jino niquejefañoti iniitono maahu. Jaanoti amachumo gujivetimo iicaiqui.

⁵¹ Uujoho diiburucu jino fiivo maahu iicaabo niquejefañoti iniitehiniibo. Jaamo uco agaayicimo ifinijitino fiivoma icaji. Jaano maahuco uujoho aacino taahuco. Jaanoco uujoho jinijeminaahallivi aacijino, nooboro.

⁵² Jaanegui judiomi ticovauhi sanomiro iimaacasiumo: ¿Milli jaabo jaani miihaico duusujirahi ihuucuco? noomoro.

⁵³ Jaanegui Jesu nuuhi: Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Uujoho Miyaminaafbadi Ifiivuubo uucuco muduutihachiiji, bu itiihohoco mahadutihachiiji icano fiivoma mihicajitih.

⁵⁴ Jaanoti taahuco amachuubo, tatyijohoco aaduubo icano ifinijitino fiivoma icaji. Jaaboco uujoho niinofucu buheetesuji.

55 Jaano tafi miya machuta, tatyijohoho miya adufaihu icano.

56 Jaamo tafiico amachumo, tatyijohoco aadumo icano uuma icahi. Jaamoma bu uujoho tolliro icahi.

57 Miiro Moocaani uco agalluubo ifiima icahi, jaaberi uujoho icahi icano. Jaabadiro uco amachuubo uuri icaji.

58 Jino niquejeti iniiuuno maahu; amiihai caanimihai manaaco amachumo iguijeveubadi iicano icatino. Jaanoti jihicat i amachumo ifinijitino fiivoma icaji, nooboro.

59 Jilli nuubo Jesu Capernau cuumi sinagogajafaño ijiiibuguubo.

Jesu Iimaa Fiivoco Acihi.

60 Jaanoco sihidi saatoho ijiiibogominaa uguubuumoro nuuhi: Aivo jihimaa sihidi jeevahi. ¿Miiijohoho fine gaayicijirahi? noomoro.

61 Jaanoco Jesu ijiiibogominaa onocasiunoco agaajaciuboro nuubo: ¿Jaano nacu amiihaico imitino moonihi?

62 ¿Millijiru fine imi, uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuboco caamo iticoni iicauhigo ofooboco mahatyimeruva?

63 Miiro Moocaani Gaija miiinoco fiivoco acihi. Jaanoti muuhucu jilli jihovono. Jaanoti naha jino uujoho ihiimaano amiihai jeebico ifinijitino fiivoco aacijino.

64 Jaarunofaño icamo amiihaiti saatoho imiyaavogotimo, nooboro. Miiro Jesu imegaviro gaajacuui imiyaaveguejitimoco, bu diiboco igaicaauqui aaciujiboco icano.

65 Jaamaño nuubo: Toonegui amiihaico neehinihi: Miihaiñooba tajaa saajitirahi Guihirubi tajaa isivatiruva, nooboro.

66 Jaasumitiro sihidi saatoho diibo dojicuti efeehicaumo diibediti udugaavuumoro diiboma fuucuutimo.

67 Jaanogui Jesu saatoho ijiiibogominaa fahuseeci motihaiti miiimisiici icano iicaumoco nuubo: ¿Nacu bu amiihai tolliro diitobadiro mefeaji? nooboro.

68 Jaanogui Simon Pedro diiboco iimusuuhi: ¿Aivojiiibo, miiijaago bu miihai mefeajirahi? Miiro iima icano ifinijitino fiivo iimaa.

69 Miiro miihai mimiyaaveguehinicuui. Jaamoro magaaajahi ijohoho Cristo Moocaani iicaabo Seemene idiicanoco, nooboro.

70 Jaanogui Jesu diitoco nuuhi: Amiihai docedimoco uujoho icihinihi. Jaamo amiihaifañoti iicaabo saafi iji iicaabo, nooboro.

71 Jilli nuubo Juda Iscariote Simon achiditi. Jaabo Juda docedimoobo iicaubo Jesucristoco iguijeniqui aaciujiiibo.

7

Jesuco Inahabomi Miyaaveguehicautih.

1 Jaanobuunati Jesu Galilea jiiinjeri igooboro feehicauhi. Jaaboro Judea jiiinjervi ofoonoco imeguehicautihbo judiomi diiboco tahi agaicaanguuneguiha.

2 Jaanaa fiiticuuno tabernaculojano jiiibaimo iicaujino; tusumi judiomi nijeganofaño icanicimo.

3 Jaaneguiha Jesuco inahabomi nuuhi: Jinooti difo Judeavi. Tahi iicamo didojicuti ofoonicimo edeetavonoco ihatyimequi.

4 Miiro miihaiñooba miyaminaaco ifico igaajasuqui omoonimo toovono moonitatih, tolli bu omoonibo famoo imefeeneviro moonihica, noomoro.

5 Jilli nuumo inahabomi icarumo diiboco imiyaaveguehicautihmaño.

6 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Tufucuvihica uujoho ifototihica. Jaanoti amihaidi naha fafucuvano imihi.

7 Miho amihaiho jinijeminaa jiiheguetihii. Jaanoti uco jiihegueme diito imitico onoonohalliti.

8 Amihairyo tobaimojaago mofoo. Jaanoti uujoho tobaimovi footihica tahoovofucuvihica uujoho ifototihii, nooboro.

9 Diitoco tolli unuuboro fitafutuubo Galileavi.

Jesu Fuuhi Nijegano Jibaimovi.

10 Jaadi inahabomi tobaimojaa ufuunobuunati, Jesu tolliro bu fuuhi. Jaaruubo foovono fuutiibo, toovonoro fuubo saatohoba diiboco aatyimeujiruneguiiha.

11 Jaaboco judiomi tobaimoguiino iguiinomoro neehicauhi: ¿Cuca fine iicaabo? noomoro.

12 Jaabediti sihidi miyaminaa miribacasihicauhi. Saatoho neehicauhi: Aivo imihuseebe, noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: Imitiibo miyaminaaco bañihicaabo, noomoro.

13 Jaarumo mihaiñooba foovono diibediti iimaahicautihii judiomi ñihicuti.

14 Jaanaa jibaimo feeneveunaaca Jesu templojafaño jicafutuuhi. Jaaboro ticovaubo jibugubo.

15 Jaaneri judiomi sihidi eheetyemere neehicauhi: ¿Milli jaabo sihidi fanoovaco gaajahi aameneña icautiruubo? noomoro.

16 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Uujoho tajeebetiro jibogotihii uco agalluuhiniibo jibogoco uujoho jibeguehi.

17 Cajaatyohacho Moocaani iimogonocoro omoonigomo, gaajaji Moocaani jibogoco jibogonoco nacu tajeebetiro uujoho onono iicanoco.

18 Jaanoti ijeebetiro ihiimaabo diiboco miyaminaa obocigonoco imeguefihii. Jaanoti diiboco agalluhiniiboco obocigoobo, miyaanoco iimaahi. Jaabofaño bañifiira chahahi.

19 Miho amihaiho Moise tajiibaco aciuhii. Jaarunoco amihaiti saatohoba imino moonitihii. ¿Collihii jaamo uco magaicaaujirahi? nooboro.

20 Jaanegui miyaminaa iimusuuhi: Ijoho ijima diicahi. ¿Mijoho nacu icogaicaaujirahi? noomoro.

21 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Sanoocoro jaguisifucusumi omoonihinineri famooro meheetyehinihi.

22 Miho Moise amihaiho tajiibauhi amihai meehe nigaci quiticico. Jaarunoco diibo ticoniutihii omoonuubo, amihai eedeetemihai toonoco ticoniuhii eheetavuumo. Jaanoco amihai jaguisifucusumi meheetavonicihii.

23 Jaano Moise tajiiba gafiicafototino iicaqui momoonimoro jaguisifucusumi gaifi seemene meeheque miquticinicihii. ¿Jaamo collihii tajaa misifiiratehii jaguisifucusumi saafi miyaminaafico faabohocoro ubuheesuhininohalliti?

24 Imino meecitimoro saatohoditi mihiimaadino. Jari imino magaajaadi mihiimaa, nooboro.

¿Naa Fine Jaani Cristo?

25 Jaanaa saatoho Jerusaleri iicahicaumo nuuhi: ¿Nacu jaanico iguijeniqui iguiinehicaabo icatiibo?

26 Memeeci ono famoofeeneviro iimaaruuboco mihaiñooba milli moonitihii: ¿Naa fine jisumi aivojito gaajacuuhii diibo Cristo iicanoco?

27 Jaanoti mihai magaajahi tahigoti diibo asaahigoco. Jaanoti Cristo asaadi mihaiñooba gaajajitihii cuucati diibo asaanoco, noomoro.

28 Jaanegui Jesu templojafaño ijibugumañoti sefano nuubo: Uco naha amihai magajahi tahigoti asaahigoco. Jaaruubo uujoho tajeebiitiro saatih. Jaabo uco agalluuhiniibo miyaabo iicaaboco amihai magajatihi.

29 Jaanoti uujoho diiboco gaajahi diiboti asaahinamaño. Miñro diibo uco galluuhinihi, nooboro.

30 Jaanegui diito diiboco gaayiciujirahi diiboco icivojaaniqui. Jaarunofaño mihaiñooba diiboco gaayiciutihi ihoovofucuvi ifutuutimaño.

31 Jaarunofaño sihidi diitoti saatoho diiboco miyaavuguuhi. Jaamoro nuuhi: ¿Nacu Cristo asaadi jaani sihidi ejevanoco eheetavehicano janaanici etavejiruubo fine? noomoro.

Fariseomi Sisiminaaco Galluui Jesuco Igaayiciqui.

32 Jaanoco fariseomi guubuui miyaminaa toonoti imiribacasiunoco. Jaaneguiiha sacerdotemi aivojito, fariseomi icamo sisiminaaco galluui Jesuco igayiciqui.

33 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Gueenenehiica amihaima icaji. Jaadi dojicuviro feeji uco agalluubojaago.

34 Jaaboco miguiinejirahi. Jaarumo uco mahatyimejitih uujoho iicahigo amihai mihifetejitimaño uco mahatyimejitih.

35 Jaanegui judiom sanomiro noocasiuhi: ¿Cuuca fine jaabo ofooboco mahatyimejitih? ¿Nacu fine griegomifeenevi judiom agavaracinimojaago feejiibo griegomico ijibeguequi?

36 ¿Milli fine eneejirunoco oono mihaico noobo: Uco miguiinejirahi. Jaarumo uco mahatyimejitih uujoho iicahigo mihifetejitimaño, noobo? noomoro.

Moocaani Gaija Fiivo Muuai Nifaihubadi Icaabo.

37 Jaanaa niinofucu imiya jibaimofucu Jesu agañiivuboro sefano nuuhi: Saatoho adufirari mihicahachijiji tajaa masaamoro, mahaduva.

38 Uco imiyaavogoobo, Caatinihaamefaño onobadi: Dijeebifañoti fiivo muuai nifaihu cuuji, nooboro.

39 Jilli Jesu nuuhi: Diiboco imiyaavogomo Igaijaco agaayicijinoco. Tusumihiica Moocaani Gaija niutuutihica Jesu niquejefaño ufuutimañehiica.

Miyaminaa Dugaavocasiuhi.

40 Jilli Jesu unuunoco diitofeeneti saatoho uguubuumoro nuuhi: Miyaanoro jahi jaani Moocaani iimaaminaafi asaajiibo, noomoro.

41 Jaanoti saatoho neehicauhi: Jaani Cristo, noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: ¿Nacu Galileati Cristo saajirahi?

42 Miñro Caatinihaamefaño noono: Cristo saaji, Aivojibo David yotofañoti tolliro Belen alho cuumijefañoti David iicahigoti saajiibo, noono, noomoro.

43 Jaamoro miyaminaa fahigova dugaavocasiuhi Jesuhalliti.

44 Jaanegui diitoti saatoho diiboco igayiciqui mooniurahi. Jaarumo saatohoba milli diiboco mooniutihi.

Aivojito Jesuco Miyaavogotih.

45 Jaanaa isisiminaa tahigoti siino saauhi. Jaamoco sacerdotemi aivojito fariseomi icamo nuuhi: ¿Collih jana jaaboco misivatih? noomoro.

46 Jaanegui isisiminaa iimusuhi: ¡Aivo chahamo saatohoba diibobadi ihimaamo! noomoro.

47 Jaanegui fariseomi diitoco nuuhi: ¿Tolliro bu nacu amihai diibo abañinoco mimiyaaveguehi?

⁴⁸ ¿Nacu amihaidi saatoho aivojitoti, fariseomiti icano miyaaveguehi? Imiyaavogotimo duhu.

⁴⁹ Jaanoti jito miyaminaa tajiibaco agaajatimo jilli cijigaifaño efeejimo, noomoro.

⁵⁰ Jaanegui diitoobo saafi Nicodemo onoobo safoono Jesuco fucu emecijeubo, nuuhi:

⁵¹ ¿Nacu mihai tajiiba saafi miyaminaafico: Iimiti, neejirahi, iticoni diibo omooninoco gaajacitimoro? nooboro.

⁵² Jaanegui diiboco nuumo: ¿Nacu bu ijoho Galileaobo? Eneecau, imino Caatinahaameque dihifinici Galileati Moocaani iimaaminaa saatatíhi, noomoro

⁵³ ijeevadi sahaje ijanojaa foocinumo.

8

Gaifimima Icaffigo.

¹ Jaanoti Jesu fuuhi Olivohono iicagajjaago.

² Jaano sesevedi fucuro Jesu siino templojafaño saauhi. Jaabojaago sihidi miyaminaa saauhi. Jaamoco acasiivuuboro ticovaubo ijibuguuho.

³ Jaanaa fariseomi, caatiniminaa icamo diibojaa sivauhi gaigooco gaifimima iicafihicaugoco. Jaagoco diitofeenevi ificumoro

⁴ nuumo: Aivojibo Jesu, jaamo aiji icanaaca, sifima faguifaño icagoco mahatimehi.

⁵ Miíro Moise itajibafaño jilli mihaico neehi: Tolli iicagoco guisiri ma-haamimoro magaaau, nooboro. ¿Jana ijoho milli neehi? noomoro.

⁶ Jilli nuumo diiboco inisuumo, ifurumo toonohalliti diiboco icivojaaniqui. Jaanegui Jesu jiinjehallivi idijivuuboro ticovaubo ihusegairi jiinjique caatinuubo.

⁷ Jaarunaa suufenitimo diiboco idilluhicaunegui, agañivuuboro diitoco nuuhi: Eneecata amihaiti saatoho imitima machahamo miticoni diigoco guisibari mahaamimo,

⁸ nooboro siino idijivuuboro ijinijeque caatinihicauhi.

⁹ Jilli unuunoco uguubuumoro tolliro diito iimitima iicaunoco ijeebifañodi agaajamoro ihamiyatoti ticovaumo safisari ofoocinumo. Jaanaa Jesu diigo icanoro covovacafutuhi tomanovi.

¹⁰ Jaadi Jesu agañivuudi mihaifnoobaco atyimecuutiibo, idigoro diigo toonovi ifitafutuugoco aatyimeuboro nuubo: Gaigo, ¿cuuca icamo dihallivi imitino ihimaahicamo? ¿Miíro saatohoba ico milli moonitíhi? nooboro.

¹¹ Jaanegui nuugo: Aivojibo, saatohoba milli uco moonitíhi, noogoro.

Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uujoho bu icaruubo milli ico moonitíhi. Fuucu. Jaagoro siino imitino diiacuujirahana, nooboro.

Jesu Miyaminaa Jeebinoco Achicinibo.

¹² Jaadi siino Jesu ihimaauboro miyaminaaco nuubo: Uujoho jiinjeminaa jeebico achicinibo, tadyojicuti asaabo civohi icajitíhi. Jaano ifinjitino fiivoco aacino foovoma icajiibo.

¹³ Jaanegui fariseomi diiboco nuuhi: Ijoho difitiro dibeguehicahi. Jaano dijibogo ibocima chahahi, noomoro.

¹⁴ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Jaaruno uujoho tahalliviro ijibuguruno tajiibogo ibocima icahi, uujoho asaahinihigoco, ofoohigoco icano agaajamaño. Jaanoti amihai magaatitíhi uujoho tahigoti asaahinihigoco, ofoohigoco icano.

15 Jaamo am#ihai miyam#inaa imitico meneehi jii#ijem#inaa taj#ibafeenedi. Jaanoti uujoho m#ihai#oobaco dugaacutihi.

16 Jaanoti dugaacuruva, uujoho udugaacuno miyaanejiru, saafiro uujoho icatihi, Guihirubi uco agalluuhin#iboma mihicama#o.

17 M#iro am#ihai taj#iba aamefa#o noocin#o: Miimisii#i ij#ibogono ibocima icahi, noonoro.

18 M#iro uujoho tafitiro j#ibeguehi, tolliro bu Guihirubi uco agalluuhin#ibo uuti j#ibeguehi icano, nooboro.

19 Jaanegui diiboco nuumi: ¿Cuuca nacu diicaani icahicahi? noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uco am#ihai magaajatihi, bu tolliro Guihirubico magaajatihi icano. Jaanoti uco magaajaruva tolliro Guihirubico magaajajirahi, nooboro.

20 Jilli Jesu nuuhi templojafa#o ij#ibuguubo nihibamico ij#icuhicauno cojivi. Jaaruboco m#ihai#ooba gaayiciutihi, ihoovovi #futuutima#o.

21 Uujoho feeji. Jaaboco miguiinurumo uco aatyimetimoro am#ihai imitimaryo miguijeveji. Uujoho ofoohigo am#ihai mefeejitihi, nuubo.

22 Jaanegui judiom#i nuuhi: ¿Nacu fine iinoro ifiico guijeni#iibo. Jaama#o: Uujoho ofoohi mefeejitihi, noobo, noomoro.

23 Jaanegui Jesu nuuhi: Am#ihai baato. Jaanoti uujoho caamoobo. Am#ihai jii#jem#inaa. Jaanoti uujoho jii#jem#inaafi icatihi.

24 Jaama#o am#ihaico: Am#ihai imitimaryo miguijeveji, neehi. M#iro uco mimiyaavogotihachii#i am#ihai imitimaryo miguijeveji, nooboro.

25 Jaanegui dilluumo: ¿M#ijoho nacu #joho? noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Si#icjetiro am#ihaico neehicacuuhi.

26 Sihidi icano am#ihaico eneejino, am#ihaiti udugaacujino icano. Jaaruno-fa#o uco agalluubo miyaanocoro neefihi. Jaabo uujoho diiboti uguubunoco jii#ijem#inaaco j#ibeguehicahi, nooboro.

27 Jaarunoco diito gaajahicautihi Moocaniditi ihiimaahicaunoco.

28 Jaadi nuubo: Jari caamovi Miyam#inaafibadi. Ifiivuuboco guijeve imohobujehallivi maga#i#i#icidi magaajaji, uujoho diiboro iicanoco. Tolliro bu tajebe#itiro uujoho omoonihicaninoco magaajaji, bu tolliro Guihirubi uco ij#ibeguehicanocoro omoonihicanoco icano.

29 Uco agalluuhin#ibo uuma icahi. Jaabo Guihirubi uco jeevesutihi, diibo iimogonocoro omoonihicama#o, nooboro.

30 Jilli Jesu unuunoti saatoho sihidi diiboco miyaavuguuhi.

Moocaani Seeme, Bu Imitino Jijovoto Icamohallivi Jesu Iimaano.

31 Jaanegui judiom#i diiboco imiyaavuguudimoco Jesu nuuhi: Taajico jeevesutimo mihicahachii#i miyaano taj#ibogom#inaa mihicaji.

32 Jaachii#i magaajaji miyaanoco. Jaano miyaano am#ihaico imitifafoti sinaayuji, nooboro.

33 Jaanegui diito nuuhi: M#ihai Abraham iyaachim#ihai mihicamo sita jijovoto mihicatatihi. ¿Milliti jaabo m#ihaico #joho misinaayucafeteji neehi? noomoro.

34 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyanotiro, miyanotiro am#ihaico neehi: Paryi famooro imitico omoonimo, imiti jijovoto.

35 Jaama#o jijovooboti iicaabo ihaivoj#ibo seemefa#odi icatatihi. Jaanoti iseemene diitofa#odi icanichihi.

36 Jaama#o uujoho Moocaani Seemene am#ihaico isinaayuhachii#i miyanotiro jijovoto mihicacuuji#i.

³⁷ Uujoho gaajarahi amiihai Abraham iyaachimihai mihicanoco. Jaarumo uco magaiacaguehicahi, uujoho onoonoco muguubutimoro.

³⁸ Uujoho iimaahicahi Guihirubi uco ijibogobadi. Jaanoti amiihai moonihicahi amiihaico amiihai caani ijibogobadi, nooboro.

Diito Caani, Iji.

³⁹ Jaanegui diito nuuhi: Miihai caani Abraham, noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyaano amiihai caani Abraham iicaruva diibo omoonubadi momoonijirahi.

⁴⁰ ¿Collihi jaamo uco magaiacaujirahi? Tollo iicanoco Abraham safooba mooniutihii. Miuro amiihaico miyaanoco jibeguehicahi Moocaani uco unubadi.

⁴¹ Jaanoti amiihai, amiihai caani omooninibadi momoonihicahi, nooboro.

Jaanegui nuumo: Miihai ajeva seeme mihicatihii, saafiro miihai caani Moocaani, noomoro.

⁴² Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amiihai caani Moocaani iicaruva uco magaiijirahi. Uujoho diibogaagoti saahinihi, tajeebitiro uujoho saahinihi diibo uco agalluuhininegui saahinihi.

⁴³ ¿Collihi jaamo taajico muguubuhicatihii? ¿Collihi tajibogoco mihimeguehicatihii muguubunoco?

⁴⁴ Amiihai caani Iji. Jaabo onoobadi momooninoco mihimeguehicahi. Miuro diibo siicijetiro imoyicibo miyaminaaco agaicaaunoco, imoyicitatibo miyaanofaño iicanoco. Jaaboma miyaano chahahi, jihovoobo iicamaño sicamañoco iimaabo, bañifira caani iicamaño bañifiiibo.

⁴⁵ Jaanoti uujoho miyaanoco unuurunoco uco mimiyaaveguehicatihii.

⁴⁶ ¿Nacu miihoho amiihaiti saatohe ifusujirahi tafifa sanogayiba imiti iicanoco? Jaabo miyaanoco onoonoco; ¿Collihi uco mimiyaaveguehicatihii?

⁴⁷ Moocaanitahe iicaabo, Moocaani iijico guubunicihii. Jaanoti amiihai Moocaanita mihicatimaño Moocaani iijico muguubugotihii, nooboro.

Cristo Sahijitiro Iicacuubo.

⁴⁸ Jaanegui judiomii iimusuuhi: Aivo miyaano ijoho samariaoobo idicanoco ico monoono. Jaabo ijima diicahi, noomoro.

⁴⁹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uujoho ijima icatihii, uujoho Guihirubico bociguehi. Jaaruuboco uco amiihai mobocigotihii.

⁵⁰ Jaaruubo uujoho tafi bocigoco guinotihii, iicaabo saafi uco obocigonoco iguiinooboro udugaacuubo.

⁵¹ Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Taajico imimiyaavogomo ifinijitino guijevefaño feejitihii, nooboro.

⁵² Jaanegui diiboco judiomii iimusuuhi: Jisu aivo imino magaajacuuhi ijima idiicanoco. Miuro Abraham, bu paryi Moocaani iimaaminaa icamo paryi guijeveuhi. ¿Milli jaabo ijoho neehi: Taajico uguubumo guijevetimo icaji? nooboro.

⁵³ ¿Nacu ijoho mootadi Abraham janaanici deevahi? Jaaruubo du guijeveuhi, bu paryi Moocaani iimaaminaa icaurumo guijeveuhi. ¿Jaanoti miihoho ijoho idiicaabo guijevetiibo diicaji? noomoro.

⁵⁴ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uujoho tafiicoro bocigoruva, uuro obocigono jaaducafetejitirahi. Guihirubi uco bociguehi diiboco amiihai Moocaani monoobo.

⁵⁵ Jaaruuboco amiihai magaajatihii. Jaanoti uujoho naha gaajahi. Jaanoti: Uujoho diiboco gaajatihii, nuuruva amiihaibadi bañifijirahi. Miyanotiro uujoho diiboco agaajamaño diibo iijico moonihii.

⁵⁶ M̄ro Abraham am̄hai tyadi imo imo icauhi uco aatyimegueuboro. Jaabo uujoho asaajinoco agaajacuuboro imo imo icaubo, nooboro.

⁵⁷ Jaanegui judiom̄i diiboco nuuhi: ¿Milli jaabo cincuentad̄ino ficabano diicatiibo, Abrahamco daatyimeuhi? noomoro.

⁵⁸ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: miyanotīro am̄haico neehi: Abraham chahaunaacaro uujoho icacuuhi, nooboro.

⁵⁹ Jaanegui guisibanoco ic̄umo diiboco ihaam̄iqui. Jaarunaa Jesu templo-jafaño afataniivuuboro diitofeedi ihiinehin̄uboro fuuhi.

9

Jesu Buheesuhi Ifivuunotīro Ihaall̄ino Isicaut̄iboco.

¹ Jaanaa Jesu afatyuubo atyimeuhi ifivuunotīro aatyimeutīboco.

² Jaabeditī īj̄ibogom̄inaa Jesuco dilluuhi: ¿Moj̄ibogom̄inaafi, m̄ijoho imitico omoon̄umaño, jaani atyimet̄ibo fiivuuhi, caanim̄isi nacu diibo? noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Caanim̄isi, diibo icano imitico omoon̄umaño icat̄ino. Jilli Moocaani mitya diibovi ih̄ifusucafetequi ifivuuno.

⁴ M̄ro cuuje iicanohachuta uco agalluuhiñ̄bo dudiicamaajeque eetavehi. Jaanotī mih̄ij̄icuudi m̄ih̄aiñooba dudiicamaaitacuutatihi.

⁵ M̄ro jino j̄iin̄ijehall̄iri iicanohachuta uujoho j̄iin̄ijem̄inaaco ach̄ic̄inihi,

⁶ nooboro j̄iin̄ijehall̄ivi īj̄ireuboro toonoco j̄iin̄ima illiheen̄uboro īj̄in̄iri aatyimeutībo aall̄inoco nicuubo.

⁷ Jaaboro diiboco nuubo: Foobo Galluuba j̄icooba n̄ifaihuri nit̄ito, nooboro. Jaaba j̄icooba momo hebreo īj̄iri Siloe. Jaanegui in̄itamaaiejuboro tah̄igoti atyimecuubo saauhi.

⁸ Jaanegui ifītinom̄inaa it̄iconī atyimet̄ibo iicahicaunoco agaajaumo nuuhi: ¿Nacu jaani oono acas̄ivooboro nih̄ibam̄ico idilluhicaubo icat̄ibo? noomoro.

⁹ Jaanotī saatoho: J̄ih̄i, diibo, neehicauhi. Jaanotī saatoho: Sifi diibobadi ejeevaabo, neehicauhi. Jaarunofaño diibo neehicauhi: Uujoho diiboro, nooboro.

¹⁰ Jaanegui diiboco nuumo: ¿Milli jaano ic̄o dihaall̄ino faayacafeteahi? noomoro.

¹¹ Jaanegui diitoco iimusuubo: Jesu onoōbo j̄in̄ico īj̄irema eetavooboro uco tahaall̄inoco nicuhi. Jaaboro uco noobo: Foobo Siloe j̄icoobafaño nit̄ito, eneengui ofooboro nit̄ijehinihi. Jaaneri tahaall̄ino uco faayacafetehinihi, nooboro.

¹² Jaanegui nuumo: ¿Cuuca jaabo icahi? noomoro.

Jaarunaa diibo: Co, gaajat̄ihi, nuuhi.

Fariseomi Dilluuhi Diiboco.

¹³ Jaadi diibo aatyimehicautīboco satyuumo fariseomi imegavi.

¹⁴ Jaanaaca diiboco Jesu j̄in̄ibari ihaall̄inoco ataabuuboro ubuheetesuufucu jaguisifucuu.

¹⁵ Jaaboco siino fariseomi dilluuhi: ¿Milli ic̄o dihaall̄ino faayacafetehinihi? noomoro.

Jaanegui nuubo: J̄in̄ibari uco tahaall̄inoco nicuhin̄bo. Jaanoco in̄itamaain̄ineri atyimehi, nooboro.

¹⁶ Jaanegui fariseom̄itī saatoho nuuhi: Diibo Moocaanitī saat̄ihi. Jaamaño jaguisifucuco imino toomot̄ibo, noomoro.

Jaanoti saatoho neehicauhi: Imitiminaafi iicaruva jino sihidi ejeevano mityaco eetavejitiruubo, noomoro. Jaamaño diito sanoodimo dugaaca-maiuhi.

¹⁷ Jaamoro siino aallivautiboco nuumo: Jaanoti ijoho, ¿milli neehi dihaallinoco afaayicihinibediti? noomoro.

Jaanegui nuubo: Eti, Moocaani iimaaminaafi, nooboro.

¹⁸ Jaarunaa judiomi miyaavuguutih diibo ihaallinoco afaayicunoco icano. Jaamoro caanimisico cuuhuvaumo igajaqui.

¹⁹ Jaadi diitisico dilluumo: ¿Naa jaani amisi seemene aallivatibo ifiivuubo meneehicaabo? ¿Milli bu jaabo oono ihaallinoma icahi? noomoro.

²⁰ Jaanegui caanimisi nuuhi: Jihi, magaajahi diibo mosemene aallivatibo ifiivunoco.

²¹ Jaaruno magaajatihi fine millihacho tahi atyimeebe, bu tolliro magaajatihi mijohohacho fine diiboco ubuheesuhininoco. Tahi diiboco midillu, diibo amiyaaburucu; tahi millihacho amiihaico jibeguejiibo, noomisiro.

²² Jilli caanimisi nuuhi, judiomico iiguuimisiro, judiomi cajaatyohacho, Jesuco: Cristo, onoomoco sinagogajafañoti magañiji, noomoro ifitacucasiuno ñihicuti.

²³ Jiliti caanimisi: Amiyaaburucu tahi diiboco midillu, nuuhi.

²⁴ Jaanegui siino coovaumo ihaallinoma achahauboco. Jaamoro diiboco nuumo: Moocanicoro dihimu. Jaanoti diibo imitiminaafi iicanoco mihi magaajahi, noomoro.

²⁵ Jaanegui diibo iimusuhi: Co, tahi fine imitiminaafi uujoho gaajatihi. Iñinoco gaajahi uujoho aatyimeutiruubo jisumi aatyimeneque, nooboro.

²⁶ Jaanegui siino diiboco dilluumo: ¿Milli dihaallinoco omoonihinineri daatyimehi? noomoro.

²⁷ Jaanegui nuubo: Amiihaico jibugucurah. Jaarunoco mimiyaavogomoro bu ¿collihi siino muguubujirahi? ¿Nacu bu amiihai tolliro diibo jibogominaati mihicajirahi? nooboro.

²⁸ Jaanegui diiboco ñbaumoro nuumo: Ijohonaa diibo jibogominaafi. Jaanoti mihi Moise jibogominaa.

²⁹ Mihi magaajahi Moocaani Moisema ihiimaaunoco. Jaanoti magaajatihi diibo cuucatiobo iicanoco, noomoro.

³⁰ Jaanegui diibo iimusuhi: Toono aivo uudi sihidi jeevahi, cuucatiobohacho diibo iicanoco magaajatino. Jaabo uco tahaallinoco atyimesuubo.

³¹ Miuro mihairyo magaajahi imitiminaaco Moocaani uguubunicitinoco. Jaanoti diibogaagodi iicamoro, diibo iimogobadi omoonimoco icano guubunicibo.

³² Sijetiro guuburatatino saatohoba ifiivonotiro aatyimetiboco atyimesumo onoonoco.

³³ Jaani Moocaaniti isaatiruva milliba moonjirituubo, nooboro.

³⁴ Jaanegui diiboco nuumo: ¿Ijoho aivo sihidi imitima ifiivuubo, mihaico dibeguejira? noomoro diiboco gañiimo sinagogajati.

Jesuco Imiyaavogotimo Aatyimetibobadi Jeevahi.

³⁵ Jaanoco Jesu guubuhi diiboco agañiunoco. Jaaboco atyimeuboro nuubo: ¿Ijoho miyaaveguehi Moocaani Achico? nooboro.

³⁶ Jaanegui diibo iimusuhi: Aivojibo, uco dibogo mijoho diibo miyaaveguequi, nooboro.

³⁷ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Iiro daatyimecuuhi. Jino uujoho diibo ñma ihiimaabo, nooboro.

38 Jaanegui diibo Jesu imega ememuivvuboro nuuhi: Miyaaveguehi, aivojiiibo, nooboro.

39 Jaanegui Jesu nuuhi: Uujoho jiihahallivi saahinihi dugaacuguiiha, atyimetimo ihatyimequi. Jaanoti atyimeme, atyimecuutimo iicaqui, nooboro.

40 Jaanegui saatoho fariseomi diiboma iicaumo jilli diibo unuunoco uguubuumoro diiboco dilluumo: ¿Nacu bu mi#hai tolliro mahatyimetimo? noomoro.

41 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Amiihai aallino ihifuvusutiruva amiihai imitima machahajirahi. Jaanoti: Mahatyimehi, monoomaño amiihai imitima mihicahi, nooboro.

10

Ovejami Mecuvi Ohoovicino. (Heb 12.20; 1 Pe 5.4)

1 Miyanotiro amiihaico neehi: Ovejami mecufaño iguhugari jicafototiiboro sinaagonodiro ofoobo nanivaminaafi.

2 Jaanoti tomecufaño iguhugari ijicafotoobo naha diito toomominaafi.

3 Jaabedi iguhuga toomominaafi iguhugaco faayicifihi. Jaahugari ijicafotoobo ihovejami ihiimaatiro gaajacifihi. Jaamoco iticovocivi imomono icahi. Jaabo diitoco imemeri ocoovaaboro jahisivi iinusufiibo.

4 Jaadi jahisivi famoocoro ihiinusuboro ihime fooniciiibo. Jaabo dojicuti ihovejami fooniciji diibo iimaaco agaajamoro.

5 Jaanoti agaajatiiibo dojicuti footatimo. Jilliro gaafimo diibediti diibo iimaaco agaajatimaño, nooboro.

6 Jilli Jesu oovicuboro diitoco nuuhi. Jaarunoco diito gaajacutihi milli eneejirunoco unuunoco.

Jesu Iimino Toomominaafi.

7 Jaadi bu Jesu siino diitoco nuuhi: Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Uujoho ovejami guhuga.

8 Iticoni tahimegavi asaaumo paryi nanivaminaa. Jaamo iimaaco ovejami gaajautihi.

9 Uujoho guhuga, tafañodi ijicafotoobo taajaji. Jaabo oveja iicanicibadi tomecufaño ijicafotooboro siino ihiinoobo ñaavahuco aatyimenicibadi icaji.

10 Jaanoti nanivaminaafi saaniciji inaniquiro, igaicauquiro, ifinisiquiro icano. Jaanoti uujoho saahinihi fiivoma mihicaqui, sihidi janaanici toonoma mihicaqui.

11 Uujoho miya toomominaafi; Miiro miya toomominaafi iicaabo ihovejamihallivi ifiico aciniciji.

12 Jaanoti ijaadaguiiharo otoomoobo jicu diitojaago asanoco aatyimebere ihovejamico ejeevesuhiniiboro iicojiti gaaniciji ita iicatimaño. Jaanobuuna ijicu asaaboro diitoco buhigovi gavaracuniciji.

13 Jaabo diibo diitoco jeevesuniciji jilli ijaadaguiiharo ududicamaaimaño. Jaamaño diitoco jeecivotatiiibo.

14 Jaanoti uujoho iimino toomominaafi. Jaamaño taatyaco gaajahi. Jaabadiro bu diito uco gaajahi taaty iicamaño.

15 Uco bu oono Guihirubi agaajabadi, jaaboco bu uujoho gaajahi icano. Jaamaño tahovejamihallivi uujoho tafiico aciji.

16 Tolliro bu saatoho tahovejami icahi jimecuoto iicatimo. Jaamoco tolliro sivaji. Jaamo tahiiimaaco guubuji. Jaamo samooro icaji. Jaamo toomominaafi saafiuro icaqui,

17 uco Guihirubi gajiji, tafiico diitohallivi aaciboro, siino ubuheeteji-maño.

18 Mijoho uco guijenijitirahi, jilli uuro iimogobabadi tafiico aciji. Jaabo iguijeveruubo siino dojicuviro buheeteji mityama iicamaño. Jilli mooniqui Guihirubi uco tajibauhi, nooboro.

19 Jilli unuuneri judiomi siino dugaavocasiuhi.

20 Jaaboti sihidi saatoho neehicauhi: Hima icaabo jilli jeegavucuubo. ¿Collihi jaaboco muguubunichi? noomoro.

21 Jaarunaa saatoho neehicauhi: Hima iicaabo jilli iimaatatih. ¿Nacu iji ihaallino aatymetimoco atyimesujirahi? noomoro.

Jesuco Judiomi Gaayicigotih.

22 Jaanaa Jerusalevi eetavuumo jibaimoco templojaco Moocaanico jeecivehicaqui ificuuno jibaimoco jinijadihivi.

23 Jaasumi Jesu templojahlidi, Salomon gohasino onohasijeri gooboro feehicauhi.

24 Jaabohallidi judiomi emecuvovaumoro diiboco nuuhi: ¿Mihachuta jaabo mihaico, esamaaisuuboro diicaji? Miyaano ijoho Cristo idicahachijji mihaico foovono dibugucu, noomoro.

25 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amihaico neehicacurah. Jaarunoco mimiyaaveguehicitih; Miuro Guihirubi atajibabadi uujoho omoonino toono foovono uuti jibeguehi.

26 Jaarunoco amihai mimiyaavogotih, tahovejamioto mihicatimaño, amihaiico enehinibadi.

27 Miuro tahovejami uco tahiiimaati gaajahi. Jaabadiro bu diitoco uujoho gaajahi. Jaamaño tadyojicuti foonicimo.

28 Jaamoco uujoho ifinijitino fiivoco acih. Jaamo ufucuro guijevejitih. Jaamoco mihaiñooba tahusefañoti dumitijitih.

29 Guihirubi uco diitoco aciuco famoohallinociviro sihidi ejeevamaño. Jaamoco bu cajaanuoba Guihirubi usefañoti dumitijitirahi.

30 Jaamisi uujoho, Guihirubi icano mihicahi. Jaarumisi saafiuro mihicahi, nooboro.

31 Jaanegui judiomi siino guisibanoco icuui diiboco ihaamiqui.

32 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miuro sihidi iminehejeque amihai imefeenevi eetavehicaui Guihirubi mityari. Jaamo, ¿conohalliti uco magacajaanirahi? nooboro.

33 Jaanegui judiomi diiboco iimusuuhi: Imino omoonihicanohalliti ico moonigotih; Moocaaniditi imitino diimaahi miyaminaafi idiicaabo: Uujoho Moocaanibadi jeevahi, ononohalliti, noomoro.

34 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Caatinahaamefaño Moocaani jilli neehi: Amihai Moocaanibadi mejeevamo, nooboro.

35 Miuro jaanoco famooro amihai magajahi, Caatinahaamefaño onono ganiicafototino iicafinoco. Jaamaño miuro Moocaani ijico agaayicumoco Moocaani nuuhi: Amihai Moocaanibadi mejeevamo, nooboro.

36 Jaabadi Moocaani ijeevadi icuboro agallubediti: ¿Milli Moocaaniditi imitino iimaabo, meneejirahi, Moocaani Seemene uujoho, ononoditi?

37 Jaabo Moocaani omooninoco uujoho omoonitihachijji uco mimiyaaveguedino.

³⁸ Jaanoti omoonihachijji uco mimiyaavogotirumo toonoco mimiyaavogo. Jaanoco magaaJamoro mimiyaavogo misi Moocaanima saafiro mihicanoco, nooboro.

³⁹ Jaanoma iicaumo diiboco siino gaayiciujirumo. Jaarunofaño diito usefañoti Jesu taajauhi.

⁴⁰ Jaaboro siino fuubo Jordan oonegueehivi iticoni Jua tomañovi inithicauhigo. Jaaboro tahi icahicaubo.

⁴¹ Jaabojaa sihidi miyaminaa asaamoro, neerumo toonoco mimiyaavogo. Jaanoco magaaJamoro mimiyaavogo misi Moocaanima saafhicauhi: Miyaano Jua sihidi ejeevanoco moonihicautihi. Jaanoti diibediti Jua enehicaubadi paryi aivo miyaano, noomoro

⁴² sihidi saatoho tomañoto Jesuco miyaavuguuhi.

11

Lazaro Iguijeveuno.

¹ Jaanaa saafi Betania cuumioobo guihuvauhi, Lazaro onooBo. Jaacuumiri icahicaumife Maria, bu inago Marta icamife.

² Jaanaaca diigo Maria nahabo Lazaro onooBo guihuvauhi. Jaago diigo Maria Aivojibo Jesuco facicifaihuri ejeesuugoro itihaiñoco imeebaiguiri ifilluhicaugo.

³ Jaamife Jesujaago jibogoco galluuhi: Aivojibo, ijoho agaijhicaabo guihuvahi, noomifere.

⁴ Jaanoco Jesu uguubuuboro nuuhi: Toono guihuva guijeve icatino; jilli Moocaani mitya toonofeenedi ihifusucafetequi iicano, bu uujoho Moocaani Seemene toonofeenedi imityaco igaajasuqui icano, nooboro.

⁵ Jaabo Jesu Lazaromico gaijhicauhi.

⁶ Jaano Lazaro iguihuvaunoco Jesu guubucuuruubo, mifucuci siino tomañoviro icauhi.

⁷ Jaanobuunati jibogominaaco nuubo: Masiigo siino Judea jinijejaagovi, nooboro.

⁸ Jaanegui diiboco diito nuuhi: Jibogominaafi, tahigo du ico judiomi gaicaauhiniirahi. ¿Jahigo bu siino feeji? noomoro.

⁹ Jaanegui diitoco Jesu nuuhi: ¿Nacu safucu, nihiba oovo fahuseeci motihaiti minooci icano icatihi? Cuije mihigomo mananigaivatatihi nihiba foovono aachicinimaño.

¹⁰ Jaanoti fucu iigoobo nanigaivafihi, fucu esesetimaño, nooboro.

¹¹ Jaanobuunati diitoco nuubo: Mogataavominaafi Lazaro icigaabo aicotihica. Jaanegui feeji aicusutequi, nooboro.

¹² Jaanegui jibogominaa diiboco nuuhi: Aivojibo, icigahicadi bu jei aiquejiibo, noomoro.

¹³ Tolle Jesu diitoco nuuhi: Lazaro guijevecuui unuujiirunoco tolle nuubo. Jaanoco diito esiciniuhi: Miya cigacoro fine noobo, noomoro.

¹⁴ Jaadi jari Jesu diitoco foovono nuuhi: Lazaro guijevecuui.

¹⁵ Jaano amihaidi aivo imino uujoho tahi icatino. Jaaneguiiha masiigo diibojaago. Jaamo amihai mimiyaaveguehi. Jaaneri uujoho imo imo icahi, nooboro.

¹⁶ Jaanegui Tomas onooBoco, gaatyaba enehicaubo, inahabomi Jesu jibogominaaco nuuhi: Masiigo, tolliro bu mihai Jesuma miguijevequi, nooboro.

Jesu Buheeteebe, Fiivoobo Icano.

17 Jaanaa Jesu gaseuhi Lazaroco iciiuno mifucuci, mifucuci icanobuunati.

18 Jaano Betania cuumi icauhi Jerusaleti minooci, siinotifeenedi icano kilometronohachuta.

19 Jahigo sihidi judiomi Martamifejaago fuuhi inahabo iguijeveunoti diitifeque ijacusuqui.

20 Jaanaa Marta Jesu asaanoco uguubuugoro fuuhi diiboco acabacutugo. Jaanoti Maria jaahere fitafutuuhi.

21 Jaagoro Marta diiboco nuuhi: Aivojiiibo, jineeri diicahiniruva tagaifiibo guijevihinijitirahi.

22 Jaarugo uujoho gaajahi Moocaanico paryi idillunoco ico aacijinoco, noogoro.

23 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Dinahabo siino buheeteji, nooboro.

24 Jaanegui Marta nuuhi: Jiihi, uuro gaajahi ufucu siino buheetefucuvi siino ubuheetejinoco, noogoro.

25 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uujoho buhetesuubo, uujoho fiivoobo; uco imiyaavogomo chuumucuurumo buheeeji.

26 Jino paryi iicamo uco imiyaavogomo, ifinijitino guijevetaño icajitihii, nooboro diigoco nuubo: ¿Naa miyaaveguehi jinooco? nooboro.

27 Jaanegui nuugo: Jiihi, Aivojiiibo, uujoho miyaaveguehi ijoho Cristo Moocaani Achi jiiinijehallivi asaaguubo idiicanoco, noogoro.

Jesu Lazaro Ciihojihallivi Taauhi.

28 Jilli unuugoro Marta fuuhi Maria inagoco toovono unuutuugo: Jiiibogominaafi gasecuuhi. Jaabo ico coovahi, noogoro.

29 Jaanoco Maria uguubuugoro goovano agaaniiuuugoro Jesujaago fuuhi.

30 Jaanaa Jesu tuucuumifañehi ifutuutihica Marta diiboco aatyimeumañoviro fitafutuubo.

31 Jaanoco judiomi diitifeque ijacusuqui asaaumo iijafaño iicaumo atyimeuhi Maria goovano agaaniiuuugoro ufuunoco. Jaamoro nuumo: Iciihojijaago foogo tahi itaatequi, noomoro idojicuti fuuhi.

32 Jaanaa Maria Jesuvi ifutuugoro diiboguiino ememuuuugoro diiboco nuuhi: Aivojiiibo, jineeri diicahiniruva tagaifiibo guijevetitirahi, noogoro.

33 Jaanoco Jesu diigo taagoro asaanoco, bu tolliro judiomi diigoco anahaboniuomo taamoro asaanoco icano aatyimeuboro sihidi idaasuvuubo. Jaaneri diiboco ijeebii niji niji isinafutuuneguiiha,

34 diitoco dilluubo: ¿Conoovi miciihinihii? nooboro.

Jaanegui nuumo: Aivojiiibo, saabo juuga meeciva, noomoro.

35 Jaaneri Jesu taauhi.

36 Jaanoco aatyimeumoro judiomi nuuhi: Memeeci sihidi fine diiboco gaijihicaubo, noomoro.

37 Jaanoti saatoho nuuhi: ¿Jaanii aatyimeutiiboco atyimesuubo, jineeri iicahiniruva Lazaroco iguijeveti fine buheesuhinijitiruubo? noomoro.

Lazaroco Ubuheetesuuno.

38 Jaanaa Jesu siino aivo iidaasuvuuboro iciihoji imegavi fiitivuuhi. Jahoji ifaagajiguiinojaagovi eseediumoro guisibari ihimegaco afabaacihigo.

39 Jaaboro Jesu nuuhi: Iguisibaco buhigovi magañii, nooboro.

Jaarunaa Marta diiboivi nago nuuhi: Aivojiiibo, aivo fine usucuuno mifucuci, mifucuci icano icacuuno, noogoro.

40 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: ¿Nacu ico nootihii: Imiyaavogohachiiji Moocaani mitiyaco daatyimeji ico duhu neehi? nooboro.

41 Jaanegui icihoji imegati iguiisibaco gañũmo. Jaadi Jesu niqeejeque emeeciuboro nuuhi: Guihi, ico graciaco acihi uco uguubuneguiiha.

42 Jaarunofaño gaajacuuhi fahiijivaro uco uguubuhicanoco. Jaarunofaño jito miyamĩnaa icamede neehi; uco ñjoho agalluuhinĩnoco imiyaaveguequi, nooboro sefano nuubo:

43 ¡Lazaro, isivi dihiino! nooboro.

44 Jaasumiro ichuumuhu iinuuhi, itihaiño, ihusene icano minicinĩbo. Tolliro bu ihime ijeevadiobaryuri minicinĩbo. Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Diiboco misinaayu ifeequi, nooboro.

Jesuco Iguijeniqui Imaacasiumo.

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Jaanoco judiomĩ Mariamĩfema asaumo aatyimeumoro diiboco sihidi miyaavuguumo.

46 Jaarunaa sanoodimo fariseomijaago ufuumoro diitoco jĩbuguumo Jesu omoonũnoco.

47 Jaanegui fariseomi, sacerdotemĩ aivojito icamo fagomĩnaaco iigaiyĩciumoro nuuhi: ¿Milli fine momoonĩjirahi? Aivo sihidi ejeevanoonoco moonĩhicaabo.

48 Mĩro diiboco milli momoonĩhachiiji famooro diiboco miyaavegueji. Jaachiiji romanomĩ asaamoro Moocaani iijaco finisuvajimo, bu tolliro moojĩnje miyamĩnaaco finisujimo icano, noomoro.

49 Jaanegui Caifas diitoobo tusumi sacerdotemĩ aivojĩboti iicaubo diitoco nuuhi: Amĩhai aivo magaajatihi.

50 ¿Nacu mehesicinĩtihi saafiro famoohalliviro iguijevejirunoco faacuumimĩnaaro mifinijirumohallivi? nooboro.

51 Ijeebĩtiro tolli nuutĩbo; tusumi sacerdotemĩ aivojĩboti iicaumaño Moocaani diibo jeebĩfaño eesaayunoco nuubo. Jesu tuucuumimĩnaahallivi iguijevejino imegaviro jĩbuguubo.

52 Jilli tuucuumimĩnaahalliviro icautino, tolliro bu Moocaani seeme fahĩgova iicamoco iigaiyĩciqui.

53 Jaamaño tusumitiro esafutuumo Jesuco iguijenĩujinoco.

54 Jilli: Jesu foovono igucuutihi judiomĩfeenedi jilliro toonoti fuucuubo sicaihĩgovi toonoti fitino iicaucuumi Efrain onocuumijaagovi. Jahi ijĩbogomĩnaama fitafutuubo.

55 Jaanaa fiiticuumo Pascua judiomĩ jĩbaimo iicaujino. Jaacuumiti sihidi saatoho Jerusalevi fuuhi imegaviro ijeevamaje iicanicĩbadi ifiinoco iimbachuqui.

56 Jaanaa Jesuco guinehicaumo. Jaamoro templojafaño icamo noocasihi-cauhi: ¿Milli mehesicinĩhi, fine saajĩbo? ¿Nacu fine jino jĩbaimovi saajitĩbo? noomoro.

57 Jaanaa fariseomi, sacerdotemĩ aivojito icamo miyamĩnaaco tajĩbauhi. Saatohoti Jesuco mahatyĩmehachiiji mĩhaico mijĩbogo, magaayĩcũmoro diiboco micivojaaniciqui, noomoro.

12

Betaniavi Jesuco Facicifaihuri Jeesuugo.

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

1 Jaanaaca Pascua jĩbaimoco eheetavujino sahuse juugahuseti safucu icano icaunaaca Jesu fuuhi Betaniavi tuucuumivi Lazaro iguijeveuboco ubuheesuubo iicauhigo.

² Jahi diibedi eetavuumo machutaaco. Jaanoco Marta ifehicauhi. Jaanoti Lazaro amachumofeeneri icahicauhi Jesuma.

³ Jaanaaca Maria sivauhi sano libra ticovovi nardo onoono facicifaihuco aivo iimino guiraano ijaada iicanoco. Jaagoro tofaihuri Jesu tihaiñooco ejeesuugoro imeebaiguiri filluhicauhi. Jaaneri tooja gahafuuhi ifacicifaihu usuri.

⁴ Jaanegui ijibogominaati saafi nuuhi Juda Iscariote Simon achi Jesuco aaciujiiibo:

⁵ ¿Collihi jana jino facicifaihuco trescientos denariori anaajemere iidaasufimoco acitimo bañamaahi? nooboro.

⁶ Jilli nuubo iidaasufimoco agaijumaño icatino. Jilli nanivaminaafi iicaumaño. Jaaboco diito inihibami lleegucuco utuumusuunoti nanihicaubo.

⁷ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jaafa tolli moonigo, tacihoji imegavi uco jilli moonigo.

⁸ Miro amihaifeenevi fahijivaro iidaasufimo icaji. Jaanoti uujoho amihaima fahijivaro icajitih, nooboro.

Lazaroco Igujeniqui Ihiimaano.

⁹ Jaanaa ajashutimo judiomi guubuuhi Jesu Betaniari iicaunoco. Jaamoro tahi fuumo. Jaaruno Jesuguiharo icatino, tolliro bu Lazaroco Jesu ubuheetesuboco ihatyimequi.

¹⁰ Jaamoro sacerdotemi aivojito Lazarohallivi iimaacasiuhi, tolliro bu diiboco igaicaaauqi.

¹¹ Diiboti sihidi saatoho judiomi Jesuco imiyaavuguumoro udugaacamaaiunoma iicaumo.

Jerusale Cuumifaño Jesu Ijicafotono.

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Jaanaa sihidi miyaminaa Pascua jibaimovi Jerusalevi fuuhi. Jaamo, jaano sesevede guubuumo Jesu tuucuumivi agaseujinoco.

¹³ Jaamoro imohono jaainoco iquitumoro diiboco cabaacutuumo sahagomoro: ¡Hosana! ¡Jaafa imocafotoobo! Imicani Moocani memeri asaabo; Israel miyaminaa aivojiiibo, noomoro.

¹⁴ Jaanaa Jesu burroco aatyimeuboro diibohallivi casivuubo. Caatinihaamefaño onobadi:

¹⁵ Diiguetejirahana Sion cuumi; Meeci oono dihaivojiiibo burrogayihalliri giciniiboro saahi, noonoro onobadi.

¹⁶ Jaarunoco ijibogominaa gaajautihi; jari Jesu niquejefaño ufuunobuunati gaajaciuomo Caatinihaamefaño onoociniubadi omoonuunoti.

¹⁷ Jaanaa Jesu Lazaroco ubuheetesunoco atyimeumo jibeguehicauhi Jesu omoonuboro ubuheetesunoco.

¹⁸ Jaanoma icamo miyaminaa Jesu asaaboco cabaacutuuhi sihidi ejevano mityaco omoonuunoco uguubuumoro.

¹⁹ Jaanoma iicamo fariseomi noocasiuhi: Mahatyimecuih fine jino mihairyo milliba momoonitino. Memeeeci paryi miyaminaa diibo dojicuti ofoonoco, noomoro.

Griegomi Jesuco Guinehi.

²⁰ Jaanaaca Jerusalevi Pascua jibaimovi Moocanico iimequi ufuumofeeneri, bu icaumo saatoho griegomio.

²¹ Jaamo Felipejaago asaamoro diiboco nuuhi: Aivojiiibo, mihai mi-himeguehi Jesuco mahatyimeneque, noomoro. Jaabo Felipeu Betsaida cuumioobo Galilea jiiijeri iicaucuumioobo.

22 Jaanegui Felipe ufuuboro Andreque j#bugutuuhi. Jaadi famisiciro ufuumisiro Jesuco j#bugutuuhi.

23 Jaanegui Jesu nuuhi: Tufucu mihicacuuhi, uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo sihidi jeevanofaño iicajifucu.

24 Miyanotiro, miyanotiro am#haico neehi: Trigo noovatayi j#inijehallivi aacotoyiro j#inijefaño ofooyi chuumucuyibadi icahi. Jaaruyi ihinoyiro janaanici guiraano noovafih. Jaanoti abasuratiyi say#iro icafih. ¿Milli bu guiraatejiruyi?

25 Jaabadi ifico agaij#bo ifico mitasuji. Jaanoti j#ijehallivi ifico agaijit#bo ifinjitino fiivoguiha ficuui.

26 Cajaatyohacho tadyojicuti asaagomo uco ijeecevequi. Jaamo uco ejeecivomo uujoho icahigo tolliro icajimo, bu jaamo cajaatyohacho uco ejeecivomoco Guihirubi bocigusuji.

Jesu Iguivejejinoco J#beguehi.

27 Jisumi uco tajeeb#i gaihuiba icahi. ¿Jaanoco milli fine uujoho neeji? ¿Fine Guihi uco jilli iicajinoti taajasu, neeji? Eti du, tooneguiha uujoho saahinihi.

28 Jaanegui Guihi dimomoco cahacisu, nuubo. Jaasumiro niquejefañoti guubuvusuuno: Cahacisucuuhi, bu siino cahacisujihica, unuuno.

29 Jaanaa iicojiri miyaminaa iicaumo niquejefañoti unuunoco uguubuumoro: Sisi iimaahi, neehicauhi. Jaanoti saatoho: Moocaani toomominaafi iimaahi, neehicauhi.

30 Jaanegui Jesu nuuhi: Uuguiha jino niquejefañoti Moocaani iimaatihi, am#haiguiha ihiiimaano.

31 Jisumi jino j#inijehallivi imiti jaadaco acicafeteji, bu jisumi jino Iji j#ije aivoj#bo icahicaabo buhi gañ#cafeteji.

32 Jaabo uujoho guiveve imohobujehallivi j#inijehalliti agañiivoodi, paryi famoocoro tajaagovi sivaji, nooboro.

33 Jilli neehicaubo coguijeveri fine iguivejejinoco diitoco agaajasuubo.

34 Jaanegui imiyaminaa iimusuuhi: Mi#ro mi#hai muguubuhicahi taj#bahaamefaño: Cristo asaadi guivevet#bo icaji, onoonoco. Jaano icanaaca, ¿milli jaabo #joho neehicahi: Miyaminaafibadi Ifiivuubo guiveve imohobujehallivi gañiivicisucafeteji, neehicahi? ¿Nacu, mi#joho diibo Miyaminaafibadi Ifiivuubo? noomoro.

35 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Am#hai feeneri#ica gueenejisuno icajino seseene aachicinino. Jaanegui mi#higo am#haifeeneri jino seseene aachicinino iicanohachuta, am#haihallivi civono ij#itinaacaro. Jaanoti civohi #gomo gaajat#hi ihimega ofoohigoco.

36 Jaanegui am#haifeeneri seseene iicanohachuta seseequa mimiyaavogo. Jaamo seseene aachicinino miyaminaa mihicahi, nooboro. Jilli Jesu ihimaahicaudi ufuuboro diitediti fataniivutuui.

Judiom# Imiyaavogotino.

37 Diitofeenevi Jesu ajashutino sihidi ejeevanehejeque eetavehicacuurunaaca diiboco miyaaveguehicautimo.

38 Moocaani iimaaminaafi Isaia unuuno imiyaavequi iicaumaño. Mi#ro noono: Aivoj#bo, ¿mi#joho nacu moj#bogoco miyaaveguehi? ¿Mi#ico fine Moocaani imityaco ifusuhi? noonoro.

39 Jilliti miyaaveguehicautimo. Jaaboro bu Isaia caatinuui:

40 Diito aallinoco Moocaani jabaiytusuuhi; tolliro ijeebinoco kuhufutusu-
ubo ihaallineri atyimetime iicaqui, tolliro bu ijeebiri esicinitimo
iicaqui. Jaamoro tajaa asaamoco uujoho buheesudino.

41 Jilli nooboro Isaia Jesuditi iimaauhi Jesu aivojico aatyimeuboro.

42 Jaarunofaño sanoodimo ihaivojito Jesuco miyaavuguuhi. Jaarumo
foovono neehicautihi fariseomi nihicuti diitoco sinagogajati gañitimo
iicaqui.

43 Miyaminaa diitoco obocigomocoro imuguumo Moocaani obocigonoco
imogotimo iicaumaño.

Jesu Iji Miyaminaaco Dugaacusuji.

44 Jaanaa Jesu sefano nuuhi: Uco imiyaavogomo, ucoro miyaavogotihi
tolliro uco agalluuboco miyaaveguehi.

45 Tolliro bu uco atyimeme uco agalluuboco atyimehi.

46 Uujoho seseene aachicinibo jijnjehallivi saahinihi uco imiyaavogomo
civohi icatimo iicaqui.

47 Jaanoti taajico guubucuurumo imiyaavogotimoco uujoho: Diito imitico,
neejitih. Uujoho jijnjehallivi saahinihi jijnje miyaminaaco cijigaifaño
gañisuqui, jilli taajasuqui saahinihi.

48 Jaanoti uco iimogotimoro taajico imiyaavogotimoco uujoho eneehicano,
diitoco ufucu niinofucu cijigaifaño gañisuji.

49 Uujoho tajeebitiro iimaahicatihi Guihirubi uco agalluhinibo
atajibahinibadi iimaahicahi, jibeguehicahi icano.

50 Jaabo uujoho gaajahi Guihirubi tajiba ifinijitino fiivoco aacino. Jaa-
maño uujoho iimaahicahi Guihirubi nuubadi, nooboro.

13

Jesu Ijibogominaa Tihaiñoco Nitih.

1 Jaanaa safucurucu icauno ihimega Pascua jibaimo iicaujino. Jaanaa Jesu
gaajacuuhi, jijnjehalliti Caanijaagovi ufuujino oovovi ifutucuunoco. Jaabo ita
jijnjehalliri iicamoco gajihicaubo. Jaaboro ifusuubo diitoco sihidí agajino
finitino iicajinoco.

2 Jaamo niinoono amachuumo icaunaaca iji Juda Iscariote Simon achi
eesamaajefaño jhhacucuuhi Jesuco aaciujinoco.

3 Jaanaa Jesu Caani diiboco fanoovaco ihusefaño aaciunoco agaajauboro,
bu tolliro Moocaaniti asaunoco, bu siino diibojaago ufuujinoco icano agaa-
jauboro.

4 Amachuumañoti agañiivuboro igaachehuco jujuvuubo. Jaaboro ifil-
lubaryuri ifeenebeque isiyaavuuboro

5 nifaihuco butajefaño ificuuboro ijibogominaa tihaiñoco nitihicaubo.
Jaaboro ifillubaryuri isiyicinineri filluhicaubo.

6 Jaanaa Simon Pedrovi ifutuubo. Jaanegui Pedro diiboco nuuhi:
Aivojibo, ¿milli jaabo ijoho uco tatyihaiñoco nitiji? nooboro.

7 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jino uujoho omooninoco jisumihicaa ijoho
gaajatihi. Jaarubehi ufucu gaajaji, nooboro.

8 Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Chahano, ufucuro tatyihaiñoco ijoho uco
nitijitih, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Ico inititihachiji tajaagodi diicajitih,
nooboro.

9 Jaanegui Simon Pedro nuuhi: Aivojibo, tatyihaiñocorota nitidino,
tollirota bu tahusene, tañigai icanoco niti, nooboro.

10 Jaanegui diiboco Jesu nuuhi: Ejeecuubo siino faabohoro jetatihi itihaiñocoro nitifihi imihinivatimaño. Jaabadi amihai mimihinivatihhi. Jaarumo famooro icatino, nooboro.

11 Tolle nuubo diiboco aaciujiboco agaajumaño, famooro mimihinivatihhi, nuubo.

12 Jaadi diito tihaiñoco Jesu inithicaudi siino igaachehuco ijicafutuuboro casivuubo. Jaaboro diitoco nuubo: ¿Magaajahi jino uujoho amihaiico omooninoco?

13 Miho amihai uco meneehicahi jibogominaafi, aivojibo icano. Eti, miyaanoco meneehicahi, uujoho diibo iicamaño.

14 Jaaruubo amihai tihaiñoco initibadi, bu amihai sanoomiro amihai tihaiñoco fahigovavi miniticasihicaji.

15 Miho amihaiico jibeguehicacuuhhi. Jaamo uujoho omoonihicabadi moonihicahi.

16 Miyanotiro, miyanotiro amihaiico neehi: Chahaabo saafi jeecivominaafi ihaivojibo janaanici iicaabo. Tolliro bu chahaabo siinojaa agalluubo diiboco agalluubo janaanici iicaabo.

17 Jinoco magaajamoro jilli momoonihachiiji miyanotiro imino mihicaji.

18 Fameeditiro amihaiditi iimaatihhi. Uuro gaajahi amihaiico uujoho iichinimoco. Jaarunofaño, jaafa tolli icano, Caatinahaamefaño onono imiyaavequi. Uuma sano amachuhicaruubo: Taminaafiti minifetehi, onono.

19 Jaanegui amihaiico imegaviro jino neehi. Jaamo tolli iicacuudi magaajamoro mimiyaaveguehi uujoho diiboro iicaabo, iicanoco.

20 Miyanotiro, miyanotiro amihaiico neehi: Uujoho agalluuboco agaayicimo, uco bu tolliro gaayicihhi. Jaamo uco agaayicimo, tolliro bu uco agalluuhiniiboco gaayicihhi, nooboro.

Jesu Jibeguehi Juda Diiboco Aacjinoco.

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Jilli Jesu unuuboro gaajacuhhi ifi jeebifaño gaihuiba iicaunoco. Jaaboro foovono nuubo: Miyanotiro, miyanotiro amihaiico neehi: Amihaiti saafi uco aciji, nooboro.

22 Jaanegui ijibogominaa fahigova meeciasuuhhi: ¿Cajaaniti fine noobo? noomoro.

23 Jaanaa saafico ijibogominaati Jesu agaijhicaubo diibovi fitocinuuhhi.

24 Jaaboco Simon Pedro ihaalliri tajibauhi Jesuco idilluqui cajaaniditi Jesu tolli unuunoco igaajaqui.

25 Jaanegui diibo Jesuvi fañogayi ifiitivuuboro diiboco dilluubo: ¿Aivojibo, cajaani diibo? nooboro.

26 Jaanegui nuubo: Toovotino uujoho diiboco maahuco amatyusuuboro aciji, nooboro imaahuco amatyusuuboro aciubo Juda Iscariote Simon achico.

27 Jaanoco Juda amachuusumiro Satanas iji diibo jeebifaño jicafutuuhhi. Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Omoonijinoco jisumiro moonicu, nooboro.

28 Jaarunoco diito amachuumo gaajacutihhi milliti diibo tolli unuunoco.

29 Jaanoti saatoho esamaahicauhi. Juda inihibami lleegucuma iicaunegui diiboco baacho, noobo: Naajecu jisumiro jibaimovi mucuuji vaachujirunoco. Jaanoti idaaufimoco siinoti ihaciqui noobo baacho, noomoro.

30 Jaabo Juda amachuuboro tahigoti iinuuruubaaca mihijicuuhhi.

Bohono Tajiba.

³¹ Jaabo Juda ufuunobuunati Jesu nuuhi: Jisumi jari uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo cahacisucafeteji. Jaabofenedi Moocaani boci cahacisucafeteji.

³² Jaabo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo Moocaani bocico #fusumaño Moocaani, bu ifusuji Illi bocico. Jaanoco jisumiro #fusucuujiiibo.

³³ Taseeme amiihaima uujoho guenene icacuujiitih: Uco miguiinejirahi. Judiomico eneehinibadi. Tolliro bu amiihaico neehi: Uujoho ofoohigo amiihai mefeejitih.

³⁴ Jaanegui amiihaico bohono tajiibaco uujoho acih. Fahigova magariicasi. Amiihaico uujoho agaijibadi fahigova magariicasi.

³⁵ Jaamo fahigova magariicasihachii; miyaminaa gaajaji miyaano amiihai tajiibogominaa mihicanoco, nooboro.

Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaaijinoco.

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Jaanegui Simon Pedro diiboco nuuhi: ¿Aivojiiibo, cuuca feeji? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Uujoho jisu ofoobo dojicuti ijoho feejitihi, ufucu jari tadyojicuti feeji, nooboro.

³⁷ Jaanegui diiboco Pedro nuuhi: ¿Aivojiiibo, milliti jaabo jisumi didojicuti feejitirahi? Dihallivi uujoho tafico aacinoco imeguehi, nooboro.

³⁸ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Nacu difico ijoho tahallivi daacjirahi? Miyantiro ico neehi: Jaafañino catava ojitinaacaro, uco agaajaruubo uco ijoho tuunamaaji mifooi, safo idino, nooboro.

14

Jesu Moocaanijaa Ofoono Jiihai.

¹ Amiihai jeebifañodi mihiguetedino. Moocaanico mimiyaavogo, bu tolliro uco mimiyaavogo.

² Guihirubi iijafaño mihicajimañejeje sihidi icahi; tolli iicatiruva amiihaico uujoho neejitirahi. Jaanegui feehi amiihai imega amiihai mihicajimañejejeque imibachuqui.

³ Jaabo jino ofoobo amiihai mihicajimañejejeque iimibachuudi siino saaji; amiihaico icivaabo. Jaamo uujoho iicahigo amiihai tolliro mihicaji.

⁴ Amiihairyo magaajacuuhi uujoho ofoohigoco, tolliro bu tahi ofoono jiihaico magaajahi icano, nooboro.

⁵ Jaanegui diiboco Tomas nuuhi: Aivojiiibo, magaajatihi ijoho efeejihigoco; ¿Milli fine magaajajirahi toono jiihaico? nooboro.

⁶ Jaanegui Jesu nuuhi: Uujoho toono Jiihai, bu uujoho Miyaano, bu uujoho Fiivo icano. Idinoro tafeenedi Moocaanivi mihifetejirahi.

⁷ Uco magaajahachii; bu tolliro Guihirubico magaajahi. Jaaboco jisumitiro magaajacuuhi mahatyimecumaño.

⁸ Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Aivojiiibo, miihaicota dihfusu: Moocaanico maatyimemere siino dillucuutimo mihicaqui, nooboro.

⁹ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Siicijetiro amiihaima icahicacuuhi. ¿Jaaruuboco nacu ijoho Felipe uco gaajatihiica? Miuro uco aatyimeme bu Guihirubico atyimehi. ¿Milli jaabo uco: Moocaanico dihfusu, neehi?

¹⁰ ¿Nacu mimiyaavogotih uujoho Guihirubifaño iicanoco, bu Guihirubi tafaño iicanoco icano? Miuro amiihaico uujoho eneehicano, jilli tajeetitiro eneehicano icatino. Guihirubi tafaño iicaabo dudicamaajeque moonihicahi.

11 Uco mimiyaavogo, uujoho Guihirubifaño, diibo tafaño icano iicanoco. Jaabadiro bu siibadi omoonihicanoti uco mimiyaavogo.

12 Miyanotiro, miyanotiro amihaico neehi: Uco imiyaavogoobo bu tolliro mooniji uujoho omoonihicanoco. Jaabo imi janaanici moonijiibo uujoho mooni icacutiibo Guihirubijaago efeejimafo.

13 Jaamo amihaai paryi tamemeri Moocaanico midillunoco uujoho aciji uujoho Illifañodi Moocaani sihidi ejeevanoco miyaminaa igajaquui.

14 Jaamo siinoco tamemeri midillunoco uujoho aciji, nooboro.

Jesu Moocaani Gaijaco Agalluujinoco Jibeguehi.

15 Uco magaijihachiji tatyajibaco imino momooni.

16 Jaadi uujoho Guihirubico dilluji amihaiajaago Igaija, miya Gaija iicaaboco igalluquui, amihaico ijacusquui. Jaabo amihaima fahiijivaro icaji.

17 Jaaruuboco jiiinjeminanaa gaayicijitirahi diiboco aatyimetimoro agaa-jatimaño. Jaanoti amihaai diiboco magaajacuui amihaima diibo icamaño. Jaabo amihaifaño fahiijivaro icajiibo.

18 Amihaico jeevesujitihii jijovonoti mihicaquui; siino saaji amihaiajaago.

19 Fiiticuuno miyaminaa uco aatyimecuujitino: Jaanoti amihaai uco mahatyimeji. Uujoho ubuheemaño, jaabadiro bu amihaai mihicaji.

20 Jaasumi amihaai magaajaji uujoho Guihirubifaño iicanoco. Jaabadiro bu amihaai tafaño mihicaji bu, uujoho amihaifaño icaji icano.

21 Jaanoti tatyajibaco imiyaavogoboro imino omoonibo, uco agaijibo. Jaabo uco agaijiboco Guihirubi gaijiji, tolliro bu uujoho gaijiji icano, uujoho diitoma iicanoco igajaquui.

22 Jaanegui saafi Juda onoobo, jaarunaa Juda Iscariote iicatibo nuuhi: ¿Aivojibo, milli jaabo mihaicoro difico agaajasuuboro jiiinjeminanaaco difico gaajasujitihii? nooboro.

23 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Uco agaijibo taajico moonihi. Jaaboco Guihirubi gaijiji. Jaabojaago masaamisiro diiboma sano mihicaji.

24 Jaanoti uco agaijitiibo, taajico moonitihii. Jaano jino uujoho amihaico jibeguehicabogo tabogoro icatino Guihirubi uco agalluuhinibobogo.

25 Jaanoco jilli amihaico jibeguehicahi, jino amihaima iicanohachuta.

26 Jaarunaa tafañodi Moocaani Igaijaco agalluubo amihaico fanoovaco jibegueji, tolliro paryi amihaico uujoho eneehicanoco esaayujibo icano.

27 Miuro jino amihaico fitacuhi sajeebii mihicaquui. Tasajeebii ifico amihaico acihii. Jaaruno jiiinjeminanaa isajeebii aacibadi uujoho acijitihii. Amihaai jeebifañodi gaihuiba mihicadino, bu mihiguidino icano.

28 Amihairyo magaajacuui amihaico eneehininoco: Uujoho feeji. Jaaboro amihaiajaago siino saaji, nooboro eneehininoco. Miyaano uco magaijiruva imo imo mihicajirahi Guihirubijaa ofoonoco magaajamoro. Miuro Guihirubi tajanaanivii sihidi jeevahi.

29 Jaanoco amihaico imegaviro neehi, tolli iicacuudi jaamo mimiyaaveguehi.

30 Guenenene amihaima iimaacuujitihii, jiiie aivojibo jii asaacumaño. Jaaruubo tahallivi mityama chahahi.

31 Uco Guihirubi atajibaubadi jino uujoho moonihi, jiiinjeminanaa igajaquui uujoho Guihirubico agaijinoco, nooboro diitoco: Magañiivucu, jinooti mufu-ucuqui, nuubo.

15

Ifahaafe Ifahoovi Icanicibadi Miihai Mihicahi Jesufañodi.

¹ Uujoho imiyacoochai, añiminaa baacu coohaibadi iicaabo. Jaacoochai abajaabobadi iicaabo Guihirubi.

² Miiro baacu coohai aafene iimitihaafejeque iquitimoro agavaracunicibadi, tolliro uco gaayicicurumo imitino iicamoro taajico iguiraatusutimoco Guihirubi gavaracuji. Jaanoti iguiraatusumoco tooco aafene onoova aafejeque imibachunicibadi Guihirubi imibachuji janaanici siino iguiraatusuqui.

³ Jaanoti amiihai miihinivaficuutihii amiihaico ijiiibeguehacacuunofañodi.

⁴ Jaanegui uuviro mihica uujoho amiihaivi icaqui icano. Miiro oono basuta aafe ifahooti ihiinocinihaafe iinoro noovajitirahi. Jaabadiro bu amiihai mihicaji uuti mihicatihachiiji.

⁵ Miiro uujoho ifacoochai. Jaanoti amiihai ifahaafene; uuma iicaabo, bu uujoho diiboma iicaabo icano sihidi noovasuhi. Jaanoti uuti ijeevadi mihicahachiiji; aivo milliba momoonijitirahi.

⁶ Jaabo uuti icatibo buhi gañicafeteji iimitihaafejeque iquiticimoro buhi agañinicibadi. Jaano ifigatyonoco ananimoro ciijigaifaño agaño nifetefihi.

⁷ Jaanoti uuti mihicahachiiji; taaji amiihaima icaji. Jaachiiji; paryi mihi-mogonoco midillu amiihaico aciqui.

⁸ Miiro amiihai sihidi monoovasuhachiiji; Moocaani cahacisucafeteji. Jaachiiji; amiihai miyaanoro tajiiibogominaa mihicahi.

⁹ Guihirubi uco agaijibadiro, bu amiihaico uujoho gaijiihi. Jaanegui amiihaico agaijinofañoro mihica.

¹⁰ Tatyajiiibaco imino momoonihachiiji; amiihaico agaijinofañoro mihi-caji; Uujoho Guihirubi tajiiibaco imino omoonimaño diibo uco agaijinofañoro iicabadi.

¹¹ Jilli amiihaico neehi, tahimohica amiihaima iicaqui. Jaaneri jaamo imo imo mihicahi.

¹² Jaano jino amiihaico uujoho atajiiibano: Fahigova magaijicasi, amiihaico uujoho agaijibadi.

¹³ Janaanici aivo gaijima mihicano; miiro gataavominaafihallivi mofico mahacino.

¹⁴ Jaabadi amiihai tañahabomi mihicaji, uujoho amiihaico atajiiibanoco momoonihachiiji.

¹⁵ Amiihaico tajeecivominaa nuucuujitiihi, miiro jeecivominaafi gaajatatihi ihaivojiiro omooninoco. Jaaneguiiha jino amiihaico tañahabomi neehi; paryi Guihirubiti agajahininoco amiihaico agaajasumaño.

¹⁶ Amiihai uco mihicicutiihi. Jaanoti uujoho amiihaico icuuihi. Jaaboro amiihaico ficuuihi, toonoco mofoomoro sihidi miguiraatusuqui. Jaanoco su-ufenitimo mihica; Jaamo tamomofenedi Moocaanico siinoco midillunoco amiihaico ihaciqui.

¹⁷ Jino amiihaico atajiiibano: Fahigova magaijicasi.

Jiinijeminaa Amiihaico Jiiheveji.

¹⁸ Jiinijeminaa amiihaico ijiihevehachiiji; magaaja, amiihai imegaro uco ijiiheveneque.

¹⁹ Amiihai jiinijeminaa mihicaruva amiihaico jiinijeminaa gaijijirahi. Jaanoti uujoho jiinijeminaafeeneti amiihaico icuuihi. Jaamaño jiinijeminaa amiihaico jiihevehi, jiinijeminaa mihicacuutimaño.

²⁰ Mehesafoto amiihaico eneehininoco, miiro jeecivominaafi ihaivojiiho janaanici vi jeevatatiji. Uco icaruno ijiiheveme, imi amiihaico jiiheveji. Amiihaico ijiibeguehicanoco imino momoonihachijji, tolliro bu amiihaiiio ficucafeteji.

²¹ Jilli tahalliti amiihaico moonijimo, uco agalluuboco agaajatimaño.

²² Uujoho saahinitiruva, bu diitoco jiibeguehicatoruva icano iimitico gaajajitirumo. Jaanoti jisumi milliba eneejiruno chahacuhi iimitico agaajasucumaño.

²³ Miiro uco ijiihegueme, bu tolliro Guihirubico jiiheguehi.

²⁴ Uujoho diitofeenevi miihaiiiooba eheetavotinoco sihidi ejeevanoco e-tavehicatoruva iimitima chahajirumo. Jaanoti toono sihidi ejeevanoco atyimehicatoruva uco jiihevehi, bu Guihirubico jiiheveme icano.

²⁵ Jaaruno ticovono icatino jilli diito tajiiba aamefaño onono imiyaavequi iicano: Sicamañohalliti uco jiiheveme, onono.

²⁶ Jaarunaa Jacusuminaafico uujoho Guihirubifañodi agalluubo miyaano Gaija asaadi, diibo uuti iimaaji.

²⁷ Jaasumi tolliro amiihai uuditi mijiibegueji, iticonitiro uuma mihicahicaña.

16

¹ Jilli amiihaico neehi jinejeba amiihaico dugaacusutino iicaqui.

² Amiihaico gañijimo sinagogajanofañoti. Tolliro bu icajino cajaanoyohacho amiihaiti iguijenimo esamaaji: Jilli omoonineri Moocanidi fine imino moonihi, noomoro omoonimo.

³ Jilli moonijimo Guihirubico agaajatimaño, uco agaajatimaño icano.

⁴ Jaanoco jilli amiihaico neehi. Jaamo tolli iicacuudi magaajahi uujoho toonoco amiihaico eneehinicuunoco.

Moocaani Gaija Eheetavono.

Jilli iticoni amiihaico nuutiji, amiihaima icaumaño.

⁵ Jaaruubo jisumi fuucuji uco agalluubojaago. Jaaboco amiihaiti saato-hoba midillujitiji: ¿Cuuca feeji? noomoro.

⁶ Jaarunaa iticoni tolli amiihaico unuuneri mihidaasuvuui.

⁷ Jaarunaa miyaanoco amiihaico neehi: Aivo amiihaidi imino uujoho ofono. Jaanoti footiruva Jacusuminaafi amiihaijaa saajitirahi. Jaanoti ofoboro amiihaijaa galluuji.

⁸ Jaadi diibo asaadi jiijeminaaco gaajasujiibo imitiminaa iicanoco, bu tolliro iticovono jiihai iicanoco, bu diitoco Moocaani udugaacujinoco icano.

⁹ Jaabo: Diito imitiminaa iicanoco, neeji uco diito imiyaavogotimaño.

¹⁰ Tolliro bu gaajasujiibo iticovono jiihai iicanoco, uujoho Guihirubi iicahigo ofoomaño. Jaaboco amiihai siino uco mahatyimecujitiji.

¹¹ Tolliro bu gaajasujiibo Moocaani udugaacujinoco, diibo jiije aivojiiho iicaabo ijico cijigaifaño igañijqu iifucucuumaño icano.

¹² Sihidi amiihaico eneejiruno icarahi. Jaarunoco jisumi amiihai magaajajitirahi.

¹³ Jaanoti miyaano Gaija asaadi amiihaico miyanotiro jiibeguejiibo. Jaaruno ijeebitiro jiibeguejiitibo Moocaani onoonoco jiibeguejiibo, tolliro bu amiihaico gaajasujiibo ufucu iicajinehejeque icano.

¹⁴ Diibo uco bocigusuji taaño iicanoti agaayiciboro amiihaico gaajasujiibo.

¹⁵ Guihirubima iicano paryi taaño. Jaamaño uujoho neehi: Moocaani Gaija taaño iicanoti agaayiciboro amiihaico gaajasujiibo, nooboro.

Idaasuno Mihicarumo Imo Imo Miminifeteji.

16 Goovacujino amihai uco siino atyimecutimo mihicano. Jaarunobuunati goovajisutinoti siino uco mahatyimeji Guihirubijaago efeejimaño, nooboro.

17 Jaaneguiha ijibogominaati saatoho noocasiuhi: ¿Milli fine eneejirunoco mihaiico noobo: Goovacujino uco atyimecutimo mihicano, siino bu goovajisutinoti siino uco mahatyimeji Guihirubijaa efeejimaño? onoono

18 neehicaumo: ¿Milli eneejiruno goovajisujitino, bu goovajisujino onoono? Magaajatih ihiimaanoco, noomoro.

19 Jaanoco Jesu diiboco diito idillujirunoco agaajaciuboro diitoco nuubo: Sanomiro midillucasihi, uujoho goovajisujino uco atyimecutimo mihicano, bu toonobuunati goovajisutinoti siino uco mahatyimeji onoonoti.

20 Miyanotiro, miyanotiro amihaiico neehi: Mataacasimoro idaasuno mihicaji. Jaaneri jiije miyaminaa imo imo icaji. Jaaruno amihai idaasu imo icati minifeteji.

21 Miïro gaigo eseemevajisumi idaasuno minifotogo ihaivofucuvi ifotomaño. Jaarugo eseemevacuunobuunati ihaivoco esicinicuatatigo jiiijehallivi sisee seemene ifiveneri imo imo iicamaño.

22 Jaabadi amihai jisumi mihidaasuvehi. Jaarunaaca amihai siino uco mahatyimeneri amihai jeebino sihidi imo imo minifeteji. Jaano imo icaco mihaiñooba amihaiditi udumiticijitino.

23 Jaasumi uco siino midillucujitih. Miyanotiro amihaiico neehi: Guihirubi amihaiico aciji fanoovaco tamomofeenedi midillunoco.

24 Jisumihiica amihai jinejebaco midillutihiica tamomofeenedi: Midillu. Jaamo magaaicih. Jaamo sihidi imo imo mihicahi.

Jesu Jiinjeque Guiinoniuhi.

25 Jilli amihaiico neehi siinovi ooviciboro. Jaarunofaño tufucu gaseji siino amihaiico siinovi ooviciboro ijibugucujitino. Jilli foovonoro amihaiico Guihirubiti ijibugucujino.

26 Jaasumi amihaihallivi Moocaanico uujoho dilluji amihaiico nootih:

27 Guihirubiro amihaiico gajih, uco amihai magajimaño, tolliro bu uujoho Moocaaniti asaahinoco mimiyaavogomaño icano.

28 Uujoho Guihirubiti ihiinehiniboro jiiijehallivi saahinhi. Jaaruubo siino jiinjeque ejeevesuuboro dojicuviro Guihirubijaago fuucujui, nooboro.

29 Jaanegui ijibogominaa diiboco nuuhi: Jisumi naha foovono diimaahi siinovi oovicitibo.

30 Jisumi naha jari magaaJacuuh iijoho fanoovaco agaajanoco. Jaamaño mihaiñooba ico dillucujitirahi, bu mihai imino magaaJacuuh iijoho Moocaaniti asaahinoco, noomoro.

31 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: ¿Jaanegui nacu jari jisumi mimiyaaveg-uehi?

32 Tufucu jino gasecui; fine tusu mihicacuuh, jino amihai fahigovavi safiisa amihai naagonovi magavaranamaaijino taciiti uco mejeevesumoro. Jaaruubo uujoho uuro icajitih Guihirubi uma icaji.

33 Jilli amihaiico neehicahi. Jaamo uuvi sajeebii mihicahi. Jiinijehallivi sihidi idaasuma mihicaji. Jaarunofaño ucoro mehesicini, uujoho jiinjeque guiinonicuuh, nooboro.

1 Jilli Jesu unuunobuunati, niquejeque emeeciuboro, nuuhi: Guihihi, tusumi mihicacuuhi; Daachico cahacisu, tolliro bu Daachi ico icahacisuqui.

2 Ijoho Daachico diijico daacih paryi miyaminaahallivi. Jaamo paryi ijoho uco adaacimoco ifinijitino fiivoco aciqui.

3 Jaano jino ifinijitino fiivo, idiiboro ijoho miyaabo Moocaani idiicanoco agaajano, bu tolliro Jesucristoco ijoho agalluuhiniiboco agaajano icano.

4 Uujoho ico jinijehallivi bocigusuhi; imivucuuhi uco atajibahininoco omoonihacaabo.

5 Jaaneguiha, Guihi, uco dicojivi bocigusu jiniije fiivutinaacaro dicojivi uco obocigusuubadi.

6 Jinijeminaati idiiciboro uco adacimoco dimomoco gaajasucuuhi. Dita iicahininomoco uco daacihinihi. Jaamo imino diijico ficuhi.

7 Jisumi gaajacuumo paryi uco adaacihininno iti asaanoco.

8 Diijico uco adaacihininoco diitoco acihicacuuhi. Jaanoco agaayicimoro gaajacuumo miyaanoro uujoho iti asaahininoco. Jaamoro miyaavogomo miyaanoro ijoho uco agalluuhininoco.

9 Jaamohallivi ico dilluhi, Famoohalliviro jinijeminaahallivi ico dillutahi, dita iicamoco uco adaacihiniomohalliviro dilluhi.

10 Miro paryi taaño iicano diino, tolliro bu diino iicano taaño icano. Jaamofañodi uujoho cahacisucafetehi.

11 Jaaruubo uujoho jinijehallivi icacuujitahi. Jaanoti diito jinijehalliri icaji. Jaanoti uujoho dijaa feeji. Jaanegui, Guihi, ijoho idiimiibo, uco adaacihininomoco dimityari toomo, saafibadiro diito iicaqui ima misi saafiro mihicabadi.

12 Uujoho jinijehalliri iicahinisumi diitoco teemehicahinihi dimityari uco adaacihininomoco imino teemehinihi. Jaamaño saafiba diitoti mitatahi; idiiboro johono imitacuubo Caatinihaamefaño onoono imiyaavequi.

13 Jaaruubo jisumi dijaago fuucuji. Jilli neehi jino jinijehalliri iicanohachutahica tahimohicari diito tolliro imo imo iicaqui.

14 Miro diijico uujoho diitoco acicuuhi. Jaarumoco jinijeminaa diitoco gaayicitahi jinijeoto iicatimaño, uujoho bu jinijeminaafi iicatimaño icano.

15 Jaanegui diitoco jinijehalliti diciqui ico dillutahi. Diitoco ijiti dihiifiniciqui ico dilluhi.

16 Jaamo diito jinijeminaa icacuutimo uujoho jinijeminaafi iicatibadiro.

17 Jaamoco iguiharo ijeevadi ficu miyaanofeenedi, dijibogo aivo miyaano.

18 Ijoho uco jinijeminaafeenevi agalluuhinibadiro, bu uujoho diitoco jinijeminaafeenevi galluuhi.

19 Jaamaño uujoho diitofañodi uuro tafico diro ijeevadi ficuuihi. Tolliro bu diito diro ijeevadi ificucafetequi miyaanofeenedi.

20 Diitohalliviro ico dillutahi, tolliro bu diito jibogofeenedi uco imiyaaveguejimohallivi ico dilluhi,

21 sano famooro saafibadiro misima iicaqui; Guihi, ijoho uuma, bu uujoho ima icano mihicabadi iicaqui, jinijeminaa imiyaaveguequi ijoho uco agalluuhininoco.

22 Diitoco acicuuihi, uco adaacihininno bociyomonoco, sanobadiro iicaqui ima misi sanooro mihicabadi icano.

23 Uujoho diitofañodi, ijoho tafaño icano mihicaqui diito sanobadiro iminifetequi. Jaanofañodi jinijeminaa igaajaqui ijoho uco agalluuhininoco, bu diitoco agaijinoco, bu uco agaijinoco icano igaajaqui.

²⁴ Guihi, imeguehi uco adaacihiniimo uujoho iicahigo tolliro iicano uco bocico adaacihininoco ihatyimequi, jiinije fiivutinaacaro uco ijoho agaijumaño.

²⁵ Guihi, miyaano, ico jiinijeminaa agaajatimo. Jaanoti uujoho ico gaajahi, tolliro bu jito gaajacuuhi ijoho uco agalluuhininoco.

²⁶ Jaamoco gaajasuhicacuuhi dimomoco. Jaarunoco janaanicihiica gaajasuji ijoho uco agaijino diitofaño iicaqui, bu uujoho diitoma icaqui icano.

18

Jesuco Agaayicino.

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Jilli unuuboro Jesu ijibogominaama fuuhi Cedro onoohigayi onegueehi iicaubajigayi tuhigiino diitoma fuubo.

² Tolliro bu Juda diiboco aaciujibo tomañoco gaajauhi fahiijivaro Jesu tobajijaago ijibogominaama efeehicaumaño.

³ Jaanegui amocasiminaa, temploja toomominaa icamoco fariseomi, sacerdotemi aivojito icamo agalluumoco Juda iicuboro sattyuui. Jaamo fuuhi ihaamiganoma, iniisuganoma, cuugahuneri, ciijigamecuneri icano.

⁴ Jaanoco Jesu paryi gaajacuuhi diiboco omoonujinoco. Jaaboro imegaviro diitoco nuubo: ¿Mico amihai miguiinehi? nooboro.

⁵ Jaanegui diiboco iimusumo: Jesu Nazareoboco, noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Eti du uujoho diibo, nooboro. Jaamofaño icaubo Juda Jesuco igaayiciqui diitoco isiguubo.

⁶ Jaamoco Jesu: Uujoho diibo, unuuneri diito ibujinaagoviro aifuumo jiinijehallivi.

⁷ Jaadi Jesu siino diitoco dilluui: ¿Mico miguiinehi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Jesu Nazareoboco, noomoro.

⁸ Jaanegui Jesu nuuhi: Amihaico duhu: Uujoho diibo, nuucuui. Uco miguiinohachijijitaca jitoco mejeecivedino, nooboro.

⁹ Jilli nuubo: Uco adaacihiniimoti saafiiba mitatiji, unuuno imiyaavequi.

¹⁰ Jaasumiro Pedro iniisugaco ifajutafañoti iguiiyicuboro saaffico buiyaacuui, jahi saafi Malco onoooro sacerdotemi aivojibo jeecevominaafi nijimeehuco quiticisuui imiyanaagomeehuco.

¹¹ Jaanegui Jesu Pedroco nuuhi: Diniisugaco dojicuviro diihacu. ¿Nacu ijoho gaajatiji idasuno iicaqui uco Guihirubi atajibanoco? Jaanoco bu, ¿milli jaabo uujoho: Chahano, neejirahi? nooboro.

Jesuco Sacerdotemi Aivojibo Imegavi Asatyuno.

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Jaasumiro ihamocasiminaa, diito aivojiboma, bu judiomi sisiminaa icamo Jesuco agaayiciumoro sisiuhi.

¹³ Jaamoro ticoniumo Jesuco Anas onoooro Caifas baabojaga asatyumo tusumi Caifas sacerdotemi aivojiboti iicaumaño.

¹⁴ Jaabo diibo Caifas judiomico afajinuboo: Imino saafiuro faacuumi-halliviro iguijevone, nooboro unuubo.

Pedro Anas Goohasifaño Icauhi.

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Jaabo dojicuti fuumisi ijibogominaatiji, Simon Pedro, bu saafi icano. Jaabo saafiu sacerdotemi aivojiboco agaajacuubo. Jaamaño diibo Jesuma jicafutuui sacerdotemi aivojibo goohasifaño.

16 Jaarunaa Pedro iguhugaviro fitafutuuhi. Jaanegui diibo sacerdotemi aivojiboco agaajaubo ufuuboro iguhuga toomominaagoma ihiimauboro Pedroco fañovi jiahacuui.

17 Jaanegui diigo Pedroco nuuhi: ¿Nacu ijoho tolliro diibo jibogominaafi idiicaabo? noogoro.

Jaanegui diibo nuuhi: Chahano uujoho diibo icatihi, nooboro.

18 Jaanaa isicuneguiiha cijigaico eebasuumoro feemehicaumo jeecivominaa, sisiminaa icano. Jaamofeneri tolliro bu Pedro icauhi efeemeubo.

Anas Jesuco Dilluhicauhi.

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Jaanaa sacerdotemi aivojibo Jesuco dilluhicauhi ijibogominaaditi, ijibogoti icano.

20 Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Uujoho foovono iimaahicahi. Fahijivaro miyaminaa imefeenevi sinagogajanofaño, templojafaño icano. Fahijivaro jibeguehicahi famooro judiom iigaivonijahajefaño uujoho toovono iimaahicatihi.

21 ¿Collihi jaanoco uco dilluhi? Diitoco dillu, uujoho ihiimaahicanoco uguubuhicamoco. Diito gaajahi uujoho eneehicanoco, nooboro.

22 Jesu jilli diiboco ununegui, saafi sisiminaafi Jesuco ihimeti gabacuui: ¿Nacu tolli ijoho aivo diimusuhi sacerdotemi aivojiboco? nooboro.

23 Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Imitino ihiimaahachijiji, enecata dinoo. ¿Cono nacu imitino onoono? ¿Collihi jaabo uco daamihí? nooboro.

24 Jaanegui Anas Jesuco sisicinuboco sacerdotemi aivojibo Caifasjaago galluui.

Pedro Jesuco Siino Tuunamaaiuhi.

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Jaanaa Pedro julleeciniboro feemehicauhiica diitoma. Jaaboco nuumo: ¿Nacu ijoho diibo jibogominaaobo diicatihi? noomoro.

Jaanegui Pedro tuunamaaiuhi: Chahano uujoho diitoobo icatihi, nooboro.

26 Jaanegui sacerdotemi aivojibo jeecivominaafi nuuhi: ¿Jaaruno du Olivohono iicagajiguiino ico uujoho diiboma atyimehinihi? nooboro. Miño Pedro diibo yoobo nijimeehuco Olivohono iicagajiguiino iquiticiubo.

27 Jaarunaa Pedro siino tuunamaaiuhi. Jaasumiro ivi catava ojicuui.

Pilato Imefeenevi Jesuco Satyehi.

(Mt 27.1-2, 11-31; Mr 15.1-20; Lc 23.1-25)

28 Jaamoro Jesuco satyuumo Caifas ijati tomañohavojibo ijajaago. Jaanaa sesevecuuno. Jaanegui judiom toojafaño jicafutuutimo ijeevamaje onobadi imitiri ijeebico imihininumoro Pascua machuco amachuu-jitiruneguiiha.

29 Jaanegui aivojibo Pilato ihiinuuboro diitoco nuuhi: ¿Jinejehalliti diiboco misivahi? nooboro.

30 Jaanegui iimusuumo: Gaicaauminaafi iicaturuva ico mahacijitirahi, noomoro.

31 Jaanegui diitoco nuubo: Amihairyo masatyomoro amihai tajiba onobadi momooni, nooboro.

Jaanegui judiom diiboco iimusuuhi: Mihai judiom, mihaiñoobaco milliti magaicaujitirahi, noomoro.

32 Jilli miyaavuuno, Jesu jilli guijeveji, nooboro eneehicauno.

³³ Jaadi siino Pilato fañoojavi ijicafutuuboro tahi Jesuco ocoovauboro dillu-
ubo: ¿Ijoho naa judiomi Aivojiiho? nooboro.

³⁴ Jaanegui Jesu iimusuuhi: ¿Dijeebitiro nacu tolli uco dilluhi? ¿Nacu sita
uuditi ico tolli neehi? nooboro.

³⁵ Jaanegui Pilato diiboco nuuhi: ¿Nacu uujoho judiomi oobo? Chaha,
siicumioobo. Miïro diijiinijeminaaro, sacerdotemi aivojitoma ico uco acihi.
¿Jinejeque jana moonihi? nooboro.

³⁶ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Jijeono tahaivoji icatíhi. Jijeono
tahaivoji iicaruva tajeecivominaa tahalliti icajirahi judiomi usefaño uco
acitimo iicaqui. Jaanoti tahaivoji jijeono icatíhi, nooboro.

³⁷ Jaanegui Pilato diiboco nuuhi: ¿Jaaneguiihacua ijoho aivojiiho? nooboro.
Jaaneguiiha Jesu diiboco iimusuhi: ¿Ijoho du etí, uco aivojiiho, neehi?
Tooneguiiha uujoho ifivehiniiho jiihahallivi saahiníhi miyaanocoro neequi.
Jaano miyaano iicanoco paryi agaajamo uujoho onoonoco guubunicíhi,
nooboro.

³⁸ Jaanegui Pilato diiboco nuuhi: ¿Jineje nacu miyaano? unuuboro siino
Pilato judiomijaago saauhi diitoma ihiiavaubo. Jaaboro diitoco nuubo:
Diibovi uujoho iimitinobaco atyimetíhi, nooboro.

³⁹ Miïro amíhai amíhai jeevamaajefi uujoho Pascua jiihaimosumi
saafiti civojaminaafiti isinaayuno. Jaaneguiiha, ¿naa mihimeguehi judiomi
Aivojiihoco isinaayunoco? nooboro.

⁴⁰ Jaanegui famooro sefano coovadiivuuhi: Diiboco sinaayujitíhi,
Barrabaco sinaayu, noomoro. Jaabo Barraba nanivaminaafiu.

19

¹ Jaanegui Pilato Jesuco iicuboro aamisuuhi.

² Jaadi amocasimínaa januutuno coohaiñoooco miníhaiti eheetavuumoro
iinigaivi diiboco javucaruumo. Jaamoro bu diiboco jiihacuumo aivojiiho
gaachehubadi gachicohai deecano tifaibadi itifai iicachehuco.

³ Jaamoro diiboco sahaguehicaumo: ¡Judiomi Aivojiiho Diica! noomoro,
diiboco ihimefaño ganíicahicaumo.

⁴ Jaanegui Pilato siino asaauboro diitoco nuuhi: Memeci, enecau diiboco
isivi sivaqui, jaamo magaaajahi diibovi iimitinobaco uujoho aatyimetinoco,
nooboro.

⁵ Jaanaa Jesu inovauhi ijanuutuno minihaima, igaachehu tífaiiiba
iicachehuma icano. Jaanegui Pilato nuuhi: ¡Jaani diibo! nooboro.

⁶ Jaaboco sacerdotemi aivojito, bu isisimínaa icamo aatyimeumoro sefano
coovadiivuumo: ¡Diiboco imohobujehallivi metetecu! ¡Metetecu! noomoro.

⁷ Jaanegui Pilato diitoco nuuhi: Etí tahi masatyomoro metetecu. Jaanoti
uujoho diibovi iimitico atyimetíhi, nooboro.

⁸ Jaarunofaño judiomi diiboco iimusuuhi: Miíhaima icano tajíiba jaano
onoobadi guijevejiibo imooniqui ijeebitiro: Uujoho Moocaani Seemene,
neehicaabo, noomoro.

⁹ Jílli diito unuunoco Pilato uguubuuboro janaaníci aivo iguiubo.

⁹ Jaaboro siino iijafaño ijicafutuuboro Jesuco dilluubo: ¿Cuucatiobo ijoho?
nooboro. Jaarunoco Jesu iimusucutihi.

¹⁰ Jaanegui diiboco Pilato nuuhi: ¿Uco diimusujitirahi? ¿Nacu gaajatíhi ico
etetecusujiruno, isinaayujiruno icano mityama iicanoco? nooboro.

¹¹ Jaanegui diiboco Jesu iimusuuhi: Tahallivi mityabama chahajirahi ico
Moocaani ihacitiruva. Jaamaño ico uco aaciiho aivo dijanaaníci imitíma
icahi, nooboro.

12 Tolli unuunoma iicaabo Pilato diiboco isinaayuqui moonihicauhi. Jaarunaa judiomí sefano neehicauhi: ¡Diiboco isinaayuhachijí aivoj#bo Cesar nahaboniminaafi diicatihi! M#iro: Uujoho aivoj#bo, onoomo Cesarminaafiti minifetehi, noomoro.

13 Jaanegui Pilato diito tolli unuunoco uguubuuboro Jesuco isivi isivauboro cas#ivuubo ihaivoj# icagahall#vi. Jaano hebreomí ij#iri Gabata, onoono guisibano nicuta eneejiruno.

14 Jaasumi Pascua j#ibaimo iicaujino fit#icuuhi gad#i#barucuu iicauno. Jaaboro Pilato judiom#ico nuuhi: ¡Jaani am#ihai Aivoj#bo! nooboro.

15 Jaarunofa#o diito sefano coovadiivuuhi: ¡Jaafa gui#eveebe! ¡Jaafa gui#eveebe! ¡Tetecu! noomoro.

Jaanegui Pilato nuuhi: ¿Am#ihai Aivoj#boco jaabo tetecuji? nooboro.

Jaarunofa#o sacerdotemí aivoj#to iimusuuhi: Mohaivoj#bo Cesar uufocovi sifi mohaivoj#bo chahahi, noomoro.

16 Jaanegui diito usefa#o diiboco jeevesuubo itetecuqui. Jaaboco #iciumoro satyuumo.

Jesuco Etetecuuno.

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Jaadi Jesu fuucuuhi icubujeque agafai#ic#ihin#iboro niga#ipaajebai onooma#ovi. Jaanoti hebreomí ij#iri Golgota onooba#vi.

18 Jaama#ovi diiboco tetecuumo, toll#iro bu mi#misi#icico tetecuumo icano. Jaamisifeene#vi Jesuco ficuumo.

19 Jaabo Pilato imomoco acaatin#uboro Jesu gui#eve imohobuje#vi ficusuhi: JESU NAZAREOOBO JUDIOM#I AIVOJ#BO onoonoco.

20 Jaanoco guiraamo saato#o judiomí toonoco meeci#ui. Jesuco etetecuuma#o tuucuumiti ifiit#uma#o. Jaano toono imomo caatin#icini#ui hebreo ij#iri, griego ij#iri, latin onooj#iri icano.

21 Jaanegui judiomí sacerdotemí aivoj#to Pilatoco nuuhi: Judiomí Aivoj#bo nooboro, caatin#idino. Jilli: Judiomí Aivoj#bo uujoho, eneehicaabo nooboro, caatin#i, noomoro.

22 Jaarunofa#o diitoco Pilato iimusuuhi: Acaatin#i#badi#o icacuujino, nooboro.

23 Jaamo ihamocasim#inaa Jesuco etetecuunobuunati Jesu gaachehuco dugaacuumo sano nahabovacasidino. Jaamoro sanohosa it#icovovi ifocasiumo. Toll#iro bu icamooja falluuratino sadaahere caamoti guinovi n#icini#ujaco #iciumoro

24 noocasiumo: Jichehuco mas#i ifocasitimoro tochehuhall#vi suerteque meheetavequi: ¿Naa cajaan#i tochehuco ic#iji, noomoro. Jilli moon#iumo Caatin#ihaamefa#o onoono imiyaavequi: Tagaachehuco ifocasiumo. Jaamoro tacamoojahall#vi suerteque eetavuumo, onoono. Jaabadi jilli ihamocasim#i moon#i#ui.

25 Jaanaa Jesuco etetecuboguino icahicaugo see#i, bu diigo nago Maria onoo#o Cleofa taaba, bu Maria Magdalena onoo#o icano.

26 Jaanaa Jesu see#jico aaty#imeuboro, bu toll#iro aivo agaij#ihicaubo ij#ibogom#inaafico ihuufocori icauboco aaty#imeuboro see#jico nuubo: Gaha, diiburucuji daachibadi #ma iicaj#i#bo, nooboro.

27 Jaadi bu toll#iro ij#ibogom#inaafico nuubo: Diigurucuji diiseej#ibadi #ma iicaj#igo, nooboro. Jaasumit#iro diigoco ij#ibogom#inaafi iijafa#o satyuuhi.

Jesu Igui#eveuno.

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Toonobuunati Jesu idudicamaajeque iimivucuunoco agaajaciuboro nuuhi: Adujirahi, nooboro Caatinihaamefaño onono imiyaavequi.

²⁹ Jaamañeri guirihillufaño icaufaihu iquigaño aivofaihu #dicufaihu. Jaafaihufaño faatata icanoco amatyusuumoro hisopo onooho usuho. Jaaho aafeque #icumoro tootaataco toohaafe nijequevi ificumoro diibo iijifaño cabuyaacuumo.

³⁰ Jaanoco Jesu aaduuboro nuuhi: Ivi paryi imivocafutucuuno, nooboro. Jaadi acanuvuuboro gujivecuubo.

Jesu Mecuhuco Ahaamiuno.

³¹ Jaanaa Pascua jibaimo sesevedi icacuujineguiiha. Tufucu jaguisifucu iicaaneguiiha judiomi imuguutih diito ifino tubujejeviro iicaunoco. Miuro diito jaguisifucuvi jinejeba aivo eheetavorahicautimaño. Jaanegui Pilatoco dilluumo saatohoco itajibaqui idinoco agafaryucumoro diitoco toonoti sihgovi ificuuqui.

³² Jaanegui amocasimi asaamoro saafiico idinoco gafaryucuumo. Jaadi bu tolliro saafiico mooniuno Jesu cojivi etetecuciniumisico.

³³ Jaadi Jesuvi #futuurumaaca chuumucuubo. Jaanoma iicaumo diibo idinoco gafaryucuutimo.

³⁴ Jaarunaaca diitoti saafi Jesu mecuhuco ihaamigari cafatyicaruuhi. Jaasumi diibofañoti iinuuno tijoho, nifaihu icano.

³⁵ Jaanoco aatyimeubo miyaanocoro jibeguehi. Jaabo gaajahi toono miyaano iicanoco. Jaamo amihai tolliro bu mimiyaaveguehi.

³⁶ Jilli icauno Caatinihaamefaño: Dibacino quisicurajitih, onono imiyaavequi.

³⁷ Jaabadiro bu samañoohaamefaño noono: Cafatyicaruciniboco mahatyimeji, noonoro.

Jesuco Iciuno.

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Toonobuunati Jose Arimatea cuumioobo Jesuma efeehicauruubo judiomi nihicuti toovono ufuuboro Pilatoco dilluubo Jesu ifiico ihiciqui. Jaaneguiiha Pilato: Jii, nuuhi. Jaaneguiiha ufuuboro Jesu ifiico icijeubo.

³⁹ Tolliro bu Nicodemo fuuhi iticoni Jesuma fucu ihiimaajeubo. Jaabo guiraano facicifaihucosivauhi treinta kilo ticovovi. Tofaihuco mirra, aloe icaneri eetavuuhi.

⁴⁰ Jaamisiro gaachehubanoco tooneri afacicisumisiro Jesu ifiico minihu, judiomi jeevamaaje tolli icinibadi.

⁴¹ Jaano diiboco etetecumañeri icauno bajigayi. Jaamañeri bohoji cihoji icauhi mihaiñoobaco tohojifaño icutihoji.

⁴² Jaahojifaño Jesu ifiico cumisi tohoji tomañoti ifitiumaño judiomi jaguisifucu iticovacuuneguiiha.

20

Jesu Siino Ubuheeteuno.

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Jaanaa judiomi jaguisi iicauno sesevedi Maria Magdalena onogo Jesu cihojijaa fuuhi fucugayiro civonaacaro. Jaago atyimeuhi icihojico afabaacuuba iguuisiba sihgovi acaubaco.

² Jaanegui Simon Pedro, bu saafi Jesu agaijihicaubo ijibogominaafi icamisijaa ijinafatyugoro diitisico nuuhi: Aivojiboco icihojifañoti cuucahacho satyucuumo. Jaanoco magaatihii, ¿cuucahacho fine ficuumo? noogoro.

³ Jaaneguiiha Pedromisi icihojijaago

⁴ jinoomisiro fuuhi. Jaanaa saafi Pedro imegaro icihojivi ifutuuhi.

⁵ Jaaboro tohojifañoco idijivuuboro emeeciubo atyimeuhi iminitaacoro. Jaaruubo tohojifaño fuutihii.

⁶ Jaanobuunati jari Simon Pedro gaseuhi diibo dojicuti. Jaabo tohojifaño ijicafutuubo atyimeuhi iminita tomañeriro acaaciniunoco.

⁷ Tolliro bu Jesu imeque iminiubaryu imino miniciniubaryu ijeevadi acaubaryuco atyimeubo.

⁸ Jaanegui bu tolliro saafi jicafutuuhii tohojifaño, iticoni tohojivi agaseubo. Jaabo toonoco aatyimeuboro miyaavuguuhi.

⁹ Jaarumisi gaajautimisihii Caatinihaamefaño: Jesu iguijeevebe siino buheeteji, onoonoco.

¹⁰ Jaadi Pedromisi siino dojicuviro iijajaago uumicuuhii.

Jesu Maria Magdalena Onoogovi Jafeveuhi.

(Mr 16.9-11)

¹¹ Jaanaa Maria iinoro fitafutuuhii tohoji imega taagoro. Jaago taagoro dijivuugo tohojifañoco emeeciugo.

¹² Jaago atyimeuhi miimisii: Moominaatisico sesechehuno-faño icamisi giciniuhi saafi Jesu nigai iicaunaagonovi, jaanoti saafi itihai iicaunaagonovi icano icaumisico.

¹³ Jaamisi diigoco nuuhi: ¿Jinejeri jaago ijoho taahi? noomisiro.

Jaanegui diigo nuuhi: ¿Cuucahacho tahaivojiboco asatyomoro ificuuneri? noogoro

¹⁴ ibujinaagoco emeeciugo Jesuco atyimeuhi. Jaarugo diibo Jesu iicaunoco gaajautihii.

¹⁵ Jaagoco Jesu nuuhi: ¿Jinejeri jaago taahicahi? ¿Mico guinehi? nooboro.

Jaanegui diigo tobajigayi toomominaaficoro eesiciniumaño nuugo: Aivojibo, ijoho baacho asatyoboro, ¿cuucahacho ficuuhii? Uco dibogo icitogoro satyequi, noogoro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diigoco dilluuhii: Maria, nooboro.

Jaanegui diigo diiboco emeeciugoro hebreomi iijiri nuuhi: Raboni, noogoro; Jibogominaafi, eneejiruno.

¹⁷ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uco dudicidino; uujoho caamo Guihiru-bijaago footihii. Jilliro foogo tañahabomico dibogoto: Guihirubi, bu tolliro amihaiti amihai Caani iicaabojaago feehee. Taacaani Moominaafi iicaabojaago feehee. Jilli noogoro dibogoto, nooboro.

¹⁸ Jaanegui Maria Magdalena onoogo fuuhi ijibogominaajaago Jesuco aatyimeunoco, bu diibo unuunoco icano diitoco ijibugutuugo.

Jesu Ijibogominaavi Jafeveuhi.

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Hch 1.8)

¹⁹ Jaafucuro ijicuuvii ijibogominaa igaiciniuhi samecufañoro judiomi nihicuti iguhuganoco kuhufono ofoboocumoro icauhi. Jahi Jesu ijicafutuuboro diitofeenevi ujulleveuboro diitoco dilluubo: Sajeebi mihica, nooboro.

²⁰ Tolli unuuboro diitoco ifusuubo ihuseneque etetecunopaajeneque, bu imecuhuti ahaamupaaajeque icano. Jaaneri ijibogominaa imo imo minifutuuhi Ihaivojiboco aatyimeumoro.

²¹ Jaadi siino Jesu diitoco nuuhi: Sajeeb#ma mihica; Guihirubi uco agalluubadiro bu uujoho am#haico galluui,

²² nooboro diitohalli#i fuunaruubo. Jaaboro nuubo: Magaayici Moocaani Gajaco, nooboro.

²³ Jaamo cajaanocohacho iimitico mubuusumo iimitima chahacuji. Jaanoti mubuusutimo imiti buusuracujitih, nooboro.

Tomas Miyaavogoti.

²⁴ Jaarunaa Tomasco Gaatyaba enehicaubo diitoma chahauhi Jesu diitovi ajafeveusumi.

²⁵ Jaaboco saatoho ijibogominaa j#buguui: Aivojiboco mahatyimehi, noomoro.

Jaarunofaño Tomas diitoco nuuhi: Ihusenefaño diiboco etetecunopaajeneque aatyimeebere toopaajefefaño tahusegañoco ij#hacutinohachuta, bu tolliro imecuhuti diiboco ahaamupaaajefaño ij#hacutinohachuta miyaavegejejitih, nooboro.

²⁶ Jaanobuunati sahuse juugahuseti mifucuci, safucu icano nigaciti siino ijibogominaa igaiuuhi toojafaño. Jaasumi Tomas diitoma icauhi. Jaanaa iguhugano kuhufono foboocinirunaa Jesu ijicafutuuboro diitofeenevi ujulleveuboro diitoco dilluubo: Sajeeb#ma am#hai mihica, nooboro.

²⁷ Jaaboro Tomasco nuubo: Ifaaji ivi jisumi dihusegaico jinofaño di#hacu. Jaaboro jino tahuseneque meeci, bu juugavi saabo jino tamecuhufaño dihuseque di#hacu. Jaaboro mabañih nooti#bo, miyaavogo, nooboro.

²⁸ Jaanegui Tomas diiboco iimusuuhi: ¡Tahaivoj#bo Moocaani! nooboro.

²⁹ Jaaboco Jesu nuuhi: Tomas jari uco adaatyimeebere miyaaveguehi. Imino icajino atyimetirumo imiyaavogomo, nooboro.

³⁰ Tolliro bu Jesu sihidi: eeevanoonoco ijibogominaa imefeenevi guiraano eetavehicaui. Jaaruno jihaamefaño paryi caatinicinitino.

³¹ Jaanoti jinocoro caatiniumo am#hai mimiyaaveguequi Jesu diiburucu Cristo Moocaani Seemene iicanoco. Jaaboco mimiyaavogonofañodi diibovi ifinijitino fiivoma mihicahi.

21

Jesu Jafeveuhi Sietedimo Ijibogominaavi.

¹ Jaanobuunati siino Jesu ijibogominaavi jafeveuhi Tiberia muuaijinivi. Jilli diitovi jafeveubo.

² Jaamo samañero icaumo Simon Pedro, bu Tomasco Gaatyaba enehicaubo, bu Natanae Cana de Galilea onocuumioobo, bu Sevedeo seemenetisi, bu tolliro sitisi diitootisi icamoco

³ Simon Pedro nuuhi: Uujoho fiiciteji, nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Tolliro mi#hai #ma masaaji, noomoro fuumo meenegari. Jaarumo tufucu saafiiba icitimo.

⁴ Jaanaa sesevecuunaaca Jesu diitovi jafeveuhi jiniigaibaahovi. Jaaruboco ijibogominaa gaajacutitih diibo iicaunoco.

⁵ Jaabo diitoco nuuhi: ¿Sicafe, naa saafiiba mi#icitih? nooboro.

Jaanegui: Chahano, nuumo.

⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Am̄hai sinicuuhuco am̄hai meenegati momiyanaagonovi magañii. Jaamo mihicichi, nooboro. Jaanegui tahigovi agañiūmo isinicuuhuco guiyicicuutihi itaava bociri sihidi ijivusuumañō.

⁷ Jaanegui Jesu ijibogominaafico agajihicaubo, Pedroco nuuhi: ¡Mohaivojibbo jahi! nooboro.

Jaanegui Pedro Jesu jahi iicaunoco uguubuuboro igaachehuco siyaavuboo, igaachehuco ujujuuvuumañō. Jaaboro muuaifaño acutuubo.

⁸ Jaanaa sanoodimo ijibogominaa isinicuuhuco meenegari guicimoro ijinijaagovi sivaumo ijiniti cien metrohachutaro iicaumañō.

⁹ Jaamo isivi ihiinuumo atyimeuhi cijigaihalliri taavaabo gaaruciniibo aacaaboco maahuma.

¹⁰ Jaamoco Jesu nuuhi: Toono taavaco mihicimoti juu misiva, nooboro.

¹¹ Jaanegui Pedro imeenegafaño ufuuboro isinicuuhuco isivi guiyicicuubo sihidi queefimo taavaco ciento cincuenta y tresdimo icaurumoma isinicuuhu gallivuutihi.

¹² Jaamoco Jesu nuuhi: Masaamoro mamachuva, nooboro.

Jaaruuboco ijibogominaati saafilba dilluutihi: ¿M̄ijoho ijoho? noomoro Ihaivojibbo iicaunoco agaajumañō.

¹³ Jaadi Jesu asaaboro itaavaaboco icuboro diitoco acuboo, bu tolliro imaahuco acuboo icano.

¹⁴ Toonoma mifoooci, safo icano icacuuno Jesu ijibogominaavi ajafeveuno iguijeveubo siino ubuheeteunobuunati.

Jesu Simon Pedroco Atajibauno.

¹⁵ Jaamo amachuunobuunati Jesu Simon Pedroco nuuhi: ¿Simon, Jona achi, uco gaijhi jino janaanivivi? nooboro.

Jaanegui Simon Pedro iimusuuhi: J̄hi, Aivojibbo, iro gaajacuui ico agajinoco, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jaaneguiha taca oono toomominaafi ihoveja seemeque ojoobinicibadi oono uco imiyaavogomoco diibeguehica, nooboro.

¹⁶ Jaadi bu siino diiboco dilluubo: ¿Simon, Jona achi, uco gaijhi? nooboro.

Jaanegui Pedro iimusuuhi: J̄hi, Aivojibbo, iro gaajacuui ico agajinoco, nooboro.

Jaanegui diiboco nuubo: Taañocota toomo ovejamico ootomonibadi, nooboro.

¹⁷ Jaadi bu siino diiboco dilluubo: ¿Simon, Jona achi, uco gaijhi? nooboro.

Jaaneri Pedro idaasuvuui diiboco mifoooci, safo icano: ¿Uco gaijhi? nooboro idillucuneguiha. Jaaboro nuubo: Aivojibbo, iro paryi gaajacuui ico agajinoco, nooboro.

Jaanegui Jesu nuuhi: Taañocota diibeguehica ovejamico ojoobinicibadi.

¹⁸ Miyantiro, miyantiro ico neehi: Sicafefi idiicausumi digaachehuco idicafotooboro idiimogohigovi feehicauhi. Jaanoti amiyaabo idiicacuudi di-huseque gañiyiciboco ico sita digaachehuco jihacuji. Jaamoro ico satyeyimo idiimogotiruhigovi, nooboro.

¹⁹ Jilli nuubo Jesu Pedro coyomo gujeveri iguijeveujinoco agaajasuubo neehicauhi. Tooneri Moocaani bocico agaajasuujinoco. Jaadi diiboco nuubo: ¡Tadyojicuti disaa! nooboro.

Ijibogominaafico Agajihicaubo.

²⁰ Jaanaaca Pedro idojicuco emeciubo atyimeuhi Jesu agajihicaubo ijibogominaafi idojicuti ufuunoco niinoono amachuusumi diibovi ifituuvuboro: ¿Aivojibbo, cajaanico aacijibbo? nooboro idilluubo.

²¹ Jaaboco Pedro aatyimeuboro Jesuco nuuhi: ¿Aivojiiibo, jana jaaniji milli? nooboro.

²² Jaanegui Jesu nuuhi: Iimogohachiiji icajiiibo uujoho siino uhuuminohachuta. ¿Jaaruno #di milli icatihi? Jaanoti #joho tadyojicuti disaa, nooboro.

²³ Jilli diiboco unuunoco inahabomi jiiibocasiuhi: Diibo jiiibogominaafi fine guijevejitahi, noomoro. Jaarunofaño Jesu guijevejitiiibo nuutihi. Iimogohachiiji siino uhuuminohachuta icajiiibo. ¿Jaaruno #di milli icatihi? nuubo.

²⁴ Jaabo diibo jiiibogominaafi jinooco jiiibeguehicahi. Jaaboro caatinuubo. Jaanoco mihihai magaajahi diibo jiiibogono miyaano iicanoco.

²⁵ Tolliro bu sihidi saneheje Jesu omoonihicauno icarahi. Jaanehejeque sanohosari paryi icaatiniruva uujoho onoono fine paryi jiiinijehalliri iicano aamenevi #fetejituruno.

HECHOS

Jilli Jesu Jibogominaa Omoonihicauhaame

Moocaani Gaija Asaajino.

¹ Agaijibo Teofilo, iticoni acaatinuhaamefa caatiniuhi Jesu jinihallivi iicaunohachuta omooniboro ijibeguehicaunoco.

² Miïro niqejefa ufuucujino imega, iminisuminaaco ocoovauboro Igaijafañodi diitoco imino jibeguehicaubo.

³ Jaabo Jesu iguijeveunobuunati diitovi siino jafevehicaubo cuarentadi fucuva ticovovi diitoco imino igaaasuqui diibo ubuheeneque. Jaabo diitoco jibeguehicauhi Moocaani aivojiti.

⁴ Jerusaleti mefeedino. Moocaani Gaija asaajinoco motoomo, diibo eneehininoco amihaiico ijibeguehinibadi.

⁵ Miyaano naha Jua nifaihuri nitihicauhi. Jaanoti amihai goovajino Moocaani Gajari minitacafotono, nooboro.

⁶ Jaamo toono Jesuma iicausumi diiboco dilluumo: Mohaivojibo, ¿jaanegui jisumi Israel aivojico siino dojicuviro gasesuji? noomoro.

⁷ Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: ¿Collihi magaaajirahi tuseumico idiboro Moocaani tufucuco omoonijiibo gaajahi?

⁸ Jaanoti Moocaani Gaija amihaihallivi iniitoodi mityaco magaaayiciji. Jaadi uuti mijibegueji Jerusalevi mihicabadiro Judea jinijevi, Samariavi, paryi jinijejinibaacidi icano, nooboro.

Jesu Niquejefano Ofoono.

(Lc 24.49-53)

⁹ Jilli nooboro diito ifinicinaaca caamovi fuucuubo aimuufaifeenedi niqejefano. Jaaboco atyimecuutimo.

¹⁰ Jaanegui imino ifiniciumo atyimeuhi miimisiici gaifimisi sesechehunofa jiciniumisico.

¹¹ Jaamisi diitoco nuuhi: Galilea gaifimi, ¿collihi niqejequ mihifinichi? Diiboro jaani Jesu jino niqejefa mihifinicinaaca ofoobo siino saaji jinihalliti jino ofoobadiro, noomisiro.

Judabuunavi Matiaco Boobanimo.

¹² Jaanegui dojicuviro Jerusalejaa uumiumo Olivohono iicagajiti fiitino jaguisifucuvi judiomi igonicinohachuta.

¹³ Jaamo jibogominaa dojicuviro tuucuumivi agaseudi fuumo caamovi iicamecufano iicahicauhigo. Jaamofeneri icaumo Pedro, Jacoobo, Jua, Andre, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Jacoobo Alfeo achi, Simon cananistamioobo, Juda Jacoobo nahabo icamo.

¹⁴ Jaamo diito famooro igaivehicauhi Moocaanima ihiimaqu Jesu nahabomi, seeji Maria, bu sihidisi saatoho gaigoomi icamo.

¹⁵ Jaasumi Pedro diito ciento veintedimofeeneti ujulleveuboro nuuhi:

¹⁶ Tañahabomi, Moocaani Gaija Caatinihaamefañodi unuucuuno miyaavucuhi Davidfeenedi Judaditi ihiimaano: Jesuco miyaminaa usefano aacijiibo, unuuno.*

¹⁷ Jaabo Juda mihaiobou jino dudicamaajefa iicauruubo.

18 Jaaboco iimitihallivi ajaaduuruuno nihibamiri jinijeque naajeumo. Jaaruubo Juda ufuuboro iinoro caamoti iinigaijaagoti acutuubo. Jaaneri paryi iiba isi aifuuhi.

19 Jaanoco Jerusale cuumiri iicaumo guubuui toono Juda nihibamiri anaajeumañoco Alcedamati momooniimo tiihojocici eneejirunoco.

20 Jaamaño Salmohaamefaño jilli noono: Jaafa iija scaijarucu miñhaiñooba toojafa iicacuutiqui. Jaabadiro simañovi noono: Sifirucu idudicamaajeque gaayiciji, noonoro.

21 Jaabadiro mofeeneri icamo saatoho gaifimi Mohaivojibo Jesu miñhaima iicausumi,

22 Jua diiboco initiunoti niquejefa ufuunohachuta iicaumoti. Jaanegui cajaanihacho saafi diitoti miñhaijaa iminifetequi Mohaivojibo ubuheeteunoco iijibeguequi, nooboro.

23 Jaanegui miimsiiciti diitoti coovaumo Jose Barsaba Justo onoobo, Matia icamisico.

24 Jaamoro diitihallivi Moocaanima iimaauomo, jilli noomoro: Moocaani ijoho famoojeebico agaajaabo. Miñhaico gaajasu, ¿naa diitisiti cajaanico dñichi

25 Judabuunavi iicaqui? Jaabo Juda imitinoco omoonubo inaagonovi fuuhi, noomoro.

26 Jaamoro suerteque agañuno Matiavi ifutuui. Jaabo tsumiro diito fahuseeci motihaiti saafi iicaumofa minifutuui.

2

Moocaani Gaija Asaano.

(Jn 7.37-39)

1 Jaanobuunati Pentecostefucu agaseusumi famooro samañoviro igaiciniuhi.

2 Jaanaa sefano guibuhubabadi niquejefañoti guubuvusuuno ifajafañovi diito iciniuhigo.

3 Jaasumiro famoovahallivi niituuno cijigaiguihunobadi jeevano.

4 Jaamo Moocaani Gaijari paryi gahafuui. Jaamoro sijijeri iimaauomo Moocaani Gaija ihiimaasubadi.

5 Jaasumi Jerusalevi icaumo judio gaifimi. Jaamo judio iijico imino imiyaaveguehicaumo fahigova jiniijeti agaseumo

6 toonoco uguubuumoro sihidi miyaminaa igaivuui. Jaamo sihidiro eetyeui faaboho iijineri ihiimaunoco saafi sifi iijiri, bu saafi sifi iijiri icano ihiimaunoco uguubuumoro.

7 Jaaneri eheetyeumoro dillucasihicaumo:

8 ¿Milli jaamo galileaminaa iicarumo moojineri iimaamoco muguubuui muucuumi iijiri ihiimaanoco?

9 Jimañovi icamo Partia miyaminaa, Media jiniijeo miyaminaa, Elam jiniijeo miyaminaa, Mesopotamia jinijeminaa, judeaminaa, capadociaminaa, Ponto jinijeminaa, Asia jinijeminaa,

10 frigiaminaa, panfiliaminaa, Egipto jinijeminaa, Africa cuumino Cirene janaanici iicacuumijeminaa, bu tolliro romaminaa icahi, saatoho judiomi, jaanoti saatoho judiomi jibogoco agaayicicumoo.

11 Tolliro bu icamo Creta miyaminaa, Arabia miyaminaa icano. Jaarumo paryi faajivari iimaanoco muguubui Moocaani mityati ihiimaanoco, noomoro.

12 Famooro jaaneri ajabafituumoro sihidi esamaaimoro dillucasihicauhi: ¿Milli fine jino iicano? noomoro.

13 Jaarunaa saatoho dejecuhicauhi: Jilli guiriicavomo, noomoro.

Pedro Ihiimaano.

14 Jaanegui Pedro paryi fahuseeci motihaiti saafi icamoma ujulleveeboro sefano nuuhi: Judea miyaminaa, Jerusale cuumiri mihicamo icano imino uco muguubu. Jaamoro magaaja, nooboro.

15 Jito miyaminaa guiriicavotimo amihai monoobadi mihihañooba fucuro guiriicavotatihi.

16 Jino Moocaani iimaaminaafi Joel, jilli unuucuuno:

17 Moocaani neehi: Niinosumi paryi miyaminaahallivi Tagaijaco niitusuji. Moseeme ufucu jilli iicajinoco jibegueji. Sicafe atyimeji Moocaani Gaija ifusunoco. Quillahuto tigaji.

18 Tagaijaco niitusuji tusumi tajeecivominaahallivi ufucu iicajinoco jibeguequi.

19 Caamo niquejefaña ifusuji jabafiiranoco, baavi jiinsjehallivi ifusuji toono jibogoco, tihoho, ciijigai, aimuufaiguiihu icano.

20 Cuujeo nihiba civeteji, fucuo nihiba tihohobadi minifeteji, Moocaani fucu ihihicufucu imegavi.

21 Jaasumi paryi Moocaanico idillumo taajaji.

22 Muguubu jino onoonoco amihai Israel gaifimi: Moocaani Jesu Nazareooboco miyaaboti ifusuhinicuhi amihai imefeenevi jabafiirano mityanoco eetavonofeenedi amihaiico ifusucuunoco magaajacubadi.

23 Jaarunofaño diiboco magaayicumoro mahaciuhu Moocaani sicijetiro unuucuubadi masatyuumoro magaicaauhi. Jaamoro imoho bujevi meteteuusuhi iimitino gaifimi useri.

24 Jaaruoboco Moocaani buheetesuhi guijeve aivoti ataajasuubo. Jaamaño diiboco guijeve gaayiciutihi.

25 Miro aivojibo David Jesuti iimaaubo nuuhi:

Aivojiboco uujoho fahijivaro atyimehicauhi tahimefeene icaaboco. Jaabo tamiyahusenaagonovi icahi jineje uco maryibasutino iicaqui.

26 Jaaneri uco tajeebi imo imo minifetehi. Taajiri imo imo iimaahi. Jaabadiro tafi sajeebi jaguisiji.

27 Jaabo ihoho tajeebiico iguijevehicamo icahi deevesujitih. Dihimi jeevivominaafi agaijibo ifico tuucisusujitih.

28 Uco dibeguehi fiivojaa asatyono jhaico. Jaaboro uco dihime ificuuneri imo imo miniyuji, nooboro.

29 Fañi, jaanegui jino amihaiico foovono neehi: Moheedebe David igujeveubo cihoji jino mofeneri icahi.

30 Jaabo David Moocaani iimaaminaafiu. Jaabo gaajacuui Moocaani diiboco miyanotiro ufucu saafi Cristo diiyaachi mihaiti dihaivojifaña acasivejiibo unuucuunoco.

31 Jaabo sicijetiro mahatyimecubadi gaajacuubo Jesucristo ubuheeteujinoco. Jaamaño nuubo Cristoti: Tajeebiico deevesujitih iguijevehicamo icahigo tafico tuucisusujitih, nuubo.

32 Jaabo jaani Jesuco Moocaani guijevefañoti buheetesuhi. Jaanoco paryi mihai magaajahi.

³³ Jaaboco Moocaani agañiyyiciuboro imiyanaagonovi ficuuhi. Jaabo Caaniti Igaijaco gaayiciuhi Caani unuubadi. Jaaboti jino jisumi muguubuno, mahatyimene icano saahi.

³⁴ Jaabo David niquejefa eguejeutihi. Jaaruubo jilli nuuhi: Moocaani Mohaivojibo Cristoco nuuhi: Tamiyanaagonovi casivo,

³⁵ diminaaco ditihaiguino ificuunohachuta, nooboro.

³⁶ Jaanoco paryi Israel cuumiminaa imino magaaja, jaani diibo Cristoco amihai metetecuuboco Moocaani Aivojiboti ificuunoco, nooboro.

³⁷ Jilli onoonoco uguubuumoro idaasuvuumo ijeebifaño. Jaamoro dillu-umo Pedroco, bu sajiibogominaaco icano: Fañi, çmilli jaanegui mihicaji? noomoro.

³⁸ Jaanegui Pedro iimusuuhi: Moocaani imefeenevi amihai imitico mejeevesucu. Jaamoro Aivojibo Jesucristo momofeenedi minitisuquimaaje amihai imitico ibusuqui. Jaasumiro Moocaani amihai Igaijaco aciji.

³⁹ Jaano jino iimaa amihaidi, ufucu icaji amihai seemedi icano, tolliro bu fahigova tehesino iicamedi, paryicino Aivojibo Moocaani ocoovagomedi icano, nooboro.

⁴⁰ Jilli sihididi nooboro Pedro diitoco fajinñuhi: Mataaja jino miyaminaa iimitimofañoti, nooboro.

Jilli Moocaani Iija Fiivuuhi.

⁴¹ Jaamo diibo jibogoco imiyaavuguumo nitisuquimaaiuhi. Jaasumiro tresmildimo Cristojaagovi minifutuuhi.

⁴² Jaamoco minisuminaa jibogobadi imino icahicaumo. Jaamoro sahi igaivehicaumo Moocaanima ihiiamaamoro panco iquisicuqui.

Cristota Iticoni Jilli Icahicauhi.

⁴³ Jaaneri famooro jabafitehicauhi minisuminaa mityanehejeque omoonihicauneri.

⁴⁴ Jaamo famooro imiyaavuguudimo sahi icahicauhi. Jaamoro inehejeque ifocasihicauhi.

⁴⁵ Inehejeque anaajemere inihibamico ucuujivaachudino saje ifocasihicaumo.

⁴⁶ Fafucuvaaciviro templojafa igaivehicaumo. Jaadi iijanofaño panco iquisicumorero machuhicaumo, sabadiro imo imo ijeebino iicamoro.

⁴⁷ Moocaanico imehicaumo. Jaamoco miyaminaa gaijihicauhi. Jaamo-jaagovi Moocaani gataacuhicaubo bohono imiyaavogomoco.

3

Igotiboco Figusuno.

¹ Jaanaaca safoono Pedro, Jua icamisi fuuhi templojajaago imohonohalliti nihiba icaaberi Moocaanima ihiiamaahicausumi.

² Jaanaa ifiivunotiro igotiboco asatyumoro fafucuvaaciviro temploja guhuga imegavi diiboco ficuhicaumo imomo ovosihuga iicahuga imegavi toojafaño ofoomoco nihibamico idilluqui.

³ Jaabo Pedromisi toojafaño ofoomisico aatyimeuboro diitisico nihibamico dilluubo.

⁴ Jaaboco diitisi emeeciudi Pedro diiboco nuuhi: Misicoro dihiifinici, nooboro.

⁵ Jaanegui diibo diitisicoro imino ifiniciuhi: Fine uco nihibamico acijimisi, nooboro.

⁶ Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Nihibamima chahahi, oroma chahahi. Jaarunaa uuma iicanoco ico aciji Nazareoobo Jesucristo momofeenedi gañiivoobo, diigo,

⁷ nooboro diiboco Pedro imiyahuseti agaayiciuboro caamo gañiyyiciuhi. Jaasumiro irubuino, itihaiño icano diiboco imituuhi.

⁸ Jaasumiro acasiniivuuboro ujulleveuboro igucuuho. Jaaboro diitisima toojafa fuubo casiniinamaaiboro Moocaanico imehicaubo.

⁹ Jaaboco famooro miyaminaa atyimeuhi igooboro Moocaanico iimehicauboco.

¹⁰ Jaaneri sihidi ajabafitomorosi sihidi eetyehicaumo famooro diiboco agaajacuumaño ovosihuga imomo iicahuga imega acasiivooboro nihibamico idilluhicaubo iicaumaño.

Pedro Imaaahi Salomon Portal Onoomañovi.

¹¹ Jaabo Pedromisico jeevesutiibo diitisima feehicauhi. Jaaneri sihidi miyaminaa eheetyeumoro goovano sihidi gahafuumo Salomon Portalmañovi.

¹² Jaanoco Pedro aatyimeuboro miyaminaaco nuuhi: Israel gaifimi, ¿collihi misico majabafihisi misiro jaanico momityari mubuheesumisiro mihigusu ivibadi mohiimihijiri mihica ivibadi?

¹³ Tolli icatino diiboro Moocaani, siicije moheedebe Abraham, Isaac, Jacob icamo imiyaavuguubo Moocaani Illi Jesuco janaanici miyaaboti miniyuubo amiihai magaayiciumorosi amiihai aivojitoco mahaciuboco. Jaaboco Pilato sinaayujirunaa amiihai mihimugutihi.

¹⁴ Jaabo iimitima iicatiibo Iimiiiboco mijihheguemere iimitiibocoro gaicaauminaafico misinaayusuumoro,

¹⁵ fiivoco aaciuboco magaicaausuhi. Jaaruuboco Moocaani gujivefañoti buheetesuhi. Jaanoco miihai imino magaaahi.

¹⁶ Jino iigoobo Jesu momoco imiyaavegueneri buheeteebe amiihai mahatyimehicaubo magaajacuubo Jesuco imiyaavogono diiboco buheetesuhi jino amiihai mahatyimebadi.

¹⁷ Jaarunoco fañi, uujoho gaajacuuhi famooro amiihai aivojitoma magaiicauhi esicinitimo.

¹⁸ Moocaani jilli siicije paryi iimaaminaafañodi unuucuuno miyaavucuuhi Cristo idaasuno iicaujinoco.

¹⁹ Jaanegui amiihai imitico mejeevesucu. Jaamoro Moocaanijaagovi masaa amiihai imiti ibuuqui. Jaadi Aivojiibo amiihaidi galluji buheefucuco

²⁰ Jesuco agalluunofeenedi sahijitiro amiihaidi Cristo unuucuboco.

²¹ Jaarunaa Jesucristo guenene niquejefaño icajiibo Moocaani paryi fanoovaco iimibachunohachuta ihiimaaminaa siicije iicaumofeenedi unuucubadi.

²² Miiro Moise nuuhi: Aivojiibo Moocaani galluji ihiimaaminaafico uubadi iicaaboti amiihai nahabomifañoti. Jaabo Moocaani agalluujiibo amiihaico paryi onoonoco muguubu.

²³ Jaaboco uguubutidimoco Israel cuumiti udugaacumoro paryi finisuji, nooboro.

²⁴ Miiro famooro Moocaani iimaaminaa Samuel iicaunoti jisumivi iicamo paryi jilli iicajinoco jibuguuhi.

²⁵ Amiihai jaamo Moocaani iimaaminaa iyaachimihai mihicamo. Jaamaño mootadi Abrahamco Moocaani unuunofaño amiihai mihicahi. Miiro Moocaani Abrahamco nuuhi: Abraham, paryi jiiinjeminnaa diiyaachimihafeenedi imino icaji, nooboro.

²⁶ Miiro jaabo Moocaani Illi Cristoco ubuheetesuuboro iticoni amiihaijaa galluubo amiihaico imino imooniqui. Jaamo amiihai, amiihai imitico mejeevesuhi, nooboro.

4

Pedromisico Civojaanimo.

¹ Pedromisi jilli miyaminaaco jibeguehicaunaacaro saaumo sacerdotemi temploja toomominaafi aivojiboma, saduceomima icano.

² Jaamoro sihidi sifiratuumo Pedro, Jua icamisi miyaminaaco: Jesu ubuheeteunoti ufucu siino mubuheetejinoco magaaajuuhi, noomisiro ijibeguehicaunoti.

³ Jaamoro diitisico agaayiciumoro civojafa ficuumo sesevede iinusuqui mihijicuuneguiiha.

⁴ Jaamisico uguubuumoti sihidi saatoho miyaavuguuhi. Jaamo imiyaavoguunoco sano gaifimicoro ihoovo fine cinco mildimo ifutuuhi.

⁵ Jaano sifucu Jerusalevi igaiuumo judiomi aivojito, quillahuto, caatiniminaa icamo.

⁶ Jaamoma bu tolliro icaubo Anas sacerdotemi aivojibo, tolliro bu Caifas, Jua, Alejandro icamo, bu paryi saatoho diibo yoto icano.

⁷ Jaamoro Pedromisico ucuuhuvaumoro ifeenevi ificumoro diitisico diluumo: ¿Mijoho iijiti, mijoho momofeenedi icano jilli amisi momoonihi? noomoro.

⁸ Jaanegui Pedro Moocaani Gaija ijeebifaño iicaabo diitoco nuuhi: Israel cuumiminaa aivojito, quillahuto icamo

⁹ igotiboco fine mubuheesuhinoco misico midilluhi diibo ubuheehinoco magaaajuqui.

¹⁰ Jaanoco amiihai imefeenevi mijibegueji paryi Israel miyaminaa igaaajuqui. Miiro jaani amiihaifeeneri ujulleecinibo buheeteuhi Cristo Jesu Nazareoobo momofeenedi amiihai metetecuuboco Moocaani gujefefañoti ubuheetesuubofeenedi.

¹¹ Jaabo diibo Jesu guisibaco amiihai iijano eetavominaa mitihisumoro magañuboo aivo iimimañovi iminifutucuubo.

¹² Jaamaño sififeenedi taaja chahahi; niquejeguiinovi simomo miyaminaafeenevi chahahi tomofeenedi mataajajimomo, noomisiro.

¹³ Jaamisi igototimisi Moocaaniti ihiimaunoco uguubuumoro, bu aamenefaño icautirumisi sihidi agaaajuunoco iicaneri aivojito eheetyeumoro gaajauhi Jesuma iicaunoco.

¹⁴ Jaanomaryo igotiboco ubuheesuubo diitisifeeneri julleecinuhi. Jaamaño milli nuutimo.

¹⁵ Jaamoro Pedromisico ifeeneti galluumo diitisi ofoonobuuna iinoro toonoti iimaacasiqui.

¹⁶ Jaamoro noocasihicaumo: ¿Milli jaamisico momooniji? Famooro Jerusale miyaminaa gaajacuhi sihidi ejeevano mitiyaco diitisi omooninoco. Jaanoco ¿milli bu mutuunamaajirahi?

¹⁷ Jaarunofaño paryi miyaminaafaño tobogo ifetedino masi diitisico mihibaqu. Jisumitiro diibo Jesu momofañodi miyaminaaco mijibeguedino. Musuufenitihachiji amisisico momooniji, noomoro, noocasiumo.

¹⁸ Jaamoro diitisico ocoovaumoro nuumo: Jisumitiro saatohobaco mijibugucudino miyaminaaco diibo Jesu momofañodi, noomoro.

19 Jaarunaa Pedromisi diitoco iimusuuhi: Eneecata mehesamaaimoro monoo; ¿Naa imijiruno miyaminaa iijico: Jii, monoomoro, Moocaani iijico magañiino?

20 ¿Milli bu jibogotimisi mihicajirahi mahatyimeumisiro muguubuunoco? noomisiro.

21 Jaanegui aivojito diitisico sihidi ihibaumoro ticovono suufeniuhi milliiti bu diitisico moonjirumo paryi miyaminaa Moocaanico imehicauhi diitisi omoonihicaunoti.

22 Jaabo diitisi ubuheesuubo ficabano icauhi miimisiici ticovovi.

Miyaavogominaa Moocaanico Mityaco Dilluhi.

23 Pedromisico isinaayuumisi fuuhi inahaboniminaajaago. Jaamisiro diitoco jibuguumisi sacerdotemi aivojito, quillahuto icamo diitisico ununoco.

24 Jaanoco uguubuumoro sabadiro famooro Moocaanico nuuhi: Moocaani Mohaivojiiho, ijoho paryi niquejeque, jiienjeque, muuaico icano fanoco ifivusuubo.

25 Ijoho Digaijafenedi mootadi dijeecivominaafi Davidfenedi nuuhi: ¿Collihi cuumiminaa Moocaanijaa cajuruuvehi? ¿Jaamoro miyaminaa sicamañoo esamaahi?

26 Jiiinjeminanaa aivojito gafiivehi, bu cuumiminaa aivojito sahi igaivehi Moocaanihalivi, bu Cristohalivi icano, nuubo David.

27 Jaano miyaano. Miuro Herode,* Poncio Pilato icamisi jiiicumivi igaivuuhi siicumijeotoma, israelmima icano iimiibo daachi Jesuco ijoho Moocaani ijeevadi ificubohalivi.

28 Jaamo tolli mooniimo ijoho Moocaani edesamaaiuboro: Jilli icajiiho, nooboro unuucubadi diiboco mooniimo.

29 Jaaneguiiha ijoho Moocaani idiicaabo, jino dijeecivominaaco omoonigonoco meeci. Jaaboro mihaico daamusu igototimo diijico miyaminaaco mijibeguequi, bu

30 jaamoro dihuse mityari iguihuvamoco mubuheesuqui, bu ifusuco ajabafiranehejeque momooniqui iimiibo daachi Jesu momofenedi, noomoro.

31 Jilli iimaamoro Iivimaacaro tomaño diito iigaiciniumaño sefano maryibauhi. Jaasumiro paryi famoojeebifañoro Moocaani Gaija gahafuuhi. Jaamoro nucufegutimo Moocaani jibogoco jibeguehicaumo.

Iticoni Jilli Cristota Icauhi.

32 Jaasumi sihidi Cristoco imiyaavuguumo jeebino sabadiro icahicauhi, bu sabadiro ihesamaajene jeevahicauhi icano, bu saatohoneheje iino icaruno fameedirehicaui.

33 Jaanaa minisuminaa sihidi Moocaani mityari Jesu ubuheeteunoco jibeguehicauhi. Jaamo Moocaani imihuseri jinejeti cuujivaachutimo icahicauhi.

34 Diitofeene siinoti ucuujivaachuboba chahahicauhi. Iijanoma ijiiinjenema iicadimo anaajemere nihibamico isivamoro minisuminaaco acivahicauhi.

35 Jaanoco ifocasihicaumo ucuujivaachudineheje.

36 Jaanaaca bu Jose icaruuboco minisuminaa Bernabeti omomonuubo jacusuminaafi eneejiruno Levitaminaafi Chipre onochugaivi ifiivuubo.

37 Jaabo ijiienjeque anaajeuno nihibamico isivauboro minisuminaaco acivauhi.

* 4:27 Herode Antipa onoo. Meeci Mc 6.14; Lc 3.1; 23.6.

5

Ananiamisi Imiti.

¹ Jaanaa saafi Anania onoobo, Safira onoogo mogaima ijiinijeque anaa-jeumisiro

² samañoonoco ñiñumisiro samañoonoco minisuminaajaago satyuuhi fanooro iicahivibadi. Jaanoco mogai gaajauhi.

³ Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Anania, ¿collihi Satanas dijeebñifaño jicafetehi Moocaani Gaijaco ibañisuqui? ¿Jaaboro diijiinijeque anaajene nihibamico samañoonoco diñiciqui?

⁴ ¿Nacu diije jiiniye icahinihi? Bu jaajeque anaajecuuno, diino inihibami. ¿Collihi dijeebñifaño deesamaahi tolli omooninoco? Miyaminaaco bañisutihi. Moocaanico bañisuhi, nooboro.

⁵ Unuunoco Anania uguubuuboro baavi aacutuuboro chuumuubo. Jaanoco paryi miyaminaa agaajaumoro sihidi iguiumo.

⁶ Jaaboco sicafe iminumoro satyuuhi icñiqui.

⁷ Jaanobuunati minooci, sano idñino nihiba oovobuunati mogai fuuhi aiji tolli iicaunoco gaajatigo.

⁸ Jaagoco Pedro nuuhi: Uco diñibogo, ¿naa miya tonoodineri amñisi jiinijeque manaaajehinihi? nooboro.

Jaanegui diigo: Jiñhi, tonoodineri, nuuhi.

⁹ Jaanegui Pedro nuuhi: ¿Collihi sabadiro mihicamisiro Moocaani Gaijaco minisujirahi? Ono jahisi gasecuumo ditajeque ñicñijeme. Jaamo tolliro ico cñiteji, nooboro.

¹⁰ Jaasumiro diigo acutuugoro chuumucuuhi Pedroguino. Jaamo sicafe faño agaseumo atyimeuhi diigo chuumucugoco. Jaagoco asatyumoro itaje cõjivi cñijeumo.

¹¹ Jaanoco Moocaani ijaminaa, bu sihidi miyaminaa icano agaajaumoro sihidi iguiumo.

Mityaco Omoonino.

¹² Jaamo minisuminaafeenedi sihidi ejeevano ñifusu ajabafirano moonicafetehicauhi miyaminaafeenevi. Jaamoro igaivehicaumo Salomon Portal onoomañovi.

¹³ Jaarunaa saatohoba minisuminaavi fiitivehicautihi. Jaarumo famooro miyaminaa diitoco gaijihicauhi.

¹⁴ Jaamo sihidi miyaminaa Moocaanico miyaaveguehicauhi gaifimi, gai-goomi icano.

¹⁵ Jaamoro iguihuvamehejeque jiñhaiñojininovi ficuhicaumo cigaijenefaño, siucinitaljefaño icano Pedro tomañodi afatyooobo iji ihallidi afatyeneri ibuheequi.

¹⁶ Jaabadiro uufocoo cuuminooto Jerusalem saahicauhi iguihuvamehe-jeque, emeiimatomehejeque icano isivaumo. Jaamoco paryi buheesuhi-caumo.

Pedroco Sacerdotemi Aivojito Jiñhevehi.

¹⁷ Jaanoma iicamo sacerdotemi aivojiboma saduceomioto iicamo diitoco sihidi jiñheveuhi.

¹⁸ Jaamoro minisuminaaco agaayicumoro civojafaño ficuumo.

¹⁹ Jaarumoco Moocaani toomominaafi fucu iguhuganoco afaayuboro di-itoco iinusuhi.

²⁰ Jaaboro diitoco nuubo: Mofoo. Jaamoro Moocaani iijafaño mu-julleevetemere miyaminaaco mijñibogo Cristo fiivoco aacinoco, nooboro.

21 Jaanegui seseveedi fucuro templojafaño ufuumoro miyaminaaco jibeguehicaumo.

Jaanohachuta sacerdotemi aivojibo diiboma iicaumoma, igaiyiciumo fagominaaco, paryi Israel cuumiminaa quillahutoco icamoco. Jaamoro jibogominaaco cuuhuvaumo civojafañoti isivaqui.

22 Jaanegui sisiminaa ufuurumo sicaijaco emeeciyeumoro ijibogoma saahi.

23 Civoja cuhufono fabaacinijaco memeciyeji imegari paryi itoomominaa icarahi icano. Jaadi mafaayicimoro fañoco memecirumo mihaiñoobaco mahatyimetihi, noomoro.

24 Jaanoco sacerdotemi aivojibo, temploja toomominaa aivojibo, paryicino sacerdotemi icamo uguubumoro igutuui. Jaamoro noocasiumo: ¿Mihachuta fine jino jilli feeji? noomoro.

25 Jaanaaca saafi agaseuboro diitoco noovauhi: Amihai civojafaño mifihuhinimo Moocaani ijafaño icahi miyaminaaco jibogomo, nooboro.

26 Jaanegui toomominaa aivojibo isisiminaama ufuuboro diitoco sivauhi, milli moonitibo, miyaminaaco iiguimoro diitohalliti guisiri diitoco ahaamujiruneguuiha.

27 Jaamoco isivaumoro gasesuumo fagominaa imefeenevi. Jaanoco sacerdotemi aivojibo nuuhi:

28 Amihaico du aivo imino mafaguuihi tomomoti mijibeguedino, noomoro. Jaano icanaaca aivo magahafusucuuihi paryi Jerusale cuumico amihai jibeguere. Jaamoro mohallivi majavucarujirahi diibo Jesu tihohoco agaaniuhoro agaicaaunoco, nooboro.

29 Jaanegui Pedroma famooro iimusuuhi: ¿Milli bu Moocaani ijico magañimoro miyaminaa ijico: Jii, meneejirahi? noomoro.

30 Miho mootadi imiyaavuguubo Moocaani buhetesuuhi Jesuco amihai magaicuumoro imohobujevi metetecuuboco.

31 Jaaboco Moocaani caamo imiyanaagonovi ficuuihi Aivojiboti Taajasuminaafti Israel cuumiminaa diibofeenedi iimitico ijeevesuqui. Jaabo diito imitico ibuusiqui.

32 Jaano gaajaminaa mihai tolliro Moocaani Gaija gaajaminaafi. Jaaboco Moocaani acihi diiboco imiyaavogomoco.

33 Unuunoco fagominaa, quillahuto icamo uguubumoro sihidi diitojaa sifiratuumo. Jaamoro diitoco gaicaaujirumo.

34 Jaarunaa diito aivojitofeene icaubo saafi fariseoobo Gamaliel onoo Moise tajiba jibogominaa aivojibo paryi miyaminaa agaijihicaubo. Jaabo diitofeeneti ujulleveuboro iminisuminaaco diitofeeneti buhigovi galluubo jihachutagayi.

35 Jaaboro ihaivojitoco nuubo: Israel gaifiimi, mehesicini jito gaifiimico momoonijnoco.

36 Enecau bu mehesafoto amihai, miho safoono Teuda onoo agaaniivuboro nuuhi: Uujoho aivo sihidi jeevahi, nooboro. Jaaboma minifutuumo cuatro cientodimova. Jaarumo paryi finiuihi diiboco agaicaaunobuunati imiyaminaa paryi gavaranaauihi.

37 Jaanobuunati miyaminaa momonoco acaatinisumi bu gaaniivubo Juda galileaobo. Jaaboma sihidi minifutuumo. Jaaboco agaicaaunobuunati tolliro diibo dojicuti efeehicaumo gavaranaauihi.

38 Jaanegui amihai neehi: Diitoco mejeevesu. Jaamoro milli momoonidino. Jino miyaminaa ijicoro omoonino iicahachiji finijino.

³⁹ Jaanoti Moocaani iiji icahachiiji amihai mifinisujitihi. Mehesicini, Moocaanimaryo momoonicasidino, nooboro.

⁴⁰ Jaanoco famooro miyaavuguuhi. Jaamoro minisuminaaco ucuuhuvau-moro jilli diitoco aamiuhi. Jaamoro siino Jesu momofenedi mijibeguedino, noomoro diitoco suufeniuihi.

⁴¹ Jaamo minisuminaa aivojitofteneti imo imo iinuuhi Moocaani diitoco agaijiboro imitino covamomovaumo Cristo momohalliti.

⁴² Jaamoro fafucuvaaciviro suufenitimo jibogomoro iimaahicaumo Jesu-cristoti Moocaani iijafaño, bu iijanofaño icano.

6

Diaconomiti Ficuumo.

(1 Ti 3.8-13)

¹ Jaasumi imiyaavogomo sihidi guiraatomoro feehicauhi. Jaamoti saatoho griegomi iijiri ihiimaamo judiomi iijiri iimaamoditi isifiratuumoro noocasi-uhi: Mofibaijitoco imino moonihicatimo amachusumi, noomoro.

² Jaanegui motihaiti miimiisiici idiimo minisuminaa iicaumo, paryi miyaavogominaaco igaiyiciumoro nuuhi: Imijitiruno mihai Moocaani iijico mijibogonoco mejeevesumoro machutaaco mahacino.

³ Jaaneguiiha fañi, amihaihafeenet iimihusemeti mihici sahuse juugahuseti miimiisiici idiino Moocaani Gaija ijeebifaño agahaficinimoti. Jaamoro toonofa mificu ijeecivequi.

⁴ Jaanoti mihai Moocaanima iimaamoro mijibegueji Moocaani iijico, noomoro.

⁵ Jaanoco paryi iimuguumoro iciumo Esteba onooboco ijeebifaño miyaavogo, Moocaani Gaija icano agahaficiniboco, bu Felipeque, Procoroco, Nicanoroco, Tiomoooco, Parmenaco, Nicolo antioquiaobo, judiomi iijico agaayicuboco icano.

⁶ Jaamoco sivaumo minisuminaajaago. Jaamohallivi ihuseneque ificuumoro Moocaanima iimaumo.

⁷ Jaanaa Moocaani iiji janaanaciviro jusinoro feehicauhi. Jaaneri Jerusalevi sihidi guiraatehicaumo miyaavogominaa tolliro sihidi judiomiti sacerdotemi Cristoco gaayicihicauhi.

Esteba Onooboco Civojanimo.

⁸ Estebafaño sihidi Moocaani mitya icahicauhi sihidi imiyaavogomaño Moocaani noojiri sihidi mityanoco miyaminaafeenevi moonihicaubo.

⁹ Jaanaa sinagogaja momo Taajaminaaja onooja. Taajaoto cireneminaa, bu alejandriaminaa, Cilicia jiiinjeminaa, Asia jiiinjeminaa icamo ticovauhi Estebama ejenaucasiumo.

¹⁰ Jaarumo diibovi ifetehicautihi Moocaani Gaija diiboco sihidi gaajaco aacineri ihiimaahicaumaño.

¹¹ Jaanoma iicamo iimitimoco tajibaumo ibañiqui: Mihai muguubuuihi Moiseti, Moocaaniti icano imitino ihiimaaboco, noomoro ineequi.

¹² Jilliti Estebahallivi miyaminaaco sifiratusumo quillahutoco, caatiniminaaco icano. Jaamoro asaumoro diiboco agaayiciumoro satyuumo fagominaa imega.

¹³ Jaamoro diibohallivi saatohoco ficuuihi sicamañoooco ibañiqui: Jaani aivo sufenihicatih ihiimaabo.

14 Jaabadirova diibo Jesu Nazareoobo toojaco ifinisuuboro mihaico Moise atajibauno mojeevamaajequeva buunanijiibo onoonoco muguubuhi, noomoro.

15 Jaanegui paryi fagominaa Estebaco emeciumo atyimeuhi ihimeque Moocaani toomominaafi imebadi jeevahimeque.

7

Esteba Onoobo Fagominaa Imefeene Imaahi.

1 Jaanegui sacerdotemi aivojibo Estebaco dilluuhi: ¿Naava miyaano paryi jino diito onoono? nooboro.

2 Jaanegui diibo iimusuuhi: Amihai agaijino nahabomi, bu amihai caanimihai icamo, uco muguubu. Miuro Moocaani ihaivojima buhugaavuuhi Mootadi Abrahamvi Mesopotamia jiinijeri iicausumi Haran jiinijevi fuutibaacaro.

3 Jaabo diiboco nuuhi: Diijiinijeque deevesu paryi diyotoma. Jaaboro difo ico uujoho ijibeguejino jiinijejaagovi, nooboro.

4 Jaaneguiha Abraham fuuhi Caldea jiinijeti. Jaaboro icatuubo Haran jiinijevi jahi caani chuumuuhi. Jaadi Moocaani Abrahamco sivauhi jino jiinijevi jino amihai jisu mihicajevi.

5 Jaaruuboco jinejebati aciutibo jiinijebaco itihaico ificujirumañobaco. Jaaruubo diiboco aciguuhi iguijevenebuuna diseemedi iicaqui, nooboro. Jaarunaa tusumi Abraham isemenebama chahaunaaca

6 Moocaani diiboco nuuhi: Diiyaachimihai sita jiinijehallivi icaji sitafeenevi. Jaamoco jijuvusujimo. Jaamoro imitino moonijimo cuatro cientodi ficabava ticovovi, nooboro.

7 Jaaboro bu nuubo Moocaani: Jaaru jiinijeminaaco uujoho mooniji ditoco ijijuvusu jiinijeque. Jaadi tahigoti asaamoro uco jeeceivejimo jimañovi, nooboro.

8 Moocaani ijico aciuhi Abrahamco iimeeheque iquiticiqui Moocaani unuubadi. Jaaneguiha Abraham Isaaco eseemevausumi iimeeheque quiticibu jugahuseti mifucuci, safucu icanoti. Jaabadiro bu Isaac mooniui Jacobco eseemevausumi. Jaabadiro Jacob mooniui iseemeque Israel cuumiva motihaiti miicumicidimo iicajimo caanimihaico.

9 Jaamo diito Jacob seeme moheedete iicamo inahabo Joseque jiiheveuhi. Jaamoro sitaaco naajeumo. Jaaboco Egipto jiinijevi satyuumo. Jaaruuboma Moocaani icauhi.

10 Jaaboro diiboco ihidaasuti atajasuuboro sihidi diiboco gaajati aciuhi. Jaanoma iicaubo Egipto aivojibo diiboco sihidi agaijiuboro Egipto aivojiboti ficuuhi, tolliro bu iija aivojiboti ficuuhi icano.

11 Jaanobuunati paryi ajeba icauhi Egipto jiinijevi, Canaan jiinijevi icano. Jaaneri moheedetemiha iidaasuno machutabama chahauhi.

12 Jaanaa Jacob guubuui Egiptovi machutaaco ucuuhununo iicaunoco. Jaaboro iseemeque tah galluubo moheedetemiha iicaumoco jilliti fuumo tahigo aivo iticoni.

13 Jaanohallivi ufuumovi Jose inahabomivi ihimeque imino jafeniuhi. Jaanoti jari Egipto aivojibo gaajauhi Jose yotoco.

14 Jaanobuunati Jose caanico cuuhuvauhi paryi famooro iyotoma setenta y cincodimoma.

15 Jilliti Jacob icatuuhi Egipto jiinijevi jahigo guijeveubo. Jahi tolliro moheedete paryi guijeveuhi.

16 Jaamo bacinoco buunati asatyumoro c̄ituumo Siquem onoomañovi Abraham Hamor seemeti nih̄ibamiri anaajeuc̄ihojifaño.

17 Jaanaa Moocaani Abrahamco unuuno ifiit̄ivucuudi Egiptovi Israel cūmi sihid̄iro ifiivuumo guiraatucuuhi.

18 Jaasumi Egiptovi bohaivoj̄iibo icauhi Joseque agaajaut̄iibo.

19 Jaabo muucuumiotoco abañuboro idaasuno moon̄iui moheedeteque ataj̄ibaubo iseemeque ijeevesuqui bohono ifiivomo iguijevequi, nooboro.

20 Jaasumi Moise fiivuuhi. Jaabo Moocaanidi ovos̄iuihi. Jaaboco caanimi jaah̄e tuumuui minih̄ibaci, sanih̄iba icanohachuta.

21 Jaasumi ejeevesuuboco Egipto aivoj̄iibo aicigai aatȳimeugoro īciuboco fiivusuuhi iseemenebadi.

22 Jaamaño Moiseque egiptominaa paryi agaajanoco j̄iibuguumo. Jaamaño mityano ih̄iimaaboro ican̄icaubo.

23 Jaabo cuarentadi ficabava iicacuudi imogooboro fuubo iyoto israelminaaco emec̄itoobo.

24 Jahi jaabo atȳimeuhi saafi egiptominaafi Israel cuumiooboco idaasuno omoon̄iunoco. Jaabohall̄iti Moise ijaadaco ih̄iciqui diiboco gaicaauhi.

25 Jaabo esamaah̄icauhi: Tayoto israelminaa fine gaajacuumo uujohofeenedi Moocaani diitoco atajasujinoco, nooboro. Jaarunoco iyoto gaajacīt̄ihi.

26 Jaano seseved̄i Moise atȳimeuhi samisi Israel cuumiotisi omoon̄icasunoco. Jaamisico faguubo: ¿Coll̄ihi jaamisi samisiro mahamocasihi musuufenicasi? nooboro.

27 Jaanegui inahaboco ahaam̄iubo Moiseque ichimucaruuboro nuuhi: ¿M̄ijoho ico mohall̄ivi aivoj̄iiboti, fagominaafiti icano ficuuhi?

28 ¿Nacu uco gaicaaujirahi iiji egipcioco agaicaauh̄in̄ibadi? nooboro.

29 Jill̄i diiboco onoonoco uguubuuboro Moise gaauhi. Jaaboro fuubo Madia j̄iin̄ijevi. Jahi miseecico gaifiimisico seemevaubo siicumifeenevi.

30 Jaabovi cuarentadi ficabavabuunati sicaih̄igovi Sinai gaj̄i fiit̄ino Moocaani tomominaafi jafeveuhi c̄ij̄igaiguiihu imohogayihall̄idi j̄iganofeenedi.

31 Jaanoco aatȳimeuboro Moise jabafiituuhi. Jaaboro faño imino ihatȳimequi ifiit̄ivuubo guubuuhi Moocaani icooco:

32 Uujoho Moocaani, dihedeete Abraham, Isaac, Jacob icamo uco ejec̄ivuubo onoonoco. Jaaneri Moise sihidi veveve igutuuboro meecīt̄ihi.

33 Jaaboco Moocaani nuuhi: Ditih̄aipaajeque dujuuvo jino uujoho Moocaani icamaño imino j̄iin̄ije.

34 Uujoho atȳimecuuhi taacuumim̄inaa idaasuno Egiptovi iicanoco idaasuno acan̄ifonoco guubuucuui. Jaanegui niitehi diitoco taajasuqui. Jaanegui difo ico Egiptovi galluuhi, nooboro.

35 Moiseque diito it̄hisuumoro: ¿M̄ijoho ico aivoj̄iiboti, fagominaafiti icano mohall̄ivi ficuuhi? unuuboco Moocaani galluuhi aivoj̄iiboti, taajasuminaafiti, Moocaani tomominaafi imohogayihall̄idi c̄ij̄igaiguiihu j̄iganoco aatȳimeunofeenedi.

36 Jaabo Moise Egiptoti moheedeteque iinusuuhi sihidi ejeevano mityaco Egipto j̄iin̄ijevi Tifai Muuaifeenevi omoon̄iuboro. Toll̄iro sicaih̄igofeenevi cuarentadi ficabava ticovovi moon̄iubo.

37 Jaabo diiboro Moise israelmico nuuhi: Moocaani galluuji amihaidi iimaaminaafico amihai nahabomifeeneti uco icabadi. Jaaboco: Jii, meneji, nooboro.

38 Jaabo Moise sicaihigofeenevi igaiyiciumofeeneri iicaubo. Sinai gajivi Moocaani toomominaafi diiboma ihiimaaubo moheedeteferi iicaubo. Jaabo fiivo iimaaco mihaidi agaayicubo.

39 Jaaruuboco moheedete: Miyaano, nootimo Moocaanico imuguutimo. Jaamoro ijeebinofañodi imuguumo Egiptovi dojicuviro uuminoco.

40 Jaamoro Aaronco nuumo: Mihimeguehi mihaidi diosmico edee-tavonoco mohimega isiigueti. Magaajatihini millihacho Moise mihai Egipto jiniyeti isivahinibo icahi,

41 noomoro oroco iciumoro niivigai seemeneti eheetavuumoro asimico gaisiraiciumo ihijinita jeevoti. Jaamoro diibohallivi imo imo icaumo ihuse eetavotahallivi.

42 Jaanoma iicaubo Moocaani diitoti buhigovi minifutuuhi. Jaaboro ditoco niquejeo meeciricoro jeevusuubo. Jilli Moocaani iimaaminaa aamefaño noocinino:

¿Nacu amihai Israel miyaminaa uco mejeecevequi asimico magaisiraiciumo cuarentadi ficabava ticovovi sicaihigovi?

43 Tolli icatino. Jilli Moloc onooboco dios noomoro, magaayiciumo. Tolliro Refan onobo meecirigaico magaayiciumo mihairyo mihijininehejeque mejeecevehicauhi. Jaanoma iicaubo uujoho amihai Egipto mihai jiniyeti sihi tehesino gañiji Babilonia janaanivi, nooboro.

44 Miro moheedete Egipto jiniyeti agaumo Moocaani unuuneguiha ijinijejaagovi imevaurumo sicaisituviro icahicaumo igomoro.* Jaamañeri Moocaani iijama iicaumo tojafaño tajiba guisiba bujeque ificuhicauja. Jaaja eetavocinuumo Moocaani Moiseque ifusuuboro: Jilli jei deetavo, unuubadi.

45 Jaajaco moheedete gaayiciumo. Jaamoro Josuema ufuusumi satyuumo sita jinijenegue udumitiumo juvivuumo. Moocaani diito imegati agaasuumo jinijeque. Jilli iicaunaa David fiivuuhi.

46 Jaabo David Moocaani imefeenevi imihusene icauhi. Jaabo eedebe Jacob Moocaanico miyaavuguuhi. Jaaneguiha David Moocaani iijaco eetavuujuubo Moocaani tojafaño iicaqui.

47 Jaajaco Salomon eetavuuhi Moocaani iijaco.

48 Jaarunaa Moocaani caamovono iicaubo miyaminaa userio eetavotajafaño icatini. Ihiimaaminaafi unuubadi:

49 Niqueje tagicinita jiniyeti tatyihai jaguisuta. ¿Jineje iijaco uudi meheetaveji? noobo Moocaani. ¿Nacu comañovi uujoho jaguisiji?

50 ¿Nacu uujoho tahuseri paryi fanoovaco eetavehininini? nooboro.

51 Jaano icanaaca amihai aivo jihovoto, amihai Moocaanico agaatimobadi, cuhufono aivo amihai jeebi, amihai nohojino, amihai aivo Moocaani Gajaco mejenaauhicahi. Amihai caanimihai iicaubadiro amihai moonohicahi.

52 ¿Cojibogominaafico nacu amihai edeete idasuno moonutitihini? Diito gaisiraiciumo siicijetro diibo Iimiibo asaajinoco iijibuguumoco. Jaabo jino diibo asaaboco amihai mahacimoro magaicauhu.

53 Amihai Moocaani toomominaafeenedi tajibaco magaayicininuumo miyaano menehicatini, nooboro.

* 7:44 Toono jibogogay Exodoamefaño iicabogoco jimañovi ficuumo imino igaaajiqui.

Esteba Onooboco Guijeniumo.

⁵⁴ Jilli diibo unuunoco uguubuumoro sihidi isifiratunoro igaiñooco ojisuumo Estebajaago.

⁵⁵ Jaarunaa Estebafaño Moocaani Gaija gahaficinibo caamo niquejeque emeeciubo Moocaani imi aricullo atyimeuhi Jesu Moocaani miyanaagueneri julleeciniboma.

⁵⁶ Jaaboro nuuhi: ¡Memeeci! Niqueje afaayacafotonoco atyimehi Miyaminaafibadi Ifiivuubo Moocaani miyanaagonovi icaaboma, nooboro.

⁵⁷ Jaarunaa diito inohojinoco kuhufono afabaacuumoro sefano coovadi-ivuuhi.

⁵⁸ Jaamoro diiboco itigabaacuumoro tuucuumiti buhigovi satyuumo. Jaamoro saafi scafefi Saulo onooboco igaachehunoco utuumusumoro diiboco guisibaneri aamiumo.

⁵⁹ Jaabo diiboco aamimaaca Moocaanima iimaaubo Esteba: Aivojibo Jesu, tagajaco gaayici, nooboro.

⁶⁰ Jaadi ememuivuuboro sefano gaihivuubo: Aivojibo, jino imitico diito-hallivi ficuudino, nooboro gujivecuubo.

8

Saulo Miyaavogominaaco Bucasihi.

(Ga 1.13-14)

¹ Jaamo diiboco agaicaaumofañodi Saulo icauhi. Jaamo tufucuro ticovacuumo Cristoco imiyaavogomoco idaasuno omooniumo Jerusalevi.

Jaanoti gaaciniumo fahigovavi Judea cuumineri, Samaria cuumineri icano idiimoro minisuminaa fitafutuuhi.

² Jaanaa Estebaco saatoho iimihusene gaifimi icuumoro sihidi taauomo.

³ Jaano ticovo Saulo Cristoco imiyaavogomoco bucasiiboro feehicauhi iijanofañodi feehicaubo gaifimi, gaigoomi icamoco iciboro civojafaño isatyequi.

Moocaani Iijico Samariavi jibogomo.

⁴ Jaanaa Jerusaleti ofoociniumo Moocaani iijico jibogomoro fahigovadi feehicauhi.

⁵ Felipe Samaria jinijeri iicacuumivi ufuuboro tuucuumivi Cristoti jibeguehicaubo.

⁶ Jaanoco sihidi miyaminaa igaivomoro guubunichicaumo Felipe jibogonoco, sihidi eeevano mityaco omooninoco atyimemere icano.

⁷ Bu sihidi ijimima iicamoco buheetesuhicaubo. Jaamo ihijimi diitoti iinehicauhi gaibacinimoro, bu ifino isifañineri igotimehejeque buheesu-icaubo, itihaiño ifilluumoco buheesuicaubo icano.

⁸ Jilliti tuucuumio miyaminaa imo imo icahicauhi.

⁹ Jaanaa tolliro tuucuumiri icaubo Simon onobo apichuminaafi iticoni ihapichuco omooniboro Samaria miyaminaaco abañihicaubo: Aivo uujoho miyaabo, nooboro.

¹⁰ Jilliti famoro diiboco guubunichicauhi ihaivojitejemarko. Jaamoro neehicaumo: Jaani aivo miyaano Moocaani mitya, noomoro.

¹¹ Jaabo onoonoco miyaano neehicaumo sicijetiro ihapichuri diitoco abañihicaumaño.

¹² Jaarunaa Moocaani jibogoco Cristoti Felipe diitoco jibugunegui gaifimi, gaigoomi icamo imiyaavuguumoro nitsuquimaaiuhi.

13 Jaanoma iicaubo Simon imiyaavuguuboro nitisuquimaauihi. Jaaboro Felipe gataavuubo sihidi ejeevano mityaco, bu #fusunoco icano omoonihicauneri ajabafitiuuboro.

14 Jaanoco minisuminaa Jerusaleri iicaumo guubuui samariaminaa Moocaani j#bogoco agaayiciunoco. Jaanegui tahi Pedro, Jua icamisico galuumo.

15 Jaamisi tahi #futuudi Moocaanima iimaamisi Samaria miyaminaa Moocaani ijico imiyaavuguumohallivi, Moocaani Gaijaco diito igaayiciqui.

16 Tsumihiica saatohoba diitoti Moocaani Gaijaco gaayiciutihica; jilliro nitisuquimaauiumo Aivoj#bo Jesu momofeedi.

17 Jaadi Pedromisi diitohallivi ihuseneque ificuuneri jari Moocaani Gaijaco gaayiciumo.

18 Jaanoco Simon apichuminaafi minisuminaa miyaminaahallivi ihuseque ificuuneri Moocaani Gaija iniitehicaunoco aatyimeuboro nihibamico aciguubo:

19 Uco mahaci toono mityaco, tolliro uujoho tahuseque saatohohallivi ificummo Moocaani Gaijaco igaayicihicaqui, nooboro.

20 Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Paryi dinihibamima #joho fini; Moocaani aacinoco nihibamiri magaaayicahi, neehi fine.

21 Hidi jino icatino jinofaño #joho diicatihhi. Moocaani imefeene dijeebi ticovotihhi.

22 Toono dihimitico deevesu. Jaaboro Moocaanico dillu toono dijeebi faño edesamañoco ico buusujirubeheje.

23 M#ro uujoho ico #finicihhi aivo sihidi dihimiti fafañofaño idiicanoco, aivo imitifañoco kuhufono isisicinicunoco, nooboro.

24 Jaanegui Simon apichuminaafi iimusuuhi: Moocaanima tahallivi mihi-maa. Toono uco monoonofaño idaasuno icadino, nooboro.

25 Jaadi Pedromisi Jesuti, Moocaani iijiti icano ihiimaahicaudi j#beguehicaumisi taajasuhijico Samaria jijn#je cuuminovi. Jaadi dojicuviro uumiumisi Jerusalejaago.

Felipe Etiopia Jiinjeminaafima.

26 Jaanobuunati Felipeque Moocaani toomominaafi nuuhi: Gañiivoobo, difo gadic#bahachuta Jerusaleti sicahigo Gasa onoomañodi ofoocinijiri, nooboro.

27 Jaanegui Felipe agañiivooboro ufuubo atyimeuui gaigooco agaajati#bo etiopiaoboco; aivojigo tajiibaminaafi Candace onooogo, etiopiaminaa aivojigo, nihibami ficuminaafi Jerusalevi Moocaanima ihiimaaqui ufuubovi.

28 Jaabo dojicuviro ijiin#jejaago uhuumiubo ijeejimi meenegafaño gicini#boro #finicihicaui Moocaani iimaaminaafi Isaia aameque.

29 Jaanaa Moocaani Gaija Felipeque nuuhi: Fiitivo diibovi, nooboro.

30 Jaanegui Felipe diibovi ifiitivuubo Isaia aameque ihiimaasunoco guubu-uhhi. Jaanegui diiboco dilluubo: ¿Naa gaajahi toono idiimaasunoco? nooboro.

31 Jaanegui diiboco iimusuubo: ¿M#joho bu uco ij#begueneri gaajajirahi? nooboro Felipeque iicojivi coovaubo.

32 Jaano jilli toohaamefaño onoonoco #finic#boro feehicaubo, jilli noonoco:

Ovejaco igaicaaqui iicanicibadi satyuumo; ajashu ovejaco ijeeneque iq-uitimoguiino iimaati#bo iicanicibadi diibo iimaautihhi.

33 Diiboco guinon#umo, miyaano icatineri. Ifico agaicaaumoro jijn#jehalliti gañ#umo. ¿Jaabo iyaachimihaiti m#joho j#beguejirahi? onoonoco.

³⁴ Jaaboro diibo ihetiopiaobo Felipeque dilluuhi: Uco diibogo. ¿M#diti jilli iimaaubo Moocaani iimaaminaafi, ifiitiro nacu sifiti? nooboro.

³⁵ Jaanegui diibo ihimaasumañoti Felipe ticoniuihi Jesuti diiboco ij#buguubo.

³⁶ Jaamisi nifaihu iicaumañodi afatyuhi ihetiopiaobo Felipeque nuuhi: Jimaño nifaihu icahi fine uco nitijitirahi, nooboro.

³⁷ Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Paryi dijeeb#maryo imiyaavogohachiji, nooboro.

Jaanegui diibo iimusuuhi: Miyaaveguehi Jesucristo Moocaani Achi iicanoco, nooboro.*

³⁸ Jaanegui imeenegaco jullehacusuubo. Jaadi samisi teehifa iniituudi Felipe diiboco nitiuhi.

³⁹ Jaanaa iteehifañoti ihinuudi Moocaani Gaija Felipeque satyuuhi. Jaaboco ihetiopiaobo siino atyimecuutihi jilli imo imo fuucuubo ij#hairi.

⁴⁰ Jaanaa Felipeque Azoto onoomañovi atyimeumo. Jaabo fuuhi tuucuumi- jeri taajasubogoco j#bogooboro Cesareavi #futuubo.

9

Jilli Saulo Moocaani Gajari Fivutuuhi.

(Hch 22.6-16; 26.9-18)

¹ Jaanohachuta Saulo suufenit#bo Jesuco imiyaavogomoco gaicaau- gooboro feehicauhi. Jaaboro fuubo sacerdotemi aivoj#bojaago.

² Diiboco aameneque acaatin#boro ihaciqui Damasca sinagoga- jaminaafico ihaciteque. Jaaboro Jesu j#bogo ijifañodi iicamoco gaigoomi, gaifimi icamoco isis#boro Jerusalevi civojafaño isatyequi.

³ Jaabo ufuubo Damascati fiiticuuruubaaca imimañobati niquejefañoti diiboco achic#uno.

⁴ Jaaneri Saulo baavi aacutuubo guubuuihi niquejefañoti diiboco un- unoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasih? unuunoco.

⁵ Jaanegui Saulo iimusuuhi: ¿M#joho nacu #joho aivoj#bo? nooboro.

Jaanegui diiboco imusuuno: Uujoho diiboro Jesu #joho uco ubucasiibo.*

⁶ Jaanegui Saulo iimusuuhi: Aivoj#bo, ¿nacu milli iicanoco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui diiboco nuuno: Gañiivoobo difo tuucuumijaago tahi ico ij#beguequi omoonijinoco, noonoro.

⁷ Jaaneri Sauloma ufuumo sihidi igutuuihi. Tolti onoonoco uguubuumoro jaarumo mihaiñ#obaco atyimeutihi.

⁸ Jaadi Saulo baati agañiivuudi emeeciuruubo atyimecuutihi. Jaanegui diiboco ihuseti agaayiciumoro Damascajaa satyuumo.

⁹ Jahi icaubo mifucuci, safucu id#no jinejebaco machut#bo, adut#bo, atyimet#bo icano.

¹⁰ Jaanaa Damascavi icaubo saafi Anania onobo Cristoco imiyaaveguehi- caubo. Jaabovi Jesu buhugaavuuihi. ¡Anania! nooboro.

Jaanegui diibo iimusuuhi: Juu icahi Aivoj#bo, nooboro.

¹¹ Jaanegui Aivoj#bo diiboco nuuhi: Gañiivoobo difo j#hai ticovoji onoojiri. Jaaboro Juda ijafa foobo dillu Saulo tarsoobo Moocaanima ihimaaboco.

* **8:37** Sahaamefaño toversiculoco ficutimo.

* **9:5** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Hro difico daivvusuhi oono Buey ihabajaabo imogobadi iicanoco imogoti#boro iinoro fegai niqueque itivadiivooboro icanicibadi, nooboro, onoonoco.

¹² Jaabo gaijafaño Anania onoboco atyimehi asaaboro ihuseque ifihallivi ificuuneri siino aatyimeneque, nooboro.

¹³ Jaanegui Anania nuuhi: Aivojiĩbo, famoova uco diiboti jiĩbeguehica hi paryi Jerusalevi ico imiyaavogomoco imitino omoonihicanoco.

¹⁴ Toonegui saabo juuga sacerdotemi aivojito iijima paryi dimomoco imiyaavogomoco isisiqui, nooboro.

¹⁵ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Difo, diiboco uujoho iicacuubo si-jiinijeminaaco ihaivojitoco tolliro israelmi icamoco taajico iijiĩbeguequi.

¹⁶ Jaaboco uujoho gaajasuji tahalliti sihidi iidaasuno iicajinoco, nooboro.

¹⁷ Jaanegui Anania ufuuboro Saulo iicauhigo jicafutuubo. Jaaboro ihuseque ihallivi ificuuboro diiboco nuubo: Nahabo Saulo, Aivojiĩbo Jesu iivi jiĩhaivi asaahinisu ajafevehinĩbo uco dijaa galluui, jaabo siino daatyimehi, jaabo Moocaani Gajaco gaayichi icano, nooboro.

¹⁸ Jaasumiro Saulo aalliifañoti aifuuno taavaabo meehebad i jeevano. Jaasumiro Saulo agañiivuboro nitisuquimaaiubo.

¹⁹ Jaadi jari siino amachuudi sefatuubo. Jaadi gueenejisuno icaubo Damascavi Cristoco imiyaavogomoma.

Damascavi Saulo Jiĩbeguehi.

²⁰ Jaasumitiro Saulo jicafutuhi sinagogajanofaño iijiĩbogoobo: Jesu Moocaani Achi, nooboro.

²¹ Jaanoco paryi uguubuumo ajabafitomoroo neehicauhi: ¿Nacu jaani icatiĩbo Jerusalevi Jesu momoco imiyaavogomoco iidaasuno omoonihicaubo icatino? Mĩro tooneguiiha juu saahinĩbo jimañootoco isisiĩboro sacerdotemi aivojitojaago isatyequi. noomoro.

²² Jaarunaa Saulo gaajano jiĩbeguehicauhi Jesucristo iicanoco. Jaabo Damascavi iicamo judiomico ihiimaari mitasuhicaubo.

Saulo Judiomiti Taajahi.

²³ Jaanobuunati goovacuutinoti sanoomiro judiom iimaacasiuhi Sauloco igaicaauqui.

²⁴ Jaamoroo fucuhachuta, cuujehachuta icano tuucuumi guhugaco cacuhicaumo diiboco igaicaauqui. Jaanoco Saulo gaajaciuhi.

²⁵ Jaanegui miyaavogominaa jiĩbaifaño diiboco iijiĩhacuumoro fucu tuucuumi mecuhallidi baavi iniitusuneri taajaubo.

²⁶ Jaadi Saulo Jerusalevi ifutuudi tomaño miyaavogominaama igataavequi mooniuruubo. Jaarunaa diiboco ñihicuguumo: Fine miyaavogominaafi icatiĩbehiica, noomoro.

²⁷ Jaarunaa Bernabe diiboco minisuminaajaa saatuuhi. Jaaboro diitoco jiĩbuguubo Saulo jiĩhaivi Cristoco aatyimeuboro uguubuunoco, Damascavi Cristoti ñihicugotiĩbo iijiĩbeguehicaunoco icano.

²⁸ Jaadi jari Saulo Jerusalevi iftafutuudi diitoma gataavuubo.

²⁹ Jaabo ñihicugotiĩbo Jesucristoti iimaahicaubo. Judiomii, griego iijiri ihiimaahicaumoma jenaucasiiboro feehicaubo. Jaanoma iicamo diiboco gaicaauguumo.

³⁰ Jaanoco inahabomi gaajaciumoro Sauloco satyuumo Cesareavi. Jaañoti diiboco Tarsovi gallaumo.

³¹ Jaamaño faacuumivavi miyaavogominaa famooro imino icacuuhi, judeaoto, galileaoto, samariaoto icamo quehecutomoroo feehicauhi Moocaani ñihicufaño icamoroo, Moocaani Gaija aamusuneri guiraatomoro feehicaumo.

Enea Onoboco Buheetesuhi.

³² Jaasumi Pedro inahabomico meeciiboro efeehicaubo ifutuuhi Lidavi, tomañeri iicamoco emeecituubo.

³³ Jahi atyimeubo Enea onooboco ifi iniinovaneri sahuse juugahuseti micabaci, saficaba icano ticovovi igotiibo iicahicauboco. Jaabo icigaiijefaño siucinibo.

³⁴ Jaaboco Pedro nuuhi: Enea Jesucristo ico buheesuhi, gañiivoobo dicigaijeque dimibachu, nooboro.

Jaasumiro Enea gañiivuuhi.

³⁵ Jaanoco paryi lidaminaa, sarominaa icamo aatyimeumoro iheedehiijico ejevesuumoro Cristoco miyaavuguumo.

Dorca Iguivegueque Buheetesuhi.

³⁶ Jaasumi Jope cuumivi icaugo Cristo miyaavogominaago Tabita imomo iicagoco griegomi iijiri Dorca eneehicaugo. Jaago imino miyaminaaco moonihicauhi idaasumehejeque sinehejeque acihicaugo.

³⁷ Jaasumi Dorca iguihuvaugo guiveveuhi. Jaagoco imino ejeesuumoro caamo iicamecufañi ficuumo.

³⁸ Jaanaa Jope cuumi, Lida cuumiti fiitiuhi. Jaacuumiri Pedro iicaunoco miyaavogominaa uguubuumoro miimiisiicico galluumo diibojaago iijibeguetequi: Jopevi goovano disaa, noomoro.

³⁹ Jaanegui Pedro diitisisa fuuhi. Jaabo ifutuudi Dorca ifi icahigovi diiboco satyumo. Jaabohallidi paryi fibaijito gaigoomi meeciuguhi taamoro igaachehunoco Dorca ubuheesumi diitedi eheetavehicaunoco ifusuhicaumo.

⁴⁰ Jaanegui Pedro paryi famoocoro jahisi iinusuhi. Jaadi ememuivuumoro Moocaanima iimaubo. Jaaboro diigo chuumuhuco meeciuboro nuuhi: Tabita gañiivo, nooboro.

Jaasumiro emeciugo Pedroco aatyimeugoro casivuuhi.

⁴¹ Jaanegui ihuseti diigoco agaayicuboro gañiyiciubo. Jaaboro inahabomi, bu fibaijito icamoco ocoovauboro ifusuubo buheecuugoco.

⁴² Jaanoco paryi Jope cuumiminaa uguubuumoro saatoho sihidi Cristoco miyaavuguuhi.

⁴³ Jaadi Pedro tuucuumivi guenene icauhi asimimeehene imibachuminaafi Simon onoobo iijafaño.

10

Cornelio Onoobo Pedroco Cuuhuvahi.

¹ Jaanaa Cesarea cuumiri icaubo Cornelio onoobo italianomi Amocaminaa onoomo aivojibo.

² Jaabo paryi iijaminaama Moocaani ñihicufañi icahicauhi. Jaabo sihidi nihibamico acihicaubo judiomiguiha idaasumoco ihamusuqui. Jaabo saicino Moocaanima iimaahicaubo.

³ Jaanaa safucu imohonohalliti nihiba iicaaberi gaijafaño imino atyimeubo Moocaani toomominaafi diibojaa asaaunoco. Jaabo diiboco: ¡Cornelio! novaubo.

⁴ Jaaneri Cornelio sihidi iigutuuboro diiboco ihifiniciuboro dilluuhi: ¿Milli Aivojibo? nooboro.

Jaanegui itoomominaafi diiboco nuuhi: Moocaanima idiimaahicanoco guubuucuubo, judiomidaasumoco adaamusuhicanoco gaajacuubo icano.

⁵ Jaanegui gallu Jope cuumivi saatohoti Simon Pedroco ihicitequi.

⁶ Oono Simon onoobo asimimeehene imibachuminaafi iija muuajiniri iicajafaño iicaaboco. Jaabo ico jibegueji omoonjinoco, nooboro.

⁷ Jaanegui itoomominaafi diiboma ihiimaaboro ufuunobuunati Cornelio coovauhi saafi soldaomio boco Moocaani iijiminaafi inahaboniminaafico, bu miimsiici iicojiminaatisima.

⁸ Jaaboro diitoco imino ijibuguuboro Jopevi galluubo.

⁹ Jaano sesevedi diito Jopeti fiiti cuunaaca Pedro caamovi fuuhi iijahallivi gadiiba Moocaanima ihiimaaku.

¹⁰ Jaaboco sihidi ajeba aivuneguiha imachuqui diibedi eheetavuumaaca gajjaco atyimeubo,

¹¹ niqueje afaayacafotonofañoti niituuno baavi gaachehubaryutyigababadi jeevano fahigovati duujecinino.

¹² Jaanofaño faaboho asimicauhi igueenemeheje itihaiño iicameheje, faaboho joomi, faaboho jiinimomi icano.

¹³ Jaanaa Pedro guubuuhi niquejefañoti diiboco unuunoco: Pedro, gañivohi diitoti gaicaaubo diidu, onoonoco.

¹⁴ Jaanegui Pedro iimusuuhi: Chahano Aivojibo, uujoho duutatihiji hohonoco idicunoco, nooboro.

¹⁵ Jaanegui siino diiboco nuuno: Moocaani: Imino, onoonoco ijoho: Idicuno, needino, noonoro.

¹⁶ Mifooci, safo icano niituunoro caamo niquejefaño fuucuuno.

¹⁷ Jaano esamaajeri Pedro: ¿Milli fine eneejiruno? nooboro icaunaaca Cornelio agalluumo Simon iijaco dilluumoro ufuumo iguhugavi ifutuuhi.

¹⁸ Jaamoro sefano dilluumo: ¿Naa jijafaño Simon Pedro onoobo icahi? noomoro.

¹⁹ Jaanaa Pedro gajjaco aatyimeuno esamaajeri icauboco Moocaani Gaija nuuhi: Meeji johono miimsiici, saafi icamo ico guinehi.

²⁰ Gañiivo. Jaaboro niitoobo bañimo nootiibo diitoma difo. Uujoho diitoco agalluumo, nooboro.

²¹ Jaanegui Pedro niituuhi baavi Cornelio agalluumojaago. Jaaboro diitoco nuubo: Uco amihai miguinehi. ¿Jaamo jinejefiri masaahi? nooboro.

²² Jaanegui diiboco nuumo: Aivojibo Cornelio agalluuneguiha. Imihuseebe Moocaani ñihicufa iicaabo. Jaaboco famooro judiomigaajibo. Jaaboco Moocaani tomominaafi nuuhi: Pedroco cuhuva. Jaabo iijico guubuuhi, eneneguiha masaahi, noomoro.

²³ Jaanegui Pedro diitoco jaahevesuuhi. Jaamo tufucu toono diiboma cigauomo. Jaano sesevedi Pedro diitoma fuuhi. Jaaboma saatoho inahabomi gataavuuhiji Joperi iicaumo.

²⁴ Jaano sesevedi ifutuumo Cesareavi Cornelio iyotoma igataavominaaco iigaiyiciumoma diitoco utuumuuhigo.

²⁵ Jaanaa Pedro Cornelio iijavi ifutuuhi. Jaaboco Cornelio idilluuboro iguiino memuvuubo Pedroco iimequi.

²⁶ Jaarunaa Pedro diiboco gañiyiciuhi: Dulleeve, uujoho tolliro jibadiro miyaminaafi, nooboro.

²⁷ Jaaboma ihiimaaboro fañoojavi ufuubo atyimeuhi sihidi miyaminaa igaicinimoco.

²⁸ Jaanegui Pedro nuuhi: Amihairyo magaajahi sacerdotemi neefihi imijitiruno judiomioobo siicuumo Cornelio iijavi ifutuuhi. Jaaboco Cornelio idilluuboro iguiino memuvuubo miooboma agataavooboro diibo iijafa ofoono onoonicunoco. Jaarunofaño uco Moocaani jibeguehi sitaaco idicumo mihinivamo needino, nooboro.

29 Jaaneguiha amiihai uco mucuuhuvanoco millii nootiiibo saahi. ¿Jaamo jinejeguiiha uco mucuuhuvahi? nooboro.

30 Jaanegui Cornelio iimusuuhi: Iguenemeheje fucuva mihicacuuhi jisumi nifeba icaaberi jaahe machutiiibo iijicuuvii Moocaanima iimaanaaca uuvii jafevehiniiibo gaifi aricuchehufa jiiiciniiibo.

31 Jaabo uco neehiniihi: Cornelio, Moocaani guubuuhi idiimaanoco gaajacuubo iidaasumoco adaamusuhicanoco.

32 Jaanegui gallu Jope cuumivii saatohotii Simon Pedroco ihicitequi asimeehene imibachuminaafi tolliro Simon onoo bo iija muuaijinirii iicajafa icaaboco. Jaabo asaadi iima iimaajiiibo, nooboro.

33 Jaanegui galluui tusumiro ico ihicitequi. Jaabo imino saahi. Jaanegui jino famooro Moocaani imefeene mihicahi. Moocaani ico atajiiibanoco mihimeguehi muguubunoco, nooboro.

Cornelio Iijafaño Pedro Jiiibeguehi.

34 Jaanegui Pedro ticoniiuhi nooboro: Jari jisu gaajahi Moocaani sabadiro miyaminaaco agaijinoco.

35 Sabadiro agaayicinoco fahigova miyaminaati diiboco iñihicugomoro imino iicamoco.

36 Miiro Moocaani iimaauhi Israel cuumiminaaco sajeebii icano jiiibogoco iijiiibugubo Jesucristofeenedi. Jaabo diibo famoo Aivojiiibo.

37 Amiihairyo imino magaajacuuhi paryi judiomi jiiinijevii iicaunoco. Miiro Jua jiiibogooboro inithicaunobuunati.

38 Galileavii jillii ticovauno Moocaani Jesu Nazareooboco Gaijaco imityama aciubo. Jaaneri feehicaubo imino mooniiiboro iimitino iijima iicamoco taajasuuboro feehicaubo. Jillii mooniiiboro feehicaubo Moocaani diiboma iicaumaño.

39 Jaanoco miihai magaajahi Jesu Jerusale cuumifaño, paryi Judea jiiinijevii icano omoonihicaunoco. Jaaboco agaicaaumoro imohobujevii tetecuumo.

40 Jaaruuboco Moocaani buheetesuuhi mifucucii, safucu icanoti. Jaabo miihaiivii jafeveuhi.

41 Jaaruno famooviiro jafevetiiibo miihaiiviiro jafeveubo miihaico iticonitiro Moocaani toono gaajaminaati iicumovi. Jaaboma miihai mamachumoro mahaduhicauhi iguijeveubo ubuheeteunobuunati.

42 Jaabo miihaico galluui miyaminaaco mijiiibeguequi Moocaani diiboco iguijevemehallivii, ubuheemehallivii icano Aivojiiiboti ificuunoco mijiiibeguequi icano.

43 Tolliro famooro siicijetiro Moocaani iimaaminaa Jesuti iimaauhi: Paryi diiboco imiyaavogomo diibo feenedi taajaji, noomoro. Jaanoco Pedro nuuhi.

Judiomi Icatirumo Moocaani Gaijaco Gaayicichi.

44 Pedro ihiimaanaacaro Moocaani Gaija niituuhi paryi diibo jiiibogoco uguubuniciumohallivii.

45 Jaaneri sihidi jabafiituumo judio miyaavogominaa Pedroma asaumo, tolliro judiomi icatirumoco, Moocaani Igaijaco aaciineri,

46 bu tolliro sijiijeri ihiimaamoro Moocaanico imehicaumo icanoco uguubuumoro.

47 Jaanegui Pedro nuuhi: Jaanegui, ¿miiijoho bu collihi neejirahi nifaihuri nitiratimo iicaqui miihaibadiro bu Moocaani Gaijaco agaayicuumo? nooboro.

48 Jaanegui tajiiibaubo diito inithisuquimaaiqui Jesucristo momofeenedi. Jaadi Pedroco ifiitiiunegui diitoma gueenejisuno icaubo.

11

¹ Jaanaa saatoho minisuminaa, inahabomi icamo Judeari iicaumo guubuhi tolliro siicumimoto icarumo Moocaani jibogoco agaayiciunoco.

² Jaanaa Pedro Jerusalem agaseuboco saatoho judiomi miyaavogominaa itihisuumoro, nuuhi:

³ ¿Collihi judiomi icatimojaago edeeguejebere diitoma machuhi? noomoro.

⁴ Jaanegui Pedro diitoco jibuguuhi fanootiro nijequevi tahi iicaunoco.

⁵ Jilli nooboro: Uujoho Jope cuumivi iicahinisumi Moocaanima ihimaahinibo atyimehinihi gajafaño gaachehubaryutyigababadi jeevanoco fahigovati duujecinino niquejefañoti tajaaniitonoco.

⁶ Jaanegui imino atyimequi emeeçibo atyimehinihi fanoo asimi igueene-meheje itihaiño iicamehejeque, inihicufimoco, jiniimomico, agahafomehejeque icano.

⁷ Jaanaa niquejefañoti uco onoonoco guubuhi: Pedro gañivo. Jaaboro diitoti gaisiraicibo diidu, onoonoco.

⁸ Jaarunaa uujoho neehinihi: Chahano, Aivojibo, uujoho duutatihii jihovono idicunoco, nooboro.

⁹ Jaanegui niquejefañoti siino uco noonno: Moocaani iimibachucuunoco ijoho: Idicuno, needino, noonoro.

¹⁰ Jaanoro mifooçi, safo icano niituuhi. Jaanoro niquejefa siino fuucuuno.

¹¹ Jaanaaca miimiçi, saafi icamo ifutuuhii uujoho iicaujavi uco icivamo Cesarea cuumiti agalluumo.

¹² Jaanegui Moocaani Gaija uco diitoma galluuhii bañigotiibo difo, nooboro. Jaanegui sahuse juugahuseti saafi icamo uuma fuuhi. Jaamoma saafi iijafa majaanaveuhi.

¹³ Jaabo mihaico jibeguehi Moocaani toomominaafico aatyimehiniibo ujulleveebere diiboco eneehininoco: Saatohoti Jope cuumivi gallu Simon Pedro onooboco ihicitequi.

¹⁴ Jaabo ico jibegueji diijaminaama atajajinoco, nooboro eneehininoco.

¹⁵ Jaanegui uujoho ihimaabo ticovahininaacaro Moocaani Gaija diitohallivi niitehinihi iticoni mihaihallivi iicaubadi.

¹⁶ Jaanoti uujoho esafetehinihi Jesu unuunoco: Miyaano Jua nifaihuri nituuhi. Jaanoti amihai miniticafeteji Moocaani Gajari, unuunoco.

¹⁷ Mihai Aivojibo Jesucristoco mimiyaavugusumi aacicuubadiro diitoco aacicuunoco. Jaanegui uujoho miyaminaafiro, çmilli Moocaanico jenaaujirahi? nooboro.

¹⁸ Jaanoco Jerusalemi iicaumo inahabomi uguubuumoro lliiviuhii. Jaamoro Moocaanico imuumo: Jaanegui tolliro Moocaani siicumimoto icarumo iheedehiifico ejeevesumoco acihii ifinijitino ififico, noomoro.

Antioquia Cuumivi Moocaani Iija Iicano.

¹⁹ Esteba onooboco agaicaaunotiro saatoho miyaavogominaaco idasuno omoonnoti sanoodimo gaaciniuhi Feniciavi, Chiprevi, Antioquiavi icano. Jahi jaamo Moocaani iijico jibeguehicauhi saatohocoro judiomico sitaaco jibogotimo.

²⁰ Jaarunaa saatoho Chipre, Cirene icano miyaavogominaa Antioquia cuumivi ifutuumo judiomi icatirumoco jibuguuhii Jesucristo Moocaani Achi jibogoco.

²¹ Jaamoma Moocaani mitya icahicauhi. Jaamaño sihidii saatoho iheedehiijico ejeevesuumoro Aivojibo Jesuco miyaavuguumo.

²² Jaanoco Jerusaleri iicaja Moocaani iijaminaa uguubuumoro Bernabeque galluumo Antioquiavi.

²³ Jaabo Bernabe ifutuubo atyimeuhi Moocaani imihuseri diito imino iicanoco. Jaaneri imo imo iminifutuuboro diitoco fajiniubo sefano ijeebico omoonimoro Aivojibo Jesucristo iijifañoro iicaqui.

²⁴ Jaabo Bernabe imihuseebe Moocaani Gaija ijeebifa icaabo sihidi miyaavogoobo. Jaamaño sihidi miyaminaaco Jesucristodi ichicaubo.

²⁵ Jaanobuunati Bernabe fuuhi Tarso cuumivi Sauloco icituubo. Jaaboro Antioquiavi satyuubo.

²⁶ Jahi Cristoco imiyaavuguumoma icaumisi saficaba Antioquiavi sihidi miyaminaaco jibogomisiro. Jaamañovi iticoni Antioquiavi momonimoro miyaavogominaaco Cristotati.

²⁷ Jaasumi Moocaani iimaaminaa Jerusaleti fuumo Antioquiavi.

²⁸ Jaanaa diitoti saafi Agabo onoobo inahabomifeenet iujulleveuboro Moocaani Gaija diiboco unuunoco nuubo: Fanoo jiiñjeyiro aivo sihidi ajeba icaji, nooboro. Jaano icauhi aivojibo Claudio onoobo atajibausumi.

²⁹ Jaanegui Antioquiari iicau miyaavogominaa esamaaimoro inahabomi Judeari iicaumoja nihibamico galluumo inehejema iicaudimo aaciunehejeque icano.

³⁰ Tolliro bu Moocaani iija quillahutojaago galluumo nihibamico Bernabe, Saulo icamisima.

12

Cristotaco Idaasuno Moonimo.

¹ Jaasumi aivojibo Herode* ticoniuhi Cristotaco idaasuno omoonimoro.

² Jua nahabo Jacoboco aamigari gaicaausuubo.

³ Jaano judiomidi iimiunegui Herode Pedroco sisisuubo Pascua jibaimosumi.

⁴ Jaaboco isisuuuboro civojafaño ficusuubo. Jaaboco igueenemehejedihaiwa icamo toomominaa teemehicauhi ifahaiva ticovovi igueenemehejedimova icamo. Jaaboco Pascuabuunati miyaminaa imefeenevi iinusuguubo.

⁵ Jaabo Pedro civojafa icaaboco imino teemehicaumo. Jaarunaa Cristota diibohallivi suufenitimo Moocaanico dilluhicauhi.

Moocaani Pedroco Civojafañoti Iinusuhi.

⁶ Jaanaa Herode Pedroco miyaminaa imega ihiinusuujiño iijicuuviofucu Pedro miimisiici soldaomisifeene cigahicauhi mihici jigaiñehiiciri sisicinibo tolliro saatoho icivoja guhuga imegaco teemehicauhi.

⁷ Jaanaa Moocaani toomominaafi icivojafaño jafevevauhi. Jaaneri paryi icivojafaño achicuihi. Jaadi Moocaani toomominaafi Pedroco imecuhuti ganiciuhi ihaiquequi. Goovano gañivo, nooboro.

Jaasumiro Pedroti ijigaiñehi ihuseti acutuuhi.

⁸ Jaaboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Diniivigai meeheque cuhufono siyaavoobo ditihaiapaajeneque dicamaje, eneenegui Pedro jicamaaiuhi.

Jaadi siino Pedroco nuubo: Simon, diijeebutachehuco gafaivoobo tadyojicuti disaa, nooboro.

⁹ Jaanegui Pedro idojicuti saauhi: Fine jilli tighahi, nooboro itoomominaafi omoonimoro.

* 12:1 Herode Agripa onoobo. Jaabo Herode Imityaabo onoobo iyaachi.

¹⁰ Jaamisi ticoni uhi afatyumisi imegari iicautoomominaaco. Jaanohallivi iicaumoco icano afatyuudi ifutuumisi jigaiño guhuga jahisivi ifotocinihugavi jaahuga iinoro faayacafutuuhi. Jaaneri ihiinumisiro jihairi fuumisi. Jaanaa itoomominaafi diiboti imimañobati sihi minifutuuhi.

¹¹ Jaadi jari Pedro imino eesafutuuboro nuuhi: Jari gaajacih miyaano iicanoco. Moocaani jahi itoomominaafico galluuhi uco Herode useti, judiomi omoonjirunoti icano itaajasuqui, nooboro.

¹² Jaanoco esamaaiboro Pedro fuuhi Maria, Jua Marco onoobo seeji iijaaga. Jahi sihidi miyaminaa igaicini uhi Moocaanima ihiimaauomo.

¹³ Jaabo ifutuuboro jahisio guhugaco tutucutuubo. Jaanegui bagocaja Rode onoogo iinuuhi: ¿Mijoho fine? noogoro emecitogo.

¹⁴ Jaago Pedro ico iicanoco uguubuugoro imo imo iminifutuugoro iguhugaco faayiciutigoro jinafatyuugo ijibogotogo Pedro iguhuga imegavi iicaunoco.

¹⁵ Jaanegui diigoco nuumo: Jilli fine degavehi, noomoro.

Jaarunaa diigo: Miyaano, noogoro jenaauhicauhi.

Jaanegui nuumo: Diibo icatino fine jilli diibo gaija, noomoro.

¹⁶ Jaarunaa Pedro suufenitiibo iguhugaco tutucuhicauhi. Jaanegui iguhugaco afaayiciumo diiboco aatyimeumoro jabafituuhi.

¹⁷ Jaanegui Pedro diitoco ihuseri faguuhi lliivi iicaqui. Jaaboro diitoco jibuguubo Moocaani diiboco civojafañoti ihiinusunoco. Jaaboro jilli Jacooboco, saatocho monahabomico icano mijibogo, nooboro sihigovi fuubo.

¹⁸ Jaanaa meseseveudi icivoja toomominaa ñaavocasiuhi: ¿Milli Pedro cuuca icahi? noomoro.

¹⁹ Jaamoco Herode guinusuuhi. Jaarumo aatyimeutinegui diitoco: ¿Milli jana taajaabo? nooboro itoomominaaco gaisiraicisuubo. Jaaboro Herode Judeati ufuuboro Cesarea cuumivi icatuubo.

Herode Gujjevehi.

²⁰ Jaabo Herode sifiratuuhi Tiro, Sidon icamo miyaminaajaago. Jaanegui diito sabadiro ihiimaacasumoro saauomo Herodejaago. Iticoni Herode iija aivojibo Blasto onooboco nihibamico jaaduumo diitohallivi ihiimaaqui. Jaabofenedi Iherodeque dilluumo sajeebi iicaqui diibo jinijeti machutaaco agaayicihicauneguiiha.

²¹ Jaanegui Herode diitoco tufucu jei masaa unuufucu, ihaivoji gaachehuco ificafutuuboro ihaivoji gicinitafa casivuubo. Jaaboro diito imefeenevi iimaaubo.

²² Jaaneri miyaminaa coovadiinamaaiuhi: jino ihiimaabo miyaminaafi icatiibo Moocaaniro! noomoro.

²³ Jaasumiro Moocaani toomominaafi diiboco chuumusuuhi Moocaanico iimuunoco diiboro agaayiciumaño. Jaasumiro gujjeveubo jihjoho udueneri.

²⁴ Jaano ticovo Moocaani iiji guiraatonoro feehicauhi fahigovadi jihbegueneri.

²⁵ Jaadi Bernabemisi idudicamaajeque imivuudi Jerusaleti dojicuviro uhumiumisi Jua Marco onooboco satyuumisi.

13

Bernabe, Saulo Icamisi Ticonihi Siicumijaa Ofoomisi.

¹ Jaanaa Moocaani iimaaminaa icauhi Antioquiari iicaja Moocaani iijafaño. Jaamou diito jibogominaa Bernabe, Simon Civucu onoobo, Lucio

cireneobo, Manae onoobo Galilea aivoj#bo Herode* coj#vi ifivuubo, Saulo icamo.

² Jaamo safucu igaivuumo Moocaanima machutimo iimaagu. Jaamo machutimo Moocaanima ihiimaamaaca Moocaani Gaija nuuhi: Bernabe, Saulo icamisico ijeevadi uudi mudugaacu diitisico toono dud#camajejaa ucuuhuvaunojaago, noonoro.

³ Jaanegui saato ho j#bogominaa machutimo Moocaanima ihiimaanobunati ihusenegue diitisihall#vi ificumoro diitisico galluumo.

J#bogominaa Chipre Chugaivi J#beguehi.

⁴ Jaamisico Moocaani Gaija agallunegui Bernabe, Sauloma icamisi fuuhi Seleucia cuumivi. Jaamañoti muuairi fuumisi Chipre chugaivi.

⁵ Jaamisi Salamina cuumivi #futuudi judiomi sinagogajanoña Moocaani ij#co j#beguehicaumisi. Jaamisima Jua Marco onoobo fuuhi diitisico ihamusuqui.

⁶ Jaamo tuchugairiro efeehicamo Pafu cuumivi ifutuuhi. Jahi atyimeumo judiomioobo Barjesu onoobo maaimoco. Jaabo bañ#hicaui: Uujoho Moocaani iimaaminaafi, nooboro.

⁷ Jaamaamo Sergio Paulo onoobo aivoj#bo fanoovaco gaajaabo coj#ri icahicaui. Jaabo ihaivoj#bo cuuhuvauhi Bernabe, Saulo icamisico Moocaani ij#co iguubuqui.

⁸ Jaarunaa tomaamo griego ij#ri Elimas onoobo diitisico jenaauhicaui ihaivoj#bo imiyaavugujiruneguiha.

⁹ Jaanegui Saulo icaruubo Pablo onoobo Moocaani Gaija ijeeb#ña gahac#n#bo diiboco imino ih#finiciuboro nuuhi:

¹⁰ #Bañ#firaminaafi ij# seemene idiicaabo, idiimit#bo miyaano j#heveminaafi idiicaabo! It#covoji Moocaani j#haico, ¿coll#bo suufen#bo ciru ciru moon#bo diicahahi?

¹¹ Jisu #co Moocaani use aam#ji dihaall# #co ijaabavequi. Jaabo nih#ba seseequa atyimet#bo diicahi guenene, nooboro.

Jaasumiro #vono diibedi minifutuuno aimuufaibadi. Jaaneri dud#vi icaubo. Jaanegui saato hoco guinuubo ihuseti agaay#imoro diiboco isatyequi.

¹² Jaanoco ihaivoj#bo aatyimeuboro miyaavugui. Jaaboro Moocaani ij#co ij#bogonoco uguubuuboro eetyehicaui.

Pablomi Pisidia Jiinj#ri Iicano Antioquiavi Ifetehi.

¹³ Jaadi Pablomi ij#camaaimoro Pafu cuumiti ufuumo ifutuuhi Pergevi Panfilia jiinj#jevi. Jaamañovi Jua Marco onoobo diitisico ejeevesuuboro uumiuhi dojucuviro Jerusalevi.

¹⁴ Jaanobunati diitisi Pergeti fatyuuhi Antioquiavi Pisidia jiinj#jevi. Jahi judiomi jaguisisumi sinagogajanoña ufuumisiro cas#vutuumisi.

¹⁵ Jaadi Moise taj#ba aameneque, bu Moocaani iimaaminaa aameneque icano emee#udi: sinagogaja aivoj#to ataj#baunegui dilluumo: Fañ#, fagoj#bogoma mihicahach#ji miyaminaadi jisu mihiimaa, noomoro.

¹⁶ Jaanegui Pablo agañ#vuuboro ihuseri faguubo ll#vi iicaqui. Jaaboro nuubo: Israel miyaminaa muguubu; am#hai tolliro Moocaani jeecivominaa.

¹⁷ Moocaanico am#hai Israel cuumiminaa mimiyaavogoobo moheedeeteque icuhi. Jaaboro diitoti ajashuti cuumi eetavuubo siicumifeenevi Egiptori iicausumi. Jaadi toojiinj#jeti imityari diitoco iinusuboro.

* 13:1 Herode Antipa onoobo. Mc 6.14; Lc 3.1; Hch 4.22.

18 Jaadi Moocaani miimiisiici ticovovi ficabano sicaihigo diitoco jaabiciuhi.

19 Jaaboro sahuse juugahuseti miicuumiici icano jiniije miyaminaaco Canaan jinijevi ifinisuuboro moheedeeteque ijinijeneque aciubo.

20 Jaadi cuatro ciento cincuentadi ficabavabuunati diitoco fagominaafeenedi tajibahicaubo. Jaanobuunati Moocaani iimaaminaafi Samuel iicausumi

21 Moocaanico dilluumo aivojiboti diitoco ihaciqui diitoco itajibahicaqui. Jaanegui Moocaani diitoco aciuhi miimiisiici ficabanohachuta ticovovi aivojiboti Saul onooboco Sis onoobo achico, Benjamin cuumiooboco.

22 Jaadi Moocaani Saulco ihaivojiti ganiuhi. Jaaboro aivojiboti Davidco ficuubo. Jaaboti Moocaani nuuhi: Isai achi Davidco atyimehi: Tajebehi onoobadi iicaaboco uujoho iimogobadi iicajiiiboco, nooboro.

23 Jaabo David iyaachimihaiobou Jesu, Moocaani Israel cuumiminaaco itaajasuqui ificuubo diibo unuubadi.

24 Jaabo Jua Jesu saautinaacaro jibeguehicauhi paryi Israel cuumiminaaco: Minitisuquimaaje amihai eedeehifico mejeevesumoro, nooboro.

25 Jaabo Jua jibogoco imivucuujino fiitino nuubo: Amihai uco diiborucu, noomoro mehesicinibo icatih. Tabuunati saajibo tajanaaniciivi iicaabo. Jaabovi ifototih diibobadi sihidi jeevahi. Jaabou, diibo tihapaaaje duujeque isinaayujirunova, nooboro.

26 Jaamo amihai tañahabomi Abraham yoto seeme mihicamo, tolliro amihai feene siicumio to Moocaanico mejeevivomo icano. Amihaidi icano jino taajasujibogo.

27 Miro Jerusaleri iicamo paryi ihaivojitoma Jesuco gaajautih, Moocaani iimaaminaa aameque fahijivaro jaguisisumi ifinirumo gaajahicautimo. Jaamoro diitoro Jesuco iguijeniguusumi tohaamefaño onoonoco miyaavusumo.

28 Toonohalliti agaicaaujirunoco diibovi aatyimeutinegui Pilatoco dillumo diiboco igaicaaqui.

29 Jaamoro diiboti aamefaño onoobadi iicacuumo ihmohobujeti inisuumoro ciimo.

30 Jaaruuboco Moocaani guijevefañoti buheetesuhi.

31 Jaabo guenenene fucuva jafevehicaubo diiboma Galilea jinijeti Jerusale cuumivi ufuumovi. Jaamo diito jisumi diiboti miyaminaaco jibeguehicaui.

32 Jaamo mihi amihai mijiibeguehicaui iimino jibogoco Moocaani moheedeeteque unuunoco.

33 Mihi diito iyaachimihai mihicamedi diibo unuuno miyaavehi Jesuco buheetesuubo Salmo onohaamefaño capitulo dos onoobadi: Hijo taseemene ifucuo uubadi idiicaabo, noonoro.

34 Moocaani diiboco ifi tuucitino iicaqui ubuheetesuujinoco jilli nuubo. Jaabo ico uujoho aciji Davidco unuunoco, nooboro.

35 Jaabadiro bu Sisalmovi noono: Agaiibo dijeecivominaafi ifico deevesu-jitih tuucitino iicaqui, noonoro.

36 Jaabo David isumiotoco imino moonubo Moocaani onoobadi: Jaabo iguijeveuboco iheedete cojivi ciimo. Jaabo tuucih.

37 Jaanoti Moocaani ubuheetesuubo tuucitih.

38 Jaanegui fañi, magaja diibo Jesufenedi imiti buusuco amihai mijiibogonoco.

³⁹ Miiro Moise tajiibaco omoonirumo taajatimo iicahicamo paryi Jesuco imiyaavogomo diibofaodi taajaji.

⁴⁰ Jaanegui imino mehesicini; Moocaani iimaaminaa jilli unuuno amiihaihallivi icadino:

⁴¹ Memeeeci amiihai dejecuminaa, majabafitomoro mifnicini uujoho Moocaani iicaabo amiihai mihicasumi sihidi ejeevanoco eetaveji. Jaarunoco saatoho amiihaico ijiibogorunoco miyaano meneejitirahi, onono.

⁴² Jaadi Pablomisi inahaboniminaama judiomi sinagogajati ihiinumoco judiomi iicatimo nuuhi: Sijaguisivi jei miihaico siino mijibogo, noomoro.

⁴³ Jaadi Pablomisi jahisivi iinuucuumisi dojicuti fuumo sihidi judiomioto, siicumio miyaavogominaa icamo. Jaamoco diitisi fajinihicauhi: Moocaani imihijiguinoro mihica, sefano noomisiro.

⁴⁴ Jaadi sifoo jaguisivi fiticuujiruno faacuumiro ufuuno Moocaani iijico iguubuqui.

⁴⁵ Jaanegui judiomi sihidi miyaminaa ufuunoco aatyimeumoro diitohalliti Pabloco jiiheveuhi. Jaamoro Pabloco ejenaamoro dejecuhicaumo.

⁴⁶ Jaarunaa Pablomisi igototimisi nuuhi: Iticoni amiihai judiomico Moocaani iijico mijibeguejirahi. Jaarunoco magaayicimoro ifnijitino ifi-ima mihicagotihhi. Jaanegui amiihai cojiti siicumiotogaagoviro mefeeki, noomisiro.

⁴⁷ Jilli nooboro Moocaani miihaico tajiibauhi:

Ico ficuuhi faajiinjeminaahallivi judiomi icatirumoco gaajasuqui. Amiihaifeenedi taajasujiibogoco jiiinijejinibaacivi galluuji, nooboro.

⁴⁸ Jaanoco siicumiototo uguubuumoro imo imo minifutuuhi. Jaamoro: Moocaani iiji aivo imihi, noomoro miyaavuguumo, paryi fiivo ifiima iicaqui iicicuudimo.

⁴⁹ Jilli paryi toojiinijevi Moocaani iiji jiiibogocafutuuhi.

⁵⁰ Jaarunaa judiomi iimaacasiuhi Moocaani iija gaigoomi obocifimoma, tuucuumio gaifiimi obocifimo icamoma. Jaamoro ticoniuihi Pablomisiko ijihevemere idaasuno omooniumo. Jaamoro diitisiso toojiinijeti ganiiumo.

⁵¹ Jaanoma iicaumisi diitohallivi itihaijaae jiiinico tatacuumisi toono jiiibogobadi icano. Jaamisiro Iconio cuumijaa fuumisi.

⁵² Jaarunaa Cristotaco ejevesuumo imo imo icauhi Moocaani Gaija ijeebinofaño iicaumaño.

14

Pablomisi Iconio Cuumivi.

¹ Jaadi Iconiovii Pablo, Bernabe icamisi judiomi sinagogajafaño fuuhi. Jaamisiro jiiibeguehicauhi. Jaanoco sihidi miyaavuguumo judiomi griegomiototo icamo.

² Jaarunaa saatoho judiomi imiyaavuguutimo siicumiotoco esaayusuuhi inahabomico ijihevequi.

³ Jaarunoco igototimisi tuucuumivi guenene icaumisi Moocaaniti jiiibogomisiro. Jaabo Moocaani iimihuseti ihiimaanoco miyaavugusuhi-cauhi ifusunoco, sihidi ejeevanehejeque icano omoonihicanofeenedi.

⁴ Jaarunaa tuucuumio miyaminaa dugaacinuihi saatoho judiomijaagodi, saatoho minisuminaajaagodi icano.

⁵ Jaanoma iicamo judiomi, siicumiototo icano aivojitoma jicucasiuhi ditoco idaasuno omoonimoro guisibaneri ihaamiqui.

6 Jaanoco Pablomisi agaajaciũmisiro gaauhi Listra, Derbe icanovi, Licaonia jiniije uufocono cuuminovi icano.

7 Jahi tolliro taajasubogoco jibeguehicaumisi.

Listra Cuumivi Pabloco Guisibaneri Aamimo.

8 Listra cuumivi icaubo saafi ifiivuunotiro igotibo icaubo. Jaabo ginũhuhi igotibo itihai iimiutineri.

9 Jaabo Pablo iimaanoco imino guubunichicauhi. Jaanegui Pablo diiboco imino emeeciũbo gaajaciũhi: Uujoho buheeji, nooboro imiyaavuguunoco.

10 Jaanegui Pablo sefano nuuhi: ¡Sano ticovoro ditihaihallivi dulleeve! nooboro. Jaanegui sefano casiniivuubo.

Jaaboro igooboro fuubo.

11 Jaano Pablo omoonunoco miyaminaa aatyimeumoro sefano coovadiivuumo Licaonia iijiri: ¡Diosmi, miyaminaa ifibadi ifiivotomoro mojaago niitehi! noomoro.

12 Jaamoro Bernabeque Jupiter neehicaumo. Jaanoti Pabloco Mercurio neehicaumo, diibo iibeguehicauneguiha.

13 Jaanegui Jupiter sacerdote Jupiterque iimehicauja cuumi imegari iicaja abajaabo sivauhi niivimico deecaneri imino iimibachuhicauboro. Jaamisico sihidi miyaminaa diitisico iimomoro jeevivuujirumo iniivimico agaisiraicumoro.

14 Jaanoco iminisuminaatisi Bernabemisi agaajaciudi igaachehunoco agallicumisiro jicafutuuhi miyaminaafeenedi coovadiicunimisiro:

15 Amihai, ¿collihi tolli momoonihi? Amihaibadiro misi miyaminaatisi, tooneguiha misi masaahi. Tolli iicaneheje jihovonehejeque mejeevesuqui. Jaano idiboro Moocaani iicaabojaago miminifetequi, niquejeque, jiniijeque, muuañoco icano paryi faabohoco ifivusuubojaago.

16 Siicijenaha Moocaani paryi cuumiminaaco ficuuhi iimogobadi iicaqui.

17 Jaaruubo fahijivaro: Uujoho iicanoco igaaajiqui, nooboro imino moonibo, nijabaco aigusuubo, basutaaco noovasuubo, mamachujidinoco acibo imo imo mihicaqui.

18 Jilli noomisiro diitoco faguumisi. Jaarunofaño suufeniutirumo iniivimico agaisiraicimo diitisico ijeecivequi.

19 Jaanaa gaseumo judiomi Antioquia, Iconio icanoti. Jaamo tomaño miyaminaaco diitisihallivi abañumo miyaavugusuuhi. Jaamoro Pabloco guisibaneri aamũhi. Jaaboco: Fine guijevecuubo, noomoro tuucuumiti buhigovi iguiyicumoro gañijeuhi.

20 Jaabohallivi Cristota igaivuuhi. Jaanaa Pablo agañivuuboro siino tuucuumifaño fuuhi. Jaano sesevedi Bernabema Derbe cuumivi fuumisi.

21 Jaacuumivi taajasujibogoco jibeguehicaumisi. Jaadi sihidi Cristota icacuudi dojicuviro uumiumisi Listra, Iconio, Antioquia icanovi.

22 Jaacuumijevi Cristota iicaumoco quehecutusuumisi. Jaamisiro fajinihicaumisi quehecuno miyaavogofaño iicaqui. Moocaani aivojifaño mefeejimoco idaasuno moonijimo, noomisiro.

23 Jaamisiro Moocaani iijanohallivi iquillahutoti ficuumisi. Jaadi machutimo Moocaanima iimaahicaumo Moocaanico imiyaavuguudimohallivi Moocaani iteemequi.

Pablomisi Siino Uumihi Siria Jinijeri Icano Antioquiavi.

24 Jaanobuunati fatyuumisi Pisidia jinijefeenedi. Jaamisi ifutuuhi Panfilia jinijevi.

²⁵ Jaamisiro Perge cuumivi jibeguehicaumisi. Jaadi fuumisi Atalia cuumivi.

²⁶ Toonoti ijicafutuumisiro muuairi fuumisi Antioquiavi iticoni diitisico Moocaani imihijifañodi idudicamaaiqui ificucuumivi. Jaanoco toono imivucuumisi.

²⁷ Jaamisi Antioquiavi agaseudi igaiyiciumisi paryi Cristotaco. Jaamisiro jibeguehicaumisi paryi Moocaani diitisima omoonihicaunoco judiomi icatirumedi Moocaani iguhugaco faayicihu diito imiyaaveguequi.

²⁸ Jaamañovi Pablomisi gueenene icauhi Cristotama.

15

Jerusalevi Igaivuumo.

¹ Jaasumi saatoho Judeati Antioquiavi ufuumo inahabomico ijibogomoticoni uhi: Mataajaqui iticoni amihai meeheque miquticiji Moise atajibaubadi, noomoro.

² Jaamoma Pablomisi sihidiro idillucasiumisiro jenaucasihicauhi. Jaanofeenevi Pablomisiko ficuumo saatoho icano Jerusalevi ifeequi minisuminaama, Jerusaleri iicaja Moocaani iija quillahutoma tobogoco ihimaatequi.

³ Jaamoco Antioquiari iicamo Cristota agalluumo fuuhi. Jaamo fatyuhui Fenicia jiniije, Samaria jiniije icanofenedi. Jaamo inahabomico jibogomoro feehicauhi siicumimoto icarumo iheedehiijico ejevesuumoro Moocaanico agaayiciumoco. Jaabogoco uguubuumoro sihidi imo imo icauho.

⁴ Jaanaa Pablomisi Jerusalevi ifutuumisico paryi Cristota, minisuminaa, iquillahuto icamo imo imo diitisico gaayicihu. Jaamoco diitisi jibeguehicauhi Moocaani diitoma omoonihicaunoco.

⁵ Jaarunaa saatoho fariseomototi imiyaavuguumo ujulleveuumoro nuuhi: Imijiruno tolliro judiomi icatirumo imiyaavogomo meeheque miquticino. Jaamoro mataajibano Moise atajibaubadi iicauhi, noomoro.

⁶ Jaanegui igavuumo paryi minisuminaa, iquillahuto icamo toonoco ihimaqui.

⁷ Jaanoco sihidi ejenaucasihicaunobuunati Pedro agañivuuboro diitoco nuuhi: Tañahabomi, amihairyo magaajacuhi iticoni uco Moocaani icihu amihafeeneti, taajasujibogoco judiomi icatirumoco jibeguequi jaamo imiyaaveguequi.

⁸ Jaabo Moocaani famoo jeebinocoro agaajaabo ifusuuhi tolliro diito agaayiciumoco Igajaco aaciunofenedi mihaico iicaubadiro.

⁹ Moocaani diitoco mihaifañoti guinovici uutihu. Jaamo jeebinoco niticuubo diiboco imiyaavuguumoño.

¹⁰ Jaamo collihi amihai mimiyaavogotihu Moocaani omooninoco? Jaamoro jito imiyaavogomohallivi obocitajibaco mificuuihi, moheedeete, mihaicaru meheetavejiturunoco.

¹¹ Jaanoco diitobadiro mihaicauhi mataajajinoco magaajahi Jesucristo imihijifeenedi.

¹² Jaanegui famooro illivuumoro Bernabemisi jibogonoco guubuniciumo gaajataco, ajabafiiranehejeque icano diitisifeenedi Moocaani omoonihicaunoco siicumiotofeenevi.

¹³ Jaanoco ihimaunobuunati Jacoobo nuuhi: Tañahabomi, uco mugubunici, nooboro.

14 Simon Pedro mihaico jibeguehi, iticonibo Moocaani judiomi icatirumoti iyototi incinoco.

15 Miho jilli noono Moocaani iimaaminaa acaatinuno:

16 Jinobuunati uumiji. Jaaboro siino gañiyciji aacutuua David iijaco. Aacutuunoco siino iimibachuuboro eetaveji.

17 Jaano coovoto paryi Moocanico iguinequi paryi jinijeminaa tamomoco ijeevequi icano.

18 Jilli noobo Moocaani jinooco agaajasuubo sicijetiro.

19 Jaanegui uujoho amhaico neehi: Judiomi iicatomoco gañuhusuno momoonidino iheedehiico ejevesucuumoro Moocanijaagoviro iicacuumoco.

20 Imicuujino aameque macaatinhaamefaño jilli meneji: Jinita jeevoco deetavucudino, saatohoba ataabatimo buhigueejedi gaigoomima icadino, bu asimico udusuucineri amacanisumehejeque duucudimo, tijohoco aducudimo. Jilli noomoro

21 faacuumivariro icamo sicijetiro Moise tajibaco jibeguehicamo sinagogajanofaño fahijivaro jaguisifucuva ticovocivi, nuubo Jacobo.

22 Jaanegui minisuminaa, quillahutomihai, paryi Moocaani ijaminaama ihiimaacasiomoro saatohoti ifeeneti icuhi. Juda icaruuboco Barsaba enehicaubo, Sila onoobo aivo diitofeeneti imiyaamisi icamisico icumo Pablo, Bernabe icamisima Antioquiavi igalluqui.

23 Jaamoma aameque gallumo: Mhai minisuminaa, quillahuto, paryi monahabomi icamo moojico magalluui, monahabomi judiomi iicaturumo Antioquiari, Siria, Cilicia icano jinijeri icamojaago.

24 Mhai muguubuhi jimañoti saatoho ofoomovaha amhaico ihiimaari gañuhusuno moonihicahi mhai matajibatimo. Jaamo amhaico mitasuhicahi: Amhai meeheque miqitici. Jaamoro Moise atajibabadi mhica, enehicamo.

25 Jaanoma mhicamo sabadiro monoomoro moofeeneti saatohoti mhicahi amhaijaa magalluqui magajino nahabomisi Bernabe, Pablo icamisima.

26 Jaamisi ñihicunofenedi ifico ficuui Jesucristo momohalliti.

27 Jaanegui amhaijaago magalluui Juda, Sila icamisico. Jaamisi amhaiima ihiimaamisiro imino amhaico jibeguejimi.

28 Jilli Moocaani Gajadi imino, mhaiidi imino icano janaanici siinoco amhaico matajibatih. Jino idnocoro amhaico menehi:

29 Jinitaco ejevucuumoco meheetavucudino. Jaabadiro udusuucineri amacanisumehejeque muduudino, tijohoco mahaduudino, saatohoba ataabatimo jahisihijedi gaigoomima icadino. Jilli mhicahachiji imino momooniji. Tahimino mhica, noomoro.

30 Jaamoco agallumo fuuhi Antioquiavi. Jaamañotoco igaiyicuumoro toohaameque acuhi.

31 Jaahaameque inahabomi emecuumoro shidi imo imo minifutuui toohaamefaño diito ajacusunoco aatyimeumoro.

32 Jaamisi Juda, Sila icamisi Moocaani iimaaminaatisi icuhi. Jaamaño inahabomico shidi iijiri afajinimisiro diitoco quehecutusuui.

33 Jaanobuunati guenene iicauno nijequeti inahabomi diitoco galluui: Sajeebma mofoo, noomoro dojicuviro diitoco agallumojaago.

34 Jaarunaa Sila toonoviro fitafutuui.*

* 15:34 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

³⁵ Tolliro Pablo, Bernabe icamisi Antioquiavi fitafutuuhi. Jaamo sihidi saatohoma jibogomoro icahicauhi Jesucristo jibogoco.

Pablo Siino Allinihi Jibogotoobo.

³⁶ Jaanobuunati goovacuuminoti Pablo Bernabeque nuuhi: Maha siino faacuumivavi monahabomico memeeceitequi, unaa millii icamo? nooboro.

³⁷ Jaanegui Bernabe satyujirahi Jua Marco onooboco.

³⁸ Jaarunaa diibo diitisico Panfliavi ejeevesuuboro uumiuhi diitisico idudicamaajeque amusutibo. Jaaneguiha, Pablo diiboco imuguutahi asatyunoco.

³⁹ Jaanoco sihidi ejenaucasiunoma iicaumisi dugaavocasiuhi. Bernabe Marcoma ijicafutuumsiuro Chipre chugaivi fuuhi.

⁴⁰ Jaanoti Pablo Silaco icuboma fuuhi Moocaani imihijifañodi inahabomi agalluudi.

⁴¹ Jaamisi fatyuuhi Siria jiiinje, Cilicia jiiinje icanofenedi inahabomico quehecutusumsiuro Cristotaco.

16

Pablonisima Timoteo Gataavehi.

¹ Pablo, Sila icamisi ifutuuhi Derbe, Listra icano cuuminovi. Jahi atyimeumisi miyaavogominaafi Timoteo onooboco miyaavogominaago judiomio griegooboma iicaugo achico.

² Jaaboti inahabomi Listrari, Iconiori icano iicaumo imino iimaahicauhi.

³ Jaaboco Pablo imuguuhi diitisima igataavequi. Jaaboro iimeeheque quiticisuhi tahi iicaumo judiomi imuguujitiruneguiha famooro diibo caani griegoobo iicaunoco agaajumaño.

⁴ Jaamisi faacuumivafañodi ufuumisi inahabomico jibogomisiuro feehicauhi Jerusaleri iicaumo minisuminaa, iquillahuto icamo diitisico unubadi.

⁵ Jaaneri paryi Cristota quehecumo minifutuuhi miyaavogofaño. Jaaneri Cristota fafucuvaaciviro guiraatomoro feehicauhi.

Pablo Macedonia Jiiinjeominaafi Gaijaco Atyimehi.

⁶ Jaanaa Moocaani Gaija jibugusuutahi Moocaani iijico Asia jiiinjevi. Jaanegui fatyuuro Frigia, Galacia icano jiiinjeenedi.

⁷ Jaamo ifutuuhi Misia jiiinjejinivi. Jaamañoti esamaaiumo Bitinia jiiinjevi ifeequi. Jaarunaa Jesu Gaija imuguutahi.

⁸ Jaanegui Misia jiiinjeenedi sanoticovoro afatyumo ifutuuhi Troa micuvi.

⁹ Jaamañovi Pablo fucu gaijafaño atyimeuhi macedoniaminaafi julleeciniiboco. Jaabo diiboco neehicauhi: Macedonia jiiinjevi disaa. Jaaboro mihaico daamusu, nooboro.

¹⁰ Jaanoco Pablo aatyimeunegui mihimibaivo Macedoniaivi mefeequi: Fine Moocaani mihaico coovahi tahi taajasubogoco mijibeguequi, munuuhi.

Pablo Filipo Cuumivi.

¹¹ Jaadi Troa micuti mijicafutuumororo sanoticovoro mufuumo mihifutuuhi Samotracia chugaivi. Jaano sesevede mihifutuuhi Neapolis micuvi.

¹² Toonoti mufuuhi Filipovi Roma cuumi Macedonia jiiinjeri iicacuumi imiyacuumivi. Jaamañovi gueenejisuno mihicauhi.

13 Jaamo jaguisifucusumi tuucuumiti jahisivi mufuuhi muuaijivivi tomañovi Moocaanima ihiiimaaniciamañovi macasivuumoro Moocaani iijico mijibuguuhi gaigoomi igaivuumoco.

14 Jaamoti saafigo Lidia onoogo Tiatira cuumiogo. Jaago iiminoono gaachehunoco tifaihiba iicacheunoco naajehicaugo. Jaago Moocaanico ejeecivehicaugo mijibogonoco guubunichicauhi. Jaago jeebico Moocaani faayicihu Pablo iijibogonoco imino iguubuniciqui.

15 Jaago paryi iijaminaama nitisuquimaaiugo. Jaagoro mihaico neehicauhi: Miyaano uujoho Cristotahe iicahachijii taajafa masaamoro mihicava, noogoro mihaico iijavi fiituihi.

16 Jaanaa safono Moocaanima ihiiamaahicaumañovi mufuumo mahatyimeuhi saafigo bagocajaco. Jaagofañoti gaajaci iijigajacihicauhi. Jaaneri diigo abajato sihidi nihibamico gaayicihicauhi diigo agaajacinohallivi.

17 Jaago mihai Pabloma mufuumo dojicuti fuugo coovadiicinigoro: Jito Moocaani caamovohi iicaabo jeecivominaa. Jaamo mihaico taajasu jiihaico jibeguehi, noogoro feehicaugo fahiiivaroro.

18 Jaanofeene Pablo agañuhusuvuuboro dojicuviro diigojaa acafesaavuboro igaajaci ijico nuubo: Jesucristo momofeenedi ico tajibahi. Diigofañoti diino, nooboro.

Jaasumiro diigoti ihiji iinuuhi.

19 Jaanoco diigo abajato atyimeuhi diigofeenedi nihibamico icihicaurumo icicujitinoma iicamo Pablomisico agaayicumoro satyuumo aivojitojaago naajetehasifeenevi.

20 Jaamisico fagominaa imega ifutusuumoro nuumo: Jitisi judiomisi iicamisi muucuumico gañuhusuno ñaaisuvahi iijibegueneri.

21 Jaanoco mihai magaayicumoro minisugotihii romanomi mihicamaño, noomoro.

22 Jaanoma iicamo sihidi miyaminaa Pablomisijaa sifiiratuuhi. Jaanegui ifagominaa tajibauhi igaachehunoco ujujuucumoro diitisico imeñeri ihaamiqui.

23 Jaamisico sihidi ahaamihicaumoro civojafaño ficuumo. Jaamoro itoomominaafico tajibaumo imino iteemequi.

24 Jaanegui itoomominaafi diitisico aivo fañoomecufa iicauhimonobafaño kuhufono jihacuuihi.

25 Jaafucu fucufeene Pblomisi Moocaanima ihiiamaaisiro Cristo masinoco masivahicauhi. Jaanoco sacivojaminaa guubunichicauhi.

26 Jaanaa imimañobati sefano icivoja nicuta maryibauhi. Jaaneri paryi icivoja guhugano faayanamaaiuhi, bu icivojaminaa sisita ijigaiñehino sinanamaaiuhi icano.

27 Jaanaa itoomominaafi aaiucuboro meeciurunaaca paryi icivoja guhugano faayiciniuhi. Jaanoco itoomominaafi aatyimeuboro ihaamigaco guiiyicihu ifico iinoro igaicauquui: Paryi fine icivojaminaa gaacuuhi, nooboro.

28 Jaarunaa Pablo diiboco sefano nuuhi: Milli difico moonidino. Famooro mihicahi, nooboro.

29 Jaanegui itoomominaafi cuughuco dilluuhi. Jaaboro goovano jicafutuubo icivojafaño sihidi vivivi iigutuuboro Pblomisiguino memuiivutuubo.

30 Jaanegui fañoomecuti diitisico ihiiinusuuboro nuubo: Aivojitisi, ¿milli uujoho mooniji niquejefaño taajaqui? nooboro.

³¹ Jaanegui diitisi iimusuuhi: Aivoj#bo Jesucristoco miyaavogo. Jaabo taajahi paryi diijaotoma, noomisiro.

³² Jaamisiro diiboco paryi iijaotoma j#buguumisi Moocaani iijico.

³³ Jaafucuro itoomominaafi diitisiso ahaamihicauno tujaavonoco nit#ubo. Jaadi paryi iijaminaama nitsuquimaaiumo.

³⁴ Jaadi diitisiso iijajaago asatyuuboro machusuubo. Jaabo paryi iijaminaama imo imo icauhi Moocaanico imiyaavuguuneri.

³⁵ Jaanaa fucuro ifagominaa sisiminaaco galluuhi icivoja toomominaafi jaago diitisiso isinaayuqui.

³⁶ Jaanegui itoomominaafi Pablomisiko nuuhi: Fagominaa uco taj#bahi am#sico sinaayuqui. Jaanegui sajeeb# mihiinucu, nooboro.

³⁷ Jaarunaa Pablo isisiminaaco nuuhi: Misi romanomiotisi mihicamisico miyaminaafeenevi ahaamihicamoro. ¿Misiivi iimitinoco aatyimetimoro misico toovono sinaayujirahi? Jaafa inoro asaamoro misico iinusuvamo, nooboro.

³⁸ Jaanoco isisiminaa ufuumoro ifagominaaco j#bugutuui. Jaanoco romanomiotisi diitisi iicaunoco uguubumoro sihidi iguutumo.

³⁹ Jaanegui ufuumoro diitisisa toonoco iimibachuueumoro diitisiso iinuumo. Jaamoro diitisiso: ¿Jiicumiti collihi mufuucutuhi? nuumo.

⁴⁰ Jaadi icivojafañoti ihiinuudi Lidia onoogo iijajaa fuumisi. Jaamisiro inahabomico emecijeudi diitoco equehecutusumisiro tuucuumiti fuumisi.

17

Tsalonica Cuumivi Ñaaivomo.

¹ Jaanaa Pablomisi Silama ufuumisi Anfipoli, Apolonia icano cuuminofeenedi afatyumisi Tsalonica cuumivi ifutuui judiomi sinagogaja icamañovi.

² Jaajafaño Pablo ijeevamaje iicanicibadi sinagogajafaño feehicauhi mijaguisi, sajaguisi idi#no fucuva diitoma iimaahicaubo.

³ Jaabo Caatinihaamefañodi diitoco j#beguehicaubo Cristo idasuno iicauboro iguijeevebe ubuheeteunoco. Jaaboro diitoco neehicaubo: Diibo jaani Jesuco uujoho am#haico j#beguehicaui. Jaabo diibo Cristo, nooboro.

⁴ Jaanoco saatoho judiomi imiyaavuguumoro Pablo, Sila icamisijaa minifutuui, tolliro sihidi griegomi Moocaanico ejeevehicaumo miyaavuguui, bu sihidi ajashutino obocifino gaigoomi miyaavuguui icano.

⁵ Jaanoma icamo judiomi imiyaavuguutimo ataaquivuumoro iimitino gaifimico iigaiy#cumoro tuucuumico gañuhusuno ñaaivumo. Jaamoro Jason onoobo iijaco cabociumo Pablo, Sila icamisico agaayicimoro miyaminaaco ihaciqui.

⁶ Jaarumo Pablomisiko aatyimeutinegui toojao abajaabo Jason onooboco satyuumo saatoho inahabomima tuucuumi aivojitojaago. Jaamoro sefano coovadiivuumo Pablomisiditi: Jito faajiin#equere rugueenimoro efeehicamo juu gasecuui.

⁷ Jaamoco Jason iijafaño ficuui. Jaamo famooro romano aivoj#bo* taj#baco imino moonitimo: Sifi aivoj#bo icahi Jesu neehicamo, noomoro.

⁸ Jaanoco paryi miyaminaa aivojito icamo uguubuumoro sihidi ñaaivuumo.

⁹ Jaanegui Jason, bu saatoho icamo fagomijaago inihibamico ificumoro iinuui.

* 17:7 Cesar onoobo.

Pablomisi Silama Berea Cuumivi.

¹⁰ Jaasumiro inahabomi Pablomisico fucu Berea cuumivi galluui. Jaadi tahi ifutuumisiro judiomi sinagogajafaño fuuhi.

¹¹ Jaamo tomaño judiomi Tesalonica cuumiri iicaumo janaanici imihuseuhi. Jaamaño Moocaani iijico imino agaayiciumoro fafucuvaaciviro Caatinahaamefaño ononoco ifinichicauhi: ¿Naa miyaanoco mihaiico noomisi? noomoro.

¹² Jaamoro sihidi saatoho diitoti miyaavuguuhi. Tolliro griegomiti sihidi gaigoomi obocifimo miyaavuguuhi, bu sihidi gaifimi icano.

¹³ Jaanoco Tesalonicao judiomi Pablo tolliro Bereavi Moocaani iijico ijibogonoco uguubumoro tahi fuuhi. Jaamoro tomaño miyaminaaco naaisutuui.

¹⁴ Jaarunaa Bereari iicaumo inahabomi Pabloco goovano galluui muuaijinivi ifeequi. Jaanoti Sila, Timoteo icamisi Bereavi fitafutuui.

¹⁵ Jaamo Pabloma ufuumo diiboco satyuuhi Atena cuumivi. Jaamo uhumiumoco Pablo nuuhi: Sila, Timoteo icamisico mijibogo goovano tajaa isaaqui, nooboro.

Pablo Atena Cuumivi Icahi.

¹⁶ Jaabo Pablo Timoteo, Sila icamisico Atenati ootomoobo atyimehicauhi faacuumifañoro ijinita iicanoco. Jaaneri sihidi idaasuvehicaubo.

¹⁷ Jaanoma iicaabo judiomi siicumimoto Moocaanico ejeecivehicaumoma sinagogajafaño iimaahicaubo. Jaabadiro fafucuvaaciviro goohasinofaño iicamoma ihiiamaaboro feehicaubo.

¹⁸ Jaanoti saatoho gaifimi epicureo onono jibogoco nisquimaaihicaumo. Jaanoti saatoho estoico onono jibogoco nisquimaaihicauhi. Jaamo ticoniui Pabloma ihiiamaamo. Jaamoro saatoho neehicauhi: ¿Milli fine mihaiico neejiruubo, jaani ihiiamaaffiibo? noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: Fine siomo diosmi jibogominaafi, neehicauhi Pablo Jesu ubuheeteunoco ijibeguehicauneguiiha.

¹⁹ Jaanoma iicaumo diiboco satyuumo Areopago onobaivi: Mihaiico diibogo jino bojibogoco isivanoco.

²⁰ Magaajatinehejeque mihaiico dibeguehicaui, ¿milli icanehejeque neehicahi? noomoro.

²¹ Jaamo atenaminaa, siicumijeoto icamo jinejebaco moonitimo toono iimaariro icahicaumo bohonoco uguubuuneriro.

²² Jaanogui Pablo Aeropagobaivi diitofeeneti ujulleveuboro nuuhi: Amihai atenaminaa diosmi jeevivominaa mihicamo.

²³ Miho amihai diosmico mejeecivehicaamañehedi afatyooobo samañovi atyimehi, jilli noonoro acaatinicininoco: Dios Agaajaratiboco, ononoco. Miho diiboco gaajatimo mejeecivehicaaboti jino uujoho iimaahicahi.

²⁴ Jaabo diibo Moocaani jiinijeque paryi fanoova icanoco eetavuubo. Jaabo jiinije, niqueje icano abajaabo. Jaabo miyaminaa eetavotajafaño icatibo, miyaminaa jeevivo sefari icatibo,

²⁵ jinejeti cuujvaachutiibo icano. Jaabo mihai famoocoro fiivoco acibo, guibuhubaco majaguisiqui acibo, fanoovaco acibo icano.

²⁶ Jaabo miyaminaaco saafi tijotiro faacuumiva miyaminaaco fiivusuubo fanoojiinijehalliviro iicaqui. Jaaboro jino paryi mihicajisumije, mihicajimañeje icanoco ohoovoboro ficucuubo.

²⁷ Jaamo Moocaanico miguiinehi dudivi mahatyimequi famoova cojiti thesijitiruuboco.

28 Jaabo Moocaanifeenedi mihiꝑuehi, mihiꝑahi. Tolliro amiꝑhai poeta caatiniminaafi: Miꝑhai Moocaani yoto, nooboro, unuubadi.

29 ¿Milli bu Moocaani yoto mihiꝑamo mehesamaaijirahi, Moocaani oro eetavota, nihibami eetavota, guisi eetavota icano iicanoco? Jilli gaifimi: Jilli fine jeevaabo, noomoro ijeeꝑiñañodi esiꝑinimoro eheetavonoco.

30 Siꝑijenaha miyaminaa gaajatiꝑo iicaunoco Moocaani aatyimetꝑobadi icauhi. Jaanoti jisumi Moocaani paryi fahigova miyaminaaco tajiꝑahi iimitico ijeevesuꝑi.

31 Jaabo Moocaani oovicuꝑuhi miyaminaaco ijaadaco aaciꝑifucuco. Jaafucugui saafico ificuubofeenedi miyaminaaco miyaajiri jaadusujilbo. Jaanoco diibo guijevfeenetꝑ ubuheeteunofañodi Moocaani gaajasuꝑuhi, nooboro.

32 Jaanoco diito miguijevnebuunati siino mubuheetejinoco uguubumoro saatoꝑo diiboco deꝑeꝑuꝑi. Jaanoti saatoꝑo nuuhi: Jei cusumiꝑacho siino toonoti muguubuꝑi, noomoro.

33 Jaanoma iicaabo Pablo diitoco jeevesuhiniꝑuhi.

34 Jaarunaa saatoꝑo imiyaavuguumo diibo doꝑicuti fuuhi. Jaamofañodi icaubo Dionisio Aeropogabaivi efeefimo bocꝑo iicaubo, bu tolliro saafico gaigo Damari onogo, bu saatoꝑo icamo.

18

1 Jaanobuunati Pablo Atena cuumiti fuuhi Corinto cuumijaago.

2 Jahi atyimeubo saafi judiomioobo Aquila onooꝑo, Ponto jiniꝑeoboco, bohonoro mogaima Pricila onogoma Italia jiniꝑeti asaamisi gaseuhi. Tahigo aivoꝑiꝑo Claudio onooꝑo iinusuuhi paryi judiomico Roma jiniꝑeti ifeeꝑui. Jaamisico Pablo baatuꝑuhi.

3 Jaabo diitisi ududicamaañi yomonocoro bu dudicamaaiꝑuꝑuhi carpa iijano eetavoco. Jaanegui diitisiꝑa fitafutuubo sano idudicamaaiꝑui.

4 Jaabo Pablo fajaguisivaviro sinagogajafañodi feehicaubo. Jaabo diitoma ihiimaaboro judiomꝑi, griegomꝑi icamoco miyaavugusuhicaubo.

5 Jaanaa Sila, Timoteo icamisi Macedonia jiniꝑeti asaamisi gaseunaa Pablo judiomico iꝑiꝑogohigoviro icauꝑuhi diitoco foovono neehicaubo: Diiburucu Jesucristo amiꝑhai meteemehicaabo, nooboro.

6 Jaarunaa diito ticovauhi diiboco iꝑiꝑhevemere idicunoono onoomo. Jaanoma iicaabo Pablo diitojaago igaachehuco gaivirisuubo diitoco jeevesuno iꝑiꝑogobadi icano. Jaaboro diitoco nuubo: Amiꝑhai tiꝑoꝑo amiꝑhaihalliviro icaji, tahallivi icajitino. Jisumitiro judiomꝑi iicatimojaagoviro fuucuꝑi, nooboro sinagogajati iinuubo.

7 Jaaboro Justo onooꝑo Moocaanico eꝑeꝑivehicaubo iijajaa fuubo sinagogaja uufeqeriro iicaꝑajajaago.

8 Jaarunaa Crispo onooꝑo sinagogaja aivoꝑiꝑo Jesuco miyaavuguuꝑuhi paryi iijari iicaumo iyotoma. Tolliro bu sihiꝑi Corinto cuumiminaa uguubumoro miyaavuguumo. Jaamoro nitisuꝑuꝑuꝑuhi.

9 Jaanobuunati Jesu, fucu gaijafenedi Pabloꝑo nuuhi: Diiguetejarahana, suufenitiꝑo diibogo.

10 Ima uꝑoꝑo icahi, miꝑhaiñooꝑa ico milli moonꝑititꝑi, jiiꝑuꝑuꝑuhi sihiꝑi tamiyaminaa iicamañodi, nooboro.

11 Jaanoma iicaabo Pablo fitafutuꝑuhi Corintovi saꝑicaba, siꝑicabatifeenedi icano Moocaani iijico diitofeenevi iꝑiꝑogoboro.

12 Jaarunaa Galion onoobo Acaya jinijevi aivojiboti iicaudihivi. Judiomi ijicucasiunoro Pabloco satyuumo ihaivojibo itajiba icagahalliri giciniubojaa.

13 Jaamoro diiboco nuumo: Jaani miyaminaaco miyaano nuusuuboro feehicahi Moocaanico siibadiro ijeecevequi tajibafa onootibadi, noomoro.

14 Jaanegui Pablo iimaacuujirunaa ihaivojibo Galion onoobo judiomico nuuhi: Jaani imitino iicaaboro sitaaco imooniruva amihai judiomi monoonoco miyaano uujoho guubunijirahi.

15 Jilli ticovo iimaano, bu ticovo momonoro, bu jilli amihai tajibaro icano iimaanoco: ¿Milli bu uujoho moonijirahi? Tah i amihairyo mihimibachucasi imogotih i uujoho tonehejeri ihiimaanoco,

16 nooboro diitoco tomañoti galluubo.

17 Jaanoma iicamo paryi griegomi, sinagogaja aivojibo Sostene onooboco agaayiciumoro aamiunoro Galion imefeene. Jaarunoco Galion milli nuutihi.

Pablo Siino Uumih i Antioquiavi.

18 Jaanobuunati Pablo toonovi gueenene icauhi. Jaadi inahabomico ifitacuuboro Pricila, Aquila icamisima fuumo Cencrea cuumivi. Jahigo iinigaico cidaubo Moocaani unuunoco ihifutusuqui. Jaadi ijicafutuunoro Siria jinijevi muuairi fuumo.

19 Jaamo Efeso cuumivi ifutuudi Aquilamisico ificuhiniuboro sinagogaja jaago fuubo. Jaaboro judiomima iimaahicaubo.

20 Jaaboco inahabomi fiituihi. Jaarunaa diibo imuguutihi.

21 Jaaboro diitoco ifitacuubo nuuhi: Moocaani iimogohachiji siino uumiji, nooboro fuucuubo Efesoti.

22 Jaabo Cesarea micuvi ifutuudi Jerusalejaa fuubo Moocaani iijaminaaco idillutuubo. Jaadi Antioquiavi fuubo.

23 Jaanobuunati gueenene nijequeti tuucuumiti fuubo siino dojicuviro. Jaabo Galacia, Frigia icano jinije cuumineri iicamo Cristotaco quehecutusuboro feehicauhi.

Apolo Onoobo Efeso Cuumivi Jibeguehi.

24 Jaasumi Efeso cuumivi gaseubo Apolo onoobo judiomioobo Alejandria cuumioobo iicaubo. Jaabo Caatinihaamefaño onoonoco imino agaajauboro jibeguehicauhi.

25 Jaabo imino jibogociniuhi Moocaani jihaiti. Jaabo imo imo foovono Jesuti jibeguehicauhi Jua niticoro gaajauruubo.

26 Jaabo Apolo sinagogajafaño quehecuno jibeguehicauhi. Jaanoco Priclamisi uguubuumisiro ijajaago diiboco asatyumisiro imino jibuguuhi Moocaani jihaiti.

27 Jaabo Apolo Acaya jinijevi uufuujinegui inahabomi aamusuumoro diibedi aameque caatiniuhi. Tah iicaumo Cristotaco ihaciqui diiboco imino igaayiciqui. Jaabo Acayavi ifutuudi sihidi amusuhicaubo Moocaani imihijiri imiyaavuguumoco.

28 Jaabo mityano judiomico miyaminaafeenevi taajahicaubo, Caatinihaamefeenedi diiburucu Jesu, Cristo iicanoco diitoco jibogoobo.

19

Pablo Efeso Cuumivi.

1 Apolo Corinto cuumivi iicaunaaca Pablo ifagajinofeenedi ofoocinijiri fuubo Efesovi. Jahi atyimeubo fiivaamova Cristotaco.

2 Jaamoco dilluubo: ¿Amiñhai Moocaani Gaijaco magaayiciuhi mimiyaavuguusumi? nooboro.

Jaanegui diito iimusuuhi: Miñhai magaaajatihi Moocaani Gaijaco mag-aayicinoco, noomoro.

3 Jaanegui siino Pablo diitoco dilluuihi: ¿Coyomo nitico jana amiñhai mag-aayiciuhi? nooboro.

Jaanegui iimusuumo: Eti bu Jua initiunoco, noomoro.

4 Jaanegui Pablo nuuhi: Jua miyaminaaco nitihicauhi iheedehifico ejeevesuno jibogobadi iicanoco. Jaabo tolliro bu neehicauhi tabuunati asaaboco mimiyaavegueji neehicauhi Jesuditi.

5 Jaanoco uguubuumoro nitsuquimaaiuhi Jesucristo momofenedi.

6 Jaadi Pablo ihuseque diitohallivi ificuuneri Moocaani Gaija diitohallivi niituuhi. Jaaneri diito sijijeri iimaauomo. Jaamoro Moocaani iijico jibeguehicaumo.

7 Jaamo paryi fahuseeci motihaiti miimisiicidimou.

8 Jaabo Pablo toonovi minihibaci, sanihiba icanohachuta sinagogajafaño feehicauhi nihicugotiibo miyaminaaco ijbeguequi. Jaabo ihiimaaboro miyaminaaco miyaavugusuhicauhi Moocaani aivoji iijico.

9 Jaarunaa saatoho mityano ifiico eesicinuumoro miyaavuguutihi. Jaamoro Jesu jibogoti miyaminaafeenevi imitino iimaahicauhi. Jaanoma iicaubo diitoti sihigovi fuubo. Jaaboro Cristotaco icuboro satyuubo Tiraano onoobo aameneque ijbeguehicaajafaño. Jaamoma fafucuvaaciviro iimaahicaubo mificabaci ticovovi.

10 Jaamaño paryi Asia jiniijeri iicaumo Moocaani iijico guubuuihi Jesuti ijbeguehicaunoco judiomi, bu judiomi iicatimeheje icano.

11 Jaabo Pablofenedi Moocaani sihidi ejeevano mityaco moonihicauhi.

12 Jaamaño filluchehuno, bu gaachehuno icaruno diibo ifiivi jivonehejeque asatyeneri iguihuvameheje buheehicauhi, bu iimitino ijimi diitoti iinehicaui icano.

13 Jaarunaa saatoho judiomi gaifiimi iguefifimo: Miñhai ijimico magañifihi, noomoro feehicauhi. Jaamoro Aivojibo Jesu momoco nisuumo iimitino ijimico igañiqui.

14 Jilli moonihicaumo sahuse juugahuseti miimisiici idimo icamo saafi Esceva onoobo seeme. Jaabo judioobo, sacerdotemi aivojibou. Jaanofeene safoono ijico nuumo: Ico matajibahi Pablo ijbeguehicaabo Jesu momofenedi saafiiti dihiinequi, noomoro.

15 Jaarunaa diitoco ihiji iimusuuhi: Jesuco uujoho gaajahi, tolliro Pabloco gaajacuuhi icano. ¿Jaanoti nacu mijoho amiñhai? nooboro.

16 Jaasumiro ihijima iicaubo diitohallivi tigaifiivuuihi. Jaaboro diitoco guinoniuo sefano diitoco ahaamiboro ijati gaasuubo diitoco utujaacuuboro sicaimhejeque.

17 Jaanoco paryi Efeso cuumiri iicaumo judiomi, bu judiomi icatimo icano agaajaumoro sihidi iguiuhi. Jaamoro Jesu momoco sihidi imehicaumo.

18 Tolliro bu sihidi imiyaavugumeheje iticoni imitino iicahicaunehejeque jibogomoro saahicauhi.

19 Jaabadiro bu sihidi apichuco ihiimaahicaumo ihapichuno aameneque isivaumoro miyaminaafeenevi jigasuhicauhi ijaada cincuenta mildino ticovovi nihibami iicanoco.

20 Jilli Moocaani iiji guiraatonoro feehicauhi imityafeenedi.

²¹ Jaanobuunati Pablo fuuguuhi siino Macedonia, Acaya icano jiniijejaago. Jaamañoti Jerusalevi fatyuguubo. Jaanobuunati tolliro Roma cuumivi feeji, nuubo.

²² Jaaboro Macedoniavi galluubo Timoteo, Erasto icamisi ihamusuminaatisico. Jaanobuuna diibo Asia jiniijevi ifitafutuubo tomañovi gueenene icauhi.

Efeso Cuumivi Ñaaisumo.

²³ Tusumi sihidi ñaaisumo Jesu jibogoti.

²⁴ Saafi Demetrio onoo bo Jesuco iimogotiiboro miyaminaaco fajiniubo Jesujaagodi iicatimo iicaqui. Jaabo nihibamiri eetavehicauhi diosa Diana onoo go* iija ijinitagayinoco. Jaaneri sahomonocoro diibobadi udu dicamaaimo sihidi nihibamico gaayicihicauhi.

²⁵ Jaamoco paryi sano igaiyiciuboro nuubo: Amihairyo magaajahi jidudicamaajehallivi sihidi mihai nihibamico magaayicihicanoco.

²⁶ Jaano icanaaca amihairyo maatyimemere muguubuhicacuui diibo Pablo: Miyaminaa eetavomo diosmi icatimo, nooboro efehicanoco. Jaamaño miyaminaaco: Miyaano, nuusuuboro feehicaabo. Jaano jicuumiviro icatino fahigovaviro jino Asia jiniijevi.

²⁷ Jaamaño mududicamaaje gañicafeteji. Jaabadiro bu sihidi ejevago diosa Diana jeeçivo iija ibocima chahacuuji. Jaadi jilliti diigoco bocigucuujiitirumo paryi Asia jinijeminaa, bu paryi jinijeminaa icamo ejeeçivehicarugoco, nooboro.

²⁸ Jaanoco uguubuumoro, sihidi sifiratuuhi. Jaamoro sefano coovadiivuumo: jImino diica Diana efesiom iivojigo idiicago! noomoro.

²⁹ Jaaneri faacuumiro añaavumoro Gayo onoo bo, Aristaco onoo bo icamisi macedoniaotisi Pablo gataavominaatisico agaayiciumoro satyuumo sinehejeque ihimaaqui igaivojafaño.

³⁰ Jaanegui Pablo diitojaa fuujirahi miyaminaama iimaaqui. Jaarunaa Cristota diiboco galluutihi.

³¹ Jaabadiro bu saatho Pablo nahabovaminaa Asia jiniije iivojito iicaumo saathoma jibogoco galluui: Diitofaño feediibo, noomoro.

³² Jaanohachuta igaiivuumo coovadiicinihicaui saatho siibadi onoono, saatho siibadi onoono icano ñaacinihicaumo. Jaanoco sihidi samañooto gaajautimo jinejefiri fine igaiivunoco. Jaamoro sicamañehejeque coovadinamaaihicaumo.

³³ Jaanegui diitofeeneri iicaumo Alejandro onoboco toonoti imino jibuguumo. Jaamoro judiom diiboco chimucumoro satyuuhi miyaminaama diitohallivi ihimaaqui. Jaanegui imiyaminaaco ihuseri faguuruubo illivequi.

³⁴ Jaarunaa Ihalejandro judiomivoobo iicaunoco agaajaciumoro sefatumo janaaniviro famooro ocoovadiinamaaiuumo, siino minoc nihiba oovo ticovoocivi: jImino diica Diana efesiom iivojigo idiicago! noomoro.

³⁵ Jaamo illivuudi tuucuumio iivojito nahaboniminaafi miyaminaaco nuuhi: Efeso miyaminaa, miro famooro miyaminaa gaajahi jicuumivi sihidi ejevago diosa Diana caamoti Mercurio onoo bo† iicahigoti ihiji iniituugoco. Jaago iija abajacuumi Efeso.

³⁶ Jaanoco bu çmiijoho tunamaaijirahi? Jaanegui millivucu. Jaamoro imino esamaaitimoro siibadi momoonidino.

* 19:24 Griego ijiri, Artemis onoo go. † 19:35 Sahaamefaño ficuumo Jupiter. Jaanoti sihaamefaño imomoco ficuutimo.

³⁷ Miiro jiiṭisi gaifimisico amiihai misivahi amiihai diosa Dianati imitino omoonimisiro idicuno ihiiimaatimisico.

³⁸ Jaanoti Demetrio, bu diiboma ududicamaaihicamo icano sitahallivi ihiiimaajihachiiḡi jaafa fagominaama toneheje imibachujafaño toonoco iimaamo iimbachucasiḡi.

³⁹ Jaanoti sinehejeque mihigaivomoro mihiimaajihachiiḡi aivoḡito atajiiḡibaniciḡi badi iminoro mihigaivomoro mihiimaa.

⁴⁰ Jilli ḡaaimoro mihicamaño jimañoḡo jiiḡinije aivoḡiibo miihaiditi imitino neejirahi. ḡJaanoco miḡi miihai mihiimusujirahi jino maḡaainoti? nooboro.

⁴¹ Jilli nooboro diitoco lliḡcaruubo.

20

Pablo Macedonia Jiiḡinije, Bu Grecia Jiiḡinije Icanoco Meeḡiboro Fuuhi.

¹ Jaamo illiiḡvuudi Pablo Cristotaco coovaubo ijiiḡbeguequi. Jaaboro diitoco ifitacuuboro fuucuubo Macedonia jiiḡinijeḡi.

² Jaabo paryi Macedonia jiiḡinijeotoco emeeḡiboro, equehecutusuuboro icano fuuhi. Jaadi iifutuubo Grecia jiiḡinijeḡi.

³ Jahiḡo icaubo mihiḡibaci, saniḡiba icano. Jaadi meenegari fuujirubo Siria jiiḡinijeḡi. Jahiḡo judiomi diiboco agaicaauguunoco agaajaciuboro doḡicuviro Macedoniavi uumiubo siino.

⁴ Jaaboma gataavuumo Sopater onoobo Berea cuumioobo, bu Aristacu, Segundo icamisi Tesalonica cuumiotisi, bu Gayo, Timoteo onoomisi Derbe cuumiotisi, tolliḡo bu Tiquico, Trofimo onoomisi Asia jiiḡinijeotisi icano.

⁵ Jaamo imegavi ufuumoro iifutuumo Troa miḡcuvii miihai Pablomiḡa mihiicaumoco iteemetequi.

⁶ Jaadi jari miihai ijicutaama achahano maahuno, jiiḡbaimobuunati, Filipo cuumiti meenegari mufuui. Jaamo sahuse fucuvati Troa miḡcuvii mihiḡfutuui. Jahiḡo saḡaḡiḡi toono mihiḡcauhi.

Pablo Troa Miḡcuco Meeḡituubo.

⁷ Jaanaa ḡaḡiḡiḡbuunati Cristota iḡaivuumo panco iḡiḡisicuqui. Jaanaa Pablo ufuucujineḡiḡi jiiḡbogooboro fucuvuubo.

⁸ Jaamo iḡaḡiḡiḡuhi caamo mecuḡaño sihiḡi cuḡḡahuno aachiḡiḡiḡiḡo.

⁹ Jaanaa saafi sicafeḡi Eutico onoobo ḡiḡiḡiḡuhi iḡventanavi. Jaanaa Pablo ḡueenene ijiiḡbugumaño sihiḡi diiboco ḡigara aivuuhi. Jaaneri iḡigaubo tercer pisoti caamoti acutuui. Jaaboco ḡaḡiḡiḡiḡiḡo chuumucuuboco.

¹⁰ Jaanegui Pablo iniituuboro diiboco ihiiḡbiḡuhi. Jaaboro nuubo inahaboniḡinaaco: Mihiguetedino. Jaaniḡi buheebe, nooboro.

¹¹ Jaadi Pablo caamo ufuuboro ipanco iḡiḡisicuuboro iifunoco machumo. Jaanobuunati siino ihiiḡaaboro seseveubo. Jaadi fuubo.

¹² Jaanaa isiḡafeḡico satyuumo buheecuuboco. Jaaneri famooro sihiḡi imo imo iḡcauhi.

Pablo Troa Miḡcuti Mileto Cuumivii Fuuhi.

¹³ Jaanaa miihai imeḡavi mufuui meenegari Ason cuumivii toonoti Pabloc meḡemeḡi, diibo jiiḡhairi asaajiiḡboco.

¹⁴ Jahi diiboco mahatyimeḡi Asonḡi meenegari saano mufuucuui. Jaamo Mitilene cuumivii mihiḡfutuui.

¹⁵ Jaano sesevedi Quo cuumi coḡiḡi mafatyuuhi. Jaano siḡucuti Samo miḡcuvii mihiḡfutuumo maḡaḡiḡiḡi Trogilio cuumivii. Jaano siḡucuti mihiḡfutuui Mileto cuumivii.

16 Jilli momooni uhi Pablo guenene Asia jiinijevi icanoco iimuguutimaño Efeso cuumivi footi bo iicaqui goovano Jerusalevi ihifetequi, tahi Pascua jibaimoco ifatyequi.

Efesovi Pablo Moocaani Iija Quillahutoco Jibeguehi.

17 Jaabo Mileto cuumiti Pablo cuuhuvauhi Efesojaagovi Moocaani iija quillahutoco.

18 Jaamo asaamoco Pablo nuuhi: Amihairyo magaajahi Asia jiinijevi icausumi iicahicaunoco.

19 Miho fahijivaro amihafeenevi icahicauhi Aivojibo Jesuco jeevoooro: Uujoho sihidi gaajahi, nooti bo. Jilli icahicauhi sihidi idaasuno icahicauhi judiomi uco aamigueneri tahaalli tofaihuco filluuboro.

20 Jaarunaa suufeniti bo jibeguehicaui amihaidi iiminoco miyaminaafeenevi, bu tolliro iijanofaño icano.

21 Judiomico, bu tolliro judiomi icatimoco icano ijibogoooro neehicauhi: ¡Amihai eedehefifico mejeevesu Moocaani imefeenevi! ¡Jaamoro Aivojibo Jesucristoco mimiyaavogo! nooboro.

22 Jaabo jisumi uujoho Jerusalevi feeji Moocaani Gaija tajibari, tahigo uco omoonijinoco gaajati bo.

23 Jaarunaa Moocaani Gaija uco faacuumivavi ijibogoooro neehicahi: Iijoho Jusalejaago idaasuno civojafaño diicaji, nooboro.

24 Jaarunoco uujoho esamaaiti. Tafiico gaijiti, idinocoro imeguehi tajihai niquejevi ifotonoco, bu tolliro uco Aivojibo Jesu imino jibogoco atajibahinino Moocaani imihuseti ijibogonoco imivequi icano.

25 Jisumi gaajacuui uujoho saato hobati amihafeenevi Moocaani aivoji iijico ijibogomoti siino uco mahatyimecujitino.

26 Jaanegui jisumi uujoho amihaiico neehi: Amihai imiti jaadaco jisui amihaihalliviro icacujino, tahallivi icacujitino.

27 Jilli amihaiico jibeguehicahi paryi Moocaani iijico tuunamaaiti bo.

28 Jaanegui amihairyo mehesicini. Tolliro imino motoomo igaivominaaco Moocaani Gaija amihaiico tajibauhi diitoco meteemequi atajibaunoco. Aivojibo Jesu imiyati jeheri diitoco ajaaducumoco.

29 Jaanoti bu gaajahi uujoho, ofoonobuunati saato ho amihafeenevi gaseji amihaiico ifinisiqui jicu ovejamico ifinisunicibadi.

30 Miho amihaiifañoti saato ho agañivomoro jibeguejimo sicamañehejeque miyaanobadi, toonoguiinodi amihai mimiyaavogonoco mejeevesuqui. Jaanegui mehesicini,

31 majabajevedino mifcabaci, saficaba icano ticovovi paryi amihaiico fafucuvaaciviro tahaalli tofaihuco gañi bo ijibeguehicaunoco.

32 Jaanegui jisumi tañahabomi Moocaanima mihica. Diibo imihiji jibogoco mehesicini. Jaano toonofenedi sefano mihicahi, jaano amihaiico Moocaanico ejeecevehicamofeenevi ificuqui.

33 Uujoho saato ho nihibamico, gaachehuco icano imeguehiniti.

34 Amihairyo magaajahi tahuseri ududicamaaiboro ucuuji vaachunoco icihicanoco, tolliro bu uuma iicamedi icihicanoco icano.

35 Miho saicino amihaiico jibeguehicahi jilli mududicamaaiqui. Jaamoro ucuuji vaachuuboco tooneri mahamusuqui Aivojibo Jesu unuubadi: Imicani icaabo aaci bo, toonoco agaayicibo janaanivi, unuubadi. Jaanoco mehesicini, nooboro.

36 Jaaboro ememuvuuboro diitoma Moocaanima iimaaubo.

37 Jaadi famooro Pabloma ihibicicasiuromo taaumo,

³⁸ sihidi #daasuvumoro Pablo diitoco: Ofoodi uco mahatyimecujitihisiino, unuuneri. Jaamoro diiboco ficujeumo meenegafaño.

21

Pablo Fuuhi Jerusale Cuumivi.

¹ Jaamo monahabomico mejeevesuumoro meenegari sanoticovoro mufuuhi Cos onoochugaivi. Jaano sifucuti Roda cuumivi. Jaamañoti Patara cuumivi mihifutuuhi.

² Patarati Fenicia cuumijaa ufuugaco mahatyimeugari mufuuhi.

³ Jaamo mafatyuumo mahatyimeuhi Chipre onoochugaico monaninaagonovi iicahugaico. Jaamo mufuuhi Siria jiinjivi Tiro cuumijaa sinehejeque ificutuugari.

⁴ Jaamo tahi Cristotaco mahatyimeuhi. Jaamoma toonovi mihicauhi sajuguisi ticovovi. Jaamo diito Pabloco jibuguuhi Moocaani Gajari: Jerusalevi feejirahana, noomoro.

⁵ Jaadi tojaguisi ifinudi mufuumo famooro mogaimima, iseemema icano mihaico ficutuumo. Jaamo mihifutuhi tuucuumijinivi. Jaamoro jiinigaibaahohallivi mememuinamaaiumoro Moocaanima mihiimaauhi.

⁶ Jaamoco mifitacumoro mijicafutuhi meenegafaño. Jaanoti diito dojicuviro uumiumo iijanojaago.

⁷ Jaamo Tiro cuumiti mufuumo mihifutuuhi Tolemaida cuumivi. Jahi monahabomi Cristotaco midilluhi. Jaamo diitoma mihicauhi safucu ticovovi.

⁸ Jaano sifucuti mihai Pabloma mufuomoro Cesarea cuumivi, Felipe Cristo iiji jibogominaafi iijafaño mijicafutuuhi, sahuse juugahuseti miimisiiici idinomoobo diaconomio iijafaño.

⁹ Jaabo Felipe iguenemehejedimo iseemema icauhi sano gaigoomiro atajevatimo. Jaafigueje Moocaani diitoco onoonoco iimaahicauhi.

¹⁰ Jaamo mihai toono fiiva fucuva mihicaunaaca, Moocaani iimaaminaafi Agabo onobo Judea jiinjieti gaseuhi.

¹¹ Jaabo mihaico emeeçiboro Pablo niivigai meeheque icuuihi. Jaaboro toomeeheri ifico itihaiño, ihusene icanoco isisuboro nuuhi: Moocaani Gaija jilli neehi: Jerusalevi judiomimi meehe abajaabo ofooboco jilli sisiji. Jaamoro siicumiotoco acijimo, nooboro.

¹² Jaanoco muguubumoro Pabloco munuuihi, Jerusalevi ifootiqui.

¹³ Jaarunaa Pablo iimusuuhi: ¿Collihisi uuri mataahi, uco mihidaasuvusuqui? Jaarunoco uujoho iguitihisi uco isisimoro agaicaaujinoco Aivojibo Jesu momohalliti, nooboro.

¹⁴ Jaanoco gaajacuruubo imuguuhi ofoonoco. Jaanegui millisi munuucutihi. Jilliro: Jii, munuuihi tahi Moocaani Aivojibo jeebi onobadi diica, noomoro.

¹⁵ Jaanobuunati mihimibaivumoro Jerusalevi mufuuhi.

¹⁶ Jaamoma saatoho Cesarea cuumiri iicaumo Cristota gataavuuihi. Jaamo-faño bu saafi icauhi Chipre onoochugaioobo Mnason onobo. Jaabo iijafaño mihifutumoro guenene mihicahicauhi siicijetiro Cristoco imiyaavuguubo iicaubo iijafaño.

Pablo Jacoboco Meecituuhi.

¹⁷ Jaamo Jerusalevi mihifutuudi monahabomi imo imo mihaico gaayicuihi.

18 Jaano sifucuti miñhaima Pablo fuuhi Jacooboco memeeceitequi. Jahigo tolliro icaumo famooro quillahuto.

19 Jaamoco Pablo idilluuboro jiibuguhi, paryi Moocaani diibo jiihogofeenedi judiomi iicaturumofeenevi omooninoco.

20 Jaanoco uguubumoro Moocaanico imuumo. Jaamoro Pabloco numo: Fañi, imiruno aivono. Jaarunaaca iiro gaajacuuhi judiomi sihidi ajashutimo, imiyaavugucuumo famooro Moise atajiiabaubadi iicaqui ejenaauhicanoco.

21 Jaamoro neehicahi iijohova diibeguehicahi paryi judiomi siicumijjaa iicamoco, Moise atajiiabaunoco mimiyaaveguedino. Tolliro bu seeme meheque miqitacujitihí, siino mojeevamaajebadi momoonicujitihí, iijohova neehicahi, noomoro.

22 ¿Milli jaanoco momooniji? Ijoho jinovi agasecuunoco agaajacumoro ñaaivejimo.

23 Jaanegui jilli mooni: Miñhaifaño icamo igueenemehejedimo gaifiimi Moocaanico unuucuunoco omoonijimo.

24 Jaanegui diitoma ofooboro sacerdotemi unuubadi amiihai ifiinoco mihimibachu. Jaaboro toonoco diitedi daadu. Jaanobuunati inigainoco ciidasujimo. Jaanoti famooro gaajajimo iiditi miyaano iicatinoco ihuimaahicanoco. Jilli iijoho imihusene Moise tajiiabajico edeetavehicanoco gaajajimo.

25 Jaanoti saatoho judiomi iicatinoco imiyaaveguedimi, aameneque magalluumoro matajiiabahi: Ijinitaco ejeecivucuumo meheetavucuumo. Jaabadiro tiihohoco mahaduudino, bu udusuucimoro amacanisumehejeque muduudino, bu saatohoba ataabatavimimo jahisihijedi gaigoomima icadino icano, noomoro.

Pabloco Templojafaño Agaayicimoro Civojaanimo.

26 Jaanegui Pablo diito igueenemehejedimo iicamoco iicuboro satyuhí. Jaano sifucuti diitoma ifiinoco iimibachumoro fuumo templojafaño iijiibeguequi, ifiinoco iimibachuno imivocafutuujinoco. Jaadi ijeecivonoco ificujinoco.

27 Jaamo sajaguisico imivusutimaacaro judiomi Asia jiiinjetei agaseumo atyimeuhi Pablo templojafa icaaboco. Jaamoro tuucuumio miyaminaaco añaaismoro Pabloco gaayiciumo.

28 Jaamo agaibacasimoro nuuhi: Israel miyaminaa, miñhaico mahamusu. Jaani fahigovadi feehicahi imitino jiiibogooboro israelinaahallivi, bu Moise tajiiabajihallivi icano. Jaaboro jino saatoho griegomico jiija templojafaño sivaabo toojaco imihininiqui, noomoro.

29 Jilli neehicaumo Efeso cuumioobo Trofimo onooboco Pabloma tuucuumivi aatyimeumoro: Fine diiboma templojafaño foobo, noomoro.

30 Jaanoco famooro tuucuumioto imiyaavuguumoro Pablojaa saaumoro jinoomoro. Jaadi diiboco agaayicimoro templojati sihigovi sefano satyuumo. Jaamoro goovano fobocuumo temploja guhuganoco.

31 Jaamoro diiboco gaicaaujirumo. Jaarunaa jiiibogo gaseuhi amocasininaa aivojiijoaago, famooro Jerusale cuumioto añaaipunojiiibogo.

32 Jaanegui ihaivojiiibo, ihamocasininaama, saatoho ihaivojitoco icano igaiyiciubo. Jaamo jinoomoro fuuhi imiyaminaa iicauhigo. Jaamo miyaminaa imiya aivojiiiboco, bu amocasininaaco icano aatyimeumoro Pabloco aamicuumo.

³³ Jaanegui imiya aivoj#bo ifiti#vuuboro taj#baubo Pabloco civojaminaafiti isisi#qui mihiciri jigai#hohiciri. Jaadi dilluubo: ¿Mii#joho diibo? ¿Jinejeque moon#bo? nooboro.

³⁴ Jaanegui coovadiinamaai#hicaumo saato#ho siibadi onono, bu saato#ho siibadi onono icano. Jaanoco imiya aivoj#bo guubut#bo diito iima#ano toovodi. Jaanegui diibo galluubo esefano civojano iica#u#go.

³⁵ Jaadi toojafa#no #futuudi goovano cuuhuri, isoldaomi Pabloco ihii#bimoro saty#hi miyam#naa diiboco agaica#aujirunegui#ha.

³⁶ Jaamo sihidi miyam#naa idoj#cuti bucasu#hi: ¡Magaica#au! noomoro sefano.

Pablo Miyaminaa Imefeenevi Iima#u#hi.

³⁷ Jaabo Pabloco toojafa#no ijii#hacucuunegui#ha nuubo ihaivoj#boco: Imegue#hi #ma ihii#maanoco, nooboro.

Jaanegui iimus#uubo: ¿Nacu ijoho gaajahi griego iijico?

³⁸ Jaabo ijoho egipcio#bo diicat#hi? ¿Johono safoono aivojitojaago isifiratuuboro cuatro mildimo gaica#auminaaco sicai#higovi asaty#uubo diicat#hi? nooboro.

³⁹ Jaanegui Pablo nu#hi: Uujoho judiominaafi Tarso cuumi, Cilicia jii#njeocuumi obocicuumi#bo. Jaanegui uco musu#ufeni miyam#naama iima#aq#i, nooboro.

⁴⁰ Jaanegui ihaivoj#bo Pabloco iima#asu#hi. Jaabo cuuhuti ujulle#veuboro ihuseri faguubo miyam#naa illi#vequi. Jaadi illi#v#vudi iima#au#bo hebreo iijiri:

22

¹ Caan#mi, bu ta#ñahabomi icamo muguubun#ci amii#haifeenevi jino ihii#maanoco, nooboro.

² Jaanoco uguubumoro hebreo iijiri ihii#maaunegui lli#v#umo.

Jaanegui Pablo janaanic#vi ihii#maauboro nu#hi:

³ Uujoho judiomio#bo Tarso cuumi Cilicia jii#nje#vi ifivo#bo. Jaaru#ubo jusi#hi jino Jerusale cuum#vi. Jaabo uco Gamaliel jii#begue#hica#u#hi imino siicijeminaa taj#ibajico. Jisumi amii#hai Moocanico sefano imino mejecivobadiro uujoho jee#v#hica#hi.

⁴ Jaabo uujoho safoono Cristotaco ubucasiuboro gaica#auhica#u#hi, bu isii#b#oro satyehica#u#hi gai#fimi, gaigoomi icamoco civojafa#no diitoco ijii#hacu#qui.

⁵ Jaanoco sacerdotemi aivoj#bo, famooro quillahuto iicamo miyaano iicanoco gaajahi. Jaamo aamene#que uuma gallu#u#hi monahabomi judiomidi. Jaanegui uujoho Damasca cuum#vi ufuuboro Cristotaco siva#ujirahi Jerusale#vi idaasuno imooni#qui.

Pablo Imiyaavuguunoco Jii#begue#hi.

(Hch 9.1-18; 26.9-18)

⁶ Jaabo uujoho jii#hairi fuunaaca gadi#ci#ba Damascati fiiticu#runaaca imi#ma#nobat#i ni#quejefa#not#i uco sefano achic#i#uno.

⁷ Jaaneri uujoho baav#i aacutu#ubo guubu#u#hi, ni#quejefa#not#i uco unuunoco: Saulo, Saulo, ¿coll#i#hi uco bucas#i#hi? noonoro.

⁸ Jaanegui iimus#u#hi: ¿Mii#joho ijoho, aivoj#bo? nooboro. Jaanegui uco iimus#uno: Uujoho Jesu Nazareo#bo iica#aboco, ijoho bucas#i#hi, noonoro.

⁹ Jaaneri uuma ufu#umo sihidi igutu#u#hi, toll#i onoonoco uguubu#umoro. Jaarumo mii#hai#noobaco aty#imeut#i#hi.

10 Jaanegui uujoho nuuhi: Aivoj#bo, ¿jaanegui millí iicanoco diimeguehi? nooboro. Jaanegui Jesu uco nuuhi: Gañivo. Jaaboro difo Damasca cuumi-jaago tahi ico idiicajinoco ij#bseguequi, nooboro.

11 Jaabo uco aachic#neri tahaall# jaabatuuhi. Jaanegui tañahabonim#naa uco tahuseti agaayiciumoro feetuucumoro satyuuhi Damascavi ihifutusuqui.

12 Jaanaa tahi icaubo saafi Anania onoobo sihidi imiyaaveguehicaubo Moise taj#bajico. Jaabediti judiomi Damascavi iicamo famooro imino iimaahicaumo.

13 Jaabo Anania uco emeeci#vaubo tajaago ujulleveuboro uco nuuhi: Tañahabo Saulo, imino siino daaty#me, nooboro. Jaasumiro uujoho diiboco aty#me cuuhi.

14 Jaanegui Anania uco nuuhi: Motadimi Dios ico ficuhi diibo jeeb# iimogobadi iicanoco gaajaqui, bu Iimiiboco ihaty#mequi, bu diibo iimaaco guubuqui icano.

15 Jaabo #joho faabohoco di#bsegueji pary# adaaty#meebere uguubunoco.

16 Jaanegui jisu, ¿collihi gañivoobo nitisuquimaaitihi? Imino miyaavo-goobo, Aivoj#bo Jesu memeri dihimiti initicafetequi, nooboro Anania uco nuuhi.

Pablo Judiomi Icatimoco J#bugunoco J#bseguehi.

17 Jaadi Jerusalevi dojicuviro uhuumiudi# fuuhi templojafaño Moocanima iimaaqi. Jaabo iimaanaaca gaijafañodi Aivoj#boco aty#meuhi.

18 Jaabo uco nuuhi: Goova difo Jerusaleti. Uti #joho onoonoco miyaaveg-uejitimo, nooboro.

19 Jaanegui Ihaivoj#boco nuuhi: Diito pary# gaajahi uujoho sinagogajafaño ofooboro ico imiyaavogomoco civojafaño asatyooboro ahaamihicaunoco.

20 Jaabadiro Esteba dihiimaaminaafi ti#johoco aga#sumi uujoho ujulleeci#boco diiboco agaicaaumofañodi icauhi, diito gaachehunoco utuumuubo.

21 Jaaruuboco Aivoj#bo Jesu uco nuuhi: Difo. Ico galluuji tehesino judiomi icatimojaagovi, nooboro.

Pabloco Amocasim#naa Aivoj#bo C#vojanji.

22 Jaanoco jihachutaro uguubuniciumoro sefano nuumo: Diiboco magaa-icaau. Mihimogot#hi diibo iicanoco, noomoro.

23 Jaamoro sihidi ocoovadiivumoro igaachehunoco sefano caamovi gavaracuumo, bu baigui#jinoco #cimoro gaiffic#hicaumo caamovi icano.

24 Jaanegui ihamocasim#naa aivoj#bo taj#bauhi Pabloco civojafaño isatye-qui. Jaaboro saato#oco taj#baubo Pabloco niivigai meeheri ihaami#qui. Jaaneri ij#bseguequi collihi diiboti# sihidi miyam#naa añaa#noco.

25 Jaaboco ihaami#qui sis#umo. Jaanegui Pablo sahaivoj#bo ifiitino iicauboco nuuhi: ¿Nacu #joho niivigai meeheri dahaamijirahi romanom#oboco, iticoni millí iicanoco gaajat#boro? nooboro.

26 Jaanoco diibo uguubuuboro imiya aivoj#boco j#bugutuubo. Deesicini omoon#jinoco. Jaani romanoobo, nooboro.

27 Jaanegui ihaivoj#bo Pablovi ifiit#vuuboro dilluuhi: ¿Naava miyaano #joho romanoobo? nooboro.

Jaanegui Pablo: J#hi, nuuhi.

28 Jaanegui ihaivoj#bo nuuhi: Uujoho sihidi jaaduhin#cuuhi romanoobo icaqui, nooboro.

Jaanegui Pablo nuuhi: Jaanoti uujoho romanoobo sahiijitiro fiivuuhi, nooboro.

²⁹ Jaanegui aamitimoro diibediti sihigovi minifutuumo. Jaanoco ihaivojii bo romanooboco isisinoco agaajauboro ñihicugucuuhi.

Pablo Judiomi Fagominaa Imefeenevi Icaaubo.

³⁰ Jaanoco sifucuti ihamocasiminaa aivojii bo imuguuhi agaajanoco; milliti Pabloditi judiomi ihiiimaahicanoco. Jaanegui sacerdotemi aivojitoco, famooro fagominaaco icano tajiibaubo iigaivequi. Jaadi Pabloco ijigaiñohinoco isinaayuboro satyuhii diito imefeenevi.

23

¹ Jaabo Pablo diito judiomi fagominaaco aatyimeuboro nuuhi: Amiihai tayoto, uujoho imino icafihii imino tajeebiico esicinimañovi sajeebii Moocaani imefeenevi icahi jisumihachuta, nooboro.

² Jaanegui Anania onoo bo sacerdotemi aivojii bo tajiibauhi Pablo cojiri iicaaboco Pabloco ihaamiqúi iijiti.

³ Jaarunaa Pablo iimusuhii: Moocaani ico aamiji. Iijoho miyaminaa imefeenevi imiibobadi difiico omoonihicaaboco. ¿Jaabo nacu toono gicinihi Moocaani tajiibafañodi tahimitico daatyimequi? Jaamoro bu uco ma-haamisuhii Moocaani tajiiba onootibadi, nooboro.

⁴ Jaanegui saatoho nuuhi: ¿Tollii aivo iijoho neehi obocii bo Moocaani sacerdotediti? noomoro.

⁵ Jaanegui Pablo nuuhi: Tayoto, uujoho gaajatihii diibo jahii obocino sacerdote iicanoco. Miuro Moocaani Caatiniihaamefaño noono: Diicuumi aivojii boti imitino diimaajirahana, noonoro, nooboro.

⁶ Jaabo Pablo, diito fagominaati saatoho saduceomi iicaumoco, bu sa-toho fariseomi iicaumoco icano agaajauboro sefano nuuhi: Tayoto, uujoho fariseomi oobo guihirubimii fariseomi iicaumaño. Jaaruubo uujoho uchu-umuumo siino ubuheetejinoco miyaaveguehi. Jaanegui fine uco mocoovahi toonoco uco midilluqui, nooboro.

⁷ Jaanoco uguubuumoro fariseomi, saduceomi iicamo jenaucasiuhii sanoomiro. Jaamoro ijeevadi dugaavocasiumo ifariseomi isaduceomiti.

⁸ Miuro saduceomii noonicihii uchuumucuumo buheetecuujitihii, bu Moocaani toomominaa chahahi, bu gaijami chahahi, noonicihii. Jaanoti fariseomii fanoocoro miyaavogonicihii.

⁹ Jaadi famooro sefano ocoovadiivuunobuunati saatocho caatiniminaa gañiivuuhi fariseomijaagodi iicaumo. Jaamoro nuuhi: Jaani imitino moonitihii. Jaabofañodi baacho gaija iimaahi. Moocaani toomominaafi baacho iimaahi. Jaanegui Moocaanimaryo momoonicasidino, noomoro

¹⁰ sefano jenaucasihicaumo. Jaaneri ihamocasiminaa aivojii bo ñihicuguuhi Pabloco fahigovati agallicujirunoti. Jaaboro ihamocasiminaaco tajiibaubo diitofeeneti Pabloco ñicimoro civojafaño siino isatyequi.

¹¹ Jaano sifucuti Pablojaa Aivojii bo Jesu asaaboro nuuhi: Quehecuto Pablo. Uuditi jino Jerusalefaño idiimaabadi tolliro Roma cuumijaago di-imateji, nooboro.

Pabloco Igaicaauqui Afajinicasiumo.

¹² Jaanaa sifucuti sanoodimoo judiomi iimaacasiuhii Pabloco igaiicaauqui. Jaamoro imitino unuonofañodi nuumo: Mamachujitihii, mahadujitihii icano diiboco magaicaautinohachuta, noomoro.

¹³ Jaamou tolli unuumo cuarentadimou tolli esamaaiumo.

14 Jaanobuunati sacerdotemi aivoj#bojaago, judiomi quillahuto icamo-
jaago ufuumoro diitoco nuumo: Miihai munuucuuhi iimitinofañodi Pabloco
magaicautinohachuta mamachujitíhi, noomoro.

15 Jaanegui amiihai fagominaama mofoomoro amocasiminaa aivoj#boco
civohogo midilluto diiboco isivaqui amiihai imefeenevi, siino imino diiboco
midilluqui, noomoro. Jaabo Pablo gaseti#bo imegaro miihai mihimibaivucu-
uji diiboco magaicaaqui, noomoro.

16 Jaanoco Pablo nago achi uguubuuboro icivojafa fuubo Pabloco
ij#beguequi.

17 Jaanegui Pablo saatohoti aivojitoco ocoovauboro nuuhi: Jaanico
sicafeico masatyo imiya aivoj#bojaago siinoco diiboco ij#beguequi,
nooboro.

18 Jaanegui tosicafeico ihaivoj#bojaa asatyuuboro nuuhi: Pablo
civojafañoti uco galluhi jaani sicafeico dijaago sivaqui icova siinoco
ij#beguequi, nooboro.

19 Jaanegui ihaivoj#bo tosicafeico ihuseti agaayiciuboro sihigovi diiboco
asatyuuboro dilluui: ¿Milli uco neejirahi? nooboro.

20 Jaanegui isicafevi nuuhi: Judiomi esamaaihi ico idilluqui civohogo
Pabloco satyequi fagominaa imefeenevi. Jaamo jilli ico neeji: Siino mi-
himeguehi imino diiboco midillunoco, noomoro.

21 Jaarumoco miyaaveguejirahana, sihidi cuarenta janaanici#vi icamo
teemeji Pabloco. Jaamo imitino onoonofañodiva machujitimo, adujitimo
icano Pabloco agaicaautinohachuta. Jaamo imibaicinicuumo ij#hova: Jiihi,
Pabloco galluji, eenejinoco otoomomo, nooboro.

22 Jaanegui ihaivoj#bo isicafeico ifitacuuboro nuuhi: Di#beguedino
miihaiñobaco jino uco idi#bogonoco, nooboro.

Pabloco Galluumo Felix Onoobojaago.

23 Jaadi ihaivoj#bo coovauhi saatsi aivoj#tisico. Jaaboro diitisico nuuhi:
Mihimibaivusu doscientodimo amocasiminaa baadi efeejimoco, bu seten-
tadimo jeejimiri efeejimoco, bu doscientodimo aamiganoma efeejimoco
icano Cesarea cuumivi tufucuro ifeequi, nooboro.

24 Jaamoma ihaivoj#bo galluhi Pabloco jeejiri ifeequi. Imino Pablo tahi
ihifetequi aivoj#bo Felix onoobojaago.

25 Jaaboro diitoma galluubo aameque jilli onoohaameque:

26 Uujoho Claudio Liso, imino iijico galluui ij#hoho idiimihusene aivoj#bo
idiicaabo Felixjaago.

27 Jaani Pabloco judiomi icivojanimoro diiboco gaicaaujirahi. Jaarunaa
romanoobo iicanoco uguubuuboro, soldaomima ofooboro diiboco taajasuhi
judiomi useti.

28 Jaadi diiboco judiomi fagominaa imegavi satyehinihi jinejeque diibediti
ihiimaanoco gaajaqui.

29 Jaarunaa judiomi taj#bajihalliti idilluhicaunoco agaajauboro milli
nuutíhi: Toonohalliti magaicaaujirunoco, micivojaanijirunoco icano uujoho
atymetíhi.

30 Jaarunaa diiboco agaicaaujinoco uguubuuboro jino galluui dijaago.
Tolliro bu jito diibediti ihiimaahicamoco dijaa galluui tahi dihimefeenevi
diibediti ihiimaaqi. Tahi imino diica, nooboro.

31 Jaanegui ihamocasiminaaco ihaivoj#bo unuubadi fucu satyumo
Pabloco Antipatri cuumivi.

³² Jaano sifucuti ihamocasiminaa baadi ufuumo uumiumo dojicuviro icivojajaago. Jaanoti jeejimiri ufuumo Pabloma fuuhi.

³³ Jaamo Cesarea cuumivi ifutuudi aivojübo Felix onooboco aciumo Pabloco toohaamema.

³⁴ Jaahaameque emecuboro ihaivojübo dilluui Pabloco: ¿Cuucaoobo ijoho? nooboro. Jaadi gaajaubo Cilicia jünijeoobo iicanoco.

³⁵ Jaanegui nuubo: Jisumi uco idiibogonoco guubunicitih. Jaanoti jarihiica iditi ihiimaamo asaadi ijoho onoonoco bu guubuniciji, nooboro Pabloco ficusuubo Herode palaciojafaño, toomominaa diiboco itemequi.

24

Pablo Aivojübo Felix Imefeenevi Iimaahi.

¹ Jaadi sahuse fucuvabuunati Anania onoobo sacerdotemi aivojübo ifutuui sanoodimo quillahutoma Cesarea cuumivi. Jaamoma saafi iimaaminaafi Tertulo onoobo saauhi. Jaamo agaseudi aivojübo imefeenevi ujulleecamaaiumoro Pablohallivi imitino iimaamo.

² Jaanaa Pabloco agasesuudi Tertulo onoobo ticovauhi ihiimaaubo jilli nooboro: Aivojübo Felixco, imino aivo ijoho aivojübo mühaico teemehi. Jaamaño aivo sajeebii mihicahi imino mühaico atajübamaño.

³ Jaanoco fanooro aivo imino magaayicahi fahigova ijoho aivojübo Felix idiimihuseebe idiicanoco.

⁴ Jaabo uuchuvotiübo diicatiqui imeguehi ajashuno üma ihiimaanoco.

⁵ Mühai jaani Pabloco magajacuhi gañuhusuno isiramaaihicanoco. Jaabo fahigovavi judiomico dugaacusuboro feehicahi, nazarenomi dugaavominaa aivojübo iicamaño.

⁶ Jaamaño templojaco mihininjiruubo. Jaarunaa mühai diiboco magayicuhi diiboco midilluqui motajübaji onoobadi.

⁷ Jaarunaa amocasiminaa aivojübo Lisio onoobo asauboro sefano dumitüchui mühaiti.

⁸ Jaabo ihamocasiminaa aivojübo galluui, Pabloditi ihiimaamoco, dihimefeenevi diibediti ihiimaaqü. Jaabo eneecau üro diiboco dillu. Jaabo üro gaajahi mühai monoono miyaano icanoco, nooboro.

⁹ Jaanoco paryi judiom: Aivo miyaano, neehicauhi.

¹⁰ Jaanegui ihaivojübo Felix Pabloco tajübauhi ihiimaaqü.

Jaanegui Pablo nuuhi: Aivo imeguehi dihimefeenevi ihiimaanoco. Ico uujoho gaajahi sücijetiro jücuumi aivojübo idiicanoco.

¹¹ Jaabo eneecahicau bu üro dilluubo gaaja uujoho Jerusalevi Moocaanico imequi asaahinübo agasehininoti fahuseeci motihaiti mifucuci idüno fucuvoro iicanoco.

¹² Jaaruubo uujoho ejenaaubo templojafaño, sinagogajafaño, tuucumifeenevi buhigüeeje icano ñaaisuboro ofoonoco atyimetimo.

¹³ Jaamo jino uuditü iimaano miyaano icatino.

¹⁴ Jaanoti naha miyaano uujoho tadimühai Caani Moocaani iicaaboco jeeçivehicahi bohono jühai onoobadi. Jaanoco oono diito dugaacuminaa neehicahi. Jaarunaa jilli uujoho Moocaani iimaaminaa aamenefaño, bu Moocaani tajübano aamenefaño iicanoco miyaaveguehi.

¹⁵ Jaabo uujoho tolliro Moocaanico miyaaveguehi diitobadiro. Jaabo teemehi paryi uchuumucumo iimifimo, bu iimitifimo icano ubuheetejinoco.

¹⁶ Jaamaño uujoho quehecuno tajebeñico ficuhicahi Moocaani imefeenevi, bu miyaminaa imefeenevi icano imino icaqui.

¹⁷ Jaabo uujoho siicumijeri igooboro efeehecadí taacuumijaago saahinihi judiomico nihibamico aciqui, Moocanidi jeecivoco ficuqui icano.

¹⁸ Jaanoco uujoho eheetavuubo templojafaño icaunaaca judiomí Asia jiniñeti asaauco uco templojafaño atyimeuhi tafico iimibachuuboco. Jaaruubo miyaminaama sihidi igaivuutihí, ñaasisuuboro icautihí icano.

¹⁹ ¿Jaamo judiomí Asia jiniñeoto collihi saatihí jinoovi dihimefeenevi ihimaavamo uuditi imitino iicanoco eesicinihachijí?

²⁰ Jaanoti jito asaamoco dillu ¿Naa milli judiomí fagominaa imefeenevi iicahinisumi uco gaajacihinimo imitino iicanoco?

²¹ Ivi idiñoro uujoho diito imefeenevi iicahinisumi sefano nuuhi: Uujoho uchuumucumo ubuheetejinoco imiyaavogonoco fine magaaajauco uco midil-luhi jaachijí, ivi uujoho nuuhi diito imefeenevi iicasumi, nooboro.

²² Jaanoco Felix uguubuuboro milli nuutiño. Cristota imiyaavogonoco agaajauboro nuubo: Jari amocasiminaa aivojñibo Lisio asaadi toonoti imino uujoho gaajaji, nooboro.

²³ Jaaboro Felix saafi aivojñiboco galluui Pabloco palaciojafaño ijñhacuqui. Jaaruubo civojaminaafibadi icautihí. Jaabo toojafa icaunohachuta igataavominaa diiboco meecitehicaui diiboco siinoco ihaciqui.

²⁴ Jaadi goovacutinoti Felix mogai judiomíogo Drusila onoogoma saauhi. Jaaboro Pabloco cuuhuvauhi diibojaa asaaboro Jesucristoco mimiyaavogonoti diiboco ijñbogonoco iguubuuqui.

²⁵ Jaabo Pablo iticovono ifiiti, bu moficoro miguiñoninoti, bu ufucu Moocaani mohimíti jaadufucu icajinoti icano Pablo ijñbuguunoti Felix ihigutuuboro nuuhi: Difo. Ufucu jei, ¿cuscumihacho ico siino cuuhuvají? nuubo.

²⁶ Jaadi Felix esamaaihicaui: Fine Pablo uco nihibamico acijñibo diiboco sinaayuqui, nooboro Pabloco fiiva foova cuuhuvahicaubo diiboma ihimaauqui.

²⁷ Jaadi mificabaci afatyuudi Felixco bohobavaubo saafi aivojñibo Porcio Festo onoo. Jaanegui Felix judiomíma imino iicaqui Pabloco civojafañoro ficuubo iinusutiñboro.

25

Festo Onoo Imefeenevi Pablo Icaui.

¹ Jaabo Festo mifucuci, safucu idiño aivojñiboti icacuudi fuubo Cesareati Jerusalevi.

² Jahigo sacerdotemí aivojñito judiomí obocifimo iicamo, Pablohallivi imitino iimaauco.

³ Jaamoro Festoco dillumo Pabloco Jerusalejaagovi ihicitequi, ññfurumo Pabloco jñhaiví igaicaasuqui.

⁴ Jaarunaa Festo iimusuhi: Pablo Cesareavi civojafaño icahi. Tolliro uujoho goovano feeji tahigo.

⁵ Jaanegui amíhai aivojñito uuma Cesareavi feeji diibedití imitino iicahicanoco ihimaauqui. Miyaano diibo imitino iicahicahachijí, nooboro.

⁶ Jaabo Festo Jerusalevi fahuseeci fucuva ticovoviro fine icacuui. Jaadi siino Cesareavi uumiubo. Jaano sifucuti ihaivojñi icagahallivi acasiñvuuboro Pabloco cuuhuvaubo.

⁷ Jaabo Pablo agaseudi, Jerusaleti asaaumo judiomĩ diibojaa igaivuhi. Jaamo iimaacasiuhi siibadijere aivo imitino Pabloditi. Jaarunoco inisuurunofaño miyaano icautinoco.

⁸ Jaanegui Pablo ihallivi iimaauhi: Uujoho judiomĩditi, templojaditi, bu romanomĩ aivojĩbo Cesarditi icano imitino iimaatatihĩ, nooboro.

⁹ Jaanegui Festo Pablocodilluhi judiomĩma imino iicanoco iimuguuboro: ¿Naa dimeguehi Jerusalevi ofoonoco ico uujoho tahĩ dilluqui? nooboro.

¹⁰ Jaanegui Pablo iimusuhi: Uujoho jinoovi aivojĩbo Cesar onoobo tajĩbamañeri icahi imino uco idilluqui ĩro imino gaajacuhi imitino judiomĩti ihiiimaatinoco.

¹¹ Jaanoti miyaano imitino omoonihachijĩ jaafa uco magaicaau. Jaanoti sicamañoooci ihiiimaahicahachijĩ diito usefaño mĩhaiñoooba uco acijitihĩ. Jaanegui imeguehi romanomĩ aivojĩbo Cesar onoobo uco idillunoco, nooboro.

¹² Jaanegui toonobuunati Festo ifajĩniminaama ihiiimauboro Pablocod nuuhi: Ico romanomĩ aivojĩbo imefeenevi idillunoco dimeguehi. Jaanegui romanomĩ aivojĩbojaago ĩjoho feeji, nooboro.

Pablo Aivojĩbo Agripa Onoobo Imefeenevi Icauhi.

¹³ Jaanobuunati aivojĩbo Agripa onoobo Berenice onoogoma ĩfutuhi Cesareavi Festocod abaatuumisi.

¹⁴ Jaamisi tahĩ gueene fucuva icauhi. Jaabo Agripa onooboco Festo Pabloditi ĩjĩbuguuboro nuuhi: Jineeri icaabo saafi Felix civojafaño ificuhĩbo.

¹⁵ Jaabohallivi sacerdotemĩ aivojito, quillahuto icamo dilluui diiboco imitino imooniqui Jerusalevi uujoho iicahinisumi. Jaamo imuguuhi uujoho diiboco agaicaausujinoco.

¹⁶ Jaanegui uujoho nuuhi: Mĩhai romanomĩ mejeevamaaitihĩ ticovono miyaminaafico magaicaunoco. Iticonĩ diiboco diibohallivi imitino ihiiimaano imefeene ifihallivi ihiiimaqui, mificuutinohachuta, nooboro.

¹⁷ Jaanegui diito jimañovi asaahinisumi uujoho gueenene icatĩbo sifucuti tatyajĩbamañoti cuuhuvauhi diibo Pablocod.

¹⁸ Jaabediti diito iimaano aivo iimitinoco nuutihĩ uujoho esamaaiubadi icautino.

¹⁹ Idĩnocoro diibediti neehicaumo jilli diito iimaa iijitiro, bu tolliro Jesu uchuumuuboco Pablo buheebe eneehicaunotiro icano.

²⁰ Jaanoco, uujoho milli fine mooniji, onoomaño Pablocod dilluhi: ¿Naa Jerusalevi diimeguehi ofoonoco, tahĩ ico idilluqui? nooboro.

²¹ Jaarunaa Pablo imuguuhi aivojĩbo Cesar Augusto onoobo diiboco idillunoco. Jaanegui uujoho diiboco civojafañoro ficuui. ¿Cusumihacho diibo Cesar Augustojaago galluqui? nooboro.

²² Jaanegui Agripa onoobo Festocod nuuhi: Uujoho tolliro diiboco uguubuunicinoco imeguehi, nooboro.

Jaanegui Festo ihiiimusuboro nuuhi: Civohogod diiboco jei guubuunici, nooboro.

²³ Jaano sifucuti Agripa, Berenice icamisi atajĩbafimañovi aivo sihidi jeevano ĩfutumisi miyaminaa diitisico iimuunofeenedi. Jaamisima saamo amocasiminaa aivojito, bu tuucuumio bocifimo icano. Jaanobuunati Festo Pablocod cuuhuvauhi.

²⁴ Jaaboro Festo nuuhi: Aivojĩbo Agripa, famooro jino mĩhaima mihicamo, memeece jaanico. Jaaniditi sihidi judiomĩ Jerusalevi, bu Cesareavi icano uuma iimaahinihi. Jaafa guijeebe, sefano noomoro.

²⁵ Jaarunaa uudi jinejebaco imitino moonihicatiibo. ¿Milliti bu jaaboco magaicaaujirahi? Jaabo inoro imeguehiniiibo aivojiiibo Augusto diiboco idillunoco. Jaanegui diiboco diibojaago galluuji.

²⁶ Jaarunaa chahano diibo aivojiiibojaago acaatinijiruno diibohallivi. Jaanegui tahaivojiiibo, Agripa, dihimefeenevi diiboco sivahi. Jaabo ijoho diiboco idilluudi fine diibohallivi iicanoco caatiniji.

²⁷ Miïro uudi imitino civojaminaafico agalluuno aivojiiibojaago milli diibediti icanoco jiiibogotiiibo, nooboro.

26

Pablo Aivojiiibo Agripa Imefeenevi Iimaauhi.

¹ Jaanegui Agripa Pabloco nuuhi: Hiro diimaa, nooboro.

Jaanegui Pablo ihuseque agaŋiicyicuboro ticovauhi jilli iimaaubo:

² Aivojiiibo Agripa aivo imo imo icahi dihimefeenevi tafihallivi ihiimaaboro jiiibeguequi famooro judiomi uuditi ihiimaahicanoco.

³ Fanoocoro ijoho imino gaajahi paryi judiomi jeevamaajeque, tolliro fanooro mihiimaaninoco icanano. Jaanegui ico dilluhi uco guubuniciqui siicuno.

⁴ Miïro famooro judiomi uco seemenetiro gaajauhi. Iticoni taacuumivi iicahicanoco, bu Jerusalemivi iicahicaunoco icanano.

⁵ Jaanoco bu diito gaajahi jaafa jaanoco iimogochiiji imidiusumi fariseobadi iicaunoco jiiibogomo. Jaamo miŋhai fariseomi mihicamo Moocaanico saatoŋo janaanici aivo imino mejeecivonicihi.

⁶ Jaanegui uujoho miyaaveguehi Moocaani uchuumucumoco siino ubuheetesujinoco. Mohimegaotoco Moocaani unuubadi. Jinhalliti jino uco sivamo ihaamiqui.

⁷ Jaamaŋo miïro Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicumiiici icanano iicamo. Toono imiyaavejinoco ootomomo Moocaanico jeecivehicahi cuujehachuta, fucuhachuta icanano. Jaanoco uujoho imiyaavogonohalliti uuditi judiomi jisumi imitino iimaahi.

⁸ Ijoho aivojiiibo Agripa, ¿nacu amiŋhai judiomi mimiyaavogotihini Moocaani uchuumucumoco ubuheetesujinoco?

Pablo Cristotaco Idaasuno Omoonihicaunoco Jiiibugui.

⁹ Miïro uujoho iticoni imino moonihini nooboro Jesu Nazareoobo momohalliti sihidi imitino miyaminaaco moonihicauhi.

¹⁰ Jilli uujoho moonihicauhi Jerusalemivi, sacerdotemi aivojito iijiti civojafaŋo ficuhicauhi sihidi Cristoco imiyaavogomoco. Jaamoco agaicaaumofaŋodi uujoho icahicauhi.

¹¹ Jaaboro Cristotaco sihidi aamihicauhi paryi sinagogajanofaŋo, imiyaavogoco jeevesusuqui, nooboro. Bu uujoho aivo sihidi isifiratooboro diitoco bucasihicauhi fahigova jiiinijenedi.

Pablo Siino Jiiibeguehi Cristoco Agaayiciunoco.

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² Jaabo tooneguuiharo fuuhi Damascavi sacerdotemi aivojito iijico uco aacumoro agalluuneguiiha.

¹³ Jaabo aivojiiibo Agripa, uujoho jiihairi fuunaaca gadiciba niquejefaŋoti uco sefano achicuno sano uuma ufuumoma, nihiba aachicino janaanici icanano sefano namecuno.

14 Jaaneri famooro baavi mahaifuuhi. Jaanobuunati niquejefañoti guubuhi uco hebreo iijiri unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasihí? ĩro difiico daivuvusuhi oono Buey ihabajaabo iimogobadi iicanoco imogotĩboro inoro fegai niquequeque itivadiivooboro iicani cibadi, unuunoco.

15 Jaanegui uujoho nuuhi: ¿Mijoho ijoho, aivojĩbo? nooboro. Jaanegui Aivojĩbo uco nuuhi: Uujoho Jesu. Jaaboco ijoho uco bucasihí.

16 Jisumiro gañiivo. Toonegui ĩvi uujoho buhugaavehi uco deeci vequi fanocoro uuditĩ adaatyimecunoco, tolliro adaatyimejinoco icano dĩbeguequi.

17 Jaabo ico uujoho taajasuji judiomĩ useti, bu judiomĩ iicatimo useti icano. Jaamojaago ico galluhi jisumi diito aallĩnoco faayicisuqui.

18 Jaamo imitino icacutimo iicaqui cıvonoguiinodi igotimo sesehi iicacuquĩ Satanasco ejeevesumoro Moocaanima iicaqui. Jaamo uco imiyaavogomoro agaayicimo imitico buusuji Moocaani iciumofeenevi iicaqui, nooboro.

Pablo Gaijafaño Unuunoco Miyaavuguuhi.

19 Jaanegui, aivojĩbo Agripa, uujoho niquejeti gaijafaño aatyimeunoco miyaavuguuhi.

20 Jaaboro jĩbeguehicauhi iticonĩ Damasca cuumivi. Jaadi jĩbeguehicauhi Jerusale cuumivi, bu fahigova Judea jiinijevi icano, bu tolliro judiomĩ iicatimoco icano. Jaamo famocoro jĩbeguehicauhi iimitico ejeevesumoro Moocaanijaagoviro iicaqui. Jaamoro imino iicanoco toonofañodi ihĩfusuqui.

21 Jinhalliti judiomĩ uco templojafaño agaayicimoro gaicaaujirahi.

22 Jaarunaa Moocaani uco aamuseneri jisu imino jĩbeguehi paryĩ miyaminaaco obocifitimoco, obocifimoco icano. Jaanoco tolliro fahijĩvaro jĩbeguehicaui siibadi jĩbogotĩbo Moocaani iimaaminaa, bu Moise icamo jilli iicajino unuubadi.

23 Cristoditi numo Cristo asaadi idaasuno icajiibo. Jaadi chuumucuruubo buheetejiibo, uchuumucumo ubuheetejinoco iticoniibo. Jaanoco jilli jĩbuguubo mataajainoco judiomidi, bu tolliro judiomĩ iicatimedi icano, nooboro.

Pablo Imuguuhi Agripa Onoobo Cristoco Agaayicinoco.

24 Jilli Pablo unuunegui Festo sefano nuuhi: Pablo fine ijoho jilli deegavehi. Toono sihidi agaajano ico jeegavusuhi, nooboro.

25 Jaanegui Pablo nuuhi: Idiimihuseebe Festo, uujoho jeegavotihĩ. Imino eesamaaiboro miyaanoco neehi.

26 Jaani jino aivojĩbo Agripa iicaabo toonoco imino gaajahi. Jaanegui jino diibo imefeenevi ĩhicugotĩboro iimaahi. Jaanoco diibo tolliro gaajahi fanoro toovono iicatinoco.

27 Jaanegui aivojĩbo Agripa ico dilluui: ¿Naa Moocaani iimaaminaa unuunoco miyaaveguehi? Fine miyaaveguehi, nuubo.

28 Jaanegui Agripa Pabloco nuuhi: ¿Millĩ nacu ajashuno idiimaaneri uco fine miyaavugusujĩ? nooboro.

29 Jaanegui Pablo nuuhi: Uujoho Moocaanico dilluui, sihidi ihimaaneri, ajashuno ihimaaneri icano mimiyaaveguequi. Jaabo ĩro icatino, paryĩ jaachijĩ jino uco uguubuunicimo, bu tolliro uubadi iicaqui. Jaarumo jilli uubadi jĩgaiñehiri sisicinĩtimo iicaqui, nooboro.

30 Jilli Pablo unuunobuunati aivojĩbo Agripa, bu aivojĩbo Festo, bu Berenice, bu famooro toono iicaumo icano agañiivuumoro

³¹ fuumo sihigovi. Jaamoro toonoti sanoomiro ihiimaacasimoro noocasi-hicaumo: Jaani imitino moonihicatiĩbo. ¿Milliti bu jaaboco magacaaujirahi? ¿Milliti bu micivojanijirahi? noomoro.

³² Jaanegui Agripa nuuhi Festoco: Fine misinaayujirahi jaanico inoro romano aivojiĩbo Cesar uco idillunoco imeguehi, inuutiruva, nooboro.

27

Pabloco Galluumo Roma Cuumijaago.

¹ Jaadi miihaico Italia jiiñivevi igalluucui aciumo Pablo saatoho civojaminaa iicamoco saafi aivojiĩbo Julio onooboco. Jaabou Julio ijeevadio amocasiminaa Augusto onoomo amocasiminaa aivojiĩbo iicaubo.

² Jaamo Adramitio cuumi meenegari mufuuhi, Asia cuuminoco muuaijiniri iicamicujeque emeecituugari. Tolliro Aristacu onoobo Tesalonica cuumioobo, Macedonia jiiñjeoobo miihaima fuuhi.

³ Jaano sesevedi Sidon onoomicuvi mihifutuhi. Jaamañovi Julio Pabloco imino omooniboro galluuhi inahaboniminaaco imeecitequi diiboco sinehejeti ihaciqui.

⁴ Jaadi tomicuti mufuumo Chipre onochugaico mafatyuhi monani-agueneri iicachugaico sihidi guibuhuba miihaico sihigoviro asatyuneri.

⁵ Jaadi Cilicia jiiñijeque, bu Panfilia jiiñijeque icano mafatumoro mihifutuuhi Mira unuucuumivi, Licia jiiñivevi.

⁶ Jahigo amocasiminaa aivojiĩbo Alejandria meenegaco atyimeuhi Italia jiiñivevi ufuugaco. Jaaboro miihaico togafaño jicafutusuubo mefeequi.

⁷ Jaadi guiraafucuva mihiguunobuunati sihidi jeevanoti mihifutuuhi Gnido cuumi onegueehivi. Jaanaa guibuhuba sihidi iicaunegui sihigodi mufuumo Salmon onoouumi onegueehidi, Creta onochugaihallidi mafatyuhi.

⁸ Jaarunaa sihidi jeevaneri mufuumo mihifutuuhi Imimicu onoomicuvi Lasea cuumi fiitino.

⁹ Jaamo gueenene tahi mihicaumaño ñihicucuuno muuairi mufuujino jiiñija guibuhubama iicacuujino ifiiticumaño. Jaanegui Pablo diitoco afajiĩnuboro nuuhi:

¹⁰ Amiihaico gaifimico neehi: Ñihicuno aivo sihidi jeevaneri mefeeji. Jaaneri meenega ifiimaaveneri sihidi sineheje gañicafeteji, jaabadiro saatoho miyaminaa ifino gañicafeteji icano, nooboro.

¹¹ Jaarunoco Pabloco ihamocasiminaa aivojiĩbo miyaavugutihi. Jaaboro imeenega abajaabo, toga ticuvusuminaafi icano unuunocoro miyaavuguhi.

¹² Jaanaa guiraamo nuuhi: Imitatimicu jiiñijadihivi. Jaanegui masiigo mufuucucui jinooti Creta jiiñivevi Fenice micuvi mihifetequi, noomoro. Tomañoti noreste, sureste icañigo ñfuvusuhicauneguiiha, tomicuvi jiiñijaco mafatyequi.

Sihidi Guibuhuba Muuifeenevi.

¹³ Jaadi guibuhuba siicuiiba surjaagoti iguibunegui: Imino fine mefeeji, noomoro mufuuhi Creta chugai fiitinodi.

¹⁴ Jaanobuunati gueenejisunoti momeenegahallivi sefano guibuhuba saauhi, aivo sefano guibuhuba Noreste onoguibuhuba.

¹⁵ Jaano sefano guibuhuba miihaico agaayicinoro ñgusuutinegui mejeevesucuuhi. Jaaneri miihaico iguibuhuba sihigoviro satyucuuhi.

16 Jaamo mafatyuhi ajashuchugai Clauda onoochugai bujinaagodi igubuhuba sefano achahauhigodi. Jaamoro sihidi jeevanoti imidi meenegaco imino mudujeniuhi iguiraagati.

17 Jaadi ihajashugaco caamo iguiraagajinibaavi duujenumo. Jaamoro iguiraagaco sisiumo gaibaineri ifaaga agallivujiruneguiha. Jaamoro muuaifaño jiniigaibaaho Sirte onobaahohallivi ifigatyujirunoco inihicugumoro imeenega gaachehuco niitusuumo guibuhuba sihigoviro diitoco isatyequi.

18 Jaano sifucuti guibuhuba icauhiica sefano. Jaanegui imeenegañaonoco gaifficiumo muuaifaño.

19 Jaano sifucuti bu famooro siino magaifficiumo togaonehejeque muuaifaño.

20 Jaamo fiiva fucuva mahatyimehicautihi nihibaco meeciri icanoco sihidi guibuhuba iicaumaño. Jaamoro: Mataajajitihine, munuuihi.

21 Jaamo guenene amachucutinegui Pablo diitofenevi ujulleveuboro nuuhi: Imino uujoho eneehininoco muguubuhiniruva Creta chugaivi masaajitirahi. Jaarunaa masaamaño idaasuno mihihahi monehejeque magaifficiumo.

22 Jaarunaa nihicugotimo quehecuno mihica. Saatohobati miguijevejitihine idigaaro meenega fiimaveji.

23 Jaanoco uujoho gaajacihine Moocanico ejeecevehicaabofañodi uujoho icamaño. Jaabo itoomominaafico tajaago agalluubo fucu uco neehi:

24 Pablo diguetejirahana, romano aivojubo imefeenevi dihihifeteji. Tolliro difañodi iri Moocani taajasuji famooro ima meenegañaño iicamoco, nooboro.

25 Jaanegui quehecuno mihica nihicugotimo. Uco Moocani itoomominaafañodi onobadi iicajinoco miyaaveguehi.

26 Jaarunaa mihaico sachugaivi gañijino guibuhuba, nooboro.

27 Jaadi mijaguisichachuta mihigucudi Adria muuavi mihifutuuihi. Jaamañovi sihigovi agañino, sihigovi agañino fuuhi. Jaanaa toga dudicamaajeminaa fucufenevi gaajacuumo jinijeti ifiitivunoco.

28 Jaamoro uuvumo imuuai faicuvaco. Jaarunaa treinta y seis metrohachuta inifaihu faicuva icauhi. Jaano janaanici siino uuvumo. Jaarunaa veintisiete metrohachuta inifaihu faicuva icauhi.

29 Jaanegui guisihallivi imeenegaco agañijirunoco iiguuumoro igueenemehejedino obocinonoco toga dojicugati udujenimoro imuuifaño gañiumo sihi footiga iicaqui. Jaamoro tuuumo isesevequi.

30 Jaamoro toga dudicamaajeminaa togati itaajaqui mooniuihi ihajashugaco togati imuuifaño iniitusuumoro isivi ifeequi. Jaamoro ibocisutaco niitusumobadi nijequeogati mooniumo abañisumo.

31 Jaanegui Pablo ihamocasiminaa aivojiboco nuuhi: Diito meenegati ofoohachijini: amihai mataajajitihine, nooboro.

32 Jaanegui ihamocasiminaa ihajashuga sisitaaco iquitiumoro togaco muuaifaño gañiuihi.

33 Jaadi Pablo cuujetavi diitoco nuuhi: Aivo guenene mijaguisicimicigacutihi, bu mamachucutihi icano.

34 Jaanegui amihai neehi: Mamachuqui. Jaamo mamachumoro mataajahi. Miho saatohoba milli icacujitihine, nooboro

35 Pablo maahuco agaayicuboro Moocanima iimaauhi diito imefeenevi. Jaadi toonoco iquisicuboro machuubo,

³⁶ bu tolliro famooro amachumoro imo imo minifutuuhi.

³⁷ Jaamo miñhai meenegafaño mihicauhi doscientas setenta y seisdimo miyaminaa.

³⁸ Jaadi machuta iicaunoco muuaifaño gañi#umo imeenega ijadijetequi.

Meenega Niituhi Muuaifaño.

³⁹ Jaanaa eseseveudi toga dudicamaajeminaa gaajautimo comañoo jiniñerihacho mihicaunoco. Jaadi ifadicaico atyimeumo. Jaamañovi jiniñgaibaaho icauhi. Jaanegui: Tomaño macañaveji, nuumo.

⁴⁰ Jaadi imeenega duujeneque quitumo. Jaaneri ibocisutano muuaifañoro fitanamaaiuhi. Jaasumiro sinaayumo ibuhuduganoco imeenegaco iticivusuqui. Jaamoro imegaogaachehuco guibuhuba naagonovi miniyuumo. Jaaneri fiitivuga jiniñgaibaahojaagovi.

⁴¹ Jaadi ifutumo samaño fahigovaciti sefano cucumañovi. Jaaneri jiniñgaibaahohallivi nijequeoga fiigatyuhi cuhufono. Jaaneri dojicuoga gatahunamaaiuhi sefano tyuucai icauñeri.

⁴² Jaanegui ihamocasiminaa gaisiraicujirahi icivojaminaaco isimoro ataa-jauruneguiiha.

⁴³ Jaarunaa diito aivojii#o Pabloco itaajasuqui milli moonisuutihi. Jaaboro iisico agaajamoco iticoni tajii#baubo muuaifaño acasiniivomoro ijiniñja iisiqui.

⁴⁴ Jaadi saatoho agaajatimoco tajii#baubo cubujeneri, bu imeenega udu-javanamaaiubujeneri ifeequi. Jaaneri famooro ataaajumoro jiniñjevi ifutumo.

28

Pablo Malta Onoochugaivi Icauhi.

¹ Jaamo famooro mataajacuudi tuchugai Malta onoochugai iicanoco mag-aajacuihi.

² Jaamo toojiniñjeoto imino miñhaico gaayiciuhi. Jaamoro sihidi niija siñcura icaneri mihicahicauneguiiha ciiñgaico miñhaidi ebasumo. Jaamoro miñhaico famoocoro feemesuumo.

³ Jaanaa Pablo icuihi cuuhafene ifiigañoco. Jaaboro ciiñgaifaño cabicuubo. Jaanaaca toono aigucuri toonoti jiniñimo iinuuhi. Jaaboro Pabloco ihuseti eheedumañoviro guenene feetuciniubo.

⁴ Jaanoco tuchugai miyaminaa atyimeuhi ijiinimo Pablo useti efeeduciniunoco. Jaamoro ihiimaacasiunomoro nuumo: Miyaano jahi jaani gaicaauminaafi. Jaamaño muuaifaño ifiimaavonoti ataaajacuruuboco Moocaani imucugai icasujitihi, noomoro.

⁵ Jaaboco Pablo ciiñgaifaño ijiinimoco efeedaiquiyuuboro milli icautihi.

⁶ Jaarunaa famooro esiciniunomoro: Fine ujuurineri cheemejiibo, noomoro. Jaarumo guenene ihesicinuuruhi milli iicacutinegui boobaniunomoro ihesamaajeque. Jaamoro Pabloti nuumo: Fine diibo saafi dios, noomoro.

⁷ Jaano fiitino tuchugai aivojii#o Publico onoobo faguino icauhi. Jaabo miñhaico imino gaayiciuhi mifucuci, safucu icano ticovovi imino miñhaico ficuubo.

⁸ Jaabo Publico caani iguihuvaubo icigaiijefaño icauhi. Jaabo sihidi guihuari, fatiiciri icano icauhi. Jaanegui Pablo diiboco meecituuhi. Jaaboro Moocaanima ihiimaauboro diibohallivi ihuseque ficuubo. Jaaneri tusumiro buheeteubo.

⁹ Jaanobuunati tolliro tuchugairi iicaumo iguihuvamo Pablojaago saauhi diitoco ibuheesuqui.

¹⁰ Jaamoco ubuheesuunoma iicaumo mihaico imino jeevivuui. Jaadi bohoga meenegafaño mijicafutuudi aciumo mihaico sihidi duvirucuco.

Pablo Ifetehi Roma Cuumivi.

¹¹ Jaanobuunati minihibaci, sanihiba icanoti tuchugaiti meenegari muvuhi jinijaco tuchugaivi afatyugari. Jaagau Alejandria jiniije meenega. Jaagahallivi eetavociniumo jihovo diosmi Casto onoo, Polu onoo icamisi ijimi.

¹² Jaagari mufuumo mihifutuui Siracusa onoomicuvi. Jaamañovi mifucuci, safucu idiino mihicauhi.

¹³ Toonoti mufuui Italiajini fitino. Jaadi mihifutuui Regio cuumivi. Jaano sifucuti guibhuba saauhi surjaagoti. Jaano sifucuti mihifutuui Puteoli cuumivi.

¹⁴ Jaamañovi mahatyimeuhi Cristotaco. Jaamo mihaico gaijuhi diitoma mihicaqui sajaguisi ticovovi. Jaadi mufuui Roma cuumivi.

¹⁵ Jaanoco Romari iicaumo Cristota gaajacuuhi mihai tahi mufuunoco. Jaamoro saamo mihaico ootomovaumo. Jaamovi macabivuuhi jiihaivi, Apio naajehasi Tres Tabernas onoomañovi. Jaamoco Pablo aatyimeuboro Moocaanico imuuhi. Jaaboro quehecuto.

¹⁶ Jaadi Romavi mihifutuudi ihamocasiminaa aivojibo icivojaminaaco aciui Roma civojaminaa toomominaa aivojiboco. Jaanoti Pabloco ijeevadi ficuumo saafi amocasiminaafima diiboco iteemequi.

Pablo Romavi Ijibogono.

¹⁷ Jaabo Pablo mifucuci, safucu idiino iicauno nijequeti cuuhuvaubo Romari iicaumo judiomi aivojitoco. Jaamo igaiuumoco Pablo nuuhi: Tafiabomi, uujoho judiomiditi milli iimaatiji, tolliro motadimi jeevamaa-jediti milli iimaatirahi icano. Jaarunaaca Jerusalevi uco romano civojafaño ficuumo.

¹⁸ Jaadi uco idilluumo uuvi imitico atyimeutiji: Jaamoro ¿milliti bu magaaicaujirahi? onoomoro uco sinaayujiruumo.

¹⁹ Jaarunaa judiomi sihidi uuditi imitino ihiiamauneguiha uujoho imuguuhi Roma aivojibo uco idillunoco. Jaaruubo uujoho taacuumiminaahallivi, ¿milli nootiji?

²⁰ Jaanegui amihai cuuhuvahi amihai aatyimeebere iimaaqui. Jaano israelmi imiyaavogobadi uujoho imiyaavogomaño uco jino mahatyimehi jigaiñeri sisiciniboco, nooboro.

²¹ Jaanegui nuumo: Mihai aamebaco magaayicitihi Judea jinijeti iditi imaanoco. Tolliro saatohoba monahabomi judiomi tahigoti agaserumo imitino idiicanoco mihaico jibogotiji.

²² Jaanegui mihimeguchi ijoho edeesamaañoco magaaanoco. Toono bohono iijiti fahigovavi imitino ihiiamaahicanoti muguubuhicanoti, noomoro.

²³ Jaanegui safucuco uuvumo. Jaafucu sihidi miyaminaa gaseuhi Pablo iicaujafaño. Jaamoco fucurotiro Moocaani aivoji iijiti jibogoo suufeniui ijicuuvi. Jaabo Moise tajibafañodi, bu Moocaani iimaaminaa aamenefañodi Jesuditi jibeguehicaubo diitoco imiyaavugusuqui.

²⁴ Jaanoco saatoho miyaavuguhi, jaarunaa saatoho miyaavugutiji icano.

²⁵ Jaamañi sabadiro ihesamaaje iicaumaño Pabloditi fuumo. Jaanegui diitoco Pablo nuuhi: Imino jahi motadimico Moocaani Gaija nuuhi ihimaaminaafi Isiafaenedi. Jilli nooboro:

²⁶ Foobo tomiyaminaaco dinoo: Amiihai fine muguubuji. Jaarunoco magaa-jajitihi. Fine bu mahatyimeji. Jaarunoco mehesicinijitihi.

²⁷ Amiihai jeebii kuhufono iminifotomaño, imitino muguubumo. Amiihai aallino mihicinihi. Jaaneri amiihai aallineri aatyimetimo mihicaji. Bu amiihai nohojiri guubutimo mihicaqui. Bu jaamo amiihai jeebiri gaajatimo mihicaqui. Jaamo tajaago masaamoco uujohe ubuheesujiruneguiha, nooboro. nuubo.

²⁸ Jaanegui amiihai magaaja, jisumitiro Moocaani taajasu jibogoco judiomi iicatimediro iicacuujinoco. Jaanoco diito imino guubuji, nooboro.

²⁹ Jilli Pablo unuunoco uguubumoro toonoti fuumo sanoomiro jenaucasi-moro.*

³⁰ Jaanobuuna Pablo icauhi mificabaci ticovovi sita iijaco iicanohachuta jaaduuboro. Jahi diiboco imeecitomoco imino gaayicihicaubo toojafaño.

³¹ Jaaboro ñihicugotiibo jibeguehicaubo Moocaani aivoji iijico. Tolliro Aivojiibo Jesucristoditi jibeguehicaubo. Jaaruuboco miihaiñooba Pabloco millii neehicautihi.

* **28:29** Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

ROMANOS

Pablo Romanomidi Acaatinuhaame.

Pablo Caatinuhi Romari Iicaja.

Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo jeeɔvominaafi, Moocaani uco ucuuhuvaubo diibo minisuminaafiti icaqui, Moocaani iijico jɔboguequi uco ɔcɔubo.

² Jibogoco Moocaani siɔcɔjetiro ihiimaaminaafeenedi Caatinuhaamefaño unuucuuno.

³ Moocaani Achi Aivojɔbo Jesucristoditi ihiimaano jɔbogo diibo miyaminaa ifiiti iicausumi iɔjɔbogono, Jesucristou aivojɔbo David iyaachimihaioboti icaubo.

⁴ Jaarunaa iimino Gaija imityari jafenɔhi, diibo Moocaani Achi iicanoco. Jaamaño iguijevemeleeneti ubuheeteubo.

⁵ Jesucristofañoɔi Moocaani mihaico iminoco achi diibo momofañoɔi mihaico igalluqui, jaamofeenedi fahigova jinijeminaa uguubumoro imiyaavogomo iicaqui.

⁶ Jaamofeneri tolliro amihai mihicahi Jesucristota miicaqui Moocaani amihai ucuuhuvamo.

⁷ Jino aameque amihaidi caatinɔhi paryi Roma cuumiri mihicamedi. Jaamoco Moocaani agaijɔboro ucuuhuvamo iimino ifima diibedi iicaqui. Moocaani, bu Mohaiɔvojɔbo Jesucristo iicamisi imihuse, sajeebɔ icanoma mihica.

Pablo Roma Jinijeminaaco Abaatonoco Imeguehi.

⁸ Imegaviro ticoniji Jesucristofeenedi paryi amihaihallivi Moocaanico iimehicanoco aaciɔbo amihai miyaavogoti fahigova jinijeminaa iɔjɔbogocasimaño.

⁹ Moocaani uujoho diiboco tajebeɔmaryo ejeeɔvehicaabo Illi jɔbogoco jɔbogooboro iicahicaabo gaajahi diiboma ihiimaahicasumi amihaiditi esafetehicanoco.

¹⁰ Moocaanico dilluhicahi diibo imogohachiiɔi millitihacho tahi jisumi amihai baateji.

¹¹ Imeguehi amihai aatyimeebere amihai jeeɔnoco Moocaani Gajari sefatusuqui. Jaamo janaanici sefano mihicahi.

¹² Tolli imeguehi uujoho fahigovavi mahamusucasinoco jino momiyaavogofañoɔi mihicamo.

¹³ Tañahabomi, imeguehi amihai fahiiɔvaro abaateguehicanoco magajaanoco. Jaarunofaño fanoova uco tihitusuhihichi. Imeguehichi ofoonoco amihaifeenedi saatohoco miyaavugusuqui fahigova jinijevi omoonihicabadi mooniqui.

¹⁴ Uco Moocaani tajiɔbahi famoovahalliviro jɔbogooboro feequi aɔminaa iijico agaajamoco, bu agaajatimoco icano. Tolliro bu fanoovaaco agaajamoco, agaajatimoco icano jɔbogooboro feequi.

¹⁵ Jaamaño uujoho imeguehi taajasubogoco amihai iɔjɔbgonoco paryiɔcɔ amihai Romari mihicamoco.

Jesucristo Jɔbogo Mitya.

16 Uujoho nucufevetihí Jesucristo jibogo iiminoti Moocaani mitya iicañaño paryicino toonoco imiyaavogomoco ataaasuno iicañaño iticoni judiomico, bu tolliro judiomi iicatimoco icano.

17 Jibogo miihaico jibeguehi Moocaani miihaico gaayicíhi momiyaavogoti, Caatinihaameñaño onoobadi: Jaañaño Moocaani agaayicíbo imiyaavogofenedi icaji.

18 Jaañaño Moocaani sifira paryi iimitimo miyaminaahallivi ñihicuno niquejefañoti saahi. Jaañaño diito iimiti diitoco miyaanoco gaajasutihí.

19 Imuguruva imino gaajajirumo Moocaaniti magaajajirunoco. Jaanoco diiboro ifusucuhí,

20 Moocaaniti aatyimeratino gaajacafetjirahi diibo fanoovaaco eheetavuunofenedi. Foovono mahatyimejirahi jinijeque ifiivusuusumiti, diibo Moocaani imityaabo fahijivaro iicanoco. Jaañaño diito siinohallivi agatyavequimaajirunoma chahahi.

21 Jilli Moocaanico gaajacurumo imino diiboco jeevotíhi bu tolliro diiboco imotimo. Jilliro ajaaducafototino esamaajeneriro ijeebino mitahi. Jaañaño iguubutijeebii diitoco civono minifetehi.

22 Magaajahi, unuurumo gaajatíhi.

23 Jilliro Moocaani sihidí ejeevaabo ufucuro ifinijitiboco ejeevotimoro cafaryuhacumo, miyaminaafi ifinifibo ijimiro, bu tolliro joomi ijimiro, jiniimomi ijimiro, paryicino faaboho asimi* ijimiro icano.

24 Jilliti Moocaani diitoco iimiti iimogoviro jeevesuhi toonoco imegueneguiiha. Jaañaño nucufesunoonoco fahigova moonimo.

25 Moocaani miya iijico iimiyavogotimoro sicamañejequere miyaavogomo. Jaamoro Moocaani ifiivusuunocoro ejeevomororo imehicamo, Moocaanico imotimoro idibocoro naha diiboco fahijivaro mihimejiruubo. Fine.

26 Jilliti Moocaani diitoco jeevesuhi unucufesuneheje imogoviro; aivo gaigoomiti miihaiñomaryo gaifimima iicanicino ejeevesumoro sano gaigoomiro fahigovavi icacasihicahi.

27 Jaabadiro buunaji gaifimi gaigoomima iicanicino ejeevesumoro aivo sihidí imogomo sifiima sano gaifimiro iicacasinoco. Sano gaifimiro nucufesunoonoco moonihicahi fahigovavi. Jaañaño toono iimiti jaada ifihalliviro guihuvanehejeque icimo Moocaani afajaneri.

28 Moocaanico eesafototimaño; diitoco iimiti esamaajefañoviro jeevesubo momoonitatinehejeque imooniqui.

29 Fanoova imitima icamo ifico idicunonoomonineheje, imitineheje, sitaanoco imoyicineheje, sitaaco imitino omoonineheje icano. Siinohalliti sitaaco jiiheveme, gaicauufifimo, ibacasififimo, bañififimo, sitaaco jiihevififimo, sicamañehejeque jibocasififimo.

30 Sitaaditi iminotino iimaamo, Moocaanico jiiheveme, sitaaco gajitimo, uujoho sihidí jeevahi noomoro ifico cahacisumo, imitino omoonijinehejequere esamaaimo, caanimico: Jii, nootimo.

31 Aivo esicinitimo, unuucuunoco eheetavotatimo, gajitimo, sitaaco imitino omooninoco iimibachunoco gaajatimo, sitaaco idaasugotimo.

32 Moocaani atajibanoco imino gaajacurumo. Tolli omoonifimo ifinijitino guijeque gaajacurumo. Jaarumo suufenitimo moonihicahi, tolliro sita omooninoco atyimemere imo icahicahi.

* 1:23 Griego iijiri: faaboho asimi igueenemeheje ithaiño iicamo, noono.

2

Moocaani Imino Dugaacufihi.

1 Jilli iicamaño agatyavequimaajirunoma chahahi, ijoho sitaaco imitico udugaacuubo. Ijoho cajaanihacho idiicaruubo, sita: Imitico, onooboro udugaacuubo, iiro bu difiicoro toonofaño gañisuhi sita: Imitico, onooboro bu ijoho tobadiro moonihicahi.

2 Magaajacuhi Moocaani imino udugaacuuboro tolli omoonimoco ijaadaco acifinoco.

3 ¿Nacu ijoho fine deesicinihi: Moocaani idaasuno omooninoti taajaji, onoobo? Jaaboro ijoho sitaaco iimitihalliti idaasuno omoonihicaabo, bu diito omoonibadiro moonihicahi.

4 ¿Nacu ijoho diimogotih Moocaani imihuseque, bu ijaabicifihicanoco; ijoho gaajatih diibo imihuse ico dihimitico ejeevesusujirunoco?

5 Dijeebi aivo ico ucuhufomaño dihimitico deevesugotih. Jaamaño dihalliviro sihidi titibanhi Moocaani ico idaasuno omoonjinoco ufucu atyimecafetejino Moocaani imino udugaacuuboro ijaadaco acijifucuvi.

6 Tusumi jari jaadujilbo famoovaaco iticovoocivi iiminoco omooniboco iimineri, bu iimitinoco omooniboco iimitineri icano.

7 Jaamoco Moocaani imico, bu bocico icano iguinomoco, ifinjitino fi-ivofeenedi iminoco suufenitimo omoonimoco ifinjitino fiivoco acijiibo.

8 Jaanoti sefano idaasuno moonijiibo: Uujoho sihidi jeevahi, onoomoco, jaamoro miyaanoco ijivotimoro iimitinocoro eheetavomoco

9 sihidi aivoma idaasuno icaji paryicino imitinoco omoonihicamedi, imegavi judiomidi, tolliro bu judiomii icatimedi.

10 Jaanoti Moocaani acijiibo imico, bocico, sajeebico icano paryicino imino iicahicamoco, imegavi judiomico, bu jaabadiro judiomii icatimoco icano.

11 Moocaanidi miyaminaa sabadiro iicamaño.

12 Paryicino Moise tajibama achahamo imitico omoonimo finiji totajibama chahamo. Jaanoti Moise tajibama iicacuurumo imitico omoonimo totajibafeenedi dugaacufetejimo ifiniqui.

13 Moocaani gaayicitihi totajibaco jilli ticovono uguubumoco. Jaanoti imino uguubumocoro imino iicamoco gaayicibo.

14 Jaanoti siicumio Moise tajibama chaharumo ijeebitiro Moise tajiba onoobadi moonimo. Jaamo Moise tajibama chaharumo, tolli ijeebi onoobadi omoonino. Toono diitedi tajibabadi jeevahi.

15 Imihiicafeenedi gaajasumo ijeebifaño Moocaani tajibama iicanoco ijeebi diitoco jibeguehi miyaano icanoco. Jaamoco ihesamaajere ufucu jibegueji iminoco, bu imitinoco icano omoonihicanoco.

16 Ufucu Moocaani paryicino miyaminaa toovono omoonihicanoco emeciboro jaaduji Jesucristofeenedi taajasujibogoco uujoho jibogoooboro eenehicabadi.

Judiomii Moise Tajibaguino Icahi.

17 Jaanoti cajaanihacho: Uujoho judiomioobo, onooboro Moise tajibafañodi icahi, bu Moocaani uco gajihii, neehicahi.

18 Jaabo ijoho Moocaani jeebi onoobadi iicanoco gaajahi. Jaaboco ico Moise tajiba gaajasuhi iimino ifiico diiciqui.

19 Jaabo: Uujoho aivo gaajahi, onoomaño diito Moocaanico agaajatimoco jibeguejirahi, bu imitifano iicamoco gaajasujirahibadi deesicinihi.

20 Agaajatimoco jibeguejirahi, bu uguubutimoco fajinijirahi, nooboro deesicinihi, tajibafaño miyaanoco, bu agaajanoco icano agaajamaño.

21 Jaarunofaño ijoho sitaaco idibeguehicaabo, ¿collihi jaabo dificoro dibeguehicatori? Ijoho sitaaco: Mananidino, nooboro idibeguehicaruboo, ¿collihi jaabo nanivahicahi?

22 Ijoho sitaaco: Sifigoma diicajirahana, eneehicaruboo, ¿collihi jaabo ijoho sifigoma diicahicahi? Ijoho sitaaco: Ijinitaco jiheguehi, eneehicaruboo, ¿collihi jaabo jihovono caanimi iijano busumijeque nanihicahi?

23 Tajibafañodi quehe quehe diicarahi. Jaaruboo Moocaanico nu-cufesuhicahi diibo tajiba onoobadi omoonitimaño.

24 Miuro Caatinahaamefaño noono: Amihai tolli mihicamaño judiomi icatimo Moocaaniditi imitino iimaahicahi, noonoro.

25 Moise tajibaco imino mooniruva dimeehe nijequeque iquiticino idi imijirahi. Jaanoti Moise tajibaco imino omoonitihachiji Moocaanita icatimobadi diicahi. Jaanegui imeehe nijeque iquiticinoti jinehejebaco mihicijitirahi?

26 Jaanoti iquiticiratiruboo tajiba onoobadi omoonibo imeehe nijeque iquiticinibobadi gaayicicafetehi quiticiratiruboo.

27 Imeehe nijeque quiticiratiruboo tajiba onoobadi omoonihicaabo ico dihimitico atyimesuji, ijoho tajibaco: Ji, eneehicatori toohaamema diicaruboo, dimeehe nijeque quiticinaruboo icano.

28 Jaabo judioru jaaruboo Moocaani iimogobadi omoonitimaño miya judiobadi jeevatibo. Jaano tolliro quiticinarumo ijeebifañodi imino imiyaavogotimo miya quiticima icatino.

29 Jaanoti naha miya judio iicaabo Moocaani iimogobadi ijeebifañodi omoonibo miya quiticima iicaabo. Jilli aamefaño acaatinibadiro iicaqui icatino, bu mojeebifaño Moocaani Gaija onoobadi miicaqui. Jilli omooniboco miyaminaa imotih, iduboro Moocaani imehi.

3

1 ¿Jaanegui collihi judioti mihicajirahi? ¿Collihi bu miquiticijirahi? neejirumo.

2 Jaarunofaño aivo sihidi imino judiomiti mihicano judiomico Moocaani ijibogoco aaciumaño.

3 Jaanaa millijiru, diitoti saatoho imino imooniruva? ¿Nacu jilli diito iicanoti Moocaani diitoco aaciguunoco dumiticijirahi?

4 ¡Cha, tolli icatino! Tolli icarunehejehaca Moocaani iimihuseque jeevesutih. Jilli Moocaani imino paryi miyaanoco onoobadi eetavehi, paryicino miyaminaafi bañifirunaaca. Miuro Caatinahaamefaño noono: Iimiiboti diicaji dihimi icafeenedi, bu ico inisumoro emecirunoti imino dihiineji, onoonoro.

5 Jaanoti mohimitifeenedi Moocaani iiminoco saatoho gaajahi. Jaanoco jilli: Moocaani imitih, monoonicahi mihaico idaasuno diibo omoonimaño. Jilli miyaminaa esamaaje imitacinimo noonicahi.

6 Jaarunaa tolli icatino! Moocaani imitiminnaafi icaruva, ¿milli bu jaabo miyaminaaco iimitihalliti idaasuno moonijirahi?

7 Jaanoti saatoho esamaaje imitacinibo neejirahi: Uujoho abañifiboti saatoho Moocaani miya ijico onoonoco agaajamoro janaanici diiboco acahacisuhachiji, ¿collihi jana uco imitiminnaafibadi idaasuno moonijilbo?

8 Jaaneguiha iimitinoco momooniqui iiminooono isaaqui, nooboro. Jilli saatoho imitino esamaaimoro neehicahi mihaiva iminotino

mijibeguehicanoco. Jaarumo tolli eneehicamo idaasuno moonicafeteji toonovi ifotomo.

Famooro Mihimifitahi.

⁹ ¿Milli jaanoco meneejirahi? ¿Nacu miñhai judiomi diito janaanici mihimifitahi? ¡Cha, tolli icatino! Miñro: Judiomi imitico, munuucuhi, bu famoovaaco moonobadiro, imitiguiino paryi famoovaro mihicahi.

¹⁰ Miñro Caatinihaamefaño noono:

Iimimo chahahi, aivo saafiiba iiminoco omoonibo chahahi.

¹¹ Miñjoho agaajamo chahahi. Miñjoho chahahi Moocaanico iguiinomo.

¹² Famooro mitacuhi, iimitijiri famooro iimitihigoviro fuucuuhi. Miñhaiñooba iiminoco omoonimo chahahi, aivo saafiiba chahahi.

¹³ Oono iiji cihojico mafaayicijirubadi jeevahi aivo idicuno ihimaamaño. Jaamo bañifihicamo, ihimaa jünimo namitabadi jeevano imitino moonisumo.

¹⁴ Sano iminotincoro iimaamo aivonoonocoro.

¹⁵ Sitaaco iguijenijinojaagoviro goovano foomo.

¹⁶ Idaasuno moonimoro finisumoro igomo.

¹⁷ Jaamo sajeebii icaco gaajatimo.

¹⁸ Moocaanico iñihicugonoco esamaaitimo, noono Caatinihaamefaño.

¹⁹ Jaanoco magaajacuhi paryicino Moise tajibafaño iicano totajibaguiino iicamedi noono. Jaanoti famooro illivomoro Moocaani aivojiguiino iminifetequi.

²⁰ Miñhaiñooba Moocaani imefeene gaayicicafetejititahi tajiba onoonoco omooninofeenedi. Jilli tajiba miñhaico mohimitico gaajasuhi.

Miyaavogofañodiro Mataajatahi.

²¹ Jaanoti jisumi tajiba uufocodi magaajahi milliti Moocaani miñhaico agaayicinoco. Jaarunofaño tajiba aamefaño, bu Moocaani iimaaminaa aamefaño icano toono mataajajinohalliti ihimaacuno.

²² Jaanoti jino naha Moocaani miñhaico agaayicino Jesucristoco mimiyaavogonofeenedi. Chahamo saatoho sita janaanicivi iicamo icano.

²³ Famooro imitico momooniuihi. Jaamaño Moocaani imi iijiti tehesino mihicahi.

²⁴ Jaarunaa Moocaani famoocoro jilli iimihuseri ticovono gaayicahi, Cristo Jesufañodi atajasucumaño.

²⁵ Moocaani Cristoco miyaminaa imitihallivi guijenisuihi. Jaamaño diito imiyaavugusumi diitoco taajasuubo. Jilli mooniubo iimihuseque igajaasuqui siicijeo imiti icarunoco ajaabicuboro jeevivotiibo fatyuubo.

²⁶ Jilli mooniubo diibo Moocaani jisumihachuta iimihuseque igajaasuqui. Jaabo Jesuco imiyaavogomoco agaayicunofeenedi gaajasuubo jisumihachuta iimihuseque.

²⁷ ¿Jaamaño milli bu moficoro quehe quehe mehesicinijirahi? Tolli mihahicano chahacuuihi. ¿Collitahi jaano tolli icatino? Cha, tajiba onoonoco momooninoti icatino jilli Jesucristoco mimiyaavogonoti.

²⁸ Jaamaño magaajahi miyaavogofeenediro Moocaani miñnoco agaayicinoco. Jilli tajiba onoonoco momoonimaño icatino.

²⁹ ¿Nacu Moocaani saatohoro judiomitahere? ¿Nacu bu tolliro judiomi iicatimotahe icatino? ¡Janabuu! Tolliro bu diitotahe.

30 Idiiboro Moocaani saafiuro iicamaño miyaavogofeenedi gaayiciibo judiomico, bu judiomi iicatimoco icano.*

31 ¿Jilli miyaavogofañodi mataajahi, monoomaño jaanegui nacu Moise tajiibaco imitino meneehi? ¡Cha, tolli icatino! Jilliro janaaniciivi tajiiba miyaano iicanoco meneehi.

4

Abrahanti Magaajano.

1 Masii Abraham miñhai judiomi eedebediti mehesamaaiqui. ¿Nacu jinejeque fine gaayiciubo?

2 Siinoco omoonunofeenedi Moocaani diiboco igaayiciuruva quehe quehe icaujiruubo. Jaaruubo Moocaani imefeenevi icatino.

3 ¿Naa milli noono Caatinihaamefaño? Abraham Moocaanico miyaavuguhu. Jaamaño diiboco Moocaani gaayiciuhi, noonoro.

4 Jaanoti saatoho idudicamaaje jaadaco agaayicino ticovono diiboco aacino icatino. Jilli idudicamaajeque ajaaduno.

5 Jaanoti saatoho jinejeque moonitirumo Moocaanico miyaaveguehi. Jaabo Moocaani iimitirumoco agaayiciuboco miyaavogomo. Jaamoco Moocaani gaayicihi jilli ticovono diiboco imiyaavogomaño.

6 Tolliro bu David nuuhi: Imo imo icaabo saafiuro Moocaani agaayiciibo. Jaaruno iimihuseti agaayicino icatino.

7 Jilli David nuuhi:

Imicani icamo jaatyo diito imitico Moocaani ubuusumo; diito imitico esafo-totiibo ejeecivucutino.

8 Imicani icaabo diibo imitico Moocaani ejeevesucuubo, nuubo.

9 ¿Nacu fine jino imo imo ica saatohero imeehe nijeque iquiticinimedi? ¿Nacu bu fine tolliro iquiticiniratimedi? Miuro munuucuuhi, Abraham imiyaavoguumaño Moocaani diiboco agaayiciunoco.

10 Jaaboco, ¿cusumi gaayiciubo iimeheque iquiticinobuunati? ¿Nacu imegaviro? Toonobuunati icatino, imegaviro.

11 Buunati Abraham meehe quiticico gaayiciuhi imiyaavuguunofeenedi diiboco Moocaani agaayiciuno jiiibogobadi iicano. Jilliti Abraham paryicino imiyaavogomo caaniti icahi. Jaamo imeehe quiticiratirumoco Moocaani tolliro gaayicihi.

12 Miyaano Abraham imeehe iquiticinimo caaniti icahi. Moheedebe Abraham iquiticirautisumi imiyaavuguubadi, imiyaavogomo caani eneejiruno. Jaamaño diito caani icatiibo, iimehequere iquiticumaño.

Moocaani Unuunoco Magaayicihi Miyaavogofeenedi.

13 Miuro Moocaani: Amiihaico jiiinijeque aciji, nuuhi Abrahamco, iyaachimahaico icano; atajiibaco omoonumaño aciguutiibo. Jilli imiyaavoguumaño Moocaani diiboco agaayiciuboro: Jiiinijeque aciji, nuuhi.

14 Jaaneguiiha Moise tajiibaco omoonimo idimoro Moocaani aaciguunoco igaayiciuruva. Jaaneguiiha jahi miyaavogo miyaano icacuutihi, tolliro bu Moocaani aaciguuno miyaano icacuutihi jahi.

15 Miuro tajiiba mihaico gaajasuhi Moocaani mohimitihalliti miinoco idasuno omoonjinoco. Jaanoti tajiiba achahahigo magaatatihi imitino mihicanoco.

* 3:30 Griego iijiri: miyaavogofeenedi gaayiciibo iimeehe nijeque iquiticinimoco, bu iquiticiniratimoco icano, noono.

16 Jaamaño miyaminaa imiyaavegueneguiha Moocaani unuunoco aciguubo ticovono, paryiicino Abraham iyaachimihaidi aivo miyaano iicaqui. Jino Moocaani aaciguuno idimoro Moise tajibaco omoonimediro icatino, tolliro buunaji Abraham imiyaavuguubadi paryi imiyaaveguemedi. Jaamaño diibo Abraham paryiicino imiyaavogomo caaniti icahi

17 Moocaani imefeenevi, diiboco Abraham imiyaavuguubo imefeenevi. Jilli Moocaani Abrahamco Caatinihaamefaño neehi: Ico ficuuhi ajashutimo miyaminaa caaniti, nooboro. Jaabo Moocaani iguijvecuurumoco fiivoco acihi. Jaabadiro bu ifiivejiturunehejeque fiivusuubo.

18 Abrahamco Moocaani unuunoco aatyimeratirunoco eesiciniuboro miyaavuguubo. Imiyaavogoma iicaumaño ajashutimo miyaminaa caaniti icabo. Moocaani diibo isemema iicautiruuboco: Tonoodimeji diiyaachimihai, unuunoco imiyaavuguumaño.

19 Jaasumi Abraham icauhi ciendino ficabavano ticovoocivi. Jaaruubo jeevesuutihimi imiyaavogoco, diibo mogai Sara icano aivo amiyatisi iicacumaño eseemevacuujitirunoco

20 guucibautiibo. Bu tolliro bañiguutiibo Moocaani unuunoco. Jilliro imiyaavuguuboro esiciniubo. Jaaboro Moocaanico imuuboro

21 esiciniubo Moocaani imityari aaciguuno imiyacarujinoco iyaachimihaiditi.

22 Jilliti diibo imiyaavogoco agaajauboro Moocaani diiboco gaayiciuhi.

23 Tolli diibo miyaavogoco Moocaani gaayiciuhi, toono diibo Abrahamditiro caatinirautihi,

24 tolliro bu miyhaidi caatiniumo. Mihihai miyaavogoco tolliro Moocaani gaayicimi mihihai Jesu Mohaivojiboco guijevafañoti ubuheetesuuboco mihiyaavogomaño.

25 Jaabo Jesu mohimitihallivi acicafutuuhi iguijevequi. Jaaruubo siino buheeteuhi diibofenedi mihaico Moocaani igayiciqui.

5

Mohimitico Jesu Jaaducuuhi.

1 Jaamaño Moocaani mihaico momiyaavogofenedi mohimitico ubusuuboro agaayicuumo, sajeebi Moocaanima mihicacuui, Mohaivojibo Jesucristofenedi.

2 Diiboco mimiyaavogonofenedi Moocaanivi mifitivehi, diibo imihuseque magaayiciqui. Jaanofenedi quehecuno mihicahi. Jaamoro imo imo mihicahi ufucu Moocaani imifaño mihicajinoco magaajamaño.

3 Toonotiro imo imo mihicathi, tolliro bu idaasuno mihicarunofenedi imo imo mihicahi, toono fanoovaaco majaabicinoco mihaico agaajajumaño.

4 Jaano majaabicinofenedi Moocaani imefeenevi imino mihiinehi. Jaamo imino mihiinomaño mehescinihi Moocaani mihaico imino omoonijinoco.

5 Jaanoco mehescinino mihaico jeevesutitimi Moocaani mojeebinoco igaijiri gahafusucuui Igaijaco aacinofenedi.

6 Mihihairyo mofiico mataajasujitirahi. Jaaneguiha Cristo guijevuehi paryiicino imitiminaahallivi.

7 ¿Cajaani fine guijevjirahi sifi Moise tajiba onoobadi omoonibohallivi, nacahajiru? Jaarunaa fine tahi icabo saafi iimihuseebhallivi iguijevjiirubo.

8 Jaanoti naha Moocaani mihaico agaijinoco ifusuuhi, mihiimi-fitirumohallivi Cristo iguijeveunofenedi.

9 Jaamaño jisumi Cristo iguijeveunofeenedi miihaico Moocaani agaayicicuumaño, diibofeenedi mataajacuuhi idaasuno miihaico Moocaani omoonijirunoti.

10 Iticoni iminaati mihicaurumo Moocaanima sajeebii miminifutuuhi Illi mohallivi iguijeveunofeenedi. Jaamo sajeebii mihicacuumaño magaajahi mataajajinoco diibo ubuheeteubofeenedi.

11 Jaano toonoro icatino. Tolliro bu Moocaanifaño imo imo mihicahi Mohaivojiiho Jesucristofeenedi. Miiro diibofeenedi Moocaanima sajeebii mihicacuuhi.

Adan, Cristo Icamisiditi Pablo Iimaano.

12 Jaamaño saafi Adan onoobofeenediro jiiinjehallivi imiti jicafutuuhi. Jaano imitifeenedi, bu tolliro guijeve jicafutuuhi. Jaano guijeve paryi miyaminaavi fatyuuhi famooro imitico eheetavumaño.

13 Tajiiha chahaunaaca imegaviro imiti jiiinjehallivi icacuuhi. Jaasumi tajiiha achahaumaño imitico omoonuuno gaajavechuratihi.

14 Jaanoti tusumi Adan iicaudihiti Moise iicaunohachuta guijeve imityama icacuuhi imitico omoonumohallivi. Moocaani tajiihaco Adan iiiiivuuumaño imitico omoonubadi diito miyaminaa imiti icatihi. Jaabo Adan jaadi Cristo asaaujiiho jiihbogobadi iicaubo.

15 Jaaruno Adan imiti oovicicafotono ifototihii miihaico Moocaani aacinovi. Miiro saafi Adan imitifeenedi famooro guijeveuhi. Jaanoti Moocaani miihaico ticovono taajasuco acihi, saafiuro Jesucristofeenedi. Jino aivo allinoocivi guiraahi, ajashutimoco imino omoonijino.

16 Saafi imitiro ifototihii Moocaani miihaico taajasuco aacinovi. Saafiuro imitico omoonuuno famoohalliviro javuvehi. Jaabadiro bu miyaminaa sihidi imitico moonirumoco Moocaani ticovono taajasuco acihi.

17 Miiro saafi imitifeenediro guijeve mityatehi famoohalliviro. Jaano janaanici imi ticovono Moocaani agaayicimo mityano icaji bohofifaño saafiuro Jesucristofeenedi.

18 Jaamaño saafiuro Adan imitifeenedi famooro idaasufaño icahi. Jaanoti Jesucristofeenedi famoocoro Moocaani agaayiciihoro bohofico acihi, diiboro Cristo omoonuuno Moocaanidi iimiumaño.

19 Miiro saafi guubutifeenedi ajashutimohallivi imiti javuvuuhi. Jaanoti bu saafi guubufeenedi ajashutimoco Moocaani gaayiciji.

20 Jaamaño tajiiha saauhi imitico omoonino ihatyimecafetequi. Imiti ajashutirunaaca, Moocaani miihaico agaijino aivo allinoocivi.

21 Jaabadi imiti imityari guijeveque isivaubadiro bu Moocaani imi iiji mitya iguiraatono miihaico diibovi ifiitivusuqui. Jaano miihaico ifinijitino fiivoco ihaciqui Mohaivojiiho Jesucristofeenedi.

6

Mohimiti Ifico Mifnisucuuhi, Cristodiro Mihicacuuhi.

1 ¿Jaanoco milli meneej? ¿Imitico moonimoro mihicaji toonoti miihaima Moocaani gaiji iguiraatequi?

2 ¡Toll i catino! Miihai mohimiti ifico miguijenicuumo, ¿milli bu jaamo imitifaño icamoro mihicajirahi?

3 ¿Nacu amiihai magaajatihi niti Cristo Jesujaago miihaico iminiyuno eneejirunoco? Jaabadiro diibo guijevefaño miihaico iminiyuno eneejiruno.

⁴ Jaamaño nitisumi Cristoma sano miguijevemere micicafotonobadi jeevahi. Jilli mohimiti ifiico mejeevesucuunoco, eneejiruno. Bu tolliro mubuheetemere bohono ifiima mihicano siino imitico momoonijitino eneejiruno oono Cristo Caani mitya imiri guijevafañoti ubuheeteubadi.

⁵ Cristofaño mihicacuui. Jaanegui mihicacujitihimohimiti ifi onoobadi. Jaanoti bohono ifi onoobadiro mihicacui, oono Cristo iguijeveunoti ubuheeteubadi.

⁶ Miihai imino magaaajuuhi iticoni mihicauno ifi Cristoma etetecufutucuunoco, miihai ifi iimitinoco imeguehicano ifinicuuqui. Jaamoro siino imiti jijovoto icacuutimo miicaqui, miiho aivojiiibo atajiiibanoco momooniicibadi moonicuutimo miicaqui.

⁷ Miiro iguijevecuuno imiti mityati sihigovi icacuui.

⁸ Miihai mohimiti ifiico mejeevesusumi Cristoma sano miguijevumobadi jeevahi. Jaanoti mehesisinihi diiboma sano mihicajinoco.

⁹ Jaamaño magaaajahi safooro Cristo guijevafañoti ubuheeteubo siino uchuumucujitinoco. Gujive diibohallivi janaanici imityama chahuuhi.

¹⁰ Miiro Cristo sano paryiicino imitihallivi safooro guijevacuui. Jaabo ubuheeteubo Moocanidiro icacuui.

¹¹ Jaabadiro bu amiihai imitico momooniicudino. Jaarumo Moocaani iimogobadiro mihicaji Cristo Jesufaño mihicamaño.

¹² Jaaneguiha amiihai ifi iguijeveji ifihallivi imitico mimityacarusucudino, amiihai ifi iimoyiicinehejeque momooninofañodi.

¹³ Amiihai ifiico imitiguiinovi mificuudino. Jiliiro Moocanijaagoviro miminifoto iguijevucuno siino ubuheeteeme iicanicibadi. Amiihai ifiico Moocanidi mificu iiminocoro momooniqui.

¹⁴ Miiro imiti amiihahallivi mityacujitihimohimiti. Amiihai tajiibaguiino mihicacuitihimohimiti Moocaani gajifaño mihicacuumaño.

Jeecivominaavi Oovicino.

¹⁵ ¿Jaaneguiha milli meneej? ¿Imitico momooniji tajiibaguiino icatimo Moocaani imihusefañoro mihicacumaño? ¿Cha, tolli meneejitirahi!

¹⁶ Amiihairyo imino magaaajuuhi siifiguiino jijovonoti miminifutusumi diibo atajiiibanocoro: Jii, meneehi. Jaabadi mihicatahi ifinijitino gujiveque aacinoguiino. Jaanoti Moocaani atajiiibanoco: Jii, monoohachiiji iticovono ifiima mihicaji.

¹⁷ Jaamaño uujoho Moocanico imehi; iticoni amiihai imiti jijovoto mihicaurumo, amiihai jeebiiifañodi magaaayicicuui toono jiiibogojagovi miminifutucumaño.

¹⁸ Imititi mataajacuuno imino jeecivominaatiro mihicacuui.

¹⁹ Miyaminaa ihiimaanicibadi iimaahi amiihai jeebiiitiro magaaajitirahi jinoco. Jaabadi amiihai iticoni amiihai ifiinoco, fanoova idicunoono iimitinoco icano momooniqui mificuubadiro, bu jisumi amiihai ifiinoco mificu iticovono ifi eetavoguiiharo ijeevadi Moocanidiro iicaqui.

²⁰ Amiihai imiti jijovototi mihicausumi iticovono ifi ica eetaveguiiha mihicacuitihimohimiti.

²¹ ¿Jinejeque nacu mihicuihi tonehejeti toono amiihai jisumi munucufeguneti? Miiro toono gujivejaagoviro minoco asatyono.

²² Jaanoti jisumi imiti minoco ijjuvusunoti mataajacuuno Moocaniguiiharo mihicacuui. Jino naha idinocoro amiihaidi iimino. Miiro amiihaico Moocaniguiiharo ficuuno. Jaanoro ifinijitino fiivojaago satyono.

²³ Miiro imiti jaada ifinijitino guive. Jaanoti Moocaani aacino ifinijitino fiivo Cristo Jesu Mohaivojibofenedi.

7

Taabavavi Oovicino.

¹ Tañahabomi, amihai tajiibaco magaaajuumo, magaaahi tajiiba mityaguiino mihicafnoco mochoomotinohachuta. Jaanoti miguijevnebuunati toojiinije tajiibati mataajuumo.

² Miiro gaigo atajevacuugo aijivi gataacinihi tajiiba onoobadi aiji iguijvetinohachuta. Jaanoti aiji iguijevucuudi toono tajiiba, diigoco diibovi agataacini:suhicanoti taajuugo.

³ Jilli iicamaño aiji icanaaca sifima iicago ajeva imitico eetavehi. Jaanoti aiji iguijevucuudi ticovono minifutucuugo. Jaadi ivi sifico atajevavuno, toono ajeva icatino.

⁴ Jaabadiro bu amihai tañahabomi, jisumi Cristotaro mihicacuuhi, uchu-umucumo tajiibaguiino iicacuutibadi mihicacumaño, Cristojaagoviro mi-minifutucuuhi. Jaamo jisumi Cristo guijevafañoti ubuheeteubotaro mihi-cacuuhi Moocaanidiro imino momoonimoro mihicacuqui.

⁵ Jaanoti mihai moheede hifi iimogobadi momoonihicausumi tajiiba nu-uhi: Momoonidino, unuurunoco janaaniviro momoonihicauhi. Jaano mihaiico guijevafaño satyuuhi.

⁶ Jaarumo jisumi uchuumucumo tajiiba mityaguiino iicacuutibadi, mi-hicacuuhi. Jaamaño toonoti mataajacumaño Moocaanicoro mejeecivucuui bohofiri Moocaani Gaijafenedi eedeetajiiba acaatinicininofañodi mihi-cacutimo.

Imiti Miiro Ififaño Icano.

⁷ Jaanoco, millimeeneji? ¿Tajiiba nacu imitih? ¡Tolli icatino! Uujoho imitico gaajajitirahi tajiiba: Imiti, inootiruva. Miiro uujoho gaajajitirahi sitaanoco mihimogono imiti iicanoco, tajiiba: Sitaanoco diimeguejirahana, inootiruva.

⁸ Toonofenedi imitico gaajacuruubo mejeevesutano janaanici imegue-hicauhi imitinocoro. Jaanoti tajiiba achahahigo gaajaratino imitino mihi-caruno.

⁹ Safoono uujoho tajiibaco agaajautisumi imono icaurahi. Jaanoti tajiiba agasecuudi uco imitico esaayuvauhi. Jaanoti uujoho gaajacuuhi iguijevujinoco.

¹⁰ Jilli mooniuno tajiiba fiivoco aacivauruno. Jaaruno aacitoro jilliro uco ifinijitino guijevafaño ficuuhi.

¹¹ Tajiibaco imino omooniiiboro ifinijitino fiivoma fine iicaji, nuurunaaca tahimitico gaajasuuno. Jaaneri cijigaifaño efeejinoco gaajacuuhi. Jilli tahimiti toono tajiibafenedi uco bañiuihi.

¹² Jaaruno toono Moise atajiibauno imitino icatino. Jilliro aivo imino paryi Moocaani unuuno imino ticovono.

¹³ ¿Jaaneguiiha nacu fine jino imi tajiiba uco guijeniuihi? ¡Cha, tolli icatino! Imiti uco guijeniuihi. Jaanoti tajiibafenedi magaaahi toono imiti aivo iimitinoco.

¹⁴ Magaaajacuuhi tajiiba Moocaani Gaijati asaanoco. Jaanoti tafi jilli ticovo miyaminaa ifi imiti jijovonoti iicano.

¹⁵ Uujoho gaajatihi millitihacho fine tolli iicanoco. Iimogonoco omooniiiboro, iimogotinocoro ijiihegueneque moonihicahi.

¹⁶ Uujoho: Imitino, onoobadi bu tajiiba: Imitino, onoomaño tajiiba miyaano.

17 Jaamaño uujoho toono omooninoco imogotirahi. Jaarunaa imiti tafaño iicano moonisuhicahi.

18 Uuro gaajahi taffaño iimino aivo achahanoco. Iiminocoro omooninoco imogorahi. Jaaruubo moonihicatihi.

19 Iiminoco iimugurunoco moonihicatihi, iimitinoco iimogotirunocoro moonihicahi.

20 Jaabo iimogotinocoro omoonibo, uujoho moonihicatihi imiti taffaño iicano moonisuhicahi.

21 Jaamaño jilli uudi icahicano; iiminoco omoonijirusumi iimitinocoro moonihicahi taffaño sano imitiro iicamaño.

22 Tajeebifañodi Moocaani tajibaco imogorahi.

23 Jaarunaaca taffaño iicano tajeebifañodi iimugurunoco tihisuhicahi; imiti tafico isisinoro atajibacumaño.

24-25 Miro tajeebii tajibahicahi Moocaani onoobadi mooniqui. Jaarunaaca tafi uco imitijaagoviro satyehicahi. Idaasucaniji fine uujoho. ¿Mijoho fine uco taajasuji jino ifinijitino guijevafaño asatyono ifiiti? Idiboro Moocaani uco taajasujirahi, Mohaivojibo Jesucristofeedi. Jaamaño ¡Moocaanocoro mihimehi!

8

Moocaani Gaijafañodi Iicano Ifi.

1 Jaanoti jisumi Cristo Jesufaño di iicacuumo idaasuno mooniracuujitihii.

2 Miro Moocaani Gaija fiivoco Cristo Jesufeedi aacibo tajiba uco taajasuhi imiti jjoovoboti, ifinijitino guijeve mityati icano.

3 Miro Moise tajibafeenedi mihaifooba taajajitirahi. Tajibaco saatohoba miyamina imino moonijitirahi iniinovamaño. Jaanoti naha Moocaani idibocoro Illico galluuhii miyaminaafi ifiiti iminiyuuboro. Jaabo iguijevunofeedi imitico guinonubo, mihaico imiti guinonicuutino iicaqui.

4 Jilli moonubo Moise tajiba onoobadi meheetavehicautineguiiha, jilliro tajiba onoobadi imino miicaqui. Miro mofi onoobadi mihicacuutihii, Moocaani Gaija onoobadi mihicacuuhii.

5 Miro ifi onoobadiro iicamo ifi ononehejequere moonifihii. Jaanoti Moocaani Gaija onoobadi iicamo toonojaagoviro ijeebii icahi.

6 Mofi ononocoro momoonino guijevejaagoviro minoco satyehi. Jaanoti Moocaani Gaija ononoco momoonino minoco satyehi sajeebii, bu fiivo icanojaago.

7 Jaanoti ifi ononocoro omoonihicamo Moocaaniminaati icahi. Jaamo iimogotimo, bu imityama chahamo diibo tajibaco omoonijirumo.

8 Jaamaño ifi onoobadiro iicahicamo Moocaanico imo imo moonitihii.

9 Jaanoti amihai, amihai ifiguiiharo mihicatihi, Moocaani Gaijadiro mihicahi diibo Gaija amihafaño iicacumaño. Jaamaño Cristo Gaijama icatimo Cristota icatimo.

10 Jaanoti Cristo amihafaño iicahachijii amihai ifi imitiri guijeveji. Jaarunaaca amihai jeebii buheehi, Moocaani agaayicumaño.

11 Cristoco guijevafañoti ubuheetesuubo Gaija amihafaño iicahachijii, diiboro Moocaani amihai ifi echeemejirunoco bohofiti acijiiibo diibo Moocaani Gaija amihafaño iicanofeedi.

12 Jaamaño tañahabomi, mihaifii Moocaaniguiiharo mihicacuuhii.

13 Jaanoti amiihai, amiihai ifi onoobadiro mihicahachii; miguijeveji. Jaanoti Moocaani Gaijafeenedi amiihai ifi imitinoco atajibahicanoco mejeevesuhachii; mihicaji.

14 Paryi famooro Moocaani Gaija onoobadi iicamo Moocaani seemeti icahi.

15 Miiro amiihai minoco ijjuvusunoo gaijaco magaayicihiniitihi, siino toono-faño di mihihiguequi icatino, minoco Moocaani seemeti eheetavono Gaijaco magaayiciuhi. Jaamo Togaijafeenedi Moocaanico meneehi: Iijoho Guihirubi, monoonicihi.

16 Jaabo diiboro Moocaani Gaija jibeguehi mojeebifaño miihai Moocaani seeme mihicanoco.

17 Jaamo miihai diibo seeme mihicamaño magaayiciji Moocaani aacigonoco. Jaamo toonoco magaayiciji sano Cristoma. Jisumi diibo idasuno iicaubadi mihicamo tolliro ufucu diiboma ihaivojifaño sano imo imo mihicaji.

18 Jisumi idasuno mihicaruno sihidi jeevatihii ifototino aivo ufucu imino mihicajinovi.

19 Paryi fanoova Moocaani ifiivusuudino, Moocaani seeme ihifusucafetejifucuco ihatyimequi sihidi iimogonoro teemehicahi miyaminaa icatiruneheje.

20 Jaaruno paryi fanoovaaco Moocaani ifiivusuuruno Adan imitinoco omoonusunoo Moocaani afaijacuuno imicuutihi. Jaarunofaño esicinino,

21 toonoco unucusuhicanoti, ifinisuhicanoti icano ufucu atajasucafetejinoco. Jaano Moocaani seeme ufucu imino atajasucafotonofenedi, bu tolliro fanoova taajasucafetejino.

22 Magaajacuuhi paryi fanoovaaco Moocaani eheetavuuno jisumihachuta, acanifehicanoco gaigo iseemevaqui aivogo acanifonicibadi.

23 Jaano idinoro toono idasuno icatihii. Tolliro bu miihai, ufucu sinehejeque sihidi magaayiciji. Jaanoti jisumi Moocaani Gaijamaryehiica mihicahi. Mojeebifañodi mahaivovomoro meteemehi Moocaani ufucu isemeti miihaico agaayicijifucuco. Jaaneri mofi atajacafetejinoco.

24 Miiro Moocaani Jesufeenedi mataajaji, eneehicanoco mehesicinihicanofeenedi mataajahiniciuhi. Jaanoti mahatyimecuunoco mehesicinino toono esicini icatino. ¿Mahatyimecuunoco collihi bu mehesicinijirahi?

25 Jaanoti mahatyimetinoco mehesicinimo tolli icarunofaño majaabicimoro meteemehi.

26 Jaamaño Moocaani Gaija miihaico miniinovarumoco amusuhicahi, Moocaanima imino mihiimaanoco magaajatimaño. Jaabo Moocaani Gaija mohallivi dilluhicahi Moocaanico siijiri magaajatirujiri.

27 Jaabo Moocaani famoo jeebinofañooco agaajaabo gaajahi milli Igaija eneejirunoco. Jaabo Igaija diiboco ijeebii onoobadi dilluhicahi diibota iicamohallivi.

Fanoohallivi Mimityano.

28 Magaajacuuhi Moocaani diiboco agaijimeedi fanoovaaco imino omooninoco, jaamo diitoco cuuhuvaabo ijeebii onoobadi.

29 Siicijetiro Moocaani agaajacuunoco imegaviro ijeevadi dugaacucuubo, Ilibadiro iicaqui. Jaamo ajashutimofeeneti, Illi diito amiyaaboti iicaqui.

30 Jaamoco Moocaani siicijetiro udugaacucuumoco bu tolliro coovaubo. Jaamo ocoovaumoco gaayiciubo. Jaamo agaayiciuumoco, bu tolliro ihaivojico aciubo.

³¹ ¿Jaanoco bu milli meneejirahi? Moocaani bu mojaagodi iicacuunofaño, mominaa miihaico guinonicujitirahi.

³² Miiro Moocaani Illi icaruuboco miihaiditi gajitiibo paryi mohallivi aciubo iguijevequi. ¿Milli bu jaabo miihaico sano Illima fanoovaaco acitiibo icajirahi?

³³ ¿Miiijoho bu Moocaani ananicuumoco: Iimiti, neejirahi? Idiiboro Moocaani agaayicibo iimimo unuucuumoco.

³⁴ ¿Miiijoho bu jaamoco iimiti neejirahi? Idiiboro Cristo mohallivi igujevebu ubuheeteubo. Jaabo Moocaani miyanaagonovi jisumi iicaabo mohallivi Moocaanima ihiimaaqui.

³⁵ ¿Miiijoho nacu miihaico Cristo gajiti dugaacujirahi? ¿Nacu fine idaasuno miinoco omoonineheje? ¿Nacu fine miinoco itih#suhicaneheje? ¿Nacu fine Moocaani iijihalliti miinoco iijheveneheje? ¿Nacu fine ajeba? ¿Nacu fine gaachehuti mucujivaachuneheje? ¿Nacu fine mutujaavoneheje? ¿Nacu fine guijeve? Cha, chahano.

³⁶ Caatinihaamefaño onobadi mihicahi. Jilli Caatinihaamefaño noono: Moocaanihalliti miihaico fahiijivaro guijeniguehicamo. Ovejamico iguijeniqui asatyonibadi miihaico moonihicamo, noonoro.

³⁷ Jaarunehejefañoti mityano mihicahi, jaadi Jesu miihaico agaij#ubofenedi.

³⁸ Jaamaño uujoho gaajahi chahano jineje miihaico Moocaani agaijinoti udugaacujiruno guijeve icaruno, bu fiivo icaruno, bu Moocaani toomominaa icarumo, mityano icaruno, bu iimitino gaijano icaruno, jisumi iicaneheje, bu ufucu iicajineheje icaruno,

³⁹ bu caamo iicaruneheje, jiniije dojibavi iicaruneheje icaruno, chahano aivo sanooba Moocaani ifiivusuuno miihaico udugaacujiruno Moocaani Cristo Jesu Mohaivoj#ubofenedi miihaico agaijinoco ifusuunoti.

9

Moocaani Israel Cuumico Ficumo.

¹ Miyaanoco neehi, Cristoco imiyaavugucuumafño bañitih. Miiro tahe-samaajeque Moocaani Gaija iticuvusuubo uco j#beguehi miyaano iicanoco.

² Aivo idaasuno icahi tajeeb#faño fahiijivaro idaasuno aivo icahicahi.

³ Jaaneguiiha uuro taacuumiotohallivi Cristoti sihigovi, bu Moocaani imucugaiguino icajirahi toono tolli iicano tayotoco itaajasujiruva.

⁴ Miiro diito Israel iyaachimihai. Jaamoco Moocaani iseemeti agaayicuumo. Miiro diitofeenevi Moocaani icauhi ihaivoji ifiima. Jaaboro diitoco unuunoco aciubo, Moise tajibaco, Moocaanico ijafaño iimejinehejeque, imino mooniji unuunehejeque icano aciubo.

⁵ Jaamo motadimihai iyaachimihai diito icamofañoti Cristo imiyaminaafivuuboro saauhi. Jaabo Moocaani fanoohallidi iicaabo. Jabaco fahiijivaro mihimo. Fine.

⁶ Jaabo Moocaani iiji miyaavotino icatino. Paryi Israel cuumifaño ifiivurumo miya israelmibadi icatih.

⁷ Jaabadiro Abraham seeme paryi imiya seeme icautih. Miiro Moocaani diiboco nuuhi: Isaacfeenediro diyaachimihaima diicaji, nuubo.

⁸ Jilli magajahi tuucuumiti ifiivomo paryi Moocaani seeme icatinoco. Jilli idimoro Moocaani unuboti ifiivomo Abrahamti imiya iyaachimihai icamo.

⁹ Miiro jino Abrahamco Moocaani unuuno: Ico unuufucu gaseji. Jaasumi diitaaba Sara gaifico seemevaji, nuubo.

10 Jaano toonoro icatino, Rebeca achimisiu saafi seemenetisiruu moheedebe Isaac seemenetisi.

11-13 Jaamisi fiivuutinaaca bu iimino, iimitinoco icano mooniutimisahaaca Moocaani Rebecac nuuhi: Diitisiti ihamiyaabo iguihooboco jeeceveji, nooboro. Jaano jino bu tolliro Caatinihaamefaño onoobadiro neehi: Jacobco gajjahi. Jaanoti Esauco jiiheguehi, nooboro. Jilliti magaajahi Moocaani miyaminaaco omoonirunehejeque jeexivotiiboro iimogobadi icinoco.

14 ¿Jaanoco bu milli: Moocaani imitihii, meneejirahi? ;Tolli icatino!

15 Miïro Moiseque nuubo: Iimogomoco gajjiji bu diitocoro idaasugueji, nooboro.

16 Jaamaño miyaminaa mihimogonoti, bu toonegui mesefaquimaaiñoti icatino. Jilli Moocaani idaasugomaño.

17 Miïro Caatinihaamefaño Moocaani Faraoco nuuhi: Ico aivojiiiboti ficuuhi, tamityaco #vi #fusuqui. Jaanofañodi tamomoco gaajasuqui fanoojiinjeri, nooboro.

18 Jaamaño iimogomoco idaasugoobo. Jaabadiro bu saatoho jeebico Moocaani iimogobadi kuhufutusuubo.

19 Jaano bu tolli icanaaca, ¿milliti jaabo Moocaani miyaminaa imitico neejirahi? ¿Nacu miijoho diibo onoonoco: Chahano, neejirahi? Jilli fine uco saatoho noonichi.

20 ¿Nacu miijoho ijoho, Moocaanima denaauqui? ¿Nacu nifaquihillu tohilluco eheetavooboco: ¿Collihii uco jilli deetavehi? neejirahi?

21 Miïro guirihilluno nicuminaafi sabaatiro siibadije iimogobadi eetavejirahi; sabaatiro eetavejiruubo sahilluco iimihilluco, bu tobatiro sihilluco eetavejiruubo oovosiitihillu fanoova eetavoguiiha.

22 ¿Jaanoco bu milli Moocaaniditi meneejirahi? Jaabo imitino iicahicamo ufucu ifnisujimoco idaasuno moonijiruubo. Jaaruubo jaabicihicahi imityaco igajasuqui.

23 Jilli mooniibo ihaivoji sihidi ejeevanoco igajasuqui. Miïro mihaico idaasugoboro siicijetiro ifcucuumo ihaivojifaño miicaqui.

24 Miïro mihaico Moocaani judiomifañoti icihii, bu tolliro saatohoco judiomi iicatimofañoti iciiibo icano.

25 Oseas onoobo aamefaño jilli caatinicinino:

Ufucu: Taacuumi, Moocaani neeji diibo cuumi iicautirucuumijeque. Jaacuumijequere agaijutirucuumijeque: Amihaico gajjiji, neejiiibo.

26 Amiihai taacuumi mihicatihi, unuurumañoviro mihicarumoco: Moocaani uujoho iicaabo seeme, monoocafeteji, noono.

27 Jaanoti Isaia israelmiditi nuuhi: Israel iyaachimihai ajashutino muuajinino jiiigaiyihaidimo icarumoti miidimoro taajasucafeteji.

28 Miïro Aivojiiibo jiiinjehallivi paryi unuunoco goovano mooniijibo, nooboro.

29 Miïro iticoni tolliro diiboro bu Isaia nuuhi:

Niqueje Aivojiiibo sihidi ejeevaabo mihaico ihatyucaruuiruva, Sodoma, Gomorra icano iicaubadi mihicajirahi, nooboro.

Miyaavogofenedi Imino Omoonino.

30 ¿Milli bu jaanoco meneejirahi? Judiomi iicatimo tajiiibafeenedi Moocaani diitoco igaayiciqui guinotirumo gaayicicafeteji miyaavogofenedi.

31 Jaanoti israelmi moonihicauhi diitoco Moocaanivi ifutusujiiruno tajiiibaco. Jaarumo toonovi ifutuutihii.

³² ¿Jaamo milliti ifutuutimo? Eti bu diitoco agaayicisuujiruno miyaavo-
gojaagovi ijeebii iicautimaño jilli iinoro omooninojaagoviro ijeebii no iicau-
maño. Jaamaño nanigaiva guisibavi ananigaivaumoro ifutucuutimo,

³³ Caatinihaamefaño onobadi:
Uujoho Sion cuumivi ficuuhi saafico nanigaiva guisibati, aacoto guisibati
icano. Jaaboco imiyaavogomo jeevevetimo taajajimo Moocaanivi
ifeteji, noono.

10

¹ Tañahabomi, imeguehicahi israelni ataajanoco. Jaamaño uujoho
Moocaanima diitohallivi iimaahicahi.

² Uujoho neehi diito Moocaanijaagodi aivo iicanoco. Jaarumo imino
moonitihii agaajatimaño.

³ Miiro gaajatimehiica milliti miyaminaafico Moocaani agaayicinoco, jilli
iinoro: Jilliti magaayicafeteji, onoomaño tolli moonimo. Moocaani
miyaano toonofañodi agaayicijirunoco imiyaavogotimoro.

⁴ Miiro Moise tajiibaco saafiuro Cristo imino mooniui. Jaaboco imiyaavo-
gomocoro Moocaani gaayicahi.

⁵ Jaanoti tajiibafeenedi Moocaani agaayicinoco iimogomoco Moise jilli
caatiniui: Tajiibaco aivo imino omoonibo toonofañodi taajajirahi, nooboro.

⁶ Jaanoti miyaavogofañodi Moocaani agaayicinoti jilli noono: Cristo iti
tehesino iicaaboco deesamaaiboro dijeebifañodi needino: ¿Miijoho caamo
nikejefañoo feeji Cristoco iniitusuqui? nooboro.

⁷ Bu ¿miijoho jiinije dojibavi feejirahi Cristoco guiivefañoti siino isivaqui?
Jilli meneedino.

⁸ ¿Jaabo fine jinejeque neehi? Jilli du Caatinihaamefaño neehi: Uujoho
Moocaani taajasu iimaa iti fiiticuui diijifañoti, bu dijeebifañoti icano,
nooboro. Jino iimaa miyaavogojibogoco miihai mijibogono.

⁹ Jaamaño Jesu Aivojibo iicanoco diijiri idibogoooro diiboco Moocaani
guiivefañoti ubuheetesuunoco dijeebifañodi imiyaavogohachijii taajaji.

¹⁰ Miiro mojeebifañodi mimiyaavogomaño miiinoco Moocaani gaayicahi.
Jaabadiro bu moojiri monootahi Jesucristo miyaabo iicanoco mataajaqui.

¹¹ Miiro Caatinihaamefaño noono: Diiboco imiyaavogomo jeevejitihii,
noono.

¹² Judiomi icarumo bu saatohobadiro jeevahi. Jaabadiro bu Aivojibo Jesu-
cristo famoo Aivojiboro. Jaaboco ejeecivomoco guiraano imino moonibo.

¹³ Jilli Caatinihaamefaño noono: Paryi famooro diiboco ejeecivomo taajaji,
noono.

¹⁴ Jaaboco bu ¿milli jeeceivejirumo imiyaavogotiboco? ¿Milli jaaboco
miyaaveguejirumo diiboti ijibogonoco agaajatiboco? ¿Milli jaanoco gaaja-
jimo mijjoho diitoco ijibogotinoco?

¹⁵ ¿Milli jaanoco jibeguejirumo, mijjoho diitoco: Mijibogoto, noomoro
agalluutinoco? Caatinihaamefaño jilli noono: Ovosicani sajeebico acaino
jibogoma asaamo, bu iimino jibogoco isivamo icano agasesumi, noono.

¹⁶ Jaaruno toono taajasubogoco famoovaro miyaaveguehicatihii. Jaamaño
Isaia jilli nuuhi: Aivojibo, chahamo aivo mojibogoco imiyaavogomo, nu-
ubo.

¹⁷ Jilli iicamaño muguubunofañodi miyaavogo saahi. Jaano toono mugu-
ubuno Cristo jibogo.

¹⁸ Jaanoco uujoho dilluhi: ¿Nacu fine guubuutimo tobogoco? Cha, imino du
guubucuurumo. Miiro toonoti Caatinihaame jilli neehi:

Diito ijibogono fanoojiinijeri guubuvusurahi, diito iimaa jiinjelijinibacivi ifutucuurahi, noono.

¹⁹ Jaarunaaca siino bu dilluhi: ¿Nacu fine Israel cuuminaa jaanoco gaajatihi? Cha, Moise unuunoti diito gaajacuuro. Jaabo Moise jilli nuuhi:

Moocaani neehi: Uujoho amiihaico cigueguesuji siicuumi taacuumi icaticuumihalliti. Bu tolliro amiihaico sifiratusuji igaaajati munuurucuumiditi, nooboro.

²⁰ Jaabadiro bu Isaia guucibatii bo nuuhi:

Jilli Moocaani neehi: Uco iguiinuutirumo, jisumi uco iguiinomoro atyimehi, uutii idillutirumo, jisumi idillumovi jafevehi, nooboro.

²¹ Jaanoti israelmiditi Isaia ihiimaau bo nuuhi: Fahiijivaro coovaaboro icahicahi uguubutino, iicajisuno miyaminaaco, Moocaani noobo, nooboro.

11

Israelmiti Atajacuumo.

¹ Jaanegui jisumi dilluhi: ¿Nacu fine Moocaani icuumi Israel cuumico jeevesucuuhi? ¡Tolli icatino! Miuro uujoho Pablo israelmi oobo, Abraham iyaachimioobo, Benjamimio cuumioobo.

² Siicijetiro Moocaani israelmi ita iicanoco gaajacuui. Jaamaño jisumi diitoco jeevesuti bo. ¿Nacu amiihai magaaajatihi Moocaani iimaaminaafi Eliaditi ijibogohaame Caatinahaamefaño jilli onoonoco? Diibo Elia Moocaanima ihiimaunofaño di israelmi imitico nuubo:

³ Aivojii bo, dihiimaaminaaco guijenicummo, bu jaabadiro dijeecivomañe hejeque finisucuumo. Jaanoti uujoho saafiro atyuuvooboco guijenigomo, nooboro.

⁴ Jaanegui Moocaani diiboco iimusuuhi: Cha, iiro diicatihi. Ajashutimo siete mildimoco uujoho jeevadi dugaacuhi Baal onoo bo jihovo caani jini taguiino ememuivotimoco, nooboro.

⁵ Jaabadiro bu jisumi midimoco Moocaani #daasugooboro gaayicichi.

⁶ Jaano Moocaani #daasugomaño agaayicino. Jaaneguiha miihai imino momoonimaño miihaico agaayicino icatino. Jaanoti miihaico mohimihuseti igayiciruva, toono Moocaani #daasugono icajitirahi.

⁷ ¿Nacu milli? Miuro israelmi iguiinuurunovi #futuutiihi. Jaanoti sanoodimoco Moocaani iicummo toonovi ifutuuihi. Jaanoti sanoodimo ijeebino ucuhufomoco nuubo: Jilli mihimogobadi mihica, nooboro.

⁸ Jilli Caatinahaamefaño onobadi:

Moocaani diito jeebino cuhufutusuhi ihaallinoco jabacaruubo atymetimobadi iicaqui, inohojinoco jabacaruubo guubutimobadi iicaqui. Jaamaño jisumihachuta tolli iicamoro Moocaani jibogoco gaajatimo, noonoro.

⁹ Jaabadiro bu David nuuhi:

Jaafa diito jibaimono jegañbadi, sinicuhunobadi icano minifeteji toonoti ananigaivamoco idaasuno imooniqui.

¹⁰ Jaafa ihaallino ajabayitobadi Moocaani iimaanoco gaajatimo iicaqui, tolliro bu iyoobaiño diitoco iimitibociri ijebeivequi ufucuro gañivucuumo iicaqui, nooboro.

Judiomi Icatimo Atajano.

¹¹ Jaaneguiha dilluuhi: ¿Nacu fine judiomi ananigaivaumoco Moocaani siino gaayicicuujiitiihi? ¡Cha, tolli icatino! Diito tolli guubutimo iicamaño

judiomi iicatimo itaajaqui diitofeenedi Israel cuumiminaa eesafotomoro diito icabadi iicaqui.

¹² Jaanegui judiomi imitino iicauno jinijeminaadi imino minifutuuhi, bu diito Moocaani iimuganoti aacutuuno judiomi iicatimedi aivo imino iminifutuuno. Imi fine janaanici imijino paryi judiomi siino iimitoodi.

¹³ Jaanegui amiihai judiomi mihicatimoco neehi, judiomi iicatimojaago Moocaani uco agallumaño: Uuro tadyudicamaajeque cahacisuhi.

¹⁴ Jaaneguiiha imeguehi saatoho tayototi amiihaibadi iicanoco imogomoro atajanoco.

¹⁵ Diitoco Moocaani ejeevesuunofeenedi jinijeminaaco sajeebi Moocaanima iminiyuuno. Jaanegui fine imi diitoco Moocaani siino agaayicidi gujevafañoti siino ubuheetemebadi icajimo.

¹⁶ Moocaani judiomi eedeetemihaiico icinuneguiiha, jisu bu paryi judiomi icicafotomoro icano. Miuro iticoni meheetavohica maahu Moocaani jeecivoguiiha iimibadiro bu iisihifaa sihiro Moocaanidi imihi. Jaabadiro bu imohohife Moocaanidi iimibadiro bu ihaafenema imihi.

¹⁷ Jaabadi judiomi saatoho miya olivohohaafeneque iquitinibadi quiticafutuuhi. Jaanobuuna ijoho siicumioobo jihoro olivohohaafe diicaruubo tooho aafeneque iquitinobuuna camayaacucafetehe. Jaabo tohifeañodi idiicamaño tohoti diicahi. Toono jilli eneejiruno: Moocaani judiomico uufocovi ificuuboro judiomi iicatimoco igaayiciqui, onono.

¹⁸ Jaarunaa: Toohohaafe imiyahaafe janaanici sihidi sihidi jeevahi, needino. Jaanoti tolli onohachiiji imino deesicini, disefari tohife icatihii, ijoho tohife sefari diicahi.

¹⁹ Jaanoco fine: Jiihi, neejirahi: Jaarunaa ihaafene quiticafutuuhi iibuuna uujoho tohovi camayaacucafetequi, nooboro.

²⁰ Jiihi; miuro toohaafefe quiticafutuuhi imiyaavugutuimaño. Jaanoti ijoho tohoti diicahi imiyaavogomaño. Jaaruubo difiico: Uujoho aivo sihidi jeevahi, needino. Imino deesicini.

²¹ Buhicaga imiyahaafe icaurunoco Moocaani gaijitihi. Jaabadiro imi ico gaijitiiruubo.

²² Magaaja Moocaani iimihuseneque. Jaaruubo bu iimitimoco gaijitiiruubo. Jaamaño aacutumoco idasuno moonuubo. Jaaruubo amiihaima imihusebe. Jaanegui iimihusefaño imino diiboma diica. Jaanoti imino mihicatihachiiji, tolliro bu amiihaico iquiticuboro gañijiiibo.

²³ Jaanoti bu judiomi siino imiyaavogohachiiji diitoco siino tohovi camayaacujiiibo, Moocaani sihidi imityamaño diitoco siino dojicuviro camayaacujiruubo diito siino diibota iicamo iicaqui.

²⁴ Jaabadi ijoho judio diicati ruuboco jihovo olivohohaafeti iquiticuboro imiya olivohovi ico camayaacuubo. Jaanegui judiomi imiya olivoho aafe iicamo siino dojicuviro camayaacucafeteji.

Israel Cuumico Ufucu Atajasujino.

²⁵ Tañahabomi, imeguehi amiihai jino agaajarautinoco magaajanoco: Jaamo amiihai: Aivo sihidi mihihi magaajahi, nootimo mihicahi. Miuro israelmiti sanoodimo kuhufutusucafetehe, israelmi iicatimo Moocaanijaagovi paryi ijicamañohachuta.

²⁶ Jaanobuunati jari paryi famooro israelmi taajasucafeteji, Caatinihaamefaño onobadi:

Taajasuminaafi saaji Sion cuumiti. Jaabo israelmi* imitico buusuji.

* 11:26 Griego iijiri: Jacob iyaachimihai, noono.

27 Jinoco diitoma uujoho ihiimaano icaji, diitoco imitico ubuusuudi, nooboro.

28 Taajasujibogoco agaayicitimaño judiom: Moocaaniminaabadi icahi, amihai Moocaanijaagovi miminifetequi. Jaamoco Moocaani gajihii diito eedeteteque diibo iciumaño.

29 Miïro Moocaani aacicuunoco dumiticitatibo, bu tolliro diito ucuuhuvacuumoco sihigovi siino jeenesutatibo.

30 Amihai iticoni Moocaanico muguubutihii. Jaarumoco jisumi Moocaani idasuguehi judiom: diiboco uguubutimaño.

31 Jaamaño jisumi diito Moocaanico guubutihii, tolliti Moocaani diitoco ihidaasuguequi amihai haico iicabadiro.

32 Miïro famoovaro guubutihii. Jaamoco Moocaani: Muguubuhicatihii, nuuhi diito famoovaacoro sabadiro ihidaasuguequi.

33 Guiraacani icano Moocaani esamaaje, igaaaja, ihaivoji icano icahi, aivo diibo esamaaje jibogoratino, aivo diibo jiihai gaajaratino.

34 ¿Nacu miïjoho Moocaani esamaajeque gaajajirahi? ¿Miïjoho nacu diiboco jibeguejirahi?

35 ¿Cajaani nacu Moocaani Aivojiboco jinejeque acijirahi toono jaadaco igayiciqui?

36 Miïro paryi fanoova Moocaaniti saahi diibo useti fanoova eetavocafutuhii. Jaano paryicino diibonoro. Imicani Moocaani fahijivaro. Fine.

12

Moocaanidiro Icano Ifi.

1 Jaaneguiha tañahabomi, amihai aivo neehi Moocaani idasugofeenedi: Amihai aivo ifi ubuheeneque Moocaanico mahaci jeecivobadi diibediro iicaqui diiboco imo imo imooniqui. Tolli aivo Moocaanico imino mejeecivotahi mojeebifañodi.

2 Jaanegui Moocaanico agaajatimo onoobadi* siino mihicacuudino. Jiiro amihai esamaajeneque paryi siibadi mubuunani tolliti amihai ifino paryi ibuunicafetequi. Jaadi jari magaajaji conoocohacho Moocaani iimogonoco, bu paryi iiminoco, bu diiboco imo imo omooninoco, bu aivo iimicuunoco icano.

3 Uco Moocaani iimihusefeenedi atajibanegui famoocoro amihai aivo neehi: Amihaiti saatohoba amihai ifiitiro janaanici mehesamaaidino. Jiiro imino mehesamaaje amihai Moocaani dudicamaajeque aacinico ticovoviro. Jino dudicamaajeque miyaavogofeenediro meheetavejirahi.

4 Miïro mofiivi oovicinino; mofi saafiuro mihicaruuboti fiivaano icano. Sano mohaalli, bu sano motihai, bu janaanici sihidi icano. Jaaruno saneguiharo icatino.

5 Jaabadiro paryi mihi miyaavogominaa saafiibadiro mihihahi Cristo-faño. Jaamo famooro sahi magataacinii saafi ififañoro.

6 Jaanoti Moocaani mihihaico dudicamaajeque acihii saatohoco siibadi, saatohoco siibadi icano, diibo iimihusefeenedi aacibadi. Jaano diibo aacinoco imino momooni. Moocaani iimaaco mijibeguejinoco magaayicibo mimiyaavogono ticovovi momooni.

7 Jaabadiro sitaaco tejeecivejinoco magaayicibo imino mejeecivo, mijibogonoco magaajamo toonojaagoviro miminifoto.

* 12:2 Griego ijiri: Jaanegui jiiñe onoobadi, noono.

8 Sitaaco mequehecutusunoco magaajamo, toonojaagoviro mihica. Jaanoti saatohoco mahacimo, amiihaiguiiharo gajitimo mahaci. Sitahallivi aivojiboti mihicamo, esicinimoro momooni. Jaanoti sitaaco mahamusumo, imo imo mahamusu.

Cristota Jilli Iicano.

9 Miyaanoro imino fahigova magaijicasi, iimitinoco mijihegue, jaamoro iiminocoro momooni.

10 Fahigova magaijicasi momiyannahaboco magaijiboma mihicanicibadi, goovano mobocigocasi.

11 Mequehecu. Majaparyadino. Jaamo Aivojibo Moocaanico quehecuno jeebiri mejeevehi.

12 Imo imo mihica mataajajinoco mehesicinineri, majaabicihica idasuno mihicarunoco, Moocaanima mihiimaanoco mejeevesudino.

13 Miyaavogominaaco ucuujivaachunehejete mahamusuhica, amiihaico abaamoco imino magaayicihica.

14 Amiihaico idasuno omoonimoco imino momooni diitohallivi Moocaanico iimitinoco dillutimoro iiminocoro midillu.

15 Imono iicamoma imo imo mihica. Jaanoti ataacasimoma bu mataacasi.

16 Fahigovavi sabadiro mihicacasi. Aivo miihai sihidi mejeevahi, meneedino. Amiihai jeebico siicuno miminiyu. Aivo magaajafih, meneedino.

17 Sita amiihaico imitino omoonimoco bu iimitineri macabiacudino, iiminocoro momooni famoova imegavi.

18 Fanoovaviro imimo mihica. Jaamo famoovama sajeebi mihicahi.

19 Agajimo tañahabomi, amiihairyo, amiihaiño jaadaco mihicidino. Jilliro Moocaani usefaño mejeevesu diibo toonoco ijaadaco ihiciqui. Miiro Caatinihaamefaño noono: Uujoho toono jaadaco iciji. Uujoho toonoco jaaduji, noobo Moocaani.†

20 Jaabadiro bu noono: Diminaafi ajebavahachij; machusu. Jaanoti bu adufirari iicahachij; diisu; tolli momoonino diiboco inucufevesuqui, noono.

21 Jaaneguiiha iiminotino amiihaico sahigotiro guinonidino, sahigotiro iimineri iimitinoco miguiinoni.

13

1 Famooro aivojito tajibaguiino miminifoto, chahano aivojito mitya Moocaanijaagoti asaatino, paryicino aivojito mitya iicamo Moocaani ificuumo.

2 Jaamaño aivojitoco ejenaauumo Moocaani atajibanoco jenaauhi. Jaamo ejenaauumoco idasuno moonimo.

3 Miiro aivojito, imino omoonimoco iigutusuqui icatimo. Jaanoti imitino iicamocoro iigutusuqui iicamo. ¿Nacu diimeguehi aivojitoti iguitibo idicanoco? Imino diica ico aivojito icahacisuqui.

4 Diito Moocaani atajibanoco omoonimo, ijoho imino diicaqui. Jaanoti imitino idiicahachij; ivi diigui. Sicamañoti iicajitino ico aivojito idasuno omoonijino, Moocaani ducicamaajeminaa iicamaño miyaanohalliti imitino iicamoco idasuno moonijimo.

5 Jaaneguiiha aivojito onobadi mihicatahi, miinoco idasuno omoonijirunoti mihiguimoro icatino, jilli diito atajibanoco: Jii, monoono imino momooninoco magaajamaño.

6 Jaamaño amiihai impuestoco majaaduhicahi aivojito Moocaani ducicamaajeminaa iicamaño tonehejeque tajibamo.

† 12:19 Griego ijiri: Aivojibo, noono.

7 Majaadu paryi medebemeque siomo impuesto nihibamico aivojito idil-lunoco mahaci, impuesto medebeneque majaadu. Jaanoti mobocigomoco mobocigo, magaijijimoco magaiji.

8 Sitaaco medebedino idinoro sitaaco magaijjinehejequere miguiino. Miuro sitaaco agaijimo Moocaani Moisefeenedi atajibanoco imino moonicuuhi.

9 Miuro Moise tajiiba jilli neehi: Sifigoma diicadino, gaicaudino, nani-vadino, sitaaditi sicamaooco dibeguedino, sitaanoco diimeguedino, noono. Jaano paryi tajiibano icaruno sanooviro jinoovi ifetehi: Sitaaco gaiji difico agaijibadiro, onoonovi.

10 Gaijima iicaabo sitaaco imitino moonitih. Jaamaño sitaaco magaijinovi tajiiba onoobadi paryi momoonicuuhi.

11 Jaanegui paryi tonehejetei mehesicinicu jino mihicasumico cigaabobadi iicatomoro jilliro aaicucubobadi Cristodiro mududicamaaje. Miuro mataajacuuji jisumi mihaiti aivo fiitivucuuhi. Iticoni taajasujibogoco mimiyaavuguunoti aivo jisumi fiiticuuno.

12 Toojiinijehallivi gueneene mihicacuuhi. Motaajasuminaafi Jesucristo asaajino fiitivucuuhi. Jaamaño mejeevesucu civohigo imitico momoonifinehejeque. Jaamoro seseehi momoonifinehejeque mijicamaaicuqui amocasiminaa moonicasi gaachehunoco ijicamaainicibadi.

13 Iminoro mihiguequi cuuje mihigonibadi guiriicavofaño icacuutimo miicaqui, bu jibaimono agañuhusunofaño icacuutimo miicaqui, bu gaigoomima imitino icanehejefaño icacuutimo miicaqui, bu iiminotino imoyicico, bu amocasihejefaño, bu sitaaco iinohallitiro mijiheguenehejefaño icano icacuutimo miicaqui.

14 Jilliro Aivojibo Jesucristocoro amihaihallivi mificu amocasi-gaachehuco mohallidi mijicafotonicibadi. Jaamoro amihai ifi imiti atajibanoco momooniqui mehesamaaicuudino.

14

Dinahabediti Imitino Diimaadino.

(1 Co 8.1-13; 10.23-33)

1 Saatoho imiyaavogo equehecutimoco magaayici. Jaarumo diiboma mejenaaucasidino diibo imino agaajatinohallivi.

2 Miuro saatoho imiyaavogomo icahi fanoovaaco uduujirumo. Jaanoti saatoho icahi asimico duutimo boti basutaacoro amachumo imiyaavogo ajashumaño.

3 Jaamo fanoovaaco uduumo, fanoovaaco uduutimoco dejecujitirahi. Jaabadiro fanoovaaco uduutimo uduumoco medejecudino Moocaani ditoco agaayicicumaño.

4 ¿Nacu mājoho ijoho sita jeecivominaafico dejecuqui? Idiboro diiboco ihaiivojibo: Jino imino, jaanoti jino imitih, neejirahi. Jaamo imijirahi. Jaaboco idiboro Aivojibo imityari imitusujirahi.

5 Jaanoti bu saatoho safucuco sifucu sihidi jeevahibadi esicinimo. Jaanoti saatoho miyaaveguehi fafucuva sabadiro iicanoco. Jaanegui tonociti sanoocoro mimiyaavogonojaagoviro mihicacuqui.

6 Jaabo safucuco ificuubo Aivojibo Moocaanicoro iimequi ficuuhi. Jaanoti bu safucu sihidi jeevahibadi ificuutibo, bu: Aivojibo Moocaani jilli bachu imogoobo, noobo. Jaabadiro bu fanoovaaco uduubo: Aivojibo Moocaani jilli bachu imogoobo, nooboro duuhi, toonohallivi Moocaanico iimomaño.

Jaabadiro bu fanoovaaco uduuti#bo: Aivoji#bo Moocaani jilli bachu imo-goobo, nooboro duutihi, amachujinohalliviro Moocaanico iimooboro.

⁷ Mi#ro mi#haiti saato#o ifiguiiharo icatihi, bu jaamo ifiguiiharo guijevetihi icano.

⁸ Jaama#no mihicasumi Aivoji#bo Cristoguiiharo mihicahi. Jaanoti bu miguijevecuudi Aivoji#bo Cristojaagovi mefeeji. Jaama#no mubuheerumo, bu miguijevecuurumo icano Aivoji#bo Cristotaro mihicaji.

⁹ Mi#ro Cristo iguijevecuubo siino buheeteuhi, ubuheeme, bu uchuumucuumo icamo Aivoji#boti iicaqui.

¹⁰ ¿Jaabo #joho, collihi: Dinahabo imitico, neehi? ¿Collihi jaaboco di#heguehi? Mi#ro famooro ufucu Cristo imefeenevi mihigaiveji mi#haico diibo imeeciqui.

¹¹ Mi#ro Caatinihaamefa#no noono:

Uujoho iicaabo noobo Aivoji#bo, Moocaani tahimefeenevi paryi miyaminaa memu#veji. Jaadi paryi famooro uujoho Moocaani iicanoco neeji.

¹² Jaama#no paryi mi#hai Moocaanico jiijehallivi mihicahicadinoco mij#begueji.

Dinahaboco Ga#nsudino.

¹³ Jaaneguiiha fahigova ti#sucasicuutimo mihica. Jaamo am#hai nahaboco nanigaan#sutimo mihicahi, bu imitifa#no ga#nsutimo mihicahi icano.

¹⁴ Uujoho Aivoji#bo Jesuco imiyaavogoma#no gaajahi, chahano jinejeba iinoro iimitino. Jaanoti saato#o toono iimitino iicanoco eesamaaimedi bu imicutino.

¹⁵ Jaanoti #joho uduunoco dinahabo aatyimeebere iimitinobadi eesicin#boro idaasuvohachiji diiboco imino gajitihi. Jaaneguiiha dinahaboco mitasudino fanoovaaco uduunofeenedi diibohallivi Cristo iguijevecuuboco.

¹⁶ Jaanegui toono am#haidi iiminoco momoonidino, sita am#haiditi: Imitinoco moon#bo, eneejiruneguiiha.

¹⁷ Mi#ro Moocaani aivoji mamachujiruno, mahadujiruno icanohallivi mejenaaucasiqui icatino. Jilli iticovono ifi ica, sajeeb# ica, imo imo ica icano Moocaani Gaijafeenedi mihicahi.

¹⁸ Jilli Cristoco ejeecivoobo Moocaanico imo imo moonihi. Jaabo miyaminaa imega imino iinehi.

¹⁹ Jaaneguiiha masi# guinomoro mefeequi sajeeb# icaco aacinoco. Jaaneri fahigova mahamusucasiqui mi#hai miyaavogo jeeb# ijusiqui.

²⁰ Jaaneguiiha Moocaani sita jeeb#ifa#no omooninoco #joho fanoovaaco amachunoco aatyimenefeenedi mitasudino. Mi#ro paryi machutaano idicunootihi. Jaarunofa#no mamachunofa#nodi sifico imitifa#no magaan#suno imitihi.

²¹ Imijiruno asimico duuti#bo idiicano, bu vino aivofaihuco aduti#bo idiicano icano, bu saneheje toonofa#nodi dinahaboco imitifa#no agaan#sujirunoco icano.

²² I#ro dimiyaavogoma diica ijeevadi Moocaani imegavi. Imicani icajiibo ijeeb#ifa#nodi imino iicanoco eesicin#bo.

²³ Jaanoti siinoco fi#hicugoboro uduubo imitico icahi miyaavogoboro uduuti#ma#no. Jaama#no imiyaavogotimoro esamaaimoro omoonino imiti.

1 Miihai momiyaavogo mequehecumo saatoho imiyaavogo iniinovamoco mahamusuji miihaiguiharo moonitimo.

2 Jaanegui paryi miihai sitaaco imo imo momoonisu diitedi imino momoonofeenedi imiyaavogo iquehecutequi.

3 Miiro Cristo icauruubo ifiguiharo icautihi. Jilliro Caatinihaamefaño onoobadi icaubo: Ico Moocaanico imitino eneehicano tahallivi jifaifetehi, nuubo Cristo.

4 Miiro siicijetiro Caatinihaamefaño paryi unuunoco caatiniumo toonoti miihaico ijibeguequi toonofeenedi Moocaani miihaico aamusunoco mehescinimofeenedi fanoovaaco majaabicih. Jaanofañodi majacusucafetehi.

5 Moocaani miinoco fanoova jaabicico, jacusuco icano aaciibo, jaafa amiihaico amusuhi. Jaamo imo imo sajeebii fahigova mihicacasihi Cristo Jesu onoobadi.

6 Jaamo sano mihimehi Moocaanico Mohaivojiiibo Jesucristo Caanico.

Judiomi Iicatimoco Taajasujiiibogoco Acimo.

7 Jaaneguiiha Moocaani imiguiiha fahigova sitaama magaayicicasi, miihaico Cristo agaayicibadi.

8 Miiro uujoho amiihaico neehi: Cristo saauhi judiomico ejeevivovaubo, moheedetemiihaico unuuno imiyaavequi. Jaanoco Cristo igajasuqui Moocaani onoonoco abañitatinoco.

9 Tolliro bu saubo judiomi iicatimo Moocaanico iimequi miyaminaaco iidaasugueneguiiha, Caatinihaamefaño onoobadi:

Jaamaño Moocaanico imeji judiomi iicatirucuumiminaafeenevi, bu diibediti imino masivaji, noono.

10 Jaabadiro bu simañoohaamefañovi noono:

Judiomi iicatirucuumiminaa imo imo mihica, Moocaani cuumiminaama.

11 Jaabadiro bu simañovi noono:

Aivojiiibo Moocaanico mihimo, paryi cuumiminaa diibo mityaco famooro miyaminaa macahacisu, noono.

12 Jaabadiro bu Isaia caatiniiuhi:

Isai onoobo iyaachimihairoobo agañiivooboro cuumiminaa Aivojiiiboti icaji.*

Jaabo diitoco atajasujinoco esicinijimo, nooboro.

13 Moocaani miihaico taajasu, esicini icanoco aaciibo. Jaafa Moocaani amiihaico imo imo omooniiiboro sajeebii icaco acihi diiboco mimiyaavogonofeenedi, amiihai sihidi janaanivivi mimiyaaveguehi Moocaani Gaija mityari.

14 Tañahabomi, uujoho imino gaajacuuhi amiihai mihimihuseneque, sihidi magaaanoco, bu fahigova mafagocasinoco magaaanoco icano.

15 Jaaneguiiha jihaamefaño amiihaidi caatinihi nucufeguetiiibo ijibogonoti. Jaanoco jaamo jabajeevetimo mihicahi Moocaani uco iimihusefañodi atajiiibaaboro acihi mooniqui,

16 Jesucristoco jeecevequi judiomi iicatimofeenevi. Diiboco ejeevivoobo uujoho jibeguehicahi Moocaani jibogoco taajasuguiiha judiomi iicatimoco Moocaanijaagovi satyequi, ijeeceivobadi igaayiciqui Igaijafeneedi ijeevadi iiguiiharo ificuumomoco.

17 Cristo Jesuco imiyaavogonofeenedi imo imo icahi Moocaani dudicamaajeque omooninaño.

* 15:12 Griego iijiri: Isaia onoobo caacamiti ruutuji. Jaabo agañiivooboro cuumiminaa Aivojiiiboti icaji, noono.

18 Uujoho jinejete iimaatihi idinoro Jesucristo tafañodi omooninoti. Juidiom iicatimoco Moocaani onoonoco: Jii, nuusuqui. Jaanoco uujoho moonihi tafañodi Jesucristo ihimaaneri, bu iiminoco omoonineri,

19 bu gaajasu mityafeenedi, bu aatyimeratino etavofeenedi, bu Moocaani Gaija mityafeenedi icano. Jiibadi Cristo taajasujibogoco jibuguuuui Jerusaleti fahigovadi ifutusuuuui Iliricu jiinijevi.

20 Jaanoco iimogoboro jilli jibeguehi taajasujibogoco johono Cristo momo agaajaraticuumijefañõ sita iticoni ijibogonohallivi ijibogonoco iimogotimaño.

21 Jilliro moonihi Caatinhaamefañõ onoobadi: Jaatyo diiboti agaajatimo atyimeji, bu diiboti uguubutatimo gaajaji, noono.

Pablo Roma Cuumijaagovi Feeguehi.

22 Jilliti jimañovi sihidi dudicamaaje iicamaño uujoho feehicatih fahijiva amiihaico abaateguehicaruubo.

23 Jaarunaa jisumi jicuumijefañõ tadyudicamaajeque iimivucumaño, bu siicijetiro amiihaico abaatonoco imeguehicamaño,

24 España jiminijaago ofoodi amiihaico baahiniji. Jaadi imino mahatymecasinobuunati uco mahamusu Españavi feequi.

25 Jaanoti jisumihica feehi Jerusalejaago, tahi iicamo monahabomico mahamusunoco asatyoo.

26 Miiro Macedoniar, Acayari icano iicamo allacaruhi nihibamico Jerusaleri monahabomi idaasumoco ihamusuqui.

27 Tolli moonimo judiomio imiyaavogomo Cristo jibogoco diitojaagovi asatyuneguiiha. Jaaneguiiha diito judiomiti imiyaavogomoco inehejete acimo.

28 Jaaneguiiha jinehejeque paryi iimivooboro toono nihibamico diitoco aacidi Españajaago ofoobo amiihaico meehiniji.

29 Imino uujoho esicinihi, tahigo ifotoodi Cristo iimihuseri imino uco mooniji.

30 Tañahabomi, Mohaivojibo Jesucristofeenedi amiihaico neehi, bu Moocaani Gaija gaijico aacinofeenedi: Tajaagovi miminifoto. Jaamoro mesefaquifoto Moocaanima tahallivi mihiimaamo.

31 Tahallivi Moocaanic midillu Judeari iicamo Cristoco imiyaaveguehicitimediti uco itaajasuqui. Jaabadiro jino monahabomi Jerusaleri iicamedi asatyonoco imino igaayiciqui.

32 Jaabadiro bu Moocaani iimogohachijji uujoho imo imo amiihaico atyimequi, bu jaabo amiihaico abaatonofeenedi jaguisiqui icano.

33 Jaafa sajeebico aacibo Moocaani amiihaima icahi. Fine.

16

Iijico Agalluuno.

1 Amiihaico neehi, monago Febe onoogohallivi siicijetiro Cencrea cuumiri iicaja Moocaani iijafañõ ejeecivehicagoti:

2 Jaagoco imino magayici Mohaivojibo momofeenedi miyaavogonahabomima mihicanicibadi. Diigoco mahamusu ucuujivaachunehejete, miiro diigo sihidi saatohoco amusuhihahi, bu uco tolliro amusuhihago.

3 Tolliro bu Aquila, itaaba Pricila icamisi taajico mahaci Cristo Jesu dudicamaajete uco anahabonihicamisico.

4 Diitisi ifico ñihicunofaño tahallivi ficuuhi uco agaicaaujirunoti itaaja-suqui. Jaamisico uujoho toonohallivi imehi. Jaabo uuro icatino, tolliro bu famooro monahabomi Moocaani iijaminaa judiomi iicatimo icano.

5 Tolliro bu paryi monahabomico taajico mahaci Aquilamisi iijafaño iigaivehicamoco. Tolliro bu tagataavominaafi Epeneto onooboco taajico mahaci diibo aivo iticoni Acaya jiiñjevñ Cristoco imiyaavuguubo.

6 Tolliro bu Mariaco taajico mahaci amñhaifeenevi sihidi ududicamaahicagoco.

7 Tolliro bu tajaagoobo Andronicu, Junias icamisico taajico mahaci, civojafaño iicausumi uco anahabonimisico, Jesucristo minisuminaafeenevi aivo obocimisi, diitisi Cristoco iticoni tahimegaro imiyaavugumisi.

8 Tolliro Ampliatu onooboco Aivojñbofañodi agaijñbo tagataavominaafico taajico mahaci.

9 Jaabadiro bu Urbano Cristo Jesu dudicamaajeque mñhaico aamusuhi-caaboco taajico mahaci, tolliro bu agaijñbo Estaqui onooboco.

10 Tolliro bu taajico mahaci Apele onooboco sihidi Cristoco imiyaavogonoco ñfusahicaaboco. Jaabadiro bu Aristobulo yotoco.

11 Tolliro bu tayoobo Herodio onooboco taajico mahaci, tolliro bu Aivojñboco imiyaavuguumo Narciso yotoco taajico mahaci.

12 Tolliro bu taajico mahaci Trifena, Trifosa icamifeque Aivojñbo dudicamaajefaño ududicamaaimifeque. Tolliro bu magaijigo monago Persidaco sihidi Aivojñbo dudicamaajefaño ududicamaahicagoco.

13 Tolliro bu Rufo onoobo miyaavogofaño obocñboco taajico mahaci. Tolliro bu seejico tamiya seejibadi uco omoonñugoco.

14 Tolliro bu taajico mahaci Asincritoco, bu Flegonte onooboco, bu Hermas onooboco, bu Patroco onooboco, bu Herme onooboco, bu paryi monahabomi diitoma icamoco icano.

15 Tolliro bu Filoloobo onooboco, bu Julia onoogoco, bu Nereo onoobo, ingo icamisico. Tolliro bu Olimpo onooboco, bu famooro miyaavogofeenedi monahabomi icamoco taajico mahaci icano.

16 Fahigova mihibñcicasimoro midillucasi Moocaani sajeebñco ihñfusuqui. Paryñcino Cristo iijaminaa amñhaijaago iijico galluui.

17 Tañhabomi, amñhaico neehi: Imino mehesicini miyaavogominaaco udugaacumoro agaññsuhicamoti. Diito omoonino amñhaico mñhai mññibeguehicabadi icatñhi. Jaamoti buhigovi mihica.

18 Tollei omoonñbo Mohaivojñbo Jesucristoco jeecivotñhi ifi onoobadiro omoonimoro baññhicamo civojeebñba iicamehejeque imo imo ihñmaanehe-jefeenedi baññhicamo.

19 Famooro gaajacuuhi amñhai mimiyaavogonoco. Jaamaño uujoho imo imo icahi. Imeguehi amñhai iiminocoro momoonñqui mihimibaicñnoco imitñnocoro momoonñqui icatñno.

20 Jaanofañodi sajeebñco aacñbo Moocaani saajiibo ñji Satanasco ifññisuvaqui* amñhaiguiino. Jaabo Mohaivojñbo Jesucristo jaafa amñhaico imino moonñhi.

21 Tolliro buunaji Timoteo tadyudicamaaje nahaboniminaafi amñhaijaago iijico galluui. Tolliro bu Lucio, bu Jason, bu tolliro Sosipatu onoobo icamo tayoto.

22 Uujoho Tercio jihaamefaño Pablo uco onoonoco acaatññbo amñhaijaa taajico galluui Mohaivojñbofeenedi.

* 16:20 Griego iijiri: ijmatajeruqui, noono.

²³⁻²⁴ Tolliro bu Gayo onoobo amihaijaago iijico galluuhi jino diibo iijafaño uujoho iicaabo, tolliro toojaco acifilbo Moocaani iijaminaaco. Tolliro bu Erasto onoobo jicuumi nihibami ficuminaafi, bu tolliro monahabo Cuarto icamisi.†

Moocaanico Imono.

²⁵ Jaanegui masii Moocaanico mihimequi. Diibo amihai miyaavogoco equehecutusujiruubo uujoho iijibeguehicaabogo onoobadi, bu Jesucristoditi iijibeguehicabadi, bu sicijetiro jiinije ifiivuumi iicauno agaajaratinoco ificuunoco Moocaani agaajasuuno onoobadi icano.

²⁶ Jaaruno jisumi gaajacafutucuuno Moocaani ifinitii bo tajiiba onoobadi, Moocaani iimaaminaa Acaatiniuhaamefeenedi. Jaano toono agaajaraaturuno jisumi gaajacafutucuuhi paryi faacuumivariro. Jaanoco uguubumoro imiyaaveguequi.

²⁷ Jaanegui jaafa idiboro Moocaani sihidi gaajama iicaabo, Jesucristofeenedi diiboco mihimono ufucuro finijitih. Fine.

† 16:23-24 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaafa Mohaivojibo Jesucristo amihaiico imino moonihi, onoonoco.

1 CORINTIOS

Pablo Caatiniuhi Corintominaadi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafiti icahi, Moocaani onoobadi, bu nahabo Sostene onoobo icano

² Moocaani iija Corintori iicajaminaadi caatinihi. Jaamo Cristo Jesufeenedi Moocaanita iicacuumo diibediro iicaqui ucuuhuvamo, bu paryi fahigova jinijevi Mohaivojibo Jesucristo, bu diito Aivojibo icaabo momoco mihi-maahicamo icano.

³ Jaamo imino sajeebima mihica Moocaani Diosfañodi, bu Aivojibo Jesucristofeenedi icano.

Cristofeenedi Moocaani Imino Omoonino.

⁴ Fahiijivaro amihaihallivi Moocaanico imehichahi; Cristo Jesufeenedi Moocaani amihaiho imino omooninohallivi.

⁵ Miïro Cristofañodi mihicamaño Moocaani amihaiho aciuhi mojeebii gaijadi fanoova busumijebadi fanoohiijico, bu fanoogaajaco icano.

⁶ Oono amihaihi Cristoti jibogo miyaano iicano imino agaajacafotobadi.

⁷ Jaamaño amihaiditi jinehejeba cuujivaachutihi Moocaani aacinehejeonoti Mohaivojibo Jesucristo asaajinoco motoomonohachuta.

⁸ Jaabo amihaiho imino teemejiibo niinofucuvi. Jaamo imino mihinivatimo mihichahi Mohaivojibo Jesucristo agasejifucu.

⁹ Bañitatibo Moocaani. Jaabo amihaiho cuuhuvahinihi Illi Jesucristo Mohaivojibojaagodi miicaqui.

Moocaani Iijaminaa Udugaacamaaiuno.

¹⁰ Jaanegui jino amihaiho neehi; Tañahabomi, Mohaivojibo Jesucristo momofeenedi, famooro sabadiro sayomonocoro mihiimaa, bu amihaifeenevi dugaavocasineheje icadino. Jilli iminoro sahigoviro miminifoto sano eesamaajejaagoviro sabadiro miminifoto.

¹¹ Tañahabomi, miïro amihaiditi uco jibogomo Cloe onoobo yoto, amihaifeeneviva ñbacasi iicanoco.

¹² Toonoti jilli amihaiho neejirahi: Amihaiha jilli meneehicahi: Saatohova uujoho Pabloobo, meneehicahi. Jaanotivaha bu saatoho uujoho Apoloobo, bu saatoho uujoho Pedroobo, bu jaanoti saatoho uujoho Cristoobo, meneehicahivaha.

¹³ ¿Nacu Cristo dugaacinihi? ¿Nacu uujoho Pablo amihaihallivi tetecucafutuhi? ¿Nacu amihai uujoho Pablo memeri miniticafutuhi?

¹⁴ Miïro uujoho, amihaiti mihaiñoobaco nithinihi, ivi idimisiicoro nitiuhi, Crispo onooboco, Gayo onooboco icanoro. Jaaneguiha toonohallivi uujoho Moocaanico imehi.

¹⁵ Jaamo mihaiñooba: Uujoho Pablo memeri niticafetehinihi, nootimo mihichahi,

¹⁶ bu tolliro nitiuhi Estefanoco iijaminaama. Jaanoti saatohobaco gaa-jacuutihi tahi fine cajaanoyocohacho nitiuhi.

¹⁷ Miïro uco Cristo nitifiiri galluutihi, iimino jibogocoro jibeguequi uco galluubo. Jaaruno bu sihidi gaaja iijiri jibeguequi icatino jilli Cristo imoholliigavi iguijeveuno sicamañovi minifototino iicaqui.

Cristo Moocaani Mitya, Gaaja Icano.

18 Jaamaño m̄iro Cristo imohohalliv̄i iguijeveuno j̄ibogo jilli jihovonobadi jeevahi c̄ijigaifaño efeejimedi. Jaanoti ataajajimedi, jino m̄ihaidi, Moocaani mitya icahi.

19 M̄iro Caatinihaamefaño noono:

Finisuji gaajaminaa gaajaco, bu tih̄isuji gaajacim̄inaa esicinico, noono.

20 ¿Nacu cuuca icaabo gaajaminaafi? ¿Cuuca icaabo j̄ibogom̄inaafi? ¿Cuuca nacu icaabo jisumio jenaum̄inaafi? M̄iro Moocaani jeegavusucuhi j̄iinijem̄inaa gaajaco.

21 Imooniqui j̄iinijem̄inaa, Moocaani gaajafeenedi, Moocanico gaajacin̄ihitihi. Jaabo Moocaani igajafeenedi diibedi imineguiiha taajasuubo miyaavogom̄inaaco iimino j̄ibogofeenedi saatehedi tobogo jihovonobadi iicarunofañodi.

22 M̄iro judiom̄i dilluhicahi sihidi ejeevano gaajataco. Bu tolliro griegomi j̄ije gaajacoro guinehicahi.

23 Jaarunaaca m̄ihai mij̄ibeguehicahi Cristo etetecucin̄iboco. Jaanoco judiom̄i unucufeguemere t̄imejetasuhicamo. Tolliro judiom̄i iicatim̄edi jilli jihovono.

24 Jaanoti naha ucuuhvacin̄imedi, judiom̄iti, bu judiom̄i iicatim̄edi icano, Cristo Moocaani mitya iicaabo, bu Moocaani gaaja iicaabo icano.

25 M̄iro Moocaani gaajati iicarunovaha miyam̄inaa gaajahallinohociv̄i sihidi jeevahi, bu Moocaani niinova iicaruno miyam̄inaa sefa janaanici sihidi jeevahi.

26 Enecau magaja, tañahabomi, Moocaani am̄ihaico ucuuhvaumoti bu m̄idimo jijeogaajam̄inaaotou. Jaabadiro bu m̄idimo aivojima iicamootou miyaamo iyaachim̄ihaiototi.

27 Jaanoti naha Moocaani ic̄uhi j̄iinijem̄inaadi m̄ih̄ifomo iicamoco agajafimoco inucufevesuqui, tolliro bu Moocaani j̄iinijem̄inaadi iniinovafimoco ic̄uhi esefafimoco inucufevesuqui,

28 tolliro bu ic̄ubo j̄iinijehalliv̄i jihovono iicanoco, m̄ih̄ifomo iicamoco icano j̄ijehalliv̄i miyaamo iicamoco inucufevesuqui.

29 Jiliti diibo imefeenev̄i m̄ihaiñooba: Uujoho aivo sihidi jeevahi, nootimo iicaqui.

30 M̄iro Moocaani am̄ihaico Cristo Jesujaagovi miniiyuhi, tolliro bu moonuubo Cristo m̄ihai gaaja iicaaboco. Diibofañodi Moocanima sajeeb̄i miicaqui, mataajacuumoro diibediro miicaqui.

31 Jaanogui Caatinihaamefaño onoobadi: Difico iidiimuuruubo; Aivoj̄ibocoro diimo.

2

Cristo Etetecucin̄iboco Mij̄ibogono.

1 Tañahabomi, m̄iro Moocaniti j̄ibeguequi am̄ihaijaago eeguejeusumi iimino ih̄iimaajinoma, bu gaaja iimaama icano fuutihi.

2 Jilliro am̄ihaifeenev̄i jinejebaco gaajat̄ibobadi minifutuuhi id̄ibocoro Jesucristoco jaani etetecucin̄iboco gaajauhi.

3 Jaabo uujoho am̄ihaifeenev̄i niinovano icauhi. ¿Milli fine diitoco j̄ibegueji? nooboro sihidi iguiiboro veveve.

4 Jaabadiro bu tahiimaa, toj̄ibogo icano miyam̄inaa gaajasuri icautino. Jilliro Moocaani Gajjari, mityari icano ifusuhinihi.

5 Jiliti am̄ihai miyaavogo miyam̄inaa gaajafañodiro icatino Moocaani mityafañodiro iicaqui.

Moocaani Gaijafenedi Magaajacino.

⁶ Jaarunofaño mihiimaahi gaajaco miyaavogofaño ujusicumofeenevi. Jaaruno jijeo gaajari icatino, bu jidihiyeo aivojito iimitimo gaaja goovano ifinifineri icatino.

⁷ Jilli Moocaani gaajaco mihiimaahi agaajaratino itihinoco toovonono iicano gaajaco. Jaanoco Moocaani siicijetiro ficucuuhi mihai taajasuco.

⁸ Jaanoco cajaanoyoba saatohoti jijeo aivojito gaajacutihi. Miïro igaaaciuruva tetecujitirumo niquejeo imi Aivojiboco.

⁹ Jiliro jilli, Caatinihaamefaño onoobadi:

Miyaminaa aatyimeutinehejeque, bu uguubutinehejeque, bu miyaminaa jeebifaño ijicafetehinitinoco icano, Moocaani imibachucuuhi diiboco agaijimeguiha, noonoro.

¹⁰ Jaarunoco Moocaani mihaico gaajasuhi Igaijafenedi. Miïro Igaija paryi fanoocoro gaajahi, bu Moocaani jeebi faicuvahi iicarunoco.

¹¹ ¿Nacu, cajaanoyobi sifi esamaajeque? Idiïboro igaija diibofaño iicaabo gaajahi. Jaabadiro buunaji miïjoho gaajatihii Moocaani esamaajeque, idiïboro diibo Gaija gaajahi.

¹² Jaabadadi mihai magaayicihinihi jiinjijeo gaijaco, idiïboro Moocaaniti asaano Gaijaco magaayicihinihi, toonoti magaaajacui Moocaani mihaico iimihuseri aacihinihoco.

¹³ Jaanehejeque mihai mihiimaahi Moocaani Gaija mihaico iïbbogobadi. Jaano mihai gaajariro magaaajanoco icatino. Jilli miïbbeguehi Moocaani iïbbogoco miyaavogominaaco.

¹⁴ Jaanoti Moocaani Gaijama achahaabo gaayicitihi Moocaani Gaijaonehejeque, diibedi jilli jihovonobadi icano, agaajatimaño. Jaanoco Moocaani Gaajariro magaaajacitahi miyaano iicanoco.

¹⁵ Jaanoti naha Moocaani Gaijama iicaabo paryi fanoovaaco agaajaaboro dugaacuhi. Jaabo imitico, miïjoho neejitirahi.

¹⁶ Miïro Caatinihaamefaño noono: ¿Nacu, miïjoho gaajaciuhi Moocaani esamaajeque? ¿Nacu, Moocaanico miïjoho conooco iïbbeguejirahi? Jaanoti naha mihai Cristo esamaajema mihicahi.

3

Moocaani Amusuminaa.

¹ Jaamaño tañahabomi, uujoho amihaima Moocaani Gaijama iicamoma mihicanicibadi iimaatihii, jilli Moocaani Gaijama achahamoma mihicanicibadi iimaahi, Cristojaagodi seemehiica iicamoma mihicanicibadi iimaahi.

² Amihaiico itihitincoro iïbbeguehinihi oono seemeneque machuco acitimoro mifañocoro ihisunicibadi. Itihitincoro iïbbeguehinihi magaayicujitiruneguiha, bu jisumihiica magaayicitihiica icano.

³ Jilli amihaihiica ticovomiyaminaarehiica. Miïro amihaiheeneri icanehejehiica siinohalliti sitaaco miïjheveneheje, iïbcasineheje, dugaacamaajeneheje icano. Jilli ticovomiyaminaarehiica mihicahi. Jaamaño paryi miyaminaa omooninicibadiro momoonihicahi.

⁴ Miïro saafi: Uujoho naha miyaano Pabloobo, meneehicahi. Jaanoti bu saafi: Uujoho naha Apoloobo, meneehicahi. Jilli meneehicamaño ticovomiyaminaarehiica mihicahi.

⁵ ¿Nacu miïjoho Pablo? ¿Nacu miïjoho Apolo? Jilli mihai Moocaani amusuminaa toonofenedi amihai mimiyaaveguehinino. Jaano toonoco meheetavehi moticovohocivi mihaico Aivojibo acidineheje.

⁶ Mũro uujoho basuuhi. Jaanoco Apolo maaisuuhi. Jaanoco Moocaani jusisuhi.

⁷ Jaamaño abasuubo sihidi ejeevano icatino, bu amaaisuubo sihidi ejeevano icatino. Jaanoti naha Moocaani fanooco omoonĩbo toohoco ujusisubũ.

⁸ Mũro jaamaño abasuubo, amaaisuubo icano sabadiro jeevahi. Jaarunaaca ijeevadisahaje idudicamaajedino ijaadaco Moocaaniti gaayiciji.

⁹ Mũro miĩhai Moocaani nahabonimĩnaa. Jaanoti amĩhai Moocaani dudicamaaje faguibadi mihicahi. Jaanoti bu tolliro Moocaani iijaco eheetavobadi mihicahi.

¹⁰ Jaamaño Moocaani imihuseti uco aacidino, uujoho aivo iijano eetavoco agaaabobadi ihmahacinoco kuhufono basuuhi. Jaanohallivi sita ifajaaco majaanijihachijiji imino esicinimoro majaanĩ.

¹¹ Mũro siino sita ihmahaciti ficuucuujitirahi ihmahaci Jesucristo iicacuumaño.

¹² Jaanoti diibo iicacuunohallivi saatoho orori, nihibajeneri, sihidi ijaadama icano guisiyineri icano iijaco eetavoobo. Jaanoti saatoho imohoneri, jaaineri, jiihunerĩ icano ajaanijihachijiji

¹³ eheetavodĩbo dudicamaaje gaajacafeteji foovono, ufucu dugaacufucusumi; mũro ciiigairi nisucafetejino. Jaadi gaajacafetejino naa cajaanĩ miyaanoco eheetavuunoco.

¹⁴ Jaanoti cajaanĩ dudicamaajehacho Moocaani nisufañođi afatyooobũ ijaadaco gaayiciji.

¹⁵ Jaanoti cajaanĩnocohacho finĩsujino diibo dudicamaaje gañĩcafeteji. Jaarunofaño diiboro taajaji oono ciiigai iijaco ijigasunoti ataanĩcĩbadi.

¹⁶ ¿Nacu magaatijahi amĩhai Moocaani iija mihicanoco? ¿Bu Moocaani Gaija amĩhaifaño iicanoco?

¹⁷ Jaanoti bu cajaanĩhacho Moocaani iijaco ifinisuboco, bu Moocaani diiboco finĩsujĩ. Mũro amĩhai Moocaani iija. Jaaja mihĩnivatija.

¹⁸ Jaanegui cajaanĩ amĩhai ifiico jilli mabañĩsudino. Cajaanĩhacho amĩhaifañoti: Jidihivi uujoho gaajamĩnaafi, monoobo gaajatĩbobadi minifoto. Jaabo miya gaajamĩnaafiti minifeteji.

¹⁹ Mũro jijeo gaaja Moocaanidi jilli jhovono. Mũro Caatinĩhaamefaño noocinino: Moocaani gañĩsuhĩ agaaamoco abañĩficamañovi, noonoro.

²⁰ Tolliro bu noono: Aivojĩbo gaajahi gaajamĩnaa esamaaje jilli sicamaño iicanoco, onoono.

²¹ Jaanegui mĩhaiñooba miyamĩnaafi jĩbeguerĩ amĩhai ifiico mitya mitya moomoonidino. Mũro paryĩ sabadiro amĩhaiñeheje.

²² Mũro uujoho Pablo icaruubo, Apolo icaruubo, Pedro icaruubo icano amĩhaico mijĩbeguequi fanooro Moocaani amĩhaico aacino jĩnĩjehallivi mihicanohachuta, jisumi iicaneheje, bu ufucu iicajineheje icano paryĩ amĩhaiguiiha. Tolliro guijevefeneđi Moocaanijaago mihĩfetejineguiiha icano.

²³ Jaanoti amĩhai Cristota, bu Cristo Moocaanitahe icano.

4

Minisumĩnaa Dudicamaaje.

¹ Jaaneguiiha amĩhai mĩhaico Cristo jeecevomĩnaati mehesicini, bu Moocaani jĩbegueji itihĩno jĩbogomĩnaati icano.

² Jaamo paryĩ diito toono tajĩbama iicamo imino omoonĩfimoti mihica.

³ Jaanoti naha uudi milli icatino miyaminaa tahimiti unuuruno, bu miyaminaa aivoji icagavi tahimitico unuuruno icano, bu uuro tahimitico neejitirahi.

⁴ Jinejeti uujoho tahesamaaje imitino icatirahi. Jaaruno toonoti uujoho imitusucafototih. Jaanoti naha id#boro Aivoj#bo Moocaani uco tahimitico neejirahi.

⁵ Jaanegui am#haico neehi: Imegav#ro sifi imitico, meneedino Aivoj#bo Jesu asaatinohachuta. Jaabo diibo jari foovo#caruji, bu tolliro #voguiino toovono iicarunehejeque. Bu tolliro jaabo j#beguej#bo miyaminaa jeeb#no eesamaai#hejeque. Jaadi naha jari iticovoociv# Moocaaniti gaayicijimo ditoco acachacisunoco.

⁶ Ta#ahabomi, jilli am#haico neehi am#hai imiguiha Apoloti, uuti icano, jaamo magaaajahi. Jaanoco misiti magaaaja. Jaamoro oono Caatinihaamefa#no onoono janaan#iciv# esamaaicuutimo mihicahi. Jaamo saafiditi mitya mitya mihicamoro sifico tih#sutimo mihica.

⁷ #Nacu m#joho ico miyaaboti ficuuhi? #Nacu cono #ma chahahi agaayicitino? Jaano bu agaayic#unoco, #collhi sifiiti agaayiciti#bobadi: Aivo uujoho mityahi, neehi?

⁸ M#ro pary#cino toonoma mihicacuuhi. M#ro sihidi mubusumijevacuuhi. M#hai aivo aivoj#torucu, monoomoro m#haico uufocov# miminiyuhu. Jaanova miyaano mahaivoj#vejirahi, m#hai am#haima bu sano mahaivoj#vequi.

⁹ M#ro jilli tahesicini neehi: Moocaani m#hai minisuminaaco famooguiinov#ro ficuuhi iguijen#guucuumoco iicanic#badi. M#ro m#haico miyaminaa iimogotimoro ajabafinovi m#hifutucuuhi, Moocaani toomominaa ihatyimequi, miyaminaa ihatyimequi icano.

¹⁰ M#haico naha jihovotobadi esicini#mo Cristohalliti. Jaanoti naha am#haico Cristoti: Aivo gaajafimo, neehicamo. M#hai miniinovafih. Jaanoti am#hai mequehecufih. Am#haico: Miyaamo, noomo. Jaanoti m#haico jilli: Mih#fomo, noomo.

¹¹ Jisumihachuta ajebanoco jaabicimoro mihicahi, adufirari mihicahi, gaachehuma machahahi, magan#cafetehi, moojanoma machahahi,

¹² miniinovatehicahi, muhuseneri mududicamaaimo. M#haico iminootino noomo. Jaarumoco imineeriro meneehi. M#haico idaasuno omooninehejeque majaabicihicahi.

¹³ M#haiti aivonoono neehicamo. Jaarumoco s#cuno mihiimusuhicahi. Jiinije beevabadi m#haico moonihicamo beemeubadi jisumihachuta mihicahi.

¹⁴ Jino am#haico nucufevesuqui jilli caatinitih. Jilli am#haico faj#niqui agajimo taseemeque icabadi.

¹⁵ M#ro diez mildimo am#hai j#bogominaa Cristoti am#haico i#bogomo icarunaaca, diito am#hai caanim#badi icatih. M#ro uuro am#haico seemevahin#hi Cristo Jesufa#odi iimino j#bogofeedi.

¹⁶ Jaanegui am#haico neehi: Uujoho jino icabadiro mihica.

¹⁷ Tooneguiiharo bu am#haijaago Timoteoco galluuhi taseemenebadi agaj#bo Aivoj#bofa#odi imino iicaabo. Jaabo diibo am#haico imino esaayuji Cristofa#odi uujoho omooninoco, fahgova iicajahaje Moocaani iijanofa#o j#bogooboro efeehicabadi.

¹⁸ Saatohovaha am#haiti mitya mitya icahicahi uujoho am#haijaago ufu-curo ufuucujit#v#badi.

¹⁹ Jaanegui amiihaijaago goovajino ofoono Aivojii bo iimogohachii. Jaadi jari gaajaji diito mitya mitya iicahicamo ihiimaarunoco, omoonitino cano.

²⁰ Miiro Moocaani aivoji; jilli ticovo iimaa icatino, mityaono.

²¹ Jaanegui ¿jinejeque mihimeguehi? ¿Amiihaijaa feeji imeima, nacu gaijima, siicu ifi gaijama?

5

Ajevati Onoono.

¹ Miyaano amiihaifeeneviva ajeva iicano guubuvusuhicahi. Jaano toono ajevaco ajashuno muguubusudino Moocaanico agaajatimofeenevi. Miiro saafivaha caanimi taabamima icahi.

² Jaamo amiihai mitya mitya mihicahicahi. Jilli toonoti munucufevemere idaasuno mihicatano. Tolli omooniboco amiihaifeeneti buhigovi maganii.

³ Miiro uujoho, tafi sihigo icarunaaca tajeebi amiihaifeeneri icahi. Jaamaño: Tolli iicaabo imitico, nuucuuhi amiihaifeeneri iicaabobadi.

⁴ Mohaivojii bo Jesucristo momofañodi amiihai mihigaicimoma sano tajeebi icahi, bu tolliro Mohaivojii bo Jesucristo imityama amiihaima icaji icano.

⁵ Jaabo diibo iimitiboco Satanasco mahaci ifi iimogonoco ifinisiqui oomooniruubo, idaasuno iicaneguiiha dojicuviro Moocaanijaago asaaboro ufucu Mohaivojii bo Jesu asaajifucu iicasumi ijeebi itaajaqui.

⁶ Aivo imitino toono momooninoti mitya mitya mihicano. ¿Nacu magaa-jatiji ajashuruno levaduraguiji paryi ifaasihifaño acaisecafetefinoco.

⁷ Jaanegui toono eedelevaduraguijico maganii nicibadi toonoco amiihaifeeneti maganii. Jaamo boosihi toguiijima achahasihibadi mihicahi, toono amiihai mihicabadi. Miiro siicijeminaa oveja seemeneque gaicaujibuumo Pascua jibaimo iicajisumi. Jaanoti jisumi Cristo Jesuco guijeniimo safooro miihai imitihallivi.

⁸ Jaanegui masi Pascua jibaimoco meheetavequi tohimitico maganii moro, oono eedelevaduraguiji iimitiguijico mihicanicibadi. Jaanoro ivi toguiijima achahano maahuneriro meheetavequi abaanitino jeebiri, miyaaneri icano.

⁹ Miiro amiihaico juufaji; acaatinuhaamefañodi nuucuuhi: Ajevafimoma magataavedino, nooboro.

¹⁰ Jaaruno tolli onoobo paryi jinijehalliri iicamo ajevafimoti, ifiguiharo fanoovaaco imeguefimoti, bu ananivafimoti, oono bu tolliro ijinitaco ejeecivefimoti icano nootih. Miiro tolli diitoma iimaatimo mihicaruva toojinijeti siijinijevi mefejirahi.

¹¹ Jaanoti cajaanihacho: Miyaavogominaafi uujoho, unuruubo ajevaco imoyicibo, ifiguiharo fanoovaaco imeguifiibo, ijinitaco ejeecivefiibo, sicamañoco ijibocasifiibo, bu iguiricavefiibo, bu ananigaifiibo icano, icaaboma magataavedino eneejirunoco, jilli neehi. Tolli icaaboma ajashuno safooba mamachudino.

¹²⁻¹³ ¿Milliti bu uujoho imiyaavogotimo: Iimitico, neejirahi? Idiboro Moocaani diito: Imitico, neeji. Jaanoti naha amiihai miyaavogominaa mihicacuumo: Imitico, meneejirahi. Jaaneguiiha diibo iimitiboco amiihaifeeneti buhi maganii.

6

Dugaacuminaa Imefeenevi Dinahaboco Satyedino.

1 Amiihaiti saatoho amiihai nahaboma imitino mihicasumi toonoco mihimibachuqui miyaavogominaajaagovi footimoro, zcollihi miyaavogominaa iicatimo dugaacuminaajaagovi mofoonicichi?

2 zNacu amiihai magaatathi miyaavogominaa jiiinjeminaaco udugaacujinoco? Jaano bu jiiinje amiihairi udugaacucafetejino icanaaca, zcollihi toono sihidi ejeevatinoco amiihaifeeneviro mihimibachuthi?

3 zNacu magaatathi Moocaani toomominaaco miihai mudugaacujinoco? Jaano bu icanaaca? zMilliti jijeonoco dugaacutimo mihicajirahi?

4 Jaamo bu amiihai jijeonehejehalliti miihiihacasinoma mihicamo bu, zcollihi jaamo miyaavogominaa iicatimojaagovi tonehejeque mihimibachuqui mefeehicahi?

5 Jino amiihaico nucufevesuqui neehi: zNacu amiihaifeenevi gaajaminaafi saafiiba chahahi inahabomifeenevi udugaacujiruubo?

6 Jaano icanaaca, zcollihi masatyehicahi amiihai nahabomico miyaavogominaa iicatimo dugaacuminaa imefeenevi?

7 Amiihaifeenevi iihacasima mihicamaño aivo imitino mihicacuuhi. zCollihi jilli tolli icarunoco majaabicithi? Jaafa jilli amiihaico nanimo.

8 Jaarunaa amiihai sahigotiro imitino momoonihicahi, mananihicahi amiihai nahabomicro.

9 zNacu amiihai magaatathi iimifitimo Moocaani aivojico agaayicijitinoco? Amiihai ifico mabañisudino, ajevaminaa, jihovo caanimico ejeecevifimo, sifigoma iicafifimo, bu sano gaifimimaryo iicafimo,

10 ananivafifimo, fanoovaaco iiguiharo iimoyicififimo, bu iguiiicavefifimo, bu sitaaco imitino eneefifimo, bu sitaaco imitino omooniffifimo icano Moocaani aivojifaño feejitih.

11 Jilli icauno amiihaiti iticoni saatoho. Jaarumo jisumi imibachucafutucuhi, Moocaanidiro iicacuqui diiboma sajeebii icacuumo Aivojiiibo Jesu momofeenedi, bu Moocaani Gaijafeenedi icano.

Mofico Moocaanidiro Mifcuno.

12 Paryi fanoovaaco uujoho moonijirahi. Jaarunaa paryi fanoovaro tamiyaavogoco uco amusutino. Uujoho paryi fanoovaaco moonijirahi. Jaarunoti conooba uco guinonijitih.

13 Miyaanoco noonicimo: Machuta miiño jeebiiiguiha, mojeebii machutaguiha icano. Jaarunohocico sabadiro Moocaani finisui. Jaanoti mofi ajevaguiha icatih Aivojiiibo Cristoguiharo icano. Jaabadiro bu diibo mofiguiha iicaabo.

14 Jaabo Moocaani Cristoco siino ubuheetesubadiro bu miihaico imityari tolliro buheetesuiibo.

15 zNacu amiihai magaatathi amiihai ifino Cristo ifioneheje iicanoco? zNacu Cristo ifiiti iiciiiboro ajevaminaago ifiiv ficuji? Cha, tolli icatino.

16 zNacu bu amiihai magaatathi ajevaminaagoma iicasiibo diigoma saafi ifibadiro iminifetefinoco? Jaano toono imiti ifi. Miiro Caatinihaame neehi: Famisicro sahucuruuji, noonoro.

17 Jaabadiro Aivojiiibojaa iminifotoobo sagaijarucui diiboma.

18 Jaanegui ajevati magaa. Paryi oono cohimitihacho iicanoco miyaminaafi moonifih mofifañodi iicatinoco. Jaanoti ajevaco omooniiibo ificoro imitino moonih.

¹⁹ ¿Nacu magaaŋatŋi amŋhai ifino Moocaani Gaija iijano iicanoco? Jaabo amŋhaiŋaño iicaabo, Moocaani amŋhaico aacŋbo. Jaamo amŋhai, amŋhai ifi abajatoro mihicatŋi.

²⁰ Mŋiro amŋhaico ajashutŋino jaadari Cristo guiŋeveri Moocaani jaaducu- uhi. Jaanogui Moocaanico amŋhai ifiiri macahacisu.*

7

Taabavaditi Onoono.

¹ Jaanoti oono uco aamefaño meneehinŋeditŋi amŋhaico neehi: Aivo imijiruno gaifi gaigooco dudŋcitŋibo iicano.

² Jaarunofaño ajevahaño iicamaño amŋhai ticovohocivŋi amŋhai taabamŋma mihica. Jaabadŋro bu gaigoomŋ amŋhai ticovohocivŋi amŋhai tajemŋma mihica.

³ Amŋhai tajemŋ amŋhaico iimugusumi imino: Jii, monoo. Jaabadŋro bu amŋhai taabamŋ amŋhaico iimugusumi imino: Jii, monoo.

⁴ Mŋiro mogai ifi abajagoro icatŋi, idŋbŋoro aiji abajaabo. Jaabadŋro bu aiji ifi abajaaboro icatŋi, idŋgoro mogai abajago.

⁵ Jaanogui: Chahano, meneedino mihimogocasisumi ivŋi idŋsumiro famisiciro sabadŋro mihiimaacasimisiro: Jilli ticovono miicaqui Moocaanima mihiimaanohachuta, munuusumi ivŋi ticovono mihicajŋi. Jaanobuunati siino dojicuviro mihicacasi iji Satanas onoobo amŋhaico abaŋneri sitama imitico momoonidino.

⁶ Jilli, jilli amŋhaico uujoho neehi, tajŋba icatŋino.

⁷ Aivo imeguejirahi famooro gaifiimi jino uujoho iicabadi iicanoco. Jaarunofaño iticovoocivŋi Moocaani acŋhinŋbadi icamo. Saatohoco siibadi, bu saatohoco siibadi icano.

⁸ Jaanogui neehi: Ataabatimehejeque, fibaijŋgomŋhaico icano imicani- jiru aivo jino uujoho uuro iicabadiro mihicano.

⁹ Jaanoti saatoho ticovono mihicajitŋruumo siino matajeva. Jilli imicani- jiru siino atajevacuuno mihicano, majaabicŋjitŋruneri idaasuno mihicatŋiqui.

¹⁰ Jaanoti bu mogaimŋma iicacuumoco tajŋbahi. Jaaruno uujoho icatŋino Aivojŋbo tajŋbahi, mogai aijico jeevesutŋo iicaqui.

¹¹ Jaanoti mejeevesuhachiiŋi siino tajevacuutŋino mihica. Jaanoti jilliro siino ditajema dojicuviro dimijŋivo. Jaabadŋro aijiimi mogaimico mejeevesudino.

¹² Jaanoti bu jino uujoho onoono, Aivojŋbo onoono icatŋino: Miyaavogominaati saafi taaba miyaavogominaago icatŋirugo diiboma imino iica- goco mejeevesudino.

¹³ Jaabadŋro bu saafigo miyaavogominaago taje miyaavogominaafi icatŋiruubo diigoma imino iicagohachiiŋi mejeevesudino.

¹⁴ Mŋiro aiji imiyaavogotŋruubo mogaiŋaŋodi Moocaanidi imicuubobadi icahi. Jaabadŋro bu imiyaavogotŋo gaigo aijiŋaŋodi Moocaanidi imicugobadi icahi. Jaanoti tollŋ mihicaova amŋhai seeme imifijitŋirahi imiyaavogotŋo seemebadi icajirahi. Jaanoti saafi imiyaavogomaño toseeheje Moocaanidiro icacuui.

¹⁵ Jaanoti oono imiyaaveguehicatŋimo ejeevesugohachiiŋi, jaafa jeevesumo. Jilliti tollŋ iicaabo ejeevesugo, bu tollŋ iicago ejeevesuubo icano sajeebŋ icacuui. Mŋiro Moocaani mŋhaico sajeebŋguiharo cuuhuvauhi.

* **6:20** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Moocaanico amŋhai ifiiri, amŋhai gaijari icano maca- hacisu. Jaano toonoci fanociro Moocaaninhoci, onoonoco.

16 ¿Nacu fine ijoho gaigo ditajeque miyaavugusujirahi itaajaqui? Jaabadiro bu, ¿ijoho gaifi diitaabaco fine miyaavugusujirahi itaajaqui?

17 Oono amiihai ticovohocivi amiihaico Aivojiiho aaciuno icabadi, bu Moocaani amiihaico ucuuhuvausumi mihicaubadiro icano mihica. Jilli tajiibahi paryicino Moocaani iijanofaño.

18 Saatoho mucuuhuvacafutuuhi amiihai meehe quiticininimo mihicamo, tobadiro quiticininimo mihica. Jaabadiro bu saatoho quiticiratimo mihicamo mucuuhuvacafutuuhi tobadiro quiticiratimo mihica.

19 Miquiticinino sihidi jeevatihí. Jaabadiro bu miquiticiratino sihidi jeevatihí. Idinoro Moocaani tajiibaco meheetavano naha sihidi jeevahi.

20 Jaanegui famoovaro mucuuhuvacafutusumi mihicaubadiro mihica.

21 ¿Sifi jijovono diicaabo cuuhuvacafutuuhi? Jaarunoco deesicinidino. Jaanoti bu toonoti ataajajino iicahachijí, tolli mooni.

22 Miiro sifi jijovono iicauboco ucuuhuvaubo jisumi Aivojiiho ataajasu-cuuborucu. Jaabo jilli sajeebii diiboco jeecivucují. Jaabadiro bu sajeebii iicauboco ucuuhuvaubo jisumi Cristo jijovonurucu.

23 Miiro ajashutino jaadari Cristo guijeveri majaaducafutuuhi. Jaanegui miyaminaa jijovototi amiihai ifico meheetavedino.

24 Jaanegui tañahabomi, oono amiihai mucuuhuvacafutusumi mihicaubadiro, bu jisumi Moocaanima mihica.

25 Jaanoti ivi bagocajamihallivi Aivojiiho tajiibama chahahi. Jaarunaa jino eesicininoco neehi, uco Aivojiiho idaasugonofeenedi imihuseebe icamaño, jilli amiihaico neehi:

26 Uudi imino gaifi oono icabadiro iicano jisumihije jino idaasuno mihi-caneheje icamaño.

27 Gaigooma idiicacuubo, diigoti dugaavedino. Gaigooma achahaabo, ataabavanoco diimeguedino.

28 Jaaruubo bu ataabavahachijí, imitico dñicijitihí. Jaabadiro bu bagocaja atajevago imitico icitihí. Jaarumo idaasuno icají. Jaanoco jeedi ujoho amiihaiti buhigovi miniiyujirahi.

29 Tañahabomi, jilli uujoho eneejiruno: Jijehallivi gueenene mihicajitihí. Jaanegui amiihai taabamima mihicamo mataabavatimobadi mihica.

30 Jaanoti bu mataamo mataatimobadi mihica, bu imono mihicamo imono mihicatimobadi mihica. Jaanoti bu manaajeme siinoma mihicatimobadi mihica.

31 Jaanoti bu jijeonehejeque anaajeme tooneri mutuvavotimobadi mihica. Miiro jijeoneheje jilli ihifuvusuro icaruno finifihí.

32 Uujoho imogotihí sineheje esamaajeri mihicanoco. Ataabavatiibo Aivojiiho Cristo nehejeque imino teemehi, Aivojiihoco imo imo imooniqui.

33 Jaanoti ataabavacuubo jiiñijeonehejejaagoviro icahi mogaico imo imo imooniqui.

34 Jaabadiro bu atajevacuugoti atajevatimo siibadiro diitoti icahi. Atajevatigo Aivojiiho nehejeque imino moonihí; ijeebii, ifi icano imino Moocaanidiro iicaqui. Jaanoti bu atajevacuugo jiiñijeonocoro imino moonifihí aijico imo imo imooniqui.

35 Jaanoco jilli neehi amiihaidi iimiqui, amiihai imega jegaiteereque ficuugui icatino, jilli iminoro miiacaqui neehi. Jaamo Aivojiihoco miyaano fanoovari jeecivomoro mihicahi.

36 Ivi jaanoti saatehedi ille bagocaja ujusicugo, tajevatigo iicano imitihachijí, matajeni. Matajenino imiti icatino.

³⁷ Jaanoti ijeebifañodi quehecuno eesiciniibo: Jinejeti ucuujivaachutiibo ifi, onoobadiro iicaabo ijeebifañodi ille bagocajaco imino ificugoobo aivo imino moonihi.

³⁸ Jaanoti bu atajeniibo imino moonihi. Jaanoti bu atajeniibo aivo sihimi moonihi.

³⁹ Gaigo atajevacuugo tajiibari aijimaryo icaji diibo iicanohachuta. Jaanoti aiji iguijevachiji, toonoti taajacuugo. Jaadi iimogooboco tajevejirugo ivi miyaavogominaafi iicaabocoro.

⁴⁰ Jaanoti ivi uudi, aivo imijiruno iinoro iicano. Miuro uujoho tafico esicinihi, tolliro bu fine Moocaani Gajjama iicanoco.

8

Jihovocaanimico Ejeecivono. (Rm 14.1-23)

¹ Jaanoti ivi jisumi jihovo caanimico ejeecivehicanoti amihaiico neehi: Miyaano famoovaro aivo toonoco magajacuuihi. Jaaruno togaaja mihaico moficoro mitya mitya momoonoviro jususuihi. Jaanoti naha saatohoco magajimo diifo miyaavogoco mujusuisuhi.

² Jaanoti bu saatoho: Uujoho aivo gaajahi, unuurumo miya gaajaquehiica gaajatimo.

³ Jaanoti saatoho Moocaanico agaijiboco, bu Moocaani diiboco gaayicahi.

⁴ Jaabadi ijinitaco machutari ejeecivucuunoco mamachunoti neehi: Miyaano ijinita jiinijehallivi sihidi jeevatihivi idiboro saafiro Moocaani.

⁵ Jaarunaa niquejefano, bu jiinijehallivi icano bu sihidi jaatyosmi onoomo icahi, tolli eenhicamedi icamo sihidi diosmi onoomo, bu sihidi aivojito onoomo icano.

⁶ Jaanoti naha mihaidi icaabo saafiro Dios Moocaani. Jaabo Moocaani paryi fanoovaaco eetavuuihi. Jaabeguiiha mihai mihicahi. Tolliro bu icaabo saafiro Aivojibo, Jesucristo, diibofeenedi paryi fanoova icahi, bu mihai mihicahi icano.

⁷ Jaaruno jinoooco paryi famoovaro gaajatihi. Jaanoti saatoho ijinitaco ejeecivejibuumaño, ijinitaco ejeecivucuunoco amachusumi, ihesamaaje ininovamaño, toonoti ijeebico mimihininibadi esiciniimo.

⁸ Miuro mamachunoti Moocaani minoco gaayicitihivi. Miuro mamachunoti mojeebii imitejitihivi, bu mihivatejitihivi icano.

⁹ Jaarunoco mehesicini, amihai siibadi esicinitimo mamachunofañodi, sifi imiyaavogo iniinovaaboco imitifano magañisudino.

¹⁰ Eneecau bu amihaiico neequi: Ijoho tonehejeque agaajacuubo ijinitaco ejeecivehicamaño, acasivooboro amachuuboco, saafi miyaavogominaafi miyaadi imiyaavogo equehecutiibo aatyimeebere, bu machujiruubo ijinitaco ejeecivucuunoco.

¹¹ Jaamaño jilliti ijoho agaajacuubo saafi dinahabo imiyaavogo equehecutiiboco mitasujirahi diibohallivi, bu tolliro Cristo iguijevucuuboco.

¹² Jaamaño jilliti amihai nahabomi miyaavogo iniinovamo jeebico mitasumaño amihairyo Cristoco imitino momoonihicahi.

¹³ Jaaneguiiha uduunofañodi tañahaboco imitifano igañisujiruva uujoho ufucuro asimico duujitihivi.

9

Minisuminaafi Dudicamaaje.
(Ga 1.11-2.10)

¹ Miïro uujoho sifi jijovono icatïhi, uujoho minisuminaafi. Uujoho Aivojiiïbo Jesuco atyimehinïcuuhi. Jaamo amiihai Aivojiiïbedi ududicamaaifïnofaïoti mihicamo.

² Saatehedi uujoho minisuminaafi icatïhi. Jaanoti naha amiihaidi uujoho minisuminaafi. Amiihai Aivojiiïboco magaayicimaïno uujoho miyaano minisuminaafi iicanoco magaaasuhi.

³ Jilli uujoho neehi imitino uuditi eneehicamoco:

⁴ Miïro famoovadiro imino. Jaanoco misi paryi magaayicïhi machuqui aacinoco, aduqui aacinoco icano.

⁵ Tollïro bu imuguruva imijïruno miyaavogominaagoco ataabavano uuma ihiguequi. Tollïro bu Bernabe ihicïruva diiboma ihiguequi, oono saato ho minisuminaa iicabadi, oono bu Aivojiiïbo Jesu nahabomi iicabadi, bu oono Pedro iicabadi icano.

⁶ Jaanegui fine amiihai mehesicinihi idiimisiro misi Bernabe, uujoho icano dudicamaajeque jeevesutimisiro, bu jiiïbegueriro mihicanoco.

⁷ Nacu cajaanï amocasininaafiti iicaabo iinoro inehijeque naajenicïhi? Jaabadiro bu, ¿cajaanï nacu baacuco abasuubo inoovati gueenetiiïbo icanicïhi? Jaabadiro bu, ¿cajaanï nacu ihovejamico imifaïnoco amaamiiïbo toonoti adutiiïbo icanicïhi?

⁸ Jilli onoonoco miyaminaaro onoono noomoro mehesiciniidino. Miïro bu tajiïbafaïno tollïro noono.

⁹ Moise tajiïbahaame jilli neehi: Buey itrïgohallidi iïgoneri jehetiiïbo. Jaabo iijico siyaacudino. Jaafa machuubo ududicamaaïmaïno, noonoro. Jaaruno jilli bueymicoro agaijiumaïno nuutiiïbo.

¹⁰ Miihaiditi unuunoco jilli nuubo. Miihai imiguiiha totajiïbaco eetavuubo. Miïro jiiïnjeque acaajaabo, bu itoogaiïnoco ejehetiiïbo icano ufucu inoovataco iicijinoco esiciniïboro mooniïhi.

¹¹ Jaaneguiiha amiihaifeenevi Moocaani dudicamaajeque meheetavomo. ¿Mïlli bu jaamo busumijeque gaayicïtimo mihicajïrahi?

¹² Buhicaga sita icarumo amiihaiti ijaadaco gaayicïhicahi. Jaanegui imi miihai.

Jaarumo miihai toonoco midillutïhi. Jilliïro paryi jaabicimoro mihicahicahi Cristo iijï jiiïbogoco jeevesutïmo miicaqui.

¹³ Miïro amiihairyo magaaïjahi temploja jeeçivominaa tooja jeeçivo sefari iicafinoco. Jilli eneejïrunoco jilli neehi: Tooja jeeçivo asimico agaicaaumoro ejeeçivefïmo toonoti duufïhi.

¹⁴ Jaabadiro bu Aivojiiïbo nuuhi: Cristo jiiïbogoco iijiiïbogomo Moocaanico ajaaduno sefari iicaqui.

¹⁵ Jaarunoco uujoho safooba dillutïhi, bu jilli nooboro caatinïtihi uco siinoti mahaciqui. Imeguehi aivo miihaiïnooba uuti: Miihaico dilluhicaabo, nootimaacaro iguijeveneque.

¹⁶ Uujoho Cristo jiiïbogoco iijiiïbogonoti tafico sihidi mityano esiciniïtihi. Miïro toono dudicamaajeque Moocaani uco tajiïbauhi. Jaamaïno idaasucanijïru uudi toonoco jiiïbogotiïbo icaruva.

¹⁷ Jaamaïno jilli uuro iimogooboro toonoco moonïruva ijaadaco gaayicïjïrahi. Jaanoti tajiïbari omoonïmaïno jino toono tadyudicamaaje Moocaani uco atajiïbauno.

¹⁸ ¿Cono nacu ijaadaco uujoho agaayicino? Ijaada uudi Cristo jibogoco jibogono sitaaco toono jaada busumijeque dillutibo icano.

¹⁹ Miuro uujoho sifi jivovono icatiruubo famoojivonoti minifetehi Cristodi sihidi miyaminaaco iciqui.

²⁰ Judiomifano iicasumi judiomibadi minifetefihi diitoco Cristodi iciqui. Oono judiomi Moise tajiiba onoobadi iicamo icabadi icafihi, diitoco iciqui; miyaano totajibaguiino icatiruubo.

²¹ Jaabadiro bu Moise tajibaguiino iicatomifano iicasumi diitobadiro minifetefihi miyaano Moocaani tajibaguiino icaruubo, Cristo tajibaguiinodi iicamaño.

²² Jaanoti bu iimiyaavogo iniinovamofano iicasumi diitobadi minifetefihi diitoco Cristodi iciqui. Jilli oono famoova icabadiro minifetehicahi tolliti diitoti saatohobaco taajasuqui.

²³ Paryi jilli moonihicahi taajasujibogoguiha, tobogo iminoco isivanofañodi icauqui.

²⁴ Amiihairyo magaajacuuhi jinafatyofano iicamo paryi famooro jineefihi. Jaarumoti saafiuro ijaadaco gaayicifihi. Jaaneguiiha tolliro amiihai Cristo imogobadi imino momooni. Jaamo ijaadaco magaayicahi.

²⁵ Miuro paryi bañamaajefano iicamo diitoco iniinovatusujirunoco moonitahi. Jaamo tolli moonifihi ijaada minihaiico igaayiciqui, jilli guenenene iicajitirunoco. Jaanoti naha miiai momoonihi ufucuro ifinjitino jaadaco magaayiciqui.

²⁶ Jaanoti naha uujoho mihiciniiboro ijiinoobobadi icatiji. Jaabadiro bu sicamañejejeque aganihicibobadi amocasitiji.

²⁷ Jilliro ivi tafico uuro tajibafihi uujoho imogobadi iicaqui, uujoho saato-hoco jibogonobuunati uujoho imitino ihuinejiruneguiiha.

10

Jjinitaditi Afajinino.

¹ Tañahabomi imeguehi amiihai magaajanoco moheedete paryi famooro Moocaani aimuufaihaciguiinodi efehicaunoco. Jaamaño famooro Tifai Muuai oono muuaico fatyuuhi.

² Moise dojicuti Moocaani aimuufaihaciguiinodi, Tifai Muuaifeenedi icano ufuunofeenedi Moise nitiminaabadi minifutuuhi.

³ Jaabadiro bu famooro sabadiro machuumo Moocaani aaciuno machutaaco,

⁴ bu paryi famooro aduumo Moocaaniti asanonifaihuco. Miuro di-ito Cristoti sefaco agaayicinoti quehecutehicaumo, nifaihuti, mahadunoti mequehecutonibadi. Jaabehicau Cristo diitoma ofoobo.

⁵ Jaarumoti ajashutino sanoodimo Moocaani imefeenevi imitino icauhi. Jaamaño jiihaifeeneviro sicaisituviniimo ofoohigovi ifototimoro ijiinijevi.

⁶ Jilli icano toonoti miiai magaajaqui. Jaamoro iimitinoco mihimogomoro moonitimo miicaqui diito omoonubadi.

⁷ Jaaneguiiha amiihai jinitaco mejeecivedino diitoti saatohejeecivuubadi. Miuro Caatinihaame neehi: Jaamoro machuumo, aduumo icano. Jaadi jibaiminicuumo, noonoro.

⁸ Ajevaco momoonidino, diitoti saatohejevaco omoonubadi. Jaamoco safucuro finisuubo sano ajashutino veintitres mildimoco.

⁹ Bu Moocaanico minisudino, diitoti saatohejisubadi. Jaamoco jiiinomoriri ehedusuneri finimo.

10 Bu imitino Moocaaniditi mihiimaadino, diitoti saatoho iimaaubadi. Jaamoco guijeve abajaabo, Moocaani toomominaafi, finisuuhi.

11 Jilli icauno moheedetemihaima. Jaanoco Caatinihaamefaño ficuumo toonoti miikai mihiguicivomoro magajaqui. Jino niinosituvu mihicamo.

12 Jaaneguiiha: Uujoho imino aivo sefano icahi onoobo, deesicini daaque-tedino.

13 Amihaico iji inisunicibadiro bu paryi famoovaaco nisufiibo. Jaasumi Moocaanico mehesicini, diibo amihaico teemeji iji janaanici amihaico inisunofaño gañisutiibo iicaqui. Jaano toono nisu amihaiivi agasesumi toonoti mataajajino icahi. Jinooco Moocaani amihaico aciji. Jaamo maabicihi.

14 Tañahabomi, jaaneguiiha ijinitanoco mejeecivedino.

15 Jilli amihaico neehi, gaajaminaa mihicacuuneguiiha. Jaanoco jino amihaico afajjininoco amihairyo mehesamaaje. Jaamoro magajaqui.

16 Jesu guijeveque mehesafotomoro imi adutahilluco mahadumoro Moocaanico mihimonicihi, Cristo itijohoco etetecufutusumi agaño unofaño, famooro sahigoviro saafiibadiro mihicanoco eneejirunoco. Jaamoro bu imaahuco miquisicarunicihi Cristo ifiico itetecufetequi aacunofaño saafiibadiro mihicahi eneejirunoco.

17 Miuro miikai Mohaivojibo Jesucristo Machuta onoonoco meheetavusumi mahajashutirumo tomaahuti famooro mamachuhi. Jaahica tohica idihicaro sahicaro. Jaamaño saafiibadiro miikai Jesucristoco mimiyaavogonicihi.

18 Eneecau onoo Israel cuumiminaati magaja, onoo jeevivo asimiti uduumo imitino gajamima saafiibadiro icamo toonoco uduunofaño.

19 Jilli onoobo: Ijinita miyaamo iicanoco, nootihhi. Jaabadiro bu: Diitoco ejeecivonicimaño asimico ifcunicimaño sihidi jeevano, nootihhi.

20 Jaanoti naha jilli neehi: Saatoho Moocaanico agaajatimo jeevivoco eheetavomo jihovo gajamicoro jeecevefihhi Moocaanico jeevivotimoro. Jaaneguiiha uujoho imogotihhi amikai imitino gajamifaño mihicanoco.

21 Jaamaño imijitiruno Moocaani imi adutahilluti mahadumoro, bu ijimi adutahilluti mahaduno. Jaabadiro bu imijitiruno Aivojibo imi machutati mamachumoro, bu ijimi machutati mamachuno.

22 Mohaivojiboco misifiratusudino. Miikai diibo janaanivivi sihidi mejeevatihi.

Jilli Cristotaco Magajineri Imino Mihicano.

(Rm 11.1-23)

23 Miyaanoco noonicimo: Jilli mihimogonoco paryi fanoovaaco momoonijirahi, onoomo. Jaaruno paryi fanoovaro mñenedi imitatihi. Jihhi, miyaano fanoovaaco momoonijirahi. Jaaruno momiyaavogoco ujusisunoco amusutihi.

24 Ivinaaca naha moficoro imino moonitimoro sitaacoro imino momoonijirahi.

25 Jaabadiro bu paryi fanoovano machuta naajehasivi anaajenehejeque mamachujirahi. Jaarumo dillutimo: ¿Naha tohasimi jihovocanidi ejeecivugucuno asimi iicanoco? magaaaruva amikai esamaajedi iimijitiruneguiiha.

26 Miuro paryi jinihalliri iicano Aivojibo Moocaanino.

²⁷ Jaanoti bu saafi miyaavogominaafi iicatibo amiihaico diiboma mamachuqui ucuuhuvasumi, mamachu paryi fanoovaaco amiihaico aacinehejeque dillutimo, amiihai esamaajedi imijitiruneguiiha.

²⁸ Jaanoti saatoho amiihaico: Jino asimi ijinita jeecivo, noomoro ijibogohachiji; muduudino, diibo amiihaico ijibegueebedi imijitiruneguiiha, bu ihesamaajedi imijitiruneguiiha.

²⁹ Jaanoco saatoho dillujirahi: ¿Collihi sifi esamaajedi imitirunoco, uudi iminoco uujoho moonitibo icajirahi?

³⁰ Uujoho bu amachunohallivi Moocanico graciaco aacicunoco, bu ¿collihi sita uujoho amachunoti: Imitino, neejirahi? noomoro.

³¹ Jii, mamachusumi, mahadusumi, bu fanoovaaco momoonisumi icano paryi Moocaani imiguiiharo momooni.

³² Miihaiitoobaco toonofaodi imitifaodivi magaanisudino judiomico, bu judiomii iicatimoco, bu Moocaani iijanominaaco icano.

³³ Jaanoti naha uujoho paryi famoovaaco fanoovavi imino mooniboro icaji. Tafiguiiharo imino omooninoco imogotihii, sitaaco imino omooninoco imeguehi, Moocaani diitoco itaajasuqui.

11

¹ Jaaneguiiha jino uujoho iicabadiro mihica, jino bu uujoho Cristo iicabadi iicanoti.

Jilli Gaigoomi Cultofaño Mihica.

² Tañahabomi, amiihaico sihidi imehi, fahiijivaro uuti mehesafotomoro, amiihaico ijibeguehinibadi mihicahicaneguiiha.

³ Jinooco bu imeguehi magaananoco Cristo gaifiimi abajaabo. Jaabadiro bu mogai abajaabo gaifi. Jaabadiro bu Cristo abajaabo Moocaani.

⁴ Jaamaño gaifi iinigaico afabaacuuboro Moocanima cultofaño ihimaa-jisumi, bu diibo iimaaco ijibeguejisumi icano imooniruva Cristo ihabajaabo iicaabedi nucufesujiruno.

⁵ Jaabadiro bu gaigo iinigaico fabaacutigo Moocanima cultofaño ihimaa-sumi, bu diibo iimaaco ijibugusumi icano imooniruva ihabajaabo iicaabo aijidi nucufesujiruno diibo omoonibadiro iicano. Oono iinigaico icidaruva iicajirubadi.

⁶ Jaamaño gaigo iinigaico afabaacugotihachiji; jilliro paryi iinigaico icidacuqui. Jaanoti gaiguedi iinigaico iquiticino, bu icidano icano unucufesuhachiji, jilliro ifoboociqui.

⁷ Jaanoti gaifi foboocijitirahi, diiboco Moocaani ifibadiro ifiivusumaño, bu diibo iminehejequere omooninofaodi Moocaani imi ifuvusucafotomaño icano. Jaanoti naha gaigo iminehejequere omooninofaodi gaifi imi ifuvusucafetehi.

⁸ Miuro Moocaani gaifico eheetavusumi gaigo baciti diiboco eetavutibo. Jaanoti naha gaigooco gaifi baciti eetavuubo.

⁹ Jaago gaigo gaifiguiiha eetavocafutuui. Jaanoti gaifi gaigooguiiha eetavocafututuhi.

¹⁰ Jaamaño jilliti gaigo iinigaico fabaacunicihii aiji mityaguino iicanoco Moocaani toomominaaco ihifusuqui.

¹¹ Jaarunaaca Cristofaodi mihicamaño magajahi gaigo ichaharuva gaifi chahajirahi, bu gaifi ichaharuva gaigo chahajirahi icano iicanoco.

¹² Jaamaño miyaano gaigo gaifiti eetavocafutuhi. Jaabadiro bu gaifi gaigooti fiivehi. Jaaruno paryi Moocaniti saahi.

13 Eneecata amiihairyo monoo: ¿Naa imino gaigo iinigaico fabaacutiigo Moocaanima iimaano?

14 Mifivucubadiro mihicanoti magaaajahi gaifi imeebaiguima iicano unucufesunoco.

15 Jaanoti naha gaiguedi imino imeebaiguima iicano iinigaico tooneri ifabaacuqui aaciumaño.

16 Jaanoti saatoho toonoti ejenaauhachijji igaajaqui miihai, bu Moocaani iijanominiinaa iicamo magaaajatihi uufocovi siinoco.

Aivojiiho Imi Machu Onoonovi Miyaminaa Imitino Omoonino.

17 Jaanoti naha jinooco amiihaico onoonovi amiihaico imotihii. Miiro amiihaivaha mihigaivusumi imino moonitimoro imitino momoonihicahi.

18 Miiro uco jiiibogomo cultocovaha meheetavequi mihigaivusumi sabadiro icatimo mefeehicahi. Jaano fine miyaano.

19 Jaano miya tolli iicahachijji ijeevadi diitoti mudugaavo miya miyaavogominaa iicamo igaajacafetequi.

20 Jaamaño tolli mudugaacinimaño Aivojiiho Imi Machuco meheetavono miyaano Aivojiiho Imi Machu icacutino.

21 Miiro mamachucujisumi saatoхова ijeevadisahaje imegaviro mamachuhicahi. Jaamaño saatoho ajebama icanaaca saatoho mutuvamoro migiriicavocinihichahi.

22 ¿Nacu amiihai iijano chahahi mahadujiruhigo, mamachujiruhigo icano? Jaamaño jilliti Moocaani iijaco jihovonobadi momoonihicahi, bu imachutama achahamoco munucufevesuhicahi icano. Jaanoco ¿milli fine uujoho amiihaico neeji? ¿Nacu toonoti amiihaico imeji? Chaha, imotihii.

Aivojiiho Imi Machu.

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

23 Jilli uco Aivojiiho ijiiibugunoco amiihaico jiiibuguhi: Miiro Aivojiiho Jesuco aacijifucu ihusefaño maahuco gaayiciubo.

24 Jaaboro Moocaanico toonohallivi iimuudi iquisicuuboro nuuhi: Hfaaji, mamachu. Jino taahucu amiihaihallivi iquisicufotono. Jilli momoonihica. Jaamo uco mehesafetehicahi, nooboro.

25 Jaabadiro bu toonoco amachunobuunati ihusefaño ihadutahilluco agaayiciuboro nuubo: Jihillu bohono iimaaco miyanotiro eheetavono tatyijohofañodi. Jaanoco fahiijivaro mahaduno ticovovi uco mehesafetehica, nooboro.

26 Jaaneguiiha amiihai fahiijivaro tohicaco mamachusumi, tohilluco mahadusumi icano toonofañodi magaaajasuhicahi Aivojiiho Jesucristo iguijeveunoco, diibo siino asaajinohachuta.

Jilli Mamachu Aivojiiho Imi Machuco.

27 Jaamaño Aivojiiho Jesucristo Imi Machu onoonoco meheetavusumi caaatyohacho Aivojiiho maahuco imitino amachumo, bu ihaduhilluti imitino aadumo icano imitino moonihi Aivojiiho ifiico, itiihohoco icano.

28 Jaaneguiiha iticoni paryi amiihai imitico mehesamaaimoro Moocaanico mijiiibogo. Jaadi jari tohicati mamachu, bu tohilluti mahadu icano.

29 Jaanegui toono Aivojiiho ifi eneejirunoco gaajatimo toonoco amachumo, aadumo icano ifhalliviro imitino iicajinoco icihii.

30 Jaamaño amiihaiti ajashutimo saatoho guihuvahi, bu saatoho niinovahi, bu saatoho guijevecinichu icano.

³¹ Jaaneguiiha imino miihai mofico mehesamaaimoro Moocaanico mijibogomoro momooniruva Moocaani miihaico tolli moonitiibo iicaqui.

³² Jaamaño Moocaani miihaico mohimitihalliti jilli moonifihi miihaico ahaamiiho sano Moocaanico imiyaavogotimoma miihaico ciiigaifaño igañijiruneguiiha.

³³ Jaaneguiiha tañahabomi, Aivojiiho Imi Machuco mamachuqui mihi-gaivusumi motoomocasimoro sano mamachu.

³⁴ Jaanoti saatoho sihidi mahajebavahachijii iticoni amiihai iijafañerehiica mamachu, amiihaico Moocaani imitino mihigaivomoro momooninohalliti aamidiibo. Jaanoti sanehejeque ufucu amiihaico uujoho Pablo abaatodi imibachuji.

12

Moocaani Gaija Aacino.

¹ Tañahabomi, imeguehi jinoooco magaaajanoco Moocaani Gaija miihaico acifinehejeque.

² Amiihairyo magaaajacuhi Moocaanico mimiyaavugutisumi jilli jihovoto ijinita ihiimaatimoco mejeecivehicaunoco.

³ Jaaneguiiha imeguehi jisumi magaaajanoco: Cajaatyohacho Jesuco afaijamo Moocaani Gaijari toono ihiimaano icatino. Jaanoti naha saatoho: Jesu Aivojiiho, onoomo naha jino Moocaani Gaija mityariro ihiimaamo.

⁴ Miiro icano siibadihije Moocaani Gaija aacinoco miyaminaafi agaayicino. Jaaruubo saafiuro Moocaani Gaija toonoco aaciibo.

⁵ Jaamaño siibadihije omoonino dudicamaajeri Aivojiihoco jeecivefimo. Jaaruno saafiuro iicaaboco Aivojiihoco mejeecivehi.

⁶ Jaabadiro bu Moocaani dudicamaajeque momoonimo fanoovaaco siibadihije momooninichi. Jaarunoco saafiuro Moocaani famoovafeenedi tolli moonihi.

⁷ Moocaani famoovaaco siibadihije aacinoco momoonihi Igaija diitoma iicanoco igaajasuqui famoova imiguiiharo.

⁸ Moocaani Igaijafañodiro saatohoco aciibo gaaja iimaaco. Jaabofenediro bu saatohoco aciibo sihidi gaajari ihiimaanoco.

⁹ Jaabofenediro bu saatoho gaayicichi miyaavogoco. Jaabofenediro bu saatoho gaayicichi iguihuvamoco ubuheesuno mityaco.

¹⁰ Jaanoti bu saatoho gaayicichi sihidi ejeevano mityaco omoonijinoco. Jaanoti bu saatoho gaayicichi Moocaani iimaaco ijibogonoco. Jaanoti bu saatohoco Moocaani acihi agaajacijino mityaco jihovo gaijaco, miya Gaijaco icano, cono miya Gaija iicanoco. Jaanoti saatoho gaayicichi agaajaratiijiri ihiimaano mityaco. Jaanoti bu saatoho gaayicichi toojiri ihiimaanoco agaajaciihoro ijibogono mityaco.

¹¹ Jaano paryi jinehejeque omooninoco idiihoro Moocaani Gaija acihi. Diibo famoovaaco ijeevadisahaje omoonino mityaco acihi diibo imogobadi.*

Saafi Ifihotoro Miihai.

¹² Miiro mofi sanooro icaruno fiivaano miiino ifiiti sihidi dugaacacineheje iicanobadi, bu Cristota famañoova jeecivomañehejeque meheetavorahi. Jaarumo saafiituro mihicahi.

¹³ Jaabadiro miihai judiomi mihicarumo, griegomi mihicarumo, sifi jijovoto mihicarumo, bu sifi jijovoto mihicatirumo icano, sagaijariro

* 12:11 Meeci Col 4.7-16.

minitacafotonofeenedi saafi ifibadiro miminifutucuuhi bu sagaijacoro paryi miihai magaayicicuumaño.

¹⁴ Miño mofiti fiivaano inonohocinihi sanooro icatino.

¹⁵ Jaamaño tihai: Uujoho use iicatimaño ifiono icatihhi, neejiruno. Jaaruno bu toofionoro.

¹⁶ Jaabadiro bu nohoji: Uujoho aalli iicatimaño ifiono icatihhi, neejiruno. Jaaruno bu toofionoro.

¹⁷ Jaamaño paryi mofi sano aalli iicaruva, ¿milli bu muguubujirahi? Jaabadiro bu mofi paryi sano nohojiro iicaruva, ¿milli minihicijirahi?

¹⁸ Jaamaño Moocaani mofionehejeque iimogomañehejevi ficuubo.

¹⁹ Jaanoti sanooro muhuse iicaruva, ¿cuuca mofi icajirahi?

²⁰ Miño mofioneheje fiivaahi. Jaaruno mofi sanooro.

²¹ Jaamaño mohaalli muhuseque: Ico imogotihhi, neejitirahi. Jaabadiro bu monigai motihaico: Ico imogotihhi, neejitirahi.

²² Tolli icatino. Mofiono ajaaparyanehejeque janaanici magaijiihi.

²³ Jaabadiro bu mofiti miviro magaijinehejeque imino gaachehuri mijicunichi. Jaabadiro bu oovosiimañehejeque imino mofoboocihhi gaachehuri.

²⁴ Jaanoti naha oovosiimañehejeque mofoboocitihhi oovosiimaño. Jilli Moocaani mofico eetavuuhhi, mofi oovosiimañehejeque janaanici magaijiihi.

²⁵ Toonoti mofioneheje ijeevadi dugaacamaaitino iicaqui. Jilli fanoovaro sabadiro igaijicasiqui.

²⁶ Jaaneguiiha samaño aavuvusumi, bu paryi faabohoro aivevehi. Jaabadiro bu samañooco imino momoonisumi paryi faabohoro imo imo icahi.

²⁷ Jaamaño jaabadi amihai Cristo ifi mihicamo. Jaamo famooro diibo ifioneheje mihicamo.

²⁸ Jaamaño Moocaani famooco saafisari iticovocivi acihhi Moocaani iijafaño dudicamaajeque: Iticoni minisuminaaco, jaanohallivi Moocaani iimaaco agaayicinoco ijibeguefimoco, jaanohallivi jibogominaaco, jaanohallivi sihidi ejevanehejeque omoonifimoco, jaanohallivi iguihuvamoco ubuheetesufimoco, bu aamusuminaaco, bu aivojitoco, bu agaajaratino iijineri ihimaafimoco icano.

²⁹ ¿Nacu jaamo famooro minisuminaa? ¿Nacu famooro Moocaani iimaaminaa? ¿Nacu bu famooro jibogominaa? ¿Nacu famooro sihidi ejevano eetavominaa?

³⁰ ¿Nacu bu famooro iguihuvamoco ubuheesuno mityama icahi? ¿Nacu famooro iimaafihhi agaajaratino iijineri? ¿Nacu bu famooro jibeguefihhi toojiri ihimaanoco? Chaa, tolli icatino.

³¹ Jaaneguiiha janaanici iiminoco Moocaaniti magaayicijinoco miguiino. Jaarunaaca uujoho amihai jibegueji aivo janaanici jino imino esamaajeque.

13

Gaijima Mihica.

¹ Miño uujoho miyaminaa iijineri, bu Moocaani toomominaa iijineri icano iimaaruubo, gaijima chaharuva, jilli cimibaco ahaamino ticovono ojibadi jeevajirahi, bu jigaiño meehuco mohojisuno idicuno icabadi jeevajirahi.

² Jaabadiro bu Moocaani ijico j#buguruubo, bu fanoova itih#nehejeque gaajaruubo, bu fanoova gaajama icaruubo, bu sihidi miyaavogoma iicanofeenedi ifabainoco sihigovi afatyusunoma icaruubo, gaijima chaharuva, jilli uujoho mihifoobejiru.

³ Jaabadiro bu paryi tabusumijeque sitaaco ifehicaruubo, bu tolliro tafico gaijitiibo acijirahi Moocaanico imogobadi ijigasuhachiji, jaarunaa gaijima chaharuva, jilli tolli omooniruno uudi jinehejeguiha imijitirahi?

⁴ Jaanoti naha gaijima iicaabo, bu fanoova jaabicima icahi. Jaabo bu imihusehi, sitaaco inohallitiro j#hevetatiibo, uujoho sihidi jeevahi nootatiibo, tafico mitya mitya moonitatiibo icano.

⁵ Bu tolliro idicunoono moonitatiibo, gaijifititatiibo icano. Tolliro bu sifiratotatiibo, bu imitino omoonimoco guenene j#hevetatiibo.

⁶ Bu tolliro sita imitico omoonineri imo imo icatatiibo miyaaneriro imo imo iicafilbo,

⁷ fanoovaaco miyaavogooboro jaabicifilbo toomooboro siicujeebiri.

⁸ Gaiji ufucuro finijitahi. Jaanoti naha ufucu iicajinoco j#bogoneheje finiji. Jaabadiro bu agaajaratino iijineri ihiimaa l#iveji. Jaabadiro bu gaajahaño finiji.

⁹ M#iro Moocaani iijiti sasitusacohoro magaaajahi. Jaasitusacoro mij#beguehicahi.

¹⁰ Jaanoti fanoocoro imino magaaajacuudi toono m#dima#nehejequere magaaajahicano finiji.

¹¹ Uujoho seemene iicausumi seemene iicanicibadi iimaahicauhi, esamaahicauhi, esicinihicauhi icano. Jaaruubo amiyaabo iicacuudi seemenebadi iicahicaunoco jeevesucuhi.

¹² Jaabadiro jisumi m#hai jaabaiba mahatyimehi oono meecimefaño jaabaiba mahatyimenicibadi. Jaarumo ufucu imino foovono mahatyimeji. Jaabadi jisumi uujoho pary#cino gaajatihi. Jaaruubo ufucu pary#cino gaajaji, uco Moocaani imino agaajabadi.

¹³ Jaamaño idinoro Moocaani miyaavogo, bu diibo onono miyaavogo, bu gaiji icano ufucuro finijitahi. Jaarunehejeti aivo gaiji janaanici jeevahi.

14

Agaajaratino Ijineri Iimaanoco Onoono.

¹ Jaaneguiha gaijima miicaqui imino miguiino. Tolliro bu Moocaani Gaija acainoco miguiino. Jaano janaanici miguiino Moocaani ijico mij#beguejinoco am#haico ihaciqui.

² Jaanoti agaajaratino iijiri ihiimaabo Moocaanidiro iimaahi miyaminaaguiha iimaatiibo, m#hai#ooba toonoco uguubutimaño. Jilli Moocaani Gaijariro iimaabo toovono iicaruno iiminuru iicanoco.

³ Jaanoti naha Moocaani ijico ij#bogoobo sitaaco j#beguehi. Jaanofeenedi diito miyaavogoco jusisuubo, bu quehecutusuubo, jacusuubo icano.

⁴ Jaanoti agaajaratino iijiri ihiimaabo ifiguiharo iimaahi. Jaaneri diibo miyaavogoro jusihi. Jaanoti Moocaani ijico ij#bogoobo paryi Moocaani iijaminaa miyaavogoco jusisuhi.

⁵ Uujoho imogorahi pary#cino am#hai agaajaratino iijiri mihiimaanoco. Jaano janaanici# imeguehi Moocaani ijico mij#bogonoco. M#iro Moocaani iij#bogo aivo janaanici# imihi. Jaanoti agaajaratino iijiri iimaanano miyaadi jeevatih. Toojiri onoonoco saatoho ij#bogotiruva aivo sihidi jeevajitiruno. ?Milli bu Moocaani iijaminaa uguubuneri imiyaavogo jusijirahi?

6 Jaabadi tañahabomi amiihaico abaatoobo agaajaratino iijiri amiihaima iimaaruva, ¿jinejeque toonoti magaayicijirahi? Jaanoti naha miihaico Moocaani agaajasunoti, bu amiihaico miyaanoti jiiibuguruva, Moocaani iijico jiiibuguruva icano naha amiihaidi imijirahi.

7 Eneecau bu masii oono ifiima achahano siruubavi, arpavi icano mo-hooviciqui. Jaanoco jilli ticovono mohojisuruva, ¿milli bu magaajajirahi imasijico?, ¿cojico ojisunoco?

8 Jaabadiro bu corneta jilli ticovono ihojiruva, ¿miijoho bu imibaivejira imoonicasiqui?

9 Jaabadiro bu amiihaidi magaajatijiri onoonoco, ¿milli bu muguubujirahi? Jilli sicamañoma ihiiamaobadi jeevajiruno.

10 Fine jiiinijehallivi ajashutino iijino icahi. Jaaruno paryi fanooro gaa-
javeechuhi.

11 Jaanoti uujoho agaajatino iijiri saatocho uuma ihiiamaamedi diitedi uu-
joho siijiinijeobobadi jeevajirahi, uuti bu diibo siijiinijeobobadi jeevaji-
rahi.

12 Jaamaño amiihai Moocaani Gaija aacinoco mihimogomaño, migui-
inomoro magaayici oono Moocaani iijaminaa miyaavogoco ujusisunoco.

13 Jaanoti bu agaajaratino iijiri ihiiamaabo toono iimaahallivi Moocaanico
idilluqui. Jaanoco agaajaaboro jiiibeguejino mityaco Moocaani diiboco
ihaciqui.

14 Jaanoti uujoho agaajaratino iijiri Moocaanima iimaaruva miyaano
tagaijafañodiro iimaahi. Jaaruno imino eesicinino icatino.

15 Jaaneguiiha fine, ¿milli moonijirahi? Jilli fine Moocaanima ihiiamasumi
tagajiri, bu tahesicinima icano sano iimaajirahi. Jaabadiro bu Moocaani
masinoco amivasumi tagajiri, bu tagaajama icano sano masivajirahi.

16 Jaamaño iiijoho Moocaanico digajiriro diimuruva, saafi jilli ticovono
iicaabo, ¿milli bu ico nahabonijirahi? Miiro iiijoho onoonoco gaajatiibo.

17 Jaano toono iiijoho Moocaanico idiimono aivo imijirahi. Jaarunofeedi
diibo miyaavogo jusijitirahi.

18 Jaaneguiiha Moocaanico uujoho imehi, paryi amiihai janaaniciivi agaa-
jaratino iijiri iimaanohallivi.

19 Jaaruubo Moocaani iijafaño imeguehi ajashunogayi ihiihaarunoco
imino muguubunoco, toonoti sitaaco gaajasuqui. Aivo jino sihidi imihi,
agaajaratino iijiri diez mildino munuuruno janaaniciivi.

20 Jaaneguiiha tañahabomi, fine seemebadi mehesamaaño. Jaanoti
iimitinojaagodiro seeme agaajatisejebadi mihica. Jaarumo amiyatobadiro
mehesamaaje iiminojaagodiro.

21 Miiro Moise tajjiba Caatinahaamefaño jilli neehi: Jiicumiminaaco si-
icumiminaa iijiri neeji siicumiotofeedi. Jaarunaaca uco: Miyaano
neejitimo, noobo Moocaani, noonoro.

22 Jaamaño agaajaratino iijiri iimaano imiyaavogotimocoro igajasuqui
iicano; imiyaavugucumoco igajasuqui iicatino. Jaanoti bu Moocaani iiji
jiiibogo mitya imiyaavugucumoco agaajasuno. Jaanoti imiyaavogotimoco
agaajasuno icatino.

23 Jaabadiro bu paryi Moocaani iijaminaa sahigoviro iigaivomoro sabadiro
agaajaratino iijineri ihiiamaamofeenevi saafi agaajatiibo, bu imiyaavogotiibo
icano iijicafuturuva: Jilli fine jito jeegavehi, neejiruubo.

24 Jaanoti famooro Moocaani iijico miiibogomofeenevi imiyaavogotiibo,
bu agaajatiibo icano iijicafuturuva, diibo imitino iicahicanoco gaajacujiru-
ubo, toono paryi amiihai monoonoco uguubunofeedi.

²⁵ Jilliti jari diibo jeebifaño iicano agaajarahicatino foovo#veji. Jaadi jari ememu#vooboro Moocaanico imeji: Miyaano jahi am#haifeenevi Moocaani icahi, nooboro.

Moocaani Iijafaño Mufuusumi Imino Meheetavo.

²⁶ Jaaneguiha tañahabomi, jilli am#haico neejirahi: Mihigaivusumi am#haiti saatoho masima iicahachiiji, bu ij#beguejinoma iicahachiiji, bu Moocaani agaajasunoco ij#beguejinoma iicahachiiji, bu agaajaratino iijiri ihiimaanoma iicahachiiji, bu toojiri ihiimaanoco ij#beguejinoma iicahachiiji icano, imino momooni Moocaani iijaminaa miyaavogoco ujusisujino iicahachiiji.

²⁷ Jaamo bu agaajaratino iijineri ihiimaajisumi miimisiicro mihiimaa; sihidi iicasumi miimisiici, saafi id#noro mihiimaa. Jaarumo sano icatino, saafisariro mihiimaa. Jaanoco bu saatoho ij#bequi diito onoonoco.

²⁸ Jaanoti toonoco ij#beguejirumo achahahachiiji; sij#jeri mihiimaadino mihigaivusumi. Jilliro am#haifañodiro mihiimaa Moocaanimaryo.

²⁹ Jaabadiro bu Moocaani iijico mij#beguejino iicahachiiji miimisiicro mihiimaa. Jaanoti iguirasumi miimisiici, saafi id#noro mihiimaa. Jaanoco saatoho muguubunimoro mehesamaaje: ¿Naa miyaanoco? noomo, noomoro.

³⁰ Jaanoti bu igiciniboco sabogoco Moocaani igaajasuruva imegavi ihiimaabo ill#vequi.

³¹ Jilliti paryi am#hai Moocaani iijico magaayicihicamo saafisari mij#bogo, famooro imino uguubumoro iquehecucafetequi.

³² Jaaneguiha Moocaani iijico ij#bogomo ihesamaajeque iguinioniqui saafi ihiimaanohachutahiica.

³³ Mi#ro Moocaani sajeebi icaco aac#bo imitasuubo icatino.

Oono fahigova iicamo miyaavogominaa Moocaani iijanofaño iicanicibadi.

³⁴ Jaabadiro bu gaigoomi cultofaño liivi iimaatimo iicaqui, Moise taj#bafaño onoobadi iicaqui.

³⁵ Jaanoti agaajanoco iimogohachiiji; jari iijafaño ofoodi aijico idilluqui. Imijitiruno gaigo cultofaño ihiimaano.

³⁶ Jaabadiro bu magaaja Moocaani iiji am#haiti ticovahinitih, bu id#moro am#hai toonoco magaayicininimo mihicatih.

³⁷ Am#haiti saatoho: Moocaani iijico ij#bogonoco aivo gaajahi, monoomo, bu Moocaani Gaijafeenedi gaajahi, noomoro mehesicinimo iicano. Jinooco magaaja jihaamefañodi; jilli am#haico onoono jino Aivoj#bo Moocaani taj#ba iicanoco.

³⁸ Jaanoti jinooco imiyaavogot#bo onoonoco: Miyaano, meneedino.

³⁹ Jaaneguiha tañahabomi, Moocaani iijico mij#beguejinocoro aivo miguiino. Jaamoro bu agaajaratino iijineri iimaaco mafaguedino.

⁴⁰ Jaanoco ivi iminoro meheetavo mitasutimo.

15

Cristo Siino Ubuheeteunoti Ij#bogono.

(Mt 26.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jaaneguiha tañahabomi, imeguehi taajasuj#bogoco am#haico uujoho ij#beguehininoco mehesafotonoco. Tobogoco am#hai magaayicihinibogofaño quehecuno mihicabogo.

² Jaabogofeenediro bu am#hai mataajacuhi am#haico ij#beguehinibadiro mihicahachiiji; miyaano mimiyaaveguehinihachiiji.

3 M̄iro am̄ihaico iticoni j̄ibeguehinihi Moocaaniti agaayic̄ihinibogoco: Cristo mohimithallivi iguijeveunoco, oono Caatinihaamefaño unuubadi.

4 Jaaboco ic̄icuruubo siino mifucuci, safucu icanoti buheeteubo, oono bu Caatinihaamefaño unuubadi.

5 Jaabo Pedrovi jafeveuhi. Jaadi bu tolliro saatoho paryi famooro iminisuminaavi icano.

6 Jaabadiro bu tolliro safoono saatoho miyaavogominaavi jafeveubo ajashutimo quinientodimo janaanicivi icaumovi. Jaamehiica icacinihi, Pablo unuusumi. Jaanoti saatoho diitoti choomocinicuhi.

7 Jaanobuunati bu Jacobovi jafeveubo. Jaadi bu paryi iminisuminaavi icano.

8 Jaanobuunati bu niinoonoro uuvi jafeveubo. Jaabo uco sisetuviro minisuminaafiti ic̄iuhi, oono oovago iseemeneque sisetuviro agañnicibadi iicuboco.

9 M̄iro uujoho minisuminaati sihidi ejeevatiibo uco minisuminaafi monootatiruubo Moocaani iijaminaaco imitino omoonihinamaño.

10 Jaaruubo jino uujoho diiboti icahi Moocaani uco agajinamaño. Jaamaño diibo uco imino omoonuno sicamañovi footihi. M̄iro paryi diito janaanicivi dudicamaahi. Jaaruno uujoho omoonino icatino, jilli Moocaani iimihuseri tafañodi omoonino.

11 Jaanoco uujoho, diito icano sabogocoro mij̄ibeguehi. Jaabogoco am̄ihai mimiyaavuguuhi.

Uchuumucuumo Siino Ubuheetjino.

12 Jaano bu moj̄ibogo Cristo uchuumucumofeeneti siino buheeteuhi onono bu icanaaca, bu çmilli am̄ihaiti saatoho siino mubuheetejino chahahi, neehicahi?

13 Jaano bu tolli icaruva, çjaana milliti bu Cristo siino buheeteuhi?

14 Jaanoti miyaano Cristo siino ubuheeteutihachijji jino moj̄ibogo jilli sicamañovi, bu oono am̄ihai miyaavogo jilli sicamañovi icano.

15 Jaaneguiiha jahi bu m̄ihai Moocaaniti sicamañoco mij̄ibeguehicahi, Moocaani Cristoco guijevefañoti buheetesuuhi, monoomo. Jaanoti miyaano uchuumucuumo siino buheetesuracutimo iicajiruva, jaanaa çmilliti bu siino Cristo buheeteuhi?

16 Jaaneguiiha uchuumucuumo siino buheetesuracutimo iicajiruva, Cristo siino buheetesurautihi.

17 Jaanoti bu Cristo siino ubuheetesurautihachijji, am̄ihai miyaavogo jilli sicamaño. Jaaneguiiha jahi am̄ihai imitifañerehiica mihicahi.

18 Jaaneguiiha jahu bu Cristoco imiyaavogomo iguijevecumo taajacujitihi.

19 Jaaneguiihacu Cristoco mehesicinino jilli jiijehalliviro mihicaquiguiharo iicahachijji m̄ihai famoo janaanicivi idaasuno mihicahi.

20 Chaha, tolli icatino miyaano aivo Cristo uchuumucuboco siino Moocaani ubuheetesuuno. Jaamaño Cristo imegaooobo ufucu siino ubuheetjimoti ubuheetecuboco.

21 M̄iro oono saafi Adan onobofañodiro guijeve asaabadiro, bu saafi Cristofañodiro iguijevecumo siino ubuheetjino saahi.

22 Oono paryi Adanoti iicamaño iguijevenicibadiro, bu oono paryi Cristooto iicamaño fiivoma icaji.

23 Jaarumo sano diiboma icajitino; iticoni diibo buheetehinicuuihi. Jaadi jari diito, diibota icamo, buheeteji diibo asaadi.

24 Jaadi jari jiinjije ifinjino icaji. Jaasumi Cristo finisuji paryi jihovo tajibaco, bu fanooro paryi aivojico, bu paryi mityaco icano. Jaadi Moocaanico ihaivojico acijiibo.

25 Miiro Cristo aivojiveje jari paryicino Moocaani iminaaco iguiinomocudi.

26 Jaadi bu gujeveque niinoono finisujiibo.

27 Miiro Moocaani paryicino Cristoguiinovi ficucuui. Jaaruno Caatinihaamefaño paryi diiboguiino ficucafotono nuurunaaca idiiboro Moocaani diiboguiino ficucafototi. Miiro diibo paryi fanoovaaco Cristoguiinovi ficuui.

28 Jaadi paryicino Cristoguiinovi ificuucafutucuudi, Cristo Illi iicaabo Moocaaniguiinovi ficuucafeteji; miiro diibo Cristoguiinovi fanoovaaco ificuuho. Jaamaño jilliti Moocaani fanoovahallivi icaji.

29 Jaanoti bu saatoho ochoomocinihicaumeguiiha ifiinoco nitihicahi. ¿Collihi bu jaamo tolli moonihicahi? Miiro diito siino ubuheetejinoco imiyaavogotiruva tolli moonihicajitirumo.

30 ¿Nacu milliti miihai fahiijivaro ñihicunofaño mihicahicahi?

31 Miiro uujoho fahiijivaro gujevefaño icahicahi. Jaano aivo miyaano, tañahabomi, oono amiihai Cristoco mimiyaavogomaño uujoho imo imo icahicano miyaano iicabadi.

32 Uujoho jilli noomaño Efeso cuumivi jicumibadi iicahinimo miyaminaama moonicasihinihi. Jaaneguiiha, ¿toonoti jinejeque icijirahi, miyaano uchuumucuumo siino buheetecuutimo icajiruva? Jaaneguiiha saatoho eneehicabadi imijiruno mihicano: Mamachuqui, bu mahaduqui icano civohogo miguijevecujimaño, noomoro.

33 Amiihaico sita bañidino. Miiro noonicimo: Imitino gataavominaa imino iicafiruuboco imitino jeevamaaisufihi, noomoro.

34 Jaaneguiiha amiihai iminoro mihica iticovono ifiima. Jaamoro imitico momoonidino. Miiro oono amiihaiti saatehehiica Moocaanico gaajatih. Jilli amiihaico neehi, jaanoti jaamo munucufevehi.

Jilli Uchuumucuumo Siino Buheeteji.

(1 Ts 4.14-17)

35 Fine saatoho dillujirahi: ¿Milli fine uchuumucuumo siino buheeteji? ¿Milli jeevano ifiinoma fine icajimo? noomoro.

36 Jeedi fine aivo agaajatimo. Miiro siino toogaico mabasuno ochoomonobuunati ifaho iinefih.

37 Miiro trigoco, bu tobad iicanoco mabasujisumi, ifahooco mabasuno ihiinotatihi itoogaico mabasuno iinefih.

38 Jaano mabasunoco Moocaani iimogobadi fiivusufihi siyomono toogaico siibadi, bu siyomono toogaico siibadi icano.

39 Miiro sabadiro ifino icatihi: Siibadiro miyaminaa ifi, bu siibadiro asimi ifi, bu siibadiro joomi ifi, bu siibadiro taava ifi icano.

40 Jaabadiro bu icano niquejeminaa ifi, bu jiinjijeminaa ifi icano. Jaarunaa niquejeminaa ifi ovosii siibadiro, bu jiinjijeminaa ifi ovosii siibadiro icano.

41 Jaabadiro bu cuujeo nihiba seseen siibadiro, bu fucuo nihiba seseen siibadiro icano. Jaabo seseen bu meeciri seseeti siibadiro. Jaabadiro bu meeciri seseen saafi seseen siibadi, bu sifi seseen siibadi icano.

42 Jaabadi bu jeevano uchuumucuumo siino ubuheetejimo. Jaamo utuucifino ifico micinicihi. Jaanobuunati siino mubuheeteedi utuucujitino ifiima mihicaji.

⁴³ Hdicunoco micinichi. Jaaruno siino ubuheetecudi ovosicnicuhi. Bu niinovanoco micinichi. Jaaruno siino ubuheetecudi sefacuno.

⁴⁴ Miyaminaafi ifico micinichi. Jaaruno siino ubuheetecudi gaija ifiirucu iicano. Jaamaño miyaminaa ifi iicabadiro, bu gaija ifi icahi.

⁴⁵ Miro jilli Caatinihaamefaño noono: Iticonio miyaminaafi Adan onoo bo fiivo ifiima eetavafutuhi. Jaanobuunati Cristoco: Niino Adan, neehi-caumo jilli Gaijaveenedi fiivoco aacineguiiha.

⁴⁶ Jaaruno Gaija ifi iticoni mihicatihi. Jilli miyaminaa ifiiti iticoni mihicahi. Jaadi jari Gaija ifiiti mihicatahi.

⁴⁷ Iticonio miyaminaafico jinijeti eheetavuubo jinijeminaafiu. Jaano allivoobo iicaabo Aivojibo Jesucristo niquejeoobo.

⁴⁸ Jaamaño jinijeminaa ifiino johono jinijeti eheetavuubo ifibadi jeevahi. Jaanoti niquejeoto igaijano johono niquejeoobo igaijabadi jeevahi.

⁴⁹ Jaabadiro mihai oono jinijeti eheetavuubo ifibadi mejeevamaño, bu ufucu oono niquejeoobo ifibadi mejeevaji.

⁵⁰ Tañahabomi, jilli amihaiico eneejirunoco neehi: Oono ihuucuma, itijohoma icano iicamo Moocaani aivojifaño feejitihi. Miro oono gueenene iicatino ufucuro ifinijitinofaño icajitihi, eneejiruno.

⁵¹ Imeguehi bu jino agajaratinoco magajaanoco: Famooro miguijeve-jitihi. Sano famooro siibadi mifiveteji.

⁵² Jilli goovanogayi oono mino aallico mimichihyaacuno iicanicibadi, niinoono trompetaco ojisucudi. Jaasumi toono trompeta ojidi uchuumucuumo siino buheeteji ufucuro chuumucuumo iicaqui. Jaanoti mihai sifiiti miminifeteji.

⁵³ Oono mofi gueenene icatino ifi, ufucuro milli iicajitino ifiiti fiiveteji. Jaabadiro bu mofi iguijevefino ifi iguijevefitino ifiiti fiiveteji.

⁵⁴ Jaano oono mofi gueenene iicatino ifi, ufucuro milli iicajitino ifiiti ifiivutucudi, bu oono mofi iguijevefino ifi iguijevefitino ifiiti ifiivutucudi icano, Caatinihaamefaño onoono miyaaveji: Guijeveque Moocaani mitya guinoniji.

⁵⁵ Guijeve, ¿cuuca icano dimitya mihaiico iguijenihicano? Guijeve, ¿cuuca icano dimitya guinoniji eneehicano? Caatinihaamefaño onoono.

⁵⁶ Miro imiti, guijeveque mityaco acihicahi, mihaiico iguijeniqui. Jaabadiro bu Moise sicijeo tajuba imitico mityaco acihicahi.

⁵⁷ Jaanoti naha jisumi mihai Moocaanico mihimehi, Mohaivojibo Jesucristofeenedi mihai guijevecuumo mihicajino mityaco aacinohallivi.

⁵⁸ Jaaneguiiha agajimo tañahabomi, quehecuno sefano mihica, fahijivaro janaaniviro Mohaivojibo dudicamaajeque eetavomoro mihica. Miro amihairyo magajacuuh Mohaivojibedi mududicamaaño sicamañovi iicatino.

16

Cristofañodi Monahabomi Iicamedi Nihibamico Mahallacaruno.

¹ Jaanoti bu amihaiico neehi Cristofañodi monahabomi iicamedi nihibamico mahallacarunoti: Johono Galacia jinijeri iicajano Moocaani iijanominaco ijibuguubo unuubadi momoni.

² Fajaguisivaviro famooro amihai magayicinoti ijeevadi mudugaacuumoro mificuhica magayicidinoti gaajacimoro. Jaamo uujoho ifotodi toonoco eheetavotimo mihicahi.

³ Jaabo uujoho #fotodi am#hai monoomoco galluji Jerusalevi aamenema, diito isatyequi monahabomi tahigo iicamedi am#hai mahallacaruno nih#bamico.

⁴ Jaanoti bu uuro ofoono uudi iimihachijji, uuma feejimo.

Pablo Efejinoco Ifitacamaaño.

⁵ Jaabo am#haijaago ofoodi, iticoni fatyeji Macedonia jini#jefaño. Jaadi jari am#haivi Corinto cuumivi #feteji.

⁶ Jaabo am#haima gueenejisuno iicahachijji. Jaanoti bu pary#icino j#nijaco toonoviro afatyohachijji. Jaachijji uco mahamusu efeejihigovi ofooboco.

⁷ Imogot#hi am#haijaago ofoobo jilli ifatyodi ofoonoco. Imeguehi am#haima gueenene iicanoco Mohaivoj#bo Jesucristo iimogohachijji.

⁸ Jaaruubo jino Efeso cuumivi icajihica Pentecoste j#baimo afatyonohachuta.

⁹ Jisumi jima#ovi aivo imino Moocaani dudicamaaje eetavo, aivo imino ofoomaño, bu sihidi saatoho imogotimo uco ij#hegueme iicamaño icano.

¹⁰ Jaanoti Timoteo am#haivi #fotohachijji imino diiboco magaayici sajeeb#i iicaqui. Diibo bu uubadiro Mohaivoj#bedi ududicamaaibo.

¹¹ Jaaneguiha am#haiti saatohoba diiboco mi#hi#mejetasudino. Jil#iro diiboco mahamusu sajeeb#i ofooboro uco imeecivaqui. J#noti diiboco teemehi, bu saatoho monahabomi asaajimoco icano.

¹² Jaanoti Apolo onoboti am#haico j#beguehi: Monahabom#ma diiboco galluucuurahi am#haico ibaatequi. Jaaruubo foogot#hi. Jaaruubo iimugusumi feejiibo.

Niinoono Afaj#nino.

¹³ Jaaneguiha allivano mihica, bu quehecuno mihica miyaavogofaño, gaifim#i mihica, sefano mihica.

¹⁴ Pary#i fanoovaaco meheetavonoco sitaaco magaijinofa#odi#ro meheetavo.

¹⁵ Ta#nahabomi, am#hairyo magaajacuuhi Estefano iijam#naama iticoni Acaya jini#jevi Jesu j#bogoco agaayicimoco, bu tolli#ro miyaavogom#naaco ejeecivehicamoco icano.

¹⁶ Jaaneguiha uujoho imeguehi diito onobadi momooninoco, bu saato#ho diitobadi iicamo onobadi, bu jaamoco aamusumo ududicamaaimo onobadi icano momooninoco.

¹⁷ Aivo imo imo icahi diibo Estefano onobo, bu Fortunato onobo, bu Acaico onobo icamo tajaago asaneri. Jaamo uco amusuhi am#hai uco mahamusutinoco, juuga machama#ano.

¹⁸ Jaaneri uujoho aivo imo imo icahi, oono am#haico abaahinisumi am#hai mihicahin#badiro. Jaaneguiha diitobadi iicamoco mobocigo.

¹⁹ Moocaani iijano Asia jini#jeri iicajahem#naa am#haijaa iijico galluui. Jaabadiro bu Aquila onobo, bu mogai Pricila onogo iicamisi, bu diitisi iijafa#no iigaivehicamo icano, am#haijaago Aivoj#bo momofa#odi iijico galluui.

²⁰ Bu pary#i monahabomi jino uuma iicamo iijico agalluunoco magaayici fahigovavi midillucasi ihih#ic#casimoro.

²¹ Jaanoco uujoho Pablo onoonoco saafi caatin#hicauhi. Jaanoti jari jinooti uujoho caatin#hi tahuseri. Am#haijaago taajico galluui.

²² Jaanoti cajaatyohacho Mohaivoj#bo Jesucristoco agaijitimo imitino iicaqui.

Jaanoti Mohaivoj#bo, mojaa disaa.

²³ Jaafa amiihaico Mohaivojii bo Jesucristo imino moonihi.

²⁴ Paryi amiihaijaago galluui Cristo Jesufañodi tagaiji iicanoco. Fine.

2 CORINTIOS

Pablo Caatiniuhi Corintori Iicaja Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafi Moocaani jeebii onoobadi. Jaabo uujoho onoonoco nahabo Timoteo caatinihi jihaameque monahabomi Moocaani iijaminaa Corintori iicamedi, jaabadiro bu paryi Acaya jiiinjere iicamo, paryi Moocaanita iicamedi icano.

² Jaamo amiihai magaayiciqui imi icaco, sajeebii icaco icano Moocaaniti, bu Mohaivojiiho Jesucristoti icano.

Pablo Idaasuno Iicano.

³ Masii Moocaani, Mohaivojiiho Jesucristo Caanico mihimequi. Miho diibo Moocaani miihaico iidaasugoobo, bu jaabo diibo Dios miihaico fahiijivaro ajacusuhicaabo.

⁴ Miho Moocaani minoco jacusufihi paryi fanoovari idaasuno mihi-camoco. Jaabadiro bu miihai idaasuno iicamoco majacusuqui, oono miihaico Moocaani ajacusubadiro.

⁵ Miho miihai Cristo idaasufaadi mihicamaño, bu diibo Cristofaadiro ajashutino majacusufetehi.

⁶ Jaamo miihai amiihaico taajasujiihogoco mijii bogonoti iidaasuno mihic-ahi. Jaanoti amiihai majacusufetequi, mataajaqui icano. Jaabadiro bu miihaico Moocaani ajacusuneri amiihai bu majacusufetequi. Jaamo bu tolliro amiihai siicujeebii majaabicihii jino miihai idaasuno mihicanehe-jeque majaabicihicabadi.

⁷ Jaamaño amiihaico miihai imino mehesicinihi. Oono miihai iidaasuno mihicanofaadi tolliro amiihai mihicamaño, bu tolliro Moocaani ajacusunofaadi mihicajinoco icano.

⁸ Monahabomi, mihimeguehi amiihai magaanoco sihidiro imitineri Asia jiiinjere miihai mihicahicahinoco, sihidi jeevano iidaasuno mihicahic-aunoco. Jaaneri mosefama machahacuhi majaabicicujitihii: Fine aivo muchuumucuuji, munuurahi.

⁹ Iguijenicuuji iicanicabadi mihicahicauhi. Jaaruno fine jilli mofiiro esicinitimo Moocaani uchuumucuumoco ubuheetesufibocoro mehesiciniqui iicauno.

¹⁰ Jaabo Moocaani miihaico toonoti taajasuui, bu jisu miihaico taajasu-uboro icahi, toono sihidi jeevano miihaico iguijenijrunoti. Diiboviro miihai mohesicinicoo mificuui miihaico taajasuuboro iicajinoco.

¹¹ Amiihai miihaico mahamusu, mohallivi Moocaanima mihiima. Jaaneguiha ajashutimo mohallivi Moocaanima ihiiimaahachii, diibo miihaico imino mooniji. Jaanoco aatyimemere ajashutimo Moocaanico imeji, miihaico Moocaani imino omooninohallivi.

Jilliti Pablo Corintovi Fuutihii.

¹² Miho icano sano miihaico imo imo omoonino; jiijhallivi miihai miyanotiro Moocaani imogobadi imino mihicanoco magaaneri imo imo mihicahi. Jaamo aivo amiihaifeenevi imino mihicahicahi. Moocaani miihaico iimihuseri amusuhicahi tolli imino miicaqui. Jaaruno miihai gaajariro tolli mihicano icatino.

13 Miiro amiihaidi paryi aameneque macaatinihaamenefaño meneehicahi amiihai memeeçimoro magaaajajidinoco. Jaanoco imeguehi imino magaa-janoco.

14 Oono samañosacoro magaaajacuubadi, jaamo ufucu, Mohaivojiiþo Jesu-cristo asaajifucu, miihaiti imo imo mihicahi, bu miihai amiihaiti mihicajibadi icano.

15 Jino miyaanoco eesiciniiþoro iticoni esamaaihinirahi amiihaico mifocci abaahinijinoco, amiihaico imo imo mooniqui.

16 Uujoho esamaaihiniihi Macedonijaago ofoobo amiihaico abaahinijinoco, bu siino tahigoti uhuumiibo amiihaico abaahinijinoco icano. Jaamo amiihai uco mahamusuhi imino Judeavi feequi.

17 Jilli nooboro uujoho esamaaihurunoco, ¿fine uco bañiþobadi mehesicinihi? ¿Nacu fine uco amiihai mehesicinihi oono imiyaavogotimo saatohoco: Jiihi, onoomoro, bu saatohoco: Chahano, onoonicimobadi?

18 Miiro Moocaani gaajahi miihai amiihaico: Jiihi, monoomoro, bu siino: Chahano, monootatinoco.

19 Miiro miihai Silvano, Timoteo, uujoho, icamo Cristo Jesu Moocaani Achi jiiþogoco mijiiþeguehicaabo: Jiihi, onooboro, bu siino: Chahano, nee-jibuutiihi. Miiro Cristofañodi paryiçino miyaano miihaiñooþaco bañitaiþo.

20 Miiro diibovi paryi miyaavono Moocaani unuuno. Jaamaño Moocaanico miihimusumi: Aivo Miyaabo idiicaabo, monoonicichi Cristo Jesuco magaa-jacuunofeenedi.

21 Jaabo diibo Moocaani miihaico, bu amiihaico icano Cristofañoo quehe-cuno ificuuboro itaati miicaqui ijeevadi ficuuhi.

22 Jaaboro miihaico igaaajataco ificuuboro Igaijaco mojeeþinofañoo ficuubo, toonoti magaaajiqui ufucu niquejefañoo magaaayicijinoco.

23 Jaanoti eesamaahinibadi Corintoviihaico footihi amiihaico agaijimaño. Jaano miyaano iicanoco Moocaani gaajahi. Jaanoti miyaano iicatihachiiþi imijiruno uudi uco Moocaani agaicaauno, uujoho iguijevene icano.

24 Jaarumo miihai miihimogotiihi amiihaico: Jilli mimiyaavogo, noomoro amiihaico matajiiþanoco. Miiro amiihairyo, miyaavogofañoo quehecuno miihacauhi. Ivi jilliro miihimeguehi amiihaico janaanici imo imo mo-moonisunoco.

2

1 Jilliti imeguehiniiþi amiihaico siino abaatonoco siino idaasuno amiihaico omoonijiruneguiiha.

2 Jaabo uujoho amiihaico idaasuno mooniruva, ¿miiþoho bu uco imo imo moonijirahi? Amiihaico bu uujoho idaasuno omooninobuuna.

3 Jilliti amiihaidi jino uujoho aameque jilli caatiniihi amiihaijaago ofooboco, uco amiihai imo imo momoonijirumo, jilliro idaasuno mo-moonijirunoco iimogotimaño. Jaamaño amiihai imitico mejeevesuhachiiþi uujoho imo imo icaji. Jaaneri tolliro amiihai imo imo miihacaji.

4 Miiro toohaameque amiihaidi acaatiniiþusumi idaasuno iicaneri tafi uco niþi niþi iicahacauneri taahicauhi. Jaaruubo toohaameque caatiniiþi amiihaico idaasuvusuqui icatino, jilli amiihaico gaajasuqui sihidi amiihaico agaijinoco.

Imitino Omooniiþoboco Imibachuno.

5 Jaanoti oono saafi idaasuno omooniiþo saaficoro uco idaasuno mooniiþi. Tolliro bu paryi amiihaico mooniiþo. Jilliro miiþi viro neehi. Imogotiihi janaanici sefano ihiiþanoco.

⁶ Miiro amiihai Moocaanico mihiimuusumi diiboco amiihaifañoti mihii-nusucuuhi. Jaanoti eesafotooboro gaajacuubo.

⁷ Jaaneguiiha jilliro ivi jisumi diiboma mihimibachumoro diiboco majacucucu, slihidi idaasuno iicaneri janaaniviro imitino icaadiibo.

⁸ Jaaneguiiha amiihaico neehi: Siino diiboco magaajasu diiboco magaijinoco.

⁹ Miiro iticonio aamefañodi toonoti amiihaico nooboro caatiniiuhi, amiihaico gaajasuqui ¿naa uujoho onoobadi moonijimo? onoomaño.

¹⁰ Jaanegui jisumi amiihai oono iimiutiboco mihimibachucuuuhachijji, bu uujoho tolliro diiboco imibachucuui. Miiro uujoho iimibachuuboco imibachuhi Cristo imefeenevi amiihaico agaijiioboro.

¹¹ Toonoti miihaico Satanas quehevediino iguiinoniboro, miiro diibo omoonigonoco miihai imino magaajahi.

Troa Cuumivi Pablo Jeebi Niji Niji Icauhi.

¹² Jaanoti Troa micuvi Cristo jiiibogoco jiiibeguequi ufuubo ifutusumi, aivo uudi imiuno Aivojiiibo dudicamaajeque toonovi eetavuujiino.

¹³ Jaarunofaño tajeebi uco sajeebi icautih, monahabo Titoco toonovi aatyimeutimaño. Jaaneguiiha diitoco ifitacuuboro toonoti fuuhi Macedonia jiiinijejaago.

¹⁴ Jaanegui uujoho Moocaanico imehi, diibo miihaico Cristo Jesuta ijimitaco iguiinonimoro miyaminaa mitya mitya agaimuavomofaño miihaico asatyefinohallivi. Bu jaaboro miihaifeenedi ijiiibogoco jiiibugususihacaabo. Oono facici uusuno fahigovadi ofoonicibadi icaqui.

¹⁵ Miiro miihai oono aimoguiijico, Cristo Moocaanico ejeecivoobo, ijigasuno uusu fahigovadi ataajajimofañodi, bu ataajajitimofañodi icano ofoonicibadi miihai paryi miyaminaa iicadimoco mijiiibeguehicahi.

¹⁶ Jaano ataajajitimedidi namita uusunicibadi jeevahi. Jaanoti ataajajimedidi facino uusuno, fiivoco aacino uusubadi jeevahi. ¿Jaanoco miiijoho fine iinoro eetavejirahi?

¹⁷ Miiro miihai nihibamiguiiharo Moocaani iijico mijiiibogotih, saatoho iicabadi simañehejedi iinoro ubuunanimoro ijiiibeguehicabadi. Miyanotiro naha miihai mijiiibeguehicahi Moocaani imefeenevi, diibo Moocaani miihaico agalluumo mihicamaño, bu Cristo jeevivominaa mihicamaño icano.

3

Bohono Iiji Jiiibogo.

¹ ¿Nacu miihai jilli munuusumi fine amiihaidi, miihai mofitiro imino miihimaamo meneehicahi? Cha, ¿collihii jaamo mihimeguehi miihaiditi sita aameri: Diito aivo iimihuseme, onoonoco? Amiihairyo imino miihaico magaajacuui. Jaabadiro miihai magaajagotih sita aameri amiihaiditi ijiiibogonoco. Jaamaño uujoho ¿collihiiica aamema icajirahi uuditi sita: Imiibo, noomoro acaatiniihaamema?

² Miiro uujoho amiihaico ijiiibugusumi, amiihai jeebiifaño mimiyaavuguumoro imino miminifutucuumoco aatyimemere tadyudicamaaje imino iicanoti gaajajirumo.

³ Miiro miihai toohaamebadi mihicahi, Cristo acaatiniiuhaamebadi mihicacuui. Miiro miihai mijiiibogomo amiihai jeebiifaño macaatinicuunobadi mificuhicacuui. Jaanoti caatiniiiri macaatiniciniitih. Jilli Moocaani

iicaabo Gaijariro macaatinicinihi. Guisibabujehallivi Moise tajibano acaatinicinobadi icatino. Jilli miyaminaa jeebifañoro acaatinicinicuuno.

⁴ Jaano miuhaidi toono miyaano iicanoco miuhai magaajahi Moocaani fañodi, bu Cristofañodi icano.

⁵ Jaamaño miuhai momityariro siinoco momoonino icatino. Paryicino fanoovaaco momoonino Moocaaniti saahi.

⁶ Miuro diibo mihaico mityaco aacineri bohono iiji onoobadi diibedi mududicamaahi. Jaano toono bohono iiji oono eedeetajibano acaatinicininino iicabadi icatinihi. Jilli Moocaani Gajati magaayicinotionoro iicamaño. Miuro oono acaatinicininino tajiba Moise tajiba, guijevafaño satyefihi. Jaanoti naha Moocaani Gaija minoco fiivoco acihi.

⁷ Jaano toono Moise tajiba guisibabujehallivi acaatinicininino aricuno saauhi. Jaamaño israelmi Moise imeque meecihacautihi ihime sihidi aricuno #fuvusuhicaumaño. Jaaruno toono iharicu jaabavonoro fuuhi jaano totajiba guijevafaño asatyefiruno sihidi iimima saauhi.

⁸ Jaanegui fine, aivo sihimi icano oono Moocaani Gaija ijiibogoco mojaago isivano.

⁹ Buhicagaha oono minoco guijevafaño asatyefiruno tajiba iimima icauhi. Jaanegui fine aivo sihimi icano, oono Moocaani jibogo mihaico: Amuhai imitima machahacuuhi, onoobogo.

¹⁰ Miuro totajiba iticoni iimima iicaruno jisumi miyaadi jeevacuutih, jino sihidi iimima iicanoguiinodi.

¹¹ Jaano toono gueenene iicaujituruno iimima icauhi. Jaano janaanici aivo imijino ufucuro ifinijitino iimima icahi.

¹² Jaamaño miuhai toonoco imino magaajamaño, nucufeguetimo mijibeguehicahi.

¹³ Jaamo miuhai Moise omoonubadi momoonitihidi diibo naha ihimeque gaachehubaryuri fabaacuuhi israelmi toono gueenene iicajitino aricu ajaabavonoco atyimetimo iicaqui.

¹⁴ Jaarunoco diito gaajatih. Jaabadiro bu jisumi toono eedeetajibaco emecisumi tobaryuro diito esamaajeque afabaacucinino iicabadi jeevamo gaajatimo. Miuro tobaryu diitoti gañicafototihica idiboro naha Cristofañodi tobaryu gañicafetejirahi.

¹⁵ Miuro jisumihachuta Moise tajiba aameneque emecisumi tobaryubadi diitoco ihesamaajeque fabaacuhicahi gaajatimo iicaqui.

¹⁶ Jaano naha jari gañicafetefihi Aivojibojaagovi iminifutusumi.

¹⁷ Jaabo Moocaani Gaija iicano, bu Moocaani iicaabo. Jaaneguiha diibo Moocaani Gaija iicahigo sajeehi icahicahi.

¹⁸ Jaamaño paryi miuhai tobaryuri mohimeque mafabaacucinicuutimo. Mofiivi Mohaivojibo imi #fuvusuhi, oono meecimefaño mofi #fuvusunicibadi. Jaamaño miuhai janaaniviro diibobadi minifotomoro mefeehi fahijivaro janaaniviro diibo imibadi minifotomoro mofoomaño. Jaano toono Aivojibo Gaija iicaabo eheetavono.

4

¹ Jaanegui masi suufenitimo momooniqui, Moocaani mihaico #daasugoboro idudicamaajeque atajibaunoco.

² Miuro miuhai toovono omoonifinehejeque, bu unucufesunehejeque icano mihimugucuutih. Bu tolliro sitaaco banimoro mofootihi, bu Moocaani iijico

simañehejediro buunanimoro mofootihi icano. Jilli miyaanocoro meneehicahi. Jaamaño jilliti Moocaani imefeenevi saatohoco magaaasuhi, miihai Moocaani imefeenevi imino mihicanoco.

³ Jaanoti jino Moocaani taajasujibogoco mijibogono toovono iicahachijji, oono cijigaifaño ufuucuujimediro toovono.

⁴ Miiro diito imiyaavogotimo, jiije caani iji ijeebinoco mitasucuuhi. Jaaneri gaajacuutimo Cristo jibogo imico. Jaabo bu Cristo Moocaani iicaabo.

⁵ Jaamo miihai Moocaani jibogoco mijibugusumi, mofiiditiro mijibeguehicatori, idiiboro Jesucristo amiihai Aivojibo iicaabediti mijibeguehicatori. Jaanoti naha miihai jilli amiihai jeecivominaa mihicamo Cristoco magaijimaño.

⁶ Miiro diiboro Moocaani: Icvuuneguiiha daachicisu, nuubo. Jaaboro jisumi bu diiboro mojeebinofaño achicisuhi. Tooneri Moocaani imico magajaqui Jesucristo imefañoti ifuvusunoco.

Miyaavogofenedi Mihicano.

(1 Co 2.1-5)

⁷ Jaano toono Moocaani Gaija mofifaño icahi, oono aivo iiminoco nifaqui eetavotahillu guirihillufaño mificujirubadijeevano. Toonoti igajaqui toono sihidi ejeevano mitya miihaiti saatinoro Moocaaniti asanoco.

⁸ Jaamaño fanoovari imitino mihicarumo, toonoti mataajanicihi, bu fanoovari gaihuibaro mihicarumo, aivo tooneri idaasuno mihicatori,

⁹ bu miihaico sihidi ijiiheverumo, Moocaani miihaico jeevesutatori, bu miihaico iguininirumo, miguijevetatori icano.

¹⁰ Jaamaño fahigovadi mofoomoco gaicaaujirumo Jesuco agaicaumaño. Jaaneguiiha mofifañodi bohono ifico Jesu aacinoco mihifusuhicatori.

¹¹ Miiro miihai jino mihicanohachuta fafucuvaaciviro ñihicnofaño mihicahi miihaico agaicaaujirunofaño Jesuco magaijimaño. Toonofenedi bohono ifico Jesu aacino ihifusucafetequi.

¹² Miiro taajasujibogoco mijibeguehicanohalliti miihaico sita gaicaaujirahi. Jaanofenedi amiihai mataajajino ifico magajaqui.

¹³ Miiro Caatinihamefaño noono: Miyaaveguehi, jaamaño iimaahi, noonoro. Jaabadiro bu miihai tomiyaavogofañodiro, mimiyaavogomoro miihimaahi.

¹⁴ Jaamaño miihai magaajahi Moocaani Mohaivojibo Jesuco ubuheetesubo, bu miihaico sano amiihaima buheetesujibo, Jesuma miicaqui.

¹⁵ Jaaneguiiha jilli fanoñihicufaño mihicahi amiihai iiminofaño miicaqui. Jaamo sihidi Moocaani imino omooninoco agaayicimo, toonohallivi ajashutimo Moocaanico sihidi ihimequi.

¹⁶ Jaamaño miihai suufenitimo momoonihicatori. Jaamo miihaico mofino ninovatono fuurunaaca, mogaija jilliro fafucuvaaciviro buheetenere feehi.

¹⁷ Miiro jino jiijehallivi idaasuno mihicaruno goovano fatyonoro feehi. Jaanofañoti magaayiciji ifinijitino imi, aivo aajashutinoco.

¹⁸ Jaamo miihai mahatyimenehejequere mehesamaaiti. Jilli jisumi mahatyimetinehejequere mehesamaahi. Miiro mahatyimeneheje guenene icatatori. Jaanoti jisumi mahatyimetineheje ufucuro finitino iicajino.

5

1 Miiro miihairyo magaaajahi oono mofi iija goovano unucufijabadi ejeevanoco. Jaarumo ufucu mihicaji, Moocaani miihaidi niquejefaño ifinijitino ifiico aacinoma. Toonoco miyaminaati saafiiba acijitirahi.

2 Miiro miyaano jino mofiima mihicanohachuta macanifehicahi, niquejefaño ifinijitino fiivoma mihicacujirunoti.

3 Jaanofaño mijicafeteji mofi gaachehufaño iicanicibadi. Jaanegui mojeebii sicaimobadi iicatiqúi.

4 Miiro jino mofifaño mihicanohachuta macanifehicahi, idaasuno mihi-caneri. Jaaruno moheedehefiico mujujuuvequi icatino. Jilli bohono ififaño mijicafetejinoco mihimeguehicahi. Jino jijeo ifi echeemefino ifi bohofiti iminifeteqúi.

5 Jineguiiha Moocaani miihaico iimibachuuboro Igaijaco aciuhi ufucu magaayicijino gaajatabadi iicano.

6 Jaamaño miihai imino magaaajamoro mehesicinihi jino jijehalliri muuhucuma mihicanohachuta toofiti buhigovi mihicanoco. Aivojiboma niquejefaño mihicatineguehiica.

7 Jaamaño miyaavogofañođiro mihicahi. Jijeonoco mahatyimenejaagodi mihicatihi.

8 Jaamaño miihai mesefaquifotomoro mihimeguehi jijeo ififaño mihi-canoco mejeevesumoro Aivojiboma mihicatonoco.

9 Tooneguiiha mihimeguehi fahijivaro Mohaivojiboco imo imo momooninoco, jifima mihicanohachuta, bu bohono ifiima mihicacuudi icano.

10 Miiro paryi famooro Cristo aivoji icaga imegavi mihigaiveji paryicino moticovoocivi momoonihicano jaadaco magaayiciqui, jijehalliri mihicausumi imino momooniuno jaadaco, bu imitino momooniuno jaadaco icano.

Sajeebico Aacino Jibogo.

11 Jaamaño miihai Aivojibo ñihicuno omoonijnoco magaaajamaño paryicino miyaminaaco mimiyaavugusuqui momoonihicahi. Miiro Moocaani miihaico gaajacuui. Jaabadiro bu mihimeguehi amiihai miihaico magaaanoco.

12 Jilli monoomo, miihaiditiro siino imino mihiimaano icatino. Jilli amiihaico meneehi. Jaamo miihai imino momooninoco amiihai magaaajamoro quehe quehe miicaqui. Jaamo saatoho ijeebifañoonoco esicinitimo ifiicoro: Aivo miihai sihidi mejeevahi, onoomoco mejenaaujirahi miihaihalliti.

13 Jaamo miihai mejeegevomo mihicahachiji, jaafa Moocaaniguiiharo mejeegavehi. Jaanoti jeegevotimo mihicahachiji jaafa amiihaidi mihimimo.

14 Miiro Cristo miihaico agaijnoguino mihicahi, saafiro famoohalliviro iguijeveunoco magaaajamaño. Jaaneri bu famooro iguijevecuunoco.

15 Jaabo Cristo famoohalliviro guijeveuhi ubuheeme diito ifguiiharo icacuutimo iicaqui, diibo uchuumuuboro diitedi siino ubuheeteubeguiiharo iicaqui.

16 Jaamaño miihai saatohoco jijeo miyaminaa eesicinibadi mehesicicutihi, iticoni naha miihai Cristoco jijeo miyaminaa iicabadi mehesicinihcauhi. Jaarumo jisu tolli mehesicinicutihi.

17 Miiro Cristoma iicacuubo bomiyaminaafirucu eedeeneheje finicuuhi, jisu paryi bonehejerucu.

18 Jinehejeque paryi Moocaani eetavehi Cristofañodi miihai diiboma sajeebii miicaqui. Jaaboro miihaico tajii baubo famoovaaco diiboma sajeebii miminiyuhicaqui.

19 Oono Moocaani Cristofañodi jiiinjeminaaco ifiivi sajeebii iminiyuhicaabo diito imitico jeecivotiibo. Jaabo miihaico tajii bauhi toono sajeebii ica jii bogoco miyaminaaco magaa jasuqui.

20 Jaamaño miihai Cristo galluminaa mihicamo. Jaamo miihaifeenedi Moocaani amiihaico cuuhuvahi. Jaaneguiiha amiihaico miihai meneehi Cristo miihaico atajii baneguiiha: ¡Moocaanima sajeebii miminifoto! meneehi.

21 Jaabo Cristo imitico ajashuno mooniutiihi. Jaaruuboco mohalliti Moocaani iimitiiboco mihicanicibadi mooniuhii, diibo jagovi miihai mimini-fotomoro iticovono ifiima mihicaqui Moocaani imogobadi.

6

1 Jaaneguiiha miihai Moocaani dudicamaaje nahaboniminaa mihicamaño amiihaico meneehi: Sicamañovi magaañisudino Moocaani imihuseque aacinoco.

2 Miiro Caatinihaamefaño jilli Moocaani noobo: Jino iimihusesumi ico guubuhi. Jino taajasufucu iicasumi ico amusuhi, nooboro. Jaaneguiiha miihaidi jisumi jino Moocaani imihusefucu, taajasufucu icano.

3 Jaamaño miiro miihai mihijeevesutihi, miihai dudicamaajediti miihañioba imitino iimaatimo iicaqui.

4 Jilliro ivi fanoovavi Moocaani jeecivominaa mihicanoco mihifusunoco mihimeguehi: fanoovari idaasuno mihicanoco, fanooti mucuuji vaachunoco, fanoovari iminotino mihicaneri icano, siicuno jeebii ri fanoovaaco maa abicinofeenedi.

5 Miiro miihaico aamihicamo, miihaico civojaanihicamo, miihaiditi ñaaihicamo, bu sihidi jeevano dudicamaajeneri mihicahicahi, bu cigaraco jaabicimoro mihicahicahi, bu sihidi ajebaco jaabicimoro mihicahicahi icano.

6 Jaanoco miihai mihifusuhicahi mohimi icafañodi, miyaanoco magaa-janofañodi, bu mosii cujeebii ri maa abicahicahi, mohimihusefañodi, bu mofifaño Moocaani Gaija iicanoco mihifusunofañodi, bu miihai miya gaijima mihicanofañodi,

7 bu miyaavogoco mijii bogonofeendi, bu miihaifaño Moocaani mitya iicanofeenedi icano. Jaamo toono iticovono icaco magaa yicinihi, mahamocasi qui niisugaco magaa yicinicibadi. Jaamoro tooneri mofico magaihuinimoro mefehehi imitinehejediti, bu mahamocasihi imitinehejema icano.

8 Jaamo safo miihaico imino obocigomoco iicanicibadi magaa yicinihi. Jaanoti safo miihaico aata jagomoco iicanicibadi magaa yicinihi. Safo miihaiti imino iimaamo. Jaanoti safo miihaiditi imitino iimaamo. Safo miihaico abañififimoco iicabadi moonimo. Jaarunofaño miihai abañififimo mihicatihi.

9 Jaamoco miihaico agaajaratimoco iicabadi moonimo. Jaarunofaño miihai imino agaajacumo mihicahi. Safo iguijevecuumoco iicanicibadi miihaico moonirumo. Jaarumo ¿mili mihicatihi? Safo miihaico aamimo. Jaarumo miguijenicafototiihi.

¹⁰ Idaasuno mihicarahi. Jaarumo fahijivaro Cristofañodi imo imo mihicahicahi. Siinoti mucuujivaachurumo, ajashutumoco mubusumijenihini niquejeo busumijeri. Jinehejebama machaharumo, fanoova iminonoma mihicahi icano.

¹¹ Monahabomi, corintominaa, aivo amiihaico imino miyaanoco meneehi, paryi mojeebifañi iicanoco.

¹² Chahacuuno mojeebifañi amiihaico meneejiruno. Jaanoti naha amiihai jeebifañi icano miihaico amiihai meneejiruno.

¹³ Jaaneguiiha amiihaico neehi. Oono caani iseemeque paryi miyaanoco onoonicibadi, paryi amiihai jeebifañi iicanoco ucho monoo, oono amiihaico uujoho iicabadi.

Miihai Moocaani Iijati Mihicahi Mojeebifañi Diibo Iicamaño.

¹⁴ Amiihaico neehi: Imiyaavogotimehejema magataavocasidino. Tolli mihicaruva sabadiro mihicajitirahi. ¿Milli bu iimino iimitinoma gataavejirahi? Jaabadiro bu, ¿milli cuuje fucuma gataavejirahi?

¹⁵ Jaabadiro bu ¿milli Cristo ijima gataavejirahi? Jaamaño ¿milli imiyaavogoobo imiyaavogotiboma gataavejirahi?

¹⁶ Miiro Moocaani jeecivo iijafaño ijinitama sano diibo jeecivotatimo. Miiro miihai Moocaani iicaabo iija mihicamo, diiboro jilli unuubadi:

Diitofaño iicaaboro diitoma igueji. Ujeheji diito Caani, bu diiteji taacuumiminaa icano, nooboro.

¹⁷ Jaadi bu jilli noobo Aivojiiho:

¡Diito iimitimofeeneti mihiiinomoro sihigovi mudugaavo! ¡Jaamoro iidicunoco mududicicudino! Jaachiiji amiihaico gaayiciji.

¹⁸ Jaaboro amiihai caaniti icaji. Jaanoti amiihai taseemeti mihicaji, noobo Aivojiiho sihidi ejeevaabo.

7

¹ Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, jilli Moocaani nuuhi. Jaaneguiiha miihaico mofico, mojeebico icano imihininjirunoco moonitimo miicaqui, bu Moocaanico mihiguimoro diibeguiiharo ijeevadi mofico mificuquici icano.

Corintio Cuumiminaa Iimitono.

² Jaanegui miihaima imino mihica. Miiro miihaiñoobaco miihai imitino moonitihini, bu miihaiñoobaco imitino mejeevamaaisutihini, bu miihaiñoobaco mabañihicatihini icano.

³ Jaaruubo jilli onooobo amiihai imitico onoono icatino. Miiro iticoni amiihaico unuucubadi: Amiihaico uujoho sihidi gaijihini. Taciditit muduujecinihi sano mihicamoroo, bu sano mecheemequi.

⁴ Amiihaico imino eesiciniboro aivo amiihairi imo imo icahi. Jaamaño jino sihidi idaasuno mihicarunofaño aivo imo imo iicaaboro, quehecuno icahi.

⁵ Jino Macedonia jiiñjevi magasehininotiro aivo mojuguisibama machahahi. Jilli fahigovavi mofoohigo idaasuno mihicahicahi, saatoho miihaico aamineri, bu mojeebifañoti mihiguinehejeri icano.

⁶ Jaarunaaca Moocaani iniinovañimoco equehecutusufiibo, miihaico imo imo miniiyuhini Tito agaseneri.

⁷ Jilli agaseneriro icatino, bu diibo Tito amiihaiti imo imo iicaneri icano. Jaabo miihaico jibeguehi amiihai miihaico mahatimegueneque sihidi mihimogonoco, bu tolliro jibogoobo idaasuno mihicanoti, bu tahallitit mihicanoti icano. Jaaneri sihidi janaanici aivo imo imo icahi.

⁸ Amiihaijaago agalluhinihaame amiihaico idaasuvusuhinirunaaca jaaruneri uujoho idaasuvotihii. Iticoni naha idaasuvehinirahi amiihaico toohaame idaasuno omoonihinineri. Jaaruno jilli jihachutarehini.

⁹ Jaamaño jisumi imo imo icahi. Jaaruno oono amiihai idaasuno mihi-caneri imo imo icatihii, jilli toono idaasuno mihihahinineri amiihai imitico mejeevesumaño. Jaanoco amiihai majaabicuui Moocaani iimogonicibadi. Jaamaño miihai amiihaico imitino momoonino icatino.

¹⁰ Miiro oono miiino imitico mehesafotomoro mihidaasuvonoco Moocaani imeguehi. Jaaneri miiino imitico mejeevesuhi. Jaano jino taajasuco miticonino. Jaaneri mihidaasuvotatihii. Jaanoti naha idaasuvurumo Moocaanico agaayicitimo ifinijitino guiivefaño feeji.

¹¹ Miiro amiihai imitico mehesafotomoro mihidaasuehiniihi Moocaani iimogonicibadi. Jaamaño amiihai miyaanocoro mehesamaaiuhi. Jaamaño magaaajuuhi iimitiboco. Bu amiihai jaabojaago misifiratucuui. Bu jaamoro amiihai mihigutuui. Jaamaño uco mahatyimeneque mihimeguehi. Bu jaamoro tohimitico omooniboco toonohalliti mihibaumoro Moocaani iijati magaiiui. Jaamaño miihai magaacuui amiihai diibo omoonihinibadi momoonihinino.

¹² Miiro uujoho toohaameque acaatinihini sumi toono imitico eheetavuboti eesamaaiumaño icatino, bu saafiico imitino omoonuboco eesamaaiumaño icatino. Jilli miihaico sihidi aivo amiihai magaijinoco, Moocaani imefeenevi magaaasuqui.

¹³ Jaanoco miihai muguubumoro imo imo miminifetehi.

Jaano bu iicanaaca aivo janaanici imo imo mihihahi Tito aivo imo imo iicanoco mahatyimeneri. Miiro amiihai diiboco mahamusuhinihi sajeebii iicaqui.

¹⁴ Jaamaño amiihaiti uujoho: Imihuseme, diiboco unuunoti nucufevetihii. Miiro paryi amiihaico meneehicano miyaano. Jaabadiro bu amiihaiti Titoco: Imimo, munuuno miyaanoti icahi.

¹⁵ Jaamaño amiihaico sihidi gaijiiho, paryi amiihaico onoonoco meheetavehicaunoco eesafotooboro, bu diiboco mobocigumoro imihusene magayiciumaño icano.

¹⁶ Jaamaño amiihaico imino imiyaavogooboro aivo imo imo icahi.

8

Miyaavogominaa Gaijitimo Aacino.

¹ Tañahabomi, mihimeguehi amiihaico mijibogonoco Macedonia jiiinjeri iicajaje Moocaani iijaminaavi Moocaani imihuse ifusucafotonoco.

² Miiro idaasuno iicaneri nisucafaturumo aivo imo imo icauhi, bu aivo idaasufiirumo gaijitimo acuihi sihidi inihibamima iicamobadi.

³ Jaanoco uujoho imino gaajahi aivo gaijitimo iicadinoco aaciunoco. Jaarunofaño bu aivo janaanici aciumo.

⁴ Jaamoro bu imogomoro dilluumo monahabomi Cristofeenedi Judeari iicamojaa uujoho nihibamico asaatonoco inahaboniqui.

⁵ Jaamo aivo miihai imino mehesiciniuno janaanici mooniumo. Miiro iinoro Mohaivojiihojaagovi minifutuumo. Jaadi mojaagovi minifutuumo, Moocaani imuguubadi.

⁶ Jaaneguiiha Titoco sihidi munuuhi toono amiihai mihimihusemaño mahacinoco igaayiciqui, bu toono nihibamico ticonihini cuubo hacinoco tahimega ificiqui.

7 Miiro amiihai sihidi janaanici fanoovama mihicahi; sihidi miyaavogoma mihicahi, bu mijiiibogonoco imino magaaajahi, bu sihidi gaajama mihicahi, bu sihidi imogoma mihicahi, bu miihaico magaijinoma mihicahi icano. Jaabadiro bu toono sitaaco magaijimoro mahamusunovi janaaniciivi mihica.

8 Jilli uujoho onoobo toonohallivi amiihaico atajiiibano icatino. Jilli imeguehi amiihai imino momooninoco, toonoti amiihai miyaano sitaaco magaijino igaajacafetequi.

9 Miiro amiihairyo magaaajacuuhi Mohaivojiiibo Jesucristo imihuseeque. Miiro diibo sihidi busumijeevauruubo amiihaico agaijimaño #daasuuboti minifutuhi. Jaamo amiihai diibo idaasufaño sihidi mubusumijeevahi.

10 Jaaneguiiha amiihaidi iimi qui toonoti jino eesicininoco neehi: Miiro amiihairyo juufaijio ficabatiro miticovaumo imino momoonihicahi. Jaaruno ticovono momoonihicautihi. Jilli mihimogomoro momoonihicauhi.

11 Jaaneguiiha jisumi tolli momooninoco mihimivusu, oono iticoni mihimugomoro momooniubadiro, amiihaima iicadinoti acimoro.

12 Miiro saafi sitaaco imogooboro diiboma iicadinoco aacino Moocaanidi aivo imino. Jaaruubo Moocaani miinoma achahano janaaniciivi miinoco dillutatiiibo.

13 Jaamaño uujoho nootih: Saatohoco mahacimoro amiihai idaasuno miicaqui.

14 Jilli sabadiro miicaqui neehi. Jisumi amiihaima sihidi icano. Jaaneguiiha diitoma achahanoco mahaci. Jaabadiro bu safo amiihai mucuujiivaachusumi diito amiihaico aciji. Jilliti jaamo sabadiro mihicahi.

15 Oono Caatinihaame onoobadi iicaqui: Sihidi iciiubedi atyuuvuutino. Jaabadiro bu miidino iciiuruubedi, cuujiivaachutino, onoobadi.

Tito Inahaboniminaa Icano.

16 Aivo uujoho Moocaanico imehi, diibo Tito jeebifaño amiihaico agaijiiiboro amusunoco ificuunohallivi jino uco iicabadiro.

17 Jaabo uujoho diiboco onoonoco imino guubuhi, bu diiboro imeguehi amiihaico amusunoco. Jaabo iinoro imogooboro feejiibo amiihaico emeecitoobo.

18 Jaaboma magalluhi saafi monahaboco. Jaabo diiboti fahigova iicajaaje Moocaani iijaminaa imino ihiimaahicaaboco, taajasujiiibogoti aamusuhica-maño.

19 Bu tolliro diiboco Moocaani iijaminaa #cimoro galluuhi miihaima #gooboro miihaico ihamusuhicaqui, jino sitaaco magaijino ducicamaajeque meheetavomoco ihamusuhicaqui. Jaanoco jino meheetavehicaahi Mohaivojiiiboco mihimequi, bu amiihai mihimogomoro momoonihicanoco magajasuqui icano.

20 Jilliti miihaiditi miihaiñooba jino nihibamico mahallacarunoti imitino iimaatimo iicaqui.

21 Miiro miihai mihimeguehi imino momooninoco Mohaivojiiibo imefeeneviro imino momoonino icatino. Tolliro bu paryi miyaminaa imefeenevi imino momoonihicahi.

22 Jaamisima bu tolliro monahabomiti saafiico magalluhi. Jaabo fanoovaaco momooninoco iimogooboro miihaico amusuhicahi. Jaabo bu jisumi amiihaico imino eesicinicumaño aivo imeguehi amiihaico aamusunoco.

23 Jaanoti saatoho amiihaico Titoditi idilluhachiji; diitoco monoo: Pablo gataavominaafirucu diiboma ducicamaaibo amiihaico ihamusuqui, noomoro. Jaabadiro bu oono saatoho monahabomisiti idilluhachiji; monoo:

Moocaani iijaminaa agalluumisi, Mohaivojübo Cristoco iimehicamisi, noomoro.

²⁴ Jaaneguiiha diitoco magaa'ici amühai gajjima mihicanoco fahigova Moocaani iijafaño iicadimo igaa'ajui, bu amühaiti mühai imo imo mihicahicano miyaano iicaqui.

9

Moocaani Iijaminaadi Nihibamico Mahallacaruno.

¹ Jaanoti miyaavogofeenedi monahabomi Judeari iicamedi nihibamico mahallacarunoti siino amühaidi caatinicujitihii.

² Müro amühai imihuseque uujoho imino gaajacuhi. Fahii'ivaro amühaiditi imo imo iicaaboro Macedonia jiiinjeminäaco neehicahi: Amühai Acaya jiiinjeminäa juufaijio ficabatiro mehesinihicauhi monahabomi Judeari iicamoco mahamusuqui. Toonoti saatoho sihidi Macedonia jiiinjeminäa agaajamoro imeguehi tolliro diitoco aamusunoco.

³ Jaaneguiiha jito monahabomico amühaijaago galluuhi, amühaiditi toonoti imino eneehicano sicamaño iicajiruneguiiha. Jaamo onobadi tolli momooniqui mihimibaicinicuuhii.

⁴ Jilli amühaico neehi saatoho Macedonia jiiinjeminäa uuma ofoomo amühaico atyimedino mihimibaivotimoco. Jaaneri mühai munucufevejirahi sihidi amühaiditi imino mihiimaahicarumo. ¿Milli bu amühai nucufesuco neejirahi?

⁵ Tooneguiiha jito monahabomico imegavi galluuhi amühaico ibaatequi. Jaamo amühai mahallacarujii, munuunoco ihamusuqui. Jiliti amühai mahallacaruno imitucuuno. Tolliti amühai imihuse igaa'acafetequi, mühai amühaico midilluneguiiharo mahacino iicatiqui.

Jaaneguiiha amühai

⁶ olli onoonoco mehesafoto: Müdino abasuubo, bu müdino iciji. Jaanoti bu guiraano abasuubo guiraano iciji.

⁷ Jaaneguiiha famooro mahaci amühai jeebi onoodino, gajjimoro icatino, bu sita idilluneguiiharo icatino. Müro Moocaani gajjii gajjitiübo imo imo aacifiiboco.

⁸ Müro Moocaani amühaico fanoovaaco sihidi acijirahi. Jaamo jinehejebati cuujivaachutimo mihicahi. Jaamoco bu janaanivivi acijiübo, tooneri iminoono dudicamaaje eheetavomoco mahaciqui.

⁹ Müro Caatinahaame jilli neehi:

Jaabo imihuseebe gajjitiübo müdaasumoco acifihi. Jaani iimihuse ufucuro finijitihii, noonoro.

¹⁰ Jaabo Moocaani fanoova toogaiñoco mabasuqui aacifiibo, bu amühaico machutaaco aciji. Jaaboro bu amühaico aciji paryi diibo dudicamaajeque meheetavejinoco. Jaaboro bu toonoco ujusisuuboro guiraatusujiibo ajashutino iiminooono dudicamaajeeneti.

¹¹ Jaamo tolliti amühai fanoova imima mihicaji. Jaamo gajjitimo mahacihicahi. Jaano toono nihibamico mahallacarunoco mofeenedi magallunohallivi monahabomi Moocaanico imeji.

¹² Jaano toono nihibamico monahabomico mahacino ucuujivaachuneguiiharo mahacino icatino, bu tolliro toonohallivi Moocaanico sihidi iimegequi icano.

¹³ Müro diito Moocaanico imeji. Jaamoro toonofeenedi gaajajimo, amühai Cristo jübogo onobadi momoonihicanoco. Jaanohallivi bu Moocaanico bociguejimo amühai gajjitimo diitedi, fameeguiiharo icano mahacinohallivi.

14 Jaamoro amiihaico sihidi agaijimoro amiihaihallivi Moocaanima iimaajimo amiihaifeenedi Moocaani iimihuseque ifusumaño.

15 Jaaneguiiha Moocaanico mihimo Illi sihidi ejeevaaboco miihaico aacinohallivi.

10

Pablo Idudicamaajehalliti Iimaahi.

1 Uujoho Pablo amiihaico dilluhi Cristo sicujeeburi, imihuseri icano. Miuro uco neehicamo, amiihaima iicasumivaha, uujoho sicuno iimaahicahi. Jaanotivaha sihigo iicasumi mityaabobadi amiihaima iimaahicahi icano.

2 Jii, jaaneguiiha amiihaico neehi: Uujoho amiihaico emeectodi, uco misifiratusudino, oono amiihaiti saatoho miihaico: Jilli ticovo jiiije miyaminaa icahicabadiro moonihicamo, eneehicamohallivi. Miuro diitoma iibacasijinoco imibaicinicuuhi.

3 Jii, miyaanoco, noomo miihai miyaminaa mihicanoco. Jaarumo miihai jilli ticovo jiiijeminaa aamocasinicibadi mahamocasitih.

4 Miuro miihai jiiijeminaa iibacasinineri, abañineri, bu fanoovari omoonicasinibadi momoonicasitih. Jilli Moocaani mityariro miyaminaa sefa eesamaaiñehejeque mifinisuhi.

5 Jaabadi mifinisuhi miihaiditi iminootino eneehicanehejeque, bu comityanehejehacho icano Moocaanico agaajasujitirunehejeque icano. Jaamoro paryi miyaminaa esamaajeque Cristoguiinov i mificuuhi, diiboco imityaguequi.

6 Jaamo amiihai imino muguubucuudi, saatoho uguubutinehejeque miihai mahaamiji.

7 Miuro amiihai allionocoro magaaajahi. Jaanoti saatoho Cristotahe icanoco imino agaajamo, bu igaajaqui tobadiro miihai Cristota mihicanoco.

8 Jaabo uujoho Cristo miihaico aacino mityama mihicanoti sihidi ihimaaruubo, uujoho toonoti nucufvetihi. Miuro Mohaivojiiho miihaico jino mityaco aciuhi amiihai miyaavogoco mujusisuqui, jilli mifinisusuqui icatino.

9 Jaanegui uujoho amiihaico aamenefañodi jilli iigutusuuno, noomoro saatoho eesamaaiñoco imogotih.

10 Miuro neehicamo: Tahaamenefañodivaha sefano, mityano iimaahicahi. Jaanoti amiihaimavaha iicasumi niinovano icahicahi, sicuno iimaahicahi icano, noomoro.

11 Jaamo tolli meneehicamo magaaaja, miihai sihigoti aameneque magalluhaamejefaño miihaimahicabadiro, bu amiihaifeenevi mihicadi momoonijinoco.

12 Miuro miihai mofico momoonitih, oono saatoho ifiditiro imino ihimaahicamo ticovovi mihifetequi icatino, bu diitobadi mejeevaqui icatino icano. Diito jilli miihifomo icamo, ifiiviro ifico ohoovicimaño, bu saminaaro fahigova ohoovicimasimaño icano.

13 Jaanoti naha miihai mofico mitya mitya momoonitih miihaiño iicatineri. Jaanoti naha idiihoro Moocaani miihaico onoodinoro meheetavehi. Jaabo bu onobadi amiihaijaago mihifetehi Corintovi.

14 Jaamaño miihaico Moocaani atajibano janaanivivi mafatyotih. Jaanoti naha amiihaivi mihifututiruva naha, Moocaani unuuno janaanivivi mafatyejirahi miuro miihai iticoni amiihaijaago Cristo jiiibogoco masatyuuhi.

15 Jaamaño miihai sita dudicamaajeriro quehe quehe mihicatih. Ivi jilliro mihimeguehi amiihai miyaavogo iguiraaonoco. Bu tolliro mihimeguehi

am̄haifeenevi janaanici mududicamaañoco. Jaarumo Moocaani m̄haico uhuuvuunoco mafatyejit̄hi.

16 Jaadi bu janaanici mafatyeji am̄hai janaanici iicamojaago, diitoco taajasuj̄bogoco mij̄beguequi icano. Jaamaño uujoho sita dudicamaajeriro quehe quehe icat̄hi.

17 Jaanoti cajaatyohacho ifico quehe quehe omoonihachiij̄, Aivoj̄bodit̄iro quehe quehe iicaqui.

18 M̄iro ificoro: Uujoho aivo imino icahi, onoobo diibo iimiibo icat̄no. Jaanoti naha id̄iboro Aivoj̄bo diiboco: Imino icaabo, onoobo naha iimiibo.

11

Pablo Jihovo Minisuminaaditi Ij̄bogono.

1 Jaanovaha uco majaabic̄jirahi sicamañoti mihiimaabadi ihiimaaboco. Jilli tolli icarunofañ uco majaabic̄i.

2 M̄iro am̄haico uujoho cigueguehi Moocaaniti asaano ciguegueri. M̄iro am̄haico uujoho Cristodi ficucuhi. Jaamaño diiboco am̄haico aciguehi, oono bagocaja imino iicago saafiicoro atajevago iicanic̄badi. Jaamo mihic̄ahi.

3 Jaarunofañ oono j̄inimo ibañfiirari Evaco abañubadi, bu am̄haico mabañcafet̄jirunoco iguihi. Jaaneri imino miyanot̄iro Cristoco mejeecivehicanoco mejeevesuj̄irahi.

4 M̄iro sita asaamoro m̄hai mij̄bogoyomoobo iicat̄ibo siyomo Jesuti ij̄bogonoco muguubunic̄hac̄hi. Jaamoro bu magaayic̄hinc̄uubo iicanaaca siyomo gaj̄aco imo imo magaayic̄hac̄hi. Bu tolli magaaayic̄hinc̄uubogo iicanaaca, bu siyomo j̄bogoco imo imo magaayic̄hac̄hi.

5 Bu oono diito ificoro: Sihidi mejeevano minisuminaa, enehicamo onoonoco: Jii, meneehic̄ahi. Jaarunaa uujoho diitoguiinov̄i icat̄hi.

6 Tahiiamaajaagoti naha sīcuno iimaarahi. Jaaruubo tahesamaajeagoti sihidi gaajahi. M̄iro jaanoco am̄haico magaaasuhic̄ahi fahij̄varo fanoovaaco momoonihicanofeenedi.

7 ¿Nacu fine imit̄no moon̄uhi, oono taajasuj̄bogoco am̄haico ij̄buguusumi jaadusut̄ibo iicaumaño, bu am̄haico bocigusuqui tafico guinov̄i ificuumaño icano?

8 M̄iro fahigova iicajahaje Moocaani iijaminaa nihibamico tajaa agallunoco mudum̄tic̄inic̄badi gaayic̄hac̄uhi, toono sefati am̄haico amusuqui.

9 Jaabo am̄haima iicausumi siinoti cuuj̄vaachuuruubo m̄haiñoobaco dilluut̄hi. M̄iro monahabomi Macedonia j̄inijeti agaseumo uco acīuhi ucuuj̄vaachuunoco. Tolli iicauboro idilluut̄badiro, bu icaji.

10 M̄iro Cristo miyaanoco imino agaajano tajeeb̄faño iicabadiro, bu toono idilluut̄neri imo imo iicanoco m̄haiñooba parȳic̄ino Acaya j̄inijeri iicamo dum̄tic̄ij̄it̄hi.

11 ¿Jaanoco milliti fine jilli uujoho neehi? ¿Nacu fine am̄haico agaijit̄imaño? Chaa, tolli icat̄no. M̄iro uujoho am̄haico guiraano agaijinoco, Moocaani gaajahi

12 Jaabo jino uujoho icahicabadiro moon̄hic̄aji. Jaaneri: Diitobadi mududicamaahi, enehicarumo abaño gaajacafet̄ji.

13 M̄iro jaamo diito jilli jihovo minisuminaa, jilli bañisuminaa iicamo, Cristo minisuminaabadi minifet̄hic̄ahi.

14 Jaano jilli agaajarat̄no icat̄no. M̄iro iji Satanas Moocaani toomoinaafibadi iminifotooboro saajirahi.

15 Jaabadiro bu tihitino diiboco ejeecivomo iminoco omoonimobadi minifetjirahi. Jaamo oono omoonino jaadaco icinieri finiji.

Pablo Moocaani Minisuminaafi Idaasuno Iicano.

16 Jaaneguiiha siino amiihaico neehi: Miihaiiiooba uco jilli jeegavoobo needino. Jaanoti tolli uco mehesicinihachiiji, muguubunicihica amiihaima iimaanoco, toonofaño: uujoho mitya mitya iicanoco magajaqu.

17 Jaaruno uco Aivojibo atajibaneguiiha tolli nootih. Jilli jeegavobobadi neehi mitya mitya iicanoco.

18 Miho sihidi saatoho mitya mitya icahicahi jijeo nehejeditiro. Jaabadiro bu uujoho tooneri mitya mitya icajirahi.

19 Miho amiihai: Sihidi magajahi, munuurumo. Jaarunaa paryi ejeegavomoco imino muguubunicifihi.

20 Miho amiihai imino muguubunicifihi, oono: Miihaico mejeecivo, noomoro amiihaico atajibahicamoco, bu amiihaico ananihicamoco, bu amiihaico iguiinonihicamoco, bu amiihaico jihovotobadi omoonihicamoco, oono bu amiihai imefaño amiihaico agabacuhicamoco icano.

21 Jaanoti naha miihai tolli momooniutihi mesefautimaño. Jaano nucufesurunoco jino neehi.

Jaanoti saatoho nucufeguetimo ihiimaabadiro bu uujoho iimaahi; jino jilli jeegavoobo iicanicibadi.

22 ¿Nacu jaamo hebreomi diito? Jaabadiro bu uujoho hebreomiobo. ¿Nacu Israel jiniijeoto diito? Jaabadiro bu uujoho? ¿Nacu bu Abraham iyaachimihai diito? Jaabadiro bu uujoho icahi.

23 ¿Nacu diito Cristo jeecivominaa? Miho diito janaanivivi uujoho icahi. Jino ihiimaano ejeegavoobo onoonicibadi neehi. Miho diito janaanivivi uujoho dudicamaahi, bu diito janaanivivi uujoho gaicicafetehi, bu diito janaanivivi uujoho civojanicafetehi, bu fiiva foova uujoho guijeveti fatyehicahi.

24 bu sahusefoova uco judiomi aamiuhi treinta y nuevedifoova gaicihicaumo.

25 Bu mifooi, safo icano aamicafutuhi imeiri. Jaanoti safooro uco guisi-baneri aamiumo. Bu tolliro mifooi, safo icano ufuuboma cijigaimenenefimacamaaiuhi. Jaabo safoono imuaifaño icauhi fucu, cuuje icano fatyuhini faihufañ.

26 Bu ajashutino igoooro feehicahi teehino nihicunofañodi, bu tolliro nanivaminaa nihicumehejefañodi, bu tolliro taajinijeminaa, bu siijinijeminaa icamo nihicumehejefañodi feehicahi. Bu tolliro cuumino nihicunehejefañodi feehicahi. Tolliro buhigeeje muuaiño icano nihicunehejefañodi feehicahi. Bu tolliro miya gataavominaa iicatimo, nihicumehejefañodi feehicahi.

27 Tolliro bu sihidi dudicamaaiboro feehicahi, bu fanoova uco iidaasuvusunofañodi feehicahi. Fiiva foova cigaraco jaabiciboro feehicahi. Ajebanoco, adufraco icano jaabiciboro feehicahi. Guiraafuova machutiibo icauhi. Bu sicuraco jaabicihicauhi, gachehubama chahahicauhi icano.

28 Jaana janaanivivi bu iicarunehejeque nootih. Miho fafucuvaacivi paryi Moocaani ijaminaati eesamaaiferi tajeebi niiji icahicahi.

29 Miho saatoho iniinovasumi, uujoho bu niinovano icahicahi. Bu saato-hoco sita imitinofañ agañsusumi, uujoho sifiirari idaasuno icahicahi.

30 Jaanocoro toneheje tañinovaco ifusunocoro uujoho iimaajirahi.

³¹ Miiro Moocaani Mohaivojiiho Jesucristo Caanico fahiijivaro iimono ufucuro finitino icaji. Jaabo gaajahi uujoho jino miyaanoco onoonoco.

³² Miiro Damasca cuumiri iicausumi, tuucuumi aivojiihoti, imiya aivojiiho Aretas onoofo ificuubo itoomominaaco tuucuumi guhuganovi ficuuhi, uco agaayicimoro civojafaño isatyequi.

³³ Jaarunaaca uco jiiibaifaño ijiihacuumoro tuucuumi mecuhallidi jahisivi niitusumo. Jaamaño jilliti taajauhi diibo useti.

12

Gaijanoco Pablo Aatyimeuno.

¹ Mii noditiro imino mihiimaano jilli mihiifono. Jaarunofaño iimaaji Aivojiiho uco gaijaco ifusuhicanoco, bu agaajasuhicanoco icano.

² Miiro uujoho gaajahi saafiico Cristoco imiyaavogooboco. Jaabo satyocafutuuhi niquejefaño, aivo janaanici iicajefaño, siicije toonoti fahuseeci siino mificabaci, mificabaci idiino ficabanoco mafatyucuuhi. Jaanoco gaajatihi fine ifiima baacho fuubo, igaijaro baacho fuuhi. Jaanoco idiihoro Moocaani gaajahi.

³ Jaarunoco uujoho gaajahi diibo ufuunoco; ifiima baacho, igaijaro baacho idiihoro Moocaani toonoco gaajahi.

⁴ Miiro Moocaani iicahigo niquejefaño satyocafutuubo. Jahigo guubuubo agaajaratino iimaaco aivo mihihañooba ijiihobeguejiturunoco.

⁵ Jaabediti uujoho: Aivo mityaabo, neejirahi. Jaanoti tafiiditiro: Aivo mityahi, nootih; idiinoro naha tañiinovat iimaajirahi.

⁶ Jaanoti naha tafiiditiro imino jiihuguruva, bu siicamaño icajituruno, miyaanehejequere ijiihobogomaño. Jaaneguiiha tafiiditiro imino jiihobogotih, saatoho uuditi janaanici eesamaajiruneguiiha. Jilli uco aatyimenetiro, bu tañiimaaco uguubunotiro icano igaaajahi.

⁷ Jaano toono Moocaani uco ifusuno, aivo uudi sihidi ejeevauno. Jaaneri uujoho sihidi tafiiico mitya mitya omoonijiruneguiiha tafifaño aivoco Moocaani ficuuhi. Jaano taahucufaño icahi januuu macafatyicinibadi. Jaanoco ijiro juvivehi, tooneri uco idaasuno imooniqui.

⁸ Jaano toonohallivi mifoooci, safo idiino Aivojiihoco dillucuurahi toono aivoco uuti ibuusiqui.

⁹ Jaarunofaño Aivojiiho uco neehi: Ico agaijinofaño fanoovari diica. Miiro ifi iniinovamofaño tamiya aivo janaanici ifusucafetehi, nooboro. Jaamaño jino iniinovaneri imo imo icahi tafifeenedi Cristo mitya ihifusucafetequi.

¹⁰ Jaamaño tañiinovaneri imo imo icahi, bu tolliro uco imitino ononehejeri, bu fanoovat ucuujivaachunehejeri, bu uco ijiiheguenehejeri icano. Miiro uujoho niinovaabobadi iicasumi aivo janaanici Cristo sefama icahi.

Pablo Corintominaaco Agaijiihoro Esamaaihi.

¹¹ Amiihai uuditi imino mihiimaaujirahi. Jaaruno iicanaaca uuro tafiiditiro ihiiamaña jeegavominaafibadirucu. Miiro uujoho sihidi jeevatiruubo, oono amiihai: Sihidi ejeevano minisuminaa, noomoro diito dojicuti mefeehicamo guinovi icatihi.

¹² Miiro oono amiihaifeenevi sihidi fanoovaaco jaabiciihoro ududicamaaihaauno imino gaajacafutuuhi ifusuneri, aatyimeratatinehejeri, ajabafiiranehejeri icano. Jaanoti magaaajahi uujoho miya minisuminaafi iicanoco.

13 M#ro sijahaje Moocaani iijanominaaguinovi am#haico moonitirahi id#noro naha tafiguiiha nih#bamico am#haico dilluutih#i. Jaaneri fine am#haico imitino omoon#unoco mihimibachucasiqui sajeeb#i miicaqui.

14 M#ro am#haico mifooci baajecuuhi. Jaabo siino bu am#haico baatequi imibaivucuuhi. Jaabo am#haico uujoho jinejebaco dillujit#i. M#ro am#hai nehejuguiha feejit#i, jilli am#haiguiiharo feeji. M#ro caanimi iseemeguiiha nih#bamico allacaruf#i, iseeme caanimiguiiha allacarutat#i.

15 Jaabadi uujoho pary#i ta#ehejeque am#haihall#vi ga#ijirahi imo imo. Jaabadiro bu tafico uujoho fin#sujirahi am#hai jeeb#nohall#vi. M#ro uujoho am#haico sihidi agaj#tonaaca, am#hai uco guinoviro m#id#no magaj#hi.

16 M#ro am#haiti saatoho, uujoho am#haico jinejebaco idilluutinoco, imino gaajarumo neehicahi: Am#haico aba#i#uborovaha tacuraihufa#o ga#i#suuhi, noomoro.

17 #Nacu am#haico ba#i#uhi am#haijaago oono saatohoco agallu-umofeened#i?

18 M#ro Titoco uujoho taj#bauhi am#haico ibaatequi. Jaaboma bu saafi monahaboco galluui. #Nacu Tito am#haico ba#i#uhi? M#ro misi sabadiro mihicaf#i, bu sagajafeened#iro.

19 Fine am#hai mehesic#n#i; jilli mofeenev#i ifiguiiharo icamisi, noomoro. Jaaruno tolli icatino. M#ro misi Cristotaotisi Moocaani imefeenev#i mihi-naahi. Jaamo pary#i agaj#ino nahabomi, am#hai miyaavogoco amusuqui.

20 M#ro uujoho #h#icuguehi am#haico emeecitodi, uujoho iimogobadi mihicatimoco aaty#meneque, jaabadiro bu am#hai mihimogobadi iicaaboco mahaty#mejitinoco icano. Bu tolliro #h#icuguehi am#haifeenev#i #bacasino iicanoci, bu sitaaco inohallitiro mij#heveneheje, bu icaj#suhaf#o, bu gaj#iraneheje, bu sicama#o j#bogoneheje, bu dejecuneheje, bu mitya mitya icaneheje, bu igavusumi imino momoonit#neheje icano iicanoco.

21 Bu tolliro #h#icuguehi jino siino am#haico abaatoobo, Moocaani am#hai imitico aaty#meneri unucufeneque. Bu jaabadiro ajashut#mo saatoho am#haiti s#ic#jetiro imitico omoon#h#icamo; toono iimitico jeevesut#mo iicahicamoditi, bu oono ajevanehejeque, bu fanoova iimitino imogonehejeque icano omoon#h#icamoditi uujoho aivo idaasuveji.

13

Afagoono, Niino Imaa Icano.

1 M#ro am#haico mifooci baajecuuhi. Jaabo siino bu jino am#haico baateji. Jaamo saatoho imitico omoon#mohall#vi mij#bogodi miim#siici, saafi id#mo diibohall#vi mij#bogohach#i#i miyaavegueji.

2 Jaamo s#ic#jetiro imitico omoon#h#icaumoco faguucuuhi siino eegue-jeusumi. Bu pary#i famoocoro jino siino tehesinoti neehi: Jino siino am#haico abaatodi am#haico idaasugucujit#i.

3 Jaadi jari magajaji, Cristo tafeenedi ih#imaanoco, magajaguehicanoco. Jaabo Cristo am#haico omoonidi niinovajit#ibo m#ro am#haifeenev#i isefaco gaajasuj#ibo.

4 M#ro miyaano iniinovaaboco iicanicibadi tetcuumo. Jaaruubo oono icahi Moocaani mityari. Jaabadiro bu m#hai diibo niinovajaagodi m#h#icahi. Jaarumo diibofa#odi mihicacuma#o Moocaani mityari mihicaji, toonofeenedi am#haico mahamusuqui.

⁵ Jaaneguiha am#hairyo am#hai ifico magaaajaci. ¿Naa imino miyaavogofaño mihicanoco? Am#hai ifico imino minisu. Mi#ro am#hairyo magaaajahi Jesucristo am#haifaño iicanoco, miya miyaavogominaa mihicahachiiji.

⁶ Jaabad#ro bu uujohe imeguehi am#hai magaaajanoco, m#hai miya miyaavogominaa mihicanoco.

⁷ Jaamo m#hai am#haihallivi Moocaanima mihiimaahicahi, imitico am#hai moonitimo miicaqui. Jaaruno m#hai imino mihicanoco magaaajasuqui icatino, jilli am#hai iminocoro momooniquiguiiha, jilli m#haiditi imitino mehesicinirunaaca.

⁸ Mi#ro m#hai miyaanoditi imitino momoonitat#hi, miyaj#ibogoguiiharo momoonihicahi.

⁹ Jaama#no m#hai niinovano mihicarunaaca am#hai sefano iicama#no m#hai imo imo mihicahicahi. Jaamo m#hai Moocaanima am#haihallivi iimaamoro mihicahi, aivo am#hai imitibama ufucu chahamo miicaqui.

¹⁰ Jaaneguiiha jihaameque am#haidi caatin#hi am#haico abaatejino imegaviro. Jaabo am#haijaago ufuusumi sefano am#haico moonit#bo icaqui, jino tamitya Aivoj#bo uco aacin#no mityari. Tooneri am#haico jusisuqui aacin#no, jilli am#haico finisuqui icatino.

¹¹ Jaaneguiiha ta#ahabomi, tah#go imino mihica, bu am#hai jeeb#fa#no iimitinobama chahamo mihicajinocoro miguiino, bu am#haico afaj#ninoco magaay#ci, bu sabad#ro imo imo mihicamoro sajeeb#i mihica icano. Jaafa Moocaani gaijico, sajeeb#i icaco icano aac#bo am#haima icahi.

¹² Fahigovavi midilluucasi ihib#icicasimoro.

¹³ Jima#neri iicamo miyaavogofa#odi monahabomi pary#i iijico am#haijaago galluui.

¹⁴ Mohaivoj#bo Jesucristo imino omooninoco magaay#ci, bu Moocaani gaijico, bu Igaija am#haima iicajinoco icano.

GALATAS

Galacia Jiinjeri Iicamedi Pablo Acaatinuhaame.

¹ Uujoho Pablo minisuminaafi, miyaminaa uco icimoro agalluubo icatino. Jesucristoro uco agalluubo, bu diiboco guijevefeneti ubuheetesuubo Moocaani uco agalluubo.

² Jaamo miikai, uujoho, bu paryi monahabomi icamo jihaameque macaatinihi Galacia jiinjeri iicajano Moocaani iijanominaadi.

³ Jaamo amikai Moocaani, bu Mohaiwojibo Jesucristo icamisi aacino sajeebi imino omoonino icanoma mihica.

⁴ Jaabo ifico mohallivi aaciuboro guijeveuhi mohimitihallivi, mihaico itaajasuqui jihimiti jinijeti; Dios Moocaani jeebi onoobadi.

⁵ Jaabo Moocaanico mihimo fahiijivaro. Fine.

Chahabogo Sibogo Taajasujibogo.

⁶ Uco aivo sihidi meheetyesuhi guenene icimoro Moocaanico mejeevesuneri Cristo mihaico agaijinofoenedi amhaico ucuuhuvahiniboco. Jaamoro siibadi iicano jibogocoro magaayicahi.

⁷ Sibogo chahahi miya taajasujibogo. Jilli ifurumo sita amhaico casivusuhicahi. Jaamoro imogomo Cristo taajasujibogoco sibogoti ubuunaninoco.

⁸ Jaanoti amhaico taajasujibogoco mahacininobuunati uujoho, bu niqejefañoti asaabo Moocaani toomominaafi iicaruubo, bu saatoho sita iicaruva icano siibadi iicabogoco mijibogohachiji, miikai Moocaani afaijanoguiino mihicajirahi.

⁹ Jaanoco uujoho fone nuucuui. Jaarunoco bu jino siino nehi: Amikai taajasubogoco magaayicihinicubogohallivi sita amhaico sibogoco jibogohachiji diito Moocaani faijaguiino icahi.

¹⁰ ¿Nacu jilli ononoti miyaminaa uco cahacisui? Cha, tolli icatino Moocaani uco acahacisunoco imeguehi. Uujoho jaanoti imogotihii uco miyaminaa acahacisujirunoco omooninoco. Jaanoti miyaminaaco cahacisuruva, uujoho Cristo jeecivominaafi icajitirahi.

Jilli Pablo Minisuminaafiti Minifutuui.

(Hch 8.1-3)

¹¹ Jaanegui magaaja jinooco tañahabomi: Uujoho taajasujibogoco jibogono miyaminaafi esamaajere icatino.

¹² Toonoco uujoho cajaan miyaminaafiti gaayicihinitihii. Miikaiñooba uco jibeguehinitihii. Jesucristoro uco jinooco gaajasuhinihi.

¹³ Amihairyo magajacuui iticoni judiomi iijico omoonihicausumi imino omoonihicaunoco. Amihairyo magajacuui uujoho Moocaani iijanominaaco finisuqui idasuno omoonihicaunoco.

¹⁴ Jaabo uujoho judiomi iijico aivo tayoto tatyicovoviro ificabano iicaurumo janaanivii imino mooniui. Uujoho aivo imino moonihicauhi moheetemihai iijico.

¹⁵ Jaaruuboco uco Moocaani sahiijitiro icuihi fiivutibocoro, sihidi agaijimaño uco icuubo.

¹⁶ Tolli iimuguuboro uco Illico gaajasuubo, uujoho diibo taajasujibogoco jibeguequi judiomi iicatimofeenevi. Jaabo jilli iicausumi miikaiñobajaago fuutihii toonoti uco jibeguequi.

¹⁷ Bu Jerusalevi fuutihi iticoni tahimegavi minisuminaati iicacuumoco toonoti idillutoobo. Jilliro guenene icatiboro fuuhi Arabia jinijevi. Jahigoti uhuumiubo gaseuhi Damasca cuumivi.

¹⁸ Jaabo mificabaci, saficaba icanobuunati jari Jerusalevi fuuhi. Jahigo jari Pedroco gaajauhi. Jaaboma fahuseeci satihai idino fucuvvaro icauhi.

¹⁹ Jaaruubo bu saatohoba minisuminaaco atyimeutihi idibocoro Jacoobo Aivojibo Jesu nahaboco atyimeuhi.

²⁰ Moocaani imefeenevi miyanotiro jino neehi acaatinibo.

²¹ Jaanobuunati fuuhi Siria, Cilicia icano jinijevi.

²² Jaaboco uco monahabomi Cristota Judea jinijeri iicamo imino atyimeutihi.

²³ Jilliro uguubuomoro uuditi neehicauhi: Iticoni mihaico toonohalliti idasuno omoonihicaubo, jisumi taajasujibogoco jibogoooro feehicahi toonoco iticoni ifinisiqui omoonihicaurunoco, noomoro.

²⁴ Jilli noomoro uuditi Moocanico imehicaumo.

2

Saatoho Minisuminaa Pabloco Gaayicichi. (Hch 11.1-30)

¹ Jaanobuunati fahuseeci motihaiti igueenemeheje idino ficabavabuunati siino fuuhi Jerusalevi, Bernabe onooboma. Jaabo uujoho satyuuhi tahigo Tito onooboco.

² Tahí fuuhi, Moocaani uco tahí difo unuuneguiiha. Jahi Jerusalevi Moocaani iijaminaa imiyaamoma ijeevadi mihigaivuuhi diitoco imino jibuguuhi taajasujibogoti judiomi icatimofeenevi ijibeguehicaaboti. Jilli mooniuihi ududicamaahicauno jihovonobadi iicajiruneguiiha.

³ Jahigo uuma ufuubo Tito judiomi oobo icautiruuboco imeeheque mihai miqitici suutihi.

⁴ Jaarunaa miya nahabomi iicautimo mofañodi toovono ijicafutuumo imuguuhi diibo meeheque iquiticiunoco. Jaamo diito mofeenevi jicafutuuhi gaajaminaati ufuumo, Cristo Jesuma mihicacuunofeenedi judiomico atajibahicanoti mataajacuunoco agaajatuumo. Jaamoro mihaico siino Moise tajiiba jijovototi imoonisuqui ufuumo.

⁵ Jaarumoma sihidi mejenaucasiuhi. Amihai taajasujibogoco miyaanoco magaayicicuunoco jeevesutimo toonofaño miicaqui.

⁶ Jaarumo diito imiyaamo iicaurumo uco bohobogobadi iicanoco ajashuno jibuguutihi. Jaaruno diito tolli icano uco milli moonitihí, Moocaani miyaminaaco udugaacutimaño.

⁷ Jaamo uco bohonobati jibogotimoro jilliro gaajaciumo uco Moocaani judiomi iicatimojaago taajasujibogoco satyequi aciuuboro atajibaunoco, Pedroco diiboro tobogoco judiomi jaago isatyequi aciuubo.

⁸ Miñro diiboro Moocaani Pedroco minisuminaafiti judiomi feenevi agalluubo, uco minisuminaafiti galluuhi judiomi iicatimofeenevi.

⁹ Jaamaño Jacoobo, Pedro, Jua iicamoco aivo imiyaamo eneehicaumo gaajaciuhi Moocaani uco toono dudicamaajeque aciuunoco. Jaamoro misico ihuseneye aciumo uco, Bernabeque icano. Jilli mooniumo magaijicasimoro manahabovacasiijnoco. Jaamoro bu imuguobadi misi judiomi iicatimofeene mududicamaaituujinoco. Jaanoti diito judiomi guuiha toonoviro fitafutuuhi diitofeenevi idudicamaaiqui.

¹⁰ Jaamo misico idinocoro tajibauhi idaaumoco mehesafetehicajinoco. Jaanoco uujoho jabajeevetibo imino moonihicahi.

*Pablo Iibahi Pedroco Antioquia Cuumivi.
(Hch 11.1, 2)*

¹¹ Jaanobuunati Pedro Antioquia cuumivi ufuuboco ihimefeenevi uujoho iibauhi, imitino omooninohalliti.

¹² Iticoni machuhicaubo sano judiomi iicatimehejema. Jaanaa Jacobo-jaagodi iicaumo saatoho judiomi agasecuudi diito judiomi iicautimoti udugaavuuboro siino diitoma machucuutibo, diito ibai meehe quitici tajibaminaa iicaumaño diitoco iiguiuboro.

¹³ Jaabadiro bu saatoho judiomi Cristoco imiyaavugucuurumo Pedro abañisuubo omoonihicaubadiro minifutuumo, bu Bernabe icauruubo diitobadiro minifutuuhi.

¹⁴ Jaamo diito miyaano taajasujibogo onoobadi icatimo iicaunoco aatyimeuboro Pedroco famoohimefeenevi nuuhi: Ijoho judiomi oobo diicaruubo judiomi iicanicibadi icatiboro, judiomi iicatimo icabadi diicahicahi. Bu, imilli jaabo toono judiomi iicatimoco judiomi badi iicaqui tajibahicahi? nooboro nuuhi.

Judiomi, Saatohobadiro Miyaavogofenedi Taajahi.

¹⁵ Mihai naha mifiivunotiro judiomi. Jaamo mihai siijiinjeoto imitiminaa icabadi mihicatihi.

¹⁶ Jaarunofaño magajahi, Moise tajibaco omoonirumoco mihaiñoobaco Moocaani agaayicijitinoco. Jaanoti idinotiro mihaiço gaayicijibo Jesucristoco mimiyaavogonofenedi. Jaamaño bu mihai Jesucristoco mimiyaavuguuhi mihaiço toonofenedi Moocaani igaayiciqui. Jaamo mihai tajibaco momooninoti magaayicafototihi. Jaamaño mihaiñoobaco Moocaani gaayicijitihitajiba onoonoco omoonimoco.

¹⁷ Jaanoti Cristofenedi mihaiço Moocaani agaayicinoco momooninaaca saatoho mihaiço neehicahi: Imitimo, Moise tajiba onoobadi moonitimo, noomoro. ¿Nacu fine Cristo mihaiço imitiminaati eetavehi? ¡Cha, tolli icatino!

¹⁸ Jaanoti naha ifinisucuno tajibaco, bu siino dojicuviro eetavuruva uujoho imitiminaafiti icajirahi.

¹⁹ Mihro uujoho tajibati iguijevecubobadi icacuuhi; toonoro tajiba uo gaajasuuhi toonofenedi taajatibo iguijevejinoco. Jaaneguiiha jisumi uujoho Moocaani imogobadi moonihicahi diibeguiiharo iicacumaño.

²⁰ Jaabo Cristo imohohallivi iguijevehinisi uuma sano guijevehinicuubo. Jaaneguiiha uujoho iguijevecunobadi. Jaamaño uujoho diibo icacuuhi, Cristorucu jino tafifaño iicano. Jino uujoho iicano ifima icahi, Moocaani Achico imiyaavogonofenedi. Diibo uo agaijuboro tahallivi ifico aciubo guijevefaño.

²¹ Jaamaño Moocaani imihuseque uujoho tihisutihitajiba onoonoco momooninoti minoco Moocaani igaayiciruva, Cristo iguijeveuno jaaduvechujitirahi.

3

*¿Tajiba Nacu Imihi? ¿Nacu Miyaavogo Imihi?
(Rm 4.1-25)*

¹ ¡Ay! Aivo jhovoto amihai Galata cuumioto. ¿Mijoho amihaiço bañihi miyabogo taajasujibogoco miyaavogotimo miicaqui? Mihro amihaiço

mijibogomoro imino amihaiho mihifusucuuhi diiboro Jesucristo etetecuciniboco foovono magajaqui.

² Eneecata jinoti uco mijibogo: ¿Milliti amihai Moocaani Gaijaco maayicihinihi? ¿Nacu Moise tajiiba onoonoco momoonihicaunoti? ¿Nacu muguubuhininoco mimiyaaveguehininoti?

³ Milliti jaamo amihai jihovotobadi mejeevahi. ¿Nacu Moocaani Gaija sefari miticonihininoco, jilli mosefariro mihifutusuji, noomoro mehesicininihi?

⁴ Sicamañobadiro mafatyusudino toonohalliti idaasuno mihicanoco. Tolle fine icajitino.

⁵ ¿Nacu milliti amihaiho Moocaani Igaijaco aaciboro amihaifeenevi aatyimeratinehejeque moonihicahi? Tajiiba onoonoco momoonihicamaño icatino, muguubunoco mimiyaavuguumaño.

⁶ Miho Abraham Moocaanico imiyaavuguumaño diiboco Moocaani gaayicuihi.

⁷ Toonoti amihai magaja, paryi imiyaavogomo miyaano Abraham iyaachimihai.

⁸ Miho Moocaani sicijetiro judiomi icatimoco imiyaavogofenedi agaayicujinoco aatyimeuboro Abrahamco sicijetiro jibugucuuhi jino iimino jibogoco Caatinihaamefaño: Difeenedi paryicino jiinije cuumiminaa imino moonicafeteji, nooboro.

⁹ Jaamaño paryi imiyaavogomo, Abraham imiyaavuguuboma sano imino moonicafotonicino.

¹⁰ Jaamaño paryi Moise tajiiba onoonocoro imiyaavogomo Moocaani afaijanoguiino icahi. Miho Caatinihaame neehi: Paryi tajiiba Caatinihaamefaño onoonoco imino ifutusuutimo Moocaani afaijaunoguiino icahi, noonoro foovono aivo icano.

¹¹ Jaamaño mihaiñoobaco Moocaani gaayicitihini tajiiba onoonoco omooninoti. Miho Caatinihaame neehi: Moocaani agaayicimo, imiyaavogofenedi icaji, noonoro.

¹² Jaamaño Moise tajiiba miyaavogoyomono icatihini. Miho noono: Jinehejeque paryi imino omoonimo toonofenedi icaji, noonoro.

¹³ Jaano toono tajiiba fajati Cristo mihaiho taajasucuuhi. Miho diibo mohalliti fajaguiino minifutuuhi. Miho Caatinihaamefaño noono: Afaijacinimo paryi imohohallivi etetecufotomo, noonoro.

¹⁴ Jilli icauno Abrahamco imino omooniguunoco Jesucristofenedi judiomi icatimo igaayiciqui, bu famooro miyaavogofenedi Moocaani Igaijaco aaciguuboco magaaayiciqui icano.

Tajiiba, Bu Aaciguuno Icano.

¹⁵ Tañahabomi, miyaminaa ifiivi ooviciboro jino amihaiho jibeguehi. Saafi miyaminaafi onoonoco eheetavoobo toonohallivi imomoco acaatininoco mihaiñooba siino toonohallivi cububarutatihini, bu buusutatihini icano.

¹⁶ Jaabadi Moocaani Abrahamco, iyaachico icano aacijinoco eetavuuhi. Miho Caatinihaamefaño: Ajashutimoco monoonicibadi, diyaachimihaiho, nootino. Miho: Diyaachico, noono. Jaabo saafiro diibo Cristo.

¹⁷ Jaanoco jino uujohe neehi: Moocaani Abrahama ihimauboro diboco aaciguunoco eetavuubo miyanotiro iicaqui. Jaamaño toonobunati Moise tajiiba cuatrocientos treinta y cinco ficabavabuunati agaseuno, toonoco finisuvajitirahi Moocaani aciji unuunoco jaaduvechucutininobadi moonijitirahi.

18 Jaano bu Moocaani aaciguuno Moise tajjibafeenedi isaaciniruva, ticovono aaciguuno icajitiruno. Jaarunaa miiro Abrahamco Moocaani aciguuhi jilli ticovono.

19 Jaanegui, ¿nacu, collihiicaqui Moise tajjiba icahi? Jilli ro imitino mihicano igaajasuqui. Jaaruno Abrahamco: Diyaachi, unuubo asaautinohachutaro Moise tajjiba iicaqui. Jaano tajjibaco Moocaani itoomominaafeenedi Moiseque jibuguuhi diibo miyaminaaco ijibeguequi.

20 Jaanoti saafi ro jilli ticovono aaciguunoco aacimaño sififeenedi acitatiibo. Jaabo Moocaani saafi ro ihaciguunoco jilli ticovono aciibo.

Tajjiba Onono.

21 ¿Nacu jino Moise tajjiba Moocaani aaciguunojaagodi icatiji, eneejiruno? Cha, icano. Mi ro fiivoco ihaciqui tajjibaco ihaciruva Moocaani minoco gaayicijirahi tajjiba ononoco momoonifeenedi.

22 Mi ro Caatinihaamefaño noono: Paryi famooro miyaminaa imiti jijovoto, noonoro. Jaano tolli icamaño Jesucristoco imiyaavogomo imiyaavogofeenedi Moocaani aaciguunoco gaayiciji.

23 Iticoni jino miyaavogo agaseutisumi tajjiba mihaico iiguinovi jijovototi ficuhicauhi, miyaavogoco aacino agaajacafutuutinohachuta.

24 Jaamaño tajjiba, seeme toomominaabadi jeevauhi. Seemeque mihicanicibadi mihaiotoco jibeguehicauno Cristo asaautinohachuta. Jaamo mihai diiboco mimiyaavogomoco Moocaani igaayiciqui.

25 Jaamaño jisumi Cristoco mimiyaavogono agasecumaño tajjiba mihaico ootomonoguino mihicacuutihi.

26 Mi ro miyaavogofeenedi paryi famooro amihai Moocaani seemeti mihcachi Cristo Jesuma mihicacumaño.

27 Paryicino famooro amihai Cristo Jesujaagovi miminifetequi miniticaftuumo diiberi mijicinihi gaachehuco mohallidi mijicinihadi.

28 Jaamaño judiom, griegomi monoono chahacuuhi, bu jijovoto, bu jijovoto iicatimo, bu gaifimi, bu gaigoomi oono icamo. Mi ro Cristo Jesujaagodi mihicacumaño paryi famooro saafi ro mihicacuuhi.

29 Jaamo Cristota mihicacumaño Abraham iyaachimihaiti mihicacuuhi. Jaamo magaayiciji Moocaani aaciguunoco.

4

1 Jaamaño uujoho neehi: Mi ro seemene caanimi busumijeque agaayicijiibo seemene iicasumi jijovoobobadi icafihi, paryi toneheje abajaabo icajiruubo.

2 Miino saatoho tonehejeque ootomomoro imino ficufihi caanimi: Jino dinoo, noomoro ohoovicijifucu agasenehachuta.

3 Jaabadi mihai mihcacuhi momiyaavogo seemebadi ujusitinohachuta. Jilli miyaminaa esamaaje ononoguino mihicacuhai.

4 Jaarunaa tufucu agasecuudi Moocaani Illi Cristoco galluuhi gaigooti ifivuuboco. Jaabo jiihallivi saauhi judiom, tajjibaguino iicaubo.

5 Jilli saauho mihai toono tajjibaguino toono jijovototi mihicamoco itaajasuqui; Jaadi mihaico Moocaani isemeti igaayiciqui.

6 Jaamo amihai Moocaani seeme mihicacuunoco igaajasuqui Illifeenedi Igaijaco* amihai jeebifaño galluubo. Jaabo Igaijafeneedi meneehicahi: Moocaani, ijoho Taacaani, noomoro.

* 4:6 Griego iijiri: Illi Gaijaco, noono.

⁷ Jaamaño ijoho Moocaani seemenerucu, jijovono diicacuutih. Jaabo ijoho iseemene idiicamaño ico Moocaani ibusumijeque aaciguunoco aciji Cristofeenedi.

Pablo Jeehi Miyaavogominaajaagoviro Icahi.

⁸ Iticoni naha amihai Moocaanico magajautisumi, jihovoto caanimi jijovototi mihicauhi.

⁹ Jaarumo jisumi Moocaanico magajacuuhi. Cha, tolli icatino, imiga amihai Moocaani agaajacuumo. ¿Collihi jaamo siino dojicuviro miminfetehi toono iniinovano esamaajefañ, bu idaaunofañ icano siino toonoguiinovi jijovotobadi?

¹⁰ Amihaihiica suufenitimo mificuhicahi siibadi iicafucujeque, bu nihibanoco, bu ifafucuvaaco, bu ficabanoco icano Moise tajiiba unuubadi rehiica.

¹¹ Aivo nihicuguehi tadyudicamaaje amihai feenevi sicamañovi ofoomañovi.

¹² Tañahabomi, amihai neehi: Jaamo uubadi miminfetehi, uujoho amihai iminifotobadi. Amihai uco imitino momoonuno icatino.

¹³ Amihai ryo magajacuuhi iticoni amihai taajasujibogoco iguihuvaumaño sihigo footibo amihai jibuguumo.

¹⁴ Jaano toono iguihuvaano jilli amihai inisuuno. Jaaruuboco amihai uco mitihisuutih, mijihagueutih icano. Jilliro Moocaani toomoinaafico, bu Cristo Jesuco icano mihicanicibadi uco magaayicuihi.

¹⁵ Tusumi imo imo mihicauno. ¿Cuuca jaano jisumi icahi? Amihai diti neehi: Sihidi jeevatino iicauruva amihai aallinoco tusumi mihiciumoro uco mahacijirahi sihidi uco magariumaño.

¹⁶ ¿Nacu jaabo jisumi amihai inaafiti minifutucuuhi, amihai miyaanoco onoonohalliti?

¹⁷ Diito Moise tajiiba jibogominaa amihai imeguehicahi, jilli amihai imino imooniqui icatino. Jilliro amihai mihai diti sihigovi udugaacunoco imogomo. Jaamo amihai diito onoonocoro mihimeguequi.

¹⁸ Imijiruno saato amihai agaijinoco mihimogono. Jaarunofañ amihai iicasumiro icatino uujoho iicabadi fahijivaro.

¹⁹ Taseemegayimi, siino bu uujoho aiveneri idaauno icahi amihai diti, gaigo iseemevaqui aivogo iicanicibadi. Jaabo idaauno icaaboro icaji amihai fañ Cristo jibogo ujusitino, bu diibobadi mihicatinohachuta icano.

²⁰ Jaachijiro amihai iicacujirahi, simañodi amihai iimaqui. ¿Jaaruubo milli bu amihai neejirahi tahi iicatimaño?

Sara, Agar Icamifevi Ohoovicino.

²¹ Amihai Moise tajiibaguiino mihicanoco mihimogomo jinoco uco monoo: ¿Nacu amihai muguubutih toono tajiiba onoonoco?

²² Mihiro Abraham miiseecico seemevauhi noono. Saseeque seemevaubo ijijovogo Agar onoogoma. Jaanoti saseeque seemevaubo imiyataaba Sara onoogoma jijovogo iicautigoma.

²³ Ijijovogo seemene fiivuui paryi famoova seeme ifiivonicibadi. Jaanoti imiyaago seemene fiivuui diibofenedi Moocaani aaciguuno imiyaavequi.

²⁴ Jaano jino jilli diitifevi oovicicafetehi minocci unuuno. Agar oovicicafetehi Sinai onoogajivi unuunoco. Tusumivi unuuno seeme fiivehi tajiiba jijovototi iicaqui.

²⁵ Jaago Agar oovicicafetehi Arabiari iicagaji Sinaigajivi, bu Jerusale cumi jisumi iicacuumivi icano. Jaamaño tuucuumi paryi judiomima toono tajibaguino jijovototi icahi.

²⁶ Jaanoti niquejefaño iicano Jerusale sajeebima iicacuumi. Jaacuumi seeme miihai.

²⁷ Miiro Caatinahaame neehi:

Imo imo diica ijoho achiba idiicago, eesevatigo. Imo imo idiicaneri janaaniviro coovadiinamaahicahi ijoho seemeva aivoco agaa-jatiguehiica. Miiro ijoho edeevesucafutuugo sihidi diseemema diicaji, aijima iicago janaanivivi, noonoro Moocaani aaciguuno Moise tajiba janaanivivi sihidi jeevahi, eneejiruno.

²⁸ Tañahabomi, jaamaño miihai Isaac iicabadi mihicamo. Miihai Moocaani aaciguuno seeme.

²⁹ Jaamaño miiro Agar achi Ismael onoofo johono jisumi famooseeme ifivonicibadi fiivuubo. Jaanoti Sara achi Isaac onoofo, Moocaani Gaija Abrahamco unubadi ifivuuboco Ismael jiiheguehicauhi. Jaabadiro bu jisumi Ismael yoto jiiheguehi Isaac yotoco.

³⁰ ¿Nacu milli Caatinahaame neehi? Miiro noono: Buh gallu dijijovogoco illima. Miiro ijijovogo seemene ibusumijeque gaayicijitih sano imiyaago seemenema, noono.

³¹ Tañahabomi, jaamaño miihai ijijovogo seemebadi mihicatih. Imiyaago seemebadiro mihicahi.

5

Sefano Mihica Mataajacuunofaño.

¹ Miiro miihaico Cristo taajasuhinicuuh sajeebii mihicacuuqui. Jaanegui toonofaño sefano mihica. Jaamoro siino tajibaguino jijovototi miminifutucuudino.

² Uujoho Pablo jino amiihaico onoonoco muguubu. Siino amiihai meehe quitici eetavoguino miminifotohachijii, Cristo amiihaico taajasujitirahi.

³ Siino bu neehi: Cajaanihacho amiihai meeheque miquiticibo matajibacafetehi paryi Moise tajiba onoonoco imino momooniqui.

⁴ Tajibaco imino momoonimaño Moocaani miihaico gaayiciji, noomoro mehesicinimo. Cristoditi sihigovi miminifutucuuh, bu Moocaani gaijiti sihigovi miminifutucuuh icano.

⁵ Jaanoti miihai Moocaani Gajafeenedi, bu miyaavogofenedi icano mehesicinih Moocaani miihaico agaayicicuunoco.

⁶ Jaamo Cristo Jesufaño di mihicacumaño miihaidi sihidi jeevacuutino miq-uiticinino, bu miquiticiratino icano. Jaanoti naha miyaano ijadama iicano magajimoro mimiyaavogono.

⁷ Iticoni amiihai imino mufuuh. Jaarumoco, ¿miijoho amiihaico miyaanoco jeevesuuh?

⁸ Toono ejeevesusuno amiihaico ucuuhuvaubo Moocaaniti asaano icatino.

⁹ Mehesicini, ajashuruno levaduraguiiji ssihifaño paryi adicifih.

¹⁰ Uujoho aivojiboco amiihaiditi esicinih. Jaamo amiihai siino simañodi esamaicuutimo mihicahi. Jaanoti amiihaico nijii nijii omoonisuhicamoco Moocaani idaasuno mooniji, cajaanihacho icaruuboco.

¹¹ Tañahabomi, miiro uujoho quiticicoro jiibuguruva judiomu uo jiihevejitirahi. Jaanova bu Cristo gujjeve imoho jiiibogo diitoco taficugusujitiruno.

12 Jaamaño oono amiihaico quiticico jiihogomoro efeehecimo. Jaaanova paryi jisumiro finicuujiurumo fanuucu!

13 Tañahabomi, miiro amiihai mihicicafutuuhi tajiiba mityaguinioti mataajaqui. Jaarumo: Miihai jisumi mihimogobadi momoonijirahi, meneedino. Jilliro fahigovavi mejecivocasi magaijicasinofañodi.

14 Miiro paryiucino tajiiba onono jinoovi sano ifetehi: Sitaaco gaiji difico agaijibadiro, onoonovi.

15 Jaanoti amiihai meheeducasimoro muduucasihachijji, imino mehesicini sanomiro mifinisucasidino.

Moocaani Gaija AACINO.

(Rm 8.5)

16 Jino amiihaico onono: Moocaani Gaijafenediro mihica. Jaachijji amiihai ifi iimogonoco momoonijitihii.

17 Miiro mofi iimogono Moocaani Gaijajaagodi icatihii. Jaabadiro bu Moocaani Gaija mofi iimogonojaagodi icatihii. Jaamaño amiihai mihimugurunoco momoonijitihii.

18 Jaanoti Moocaani Gaija amiihaico isigohachijji tajiibaguiino mihicacutihii.

19 Tihiiitino magaajacinicihii mofi atajiiibanocoro omoonimo omoonifinoco: Jahisihijedi mogaimi iicatimehejema icamo, iidicunehejeque moonimo, fanoova imogocoro,

20 jihovocaanimico iimomoro jeevivomo, gaibanicoro eetavomo, sitaaco jiihegueme, iibacasififimo, cigueeguefifimo, chahanoti sifiratefimo, dugaacufifimo, ijeevadi sitaama dugaavefimo,

21 sitaaco iinohallitiro jiihevefimo, sitaaco gaicaaufifimo, guiriicavefifimo, machufifimo jilli iicanehejequere moonifimo. Jaanoco jino amiihaico nuucuuhi iticoni eneehinicubadi: Paryi jinehejeque omoonihicamo Moocaani aivojifaño feejitihii.

22 Jaanoti naha Moocaani Gaija onoovasuno toono naha gaiji, imo ica, sajeebii ica, jaabici, sitaaco magaijino, imihuse, miyaavogo icano, bu

23 siicujeebii mihicano, mofi esamaajeheneque miguiinonino icano. Jinehejehallivi chahano tajiiba tolli momoonijirahana onono.

24 Jaamaño Cristota iicamo sano diito ifiinoma fanoova imitico imeguehicanehejeque jeevesucuuhi iguijevecuunobadi.

25 Jino Moocaani Gaijafenedi mihicabadiro bu jaafa miihaico diiboro ticuvusuhii paryi meheetavonehejefaño.

26 Jaaneguiiha moficoro: Aivo mimityahi, noomoro sitaaco fiivusucutimo miicaqui, bu iinohallitiro sitaaco jiihevecuutimo miicaqui icano.

6

Fahigovavi Mahamusucasi.

1 Tañahabomi, saafi imitifaño aacotooboco mahatyimesumi amiihai miyaavogofañoni imino mihicacumo tolli iicamoco mahamusu siino miyaavogofañoni quehecuno miicaqui. Jaamo siicuno amiihai jeebiiico miminiyumoro momooni. Amiihai ifico gaihuinimoro, tolliro bu amiihai toonofañoni mahaquetedino.

2 Fahigovavi mahamusucasimoro sifi idasuno iicanoco mahamusu sifi bocinoma ofooboco mihicanicubadi. Tolliti jaamo imino Cristo tajiibaco mihifutusuhi.

³ Jaanoti saatoho: Uujoho aivo sihidi gaajahi, noomoro ifico esicinimo. Tolli iicamo ificoro bañihi.

⁴ Famoovaro amiihai ifiinoco imino magaaia. Jaadi jari imo imo mihica, amiihai ifiiditiro sita ifiiditiro icatino.

⁵ Miiro famoova ijeevadisahaje iticovoocivi ibocico imiti jaadabadi iicano bocico satyeji.

⁶ Jaaneguiiha amiihaico taajasujiibogoco ijibogomo amiihai jibogominaa iicamoco amiihai busumijeti fanoovati mahaci.

⁷ Amiihai ifico mabañisudino: ¿Miijoho Moocaanico dejecutihi? Paryi miyaminaa abasuno, paryicino icicafeteji.

⁸ Jaanoti saatoho ifico imo imo omoonocoro abasumoco toono ifiuro diitedi ifinijitino guiyeveque noovasuji. Jaanoti Moocaani Gaijaco imo imo omoonocoro abasumoco Moocaani Gaija ifinijitino fiivoco onoovasuuboro aciji.

⁹ Jaaneguiiha suufenitimo iiminoco momooniqui. Jaamo suufenitimo imino momoonihachijiji ufucu inoovaco mihiciji.

¹⁰ Jaaneguiiha fahigovaro imino momoonijino iicanohachuta famoovaa-coro imino momooniqui, imi janaanici miyaavogofañodi iicamo mona-habomico imino momooniqui.

Afagoono, Niinohiimaa Icanoco Pablo Inoro Acaatinicuuno.

¹¹ Memeeci cono noono tyigabaje jino amiihaidi tahuseri caatinihi.

¹² Amiihaico meehe quiticiguiinov iifcuunoco iimeguehicamo moonihicahi, jilli miyaminaa diitoco iimeguequiro, bu jaamoco miijoho Cristo guiyeve imohohalliti jiihevetimo.

¹³ Jaarumo diito meehe quiticiguiinov icarumo tajiiba onoonoco imino moonihicatihi. Jaarumo imeguehicahi amiihai tolliro amiihai meeheque miquticinoco. Jaamoro toonoti ifico quehe quehe imooniqui amiihai ifi tolli iicanoco agaajacimoro.

¹⁴ Jaanoti naha uujoho jinehejeti tafico quehe quehe omoonocoro imogotihii, idinoro Mohaivojibo Jesucristo imohovi iguijeveuneri imo imo icahi. Miiro Cristo guiyeve imohofeenedi uudi paryi jiiinijeoneheje finihnicuuhi. Jaabadiro bu uudi toojiiinije imitico iimeguehicauno finihnicuuhi.

¹⁵ Jaamaño Cristo Jesufaño mihicacuumedi jaaducafutucuutino miq-uiticinino, miquticininitino icano sabadiro idinoro naha ajaaducafotono bo-hono ifiima mihicano.

¹⁶ Jaanegui amiihai sajeebiiima, Moocaani idasugonoma icano mi-hica. Amiihai jibadi iicanoco momoonimo, bu paryi famooro miyanotiro Moocaani cuumiminaa mihicamo icano.

¹⁷ Jaaneguiiha jisumi imugucuutihii miihaiñooba uco siino itihisunoco. Miiro jino tahalliri iicano tatyujaavono jibeguehi uujoho Aivojibo Jesu jeevivominaafi iicanoco.

¹⁸ Tañahabomi, jaafa paryi amiihaico Mohaivojibo Jesucristo imino moonihi. Fine.

EFESIOS

Efeso Cuumiri Iicamedi Pablo Agalluhaame.

1 Uujoho Pablo Moocaani iimogobadi Jesucristo minisuminaafiti icahi. Jaabo uujoho jihaameque caatinihi Moocanita iicamo Jesucristoco imiyaavogomo Efeso cuumiri iicamedi.

2 Jaamo amiihai magaayici Dios Moocaani, Aivojiiho Jesucristo icamisi imino omooninoco, sajeebiico aacinoco icano.

Moocaani Cristofeenedi Iiminoco Aacino.

3 Mihimo Dios Moocaanico Mohaivojiiho Jesucristo Caanico, miho Cristofeenedi mihaico Moocaani niqejefañoonehejeri imino moonihi.

4 Miho mihaico Moocaani Cristofaño di icicuuihii siicijetiro jiiinje fiivutinaacaro, aivo imimo mihinivatimo diibo imega miicaqui.

5 Igaijifeenedi siicijetiro mihaico ficuubo, Jesucristofaño di mihaico iseemeti igayiciqui ijeebi unuubadi.

6 Jaamaño Moocaanico fahiijivaro mihimehichi iimihuse ovosihallivi. Jaano iimihuseri mihaico imino omoonimaño agaijiiho Illima sano mihai mihichi.

7 Jaamaño ajashutino Moocaani gaiji iicanofeenedi Illi mihaico taajasuhi iguijeveunofeenedi mohimitico ubuusuuboro.

8 Jaabo Moocaani mihaico ajashutino igaiji iicanoco ifusuhi fanoovaaco magajaqui gaajaco aacinofeenedi.

9 Jaamaño mihaico gaajasuubo diibo iimogono agaajarautinoco ijeebifaño di eesamaaiuboro iinoro omoonijinoco.

10 Jaano toono ufucu ficabano ifinijino oovovi ifotodi eetavocafetejino. Jaasumi Moocaani igaijiiho Cristo tajiihaguiino, paryi fanoovaaco niqejefaño iicanehejeque, paryi jiiinijehalliri iicanehejeque icano.

11 Jaamo Cristofaño mihicamaño siicijetiro mihaico Moocaani siicuboro ficuuihii ufucu diibo aacjinoti magaayiciqui, Moocaani ijeebi iimogobadi fanoovaaco omoonimaño.

12 Jilli mooniubo mihai iticoni Cristoco mimiyaavogomo Moocaanico mihimequi fanoova imihallivi.

13 Jaabadiro bu amiihai taajasujiihobogoco muguubuusumi Cristoco mimiyaavuguumo diibojaagovi miminifutucuuihii. Moocanitaro miicaqui Igaijaco aciji unuubofeenedi Moocaani amiihaifaño igaaajataco ficucuuihii.

14 Moocaani Gaija mofifaño iicacumaño ufucu Moocaani mihaico aacinoco magaayiciji ufucu niqejefaño mufuucuudi. Jaabo Moocaanico sihidi eejevanohallivi mihimequi.

Pablo Miyaavogominaaguiha Moocaanico Gaajaco Dilluhi.

15 Jaaneguiha uujoho, Aivojiiho Jesuco amiihai mimiyaavogonoti, bu Moocanita iicamoco magaijinoti icano uguubuuboro

16 suufenihicatihii amiihahallivi Moocaanico iimoobo, diiboma fahiijivaro ihiimaano ticovocivi,

17 imino Moocaanico dilluhichi, Mohaivojiiho Jesucristo Caanico, amiihaico gaajaco ihaciqui. Jaamo Moocaani ijiihobogonoco imino magajahi.

18 Tolliro bu Moocaanico dilluhi amiihai esamaajeque foovono iminiyuqui. Jaamo imino magajahi tonoco meteemehicanoguiha amiihaico

ucuhuvanoco, tolliro bu aivo sihidi iimino busumijeque Moocaani ita iicamoco aacjinoco magaaajahi icano.

¹⁹ Guiraacanino imitya, aivo niquebavi ifotoratino. Jaano toono mitya miihai diiboco mimiyaavogomofaño dudicamaaño. Jaano tomityaco Moocaani ifusuuhi sihidi sefano

²⁰ Cristoco guijevafañoti ubuheetesuuboro imiyanaagonovi casihacuubo niquejefaño.

²¹ Fanoo aivoji janaanici, fanootajiiiba iiji janaanici, fanoomitya janaanici, fanoovaro jiijehallivi iicano aivoji janaanici icano, jisumi iicano janaanici, ufucu iicajino janaanici icano iicaqui.

²² Paryi fanoovaaco Cristoguiinovici ficuubo. Tolliro bu Moocaani iijaminaaguiiha Cristoco aciubo diito nigaibadi iicaqui.

²³ Jaanoti miihai Moocaani iijaminaa Cristo ifibadi mihicahi. Jaamo miihai ifiinofaño Cristo gahafehi. Jaabo fanoovaaco eheetavooboro fahigovavi iicaabo.

2

Moocaani Gajiri Mataajano.

¹ Miiro Moocaani Cristofeenedi amiihaico fiivoco acihi amiihai imitifafaño muchuumucuumoco.

² Jaamo jijeonocoro momoonihicauhi niqueje feenesituo aivojiibo iimitino gajia iimogonocoro. Jaabo diibo quehecutosuhicahi Moocaani ononoco: jii, nootimo iicahicamoco.

³ Jaabadiro bu paryi miihai iticoni tolliro mihicahicauhi mofi iimogonocoro momoonihicauhi, toono onoobadi meheetavehicaumaño, bu mohe-samaaje onoobadiro momoonihicauhi icano. Jaamaño, saatotho iicabadiro, ñihicuno idaasuno Moocaani omoonijinofaño mihicauhi.

⁴ Jaarunofaño Moocaani miihaico iidaasugono aivo ajashutih. Jaamaño miihaico sihidi agaijiuboro,

⁵ Cristofeenedi miihaico fiivoco aciubo, mohimitifaño muchuumucuumoco. Jaabo Moocaani imihuseri amiihaico taajasucuuhi.

⁶ Miiro diibo Moocaani miihaico sano Cristo Jesuma buheetesucuuhi. Jaaboro miihaico sano diibo cojivi niquejefaño casihacujiiibo.

⁷ Jilli mooniibo ajashutino miihaico agaijinoco ufucu ihifusuqui Cristo Jesufañodi miihaico iimihuseque aacihicanoco.

⁸ Miiro Moocaani gajiri amiihai mataajacuuhi mimiyaavogonofeenedi. Jaano jino amiihairyo meheetavono icatino. Jilli Moocaani amiihaico aacino.

⁹ Miihairyo siinoco meheetavono jaadaco magayicino icatino. Jaano jeevari miiho toonoti ifico quehe quehe eesicinijruno.

¹⁰ Miiro Moocaani fiivusutamo miihai Cristo Jesufeenedi miihaico fiivusu-ubo iiminoonocoro momooniqui siicijetiro Moocaani eheetavucuumoco imino momooniqui.

Cristofañodi Sajebe Miihicano.

¹¹ Jaaneguiiha mehesafoto iticoni mihicahicaunoco. Amiihai judiomi cuumio to mihicautihi. Jaamaño judiomi gaifico iimeeheque iquiticifimoro ificoro: Miihai miquiticinimo, neefihi. Jaamoro amiihaico iquiticiratimo, neehicahi.

¹² Tusumi naha amiihai Cristoma machahaumaño israelmi cuumiti buhigovi mihicauhi, Moocaani unuuboro aaciguunoco gaajatimo, jiijehalliri mihicahicauhi jinehejebaco esicinitimo, Moocaanibama chahamo icano.

13 Jaarumo jisumi Cristo Jesuma mihicacumaño iticoni tehesino mihicaurumo fiitino mihicacuuihí Cristo iguijeveubo tiihohofañodi.

14 Miiro Cristo sajeebii miihaico omooniiho. Jaabo saacuumiro eetavehi judiomima judiomi iicaticuumico, fagajityigaba iicano diitoco udugaacunoro iminaanisuhicaunoco ifinisucuboro.

15 Jaabo Cristo ifiivi finisucuuhi judiomi tajiiba eneehicanoco. Jaaboro tuucuumicico saacuumiro eetavucuubo diibofañoro iicaqui. Jilli sajeebii icaco eetavuubo.

16 Tuucuumicico iminaanisuhicaunoco Cristo imohohallivi iguijeveuneri finisucuuhi. Jaaboro tuucuumicico Moocaañima sajeebii ficuubo saacuumiro tuucuumicico eheetavuuboro.

17 Cristo asaaboro famoocoro imibogo sajeebiiico aacino jiihogoco jiibuguuhi, amiihai tehesino mihicaurumoco, bu judiomi fiitino iicaurumoco icano.

18 Jaamaño Cristofeenedi Sagaijariro Moocaañijaagovi mifitivehi judiomi mihicarumo, bu judiomi iicatirumo icano.

19 Jaamaño amiihai jisumi siicumiotobadi mihicacuutihi, icaminaatiro mihicacuuihí, Moocaañita iicamo iicabañiro mihicacuuihí, Moocaañi yotorucu.

20 Miyaminaa iijaco imitoohacijehallivi eheetavonicibadi, Moocaañi imitoonohallivi amiihaico ficuuihí iminisuminaa, bu ihiimaaminaa icamo jiihbugucuunohallivi. Jaabo Jesucristo tooja imiyahacibadi iicaabo.

21 Jaabohallivi momiyaavogo imino ifeequi. Jaamo miihai mimiyaavogomo Moocaañi iijabadi mihicahi. Diibediro imino mihicahi Aivojiihofañodi.

22 Jaabañiro bu amiihai Cristoma magataacini nofeenedi paryi saatohoma famoomaryo sano magataacini. Jaamo sajabadiro Moocaañi iijaminaati miiicaqui. Jaamofañó Moocaañi Gaija iicaqui.

3

Pablo Judiomi Iicatimocoro Jiibeguehi.

(Col 1.24-27)

1 Jilliti uujoho Pablo amiihaico jiibeguehi Cristo Jesu jiihogoco amiihai judiomi mihicatimoco. Jaanohalliti civojafaño icahi.

2 Amiihairyo magaaajuuhi uco iimihuseri Moocaañi amiihaiguiiha taajasujiihogoco atajiihahininoco.

3 Jaabo Moocaañi agaajarautinoco uco ifusuuboro gaajasuhi toonoti amiihaidi jihaamefaño miiidino unuucubadi.

4 Jaanoco memecidi magaaajaji uujoho Cristono agaajarautinoco agaañanoco.

5 Jino agaajarautinoco siicije cajaanotyobaco agaajasuutinoco, jisumi Moocaañi Igaiafeenedi gaajasuhi iminisuminaaco, ihiimaaminaaco icano.

6 Jino toono agaajarautino: Jesucristo taajasujiihogofeenedi judiomi iicatirumo, bu gaayiciji judiomico aacijinoti saafi ifiotoro mihicamaño magayiciji Moocaañi Cristo Jesufañodi aaciguunoco.

7 Toono jiibegueguiiha uujoho icicafutuuhí Moocaañi mitya toonoco ticovono uco aacimaño.

8 Jaabo uujoho Moocaañita iicamoti aivo famooguinovi iicaabo janaanici guinovi uujoho icaabo. Jaaruuboco uco aciiho judiomi iicatimoco jiihbuguequi taajasujiihogoco aivo ohoovoratinó Cristo busumijeti.

9 Amiihaico gaajasuqui Moocaañi fanoova fiivusuminaafi esamaajeque siicijetiro iicauno agaajarautinoco.

¹⁰ Jilli icano jaanoco jisumi Moocaanico imiyaavogomofeenedi paryi niquejefaño iicano aivojito, bu tajibaminaa icamo igajaqui, paryi Moocaani sihidi agaajanoco.

¹¹ Jilli Moocaani mooniuihi sahijitiro eesamaaicuunoco Mohaivojibo Jesucristofeenedi.

¹² Jaamaño Cristofañodi iguitimoro Moocaanijaagovi mifitivehi nucufeguetimo diiboco mimiyaavogonofeenedi.

¹³ Jaaneguiiha amiihaico neehi: Mejeevesudino, jilli uujoho idaasuno amiihahalliti icarunaaca. Jilli uujoho iicano, amiihai miyaamo mihicanoco nuusuhi.

Cristo Miihaico Agaijino.

¹⁴ Jaaneguiiha uujoho Mohaivojibo Jesucristo Caaniguiinovi memuivehicahi,

¹⁵ diiboti saamo paryi cuumiminaa jiinjehalliri iicamo, paryi niquejefaño iicamo icano.

¹⁶ Jaaneguiiha Moocaanico uujoho amiihaiguiiha dilluhi; iimi busumijeti miyaco, sefaco icano amiihaico ihaciqui Igaijari amiihai jeebifaño,

¹⁷ bu Cristo amiihai jeebifaño iicaqui diiboco mimiyaavogonofeenedi amiihai gaiji sefano Moocaanifaño ibacooovaqui.

¹⁸ Jaamo famooro miyaavogominaama magaajahi, ajashutino Cristo gaiji iguiraanoco tehesino ofoocinonoco, afaicuvanoco, acaamovonoco icano.

¹⁹ Amiihaico neehi: Jaamo toono Cristo gaijico magaajahi, amiihai ifiinofaño gatyuuci Moocaani igahafequi. Jaarunofaño aivo ufucuro mihi fetejitirahi fanoocoro Moocaani gaijico magaajamo.

²⁰ Jaaneguiiha Moocaanico mihimo miihai midillunoco mehesicinino janaaniciivi eetavoobo, imitya moffaño iicanofeenedi.

²¹ Jaaboco mihimo diibo iijaminaa Cristo Jesufeneedi fahiijivaro ufucuro finitino. Fine.

4

Moocaani Gaijafeneedi Sano Magataacinihi.

¹ Jaaneguiiha jino uujoho, Aivojibo Cristohalliti civojafaño iicaabo, amiihaico neehi: Iminoro mihica Moocaani amiihaico icicuumo.

² Siicuno amiihai jeebico momooni, imihusene mihica, fanoovaaco fahigovavi majaabicasi magaijicasimoro mequehecu.

³ Jaamo Moocaani Gaija amiihaico aamusuneri sabadiro mihicahi, sajeebii ca amiihaico agataacunofañodi.

⁴ Saafiuro, Sagaijaro icano icahi. Jaabadiro oono meteemehicano sanooro iicabadi tooneguiiha Moocaani amiihaico ucuuhuvano.

⁵ Saafiuro Aivojibo, sanooro miyaavogo, sanooro niti,

⁶ saafiuro Dios Moocaani famoocaaniro iicaabo icano. Jaabo famoohalliviro icahi, famoofañodiro iicaabo, fahigova fanoovafaño iicaabo icano.

⁷ Jaaboti miihaico iimihuseti acihi Cristo miihaico aaciuno ticovovi.

⁸ Jaamaño Caatinihaamefaño jilli noono:

Caamo niquejefaño ufuubo satyuuhi ajashutimo civojaminaaco. Jaaboro miyaminaaco aciibo fanoovaaco, noonoro.

⁹ Jaano toono: Caamo niquejefaño fuubo, onoono, ¿milli eneejiruno? Miiro jilli eneejiruno: Iticoni niitubo jiinije dojibavi aivo faicuvano

¹⁰ diiboro jiinije doji:bavi eeguejeubo, bu caamo niqeejefaño fuuhi, iimihifiiri paryi fanoovaaco igahafusuqui.

¹¹ Jaabo fanoovaaco famoovaacoro achi saatohoto aciubo Moocaani minisuminaa iicajimoco. Jaanoti saatohoto aciubo Moocaani iimaaminaati iicajimoco. Jaanoti saatohoto aciubo taajasuji:bogoco jibogomoro efeeji-moco. Jaanoti saatohoto aciubo Moocaani iijaminaa toomominaati iicajimoco. Jaanoti saatohoto aciubo jibogominaati iicajimoco icano.

¹² Jilli imibachuubo ita iicamoco, ijeecivominaa idudicamaajeque eheetavjimoco, Cristo ifi ujusibadi diiboco imiyaavogomoco ijusisuqui

¹³ famooro mihi:fetequi sano miyaavogofaño, bu Moocaani Achi gaajafaño icano. Tolliti imino mujusiji miguirateji Cristo ifiidino.

¹⁴ Jaadi seemebadi mihicacuujitihi sibogoguinodi agaajacuunoco ejeevesunicimobadi, sita iimitimo mi:haico abanimoro iimitino jii:haijaagovi asatonoco mimiyaavugucuujitihi.

¹⁵ Jiliro miyaanocoro mihiimaamoro magaijicasi. Jaamo mujusihi Cristo miya ticovovi, diibo Moocaani iijaminaa Aivojii:bo inigaibadi iicaabodimo miicaqui.

¹⁶ Jaanoti mi:hai Cristo ifibadi mihicamoco diibo imino igaiy:icisuhi. Tolliro bu paryi mi:hai imino Moocaani iimogobadi meheetavomoro fahigova mahamusucasihi. Jaaneri paryi Moocaani iijaminaa imino iicamoro ijusiqui gaijima guiraatonoro.

Cristofañodi Bohono Ifima Mihicano.

¹⁷ Jaanegui jino amiihaico miyaano iicanoco onooboro jibeguehi Mo:haivojii:bo momofenedi: Siino mihicacuujirahana Moocaanico agaajatimo iicanicibadi, diito imihifo esamaaje onoobadi icahicamo.

¹⁸ Jaamoco ihesamaaje civono minifutuucuhi. Jaamo Moocaaniti asaano fiivoma chahahi aivo gaajatimo ucuhufojeebii:maño.

¹⁹ Inucufeguema achahacumaño iimitinoono imogocoro ifico acimo. Jaamoro fanoova imitico imo imo moonimo.

²⁰ Jaanoti amiihai tolli Cristoti magaaahini:tihi.

²¹⁻²² Diibofaño miyaano iicabadi, miyaano diiboti muguubuhini:hachijji, bu miyaano diiboti magaaahini:hachijji icano, amiihai eedehifi imitiri utuucicu ifico mejeevesucu imiti abañihicahifico.

²³ Amiihai jeebii:co, esamaajeque icano bohofiti miminiiyu

²⁴ bohoboti siino miminifoto Moocaani iimogooboro eheetavobadi. Jaanofenedi mihi:fusu miyaano ifico, iticovono ifico, aivo iimino ifico icano.

²⁵ Jaamoro sicamañooco siino mihiimaacuudino. Famooro sitaama miyaanocoro mihiimaa mi:ro famooro mi:hai saafi ifiotoro.

²⁶ Misifiraturumo janaanici imitico mihi:cidino, bu amiihai icajii:suco guenene mificuudino.

²⁷ Toonofañodi ijico amiihai ififaño mijii:hacusudino.

²⁸ Ananivahicaubo siino nanivacuudino. Jiliro dudicamaaje. Jaabo ududicamaajeere idicini:tihi ucuujivaachumoco daacihii.

²⁹ Iimitino iimaaco mihiimaadino iiminocoro mihiimaa miyaavogoco ujusisuno iimaaco, jaanoco uguubumoco imino imooniqui.

³⁰ Moocaani Gaijaco mihiidaasuvusudino. Diiberi amiihaico, Moocaanita miicaqui ihoovoco ificucuumaño amiihaico ataajasujifucu iicadi, mihi:cafetequi.

³¹ Fanoova ñbacasiti buhigovi miminifoto, bu sifiratoti, sitaaco mihibamo mocoovadiivonoti, sitaaco aivonoono monoonoti, fanoova imititi icano buhigovi miminifoto.

³² Tolli icatimoro imino mihica fahigova mihidaasugocasi. Fahigovavi amñhai ñbacasico mihimibachucasi, amñhaico Moocaani Cristofeenedi amñhai imitico iimibachucubadi.

5

Jilli Moocaani Seeme Mihicamo Mihicahi.

¹ Miiro amñhai Moocaani seeme agaijimo. Jaamo diibo icabadiro mihica.

² Gaijima mihica, oono Cristo mñhaico agaijiboro mohallivi aacifafutuuboro guiveveubo asico agaicaaumoro Moocaanico ejeecivono imono usuhicaubadi Moocaanidi aivo imino.

³ Jaamaño amñhai Moocaanitaro mihicacumaño ajashuno amñhaifeenevi miguiyicicudino gaigoomima ica iimaaco, bu siomo imitibaco, bu fanoova imogo imitibaco icano.

⁴ Munuucudino unucufesuno iimaaco, bu sicamañehejeque, bañfiranehejeque icano, imino icamo tolli icatathi. Jilliro Moocaanico mihimo fanoovahallivi.

⁵ Jaanoti saatoho fanoovaaco iimogomo jihovo caanimico ejeecivimobadiro jeevahi, saatoho jahisihijedi gaigoomima iicafimo, bu fanoova imitico omoonino icano Cristo Moocaani icamisi aivojifaño, efeejitinoco amñhairyo magaaajuhi.

⁶ Amñhaico sita bañidino ibañfiira iimaari, toneheje imitihalliti Moocaani ññhicuneri idaasuno mooniji diiboco uguubuhicatimoco.

⁷ Jaaneguiha amñhai diitojaagodi toonofañodi mihicadino.

⁸ Iticoni naha amñhai civonoguino mihicabadi mihicahicauhi Moocaanico magaaautisumi. Jaarumo jisumi seseehi mihicacuuhi Aivojñbo Cristoma mihicacumaño. Jaanegui seseehi icamobadi mihica.

⁹ Miiro seseehigo icamo imihusehi, miyaanoco iimaamo, bu iticovo ifiima icamo icano.

¹⁰ Magaaja cono Aivojñboco imo imo omooninoco.

¹¹ Mihifono ifijaagodi mihicajirahana; civonoguino icamo omoonifinoco. Jaanoco jilliro eseseehigoviro miminiyu.

¹² Aivo nucufesuno diito toovono eetavonehejeti mihiimaano.

¹³ Jaaruno paryi fanoovaaco seseene aachicuuno foovohi icafhi, sese fanoovaaco aatyimesufimaño.

¹⁴ Jaamaño jilli noono:

Hijoho Moocaanico uguubutiibo cigarama iicaabobadi idiicaabo, deesicini.

Jaaboro Moocaanico agaajatimo uchuumucuumobadi iicamofeeneti sihgovi diica. Jaadi ico Cristo gaajasuji, noonoro.

¹⁵ Jaaneguiha imino mehesicini amñhai icaco, agaajatimo icabadiro mihi-cadino, agaajamo icabadiro mihica.

¹⁶ Jifucuje iminootihi. Jaaneguiha ifafucuvaaco sicamañovi mafatyusudino.

¹⁷ Jaanegui fine jihovotobadi mihicano, magaaja conoco Mohaivojñbo Moocaani iimogonoco.

¹⁸ Guiriicabobaco meheetavedino toono mñnoco imitasuno. Jilliro Moocaani Gaijari amñhai jeebñico magahafusu.

¹⁹ Fahigova imono midillucasi Moocaani masinoco mamasiva paryi amñhai jeebñnofañodi, Mohaivojñboco mihimo, masivamoro.

20 Fahijjivaro Moocaanico fanoovahallivi mihimo Mohaivojjiibo Jesucristo momofeenedi.

21 Fahigovavi sifi guinovvi miminifotocasi Moocaanico mobocigomoro.

Jilli Miyaavogominaa Iijaminaama Iicano.

22 Gaigoomi amiihai tajemi iijiguinovvi miminifoto Mohaivojjiibo iijiguinovvi mihicabadi.

23 Miuro aiji mogai aivojjiibo inigabadi, oono Cristo Moocaani iijaminaa Aivojjiibo inigai iicabadi iicaabo. Miuro monigai onoobadi meheetavonicihi. Jaabo bu Cristo, Moocaani iijaminaa Taajasuminaafi.

24 Jaanegui oono Cristo mityaguino Moocaani iijaminaa iicabadiro, gaigoomi amiihai tajemi mityaguinovvi fanoovavi miminifoto.

25 Jaabadiro bu amiihai taabamico magaiji oono Cristo Moocaani iijaminaaco agaijiburo diitohallivi ifiico aciubo.

26 Jaamaño jilli moonihu diitoco iimibachuuboro ijeevadi ificuuqui, inifaihuri, itaajasujjibegueri icano ifilluuboro,

27 iimino iijaminaati ihimefeenevi ificuuqui, imihinibama ichahaqui, ajashunogayi añahiicinimañobama ichahaqui icano, ajashuno tobadi iicanobama chahamo iicaqui, jilli imimo ijeevadi diibedi ificucafetequi.

28 Jaabadi amiihai taabamico magaiji amiihai ifiico magaijibadiro. Mogaico agaijjiibo ifiico gaijiji.

29 Miuro cajaatyoba ifiico ijehguemeba chahahi. Jilliro amachusumoro imino toomomo. Jaabadiro Cristo moonihi Moocaani iijaminaaco,

30 miihai diibo ifibadi mihicamaño.* tooffioto diibo uucu, diibo baci icano, onoonoco.

31 Miuro Caatinihaamefaño noono: Jilli iicamaño gaifi caanico, seejico icano jeevesuji mogaima sano igataavequi. Jaamisi saafiirucuji, noonoro.

32 Jino aivo sihidi ejevanoco miyaminaa gaajatihiica. Jaanoco bu uujoho jibegueji jilli eneejiruno neeji: Jino miyaano gaifi mogaico ataabavasumi iicanicibadi mihica. Jaanoro bu Cristo Moocaani iijaminaaco ataabavaabobadi iicanoti noono.†

33 Jaaneguiiha famooro amiihai, amiihai taabamico magaiji miino ificoro magaijinicibadi, bu jaabadiro gaigoomi amiihai tajemico mobocigo icano.

6

1 Seeme amiihai caanimico: Jii, monoo Cristofeenedi jino aivo iimino.

2 Jino aivo tajjiba aivo iticoniono aacigonoma iicano: Diicaani, diiseeji, icamisico bocigo.

3 Jaabo imino diicahi, bu jaabo guenene jiiinjehalliri diicahi icano, noonoro.

4 Jaabadiro bu amiihai caanimi amiihai seemeque misifiiratusudino. Jilliro fajjinimoro mujusisu jiiibogomoro Aivojjiibo Cristoco imiyaaveguequi.

5 Jaabadiro bu amiihai jeecivominaa, amiihai aivojitoco: Jii, monoo jiijehallivi mihicanohachuta, bocigomoro, fihicugomoro, miyanotiro Cristoco mejeecivomo mihicabadi.

6 Imino mejeecivo, diito amiihaico ihifinicumiro diito imefeenevi imimobadi mihicaqui icatino. Jilli Cristo jeecivominaabadiro mihica, paryi amiihai jeebifañodi imino meheetavo Moocaani iimogobadi.

* 5:30 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaamo miihai † 5:32 Griego iijiri ficuumo: Jino aivo sihidi ejeevano agaajaratino. Jino uujoho Cristoditi, Moocaani iijaminaaditi icano, onoonocoro.

⁷ Imo imo amiihai dudicamaajeque meheetavo, miyaminaaco mihicabadi icatino. Jilli Mohaivojiiibo Moocaanico mejeecivono iicabadi.

⁸ Amiihairyo magaajacuuhi famooro iiminoco meheetavono jaadaco, jaabadiro Aivojiiiboti magaayicijinoco jiovoto icarumo, bu jiovoto icatirumo icano.

⁹ Jaabadiro bu amiihai diito aivojito, tobadiro bu diitoma mihica, ditoco aamigotimo. Mehesafoto diitobadiro bu amiihai Aivojiiibo niquejefañõ iicaaboguinovi mihicahi. Jaabo miyaminaaco dugaacutihi.

Moocaani Moonicasi Gaachehuno.

¹⁰ Tañahabomi, jaaneguiiha quehecuno miminifoto Aivojiiibofañõdi, diibo sefa mityari.

¹¹ Mijicamaaje Moocaani moonicasi gaachehunofañõ. Jaamo quehecuno mihicahi iji amiihaico abañijiruneguiiha.

¹² Miiro ihuucuma, itiihohoma icano, miyaminaama mahamocasitihi, imiti gajjami mityama momoonicasihi, caamo jisituo gajjama, icivo jiiñje aivojõtoma, jisumi jiihahallivi atajiihamoma icano.

¹³ Jaaneguiiha mijicamaaje paryi Moocaani moonicasi gaachehunoco. Jaamo majaanibicahi iimitifucu iicasumi. Jaamo toono afatyoodi quehecuno mihicahi.

¹⁴ Amiihaifeeneebeti miyaanoco misiyaavo niivigai meeheque mihicanicibadi, miya iijiri amiihai feeyijeque mafabaacu amocasiminaafi kuhufeneri ifeeyijehallidi ijicafetefibadi,

¹⁵ mihimibaivomo mijiiibeguehi sajeebico aacino jiiibogoco amocasiminaafi iimibaivoobo itihaiapaajeque ijicafotonicibadi.

¹⁶ Aivo fanohalliviro miyaavogoma mihica. Jaamo toono ticovo mafataniivehi iji inisunoti oono amocasiminaa ijagabamaaje bujeque ihusevari ciijigaima icaneri diitoco itihibunoco ijagabamaaiqui asatyonnicibadi.

¹⁷ Taajasuco amiihai nigaihallivi majavuuvo amocasiminaafi jigaiñõ nijegaco ajavuvonicibadi. Jaamoro Moocaani iijico magaayici aamigabadi iicanoco Moocaani Gaija amiihaico aacinoco.

¹⁸ Paryi jinooco meheetavo Moocaanima iimaamoro suufenitimo midillu Moocaanico Igaijafenedi. Jaamo paryi jinooco momoonihi mehesicini. Jaamo niinovatotimo mihicahi. Moocaanima mihiimaa famooro miyaavogominaahallivi.

¹⁹ Tahallivi bu tolliro Moocaanima mihiimaa uco Moocaani iimaahiijico ihaciqui, ihiimaasumi quehecuno iimaaboro gaajasuqui agaajaratino taajasuujibogoco.

²⁰ Miiro uco Moocaani tobogoguiiha agalluubo tobogohalliti civojaminaafiti jino icahi. Jaanegui Moocaanima tahallivi mihiimaa quehecuno jibogoco jiiibeguequi.

Niino Iimaa.

²¹ Magaijiiibo monahabo Tiquico onoobo Mohaivojiiibo dudicamaaje amusuminaafi amiihaico uuditi paryi imino jiiibegueji, bu jisumi eeatovonehejeti icano.

²² Tooneguiiha diiboco amiihaijaago galluuihi, amiihaico, jilli miihai mihicahi, ineequi. Jaamo toonofenedi mequehecutehi.

²³ Jaafa Moocaani, Mohaivojiiibo Jesucristo icamisi monahabomico acihi sajeebii icaco, gajjico miyaavogoma.

²⁴ Bu jaafa Moocaani imino moonihi paryi famooro Mohaivojiiibo Jesucristoco agaijimoco, millii iicajitino gaijiri.

FILIPENSES

Filipominaadi Acaatinuahaame Civojafañoti Pablo Jihaameque Caatinuhi.

¹ Uujoho Pablo, Timoteo icano Jesucristo jeecivominaatisi jihaameque macaatinihi paryi monahabomiguilha, bu tolliro Moocaani iija aivojitedi, bu tolliro diito nahaboniminaa diaconomi onoomedi icano. Filipino cuumiri iicamo Moocaanita Jesucristofañodi iicamedi.

² Moocaani Mohaivojibo Jesucristo icamisi iimihuse, isajebehi icanoma mihica.

Pablo Moocaanima Imaahi Miyaavogominaahallivi.

³ Amihaiditi fahijivaro eesafutusumi Moocaanico imehicahi amihaihallivi.

⁴ Moocaanima fahijivaro ihuimaasumi imo imo paryi amihaihallivi dil-luhicahi.

⁵ Miuro amihaima sano miyaavogofaño mihicamoro mijibeguehi miticonunoti jisumihachuta.

⁶ Uujoho imino gaajahi, Moocaani amihai jeebifaño iimihijico ificu-unoco. Jaabo suufenitibo eetavejibo imino ujusisunohachuta Jesucristo siino jiejhallivi asaadi.

⁷ Imino aivo jilli uujoho amihaiditi eesamaaño, amihaiico agaijimaño, bu tolliro tajaagoti uco Moocaani imino omooninoma mihicamaño. Jaamaño uujoho civojafaño icarunaaca, bu aivojito imega uco asatyunofaño jilli diitoco jibegueji taajasujibogoco, bu miyaano iicanoco neeji.

⁸ Moocaani gaajahi amihaiico uujoho paryi sihidi agaijinoco Jesucristo gaijiri.

⁹ Moocaanico amihaihallivi dil-luhicahi amihai gaiji sihidi iguiratequi sihidi gaajama mihicamoro paryi Moocaani agaijibadi sitaaco magaijiqui.

¹⁰ Jaamo magajahi aivo iiminoco mihicinoco. Jaamo mihivatinoo ifiima mihicahi. Jaadi Cristo asaasumi iimitino amihaihallivi chahaji.

¹¹ Jaachijji Jesucristo amihai ifinoco imino eetaveji. Jaamo iiminonoco miguiraatusuhi Moocaani sihidi ejeevaaboco magajasuqui, mihimequi icano.

Pablo Neehi: Jiejhalliri Icanohachuta Cristo Imogonocoro Moonihi, Noobo.

¹² Tañahabomi, imeguehi magajaanoco uuma jilli iicanofañodi janaanici taajasujibogo ijibogocafotonoco.

¹³ Jaamaño toomominaa paryi tuucuumi aivojibo iijaco eteemehicamo, bu sitahaje icamo gaajacuuihi Cristoti jibeguehicanohalliti uco civojaaninoco.

¹⁴ Civojafaño iicaruubo imo imo iicanoco tañahabomi aatyimemere quehetehecuti Moocaani jibogoco Aivojibofeenedi iguihitimo ijibeguequi.

¹⁵⁻¹⁶ Jaanoti saatoho Cristoti jibeguehicahi uco ijihavevere uuma ihibacasimaño. Jaamo Cristoti jibeguehicahi jilli imiyaavogomoro icatino. Jilli ifurumo civojafaño iicaaboco uco janaanici idaasuno imoonisuqui. Jaanoti saatoho miyanotiro jibeguehicahi.

¹⁷ Jaamo uco agaijimoro imino moonihicahi, gaajamo uujoho taajasujibogohalliti jineeri iicanoco.

¹⁸ Jaaruno uudi milli icatino. Tolli icarunaaca saatoho miyanotiro jibeguehicahi. Jaanoti saatoho jilli miyaavogotirumo jibeguehicahi. Paryi

jaaruno uudi imino Cristoditi ijibogono. Jaano uco imo imo moonihi, imi janaanici imo imo icaqui.

¹⁹ Uuro gaajahi paryi tolli fanoova icarunofañoti civojafañoti ihiinejinoco amihai tahallivi Moocaanima mihiimaahicanofeenedi, bu Jesucristo Gaija uco aamusofeenedi icano.

²⁰ Uujoho sihidi iimogooboro esamaahicahi nucufeguetibo icaqui, iguitibo jibeguequi jisumi, fahijiva iicahicabadiro janaanici Cristo sihidi ejeevanoco fahijivaro uuvi ihifuvusuqui uujoho iicaabovi, bu iguijevecuudi icano.

²¹ Uujoho jiihalliri iicanohachuta Cristo iimogonocoro moonihi. Jaabadiro bu iguijevedi janaanici iiminoco gaayiciji.

²² Jaanegui guijevetibo icaruva Aivojibo Jesuguiiha dudicamaaijirahi. Jaamaño gaajatihi conoco uujoho iimogonoco.

²³ Uudi tihino toonociti conocohacho iimogono. Saanaagoobo imeguehichi iguijevenequi Cristoma icacuqui toono aivo uudi iimino.

²⁴ Jaanoti saanaagoobo imeguehichi iicanoco toono amihaguiiha iimi-maño.

²⁵ Jaabo jinooco iimogonoco imino agaajacumaño, gaajahi jiihallivi amihaima guenene iicajinoco amihaiico amusuqui. Jaamo janaanici mefeehi, bu jaamo janaanici imo imo mihiicahi amihai miyaavogofaño.

²⁶ Jilliti amihaima uujoho guenene icaji imo imo miicaqui Cristo Jesu-fañodi.

²⁷ Jaanegui amihai ifico imino momooni Cristo Jesu jibogo onoobadiro miicaqui. Jaaneguiiha amihaiico meeciturunaaca, bu tolliro amihaiti teheshino icarunaaca sabadiro imeguehi amihai quehecuno sahigoviro mi-hicanoco. Bu tolliro imeguehi amihai miyaavogo taajasujibogofañoti asaanohallivi quehecuno mihicano jibogoco uguubunoco.

²⁸ Amihaiico amihai minaa omooninoti mihiguetedino. Toono diito omooninoti foovono magaaajirahi diito ifinijihigo efeejinoco. Jaabadiro bu diito amihaiico omooninoti foovono ifusumo amihai mataajacuudimoco. Jino amihai mataajacuuno Moocaaniti asaano.

²⁹ Miuro Cristo amihaiico acihi diiboco mimiyaavogonocoro icatino, tolliro bu amihaiico diibohalliti sita idaasuno omoonijinoco.

³⁰ Amihai, bu uujoho icano sabadiro idaasunofaño miicaqui. Amihairyo mahatyimehincuuhi toonohallivi equehecucafetehinino. Jisumi bu jaamo uuditi muguubuhicahi toonohalliti quehecuno iicaaboro iicanoco.

2

Cristo Iimogobadi Ifico Iguinonisuno, Bu Sihidi Ejeevasuno Icano.

¹ Jaanegui Cristo amihaiico equehecucusuhachijji, diibo gaiji amihaiico ajacusuhachijji, diibo Gaija amihaima iicahachijji, gaijico, idaasugoco icano magaaajahachijji,

² uco sihidi imo imo miminiyu famooro sabadiro mihicanofoenedi, gaijifaño sahigo mihicanofoenedi, bu sagaijafenediro, bu sabadiro momooninofoenedi icano.

³ Amihaguiiharo momoonidino, bu quehe quehe amihai ifico mehesicinimoro momoonidino. Jilli sicuno amihai jeebico miminiyumoro momooni. Amihaiti famooro amihai janaanivivi diitoco mejeevasu.

⁴ Paryi amihai imino mihicajinocoro miguinedino, sita imino iicajinocoro miguiino.

⁵ Amihaiifaño mificu, Cristo Jesu esamaaje iicaubadi iicanoco.

⁶ Miiro diibo Moocaani ifiima icauruubo Moocaanibadi iicanoco gaijiiutii#bo
⁷ uufocovi ficuubo iino iicaurunoco. Jaaboro jeecivominaafi ifibadiro ifico
 miniiyuuhi ifiivovaunofenedi.

⁸ Jaabo miyaminaafi ifibadi iicauboro ifico guinovii miniiyuubo eje-
 naautimaño guiivefaño fuubo. Jaamaño guiive imohobujehallivii gui-
 jevuubo.

⁹ Jaamaño Moocaani diiboco aciuihi janaanici allinoocivii bocico, bu
 fanoohallinoocivii sihidi ejeevano momoco aciubo icano.

¹⁰ Jaamo ufucu Jesu momoco muguubumoro mememuuivequi paryii#cino
 niquejefaño iicamo, jiiinjehallirii iicamo, bu jiiinjeguuiino iicamo icano.

¹¹ Jaamo famooro Jesuco magaaamoro: Jesucristo Mohaivojii#bo, menee-
 qui, Dios Moocaani obocicafetejineguiiha.*

Cristota Jiiinjehallivii Aachicinobadi Iicamo.

¹² Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, amiihaima iicasumi uco: Jii, me-
 neehicabadiro jisumi uco: Jii, monoo tehesino icaruuboco. Amiihaico
 ataajasunofaño mududicamaaje. Amiihai jeebii#co si#cuno miminiyumoro
 iñihicunoguiinoro mihica.

¹³ Miiro Moocaani amiihaico acihicahi iimineheje imogoco. Jaaboro
 amiihaico amusuhicaabo meheetavequi diibo jeebii iimogobadi.

¹⁴ Paryii fanoovaaco imino meheetavo gaiquirarii canifobamaaitimo, bu
 jenaautimo icano.

¹⁵ Amiihaivii miihaiñooba amiihai imitico atyimejitiihi. Jiiiro iimitino ji-
 hovotobadi iicano miyaminaafeenevi Moocaani seemetiro mihica. Amiihai
 diitofeenevi imino mihicanerii mahachicini, meecirii icivono jiiinjehallivii
 aachicinibadi.

¹⁶ Iiivo jii#bogoco masatyonofenedi tolliro uujoho Cristo asaasumi
 imo imo icajii amiihaiti, sicamañovii ijii#beguehicañomaño, bu sicamañovii
 tadyudicamaaje ofootimaño icano.

¹⁷ Bu tafiico guijenisujirahi amiihai miyaavogofeenedi Moocaanico
 mejeecivonoco ifutusujirahi. Jaanerii uujoho imono icahi. Jaanoco paryii
 amiihaima uujoho dugaacuhi.

¹⁸ Amiihai bu tolliro imo imo mihica. Jaamoro uujoho imo imo
 iicanofaño#di mihica.

Timoteo, Epafrodito Icamisico Pablo Agalluuno.

¹⁹ Aivojii#bo Jesu iimogohachijii Timoteoco goovano galluii amiihaico
 imeecitegui. Jaabo amiihaiditii uhuumiibo uco ijii#bogonoco uguubuuboro
 imo imo icaqui.

²⁰ Uuma chahamo saato#ho uujoho eesamaaibadi eesamaaimo, bu cha-
 hamo saato#ho miyanotiro amiihai imino mihicajinoco aivo iimogomo.

²¹ Famooro imeguehicaahi ificoro imino omooninoco. Jaamo imogotimo
 Cristo Jesuguiiha imino omooninoco.

²² Jaanotii amiihairyo magaaajuuhi Timoteo iimihuseque iifusuhicanoco,
 jaabo caanico illi aamusunicibadi uco amusuhicaabo taajasujii#bogoco
 ijii#beguehicaaboco.

²³ Jaaneguiiha millihacho uco omoonijinoco agaajacudi diiboco
 amiihaijaago galluii amiihaico imeecitegui.

²⁴ Jaabadiro bu Aivojii#bo Jesufenedi esicinihi uujoho bu amiihaico
 goovano emeecitejinoco.

* 2:11 (Apocalipsis 5.13-14)

25 Tolliro bu aivo uudi imino monahabo Epafrodito onooboco amihaijaago agalluuno, tadyudicamaajeque, tajibogoco icano uco anahabonihicaaboco amihairyo uco ihamusuqui magalluuhiniboco.

26 Jaabo imogoobo amihaiico aatyimeneque guiraano idaasuvehinibo diibo iguihuvaunoco amihai muguubuhinoti.

27 Miyaano guihuvahinibo guijevehinicuruubo. Jaaruuboco Moocaani idaasuguehinahi, diibocoro icahinitino, tollirehini bu uco. Jino idaasuno icano diibo iguijevehinineri janaanici idaasuno iicajiruneguiha.

28 Jaaneguiha imeguehi diiboco agalluunoco. Jaamo siino diiboco maatyimemere imo imo mihicahi, toonoti uujoho sihidi idaasuno icatibo icaqui.

29 Jaanegui imo imo diiboco magaayici Aivojiboco mimiyaavogonofeenedi monahabo iicamaño. Jaanegui fahijivaro mobocigusuhica diibobadi iicamehejeque.

30 Jaabo Cristoco ejeecivonofañodi iguijeveruubo miyaminaa agaicaaurunoti iiguitimaño uco amusuubo amihai uco mahamusujitirunoti.

3

Miyaano Iticovono Ica.

1 Jaaneguiha tañahabomi Mohaivojiboco mimiyaavogomo, imo imo mihica. Jaamaño uudi gaiquiveechutino sano ivicoro amihaidi acaatinino amihaiico imino ificuuqui.

2 Mehesicini jicumibadi iicamoti, iimitinocoro omoonihicamo iimeehequere iquitihicamo judiomiditi.

3 Jaanoti mihai miyanotiro mojeebifañodi Moocaanico mejeecivehicamo. Jaamaño imo imo mihicahi Cristo Jesuta mihicamaño. Jaamaño moficoro macahacisujitirahi.

4 Uujoho naa tafico acahacisujiruubo, mihaiñooba tajanaanici tonehejeque eetavejirumo chahahi.

5 Miuro uco judiomiooboco tameeheque quiticiumo ifiivuunoti sahuse juugahuseti mifucuci, safucu idino icauboco. Miuro uujoho israelmioobo, Benjamin cuumioobo. Uujoho ifiivuunotiro hebreomioobo, hebreomiotisi seemene. Jaabo uujoho fariseo. Jaamaño judiomio mihaiñooba imino miyaavuguuhi.

6 Jaanohalliti iicaaboro Jesujaagodi iicamoco idaasuno moonihicauhi, tajiba onoobadi imino iicahicaumaño. Jaamaño mihaiñooba uuti milli neehicutihi.

7 Jaano jino uudi iticoni sihidi aivo miyaano iicahicaauruno jisumi uudi sihidi jeevacutuhi Cristomaryo icacuuqui.

8 Jaamaño paryicino fanoovaaco jeevesucuhi, toono janaanici iicanoco Cristo Jesu Tahaivojiboco agaajacumaño. Cristoguinodi paryi fanoovaaco ejeevesucunoco jhohonobadi esicinicuuhi Cristoco agaayiciboro diibomaryo icacuuqui.

9 Moise tajibanofañodi iticovono ifiima icacutibo icaqui. Jilli Moocaani uco igaayiciqui Cristoco imiyaavogonofeenedi. Miuro Moocaani imiyaavogomoco gaayicahi.

10 Uujoho imeguehi Cristoco agaajanoco, bu diibo ubuheeteuno mityama icaqui, tolliro bu diibo idaasuno iicaubadi icaqui, bu diibo iguitiboro iguijevebadi guijevequi,

11 diibo guijevefañoti siino ubuheeteubadi buheetequi icano.

Niquejefaño Efeejimo Jilli Jisumi Icahi.

12 Paryi tonehejevi ifutucuuhi, bu aivo imicuuhi onoonoco imogotih. Jilli gaimicinihifofoobo toonovi ifetequi Cristo Jesu iticoni uco iciumaño.

13 Tañahabomi: Uujoho toonovi imino ifutucuuhi, nootih. Dojicuv iimini-tononoco iimogotiiboro sefaquifetehi tahimega iicanovi ifetequi,

14 nijequevi ifetequi sefano moonih ijaadaco gaayiciqui. Tooneguiiha Moocaani mihaico niquejefaño cuuhuvahi Cristo Jesufaño.

15 Paryi famooro imino mimiyaavugucuumo sabadiro mehesicinicuuhi. Jaanoti siibadiro mehesicinihachijji, Moocaani amihaiico tolliro gaajasuji.

16 Jaanoti oono mihifutucunofaño masi sabadiro quehecuno mihicacuqui.

17 Tañahabomi, jino uujoho icabadiro mihica. Jaamo maatyimemere magaja, ¿naa miijoho imino amihaiico monoobadi icahi?

18 Fahijivaro amihaiico neehicacuhi. Jaarunoco bu siino jino neehi taaboro. Ajashutimo icahi Cristo imohohallivi iguijeveubo jibogoco jihueguemere iicamo. Jaamo ufucu finiji.

19 Jaamo Moocaanico caanivahicatih. Jilli ifi iimogonocoro moonihicamo. Unucufuejirunoco nucufuetimoro: Aivo sihidi mimityahi, noomo. Jilli jiinjehallionocoro esamaaimo icano.

20 Jaanoti naha mihai niqueje cuumiminaa, tahigoti Motaajasuminaafi Aivojibo Jesucristo asaajiboco meteemehicahi.

21 Diibo mihaico mohimiti ifinjino ifico iimino ifiti miniyuji. Jaabo diibo ifi ovosibadi iicaqui, imityari tolli moonijibo paryi jiinjequ eguiinonijino mityari.

4

Aivojibofaño Imo Imo Mihica.

1 Jaaneguiiha agajimo tañahabomi, amihaiico sihidi aivo aatyimeguehicamo, amihai tahimohica, tadyudicamaaje jaada mihicamo, agajimo quehecuno Aivojibofaño mihica.

2 Evodia onooogo, Sintique onooogo icamifeque neehi: Sabadiro miminifoto Aivojibofaño.

3 Bu iijoho tadyudicamaaje nahaboniminaafico neehi: Diitifeque daamusu. Miuro diitife sihidi jenaano dudicamaaiuhi uuma, taajasujibogoco ijibugauboma, tolliro Clemente onoboma, bu saatoho sano uuma ududicamaaiumoma icano. Jaamo momono niquejefaño fiivohaamefaño caatinicinicuuhi.

4 Jaaneguiiha Aivojibofaño imo imo mihica. Siino bu neehi: Imono mihica,

5 famoovaro amihai imihuseque igajaqui. Jaanegui mehesicini, Mo-haivojibo fiitacuhi.

6 Fanoovati idaasvotimoro toonohallivi Moocaanima mihiimaa. Diibocoro midillu. Jaamoro toonohallivi diiboco mihimo.

7 Jaachijji amihaiico Moocaani isajeebico aciji, miyaminaafi eesicini janaanivivi afatocinonoco. Jaano amihai jeebico, bu amihai esamaajeque icano imino teemeji Cristo Jesufaño.

Iminocoro Mehesamaaje.

8 Niinoono jino iijibogono: Tañahabomi, paryi miyaano iicanocoro mehesamaaje: Paryicino minoco obocigusunehejeque, paryicino iticovonehejeque, idicutinehejeque, aivo oovosinehejeque, minoditi imino

unuusunehejeque, paryiicino iiminehejequere mehesamaaje miiinoco acahacisusunehejequere icano.

⁹ Amiihaico iijibeguehicanoco momooni ifusuhicanoco, uujoho eheetavonoco, mahatyimehicano muguubuhicanoco icano. Tollo momoonihachijji Moocaani sajeebiiico aaciiibo amiihaima icaji.

Filipominaa Pabloco AACINO.

¹⁰ Jaanegui Aivojiiibofañodi imo imo icahi uco siino mehesafeteneguiiha: Uco majabajeevecuui, uujoho nootihi. Gaajacuui uco mahamusujiruno nihibamima machahanoco.

¹¹ Ucuujivaachumaño, nootihi. Uuma iicadinomaryo imo imo iicanoco jeevamaaicuui.

¹² Gaajacuui idasuno iicajirunoco, bu sihidi sinehejema iicajirunoco icano. Jeevamaaicuui fanoovavi iicanoco utuvanovi, bu ajebaco ajaabicinovi, sihidi iicanovi, achahanovi icano.

¹³ Fanoovavi jeevamaaicuui Cristo uco mityaco aacimaño.

¹⁴ Jaarunofaño amiihai uco imino momoonihi tahidaasufañodi mihicamaño.

¹⁵ Miiro amiihai Filipino cuumiminaa magaajacuui taajasujibogoco iijibuguubo iticoniunoco. Jaabo Macedoniati ufuusumi idimoro amiihai Filipori iicaja Moocaani iijaminaa tajaa magalluui uco mahamusuno nihibamico tafeenedi Moocaani amiihaico aamusunoco magaayicino jaada.

¹⁶ Miiro uujoho Tesalonicarirehiica icaunaaca amiihai tajaa nihibamico magalluhicauhi;

¹⁷ uuro gaayiciqui icatino, tolliro bu amiihai ufucu toono jaadaco Moocaaniti magaayiciqui.

¹⁸ Jaanoti uujoho iimogono janaaniciivi gaayicicuui. Epafroditoma tajaa magalluuno uudi imino ifutucuui. Jaano uudi Moocaanico ejeecivobadi jeevano. Miiro siicijeminaa Moocaanico afacicineri ejeecivuunoco Moocaani imo imo gaayicuihi. Jaabadi uco mejeecivonoco Moocaani imo imo gaayicihii.

¹⁹ Jaanegui amiihai Cristo Jesuco imiyaavogomoco Moocaani jaafa acihii paryi mucuujiivaachudinoco, diiboma niquejefañoo fanoo ajashutinoo iicamaño.

²⁰ Jaanegui Moocaanico mihimo fahiijiivaro. Fine.

Niino FITACU.

²¹ Jesucristofeenedi tajiiico paryi famoocoro mahaci Moocaanita iicamoco. Paryi monahabomi uuma iicamo amiihaijaago iijico galluui.

²² Tolliro bu iijico galluumo famooro jimañeri Moocaanita iicamo, bu tolliro imi janaanici Roma aivojiiibo Cesar onoobo iijaminaa amiihaijaago iijico galluui.

²³ Jaafa amiihaico Mohaivojiiibo Jesucristo imino moonihi.

COLOSENSES

Colosa Jiinjeri Iicamedi Pablo Acaatinuhaame. Pablo Caatinuhi Colosa Cuumiri Iicaja Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo Moocaani jeeb# iimogobadi Cristo Jesu minisuminaafi, diibo agalluubo eneejiruno. Sano monahabo Timoteoma

² jiihaameque macaatinuhi Colosa cuumiri iicamo Cristoco imiyaavogomo Moocaanita iicamedi. Jaafa Dios Moocaani am#haico imino omoon#boro isajeeb#co achi.

Pablo Moocaanima Iimaahi Miyaavogominaahallivi.

³ Fahiijivaro Moocaanico Mohaivoj#bo Jesucristo Caanico mihimehichi diiboma am#hahallivi mihiimaamoro.

⁴ M#hai am#haiti muguubuhi Cristo Jesuco mimiyaavogonoco, tolliro bu paryi Moocaanita iicamoco magaijinoti icano.

⁵ Jilli am#hai momoonihicahi, am#haidi niquejefano ificuucinoco mo-toomoro. Jaamo am#hai toono eesicinoma mihicahi taajasuj#bogoco muguubuunofano.

⁶ Tobogocoro am#haico ij#buguubogo jino guiraatobogoro ofoobogo fanoojiinjirero guiraatobogoro feehi, oono am#hai Moocaani gaijiti am#haifeenevi ihiimaunoco muguubuuno iicaubadiro. Jaanoco am#hai magaaajauhi toono gaiji miyaano iicaunoco.

⁷ Jaano toonoco am#haico magaij#bo monahabo Epafra onoobo j#buguui. Diibo m#haima ududicamaaiubo. Jaaboma m#hai mihicahi Cristoco jeevesuti#bo ejeecivehicaaboma.

⁸ Diibo m#haico j#beguehi am#haiditi, bu am#hai Moocaani Gaija aamusunofenedi magaijicasinoditi icano.

⁹ Jaama#o m#hai toonoco am#haiditi muguubuhinotiro suufenitimo Moocaanima mihiimaahicahi am#hahallivi, dilluumoro am#haico Moocaani igaajasuqui imino iimogonoco. Jaaboro am#haico fanoovaaco igaajasuqui, bu fanooheedene Moocaaniti asaanoco igaajasuqui icano.

¹⁰ Tolliro bu midilluhicahi jaamo imino mihicahi Aivoj#bota iicamo iicanicibadi fahiijivaro momooni diiboco imo imo omooninoco fanoova imico sihidi eetavomoro. Jaamo imino Moocaanico magaaajahi.

¹¹ Tolliro bu midilluhicahi am#haico sefano imooniqui ihovosi mityari. Jaamo imo imo fanoova icarunoco majaabicahi.

¹² Jaamoroo Moocaanico mihimo m#haico iimibachuuboro ufucu ita iicamoco foovohi aacjinoti niquejefano magaa#icjinohallivi.

¹³ Jaabo Moocaani m#haico taajasucuui icivono mityati. Jaaboro m#haico agaij#bo Illi aivojifano ficuucuubo.

¹⁴ Diibo m#haico taajahunicuuhi mohallivi iguijeveunofano# mohimitico ubuusuboro.

Moocaanima Sajeeb# Mihicacuui Cristo Iguijeveunofenedi.

(Jn 1.3; Heb 1.2)

¹⁵ Moocaani otoovoo bo foovono saauhi jiijehallivi Illi ifiri. Jaabo diibo sahiijitiro iicacuubo, fanoova chahaunaacaro iicacuubo.

¹⁶ Diibofoenedi Moocaani paryi fanoovaaco eetavuui niquejefano iicanehejeque, jiiinjehalliri iicanehejeque icano; #fuvusunehejeque,

bu #fuvusutinehejeque icano. Tolliro bu paryi aivojinoco, paryi guinonehejeque, bu paryi taj#banehejeque, paryi gaijano mityanehejeque icano, paryi diibofoenedi eheetavocafutuuno diibeguiharo.

17 Cristo fanoohimegaviro icacuuhi. Jaabofoenedi paryi fanoova sahigo imino icahi.

18 Jaabadiro buunaji m#hai Moocaani iijaminaa mihicamo. Jaanoti Cristo Moocaani iijaminaa Aivoj#bo inigaibadi iicaabo. Jaabo sefari m#hai mihicahi. Jaabo aivo iticoni guijevafa#oti buheeteuhi fanoova mityahallivi diibo iicauhi.

19 M#iro Dios Moocaani Jaabo achi Jesucristo tolliro bu Dios. Jaaneri Moocaani imo imo icahi iimogobadi iicama#o.

20 Tolliro bu Moocaani imuguuhi Cristofa#odi paryi#icino fanoovaaco sajeeb#i ificunoco, paryi#icino jiinjehalliri icanehejeque, bu paryi#icino niquejefa#o icanehejeque icano. Paryi#icino sajeeb#i fanoovaaco Cristo imohovi itijoho ucuunofa#odi ificucuboro.

21 Iticoni naha am#hai, am#hai jeeb#ifa#odi Moocaaniminaati mihicauhi, iiminotinoco momoni#hicauma#o. Jaarumoco jisumi Moocaani ifimaryo sajeeb#i ficucuuhi,

22 Cristo #daasuno ifiiri iguijeveunofeenedi. Jilli mooniubo diiboco am#haico diibo imefeenevi ihifusuqui iimibachuuboro m#hinivatimoco, imitibama chahamoco icano.

23 Jaaneguiiha quehecuno mihica miyaavogofa#o faicuvano mabacoocovamoro taajasuj#bogoco mimiyaavuguunofeenedi mehesicininoti buhigovi minifototimo. Jaabogo j#ibogocafetehi paryi fanoojiinijeri. Jaabogoco uujoho Pablo amusuhi ij#bogoo#o.

*Pablo Moocaani Iijano Jee#ivominaafti Ficucafetehi.
(Ef 3.1-11)*

24 Jaabo jisumi am#haihalliti #daasuno omooniruneri imo imo icahi. Jaama#o jilliti #futusuuboro fee#i tafivi, oono Moocaani iijaminaaguiiha Cristo dudicamaajeque eheetavoma#o #daasuno iicanofeenedi.

25 Jaama#o uujoho Moocaani iija jee#ivominaafti icahi am#haico imino mooni#qui Moocaani uco ataj#bauma#o, bu tolliro paryi jiinjeminaco imino Moocaani j#ibogoco j#ibeguequi icano.

26 Tolliro bu aivo si#ijetiro agaajaratino, paryi si#ijeminaadi toovono iicanoco gaajasuqui. Jaanoco bu Moocaani ita iicamoco gaajasucuuhi.

27 Diitoco naha Moocaani imeguehi agaajasunoco ihovosi busumijeque, toono agaajaratino#o iicanoco judiomi iicatimedi. Jaano toono agaajaratino Cristo am#haifa#o iicano. Jaabo diibo imino niquejefa#o mihicajinoco mehesicin#ibo.

28 Jaama#o m#hai Cristoti m#j#beguehicahi, bu famoovaaco mafaj#nihicahi. Famoovaaco magaajasuhicahi imino igaa#ajui. Jaamo famooro imino Cristofa#odi ijusi#qui.

29 Tooneguiiha uujoho sefano ejenaauuboro Cristo uco mityaco aacinofeenedi dudicamaahicahi.

2

1 Jaanegui imeguehi magaajanoco sefano am#haihalliti omoonicasinoco, bu tolliro Laodicea cuumiri iicamohalliti, bu paryi uco tahimeque aatyimetimohalliti icano.

² Imeguehi amiihai diito jeebiiinoco mequehecucusunoco sano gaijifaño iminifotomoro paryicino gaajaco igaayiciqui. Jaamoro imino Cristoco igaa-jaqui diibo Moocaani iiji; gaajaratino iicauboco. Jaarunofaño jisumi diiboco magajacuui.

³ Miiro diibofaño paryi gaaja, bu gaajaci icaneheje busumije paryi ficucinicuui.

⁴ Jilli amiihaico neehi miiijoho amiihaico ihiimaari bañitimo iicaqui.

⁵ Amiihaiti tehesino icaruubo tahesamaajeri amiihaifeenevi iicajirubadi icahi. Jaaboro imo imo icahi amiihai sabadiro mihicamoro quehecuno Cristoco mimiyaavogonofaño mihicanoco agaajaaboro.

⁶ Jaanegui Jesucristoco amiihai jeebii aivojiiiboti magaayicuihi. Jaanegui-iha jisumi sano diiboma mihica,

⁷ diibofañodi amiihai ifiico quehecuno mabacoonimoro mificu, sefano amiihai miyaavogoma oono amiihaico ijiiibuguubadi, fahiijiivaro Moocaanico imomoro.

Cristofañodi Bohono Ifima Mihicano.

⁸ Jeedi mehesicini. Amiihaico sita sicamañejejeque onoomoro abañinoco miyaano menedino diito Cristofañodi icatihi. Jilli miyaminaa jeevamaaje-queere sivamo, miyaminaa ejeecivefinocoro sivamo icano.

⁹ Jaanoti Moocaani Dios. Jaabo achi Cristo, tolliro bu Dios.

¹⁰ Jaamaño amiihai paryi fanoomaryo mihicahi diiboma mihicamaño. Diiboguiinovi icano paryi tajiiibaneheje, gaijano mityaneheje icano.

¹¹ Jaabadiro bu amiihai miquiticicafutuuihi. Jaaruno ifiico iquiticifibadi icatino, jilli amiihai ifi iimogonoti mataajacuuneri. Jino naha Cristoti asaano quitiici.

¹² Miiro miniticafontoneri amiihai sano Cristoma micihacafetehi. Jaamoro bu sano diiboma mubuheetesucafetehi, Moocaani mitya diibo guijevefañoti siino ubuheetesuunoco mimiyaavogomaño.

¹³ Iticoni naha amiihai muchuumucuuihi amiihai jeebiiifañodi amiihai imitiri, bu miquiticiniutimaño icano. Jaarumoco jisumi Moocaani fiivoco acicuuihi sano amiihaico Cristoma, paryi amiihai imitico ubuusuuboro.

¹⁴ Moocaani paryi mohallivi jaaducuuihi. Miihaico mohimitico eneehi-caunoco finisucuubo imohovi etetecuuneri.

¹⁵ Miiro Cristo imohovi iguijeveuneri paryi guinonicuuihi tajiiibanoco, gaijano mityanoco icano miyaminaa imefeenevi guinoniuihi. Jaanoco icivojaaniuboro satyuboo imohovi iguijeveuneri toonoco iguiinoniuboro.

Niquejeonehejequere Miguiino.

¹⁶ Jaaneguiiha miihaiiiooba amiihaico mamachunoti, mahadunoti icano amiihaico dejecudimo, bu tolliro bohono nihibaa iinuusumi jiiibaimonoco meheetavonoditi, bu jaguisifucujediti icano amiihaico dejecudimo.

¹⁷ Toneheje jilli asaaujino ijino iicauno. Jaanoti naha miyaabo iicaabo Cristo.

¹⁸ Jaanegui mehesicini, oono saatoho siicujeebiiimobadi iicahicarumo Moocaani toomominaacoro ejeecivehicamo, amiihaico ufucu ajaadunoco magaayicijirunoco icisutimo icadino. Diito jilli aatyimetinehejeque omoonimoro: Aivo sihidi jejeevahi, noomoro quehequimaaihicamo, jilli sicamañocoro ifiitiro tolli jeevanobadi eesamaaimoro.

¹⁹ Jaamo diito, Cristo monigaibadi iicaaboma gataacinithi. Jaanoti miihai Cristo ifibadi mihicamoco diibo aamusuuboro ujusisubadi ficuubo, Moocaani esamaaje onobadi icano.

²⁰ Jaanoti naha amiihai sano Cristoma miguijevecuumoro sinehejequere miyaminaa esamaajeque momoonicuutih. Jaamaño ¿collhi jaamo jiiijeminaa agaajatimobadi mihichahahi, jiiijeoneheje atajjibanoguiinovi miminifotomoro?

²¹ Oono:

Jinooco dudicidino, toonoco machudino, dihusefaño gaayicidino, onoonehejequere momoonimo.

²² Paryi toneheje jilli miyaminaa tajjbanehejere. Jaano paryi finijino itajjba omoonihicanehejema.

²³ Jaaneheje aivo gaajama iicanehejebadi jeevajirahi, sihidi ejeevano iijicoro atajjbamaño sicujeebii icanehejequere, sihidi jeevanehejeri ifiinoco omooninehejequere. Jaaruneri mofi iimogonehejeque miguiinonijitirahi.

3

¹ Jaanegui amiihai Cristoma sano mubuheetehinicumoo miguiino niquejefañoonocoro, oono Cristo Moocaani miyanaagueneri igiciniohigonehejequere.

² Jiiijeonehejequere esamaaitimo niquejeonehejequere mehesamaaje.

³ Miiro amiihaima sano Cristo miguijevehinicuui. Jaamaño jisumi amiihai ifi diiboma sano Moocanifaño fataniicinicuui.

⁴ Jaabo Cristoro jino miihai mihicano ifi. Jaamaño diibo ubuhugaavusumi amiihai sano diiboma bu mubuhugaaveji. Jaamo diibo ovosiihaivojifaño mihicaji.

Edeehifi, Bohono Ifi Icano.

⁵ Jaaneguiiha jiiijeono amiihai ififaño iicanehejeque miguijeni. Miihaifnooba buhigueejedi amiihai taabami iicatimehejema mihicadino, bu tolliro didicunehejeque momoonidino, fanoovaaco iimeguehicanehejeque, iimitino imogonehejeque icano momoonidino. Fanoovaaco saatohoro mujuvihicidino toono jihovo caanimi jeevivobadiro jeevahi.

⁶ Tonehejehalliti nihicuneri idasuno Moocaani omoonino saahi, paryi diibo onoonoco: Jii, onootimohallivi.

⁷ Tonehejeque amiihai paryi momoonihicauhi edeehifiima mihicausumi.

⁸ Jaarumo paryi jinehejeque jisumi mejeevesucu. Sifiratedino, icajisunehejeque mifinisui, bu imitinoco momoonidino, sitaaco aivono noojohoco, didicuno iimaaneheje amiihai iijiti ihiinejirunehejeque icano mifinisui.

⁹ Fahigovavi mabañicasidino. Amiihai edeehifiico, bu iticoni momoonihicaunehejeque icano mejeevesucuunoco siino momoonicuudino.

¹⁰ Bohono ififaño mijicafutucuuno janaanicivi imitonoro ifeequi miyaabo Moocaani toonoco eheetavuubo ifi iicabadi. Jaamo imino diiboco magaa-janovi mihifetehi.

¹¹ Diibofaño chahano diito griegomi, diito judiomi, diito iquiticinimo, bu iquiticinimito, siijiinijeoto, bajiminaa, jijovoto, bu sajeebii iicamo icano oononeheje. Jilli paryicino fanoovaro Cristo. Jaabo paryi famoovafañoro icahi.

¹² Amiihaico Moocaani gaijhi diibotaro miicaqui amiihaico icicumoo. Jaaneguiiha idasugo mityanofaño mihica, imihusema, famooguiinoviro iicasunoma mihica, sicujeebii omooninoma, bu fanoova jaabicima icano.

¹³ Jaamoro sabadiro fahigovavi majaabicicasi, fahigovavi amiihai jibacasico mihimibachucasi. Jaanoti bu saatoho sitaama imitino iicahachijii oono Cristo amiihai imitico iimibachucubadiro mihimibachucasi.

14 Fanoohalliviro aivo gajjima mihica. Toono paryi fanoovaaco sahi agataacunoro imino fanoovaaco #futusunoo.

15 Jaaneguiiha jaafa amiihai jeeb#noco Moocaani isajeeb#iri ticuvusuhi. Tooneguiiha amiihaico cuuhuvaubo saafi ifit#iro miicaqui. Jaamo diiboco mihimehcamoti mihica.

16 Tolliro bu jaafa Cristo j#bogo amiihai jeeb#noco paryi imino gahafusuhi. Jaaneri fahigovavi mij#bogocasi, bu fanoogaajari fahigovavi mequehecucusucasi. Tolliro bu Moocaanico iimono masinoco mamasiva, bu Cristo masinoco mamasiva, fanoova Moocaaniguiiha iicano masinoco, diiboco amiihai jeeb#fa#odi imomoro mamasiva.

17 Paryi fanoovaaco monoonehejeque, meheetavonehejeque icano momooni Aivoj#bo Jesu momofenedi, diibofenedi fanoovahalliv# Moocaanico imomoro.

Cristota Jill# Iyotoma Iicano.

18 Gaigoomi amiihai tajemi iijiguiinov# miminifoto. Jill# moon# Aivoj#bo Cristoco imiyaavogomo tolli icafih#.

19 Jaabadiro bu amiihai gaifimi amiihai taabamico magaj#i. Jaamoro diitoma mis#firatedino.

20 Jaabadiro bu amiihai seeme amiihai caanimi, seej#mi icano ataj#banoco: Jii, monoo. Toono mohaivoj#boco imo imo omoonino.

21 Caanimi amiihai seemeque mis#firatusudino, diito ifico mejeevesudino.

22 Jaabadiro amiihai jeecivom#naa amiihai aivoj#toco fanoovavi: Jii, monoo, j#jehalliv# mihicanohachuta diitoma imino mihicaquiro. Diito ih#finicisumiro icatino, jilli miya jeeb#ri Moocaanico m#h#cugomoro.

23 Paryi fanoovaaco momoon#noco imo imo momooni Aivoj#bo Jesuco mejeecivonicibadi, miyam#naaco mihican#ibadi icatino.

24 Amiihairyo magaa#acuhi toono jaadabadi iicano Aivoj#bo ibusum#jeque amiihaico aac#jnoco. M#ro amiihai Cristoco mejeeciveh#icahi amiihai miya Aivoj#bo iicaaboco.

25 Jaabadiro bu iimit#noco omoon#h#caabo toono jaadaco gaay#ciji. M#ro Moocaani miyam#naaco dugaacutihi ijeevadisahaje.

4

1 Jaabadiro bu amiihai aivoj#to, amiihai jeecivom#naaco imihuseme omoon#badi, imino momooni. Mehesafoto tolliro bu amiihai, amiihai Aivoj#bo niquejefa#o iicaaboma mih#cahi.

2 Suuffenitimo Moocaanima mihiimaa imino mehes#c#nimoro, bu Moocaanico fanoovahalliv# imomoro mihica icano.

3 Tolliro bu m#h#ihalliv# Moocaanima mihiimaa, Aivoj#bo m#haico aamusunofenedi taajasuj#bogoco mij#b#eguequi, Cristo j#bogo agaajarautinoti mij#b#eguequi icano. M#ro tobogohall#ti jino uujoho c#vojafa#o icahi.

4 Jaanohalliv# Moocaanima mihiimaa imino foovono uujoho toonoco gaaj#suqui omoon#j#badi.

5 Quehecuno mihica miyaavogom#naa iicatimoma sicama#ov# ifafucuvaaco mafat#usudino.

6 Fahij#varo imino mihiimaahica imo imo. Imino magaa#ja sitaaco mihimusuh#c#ajnoco.

Niino Iimaa.

⁷ Magaij#bo monahabo Tiquico onoobo m#haico jeevesut#bo aamusuhi-caabo, bu uuma sano Aivoj#boco ejeecivehicaabo, am#haico pary# uuti imino j#begueji.

⁸ Tooneguiiha am#haijaago diiboco galluui am#haico jilli mihicahi ineequi, bu am#haico iquehecutusuqui icanouno mihica miyaavogomi.

⁹ Tolliro bu diiboma foobo magaij#bo m#haicoro ejeevesuhicat#bo monahabo Onesimo diibo am#haiti saafi iicaabo. Diitisi am#haico j#begueji pary# juu iicanoco.

¹⁰ Tacivojati uco anahabon#bo Aristaco onoobo am#haijaago iijico galluui, tolliro bu Marco Bernabe nahabo icoomoobo achi am#haijaa iijico galluui. Diibo am#haico j#beguehicaabo. Jaabo am#haico abaatohachij# diiboco imino magaayici.

¹¹ Tolliro bu Justo onooboco bu Jesu eneehicaabo iijico am#haijaago galluui. Jito idimoro judiomiti imiyaavugucuumoti Moocaani aivoj#guiha uuma sano ududicamaaimo. Jaamofenedi uujoho tafico jacusucafetehi.

¹² Tolliro bu Cristo jeecivominaafi Epafra onoobo am#haijaago iijico galluui, diibo, bu saafi am#haioobo iicaabo. Diibo fahijivaro sihidi am#haihallivi Moocaanico dilluhicahi diiboma ihuimaaboro. Jaamo am#hai quehecuno mihicamoro aivo imino am#hai jeeb#ico miminiyui Moocaani imogonocoro meheetavejinojaagoviro.

¹³ Uujoho imino gaajahi Epafra am#haiditi ifico niji niji omoonihicanoco, bu tolliro Laodicea cuumiri iicamediti, bu Hierapoli cuumiri iicamediti icano iicahicanoco.

¹⁴ Tolliro bu magaij#bo taabuminaafi Lucas iijico am#haijaa galluui, tolliro bu Demas onoobo icano.

¹⁵ Tolliro bu monahabomi Laodiceari iicamoco taajico mahaci. Tolliro bu Ninfa onoogoco taajico mahaci, bu tolliro diigo ijafa#o iigaivehicamoco icano.

¹⁶ Jaamoro jihaameque am#haifeenevi memecidi magallu, bu tolliro Laodiceari iicaja Moocaani ijafa#o imeeciui. Tolliro bu am#hai memecii uujoho Laodicea iicamedi acaatinicuuhaameque.

¹⁷ Bu jinooco mij#bogo Arquipo onooboco: Meeci, jaaboro imo dihi#futusu Aivoj#bo ico diibo jeecivo dudicamaajeque aacihininoco.

¹⁸ Uujoho Pablo jino ico idillunocoro, caatinihi jino tahuseri. Uco mehesafotomoro Moocaanima mihiimaa jino civojaminaafiti iicanohallivi. Jaafa am#haico Moocaani imino moonihi.

1 TESALONICENSES

Pablo Inahaboni minaama Caatinihi Moocaani Iijaminaadi.

1 Uujoho Pablo, Silvano, Timoteo icamisima caatinihi jihaameque monahabomi Tesalonica cuumivi iicajahaje Moocaani iijaminaadi. Moocaani, Aivojibo Jesucristo icamisima sano agataacinimedi. Jaamo amihai Moocaani, Aivojibo Jesucristo icamisi iiminoco aacinoma, sajeebima icano mihica.

Tesalonicaminaa Miyaavogoco Agaajasuhicauno.

2 Fahiiivaro mihai Moocaanico graciaco mahacihicahi paryi amihaihallivi Moocaanima mihimaasumi.

3 Mehesafetehicahi suufenitimo Moocaani imefeenevi guiraano amihai miyaavogofeenedi mududicamaahicano, sihidi amihai gajifañodi mejeecivehicahi, amihai Aivojibo Jesucristoco mehesicinihicano quehecuno iicaneguiiha.

4 Tañahabomi, Moocaani amihai gajihai. Jaamaño diibo amihai icuboro ificuunoco mihai magaajahi,

5 amihai taajasujibogoco mijibuguusumi ticovohijiri mijibuguutihai, Moocaani Gaija mityari. Tobogo miyaano iicanoco imino magaajamoro mijibuguuhi. Amihairyo magaajahi amihai feenevi mihai imino mihicaunoco, amihai imino miicaqui.

6 Jaamo amihai, mihaiti, Aivojibo Jesucristoti icano magaajauhi. Jaamoro mihai badiro mihicahi. Jaamoro tobogoco magaayiciuhi imo imo amihai Moocaani Gaija aaciuneri, idasuno sihidi mihicaurunofenedi.

7 Amihaiti paryi imiyaavugucuumo Macedonia jinijeminaa, Acaya jinijeminaa icamo igajaqui.

8 Jiliti amihai magaajasuhi Aivojibo Jesu jibogoco. Macedonia, Acaya icano jinijeviro icatino. Tolliro fahigova jinijeminaa gaajacuuhi, amihai Moocaanico mimiyaavogonoco. Jaamaño mihai diitoco milli munuucujitirahi.

9 Diitoro mihai sahitiro jibeguehicacuuhi, mihai amihaijaago mihigutumoco imino magaayiciunoco, bu tolliro amihai jinitaco mejeecivehicaunoco mejeevesuumoro Moocaani iicaabo miyaabocoro mejeecivequi diibojaagovi miminifutumoco,

10 tolliro bu jibeguehicamo amihai, Jesu niquejefañoti asaajiboco mootomonoco. Jaabo Jesu Moocaani Achi. Jaaboco, Moocaani iguijevecuuboco siino buheetesuhi. Jaabo diibo Jesu mihai taajasuji idasuno mihicajirunoti.

2

Pablo Tesalonica Cuumivi Ududicamaahinino.

1 Tañahabomi, amihairyo magaajahi, amihai mabaajeunoco sicamañovi icautinoco.

2 Iticoni Filipino cuumivi mihai: Imitino, unuumoro idasuno mooniurumo amihairyo magaajacuno. Jaarunofaño mihai Moocaani amusuhi itaajasujibogoco amihai iguitimoro mijibeguequi sihidi jeevarunofenedi.

3 Tobogoco sicamañodi mijibuguutihai imitino momoni qui icautino, bu mabañiqui icautino.

⁴ Iticoni Moocaani miihaico inisuuboro aciubo tajiibaubo fiivo jiiibogoco. Jaabadi miihai mijiiibeguehicahi. Jilli miyaminaaco imo imo mihicasuqui icatino Moocaanico imo imo mihicasuqui mojeebiiinoco agaajaciiboco.

⁵ Amiihairyo magaaajuuno miihai amiihaico mabañamaahicautihi oovosiinoono ihimaaneri. Jilli nihibamicoro amiihaiti mihiciqui icahicautino. Jaamoco Moocaani gaajahi.

⁶ Tolliro bu miyaminaa miihaico obocigonoco miguinotihi amiihaiditi, bu sitaaditi icano. Miihaico Cristo agalluumoco amiihai mobociguejiruno icarunaaca,

⁷ jilli amiihaico miihairyo icigusuno momooniuhi gaigo iseemegayimico otomonibadi.

⁸ Sihidi amiihaico magaijimaño Moocaani jiiibogocoro mahacitihi, tolliro bu amiihaihallivi mofico mahacijirahi sita iguijeniqui, amiihaico sihidi magaijicumaño.

⁹ Tañahabomi, amiihairyo magaaajuuhi miihai dudicamaajeque sihidi jeevarunofaño; fucu, bu cuuje icano mududicamaahicauhi toono sefati miicaqui, amiihaiñoco mudumiticiqui icatino Moocaani iijico amiihaico mijiiibeguehicaunohachuta.

¹⁰ Jaanoco amiihai magaajahi, bu tolliro Moocaani gaajahi, amiihai mimiyaavogomofeenevi mojeebii imino iicaunoco imino momoonihicauhi, miihaiñoba miihaiti: Imitino, nootimo iicaqui.

¹¹ Tolliro bu magaajahi amiihaico saafisari mafajiihicauhi, majacusuhi-cauhi icano caani iseemeque iicanibadi.

¹² Amiihaico meneehicauhi imino miicaqui Moocaanita iicamo iicanibadi. Jaabo amiihaico cuuhuvahi diibo bociguino ihaivojifaño miicaqui.

¹³ Jaamaño jilliti miihai fahiijivaro Moocaanico graciaco mahacihicahi amiihai Moocaani iijico miihaiditi muguubuusumi magaaayiciuhi miyabogo Moocaani jiiibogoco; miyaminaatiobogobadiro icatino. Jaabogo amiihai miyaavogominaafeeneri sihidi ejeevanoco eetavehicauhi.

¹⁴ Monahabomi, amiihai yotoro amiihaico idaasuno moonihi. Moocaani iijaamo Judeari iicajahajeminaa Cristota iicaubadi mihicahi. Diitoco tolliro iyotoro judiomi idaasuno mooniuhi.

¹⁵ Diito judiomi, Mohaivojiiibo Jesuco guijeniuhi. Tobadiro bu iticoni Moocaani iimaaminaa iicaurumoco guijeniumo. Jaamoro miihaico buhigovi gañimo. Moocaanidi imino moonitimo. Jaamoro paryicino miyaminaaco jiiheveve.

¹⁶ Jaarumo bu judiomi iicatimoco itaajaqui mijiiibeguejirunaaca imeguehicitimo. Jilliti janaaniviro imitico guiraatusumo. Jaamaño jisumi imino Moocaani ñihicuno omoonijino gasecui diitohallivi.

Pablo Tesalonicaminaaco Abaatonoco Siino Imeguehi.

¹⁷ Tañahabomi, amiihaiti sihigovi miminifutusumi, amiihaico fafucuaaciviro mahatymetirumo mojeebiiifañodi amiihaico mehesisinihicahi. Tolliro bu sihidi mihimeguehi amiihaico mabaatonoco.

¹⁸ Jaamoro mefeeguehicarahi, fiiva foova uujoho Pablo, fiiva foova feequi moonihicaurahi. Jaarunofaño iji miihaico casivusuhicahi.

¹⁹ ¿Nacu cono miihai esicini, cono miihai imo ica? ¿Toono jinejeti nacu miihai imo imo mihicahi? Fine toono, Mohaivojiiibo Jesucristo asaabo imefeenevi amiihai mihicajineguiiha miihai imo imo mihicahi.

²⁰ Amiihaiti miihai macahacisucafeteji, imo imo mihicaji.

3

1 Jaamo ami#hai mihicanoco magaaajagonoco majaabiciicutimoro Ate-naviro mifitafetehi.

2 Jaamoro monahabo Timoteocoro ami#haijaago magalluui Moocaani jee#vomi#naafi iicamaño, bu mohamusumi#naafi Jesucristo j#bogoco mij#bogonoco meheetavehicamañovi. Jaabo ami#haico afaj#n#boro iquehecatusuqui ami#hai miyaavogoco.

3 Jilli iicanoti saatohoba Moocaani ijico jeevesutimo iicaqui, ami#hairyo magajahi tolli iicanehejeri #daasuno mihicanoco.

4 Jaanoti ami#haima mihicausumi mij#bugucuuhi #daasuno mihicajinoco, jaabadi icauno magaaajacubadi.

5 Jaarunaaca jaabiciicuti#i uujoho galluui ami#haico idilluqui, ami#hai miyaavogoti gaajaqui, i#i ami#haico iimitinofaño aga#n#sujirunoco igui#boro. Jaanoti mi#hai ducicamaaje sicamañovi iicajirunegui#ha.

6 Jaarunaaca Timoteo ami#haijaagoti uhuumiubo mi#haico imino ami#hai miyaavogo iicaunoti mi#haico j#buguui, tolliro bu ami#hai gaijiti icano. Tolliro bu mi#haico magai#moro mehesafetehicano mahaty#meguehicanoco icanoti. Tolliro bu mi#hai ami#haico mihicabadiro.

7 Tañahabomi, tobogoti mi#hai, iminootino #daasuno mihichicaurumo imo imo miminifutuui ami#hai miyaavogo imino iicanoti.

8 Jaamaño mi#hai bohono ifiima mihicabadi mihicahi ami#hai Aivoj#bofañodi sefano mihichachij#i.

9 Jaamo mi#hai sihidi janaanici graciao Moocaanico mahaciji ami#haihallivi, ami#haiditi Moocaani imefeenevi sihidi imo imo mihicanegui#ha.

10 Fahijivaro suufenitimo Moocaanima iimaamoro mihichicahi mi#haico ami#haico ihaty#mesuqui. Ami#haico imino mihifutusuqui ami#hai miyaavogo imino #fototinoco.

11 Mihimeguehi Moocaani, Mohaivoj#bo Jesucristo icano aamusunoco, ami#haico mabaatequi.

12 Jaabo Aivoj#bo ami#hai gaijico iguiraatusuqui. Jaamo magaij#casihi fahigova jino mi#hai ami#haico mihicabadi.

13 Ami#hai jee#noco diibo quehecuno ijeevadi ificuqui Moocaani imefeenevi iimitinobama icatino iicaqui, ufucu Aivoj#bo Jesucristo asaasumi famooro diibotama iicaqui.

4

Moocaanico Imo Imo Moomonino.

1 Tañahabomi, tonegui#ha ami#haico monoomoro mataj#bahicahi Aivoj#bo Jesufañodi. Imino mihicamoro Moocaanico imo imo moomoniqui ami#haico mij#beguehicabadiro ami#hai moomonihicaqui janaanici.

2 Ami#hairyo magaaajacuuhi ami#haico Aivoj#bo Jesu onobadi mij#beguehicanoco.

3 Moocaani imeguehi ami#hai ifiinoco diibojaagoviro miminiiyumoro saatohoba buhigueejedi gaigoomima icacuumo mihicanoco.

4 Tolliro bu famooro ami#hai taabamima iminoro mihicamoro magaij#qui.

5 Sihidi aivo iimitinoco mihimogomoro icatino, siicumije miyam#naa Moocaanico agaajatimo iicanicabadi icatino.

6 Mehesicini, mi#haiñooba ami#hai nahaboco imitino moomonidino, toonohalliti Aivoj#bo Jesucristo aivono aam#jirahi ami#haico meneehicabadi.

7 Moocaani miihaico imitigui cuuhvatih, imino mihicaquiro cuuhu-vaabo.

8 Jibogoco agaayicigotibo miyaminaafico guubutiibo icatih jilliro Moocaanico guubutiibo. Jaabo Moocaani miihaico Igaajaco aaciuboco guubutih.

9 Jaanoti amiihai nahabomima magaijicasiq, amiihaidi caatinitih; amiihairyo Moocaaniti magaijicasinoco magaajacuuneguiha.

10 Jaamoro tolli momoonihicahi famoomaryo monahabomima Macedonia jiiijeri iicamoma. Jaarunofaño monohabomi, amiihaico meneehi: Janaaniciviro amiihai imihuseque miguiraatuso.

11 Jaamoro sajeebii mihicamoro amiihai dudicamaajeeneriro mihica amiihairyo dudicamaaimoro mihica amiihaico munuubadi.

12 Jaamo Moocaanico imiyaavogotimo amiihaico imityaguequi, bu amiihai jinejebati cuujivaachutimo mihicahi.

Aivojiiibo Asaajino.

13 Monahabomi, iguijevecumo mii iicajinoco gaajatimo iicanicibadi mihicadino. Jaamo idaasuvotimo miicaqui saatoho Cristoma niqnejefaño iicajinoco eesicinitimo iicanicibadi icatimo mihicahi.

14 Jesu iguijeveubo siino ubuheeteunoco mimiyaavogobadiro, bu diitoco Moocaani buheetesuhi Jesuco iicaubadiro diiboco imiyaavogomoro iguijeveumoco.

15 Jilli iicanegui amiihaico meneehi Aivojiiibo jiiibogo onoobadi: Miihai jino Aivojiiibo asaajinohachuta guijevetimo mihicajimo, iguijevihinicuumoco misiguejitihi.

16 Aivojiiibo Jesu ticoniji niqnejefañoti iniitoobo imitya iijima. Jaasumi Moocaani toomominaa aivojiiibo mityano sahagueji. Moocaani miriicuco iguisinofeenedi niitejiibo. Jaasumi Jesucristoco imiyaavuumoro iguijevecinimo ticoniji siino ubuheeteme.

17 Jaasumi miihai miguijevetimo jiiijehalliri mihicamo sano diitoma magaiiiveji aimuufaifenedi Aivojiiibo Jesuma mahatyimecasiq, caamovi. Jaamo tolli fahiijivaro diiboma mihicacuui.

18 Jaanegui fahigovavi mequehecusuquimaje jinofeenedi.

5

1 Tañahabomi, jaanoti diibo asaajisumiti ifafucu oovoti icano amiihaico caatinitih.

2 Amiihairyo imino magaajacuui, Aivojiiibo asaajifucu gaseji imimañobati fucu nanivaminaafi agasenicibadi.

3 Jaasumi miyaminaa sajeebii mihicahi, imino mihicahi nuurunaaca diitohallivi imimañobati aivo gaseji, gaigo iseemevacuui aivonicibadi, aivo ifinisujinoti taajajitimo.

4 Jaanoti tañahabomi, amiihai gaajatimo mihicatih. Jaamaño amiihaivi tufucu nanivaminaafi iicanicibadi iicafucu gasejitihi iiguitusuqui.

5 Jaamo paryi amiihai magaajacumo cuuje eseseenefaño mihigobadi mihicacuumo. Miihai fucu icivonofaño mihicacutih.

6 Jaanegui saatoho miyaanoco agaajatimobadi micigadino imino esicinimoro motoomo.

7 Jaanoti icigamo fucu cigahi, tolliro iguiriicavomo fucu guiriicavehi.

8 Jaanoti miihai Cristoco magaayicuumo imino mehesiciniihi miyaavogo, gaiji icaneri mofico mofoboocihi, amocasiminaafi jigaiño meehuri ifico

ofoboocinicibadi. Tolliro mataajajinoco mehesicinineri, monigainoco mofoboocihi amocasiminaafi jigaiño nijegari iinigaico ofoboocinicibadi.

⁹ Moocaani mihaico idaasuno imooniqui ficuutih jilli Mohaivojibo Jesucristofañodi mataajaquiro ficuubo.

¹⁰ Diiboro Jesucristo mohallivi guijeveuhi diibomaryo miicaqui mubuherumo, miguijeveuurumo icano.

¹¹ Jaanegui mesefaquifoto. Jaamoro fahigovavi mequehecusucasi toono mihicabadi.

Pablo Inahabomico Fajinihi.

¹² Tafiabomni, amhaico meneehi: Jaamo amhaifaño ududicamaaimoro amhaico Aivojibo Jesufañodi ijbogomoro afajinimoco mobocigusu.

¹³ Jaamoro diitoco mihimogomoro guiraano magaiji toono dudicamaajeminaa iicamaño. Jaamoro sajeebi fahigovavi mihica.

¹⁴ Tafiabomni, tolliro bu amhaico meneehi: Mafago ududicamaainoco iimogotimoco, bu tolliro imiyaavogoti iniinovamoco mequehecususu iniinovafimoco mahamusu fanoovaaco jaabicimoro famoomaryo mihica.

¹⁵ Mehesicini saatohoba mhaifnoobaco imitino omoonimoco, bu imitino moonidimo. Tolliro moonitimoro iminoro mihica fahigovavi, bu famoovaryo icano.

¹⁶ Fahijivaro imo imo mihicahica.

¹⁷ Fahijivaro Moocaanima iimaamoro mihicahica.

¹⁸ Fanoohalliviro graciaco acimoro jilli Moocaani iimogono amhaiditi Cristo Jesufañodi.

¹⁹ Moocaani Gajjaco mojeebifañoti miguihanisudino.

²⁰ Moocaani Gajjari Moocaani iimaaminaa ijbogonoco mitisuguedino.

²¹ Fanoonisuco iimino magajamoro iiminocoro jeevesutimo toonoma mihica.

²² Paryi iiminotinoti amhai ifico magaihuini.

²³ Diiboro Moocaani sajeebi iicaabo amhai ifico imino ijeevadi ificuqui, paryi amhai ifico amhai jeebico, amhai gajjaco icano mihinivatino ificuqui Mohaivojibo Jesucristo asaajino imega.

²⁴ Jeevesutatibo amhaico ucuuhuvaabo. Jaabo minoco banisutatibo jilli mooniji onoonoco.

Niino Iimaa.

²⁵ Monahabomni, Moocaanima mohallivi fahijivaro mihiimaahica.

²⁶ Moojico mahaci paryi monahabomico imino iijiri.

²⁷ Amhaico tajibahi Mohaivojibo mityari. Jaamo jihaameque paryi monahabomidi mihiimaasuhi.

²⁸ Mohaivojibo Jesucristo jaafa amhaico imino teemehi.

2 TESALONICENSES

Pablo Inahaboni minaama Moocaani Ijaminaadi Caatiniuhi.

¹ Uujoho Pablo, Silvano, Timoteo icamo Moocaani ijaminaa Tesalonicari icamedi macaatinihí Moocaani, Aivojübo Jesucristo icamisifeenedi.

² Jaamo amühai imino mihica, sajeebüma mihica icano Dios Moocaani, Aivojübo Jesucristo icamisifeenedi.

Moocaani Dugaacuji Imiti minaaco Cristo Asaadi.

³ Monahabomi, amühaihallivi mühai fahijüvaro Moocaanico graciaco machihicaji imino aivo jilli momoonino amühaihallivi amühai miyaavogo iguiraatomaño, tolliro fahigova magajicasino fahijüvaro janaanici iguiraatomaño.

⁴ Jaamaño mühairyo imo imo amühaiditi mihiimaahicahi Moocaani ijanofaño amühai, amühai idasuno mihicarunofañodi majaabicimoro mimiyaaveguehicamaño.

⁵ Jilliti amühai magaajasuhi Moocaani iminoro udugaacunoco. Jaamaño amühai diibo aivojüma mefejinoma mihicahi toonohalliti idasuno mihicamaño.

⁶ Jaano amühaico idasuno omoonimoco Moocaani idasuno mooniji.

⁷ Jaamo mühaima amühaico sano jaguisisüjiibo idasuno mihichicamoco ufucu Aivojübo Jesu niquejefañoti imitya toomominaama asaadi.

⁸ Jaabo cüjigaiguihuma saajüibo idasuno imooniqui Moocaanico agaa-jatimoco, Mohaivojübo Jesucristo taajasujübogoco imiyaaveguehicitimoco.

⁹ Jaamoco idasuno moonijüibo ufucuro ifinijitino guijevefaño. Tehesino gañicafetejimo Aivojüboti, diibo boci, diibo mitya icanoti sihigo tehesino.

¹⁰ Jaabo Aivojüboco ita iicamo icahacisuqui asaajifucu tolliro diiboco imiyaaveguehinimediti itoomominaa iheetyequi mühai jübogo amühaifeenevi imiyaavogocafotomaño.

¹¹ Jaaneguiha jilliti mühai amühaihallivi Moocaanico midilluhicahi amühaico ücühinimo Moocaani ücücumo iicanicübadü mücaqui. Tolliro bu midilluhicahi, Moocaani imityari imooniqui amühai mimiyaavogomoro meheetaveguehicaneheteque ümivusucafetequi.

¹² Amühaifañodi Mohaivojübo Jesucristo momo icahacisucafetequi. Tolliro bu amühai diibofañodi mücaqui Moocaani Mohaivojübo Jesucristo icamisi imihusefañodi.

2

Imiti Miyaminaafi.

¹ Tañahabomi, jaanoti amühaico meneehi, Aivojübo Jesucristo mühaico igaiyüciqui asaajifucuti amühaico meneehi:

² Bañigayiro mejevesudino mihichicabadi mihicanoco. Jihovoto igajafeenedi üjübogono jübogoco muguubumoro mihiguetedino. Miyaminaa onoonoco muguubumoro mühai aamenebadi iicanoco jilli noonoco: Aivojübo asaajifucuri mihicacuui, noomoro üjübogonogüinodi mejevesudino.

³ Mühaiñooba amühaico abañinoco mimiyaaveguedino; iticoni diibo asaajino imegavi icajino Moocaanico iminaanivamo asaajino. Jaasumi gasevaji-übo imiti miyaminaafi cüjigaifaño igañüqui iicacuubo.

⁴ Jaabo diibo paryi Moocaanitaco, bu fanooco ejeecivefimoco iminaani fiibo. Jaabo diibo Moocaani iicanicibadi Moocaani templojafaño acasi vooboro: Uujoho Moocaani, nooboro.

⁵ ¿Nacu mehesicini tihi amiihaico amiihaima iicausumi toonoti eneehi-caunoco?

⁶ Jaarunoco amiihai jisumi magaajacuui saafi toonoco ugucicarunoco imegaviro ihoovovi ifototinaacaro asaajiruneguiiha.

⁷ Agaajaratino imiti mitya asaano icacuuhi idiiboro icaabehiica toonoco ifitici suhicaaboco jinijeti buhigovi icidi.

⁸ Jaadi jari tohimitiibo gaseji. Jaabo iimitiiboco Mohaivojiiibo Jesu finisuiji ijagabari diiboco ufuunaruneri, bu imino agasevaneri icano.

⁹ Diibo tohimitiiboba asaajiibo ijijaagodi iicaabo. Jaabo saaji sihidi mityama sihidi ejeevanoono mityaco ifusunofaño di bañiiboro.

¹⁰ Fanoova imitico moonijiibo miyaminaaco ibañisuqui jaahaivofaño efeejimoco, miyaanoco atajasujirunoco gaayicimo iicaumaño.

¹¹ Jiliti Moocaani diitojaago bañifiira mityaco galluuhi diibo abañinoco imiyaaveguequi.

¹² Jaamo cijigaifaño igañicafetequi miyaano icarunoco imiyaavogotinoma iicaabo jiliti iimitinocoro iimegueneguiiha.

Itaajasuqui icimo.

¹³ Jaanoti miihai fahiijivaro amiihaihallivi Moocaanico graciaco mahacihicahi Mohaivojiiibofaño di amiihai magaijino nahabomi mihicaneguiiha Moocaani amiihaico sahiijitiro mataajaqui icicuumo Gaijafenedi amiihaico ijeevadi ificuucumaño, bu miyaanoco mimiyaavogomaño icano.

¹⁴ Tooneguiiha amiihaico Moocaani coovauhi taajasujibogoco miihai mijibogonofenedi. Jaamo tolliro Mohaivojiiibo Jesucristo bocifaño mihifetejinoma mihicahi.

¹⁵ Monahabomi, jaanegui mejeevesumoro majabajevedino amiihaico moojiri, bu aamefeenedi icano mijibeguehicanoco.

¹⁶ Diiboro Mohaivojiiibo Jesucristo, bu Dios Moocaani iimihuseri miihaico agaiiibo ifinijitino jacusuco aaciibo, imino miyaavogo esicinicico iimihuseri aaciibo.

¹⁷ Jaabo amiihai jeebinoco sefatusuji, jaamo iiminocoro monoomoro meheetavehi icano.

3

Mohallivi Moocaanima Mihiimaa.

¹ Monahabomi, jaamoro bu mohallivi Moocaanima mihiimaa Mohaivojiiibo iiji goovano fahigovavi ihifetequi. Jaanoco gaijima igaayiciqui amiihai mihicabadi.

² Tolliro bu mihiimaa miihaico iimitimo miyaamo iicatimo useti itaajasuqui. Famooro miyaavogominaa icatimo. Jaanoti sanoodimoro miyaaveguehi.

³ Jaarunofaño Mohaivojiiibo miiinoco jeevesutatiiibo. Jaabo amiihaico esefasuuboro iimitiiboti teemeji.

⁴ Miihai Mohaivojiiibofaño di magaajahi miihai amiihaico matajiiibanoco suufenitimo momoonihicabadi momoonijinoco.

⁵ Jaabo Aivojiiibo amiihaico amusuji. Jaamo Moocaani gaijico magaajacihii, bu Cristofaño di majaabicinoco magaajahi icano.

Jilli Mududicamaaje.

⁶ Monahabomi, amiihaico matajibahi Mohaivojibo Jesucristo momofeenedi. Jaamo imitino iicano nahabomiditi mudugaavehi ududicamaaigotimoditi, miihai mijibogobadi iicagotimoditi icano.

⁷ Amiihairyo magaaajuuhi milli mihicamoro miihai mihicabadi mihicajinoco miihai amiihaifeenedi dudicamaaitimo ticovono mihiguutih.

⁸ Miihaiñooba machutaaco safooba jaadutimo mamachutatih. Tolli icatino fucu, bu cuuje icano mududicamaaihicauhi amiihaiñooco duniticitimo micaqui.

⁹ Moocaani dudicamaajeminaaco sita oobajaji Moocaani unuurunofaño miihai dillutimoro mududicamaaihicauhi, miihaiti magaaajamoro miihai mihicaubadiro momooniqui.

¹⁰ Amiihaima mihicausumi jilli amiihaico matajibauhi cajaanoyohacho ududicamaaiñooco iimogotimo, bu machutimo iicaqui, noomoro.

¹¹ Amiihaifañoti saatoho imino icatimo dudicamaaitimoro sitaacoro casivusumoro feehicahi onoonoco muguubuhicahi.

¹² Jaamo diitoco mijibogomoro matajibahi Mohaivojibo Jesucristo mityafeenedi: Iinoro ududicamaaimoro sajeebii iicamoro iino sefatiro iicaqui.

¹³ Monahabomi, jaanoti amiihai imino momooninoti muhuuchuedino.

¹⁴ Jaanoti saatoho jihaamefañodi matajibanoco agaayicitiiboti mudugaavomoro diiboma magataavucujirahana inucufevequi.

¹⁵ Jaaruuboco amiihai minaa fibadi mijiihevedino. Jilliro mafajini amiihai nahabobadiro.

Fitacu Iimaa.

¹⁶ Jaabo Aivojibo sajeebico aacifiibo amiihaico fahijivaro sajeebico aciji siibadije mihicarunaaca. Aivojibo famoomaryo jaafa icahi.

¹⁷ Uujoho Pablo amiihaidi jino taajico jihaamefaño tahuseri jimañogayicoro caatinih. Jilli tahiimaanogayicoro caatinihicahi paryicino agalluhicahaamenefaño.

¹⁸ Jaafa Mohaivojibo Jesucristo paryicino amiihaico amusuji iimihuseri.

1 TIMOTEO

Pablo Acaatinuuhaame Timoteodi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafi Moocaani Motaajasuminaafi atajjibaneguiiha uco agalluubo, bu Mohaivojjiibo Jesucristo icano, diibo mohesicini iicaabo.

² Timoteo idi caatiniihi jihaameque ijoho tamiyaabo tamiyaavogofenedi iciiibo taseemene idiicaabedi. Imeguehi ico Dios Moocaani, bu Mohaivojjiibo Jesucristo icamisi idaasugomaño imino omooninoma, sajeebico aacinoma icano idiicanoco.

Sicamaño Jjibogoco Sita Jjibeguejirunoditi Onoono.

³ Macedonia jiniivevi ufuusumi ico unuucuubadi: Efeso cuumiviro fitafoto. Jaabo tajiibahi saatohoco, sicamaño jjibogoco jjibogotimo iicaqui.

⁴ Jaamoco guubunicidimo eede jjibogojinoco, ifinitino siccijeminaa momono guicibadi iicanehejeque. Toneheje jilliro mihifono jenaucasijaagoviro satyehi. Toono minoco amusutiihi Moocaani atajjibano miyaavogovi imino mihifutusui.

⁵ Jaano tatajiba imeguehi imihinima achahano jeebii, bu iimino esamaajeti icano ifiivono gajjiri magajicasinoco, bu miya miyaavogoti asaneri icano.

⁶ Saatoho jinooti imitamoro mihifono jenaucasicoro moonihicahi.

⁷ Imogomo Moise tajiibano jjibogominaati iicanoco. Jaarunoco gaajatimo unuurunehejeque, bu sitaaco: Aivo jilli icano, noomoro jjibugurunehejeque icano.

⁸ Mihairyo magajacuuihi toono Moise tajiiba onoobadi mihicahachiiji tajiiba aivo imijino iicanoco.

⁹ Magaaja iiminoco omoonimohallivi tajiiba chahahi. Jaanoti naha toono tajiiba icahi iiminoco omoonihicatimeguiiha, uguubuhicatimeguiiha, iimihicatimo imitiminaaguiiha, imiti esamaajeminaa, Moocaanico, bu ihiimaa ijico icano obociguehicatimeguiiha, bu caanico, seejico icano agaicaaufimo bu paryi gaicaauminaaguiiha icano ificuuno.

¹⁰ Bu tolliro sitahajema buhigueejedi mogaimi iicatimehejema iicahicamedi, bu tolliro sano gaifimiro iicacasihicamedi, bu miyaminaaco anahicamedi, bu abanififimedi, bu abanimoro sicamañovi Moocaani momoco iguiiyichicamedi icano ificuuno. Tolliro bu toono tajiiba ficucafetehi paryi oono iimino jjibogoco imeguehicatimohallivi icano.

¹¹ Jaano toono iimino jjibogo, aivo iimibogo taajasujjibogoco, Moocaani uco utuumusuubogo.

Moocaani Mihairo Idaasugonohallivi Diiboco Mihimo.

¹² Uujoho Mohaivojjiibo Jesucristoco imehi, diibo jinohallivi uco sefaco aaciboco. Miro diiboco ejeevesujitinoco agaajaciboro uco idudicamaajefano ficuubo.

¹³ Paryi jilli uco imino mooniibo iticoni uujoho tahiimaari diiboco imitino omoonihicauruuboco, diiboco iminaanihicauboro imitinooonoo neehicauhi. Jaaruboco uco Moocaani idaasuguuihi, tusumi uujoho miyaavogominaafi iicautumano. Jilli gaajatjiibo tollihije moonihicauhi.

¹⁴ Jaamaño Mohaivojjiibo aivo ajashutino uudi imino moonihi sano miyaavogoma icano, bu tolliro gajjima Cristo Jesuma sano mihicamaño toonoma mihicaneri icano.

¹⁵ Jaamaño jino aivo miyaano. Jaanoco famooro mimiyaavogo: Cristo Jesu jijehallivi saauhi imitimaaco itaajasuqui. Jaamo imitimaati uujoho ihaivojibbo.

¹⁶ Jaabo jineguiiha Moocaani uco idasuguuhi, aivo guiraano tafeenedi paryi Jesucristo ijaabicico ihifusuqui, bu jaanoti uutii agaajamoro diiboco imiyaavogomo ifinijitino fiivoma iicaqui.

¹⁷ Jaanegui masii fahiiivaroo ufucuro ifinijitino Aivojibboco mobocigomoro macahacisuqui, ufucuro iguijebetiboco, aatyimeratiboco, diibo idiboro Moocaani iicaaboco icano. Fine.

¹⁸ Timoteo taseemene, ico jinooce tajibahi. Jaabo iimino moonicasico moonicasihi miyaavogoma, bu imino esamaajema icano iticoni monahabomi itii ihiimaamoro Moocaani momofañodi unuubadi.

¹⁹ Jaanoti saatoheo iimino esamaaje onoonoco omoonitimaño imiyaavogoti acutuumo iimitinofañovi.

²⁰ Tollii icaumisi Himeneo, Alejandro icamisi. Jaamisico uujoho aciuhi iiji Satanasco toonoti agaajamoro Moocaanico iijiri: Imitino, nootimo iicaqui.

2

Moocaanima Jillii Mihiiamaaqui Ijibogono.

¹ Ticonihi jinohallivi ico atajibaboo dilluunoco iheetavequi, Moocaanima ihiimaaku, dillumoro miyaminaahallivi Moocaanico imomoro iicaqui icano.

² Moocaanico midillu miyaminaaco atajibaboo aivojitohallivi imimo miicaqui sajeebii Moocaanijaagodi mihicamoro, paryi fanoovaaco bocigomoro.

³ Jino aivo iimino Moocaani Motaajasuminaafi iimogono.

⁴ Jaabo imeguehi famooro ataajanoco, bu famooro miyaanoco agaajanoco icano.

⁵ Saafiro Moocaani icahi. Jaabo Achifeenedi mihiifetejirahi, bu jaabofeenedi mihaico amusuubo. Jaabo Jesucristo miyaminaafi.

⁶ Jaabo Jesucristo guijevafaño ifiico aciuhi famooro mataajaqui, mohallivi jaaduubo. Jaano ifusucafutuuhi ihoovovi ifutuumi.

⁷ Tooneguiiha uujoho ficucafutuuhi jibogo satyominaafiti, minisuminaafiti icano, judiomi iicatimoco miyaavogoti, miyaanoti icano jibeguequi. Jaabo uujoho miyaanoco neehi bañitibbo.

⁸ Tooneguiiha imeguehi fahigovati gaifimi Moocaanima ihiimaanoco ihuseneque caamovi agaaiiyicimobadiro imino jeebiri, sifirama, ibacasima icano achahano jeebiri.

⁹ Jaabadiro bu gaigoomi unucufesutino gaachehunofaño. Ticovono, siicuno icano ijeebico omoonimoro ijicamaaqui, bu iimibaiquimaaqui. Jaaruno siibadi iicaneheje feedamaajeeneri icatino, bu oroneri, perlaneri icano aaricunehejeri icatino, bu sihidi ijaadama icano gaachehuneri icatino icano.

¹⁰ Jilliro iiminoonocoro meheetavo oono Moocaanidi amihai jeebico mihibachucuumobadiro mihaica.

¹¹ Jaamo amihai gaigoomi amihai iijibogonoco liivi muguubunici. Jaamoro onoonoco: Jii, monoo.

¹² Uujoho imogotihii gaigo miyaminaafeenevi iijibogonoco, bu tolliro imogotihii gaifico gaigo iguininonoco. Jillii liiviro iicaqui.

¹³ Miro Moocaani ticoniui Adanco iticoni eheetavuubo. Jaanohallivi Evaco eetavuubo.

14 Jaabo Adan bañicafutuutíhi, igaigo bañicafutuúhi. Jaago abañicafutuumaño imitifaño jicafutuugo.

15 Jaaneguiha gaigo idaasuno icafigo eseemevasumi toono jaadabadi iicano. Jaarugo ufucu niinofucusumi taajaji miyaavogoco ejeevesutihachijí, gaijifañoro iicahachijí, bu mihinivatino iicahachijí, sícuno ijeebico omoonihachijí icano.

3

Moocaani Iija Jibogominaa Aivojito.

1 Jino aivo miyaano: Saatoho aivo sihidi ejeevano dudicamaajeque Moocaani iijafaño omooninoco iimogono, toono aivo iimino dudicamaajeque omoonigono.

2 Jaamaño Moocaani iija aivojiboti iicagoobo iimino ifima iicaqui, saatoho diiboti imitino iimaatimo iicaqui. Jaabo saafigomaryo mogaima iicaqui, bu sicamañehejequere eesamaaitibo iicaqui, imino iicaqui, famoovaro diiboco ibociguequi, fahijivaro baaminaaco imino igaayicihicaqui iijafaño, bu imino ijibeguequi,

3 guiriicavotibo iicaqui, amocasico guinotibo iicaqui, bu nihibamico gaijitibo iicaqui. Jilliro iimihusequi, sicujeebiba iicaqui, nihibamijaagoviro ijeebii icatibo iicaqui.

4 Imino iijaminaaco atajibanoco igaajaqui, iseemeque afagueeneri ijihicuqui, sitaaco ibociguehicaqui icano.

5 Mhino iijaco imino matajibanoco magaaajatibo, bu ¿milli Moocaani iija sihidi ejeevanoco meteemejirahi?

6 Jaabo Moocaani iija aivojibo bohono Cristoco agaayicibo icajitino. Aivo uujoho sihidi jeevahi, nooboro ifico mityano eesicinoti, ifico iinoro gaañisudiibo iji aacutuuno idasuno yomonofañovi.

7 Tolliro bu jaaboco ibociguequi miyaavogominaa iicatomofeenevi, diiboco obocigotínehejeti aacototibo iicaqui, bu conohacho iji itacuraco ificuunofañoo aacototibo iicaqui icano.

Diaconomi.

(Hch 6.1-7)

8 Jaabadiro bu diaconomiti iicamoco ibociguequi, unuucuunoco bañitimo iicaqui, guiriicavotimo, ajashurunoco guiraano ajaadusumoro guiraano nihibamico cinoco imogotimo iicaqui icano.

9 Tolliro bu miyaavogono agaajarautinoco imino igaajaqui, bu tolliro mihinivatino esamaajema iicaqui icano.

10 Jaamo imino inisuciniqui. Jaadi jari iimihachijí; jari diaconoti icajimo.

11 Jaabadiro bu diito gaigoomi sitaaco ibociguequi, bu sicamañehejeque jibocasiffitimo iicaqui, sicamañehejequere eesamaaitimo iicaqui, fanoovavi iminoro iicaqui icano.

12 Jaabo diaconoti iicaabo saafigomaryo mogaima iicaqui. Jaabo imino igaajaqui iseemeque, iijaminaaco icano atajibanoco icano.

13 Jaamo diaconomi imino idudicamaajeque eheetavomo ifetehi janaanici iimino obocigonehejevi. Jaamo iguitimoro Cristo Jesuco mimiyaavogonoti imino iimaamo.

Moocaani Iimaa Iiji Agaajaratino.

14 Goovajino ico emecitono. Jaarunaaca jihaameque idi caatiníhi.

15 Jaabo uujoho goovano ifototihachijji, jaabo gaajahi Moocaanico miyaavogominaama milli mihicanicinoco. Jaamo Moocaani milliba iicatiibo iijaminaa. Jaamoco Moocaani miya jibogoco aciubo toonoco sitama ihi-maahicaqui.

16 Aivo miyaano, miihai iimaa iiji aivo agaajarautino aivo sihidi ejeevanoco:

Moocaani miyaminaafi ifiri acavirivuuboro buhugaavuuhi, Igajafeenedi: Iimiibo, noocafutuubo. Itoomominaa jaaboco aatyimeubo. Jaabo jibogocafutuuhi fanoojiinije cuumiminaariro. Fanoojiinijeriro jaabo imiyaavogoo, bu jaabo niquejefano agaayicafotoobo.*

4

Ufucu Miyaavogoti Udugaavejimo.

1 Miiro Moocaani Gaija foovono neehi: Niinoosumi saatoho miyaavogoti dugaacamaaji, abañififino gajamaryo ifeequi, jilli ijimi demoniomiti asaano jibogocoro imooniqui.

2 Jaamo diito guubunicijimo abañififimo miyaminaa abañisumo ononehejequere, diito esamaajene aivo, inihicugonoco gaajacuutih. Jilli diito esamaajene miino usegaico miquiticinaagono uchuumucubadi jeevahi.

3 Jaamo diito imogotih miyaminaa ataabavanonoco, bu tolliro machusutimo siomoneheje machutaanoco, miyaanoco agaajacuumoro imiyaavogomo imachuqui Moocaani eheetavucunoco, toonohallivi diiboco iimomoro.

4 Miiro paryi Moocaani eheetavuuno sabadiro iminehi. Jaanegui jinejebaco jiheguetimoro magayici toonohallivi Moocaanico mihimomoro.

5 Miiro toonohallivi Moocaanima mihiimaacuno. Jaano iimibachucinicuuno, noobo.

Aivo Imino Jesucristoco Ejeecivoobo.

6 Jaanoti jinooco dinahabomico idibogohachijji aivo iimino jeevivominaafi Jesucristo jeevivominaafiti diicaji. Jaabo miyaavogo iimaa sefari diicaji, bu toono iimino jibogoco omoonino sefari icano.

7 Jaanoti jihovobogojje jiniije jibogono onoonoco uguubuniciboro: Jii, needino. Jilliro Moocaanijaagoviro dijeebico iminiyuncoro nisquimaaje.

8 Jaanoti naha bu siineje bañamaajeneque mejevamaaisuno imihi mofi isefaquiguiha. Jaanoti Moocaaniguiha mejevamaaisuno momiyaavogo isefaqi famooguiharo imihi. Jino jiijehalliri mihicano ifiguiha imino, bu ufucu mihicajino ifiguiha imino icano.

9 Jino aivo miyaano. Jaanoco famooro mimiyaavogo.

10 Tooneguiha bu muducamaaihicahi, sita mihaico imitino ononehejeri idasuno mihicahicahi icano, miihai iicaabo Moocaanicoro mehesinicamaño. Diibo Jesucristo miyaminaa Taajasuminaafiro iicaabo, diibo miyaminaa imiyaavogomo Taajasuminaafi iicaabo.

11 Jaanegui paryi jinehejeque tajibaabo dibogo.

12 Imino mooni ico tihisudimo aivo sicafefi idiicanoti. Jilliro difiri gaajasu miyaavogominaa iicamoco, imino idiimaaneri, imino idiicaneri, gajima idiicaneri, bu miyaavegueri, difi mihinivatino idiicaneri icano.

13 Uujoho ifototinohachuta miyaminaafeenevi Caatinahaameque idifinicinoviro diica, monahabomico equehecutusuboro jibogoo diica.

* 3:16 (Jn 1.14) Aivo miyaano, miihai iimaa iiji aivo agaajaraut

¹⁴ Daabajeevedino Moocaani ico deetavequi aacihinino, oono Moocaani iija amiyato diibo noojiri dihallivi ihuseneque ificuunoco.

¹⁵ Tonehejejaagoviro dijeebico ficu. Difico sahigoviro miniiyu, famooro ihatyimequi janaanivivi imino ofoonoco.

¹⁶ Difico imino deesicini, bu idibogonehejeque icano. Fanoovaviro quehecuno diica. Jilli idiicahachiji iro difico imino taajasuji, bu tolliro ico uguubunimoco taajasuji icano.

5

Jilli Diica Miyaavogominaama.

¹ Quillahutooboco dihibadino. Jilliro fagoo diicaanico idiicajirubadiro. Tolliro bu sicafeque mooni dinahabomibadiro.

² Tolliro bu gaigoomi quillahutoco mooni diiseejico idiicabadiro. Tolliro bu bagocajamico dinagomibadiro mooni, mihinivatino.

³ Fibaitoco daamuso miyanotiro aivo fanoovati ucuujivaachumoco.

⁴ Jaanoti safbijito isemema iicamoco, bu ihyaachimihaima iicamoco icano dibogo seejimahaico, bu itagomico imino iteemequi. Jaaneri diitoco ifivusunoco ajaadubadi iicano. Toono aivo iimino Moocaani toonoco iimogono.

⁵ Jaanoti bu miyanotiro fibajigo iicago, bu aivo iyotobama achahago Moocaanico esicinihi. Jaago fahijivaro Moocaanima iimaahicahi.

⁶ Jaanoti saafigo fibajigo ifico iinoro imugusugoro iicago, imiyaavogotimobadi icahi.

⁷ Tolli iicagoco, bu paryi jinehejeque tajiba imino iicaqui, toonohalliti ihibajirunoma ichahaqui.

⁸ Jaanoti saatoho iijaminaa icarumoco toomotimo iicamo, bu aivo iyoto icarumoco otomotimo imiyaavogoco jilliro tuunamaahi. Jaamo saatoho imiyaavogotimo iicano janaanivivi imitino jeevahi.

⁹ Jaanegui fibajito toofaño ududicamaaimo aamefaño mificu sesentadino janaanivivi ificabano iicagoco momoco, bu jaago saafi taabaro iicagoco,

¹⁰ bu imino omoonihicanoco magajacuugoco, seemeque imino iimibayicigocoro ifivusuhicagoco, bu baaminaaco imino iijafaño agaayicicagoco, bu miyaavogo nahabomi tihainoco initisugoro fanoovavi diitoco imino ejecivehicahachiji, idasuno iicamoco aamusuhicahachiji, bu conohacho sano iiminoco omoonihicahachiji icano.

¹¹ Jaanoti fibajito momono aamefaño mificuudino saafigo fibajigoguiinoviro ificabano iicagoco. Tonoodino ificabano iicagoco ifi iimogonocoro iimogogoro Cristoti buhigovi iminiyudi siino atajevanoco imeguejirugo.

¹² Jaaneri imitico icijirugo diigo unuubadi imino omoonitimaño.

¹³ Jaabadiro bu iijaneriro igomoro ofoomoro gaiquifitejirumo. Jaano toonoro icatino, tolliro bu sicamañeje jibocasicoro moonijirumo, sita iimaanehejefaño juvihicinimoro ofoomo.

¹⁴ Jaanegui tolli iicajiruneguiiha uujoho imeguehi fibajito bagocajami iicamo atajevanoco. Jaamo eseevamoro iijano abajatotiro iicaqui. Jaamoro mominaafi ijico ijaagovi fitivusutimo iicaqui: Diito imiti, nuusudiibo.

¹⁵ Miuro saatoho fibajito gaigoomi udugaavomoro iji Satanas dojicutiro fuucuhi.

16 Jaanegui cajaanibaco miyaavogominaa ifibaijigoma iicamo diigoco ihamusuqui Moocaani iija nihibami sefari iicatigo iicaqui. Tolliti jari Moocaani iija aivo miyaano fanoovati ucuujivaachuno fibaijigoco ihamusuqui.

17 Jaabadiro bu quillahuto Moocaani iijaco imimo ootomomoco guiraano mobocigomoro imino majaadu. Jaano janaaniciivi aivo mobocigo oono Moocaani jibogoco ihiimaamoro ijibogonojaagoviro iicamoco.

18 Miuro Caatinihaame neehi: Buey itrighallidi igoneri jehetiibo. Jaabo iijico siyaacudino. Jaafa machuubo ududicamaamaño, noonoro. Bu tolliro noono: Dudicamaajeminaafi idudicamaaje jaadaco gaayicihicaji, noonoro.

19 Miuro quillahutoobohallivi: Imitino icahicaabo, nooboro saafiro ijibogonoco gaayicijrahana. Jaanoti diibohallivi miimisici ijibogohachiji jari miyaavogo.

20 Jaanoti imitino icamoro iicamoco dihiba famoo imefeeneviro, toonoti saatoho ihiguetequi.

21 Jino ico tajibahi Moocaani imefeenevi, bu tolliro Mohaivojibo Jesucristo imefeenevi, bu diibo toomominaa nanitamofeenevi icano. Jaabo jinooco imino moonihi miyaminaaco dugaacutiibo, bu saatohoto guinov miniyutiibo diicaqui icano.

22 Bu tolliro cajaanibaco imimañobati Moocaani iija quillahutooboti ficuudino. Sita imitifaño dicafetedino. Jaanegui paryi iimitino iicajirunoco sihigoviro jeecevotiibo minifoto.

23 Dihibari saicino aivo guihuvahicahi. Jaanegui sano nifaihucoro daadudino, vino aivofaihuti bu midino daadu.

24 Saatoho imiti foovono ifuvusuhi diitoco udugaacujihigo footimocoro. Jaanoti saatoho imiti ifuvusutahi imegaviro jaribuunati ifuvusujino.

25 Jaabadiro bu iimino mooni foovono ifuvusufino, atyimeratiruno toovono icajitih.

6

1 Jeecevominaa iicamo ihaivojitoco sihidi ibociguequi. Toonoti imitino nuusudimo Moocaani momoti, tolliro bu mojiboditi icano.

2 Jaanoti bu jeecevominaa ihaivojito miyaavogominaa iicahachiji diitoco jihheguedimo miyaavogofañodi inahabomiro iicamaño. Jilliro janaanici iminoro ijeecevequi; toono diitoco imino mejeecevonoco agaayicimo miyaavogominaa, magaijino nahabomi. Jaanegui paryi jinehejeque diibogo imino.

Sicamaño jibogominaa.

3 Jaanoti bu cajaanibaco sicamañooco ijibogomo, mihai iiminoco Mohaivojibo jibogoco mijibeguehicanobadi bu mohiimaahiji onobadi iicatinoco ijibeguehichachiji,

4 jilli diibo ificoro mitya mitya omoonibo. Jaabo jinejeba ajashuno agaajatibo. Jilli sicamañejeje iimaahallivi ejenaucasiffiibo. Jaaboro toonohalliti diitoco jihevefiibo jibafiibo, sitaaco aivonoono neefiibo, sitaaco imino eesiciniiibo,

5 ifinitino amocasineheje ihesamaajene iimicutimofaño icaabo. Jaabo miyaanoco agaajacuutiibo. Jaabo esicinihi: Moocaani iimaa iijico fine sihidi fine tooneri busumijeque sihidi magaayicino, noobo.

6 Jihhi, eti miya iimaahiji imino icasunohiji, oono diiboma iicadinomaryo janaanici sinehejeque imogotibo. Jaabo jilliro imo imo icaabo.

7 Miuro jijehallivi jinejebaco misivautihi, bu ajashuno jinejebaco masatyejiti icano?

8 Jaamo gaachehuma, bu machutaama icano mihicahachijji tonoodinomaryo imo imo miicaqui.

9 Jaanoti sihidi ibusumijema iicanoco iimogomo jaabicithi diitoco inisunoco. Jaamaño mihifono fanoovama ica imogo tacurafaño aacotono miyaminaaco imitino omooninoro jinejebama achahanofaño, finisufaño icano ficuhi.

10 Muro nihibamima mihicanoco sihidi mihimogono, aivo fanoova imititano. Jaamaño saatoho sihidi toonoco iimogomaño miyaavogoti sihigoviro minifetehinimo. Jaamaño ifico jilliro idasuno icariro gahafusumo.

Imino Moonicasi.

11 Jaanegui ijoho, Moocaani miyaminaafi, paryi jinehejeti digaa. Jaaboro iticovonocoro mooni, iminoco, miyaavogoco, gajico, jaabico, isicuno jeebico icano mooni.

12 Iimino moonicasi, miyaavogo moonicasicoro daamocasi. Ifinjitino fiivoco imino gaayici. Muro tooneguiiha ico Moocaani cuhuvahinihi. Jaabo ijoho imino omooniboro dimiyaavogoco gaajasuui ajashutimo imefeenevi.

13 Siino bu jino ico tajibahi Moocaani fanoova jijehalliri iicanoco fiivoco aacibo imefeenevi. Bu tolliro Jesucristo imino ifico agaajasuuboro Poncio Pilato imega miyaanocoro unuubo imefeenevi icano ico tajibahi.

14 Jaabo jino ico atajibanoco: Jii, neehi. Jaaboro siibadi toonoco bunanibbo diicahi ico toonohalliti ibatimo icaqui Mohaivojibo Jesucristo asaatinohachuta.

15 Jaano ihoovofucu agasedi Moocaani jinooco paryi mooniji diibo idiboro Moocaani imino omooninibbo, sihidi ejeevaabo, tajibaminaa Tajibaminaafi, bu fanoova aivojito Aivojibo icamaño icano.

16 Diibo idiboro iguijevutibo mihaihooba ifiitivotihigo seseefeeneri iicaabo. Jaaboco cajaan miyaminaafi aatyimetibo, bu aatyimeratibo icano. Jaanegui diibonoro bocigo, bu mitya icano fahijivaro. Fine.

17 Jiije busumijenema iicamoco fagoo: Toonoti mitya mitya icatimo iicaqui. Bu toono ibusumijeviro ihesicnico ficuudimo toono miyaano icatithi. Jilliro Moocaniviro ihesicnico ificuui diibo iicaaboro mihaiico fanoovaaco ajashutino aacibo imino miicaqui.

18 Tajiba diitoco iiminocoro imooniqui, aivo ajashutino iimino iheetavequi, ihacifiqui, ihifefiqui icano diitoma iicanoti.

19 Tolliti jari janaanici niquejefaño sihidi busumijevajimo. Jaaneri jari kuhufono iicamoro ufucu imino iicajino imega igaayiciqui. Jaamo ifinjitino fiivoco imino igaayiciqui.

Niinoono Timoteoco Atajibano.

20 Timoteo, ico atajibanoco imino toomo. Guubunicidino jiinije iimaano sicamañeje iimaanoco, bu tolliro sicamañejejeque ejenaanehejeque, jino miya gaaja ononehejeque icano.

21 Muro saatohosa toneheje miya gaaja ononehejejaagoviro iminifotomaño miyaavogoti mitacuumo.

Jaafa ico Moocaani imino moonihi.

2 TIMOTEO

Pablo Timoteodi Acaatinuhaame.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafi, Moocaani iimogobadi uco agal-
luubo, Cristo Jesuma sano magataavonofañodi fiivoco aaciguuno onoobadi.

² Jaabo iidi jihaameque caatinihi Moocaanifeenedi taseemene, agaijibo
Timoteodi. Imeguehi Dios Moocaani, bu Aivojibo Jesucristo icamisi ico
idaasugomaño imino omooninoma, sajeebico aacinoma icano idiicanoco.

Cristoditi fjibogomo.

³ Uujoho Moocaanico imehicahe taheedemihai iicaubadi imihinima cha-
hano esamaajefañodi. Jaabo uujoho suufenitibo iti esafetehicahi dihallivi
Moocaanima ihiimaabo cuuje, bu fucu icano.

⁴ Bu fahijivaro uujoho asaasumi ijoho ataaunoco esafetehicahi. Jaaboro
ico atyimecuujirahi sihidi imo imo icaqui.

⁵ Tolliro bu esafetehi aivo miya miyaavogoma idiicanoco. Iticoni diitaago
Loida, bu diiseeji Eunice icamife iticoni tomiyaavogoma icauhi. Jaabadiro
bu ijoho tolliro toonoma idiicanoco gaajahi.

⁶ Tooneguiiha ico tajibahi. Jaabo quehecutusuhi Moocaani ico dihallivi
uujoho tahuseque ificuumi aaciuno dudidamaajeque dibeguehicaqui.

⁷ Miho Moocaani gaijama mihicamo fanoovaaco miñhicugotih. Jilliro
mityama mihicahi, saatohoco magajih, imiti esamaajeque imino esamaa-
jeriro miguiinonih.

⁸ Jaaneguiiha nucufeguejirahana Mohaivojibo Jesucristoditi
idibogonoco. Bu uuti nucufeguedino jino diibohalliti civojafaño
iicanoti. Jilliro dimañoonoti gaayici taajasujibogohalliti minoco idaasuno
omooninoco, Moocaani ico sefaco aacino ticovovi.

⁹ Moocaani mihaico atajasuuboro cuuhuvahi diibedi mofico imino mi-
himibachumoro ijeevadi diibedi miicaqui. Iiminoco momooninoti icatino.
Jilli tolli diibo iimuguubadi, bu tolliro Cristo Jesufañodi mihicacuunoti
mihaico agaijiboro. Jaabo Moocaani mihaico gaijuhi sicijetiro jinije
fiivuutinaacaro.

¹⁰ Jaabo toono igajico ifusucuubo jisumi Motaajasuminaafi Jesucristo
asaaneri. Jaabo diibo guijeve mityaco finisuuhi, bu taajasujibogofeenedi
eseseehigovi icicuubo mihaico ifinisujitino ifico ihaciqui.

¹¹ Miho uco Moocaani ficuuih jibogoco jibeguequi. Jaaboro uco galluubo
minisuminaafti judiomi iicatimoco jibeguequi.

¹² Jaamaño uujoho paryi jinehejeri daasuno icahi. Jaaruubo toonoti
nucufevetih, cajaanivi tahesicini iicanoco agaajamaño. Jaamaño imino
gaajahi diibo imityama iicamaño uujoho tafico diiboco acihinicuuih imino
ificuuih ufucu diibo dojicuvu asaajifucuguiiha.

¹³ Jaanegui suufenitibo mooni ico iimino jibogoco atajibahinibadi.
Jaaboro diica miyaavogofañodi, bu Cristo Jesufañodi mihicacumaño gaijama
mihicanofañodi icano.

¹⁴ Moocaani Gaija mofifaño icaabo. Jaaneguiiha diibo mihaico aa-
musuneri Moocaani ico atajibanoco imino toomo.

¹⁵ Hiro agaajacuuno paryi famooro Asia jinijeoto uco jeevesuhiniuhi.
Jaamotisi bu tolliro Figelo, Hermogene icamisi.

16 Jaanoti jaafa Moocaani idasuguehi Onesiforo onoobo yotoco. Diibo fiiva foova uco tafico buheesuvahicauhi, civojafaño iicanoti nucufevetiiboro.

17 Jaabo Roma cuumeri iicausumi, uco iguiinehicauboro atyimeteubo.

18 Jaafa ufucu niinofucuvi Mohaivojiiibo Jesucristo diiboco idasugueji. Hiro imino gaajacuuhi diibo uco Efeso cuumivi minoodino aamusunoco.

2

Imino Jesucristo Jiiibogominaafi.

1 Jaanegui Cristo Jesuco mimiyaavogomaño imino moonico magaayicineri sefano diica, ijoho taseemenebadi idiicaabo.

2 Fiivaamofeenevi eneehicanoco gaajamo; jaanoco ijoho uuti uguubuhicanoco saatoho imihusene gaifiimico tajiiiba sitaaco ijiiibeguequi.

3 Jaaboro ijoho Jesucristo jiiibogominaafi, daabici sihidi idasuno idiicarunoco, amocasiminaafi amocasinohachuta idasuno iicarunoco ajaabicinibadi.

4 Miiro cajaatyo amocasiminaati iicamo sineheje naaje dudicamaajeagovi minifototatihi ihaivojiiibo diiboco amocasiminaafiti iicaqui iicaiibo atajiiibanocoro imooniqui iicamaño.

5 Jaabadiro bu saatoho bañamaajefaño iicacuumo toono tajiiiba onoobadi imino omoonimoro sefano omoonitimo ijaadaco gaayicitihi.

6 Jaabadiro bu faguinofaño sefano ududicamaaimo aivo imegaviro imañoonoti gaayicifihi.

7 Jino ico onoonoco deesamaaje. Jaadi Aivojiiibo paryi fanoocoro ico gaajasuji.

8 Desafoto Jesucristo, aivojiiibo David iyaachimioobo iicaubo guijevefañoti siino ubuheeteubediti, tobogo uujoho taajasujiiibogoco ijiiibeguehicabogo.

9 Tobogohalliti uujoho sihidi idasuno iicarunoco jaabicihicahi, gaicaauminaafi iicanibadi jigaiñehiri isisicininehejeque. Jaarunofaño Moocaani jiiibogo sisicinithi.

10 Jaamaño paryi uujoho jaabicihicahi Moocaani iicicumoco jiiibogohalliti. Jaamo oovosiino taajama iicaqui ufucuro ifnijitinoma Cristo Jesufaño di mihicacumaño diiboti asanoma.

11 Jino aivo miyaano:

Diiboma sano miguijevihinicuhachiiji, bu diiboma sano mihicaji.

12 Tolliro bu idasuno mihicarunehejeque majaabicihachiiji, sano diiboma mahaivojiiiveji. Jaanoti bu diiboco mutuunamaaihachiiji, miihaico bu tuunamaaijiiibo.

13 Diiboco mejevesurumoco, diibo miihaico jeevesutithi, Moocaani ifibadi mihicacumoco, imilli bu ificoro jeevesujiruubo?

Imino Agaajacuuno Dudicamaaje.

14 Jinoco desaayuubo diitoco tajiiiba Mohaivojiiibo imefeenevi jihovonehejeque jenaaucasitimo iicaqui, jilli miihifono toneheje. Jilli toonoco uguubumehejeque imitino omoonino.

15 Jaanegui quehecuno diica. Jaabo Moocaani imefeenevi iimino dudicamaajeminaafiti idiicanoco igaaajacafetequi, bu jaabo jinehejebati nucufevetiibo diicahi, imino aivo miyaano iicano jiiibogoco diibeguehicamaño.

16 Sicamañeheje iimaa, jiiinjeo iimaanoco diimaadino. Tonehejeque ihiimaamo jilli janaanaciviro imitifaño feefihi.

¹⁷ Jaamo jibogono sitaavi jivonoro feehee cunisi ijivonicibadi. Jaamootisi Himeneo, Fileto icamisi.

¹⁸ Jilli miyaanoti imitacuumisi. Jaamisi: Siino mubuheetejino, eneehicano siicije fatyehinicuui, noomisiro saatoho miyaavogoco sihigoviro miniyumisiro efehicamisi.

¹⁹ Jaarunofaño Moocaani sefano iicaqui cuhufeneri dojibanicuui. Jaamo gaajataco ificuuhaame neehi: Aivojibo Moocaani gaajahi ita iicamoco, noonoro. Tolliro bu noono: Paryi famooro: Uujoho Cristota, onoomo iimitinoti sihigovi idugaavequi, noonoro.

²⁰ Miho iguiraaaja iijafaño sanooro oro eetavota, nihibami eetavota icano icatatihi. Bu tolliro imohono, bu nifaqui guirihilluno icano. Fano iimiguiharo icatino. Sanoodinoro iiminehejeguiharo icafihi, bu jaanoti sanoodino idicunonoguiha, beevanoguiharo icafihi icano.

²¹ Jaabadi sano imiguiharo miicaqui imino mofico mihimibachumoro jeevadi Mohaivojibo dudicamaajeguiharo mihicajimo iimitinehejeti mihinivatino mofico mificuuqui. Jaachiji jari fanoova iiminoono eevoguiharo mihicahi.

²² Jaanegui ijoho sicafefi idiicaabo sicafe iimogonehejeque jeevotibo. Jaaboro iticovono ificoro deesamaaje, miyaavogoco, gaijico, sajeebi icaco icano sano imino jeebiri Aivojibo Jesucristoco ejeevotomoma.

²³ Bu mihifono fanoova jenaucastico deecivedino. Hiro gaajacuui toneheje amocasicoro omoonisufinoco.

²⁴ Aivojibo Jesucristo jeevotominaafi sitaama aamocasiiboro igotatihi. Tolli icatiboro famoovamaryo imino icafihi. Jaabo imino jibogominaafi fanoovaaco jaabiciboro icafihi.

²⁵ Jaabo sicuno jeebiri iicajisumoco ifagueequi, Moocaani diiboco tolli icano ifico ubuunaniboro miyaanoco agaajasujinoco esiciniboro.

²⁶ Jaamo aacomoro itaajaqui iji diitoco itacurahihufañño agañisuneri siciboro diitoco iimogobadi imooniqui ificunoti.

3

Niinoosumi Jilli Miyaminaa Icaji.

¹ Tolliro bu gaaja ufucu niinoosumi icajino siibadi nihicuno iicafucuje.

² Jaasumi icajimo miyaminaa ifi imiguiharo fanoovaaco omoonififimo, sihidi nihibamima iicanoco iimeguffimo, ificoro sihidi jeevahi eneffifimo, mihifonehejeque aivo fanoovama icahi, noomoro quehe quehe iicaffifimo. Jaamoro Moocaaniditi iminootino ihimaaffifimo, bu caanimi onoonoco: Jii, nootimo iicaffifimo, sita diitoco imino omoonirunehejeque diitoco cabacujitimo, bu jaamo Moocaani iimaahijico bocigujitimo,

³ sitaaco agajimoro idasugujitimo, sicamañehejeque jibohocasififimo, iimoyicinocoro omoonififimo, idasugotimo omoonififimo, fanoova iimino jiheguaminaa iicamo,

⁴ iyotocoro imitino omoonisuffifimo, guucibatimo fanoovaaco omoonififimo, sicamañeheje mihifoneriro ijeebino agahafucuumo. Moocaanico guinotimoro jilli ificoro imo imo omoonisunehejequere iguiinomo.

⁵ Jaamo Moocaani iimaahijico jilli ihifuvusuro aliohifiriro imino moonijimo. Jaarumo tuunamaajimo toono mityaco miyaano icarunoco. Tolli iicamoti diifico gaihuini.

⁶ Diitoototi saatoho iijanofaño ijicafotomoro agaajatimo gaigoomico bañihicahi. Jaamo gaigoomi imitiri ifiinoco gahafusuhicahi fanoova imogocoro efeehevemere,

⁷ fahijivaro gaajamoro icarumo miyaanovi ufucuro ifototimo.

⁸ Oono Jane onoobo, Jambre onoobo icamisi Moiseque ejenaauubadiro, bu diito miyaano iicanoco jenaauhicauhi, diitoco ihesamaajene imitacumo, iimicuutimo icano, bu miyaavogofaño di agaajaracuutimo.

⁹ Jaarunaa Moiseque ejenaauumisico gaajaciumo jihovotisi iicaunoco. Jaabadiro bu diito bañijitih paryi jinije miyaminaa diito jilli jihovoto iicanoco agaajaciuudi icano.

Pablo Timoteoco Atajibano.

¹⁰ Jaanoti naha ijoho imino uujoho ijibeguehicabadi, bu uujoho iicahicabadi, uujoho omooniguehicabadi, tamiyaavogoco, tajaabicico, tagajico icano, bu uco ijihenehehejeque ajaabicihicano,

¹¹ bu uco idaasuno omoonihicanehejeque, iiro bu gaajacuuhi uco ijihenehejeheri idaasuno iicahicaunehejeque Antioquia cuumivi, Iconio cuumivi, Litra cuumivi icano. Jaaruno paryi tonehejehi Aivojibo uco taajasuhinihi.

¹² Jaabadi paryi famooro Cristo Jesuguiha ifico iimibachumoro ijeevadi ificuumo. Toonohalliti diitoco ijiheneheri idaasuno icaji.

¹³ Jaanoti iimifitimo, abañififimo icamo imitifano janaaniviro feeji bañimoro, bu ificoro abañineri icano.

¹⁴ Jaanoti ijoho agaajahinofaño mityano diica, iiro toonoco imino agaajacuunofaño. Iiro gaajahi jaanoco mijoho ico ijibeguehininoco.

¹⁵ Mihiro seemenetiro ijoho gaajahi iimino Caatinahaamefaño onoonoco. Toono ico ijibogonoro taajasufaño ico asatyejino Cristo Jesuco imiyaavogonofenedi.

¹⁶ Mihiro paryicino Caatinahaamefaño onoono Moocaani ifusuuboro agaajasuunoco acaatinuono. Jaano minoco jibeguehi. Jaanoro imitino mihanohalliti minoco ibano, fagoono, minoco jibogono iticovono ifiima miicaqui icano.

¹⁷ Jaaneri Moocaani jeevivominaafi imino agaajaaboro, bu imino iimibaivooboro paryi fanoova imicoro imooniqui.

4

¹ Jino ico guiraano tajibahi Moocaani imegavi, bu Mohaivojibo Jesucristo aivojibobadi asaaboro uchuumucuumoco, ubuheemeque icano emeeçiboro ijeevadi sahaje udugaacujibo imefeenevi.

² Jaabo dibeguehi taajasujibogoco suufenitibo, jaguisifucuro icatino, bu tolliro miyaminaa agaajagomo icasumi idibeguejiturusumi icano. Imino gaajasu, bu saatoho imino omoonitimoco dihiba, fanoovaaco daabicibo fagojibogo ijiri.

³ Mihiro ufucu iicajino gaseji. Jaasumi miyaminaa jabicicuujihi aivo iimino jibogo ijico. Jilli inoro iimogobadi ajashutimo jibogominaati iguinomoro ficujimo diitoco jibeguequi. Jilli diito uguubunicinoco iimogonocoro.

⁴ Miyaano jibogoco ibujinaago ificucuumoro jihovobogojehi fanoova jibogocoro miyaano onoomoro: Ji, neejimo.

⁵ Jaanoti ijoho iimino ijico imino ficu, idaasuno idiicarunehejeque daabici, taajasujiibogoco idibeguejinojaagoviro minifoto, imino didudicamaajeque dihfutusu.

⁶ Jaanoti uujoho tafico acicuui Moocaani jeeiveguiiha idaasuno imoonicafetequi, fiitivucuuno iguijevejino oovo agasene.

⁷ Jaabo uujoho iimino moonicasico moonicasicuui, tooneguiiha ijinee-hicaabobadi nijecivi ifutucuui, miyaavogoco uujoho ejeevesutiiboro imino eetavucuui.

⁸ Jaano jisumi iimino icari ajaadujino uco toomocinicuui. Jaanoco ufucu uco acijiiibo Aivojiiibo iimino emeeciboro udugaacufiibo. Jaabo ucoro acijitiibo, bu tolliro paryi famooro diibo asaajinoco iimogomoco icano.

Pablo Timoteoco Onoono.

⁹ Goovano jei disaa uco emeevivaabo.

¹⁰ Miuro Demas onoobo uco jeevesucuui jijeonehejequere janaanici aivo iimoyicimaño. Jaaboro Tesalonica cuumivi feehinicuubo. Jaanoti bu tolliro Crescente onoobo feehinicuui Galacia jiiinjevi ijibeguequi, bu tolliro Tito Dalmacia jiiinjevi feehinicuui ijibeguequi.

¹¹ Jaanoti idiboro Lucas uuma icahi. Jaanegui Marcoco iguiinooboro siva juuga uco tadyudicamaajeti ihamusuqui.

¹² Jaanoti uujoho Tiquicoco galluhinihi Efeso cuumivi.

¹³ Asaadi jei uudi siva tagaachehu tajeebutachehuco Troa micuvi Carpo onoobo ijafañovi ejeevesuhinichehuco, tolliro bu tahaameneque, bu tahaamene pergaminohaamehallivi acaatinihaameneque icano.

¹⁴ Alejandro onoobo jigaiño dudicamaajeminaafi aivo uco imitino mooniui. Jaaboco jaafa Moocaani toono jaadaco acihi.

¹⁵ Jaaboti bu ijoho difico gaihuini, mojiibogoco iimogotiiboro toono-jaagodi iicatiiboti.

¹⁶ Tolliro bu iticoni aivojitoma tahallivi ihimaasumi miihaiñooba tahalliti icautihi uco aamusumo. Jilliro famooro uco jeevesuhiniumo. Jaarunoco uujoho teemehi Moocaani toonoco esafototiibo iicaqui.

¹⁷ Jaarunoti uco Aivojiiibo Jesucristo uco aamusuubo sefaco aciui. Jaamaño uujoho imino imivehi taajasujiibogoco ijibogoo. Jaamaño faa-jiiinjeminaacoro tobogoco guubusucuui, judiomi iicatiimehejeque. Jilli Aivojiiibo uco sihidi iñihicunehejeti taajasuui.

¹⁸ Jaaboro bu uco fanoova iimitinehejeti ataajasuuboro ficujiibo niquejefaño iicano ihaivojiguiiha. Jaabo Mohaivojiiibo Jesuco macahacisu fahaijivaro. Fine.

Niinoono Ijico Agalluuno, Bu Imino Onoono Icano.

¹⁹ Taajico daaci Prisca onoogoco, bu Aquila onooboco icano, bu tolliro Onesiforo onoobo iijaminaaco icano.

²⁰ Jaanoti Erasto onoobo Corinto cuumiviro fitafetehinihi. Jaanoti Trofi onooboco ficuuhinihi guihuvaaboco Mileto cuumivi.

²¹ Jaabo asaadi jiiinija imegavirocahi disaa. Dijaago Eubulo onoobo ijico galluui, bu Pudente onoobo, Lino onoobo, Claudia onoogo icano, bu tolliro paryi monahabomi icano ijico galluui.

²² Jaafa iima Aivojiiibo Jesucristo icahi, bu jaafa Moocaani famooro amahaico imino moonihi icano.

TITO

Pablo Tito Onoobedi Acaatinuhaame.

¹ Uujoho Pablo Moocaani jeecivominaafi, bu Jesucristo minisuminaafi icano. Jaabo uujoho miyaavogogaagovi sivaqui Moocaani icimoco, bu miya iimaano iticovono imino fiivojaagovi isivajinoco igaaajaqui,

² bu ifinijitino fiivoma mihicajinoco mehesicininoco igaaajaqui icano. Jaanoco Moocaani abañitatibo: Ifinijitino fiivoco aciji, nuuhi siccijetiro jiiñije fiivuutinaacaro.

³ Jaamaño jino diibo unuusumi mihicacumaño, mahaico ijibogoco gaa-jasucuboo, jino uco Motaajasuminaafi Moocaani ijibogoco jibeguequi atajibanofeenedi.

⁴ Jaaneguiiha ñdi jihaameque caatinihí Tito ijoho tamiyaavogo seemene tamiyaabo idiicabedi. Jaano miyaavogoma ñma misi mihicano. Jaabo uujoho imeguehi Dios Moocaani, bu Motaajasuminaafi Jesucristo icamisi ico imino omooninoco, bu sajeebñi icaco aacinoco icano.

Tito Creta Chugaivi Ududicamaaño.

⁵ Ico uujoho Creta chugaivi ficuuhiniuhi oono imibachurautinoco dimbachuqui, bu quillahutoco ficuuqui Moocaani iijano faacuumivari iicajaje-ñaño oono ico atajibaubadi.

⁶ Jaanegui quillahutoobo imino iicaqui, sita diibediti: Imitino, nootimo iicaqui, bu jaabo saafigo tajere iicaabo iicaqui, bu jaabo seeme miyaavogominaa iicamediti sita diitoco: Iimitimo, bu guubutimo icano, nootimo iicaqui icano.

⁷ Miño Moocaani iija toomominaafi obispo onoobo iimino ifi iticovono ifima icanicahi. Jaabo jenaaufitiibo iicaqui, bu icajisutiibo iicaqui, bu guiriicavefitiibo iicaqui, amocasifitiibo iicaqui, bu ajashurunoco guiraano ajaadusuuboro guiraano nihibamico ñcinoco imogotiibo iicaqui icano.

⁸ Ivi jilliro baaminaaco imino ijafaño igaayicihicaqui, bu iimino icaco imeguequi, bu imihuseebe iicaqui, bu imino imoonihicaqui, bu Moocaani-diro ifiico ificuuqui, bu ifi imitinoco iimogonoco moonitiibo iicaqui,

⁹ bu miyaano jibogoco diiboco ijibugunoco jeevesutiibo iicaqui icano. Jaaboro sitaaco iimino jibogori iquehecutusuqui, bu ejenaauhicamoco imiyaavvusuhicaqui icano.

¹⁰ Miño sihidí icamo aivo uguubuhicatimo, bu aivo janaanici judiomifaño icamo icano. Jaamo sicamañooco ihiimaamoro miyaminaaco bañhicamo.

¹¹ Jaamoco llinoci iimaatimo iicaqui. Miño fajavaminaacoro mitasumoro feehicamo mijibogatatinoco ijibogomo ñfurumo toonohallivi nihibamico igaayiciqui.

¹² Miño diito Cretaminaa jihovotoco acaanivamo iimaaminaafi iyotoditiro nuuhi: Cretaminaa aivo bañififimo, bu aivo asimibadi jeevamo, aivo machu-fifimo, gaiquififimo icano, nooboro.

¹³ Jaabo aivo miyanoco nuuhi. Jaanegui sefano diitoco fagoo imino imiyaavomoro iicaqui.

¹⁴ Bu jaamoro judiomí bañifira jibogoco miyaavogotimo iicaqui, bu oono miyaano jibogoti uuvuduehicamo ijibogonehejeti icano.

¹⁵ Miïro ihesamaaje imihinivatimedi paryi fanoova mihinivatihî. Jaanoti imiyaavogotimedi, bu ihesamaaje imihinivamedi icano fanooro mihinivano. Miïro ihesamaaje, ijeebii icano paryi diitoco imihinivamaño.

¹⁶ Jaamo: Moocaanico magaaahi, unuuruno omoonihicanofañoði gaa-javeechuno miyaano iicatino. Miïro idicufimo, bu guubutimo, bu iimino moonico ajashuno gaajatimo icano.

2

Miyaano Jïbogo.

¹ Jaabo idïibugusumi miyaano jïbogofañoðiro dïibeguehica.

² Bu amiyato gaifiimico dïibogo guiriicavotimo iicaqui, bu iminoro ihesamaaiqui, bu miyaavogofaño imino iicaqui, bu gaijima iicaqui, bu jaabicima iicaqui icano.

³ Bu tolliro amiyato gaigoomi Moocaani iimogobadiro iicaqui, sicamañehejeque jïbohocasitimo, bu guiriicavotimo iicaqui icano. Jaaneri imino,

⁴ bagocajamico ejeevamaaisuneri diito aijimico igaijiqui, iseemeque igaijiqui,

⁵ bu diigo iminoro ihesamaaiqui, bu ajevatigo iicaqui, bu iijaco imino iteemequi, imihusegue iicaqui, aiji onoonoco jenaautigo: Jii, ineehicaqui icano. Jaanofañoði mïhahiñooba Moocaani jïbogo imitino iimaatimo iicaqui.

⁶ Jaabadiro bu sicafegue dinoo: Imihusene iicaqui.

⁷ Paryi ïjoho omooninofañoði diitoco gaajasu. Jaamoco idïibogosumi imihusene dïibogo, jeejeje icatïibo,

⁸ iminoro diimaa, toonofenedi mïjoho: Ico dihimiti, needino. Tolliti nucufevajimo oono paryi Moocaani jïbogoco imeguehicatimo. ¿Jaamo milliti bu mïhaiti imitino iimaajirahi?

⁹ Tolliro bu jeevivominaaco fajïni ihaivojito atajïbanoco paryi: Jii, ineehicaqui, diitoco imo imo imoonihicaqui, bu onoonoco iimusuftitimo,

¹⁰ bu nanivatimo imihusenere iicaqui. Jaanoco aatyimemere famooro igajaqui Motaajasuminaafi Moocaani jïbogo oovosiinoco.

¹¹ Miïro Moocaani mïhaico iimihuseque ïfusuno sivahi taajasuco paryi miyaminaadi.

¹² Jaano toono Moocaani imihuse mïhaico jïbeguehi mohimitico mejeevesuqui, bu jïnijeo imogonehejeque icano. Jaamoro jïjehallivi imino miicaqui, ticovono ifiima Moocaanidiro.

¹³ Tolliro bu mïhaico gaajasuno oono oovosiino sihidî ejeevaabo Moocaani Motaajasuminaafi Jesucristo asaajinoco oono motoomo mïhaico unuunoco.

¹⁴ Jaabo miïro mohallivi guijeveuhi paryi mohimitico initïuboro mïhaico itaajasuqui, diibota mihicamoro imino momoonihicaqui.

¹⁵ Jaano jinooco diitoco dïibogo, quehecutusuuboro, mityama fagooboro icano. Ivi saatohoti difico taajavusudino.

3

Miyaavogominaa Jilli Icano.

¹ Tolliro bu diitoco desaayu paryi aivojitoco imityaguehicaqui, bu paryi fanoova iiminoonocoro imoonihicaqui icano.

² Tolliro bu sitaaditi imitino iimaatimo iicaqui, bu sajeebïma iicamoro sitaama imihijïno iicaqui, bu sïcujeebïma paryi famoovamaryo iicaqui icano.

³ Miiro bu miihai iticoni tolliro miihfomo mihicauhi, bu Moocaani onoonoco: Jii, meneehicautihi, jilli mimitaciniuhi, bu fanoohimiti imogono, bu fanoohimiti imo icaneheje icano jiovoto mihicauhi fanoohimitifaño mihicaumaño, bu sitaanoco mihimeguehicauhi, mijiiheveciniuhi, bu fahigova sitaama mijiihevecasihicauhi icano.

⁴ Jaarunaaca Moocaani Motaajasuminaafi igaijico, bu iimihuseque icano miyaminaaco ifususumi

⁵ miihaico taajasuubo. Jaaruno miihai iiminoco momoonunoti icatino, jilli miihaico iidaasugumaño. Jaabo miihaico taajasuubo Igaijari miihaico iniiuno bohofico aacinofeedeni. Jaano Moocaani Gaija miihaico bohofiima icasuhi.

⁶ Tolliro bu Motaajasuminaafi Jesucristofeedeni Moocaani miihaico Igaijaco ajashutino aciuhi.

⁷ Jaaboro iimihusefañodi miihaico igaayiciqui jaanofeedeni miihai ifinijitino fiivoco meteemehicanoco magaayiciqui.

⁸ Jaano jino aivo miyaano. Jaaneguiiha imeguehi ijoho jinooco sefano atajibanoco. Jaaneri Moocaanico imiyaavogomo iiminocoro imoonihicaqui. Jino aivo paryi fameediro imino.

⁹ Jaanoti miihfono iimaaco deecivedino siicijeminaa momono guicibadi icanehejeque, bu jiihevecasinehejeque, bu oono Moise tajiihallivi jenaau-casinehejeque icano. Toono jilli miihfoneheje, jihovoneheje.

¹⁰ Jaanoti bu saatoho Moocaani iijaminaaco siibadije udugaacuhachiiji fagoo mifoociro. Jaanoco: Jii, onootihachiiji diiboco buhigovi gañii.

¹¹ Jaano uguubutinoti gaaja diibo miyaanoti imitacuunoco, bu iimitiro diiboco: Imitino, unuucuunoco.

Titoco Ifitacuuno.

¹² Uujoho dijaago Artemas onooboco, bu Tiquico onooboco icano agal-luudi, tolli icarunofaño disaa Nicopoli cuumijaago uco emeeciitoobo. Uujoho tuucuumivi jiiinijadiihico afatyonoco imeguehi.

¹³ Bu disefadino daamusu saafi abogado Zena onooboco, bu Apolo onooboco icano. Jaamisi ucuujiivaachunoco daaci jinejeti cuujiivaachutimisi ifeequi.

¹⁴ Jaanoco aatyimemere mota iicamo igajaquii imino moonico. Jaamoro ucuujiivaachumoco ihaamusuhicaqui. Tolliti ifiino sinejeguiiha iimiqui.

Niino Fitacu.

¹⁵ Paryi jino uuma iicamo dijaa iijico galluuhi. Ijoho bu moojico daaci miyaavogofañodi monahabomi iicamoco. Jaafa Moocaani paryi amiihaico imino moonihi.

FILEMON

Pablo Filemodi Acaatiniuhaame.

¹ Uujoho Pablo, jino Cristo Jesu momohalliti civojafaño iicaabo jihaameque caatinihi sano monahabo Timoteoma idi, agaijiibo Filemon mududicamaaje nahaboniminaafidi,

² bu Moocaani iijaminaa oono diijafaño igaivehicamedi, tolliro bu monago Apiadi, bu Arquipo mihaico mududicamaajeque aamusuhicaabedi icano.

³ Jaamo amihai magaaayici Moocaani, bu Aivojiibo Jesucristo icamisi imino omooninoco, bu sajeebii icaco aacinoco icano.

Filemon Gaiji, Miyaavogo Icano.

⁴ Fahijivaro uujoho Moocaanico dihallivi imehicahi. Jaabo diiboma ihi-imaasumi iti esafetehicahi,

⁵ Aivojiibo Jesuco ijoho agaijinoco, imiyaavogonoco icano, bu paryi Moocaanita iicamoco agaijinoco icano uguubuuboro.

⁶ Tolliro bu Moocaanico dilluhicahi oono dimiyaavogoco aatyimemere imiyaavogomohallivi, jaamo Cristo Jesufaño di paryi iiminoco magaaayicinoco imino igaajaqui.

⁷ Jaabo tajeebii jacusucafetehi, bu uujoho sihidi imo imo icahi ijoho sihidi gaijima idiicanoti. Miho ijoho tañahabo, difañodi miyaavogominaa jeebii jacusucafetehi.

Pablo Filemon Jijovonohallivi Filemoco Idilluno.

⁸ Jaanegui uujoho Cristo minisuminaafi iicaruubo ico tajibajitihii ijoho omoonijinoco.

⁹ Ivi jilliro gaijifeenedi ico dilluhi. Uujoho Pablo amiyaabo iicacuubo, bu jino Cristo Jesuhalliti civojafaño iicaabo,

¹⁰ ico dilluhi jaani Onesimo onoobohallivi. Jaabo jino civojafaño miyaavogofeenedi taseemeneti minifutucuui.

¹¹ Iticoni naha Onesimo jilli mihiifoobo diijovono icauhi. Jaaruubo jisumi miyaabotiro misidi icacuui, idi bu uudi icano.

¹² Jaaboco dijaago uujoho siino galluhi. Jaaboco imino gaayici tafico idiicajirubadi.

¹³ Imogorahi jinoovi uuma iicanoco dibuunavi uco ijeeceivequi jino Cristo jibogohalliti civojafaño iicaaboco.

¹⁴ Jaaruubo uujoho imogotihii ijoho idiimogotinoco omooninoco. Jaabo uudi ijoho omoonino uujoho atajibaneri icatino iicaqui, jilli iho idiimo- gooboro omoonino iicaqui.

¹⁵ Fine Onesimo iti dugaavuui gueenene sihi iicatiqui. Jaaruubo jisumi iima fahijivaro icacuujiiibo.

¹⁶ Jaaruubo jiovonobadi icacujitihii. Jilli jiovono janaanivii imino icacu- jiiibo. Jaabo agaijiibo dinahaborucuui. Jaaboco uujoho sihidi gaijihii. Imi jaano janaanivii ijoho diiboco gaiji diijovono iicamaño, bu Mo- haivojiibofañodi dinahabo iicamaño icano.

¹⁷ Jaaneguiha digataavominaafi uujoho iicahachijii diiboco gaayici uco idiicajirubadi.

¹⁸ Jaanoti ico diibo imitino omoonihachijii, bu ico edebachijii icano ucuro toonoco daadusu.

¹⁹ Jaabo uujoho Pablo, jinoocoro tahuseri caatinihi: Uujoho ico jaaduji. Miïro bu uujoho ico neejirahi: Hijohe tahallivi guijevejirahi uco edebeneque daaduqui, neejirahi. Jaarunoco ico uujoho nootihî.

²⁰ Jaaneguiiha tañahabo, uudi jino iminoco deetavo Aivojîbo Jesuco imiyaavogomo iicanicibadi. Jaaneguiiha tajeebîco daacusu Cristofañodi tañahabo idiicamaño.

²¹ Jilli ïdi caatinihi ïjoho omoonijinoco agaajaaboro, bu jino ico onoonoco janaanivivi omoonijinoco agaajaaboro icano.

²² Bu tolliro uudi uujoho ïfetejimañoco tahimega dimibachu. Miïro jino teemehi amîhai Moocanico midilluhicanoco amîhaico ihaciqui uujoho amîhaico emeeciitejinoco.

Niino Fitacu.

²³ Jaani Epafra onoo bo dijaago iijico galluhi, jino Cristo Jesuhalliti uuma civojafaño iicaabo.

²⁴ Tolliro bu Marco onoo bo, bu Aristaco onoo bo, bu Demas onoo bo, bu Lucas icamo jino uco tadyudicamaajeti aamusuhicamo dijaago iijico gallumo.

²⁵ Jaafa Mohaivojîbo Jesucristo amîhaico imino moonihî.

HEBREOS

Moocaani Illifeenedi Ihiimaano.

(Jn 1.3)

¹ Siicije naha Moocaani moheedetemihaima iimaajiibuuhi saicino si-
ibadihije, jibogominaafeenedi.

² Jaaruubo jisumi jino niinoosumi mihaima iimaabo Illifeenedi. Jaabo
Illifeenedi Moocaani paryi jinijeneque eheetavuuboro diibo usefaño paryi
fanoovaaco iicaqui ficuubo.

³ Jaabo diibo Moocaani imi aricuco ifusuubo Moocaani ifi tolli ejeevanoco
ifusuubo. Jaabo sefari paryi fanoova icahi imityahiiifeenedi. Jaaboro bu
mohimitico ifilluuboro casivuubo niquejefaño Moocaani aivoji icagahallivi,
imiyanaagonovi.

Moocaani Achi Sihidi Jeevahi Niqueje Toomominaa Janaanicivi.

⁴ Jaamaño Moocaani Achi sihidi jeevano minifetehi Moocaani
toomominaa allinoocivi. Miïro caani busumijeti gaayicibo diito janaanivivi
aivo imityamañovi.

⁵ Jaamaño cono bu Moocaani safooba itoomominaati cajaanibaco:

Hjoho taseemene, jifucu uubadiro idiicaabo, noonova.

Bu cajaanibaco:

Uujoho diibo caaniti icaji. Jaanoti diibo taseemeneti icaji, nuunova.

⁶ Jaanoti idiboro Illi iicaaboco jiijehallivi isivauboro nuubo:

Mihimo diiboco paryi amiihai Moocaani toomominaa, nooboro.

⁷ Jaanoti diito itoomominaaditi nuubo:

Itoomominaaco guibuhubati eheetavoobo, bu ijeevivominaaco
ciijigaiguiihuti eheetavoobo icano, noonoro.

⁸ Jaanoti Illiditi noono:

Moocaani dihaivoji icaga; Jaafa ufucuro ifinitino fahiijivaro icahi, bu di-
tajiiba imino atajibano iicano.

⁹ Iticovonocoro idiimogoboro imitinoco diheguehi. Jaamaño Moocaani
Didios iicaabo ico sihidi imono icaco acihi, digataavominaa allinoocivi,
noonoro.

¹⁰ Tolliro bu noono:

Aivojibo, ijoho aivo iticoni jinijeque tanooco ficuuhi. Bu jaaboro dihuseri
niquejeque deetavuuhi.

¹¹ Jaaruno toneheje finiji. Jaanoti ijoho ufucuro finitibo fahiijivaro diicaji.
Jaanoti toneheje queemeveji gaachehu ooomovonicibadi.

¹² Jaanoco gaachehuco mihicanicibadi gatatahuruji. Bu jaanoco buun-
naniji gaachehuco siino mubunananicibadi. Jaanoti naha ijoho diiboro
fahiijivaro diicaji; ufucuro difi finijitihini, noonoro.

¹³ Jaamaño miïro Moocaani itoomominaati cajaanibaco nuutihini:

Tamiyanaagonovi casivo, diminaaco iguiinonijinohachuta, nooboro.

¹⁴ Miïro paryi Moocaani toomominaa jilli gaijamiro Moocaanico ejeevivomo.
Jaamoco gallufiibo taajasuco agaayicijimoco ihamusuqui.

2

Mataajajinoco Mejeevesudino.

1 Jaano jilli iicaneguiiha aivo imino muguubuniciji oono muguubuhininoco, iimino jiihaiti buhigovi minifototimo miicaqui.

2 Jaanoti naha siicije Moocaani toomominaafeenedi aaciuno jiiibogo sefano icauhi. Jaanoco guubuutimo imitico omooniumoco toonohalliti idaasuno moonicafutuuhi.

3 Jaabadiro bu miikai aivo aajashutino taajasuco mejeecivotihachiiji, miikaico idaasuno moonijiruubo. Miuro toono taajasuco iticoni diiboro, Aivojiiho jiiibuguuhi. Jaanobuunati jari toonoco uguubuumo imino agaa-jaciumoro miikaijaagovi fatyusuuhi.

4 Jaabadiro bu Moocaani toonoco imino gaajasuuhi miyaano iicanoco. Toonoti igaaajauhi ajabafiranehejeque, sihidi ejeevano, mityano aatyimeratinehejeque omoonihicaunofeenedi, bu tolliro miikaico Igaijaco siibadihiye aacinofeenedi icano ijeebi onoobadi.

Jesu Inahabomi Icabadi Minifutuuhi.

5 Miuro oono toojeti mihiimaaje ufucu icajino jiiinijeque Moocaani itoomominaa usefaño ficuutihitoojete itaajiiabaqui.

6 Miuro samañoohaame Caatinihaamefaño saatoho neehi: ¿Milli ijoho Moocaani sihidi edeevaabo miyaminaa sihidi ejeevatimediti deesamaajirahi? ¿Jaabo collihi diito iguijevefimojaago feejirahi?*

7 Miuro jihachutasituro diitoco diitoomominaaguiinovi ficuuhi. Jaaruumoco fanoova imiri, bociri icano diitoco bocisuuhi. Bu jaaboro diitoco mityaco daaciuhi paryi edeetavuunohallivi.

8 Paryi fanoovaaco diitoguiinovi ficuuhi, noono.

Jaamaño tolli paryi miyaminaafiguiino ificuucumaño diitoguiinovi fanooro icacuuno. Jaaruno fañehiica mahatymetihiica paryi fanoovaro diito ijico obocigonoco.

9 Jaarunofaño mahatymehi Jesuco jihachutasituro Moocaani itoomominaati guinovi ificuunoco. Moocaani sihidi igaijima iicamaño imuguuhi diibo famoohalliviro iguijeveujinoco. Jaaruubo jisumi diiboco Moocaani bocigusuhi idaasuno iicauboro iguijeveuno jaada.

10 Jaamaño Moocaanidi fanoova choomotihidi niibofeenedi. Jaabo Moocaani imeguehi famooro iseeme iimihigo niquejefano ofoonoco. Tooneguiiha Moocaani Jesucristoco idaasuno moonisuuhi imi Taajasuminaafiti iicaqui.

11 Jaamaño paryi imibachucinicumoco ijeevadi ificuucuumo, bu diitoco imibachuubo icano paryi saacanitaro. Tolli iicamaño Moocaani Achi nufefuetihi diitoco: Tañahabomi, onoobo

12 Caatinihaamefañodi:

Hiti iimaaji uujoho tañahabomima. Jaaboro ico imeji dimasineri igaivominaafeenevi, noonoro.

13 Tolliro bu noono:

Uujoho Moocaanicoro esiciniji, noonoro.

Jaabadiro bu siino noono:

Jineeri icahi, jino seemeque Moocaani uco aacihinimoma, noonoro.

14 Miuro jaamo miyaminaa seemere ihuucuma, itijohoma icano iicamo. Jaabadiro bu tolliro Jesu minifutuuhi ihuucuma, bu itijohoma icano iguijeveugui. Jaano iguijeveuneri oono guineni mityama iicauboco ijico ifinisiqui.

* 2:6 Sahaamefaño noono: Miyaminaafi.

¹⁵ Jaamaño jilliti taajasuubo oono paryi famooro iguijevneque iiguimoro jiojovotobadi iicacuumoco.

¹⁶ Jaamaño Moocaani toomominaaco ihamusuqui saautiibo. Jilli Abraham iyaachimihacoro aamusuvaobo saahi.

¹⁷ Jaamaño diito inahabomi iicaubadiro icaubo sacerdotemi aivojiboti iicaqui jeevesutiibo iicamaño, bu sihidi idaasugoma iicaqui Moocaani imefeenevi, tolliro bu miyaminaa imitico ibusuqui ifico idaasuno omooninofeenedi.

¹⁸ Miïro idaasuno iicauneri ifi nisucafutuuhi. Jaamaño jisumi amusuubo tolliro inisucafotomoco.

3

Jesu Moise Janaanicivi Jeevahi.

¹ Tañahabomi, amiïhai mihimibachucinicumaño ijeevadi mihicamo, Moocaani ita iicaqui ucuuhuvamooto mihicamo imino magaaia Cristo Jesu mohiimaa iiji minisuminaafiti iicanoco, bu sacerdotemi aivojibo diibo iicanoco icano.

² Jaabo Jesu Moocaanima imino icauhi. Jaaboco Moocaani jino dudicamaajehallivi ficuui. Jaabadiro bu tolliro Moise imino icauhi Moocaani iijano miyaminaaco ejeecivuunovi.

³ Jaarunofaño Jesu janaanici toonovi ibocima icahi Moise janaanivicivi; oono iijaco eheetavoobo tooja janaanivicivi ibocima iicanicibadi.

⁴ Miïro iijanoco eheetavomo iticovoocivi icahi. Jaarunofaño paryi fanoovaaco eheetavuubo Moocaani.

⁵ Jaabadi Moise aivo imino icauhi Moocaani iijaco ejeecivehicaunovi: Ududicamaaihicaunobuunati Moocaani eheetavuujinoco iijibogono.

⁶ Jaarunofaño aivo Cristo janaanici imino icahi Moocaani iijaminaa miïhai mihicamoco ootomoo. Jaamo miïhai Moocaani iijaminaa mihicamo sefano mihicamoro mehesiciniqui, diibo onoonoco imo imo momoonimoro mimiyaaveguequi niinofucuvi.

Moocaani Cuumininaa Ajagusijino.

⁷ Miïro jaamaño, Moocaani Gaija nehi Caatinihaamefañodi: Jaachijji amiïhai Moocaani iijico muguubuhachijji

⁸ amiïhai jeehico mucuhufutusudino, johono sicaihigovi iicausumi Moocaanijaagovi isifiratuumoro diiboco inisumo iicaubadi.

⁹ Tahigo amiïhai eedeetemihai uco nisuuhi, buhicagaha cuarentadi ficabava ticovovi tahi uujoho omoonihicaunoco atyimehicaurumo.

¹⁰ Jaanoma iicaubo diitojaa isifiratuuboro nuuhi:

Jilli fahijivaro ijeehinoco imitasumoro fahigova igomoro icahicamo, jaamoro imeguehaticimo taajihaiico agaaanoco, nooboro.

¹¹ Jaamaño uujoho toonohalliti diitojaa isifiratuuboro tamomofañodi, nuuhi:

Uma ajagusijimañovi diitoco ifutusujitihino nooboro, noono.

¹² Tañahabomi, jaaneguiiha mehesicini cajaanotyoba amiïhaiti iimitino jeehima iicamoro toonoco mitasudino iicaabo Moocaaniditi diiboco mimiyaavogotimaño.

¹³ Tolli icatimoro fahigovavi fafucuvaaciviro mequehecutusucasi jisumi jino iicanohachuta. Jaamo amiïhaiti cajaanotyobaco imiti bañitino icadino. Jaaneri amiïhai jeehino Moocaaniditi jenaano minifetedino.

14 Jaanoti siicijetiro mehesicininoco suufenitimo toonofañooro quehecuno mihicamoro niinofucuvi mihifotohachijji, Cristojaagoti samañoonoti mataañovaji.

15 Miiro jilli noono:

Jaachijji Moocaani onoonoco muguubuhachijji amihai jeebico mucuhufutusudino, johono diibojaa isifiratuumo iicaubadi.

16 ¿Cajaatyo nacu diibo iimaaco guubucuurumo diibojaa isifiratuumo? Eti bu johono paryi Moise Egipto jiinjetei isivaumo.

17 ¿Nacu bu cajaatyoma Moocaani sifiratuuhi cuarentadino ficabava ticovovi? Eti bu diito Egipto jiinjetei isivaumo oono imitico eheetavuumoma. Jaamo diito paryi finiuihi sicaihigovi, iguijeveumo.

18 ¿Nacu bu cajaatyoco Moocaani imomofañodi nuuhi: Tafaño majaguisijihigo mihifetejithi, nooboro? Eti bu diibo unuunoco: Jii, unuutimoco.

19 Miiro magaajacuuihi imiyaavuguutimaño diito ifutuutino.

4

1 Jaamaño ufucu Moocaanima majaguisijinoco aaciguunoma mihicanohachuta imino mehesicini amihaiti saatoho toonovi ifototimo mihicadino.

2 Miiro miihaico bu aciumo tobogo taajasujibogoco diitoco iicaubadiro. Jaaruno diito uguubuuruno diitoco imino mooniutithi uguubuurunoco imiyaavuguutimaño.

3 Jaanoti naha mihai toonoco mimiyaavogomaño toono jaguisifaño mihifetehi. Oono Moocaani jilli nuuhi:

Jaamaño diitojaago uujoho isifiratuuboro diitoco nuuhi tamomofañodi, uuma ajaguisijimañovi ifetejitimo, nuubo Moocaani.

Jaarunofaño Moocaani jiinjeteque ifiivusunotiro iticoniubo eetavuubo imivuudi jaguisiubo.

4 Jaamaño miiro samañoohaame Caatinihaamefaño jilli noono jaguisifucuditi: Sahuse juugahuseti safucu icano nigaciti idudicamaajeti Moocaani jaguisiuihi, noonoro.

5 Siino bu Caatinihaamefaño noono:

ifetejitimo uuma ajaguisijihigo, noonoro.

6 Jaarunofañehiica icamo saatoho toono jaguisifaño ijicafetejimo. Jaanoti iticoni toono taajasujibogoco uguubuurumo toonofaño ifutuutithi: Jii, noomoro imiyaavuguutimaño.

7 Jaamoma iicaubo Moocaani siino bu oovicuihi jisumico, jino mihicasumico. Miiro Moocaani miihaima iimaahi, toonobuunati goovacuuoti David unuunofeenedi. Oono Caatinihaamefaño onoonoco munuucuuihi. Jaanoco bu siino meneehi:

Jaachijji Moocaani iijico muguubuhachijji amihai jeebico mucuhufutusudino, noono.

8 Jaanoti Josue diito israelmico toono jaguisico ihaciuruva, Moocaani siino sifucuditi iimaacuujitirahi.

9 Jaanegui icanehiica sano Moocaani cuumiminaa ajaguisijino.

10 Jaamaño miiro Moocaanima ijaguisiqui ijicafotoobo, idudicamaajeti ajaguisiubo, oono Moocaani iinoti ajaguisiubadi.

11 Jaanegui masii mesefaquifetequi toono majaguisijinofaño mihifetequi. Jaanegui saatohoba johono, imiyaavuguutimo iicaubadi mihicadino.

¹² Mũro Moocaani iiji buheehi mityama icano aivo janaanici siijevano fanoova aamigano fahigovaaciti iijino icano siijeva janaanici vi siijevano. Jaamaño mojeebi, mohesamaaje icano faicuvano icarunoco adicino, bu miyaminaafi ifico faabeheri adicino icano. Jaanoro foovono miniyuno mohesamaajeque, mojeebi esicinico icano.

¹³ Aivo jinehejeba chahahi Moocaani ifiivusuuno toonoti afataniivejiruno. Paryi fanoovaro foovono icacuuhi faayacafutucuuno. Jaadi johono diibo imefeenevi mohimitico mihimibachujiibo imefeenevi.

Jesu Aivo Janaanicivi Sacerdotemi Aivojiboti Icahi.

¹⁴ Jesu Moocaani Achi aivo janaanici vi mũhai sacerdote aivojiboti icahi. Jaabo niqueeje janaanici Moocaani imefeenevi aivo ifotoobo. Jaanegui imino momooniqui mohiimaa iijico.

¹⁵ Mũro mũhai sacerdotemi aivojibo mũhaico idaasuguejirahi moninovanoti, mũro mũhaico iicabadiro diiboco fanoova inisuuneri idaasuno icaubo. Jaaruubo imitico mooniutuhi.

¹⁶ Jaanegui masi imino mimiyaavogomoro Moocaani sihidi gajjima iicaabovi mifiitivequi. Toonoti mũhaico ihidaasuguequi, jaaboro iimihuseri mũhaico ihamusuqui sihidi idaasuno mihicasumi.

5

¹ Famooro sacerdotemi aivojito iicamoco miyaminaafeeneti icimoro toonofaño ficuumo Moocaani imefeenevi miyaminaahallivi iimaajinoco, bu diibo jeecivoco iheetavequi, asimico agaisiraicimoro Moocaanico tooneri ijeeceivequi miyaminaa imitihallivi icano.

² Jaabo diibo sacerdotemi aivojibo, bu icaruubo ififañodi iniinovanoma iicamaño, bu amusujiruubo agaajatimehejeque, iimino jũhaiti imitamehejeque icano.

³ Jaabo bu ifi niinovama iicamaño jeecivo asiri Moocaanico iimitihallivi jeecivefihii, oono miyaminaa imitihallivi iicanicibadiro.

⁴ Jaamaño aivo cajaanyooba jilli iinoro sacerdotemi aivojiboti icatatihi. Moocaaniri iciciboro toono obocimañovi ficufihii, johono Aaron onooboco iicaubadi.

⁵ Jaabadi tolli Cristoco mooniubo: Jilli iinoro diibo sacerdotemi aivojiboti icautihi. Jilli Moocaaniri diiboco toono bocifaño ficuuhii diiboco unuubadi: Ijoho taseemene, jifucu uubadiro idiicaabo, nooboro.

⁶ Jaabadiro bu samañoohaame Caatinihaamefaño diiboco nuubo: Ijoho sacerdotemi aivojiboti fahiijivaro idiicaabo, Melquisede onoobobadi edeevaabo, nooboro.

⁷ Jaabo Cristo jiijehalliri iicausumi sihidi Moocaanima iimaahicaubo sefano ihaalli tofaihuco gañiboro dilluhicaubo diibo Moocaani diiboco guijvefañoti ataaajasujiruno mityama iicaaboco. Jaanoco Moocaani guubuuhii diiboco idilluhicaunoco Moocaanico miyanotiro ejeceivehicamaño.

⁸ Jaamaño Cristo Illi icauruubo gaajauhi: Jii, onoonoco idaasuno iicauboro iguijeveunofañodi.

⁹ Jaaneri aivo ifico imino ifutusuucumaño ufucuro ifinitino taajasu abajaaboti iicanovi ifutuubo paryi oono diibo onoonoco: Jii, onoomedi.

¹⁰ Jaamaño Moocaani diiboco sacerdotemi aivojiboti ficuuhii Melquisedebadi ejeevaaboco.

Aivo Ñihicuno Miyaavogoco Mejeevesuruva.

11 Aivo ajashutino jinohallivi meneejino icahi. Jaaruno aivo tihino mijibeguejiruno, amihai magaaajagotimaño.

12 Aivo gueeneecuuno mihicano jisumi jibogominaati mihicatacuuno. Jaarumehiica mihimeguehi siino amihaiico sita jibogonoco; Moocaani iiji jibogo aivo itihitnoti. Aivo jilli fañoviro miniinovatucuuhi. Aivo jilli miyaavogofaño mujusitih. Jilliro mifañofaihuco aaducuuji mobadi mejeevacuhi.

13 Miuro Moocaani iijico ajashunoro agaajamo seeme mifañototobadi iicamo. Jaamehiica gaajatih iticovono ifi icaco.

14 Jaanoti fanoocoro imino emecimo oono jositamobadi ejeevacuuno, fanoovaaco udugaacunoco agaajacuuno, iimitinoco iiminofeeneti aatyimeneque ejeevamaaicuuno icano.

6

1 Jaanegui masi janaaniviro mefeequi miyaavogofaño jusimoro Cristoditi iticoni mihaico jibuguunocoro meesudino, siino janaaniviro gaajamoro mofoo. Minoco guivevefaño asatyefinehejeque mejeevesunoco magaaajuuhi. Bu tolliro Moocaanico mimiyaavogonoco magaaajuuhi.

2 Bu nitihallivi jibogonehejeque, bu miyaavogominaahallivi ihuseque ificujinehehallivi jibogonehejeque, bu uchuumucuuno siino ubuheetejinehejeque, bu ufucuro ifinijitino cijigaifaño efiejinehejeque icano magaaajuuhi. Jaarunaaca janaaniviro gaajamorohiica mofoo.

3 Jaanoco tolli momooniji Moocaani iimogohachijji.

4 Jaamaño miuro saatohe seseequa agaayicininuuru, bu Moocaani aacino imoco gaajacinuuru, bu tolliro Moocaani Gaijati agaayicininuuru.

5 Moocaani jibogo imoco gaajacinuuru, bu ufucu iicajino jinije mityaco icano agaajacinuuru,

6 siino dojicuviro eedehefijaagoviro uhuumimoro Cristoco ejeevucuuimo siino eedehefi jeevesufeenedi bohomotini yuracujitih. Jaamo diitiro siino Moocaani Achico dojicuviro imohobujehallivi metetecubadi omoonimoro diiboco miyaminaa imefeenevi dejecumoro icahicahi.

7 Jaamo jinijebadi, fahijivaro toojehallivi nijaba aigonoco adujere iicanibadi jeevamo: Jaaje toojeque ududicamaaimedi imino basutaaco ihinusujere inoovasuruva, toojeque Moocaani imino omooninoma icaje.

8 Jaanoti jarimocoro, ñavahucoro icano ihinusuhachijji jinehejebaguiiha imitije. Jaamaño Moocaani: Imitino, onoboro afajanoguinovi aaqutejije. Jaanofeenevi jigasucafetejije. Jaabadi dojicuviro eedehefijaagoviro uhuumimoro Cristoco ejeevesumoco Moocaani fajaji.

Mohesicini Minoco Sefano Ficuuhi.

9 Agaijimo tañahabomi, jilli munuurunaaca, aivo imino magaajahi, amihaiti ajashutino Moocaani mihaico imino omoonino mohallivi taajasuma asanoco.

10 Miuro Moocaani aivo iimiibo. Jaamaño jabajeejitiibo amihai momoonihicanoco, bu diiboco amihai gaijico mihifusumoco, miyaavogofeenedi monahabomi iicamoco mahamusuhicanofeenedi; bu jaanoco jisumihachutahi moonimerehi mihicahi.

11 Jaanegui mihimeguehi famooro mīhai toonoco mihifusumoro mofoomo nijequevi mihifotonoco. Jaamo imino mihifutusuhi oono meteemehicanoco.

12 Mīhai mihimogot̄i am̄hai majaparyatonoco. Mihimeguehi oono imiyaavogfeenedi, bu ijaabicifeenedi icano Moocaani aaciguunoco agaayicimoro iicabadi mihicanoco.

13 Mīro Moocaani onoonoco Abrahamco aaciusumi ififañod̄i oovic̄iuihi miyaano iicaujinoco. Aivo diibo janaan̄ic̄ivi iicamo momofeenedi ohoovic̄iujirumo achahaumaño.

14 Mīro jilli nuubo; Miyanot̄i aivo ico imino moonji. Jaaboro ico ajashujit̄ino diiyaachim̄ait̄i aacino, nooboro.

15 Jaanoco Abraham tuumuhi jaabic̄iboro. Jaamaño gaayic̄iubo Moocaani diiboco unuubadi.

16 Jaabadiro bu miyaminaa siinoco unuusumi noon̄ic̄imo diito allinooc̄ivi iicaabo Moocaani momofeenedi. Jaano siino miyaano iicanoco, unuusumi Moocaani momofeenedi unuucuunoco, ¿milli bu janaan̄ic̄ivi siino mejenaauuc̄ujirahi?

17 Jaamaño Moocaani imomofeenedi nuuhi aaciguuno miyaano iicajinoco foovono ihifusuqui toono ibusumijeque aaciguunoco agaayic̄ijimoco, bu jaano unuucuuno siino booban̄ic̄afutucuut̄i iicaujinoco icano.

18 Jaamaño icano minoc̄i diibo, bu diibo unuucuuno icano oboobaniracut̄ino. ¿Jaanohocifeenedi milli bu Moocaani unuucuunoco bañ̄jirahi? Jaanofeenedi mīhaico Moocaani ac̄ihi sefano majacusucafotomoro meteemehicanoco mohimega ificuunoco magaayic̄iqui.

19 Jaano toono esic̄ini sefano iicanoro mojeeb̄ico cuhufono ficuuno. Jaano jino esic̄ini iicanoma mīhai mihicano mīhaico cuhufono ficuui niquejefano iicaja Moocaani iija gaachehubaryutyigaba ticovo.*

20 Jahigo tobaryu ticovo Jesu jicafutuuihi mohall̄ivi mīhaidi j̄ihaico ifaayic̄iqui. Jaamaño jilliti Jesu sacerdotem̄i aivoj̄ibo fahij̄ivaro iicanovi ifutuuihi. Jaamaño Melquisedebadi jeevaabo.

7

Jesu Sacerdotem̄i Aivoj̄ibo Melquisedebadi Jeevaabo.

1 Jaani Melquisede onoobou Salem cuumio aivoj̄ibou. Jaabo Moocaani caamovohi iicaabo sacerdoteu. Jaabo Melquisede Abraham minaavi j̄iin̄jene aivoj̄itoco iguinīn̄jeh̄igot̄i uhuumiuboco acabaacutuuboro diiboco: Imino, nuuhi.

2 Jaaboco Abraham ac̄iuihi fahuseec̄isaaje iicanoti sanoosaacoro toono abajatoco iguinīn̄unoti ic̄iunoco. Jaano Melquisede onoono momo jilli eneejiruno: It̄iconi, iimino Aivoj̄ibo, eneejiruno. Jaabo Salem aivoj̄ibo iicaumaño, bu: Sajeeb̄i ica aivoj̄ibo, eneejiruno.

3 Jaabo buhugaavocafetehi caanima, seejima, bu iheedetem̄ihaima icano chahaabo. J̄ibogorat̄ino diibo fiivoti, bu iguijev̄eti icano. Jaabo Moocaani Achibadiro iicacuubo sacerdotem̄i aivoj̄iboti fahij̄ivaro icacuubo.

4 Jaanoco jis̄u magaajacuuhi Melquisede aivo sihidi jeevaabo iicaunoco. Mīro moheedebe Abraham icauruubo diiboco ac̄iuihi fahuseec̄isaaje iicanoti sanoosaacoro moon̄ic̄asivi aivoj̄ito nehejeque udum̄it̄ic̄iunoti.

* 6:19 Sahaamefaño jilli ficuuno: Toono esic̄ini sefano iicanoro mojeeb̄ico cuhufono ficuuno, ancl̄a cij̄igai meenegaco samañoviro cuhufono ificuunic̄ibadi onoonoco.

⁵ Miiro Moise tajiiba onoobadi Levi iyaachimihai sacerdotemi iicamo miyaminaaco inehejete fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro ajaadusuno tajiibama icamo; buhicagaha diitobadiro bu Abraham iyaachimihai icarumo.

⁶ Jaanoti Melquisede Levi iyaachimioobo icautiruubo Abrahamco jaadusuuhi fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro. Jaabou diiboro Abraham Moocaani aaciiguunoco agaayiciubo. Jaamaño jilliti Melquisede Abrahamco: Imino iicajinoco, nuuhi.

⁷ Jaanoco famooro gaajacuhi diiboco: Imino iicajinoco, onoobo diibo janaanici sihidi ejeevaabo iicafinoco.

⁸ Jaanoti jino mofeeneri iicamo fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro agaayicimo, jilli ticovo miyaminaaro iguijevemoro. Jaanoti Caatinihaame iimaahi Melquisede iguijevetiibobadi iicaabediti.

⁹ Jaamo paryi Levi iyaachimihai sacerdotemiti iicamo jisumi fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro miyaminaaco ajaadusuhicamo, bu Levi icano tolliro Melquisedeque fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro jaaduuhii sano Abraham ajaadusumiro.

¹⁰ Miiro jaasumi Abraham ififañerehiica iyaachimihai icauhi Melquisede diiboco aatyimeteusumi.

¹¹ Miiro Israel cuumiminaa tajiibaco gaayiciuhi sacerdotemi Levitami jaamoro Aaron iyaachimihafeenedi. Jaano miyanotiro toono tajiibaco omoonimoco Moocaanijaagovi isatyejiruva collihiicaqui, bu siino sifi sacerdoti saajirahi. Jaabo Aaron yomoobo icacuujitino Melquisedebadiro iicaburucuujii.

¹² Jaamaño sacerdotemi sifiti ubuunanicafutucubadiro, bu tajiiba buunanicafetehi.

¹³ Jaabo Mohaivojii bo diibediti jino Caatinihaame jilli onoobo, siicumii israelmi cuumioobo, tuucuumiti mihañiñobahiica sacerdoteti iicati cuumioobo.

¹⁴ Miiro imino gaajaveechuno Mohaivojii bo Juda cuumiti asaauno. ¿Miiro Moise milliba nuutihi jiiicumiditi, sacerdotemiditi ihiimaasumi?

¹⁵ Jaano jino aivo foovono icahi bohono sacerdoti Melquisedebadi ejeevaabo ajafevene.

¹⁶ Jaamaño miyaminaa tajiiba unuumaño diibo sacerdoteti icautihi. Jilli oono ifinisuratino ifi mityari diibo sacerdoteti icahi.

¹⁷ Miiro jino Moocaani jilli diibediti onoono: Hijofo fahijivaro sacerdoteti idiicaabo, Melquisedebadi edeevaabo, nooboro.

¹⁸ Jaamaño jilliti eedeetajiiba buhigovi ficucafetehiniciuhi, toono iniinovauumaño iimiutimaño.

¹⁹ Miiro toono Moise tajiiba jinejebaco imitusuutihi. Jaamaño toonobuuna aivo iiminoco mehesicininoma mihicahi, toonofenedi Moocaanivi miitiivonoma.

²⁰ Jinooco Moocaani eetavuuhi imomofenedi unuuboro.

²¹ Jaanoti saatofo sacerdotemi jilli ticovonoro icauhi Moocaani imomofañodi unuutimo. Jaanoti naha diibo sacerdoteti iicajino Moocaani momofañodi noocafutuuhii. Miiro Caatinihaamefañodi diiboti neehi:

Aivojii bo imomofañodi unuucuuno, siino boobanicafutucuujitihii: Hijofo fahijivaro sacerdoteti idiicaabo Melquisedebadi edeevaabo, nooboro.

²² Jaamaño Jesu bohonohijii eedeelijhallivi aivo iiminoco agaajasuubo.

²³ Miiro iticonio sacerdotemi aivo ajashutih, iguijevheicaumaño guenene icahicautimo.

²⁴ Jaanoti Jesu iguijevetatimaño diibo sacerdoteti icano sifivi siino jeenetih.

²⁵ Jaamaño fahijivaro taajasujuruo diibofenedi Moocaanivi ifiitivomoco, ufucuro milli iicatimaño diitohallivi Moocaanico idilluhicaqui.

²⁶ Jaamaño Jesu aivo miya sacerdotemi aivojibo miihai mihimogoobo. Diibo aivo iimiibo, idicubama achahaabo imitibama achahaabo imitiminaati ijeevadi udugaacuubo, bu caamovono niqueje janaanivivi aganiivicicafutuubo icano.

²⁷ Jaamaño saatoho sacerdotemi aivojito iicabadi jeevatibo diito naha asimico agaisiraicimoro fafucuvaaciviro jeevivoco eetavehicamo. Jaanoco iticoni sacerdoti iimitihallivi jeevivehi. Jaanohallivi jari miyaminaa imitihallivi jeevivomo. Jaanoti Jesu sano famoohalliviro jeevivucuuhi, safooro ifico iinoro aaciusumi.

²⁸ Jaanoti Moise tajiba ficuuhi miyaminaa iimitimoco. Jaanoti toono tajibabuunati Moocaani imomofenediro unuuno Illi Jesuco ficuuhi sacerdotemi aivojiboti. Jaamaño diibo milli icatibo fahijivaro iicaqui imiiboti eetavocafetehi.

8

Jesu Bohono Iijihalliti Iicaabo.

¹ Aivo jino imiyaanoco monoono, miihai sacerdotemi aivojibo Cristo jilli ejeevaabo casivutuuhi niquejefaño Moocaani aivoji icagahallivi imiyanaagonovi.

² Jahigo sacerdoteti jeevivoobo imiyajaja iimija Moocaani iijafaño. Jaaja miyaminaa useti eheetavocafotoja icatino; Aivojibofenediro iicaja.

³ Paryicino sacerdotemi aivojitoti ificucafotomo icahi asimico agaisiraicimoro Moocaanico ijeevivequi. Jaamaño bu tolliro Jesucristo iguijeveneri ita iicamohallivi jeevivuuhi.

⁴ Jaabo jiijehalliviro iicaruva ajashunogay sacerdoteti icajitiruuo. Miiro icamehiica sacerdotemi Moise tajiba onono jeevivoquerehiica omoonimo.

⁵ Jaamo jito sacerdotemi ijeevivoco moonihicahi niquejefaño iicaja ijimico hicijahajefaño. Magaajahi jilli ihijimiro iicanoco, miiro Moise tabernaculo onoojaco iheetavequi omooniusumi, Moocaani diiboco nuuhi: Meeci, jaaboro imino deetavo paryi, johono ico ifagajihallivi ifusuujabadiro, nooboro.

⁶ Jaanoti naha miihai sacerdotemi aivojibo Cristo ijeevivoco eetavehi. Aivo janaanivi imiyajeevivoco eetavoobo diibo bohono iijihalliti iicaabo toono aivo imino onocininoco aaciguunofaoti icano iicamaño.

⁷ Jaanoti iticoni unuuno iiji iimiuruva, chahajiruno siino bohono iijico eheetavono.

⁸ Jaarunaa miiro Moocaani tsumio miyaminaa imitico atyimeuhi Caatinahaamefaño diitoti unuubadi:

Aivojibo Moocaani neehi: Icajinehiica uujoho bohono iijico Israel miyaminaama, Juda miyaminaama icano eheetavono.

⁹ Diito eedeetemihaima eheetavuno iicabadi icajitino, johono diitoco ihuseti agaayicuboro Egipto jiiinjetei ihinusuusumi. Jaaruno diitoco unuuno taajico imino mooniutimo. Jaanoma iicaubo diitoco jeevesuuhi, noobo Moocaani.

¹⁰ Jaanoti ufucu iicaji tufucujebuunati Israel cuumiminaama taajico eheetavejino jilliji, noobo Moocaani: Tatyajibaco ficuji diito escinifaño. Jaaboro

ijeeb#nofa#no toonoco caatin#ji. Jaadi jari uujoho diicaaniji. Jaanoti diito uuti taacuumim#naaji.

11 Jaadi iticovoocivi saafisari igataavom#naafico, bu inahaboco icano Aivoj#boco igaaajaqui j#bogorajitino, famoovaro uco agaajajima#no. Famooro diitoti uco gaajajimo iguiraabo, aajashuubo icano.

12 Jaamoco uujoho iimitico imibachuji. Jaaboro siino ufucuro diito imitico esafutucuujit#hi, nooboro.

13 Jilli Moocaani bohono eheetavono iijiti ihiimaaboro, iticono iijico: Eedeenet#i, nuucuubo. Jaano eedeenet#i iicacuuno unuucucuubadi iicama#no goovacuuji#no ifin#no.

9

Moocaani Ijahaci Jiin#jeoja, Niquejeoja Icano.

1 M#iro iticon#i unuuno iijifa#no noocin#no mill#i Moocaanico iimejinehejeque j#jehall#ri iicaja Moocaani iija tabernaculo onoojafa#no.

2 Jaaja tooja jilli eetavocin#uhi, imeganaagonovi aivo iimima#no onooma#neri icauno ci#jigai icuno, sano mesa icano, tomesahall#ri ijee#civo maahuno icauhi icano,

3 bu jaanohall#vi iicaubaryuty#gaba bujinago icauno aivo janaan#ci iimi#ma#no onooma#no.

4 Jaama#neri icauno Moocaani jee#civoco toonohall#vi ijigasuhicauno altar onono. Jaaruno aivo fa#no icautin#o igaachehubaryuty#gaba imegariro icauno jahisinaagonovi. Jaano oro eetavota imono uusuno maaniguijinoco toonohall#vi ijigasuhicauno, bu Moocaani ihiima#no j#bogoba cajonbabadi jeevahi arca del pacto onoo#ba. Jaaba pary#i ihall#di orori jeesucin#uhi. Jaabafa#no icauhillu guirihillugay#i oro eetavotahillu. Jaahillufa#no icauno mana onono. Bu tolliro icauno Aaron quesei uruhutu#uhi, bu tolliro icaubujeci guisibabujeci. Tubujecihall#vi Moocaani ataj#baunoco acaatin#ubujeci.

5 Bu toobahall#vi eetavuuno miimisi#ci Moocaani toomom#naat#si querubin onoomisi ijico. Diitisiti miyam#naa igaaajaqui tooneri Moocaani iicanoco. Jaamisi ij#jecuhuciri toobahall#di foboocin#ihicauhi asim#i tijeheri efefachuhicama#no miyam#naa imitico Moocaani ubusuhicauma#no. Jaarunoti jisumi fanooro mij#bugucuut#hi.

6 Jaajaco toll#i eheetavuudi toojafa#no sacerdotem#i fafucuvaaciviro feejiibu#uhi imegaoma#no imima#no onooma#novi Moocaani jee#civoco iheetavequi.

7 Jaanoti naha janaan#ci#i iicama#no aivo iimima#no onoo#higovi saafi#ro id#boro diito sacerdotem#i aivot#bo feejibuuhi safooro saficabavi. Jaabo tahi ufuusumi asim#i tij#hoco asatyooboro Moocaanico jee#civejiibuuhi. Jaaneri iimitico Moocaani ibuusuqui, bu miyam#naa imitico ibuusuqui icano.

8 Jaano toonoti Moocaani Gaija m#haico gaajasuhi, oono imegaoma#no imima#novi Moocaani jee#civoco eheetavehicaunohachuta, aivo imima#novi #fete#hacutinoco.

9 Jaano toonoti jisumi magaaajaqui. M#iro oono toma#novi Moocaanico ejee#civono, bu asimico agaisiraicino icano. Jaamo toll#i ejee#civomo jeeb#i imiti buusucafototati#hi.

10 Toono jilli ticovo machutahall#vi, bu ticovo adutahall#vi, bu ticovo imibachuhall#vi icano onono. Jaano jilli allioneheje imibachucoro ataj#bano. Jaarunoco Moocaani ubuunan#cuudi sihid#i jeevacuutin#o.

11 Jaama#no jisumi Cristo asaacuuma#no, jino iiminoono asaano sacerdoteti Cristo icacu#hi, aivo imiyasacerdoteti. Jaabo diibo Cristo Moocaanico jisumi

jeecivucuuhi janaanici aivo imijafaño. Jaaja miyaminaa useri eheetavoratija: Jijehalliri icatija, eneejiruno.

12 Miiro Cristo aivo imimañovi jicafutucuuhi. Jaaruubo asimi tijeheri ijeeceivequi icatino, jilli itijeheriro ijeeceivequi. Miiro jaabo safooro tahigo jicafutuubo famoohalliviro. Jaaneri ifinijitino fiivoco miihaidi icuubo.

13 Miiro asimi tiijoho, bu niivimi seemeque altar onoonohallivi ijigasuguijino icaneri, iimitima iicamohallivi fefachufimo. Jaano imityama iicamaño ifihallinocoro imitusuno Moocaaniguuiharo iicaqui.

14 Jaano toono icaruno imityama icauhi. Jaanegui fine imi Cristo tiijoho janaanici imityama icahi. Miiro milli icatino Gaijafenedi Cristo ifiriro Moocaanico jeecivuuhi imihinibama achahano ifico iguijenuneru. Jaabo tiijoho mojeebi imiti miiinoco guijevefaño asatyonoco, miihaico nitih, Moocaani iicaaboco mejeeceivequi.

15 Jaamaño Jesucristo jino bohono iimaa eetavominaafi. Miiro diibo guijevefenedi, eedeheimaaguinovu imitinoco omoonuuno buusucafetehi. Jaamo diito Moocaani ucuuhuvaumo, ifinijitino busumijeque diibo ununoco gaayiciji.

16 Miiro saafi inehediti: Jillicahi momooni, nooboro ihiiimaahaameque acaatinino. Jari diibo iguijevecuudi toohaame onoobadi moonicafetefino.

17 Miiro diibo iguijevetinohachuta toohaame onoobadi mooniratatino. Jari diibo iguijevecuunobuunati toohaame onoobadi moonicafetefino.

18 Jaamaño iticonio iimaa eetavo ticonicafutuuhi tiijoho gañifeenedi.

19 Miiro Moise paryi Moocaani atajibaunoco paryi famoocoro miyaminaaco jiibuguuihi. Jaaboro oveja ijeene taataco tifañoco iicuboro, bu hisopo onooahaafequu iicuboro, toohaafe nijequevi tootaataco ificuuboro, asimi tiijoho nifaihuma icanofaño acaduuhacuuboro, itajiba aameque fefachuubo, bu tolliro paryi miyaminaahallivi icano.

20 Jaaboro diitoco nuubo: Jino tiijoho miyaavusuhi amiihaidi Moocaani iimaaco atajibanoco.

21 Jaabadiro bu iimija tabernaculo onoojaco, bu paryi toojafaño iicaunehejeque tooneri Moocaanico ejeeceivehicaui nehejeque icano fefachuubo.

22 Jaano toono tajiiba onoobadi fiiticujiruno paryi fanoovaaro tijeheri imibachucafotonicino. Jaamaño tiijohoco igañitiruva, imiti buusurajitirahi.

Cristo Agaicaucafutuuono Imitico Buusuuhi.

23 Miiro toono niquejefaño iicanobadi jijehallivi iicaunoco imibachuhi-caumo asimico agaisiraicnofañodi. Jaano toono niquejefaño iicaneheje asimico agaisiraicino janaanici aivo iiminocoro esuhi.

24 Jaabadi Cristo miiro tooja iimija, miyaminaa useri eheetavocinijafaño jicafutuutih. Miiro jilli tooja niquejefaño imiyaaaja iicaja ijiro iicauja. Jilli niquejefaño jicafutuubo. Jahigo jisumi Moocaani imefeenevi icaabo mo-hallivi ihiiimaaquu.

25 Jaanoti judiomu sacerdotemu aivojiiبو faticabaciviro safooro jicafetefihi aivo iimihigo onoohogov iitiijoho iicatineri Moocaanico ijeeceivequi. Jaanoti Cristo saicino iguijeveneri jeecivotatihu.

26 Jaanoti tolli iicaruva, Cristo saicino guijevehicajiruubo sicijetiro jiiije ifiivunotiro. Jaaruno tolli icatino. Miiro jisumi jino niinosumi Cristo safooro saauhi fanoohalliviro. Jaaboro guijeveubo imitico ibusuquu.

27 Jaabadi famooro miguijeveji safooro. Jaanobuunati Moocaani ajaadujino icaji.

²⁸ Jaabadiro Cristo safooro guijenicafutuuhi paryi jiiinjeminaa imitico ibuusiqui. Jaanobuunati siino saajiibo jiijehallivi. Jaaruno tusumi imitico ibuusiqui icacuujitino. Jilli diiboco ootomomocoro ataaajasuvaabo saaji.

10

¹ Jaanoti miiro Moise tajiiba oono iminoono asaaujino gajjaro iicauno. Jaaruno aivo imiyaano ifibadi jeevatihii. Jaamaño tajiiba, toono asimi gaicaauco faticabavaviro omooninofeenedi Moocanijaagovi ofoomoco imutusatihii.

² Jaanoti miiro tolli tajiiba onoobadi omoonino imitico ibuusufiruva siino tolli moonihicacuujitirumo. Miiro tolli omoonihicamoco iimiti ibuuuuruva, iimitima iicanoco esicicinicujitirumo.

³ Jaanoti tolli iicatimaño, toono asimi gaicaauco eheetavono diitoco faticabavaviro imitima iicanoco esaayusuhicahi,

⁴ toono asimi tiijoho miyaminaa imitico ubuusutimaño.

⁵ Jaamaño jiiinjehallivi asaaujino imega Cristo Moocanico nuuhi: Uuro gaajacuhi ijoho idiimogotinoco asimico idi agaisiraicinoco, bu asimico ico aacinoco icano. Jilli uco miyaminaafiti deetavehi.

⁶ Miiro ico imo imo moonitino idi asimico ijigasuneheje, bu tolliro imitico ibuusuuqui asimico agaisiraicineheje icano.

⁷ Jaaneguuiha ico neehi: Jino saacuui ijoho Moocaani idiimogobadi eetavequi; oono uuti Caatinihaamefaño onoobadi iicaqui, nooboro.

⁸ Miiro iticoni noobo; Moocaani imogotihii, asimico diibedi agaicaaunoco, bu asimico diiboco aacinoco, bu imitico ibuusiqui asimico ijigasunoco icano. Jaabadiro bu toono Moocanico imo imo moonitihii, toono tajiiba onoobadi omooniruno.

⁹ Jaanohallivi bu noobo: Jino saacuui ijoho Moocaani idiimogobadi eetavequi, nooboro. Toono eedeehasimi gaicaauco Moocaani ifinisuboro, toonoco boobaniibo bohono uujoho iguijevejineri, eneejirunoco.

¹⁰ Jaamaño Moocaani mihaico mohimitico buusuucuuhi, Moocaani imogobadi Jesucristo sano safooro famoohalliviro iguijeveumaño.

¹¹ Jaarunaaca paryi judiomi sacerdotemi fafucuvaaciviro tolli moonihicahi. Jaamo saicino sahomonocoro asimi gaicaauco jeecevomoro icanicahi, imitico buusuujitirunoco.

¹² Jaanoti naha Jesucristo safooro sano paryi mohimitihallivi guijeveuhi. Jaaboro Moocaani miyanaagonovi casivvubo fahiijivaro iicaqui.

¹³ Jaaboro tahigoti toomoobo diibo minaa iguiinovii ificucafetejinoco.

¹⁴ Miiro safooro iguijeveunofaodi iimitico ubuusuuuumoco imitusucubo, ufucuro malli icacuutimo iicaqui.

¹⁵ Jaabadiro bu Moocaani Gaija mihaico toono miyaano iicanoco gaajasuhi. Miiro iticoni jilli nuubo:

¹⁶ Miiro jilli noobo Aivojii Moocaani: Tufucuje afatyonobuunati diitoma jilliji tahiimaaco eheetavono. Diito jeebifaño tatyajiiibaco ficuji, bu tolliro ihesamaajefaño ficuji, nooboro.

¹⁷ Jaadi bu siino noobo:

Ufucuro esafutucujitihii diito imitico, bu diito imitico omooninoco icano, nooboro.

¹⁸ Jaamaño imiti ubuusuucafutucuudi siino jeecevoco toonohallivi eetavorat-acuutatihii.

Moocanijaagovi Mifitavequi.

19 Jaaneguiiha tañahabomi, jisumi masii ñihicugotimo aivo iimihigovi mijicafetequi Jesucristo tijohofañodi.

20 Bohojiri mefeequi, fiivo jiihairi igaachehubaryutyigaba bujinagovi mafatyequi: Diibo Cristo ififañodi mafatyequi, eneejiruno.

21 Jaabo Jesu aivo momiyasacerdoteti icacuhi, Moocaani iija niquejevi iicajafaño.

22 Jaaneguiiha masii Moocaanijaago mefeequi miyajeebii ma mihicamoro, bu aivo imino mimiyaavogomoro icano. Miiro diibo mojeebii noco niticuui mohimitico esicinicuutimo miicaqui, bu jaabadiro mofinoco imino nifaihuri niticuubo.

23 Jaaneguiiha masii sefano jino mimiyaavogonoco mehesicininofañoro miicaqui, siino iijijaagovi fatyucuutimoro; miiro Moocaani mihaico ununoco aciji, abañitimaño.

24 Jaaneguiiha masii miguiinequi fahigovavi mahamusucasinoco toonofeedeni sitaaco magaijinoco mihifusuqui, bu iiminoco momooniqui icano.

25 Bu tolliro Moocaanico mihimequi mihigaivusumi efeehicatimobadi iicatimo miicaqui. Ivi jilliro fahigovavi mesefasucasimoro mefeehicaqui. Jaano janaanici aivo jisumi miicaqui, oono Aivojii bo Cristo asaajifucu ifiitivucuunoco magaaajamoro.

26 Jaanoti miyaanoco magaaajacuurumo jilli imitico mihimogomoro momoonihachijji, chahacuuno siino imitico ibususuuqui toonohallivi iguinenimoro ejeecevejino.

27 Idii nora naha mohallivi icaji ñihicuneri mihaico ajaadujino dugaacusumi. Jaasumi cijigai, sihidi inifotono ijigasunoro, finisuji Moocaaniminaaco.

28 Miiro saatoho Moise tajii ba onoobadi omoonitimohallivi miimisiici jii bugusumi, diitoco idaasugotimoro gaicaaufimo.

29 Imi fine jaano janaanici vi idaasuno moonicafetejimo, Moocaani Seemeneque jihovoobobadi omoonimoro, bu itijohoco itii sumoro, bu tolliro Moocaani Gaija diitoco agaijii boco: Imitino, eneehicamo. Miiro totii jeheri Moocaani iimaa miyaavuhi. Jaaneri diito niticafutuui.

30 Miiro magaaajacuuhi Aivojii bo Moocaani ununoco: Uujoho idii boro ahaamijii bo. Uujoho ijaadaco aciji, nooboro. Tolliro bu nuubo: Aivojii bo iicumiminaaco ijaadaco aciji, nooboro.

31 Jaamaño aivo sihidi jeevano ñihicuno iimitino miyaminaa Moocaani iicaabo usefaño ifetejino.

32 Jaaneguiiha amiihai iticoni mihicaunoco mehesafoto Moocaani jii bogoco magaaayicinobuunati, amiihaico idaasuno omooniusumi majaabicunoco.

33 Miiro amiihaiti saatoho miyaminaa imefeenevi idaasuno moonicafutuui. Jaamohalliti mihicamoco mihimuguuneri tolliro idaasuno mihicauhi.

34 Tolliro bu amiihai civojafaño iicaumoco mihidaasuguehicaui, tolliro bu imo imo majaabicuihi amiihai busumijeque udumitiihicausumi, niquejefaño aivo janaanici imino busumije ufucuro ifinijitino iicanoco magaaajamoro.

35 Jaaneguiiha toono iguitimo mimiyaaveguehicanoco mejeevesudino; toono amiihaico imino busumijeque aciji.

36 Jaaneguiiha imino majaabicimoro Moocaani iimogobadi momooni. Jaamo diibo ununoco magaaayiciji.

³⁷ Miiro Caatinihaamefaño noono:

Jaabo asaajiibo goovajino, aivo goovajino asaano, gueneene icatiibo.

³⁸ Jaanoti imino iicamo imiyaavogo sefafeenedi icaji. Jaanoti dojicuviro iminifotohachijji, diiboma imo imo icajitihhi, noonoro.

³⁹ Jaaruno mihai dojicuviro iminifetefimoco ifinisufimooto mihicatihhi. Jilli miyaavogofeenedi ijeebico ataaasufimootoro mihicahi.

11

Miyaavogo.

¹ Jino miyaavogo: Ufucu magaayicijinoco imino magaajamoro mootoono, bu tolliro mahatyimetiruno miyaano iicanoco imino magaajano icano.

² Miiro moheedetemihai ivi imitocafutuuhhi imiyaavuguumaño.

³ Bu miyaavogofeenedi magaaajahi jiiinijeque, bu paryi niquejefaño iicanehejeque icano Moocaani ihimaafeenedi ehetavuunoco. Jaamaño siicije aatyimerautinoti jino mahatyimeneheje eetavocafutuuhhi.

⁴ Miiro bu Abel imiyaavuguumaño, Cain jeeccio janaanici, aivo imineri Moocaanico jeecevuuhi. Jaamaño Moocaani diiboco iimitusuuboro jeecevoco gaayiciuhi. Jaamaño Abel guijevuurunaaca, diibo miyaavogo jibogoti magaaajahicahi.

⁵ Bu tolliro Enoc onoobo imiyaavuguumaño choomotiboro niquejefaño satyocafutuuhhi. Jaaboco siino atyimecuutimo Moocaani asatyumaño. Miiro Caatinihaamefaño noono diiboco asatyujino imegavi: Enoc imino iicahicauneri Moocaani imo imo icahicauhi, noonoro.

⁶ Jaarunaa miyaavogoma achahamo Moocaanico imo imo moonisujitirahi. Miiro Moocaanijaago mefeeljimo, Moocaani iicaaboco, bu diiboco iguiinomoco ajaadufinoco icano mimiyaavogotahi.

⁷ Jaabadiro bu Noe imiyaavuguumaño Moocaani diiboco iicajinoco jibugunoco atyimerautirunoco miyaavuguuhhi. Jaaboro meenegaco eetavuubo paryi iyotoco togari itaajasuqui. Jaamaño toonofeenedi jiiinije miyaminaaco ifinisiqui ficuubo. Jaamaño Moocaani diiboco imitusuuhhi imiyaavuguumaño.

⁸ Jaabadiro bu Abraham imiyaavuguumaño, Moocaani diiboco ucuuhvaunoco: Jii, unuuboro fuubo Moocaani diiboco aaciujino jiiinijejaago. Jaabo jiiinijeti fuuhi, jilli agaajatino jiiinijejaago.

⁹ Jaabo Abraham imiyaavuguumaño, Moocaani diiboco aaciguuno jiiinijehallivi siicumiminaafibadi icaubo. Jaabo tahigo nijeganoguunoro icaaboro feehicauhi. Jaabadiro bu Isaac onoobo, bu Jacob onoobo icano icahicauhi toono unuunoco agaayicirumisi.

¹⁰ Miiro Abraham guinehicauhi ufucuro ifinijitnocuumico. Jaacuumi oovominaafi, bu iheetavominaafi icano Moocaani.

¹¹ Jaabadiro bu Sara imiyaavuguumaño, aivo amiyago icacuurugo seemevauhi. Miiro gaifiico seemevaugo, Moocaani unuunoco imiyaavuguumaño.

¹² Jaamaño Abraham aivo amiyaabo iicauneri niinovacuuruubo sidhi: iyaachimihavauhi, ajashutino niqueje meeciridimo, bu paryi muuai jiiinigaiyihaiño ajashutino oovoratinno iicadino.

¹³ Jaarumo paryi famooro guijevumo Moocaani unuunoco gaayicitimoro. Jilli imiyaavuguumaño tehesinotiro aatyimeuneriro imo imo icahicaumo.

Jaamoro nuumo: Miihai jijeoto mihicacuutihi. Jilli jiijehalliri guenene mihicajitiihi, noomoro.

14 Jaamaño tolli ihiimaamo imino gaajasuhi siijiinije imiyajiiijeque guinomoro ofoonoco.

15 Jaanoti miiro tahigoti asaauno jiiinijequere ihesamaaiuruva, tahigovi dojicuviro uumiujirumo.

16 Jaanoti iimino jiiinije imiyajiiinije iicajeque imuguumo, niquejefaño iicano jiiinijeque. Jaamaño Moocaani neehi: Diito Caani uujoho, nooboro onooneri nucufevetiibo, miiro diibo diitedi cuumico tahi eheetavucuumaña.

17 Jaabadiro bu Abraham imiyaavuguumaña Moocaani diiboco inisuusumi, illi Isaac onooboco asatyuboro gaicaaujirahi Moocaanico ijecivequi. Miiro idiiboro illi iicauboco; diibofenedi Moocaani unuunoma iicaujiruuboco.

18 Miiro jilli nuubo: Isaacfenedi diiyaachimihaima diicaji, nooboro.

19 Miiro Abraham imino gaajahicauhi uchuumucuumoco Moocaani ubuheetesuhicaujirunoco. Jaamaño Abraham illico siino gaayiciuhi iguijenirunofaoti.

20 Jaabadiro bu Isaac imiyaavuguumaña illimisi Jacob, Esau icamisico: Imino mihicaji, nuuhi.

21 Jaabadiro bu Jacob imiyaavuguumaña iguijevejuno imegaviro Jose seemeque: Imino mihicaji, nuuhi. Jaaboro iqueseivi esefaquifutuuboro Moocaanico imuubo.

22 Jaabadiro bu Jose imiyaavuguumaña ichuumucuuquiro israelmico nuuhi, Egipto jiiinijeti iihinuujinoco. Jaaboro bu diitoco tajibauhi: Jilli jei tabacinoco momooni, nooboro.

23 Jaabadiro bu imiyaavuguumaña Moiseque caanimisi fataniuhi ifiivuusumi miinihibaaci, sanihiba idiino ticovovi aivo oovosiuneguiiha. Jaamisiro iguiutimisi Egipto jiiinije aivojiiibo: Seemeque magaisiraici, nooboro atajibaunoti.

24 Jaabadiro bu diibo Moise ujusicuudi imiyaavuguumaña imuguutihi Egipto jiiinije aivojiiibo aicigai iseemeneti ificujirunoco.

25 Jilliro imuguubo Moocaani cuumiminaama idasuno iicaunoco. Jaaboro imuguutiibo jiiinije imitiri jihachutaro imo imo iicaunoco.

26 Miiro diibedi Egipto busumije janaanici aivo imiuno Cristohalliti idasuno iicaujino, toono jaada Moocaani diiboco aacujinocoro utuumumaña.

27 Jaaboro bu imiyaavuguumaña Egipto jiiinijeti fuubo toojiinije aivojiiibo icajisuco iguitiibo. Miiro sefano icaubo omoonujinofaño Moocaani aatyimeratiiboco aatyimeubobadi.

28 Jaaboro bu imiyaavuguumaña Pascua jiiibaimoco eheetavuuboro tajibaubo iguhuganoco ovejami tiijeheri ijeesuqui toonoti Moocaani toomominaafi guijeniminaafi, Israel seemeti ihamiyaaboco guijenitiibo iicaqui.

29 Jaabadiro bu imiyaavuguumaña israelmi Tifai Muuaifeenedi fatyuuhi, imuuai nifaihuco fahigovaacivi udugaacusuumoro ijiinijehallidiro fatyuumo. Jaamo dojicuti egiptominaa ufuurumo jilliro macaniuhi.

30 Jaabadiro bu imiyaavuguumaña Jerico cuumihallidi emecuciniuno callajaavuuihi, israelmi tuucuumihallidi sahuse juugahuseti mifucuci icano iviuvuuno nijequeti.

³¹ Jaabadiro bu ajevaminaago Rahab onoogo imiyaavuguumaño Moocanico uguubutimo iguijeveusumi guijeveutigo, diigo Israel gaajavi agalluumoco imino agaayiciumaño.

³² ¿Jinejeque fine siino neeji? Aivo finijitiruno Gedeoditi jibuguruva, bu Barac onoboditi, bu Sansonditi, bu Jefte onoboditi, bu Daviditi, bu Samuelditi, bu paryi Moocaani iimaaminaaditi icano jibuguruva.

³³ Jaamo imiyaavuguumaño siijiinjeminaaco ajashutino guinonimo, bu tolliro imino ijiinijeque tajibahicaumo, bu tolliro Moocaani aaciguunoco gaayicimo. Jaamoro bu tolliro jicumi eedujirumo ijinoco jimihicusumo,

³⁴ bu cijigaiño sefarunoco jabaasumo, bu aamiganeri iguijenijirunoti taajaumo, bu iniinovafiumo quehecufituuhi, bu minaavi mityano iicaumoro siijiinijeo amocasiminaaco guinonimo,

³⁵ bu saatoho gaigoomi iyoto uchuumucuurumo siino ubuheeteumoco gaayiciuhi. Jaanoti saatoho guijeveuhi diitoco idaasuno omoonineri, toono diitoco idaasuno omoonunoti igutuutimo, siino ubuheetemere imino iicajinocoro imuguumoro.

³⁶ Jaanoti bu saatoho idaasuno icauhi diitoco eedeejecunehejeri, bu ahaaminehejeri, bu jigaiñehineri isisimoro icivoaaninehejeri icano.

³⁷ Jaanoti saatoho guijeveuhi guisibaneri ahaamineri. Jaanoti bu saatohofeenedi feeducufutuui. Jaanoti saatoho aamigari guijeveuhi. Jaanoti saatoho fahigovavi iguefivomoro feehicauhi, asimibadi asimimeeheneri ofobocamaaimoro, diitoco idaasuno omoonineri sihidi idaasuno iicamoro.

³⁸ Jaamo diito miyaavogofañodi aivo obociumaño jijehalliri iicaujiturumo icahicauhi. Jaamo sicahiguehejedi igomoro feehicauhi, bu ifagajinohallidi, bu ijiinjepaajenefañodi, bu guisihojinofañodi icano.

³⁹ Jaarumo paryi diito imiyaavogofeenedi iimitusucafutuurumo Moocaani aaciguunoco gaayicutimehiica,

⁴⁰ m-mihaidi aivo imino mohimegaro agaayicitino.* Jaadi jari diito mihaima sano iimitusunoco gaayiciji.

12

Jesucristocoro Mihifinici.

¹ Jaaneguiha sihidi diito miyaavogoma iicaumo fahigovadi mihaiico imibocininoco magaajamoro, masii uufocovi mejeevesuqui paryi imitico mihaiico ijevesunoco, bu tolliro jino imiti mihaiico imitasunoco icano. Jaamoro masii majaabicimoro sefano mefeeku jino mohimega ofocinineri.

² Jesucoro ifinimoro, diiboti jino momiyaavogo asaaboco. Jaanoco bu diiboro ujusisuubo. Miuro jaabo Jesu imohobujehallivi guijeveuhi. Tohoomono guijeve nucufesuno icarunoco jeevivotiboro, tolli idaasuno iicaunbuunati aivo imo imo iicajinoco agaajumaño. Jaaboro Moocaani miyaanogonovi casivutuubo.

³ Jaanoco amihai mehesamaaje, jaamoro Jesuditi magaaja imitiminaa useri idaasuno iicaunoco. Jaaneguiha muhuuchvomoro mejeevesudino.

⁴ Miuro amihaihiica miguijevetihi imitima momoonicasihicanohalliti.

⁵ ¿Nacu fine amihai majabajevecuui Moocaani amihaiico iseemebadi afajinihicanoco? Miuro Caatinhaame jilli neehi:

Taseemene, imino guubu Moocaani ico ahaamiboro afagoonoco, bu deevesudino ico ihibasumi.

* 11:40 Sahaamefaño noono: iminoco ificumaño.

6 Miiro Moocaani agaijimoco ahaamiboro fagueefihi, bu tolliro aamifiibo iseemeti icaqui agaayicicumoco, noonoro.

7 Jaaneguiiha amihai majaabici amiihaico ahaaminoco. Miiro Moocaani amiihaico iseemebadi moonihi. ¿Nacu cajaanii iseemeque ahaamimoro fagotatihi?

8 Jaanoti Moocaani iseemeque afajinibadi amiihaico ahaamiboro afajinithachijji, diibo miyaseeme mihicatihii, jilli ajevaseemebadiro mihicahi.

9 Jaabadiro bu seeme mihicausumi jijehallivi miihai caanimi miihaico afajinimoro aamijibuuhii. Jaamoco mobocijuejiibuuhii. Jaamo bu niqeejeoobo Moocaaniguiinovii miminifoto fiivoma miicaqui.

10 Miiro miihai caanimi miihaico faguejiibuuhii jino guenene mihicajitino jijnijehallivi miicaqui. Jaamo miihaico faguejiibuuhii diito imino iimogobadi. Jaanoti naha Moocaani miihaico faguehi miihai miyanotiro imino mihicajineguiiha, miihaico iimimoti ificuuqui, diibo iimiibo iicabadi.

11 Miiro magaajacuuhii miiinoco ahaamimoro afagueeneri imo imo mihicatatihi, jilli miiinoco aavomaño. Jaano afagoonoco uguubuumo toonofeenedi gaayicifihii ticovo jeebiiima iicanoco, bu sajeebii iicaco icano.

Moocaani Iijico Muguubutino Aivo Nihicuuihi.

12 Jaaneguiiha amiihaico neehi: Mesefatusu miyaavogofaño miniinovanoco, bu Cristoditi muhuumigonoco icano.*

13 Jaamoro iticovono jiihaicoro miguiino amiihai sefa niinovatucurunoco mesefatusumoro Cristoma mofoo. Jaadi siino miniinovacujitihii.†

14 Jaaneguiiha mesefaquifotomoro famoovamaryo sajeebii mihica. Jaamo iimino ifiima mihica. Miiro iimino ifiima achahamo Aivojiboco atyimejitihii.

15 Jaaneguiiha mehesicini Moocaani aacigonoco saatoho gaayicitimo mihicadino. Jaabadiro bu saatohoba namita coohai uchuumusufimobadi mejeevadino. Jaamo saatoho ajashutimo imiyaavogomo miyaavogoco chuumusutimo mihicahi.

16 Jaaneguiiha amiihaiti saatohoba buhigueejedi gaigoomiima icadino, bu Moocaaninehejeque mitihisudino. Miiro tolli Esau mooniuhii iticonio seemenedi iicafinoco naajeubo safo machutahalliviro.

17 Miiro amiihairyo magaajacuuhii dojicuviro toonoco Esau agaayicinoco imuguurusumi diiboco tihisuubo. Jaaneri sihidi ataarunofaño tolli omoonuno siino imibachucafutucuutihii.

18 Miiro amiihai israelni jogaji ifagaji mududicijirugajivi ufuubadi masaatihii. Jaagaji ciijigairi nifotociniuhii, bu jaagaji civonoguiino icauhi fucubadi icanoguiino, bu tolliro sefano quijeba icaunoguiino icano.

19 Bu tolliro muguubutihii mairiico oojinoco, bu Moocaani icococo diitoma ihiimaunoco icano. Jaano Moocaani ihiimaunoco uguubuumoroo sihidi dilluuhi: Miihaima iimaacuudiibo, noomoro.

20 Tolli nuumo Moocaani atajiiibaunoco iguimoro ajaabicutiimaño. Jaano jilli nuuhi: Ifagajico iguicumoco magaiicauu guuisibaneri, bu saatohoco aamigari magaiicauu icano, bu asi iicaruboco, noonoro.

21 Aivo jano sihidi nihicuno iifuvusuumaño, Moise icauruubo nuuhi: Aivo iñihicuri sihidi iguiiboro tererere icahi, nooboro.

* 12:12 Griego iijiri noono: mesefatusu amiihai usene iniinovatonoco, bu amiihai memuijene iniinovatonoco icano. † 12:13 Griego iijiri noono: Jaamoro iticovono jiihaico miguiino amiihai tihai iimicuutrituhai siino iimitequi. Jaadi siino amiihaico ciryjeevecujitihii.

²² Jaanoti naha amiihai masaahi Sion iicagajijaago, bu Moocaani iicaabo cuumijaago icano. Jaacuumi niqenjeo Jerusale cuumi, jaacuumifaño sihidi aivo ajashutino Moocaani toomominaa icahi.

²³ Jaamo sahi igaicinahi Moocaanico iimomo. Jaabadiro bu masaahi Moocaani seeme niqenjefaño imomono acaatinicinimo iigaicinimojaagovi. Tolliro bu Moocaani famoo dugaacuminaafi iicaabojaagovi, tolliro bu imino miyaminaa gajaco Moocaani iimibachucuumojaagovi.

²⁴ Tolliro bu Jesujaagovi, bohono iimaa eetavominaafijaagovi, tolliro bu itijoho efachucinino Abel tijoho janaanivivi miihaico imino iijibogonojaagovi icano.

²⁵ Jaaneguiha mehesicini jaamo, miihaima ihiimaaboco tihisutimo mihicahi. Miiro taajautimo, jaatyo jijehallivi diitoco Moocaani unuurunoco uguubutimo. Jaanegui imi miihai mataajajitirahi onoo niqenjefañoti miihaico ocoovaaboco muguubutihachiji.

²⁶ Miiro Moisesa ihiimaausumi Moocaani ico jinijeque maryibasuuhi. Jaabo nuuhi: Siino bu safooro maryibasuji jinijeque, bu niqenjeque icano, nooboro.

²⁷ Jaamaño: Siino bu safooro maryibasuuji, onoonoti magaajahi, diibo eheetavuuno paryi amaryibanoco ifinisujinoco. Jaanobuuna idinoro atyujejino amaryibatino.

²⁸ Jaanoti naha Moocaani ihaivojico miihaico aacino maryibajitih. Jaanohallivi masii Moocaanico mejeecivomoro mihimequi, ñihicugomoro bocigomoro icano. Jaaneri diibo imo imo iicaqui.

²⁹ Miiro Moocaani cijigai ifinisufinobadi jeevahi.

13

Jilli Moomonihachiji Moocaani Imo Icaji.

¹ Jaaneguiha Cristofeenedi amiihai nahabomi iicamoma magajicasinoco mejeevesudino.

² Amiihai iijavi agasemeque imino magaayicahiica. Miiro tolli omoonihicaumaño saatoho Moocaani toomominaaco iijafaño gaayicuihi, diito Moocaani toomominaa iicaunoco gaajatimoro.

³ Tolliro bu mehesafoto civojafaño iicamoti, diitoma sano civojafaño mihicamobadi. Bu tolliro idaasuno iicamoti mehesafoto, tolliro bu amiihai idaasuno mihicajirumaño.

⁴ Tolliro bu mataabavacasicuumo imino mihica. Amiihai taabavacasico mihininidino. Miiro Moocaani aamiji aajevamoco, bu buhigueejedi sitaajama iicamoco icano.

⁵ Bu nihibamico sihidi mihimoyicidino, amiihaima iicadinomaryo imo imo mihica. Miiro Moocaani jilli nuuhi: Ico jeevesujitih, bu ico gañijitih icano, nooboro.

⁶ Jaaneguiha iguitimoro meneejirahi:

Aivojibo tahamusuminaafi iicaabo. Jaamaño iguitih miyaminaa uco omoonijirunoco, noomoro.

⁷ Tolliro bu mehesafoto amiihaico atajibajiiuumo iicajiiuunoco, bu tolliro amiihaico Moocaani iijico iijibuguumo iicajiiuunoco. Jaamo diito ivi miyaavogoco magaajamoro tolliro momooni.

⁸ Miiro Jesucristo diiboro fahijivaro icaabo, ubuunavatibo iiji iicahiniboro, bu fahijivaro iicajiiu icano.

⁹ Jaaneguiha amiihai siyomojibogo agaajaratinoco magaayicicudino. Jaanoti naha aivo imino mojeebino Moocaani gajii sefaco agaayicino.

Jaanoti toono machutahallivi atajjibanoti mojeebino sefaco gaayicijitirahi. Miïro toonoco eheetavurumo, ¿toonofañodi jinejebaco icitatihi?

¹⁰ Jaanoti naha miïhai Moocaanico mejeecivono siibadiro jeevahi. Jaa-maño sacerdotemi, eedeehimihijafaño ejeecivejibuubadi omoonihicamo, miïhai jeecivofaño iicajitirahi.

¹¹ Miïro judiomi sacerdotemi aivojjiibo asimi tijohoco aivo iimihigo onoohogovi satyefihi, imitico ibuusuquï tooneri jeecivomo. Jaanoti ifaamoco tuucuumiti buhigovi jigasunicimo.

¹² Jaabadïro bu cuumiti buhigovi Jesu guijeveuhi, miyaminaa imitico itijeheri ibuusuquï.

¹³ Jaaneguiiha masiï Jesujaago mefeequi cuumiti buhigovi, diibo nucufesuno iicaubadiro miicaquï.

¹⁴ Miïro jiijehallivi miïhaidi chahacuumi ufucuro ifinijitino cuumi. Jaa-maño miguiinehica hi ufucu asaajino cuumico.

¹⁵ Jaaneguiiha fahijivaro masiï Moocaanico mihimehicaquï Jesucristofenedi. Miïro jino mihimono mojecivo iicanoco, masiï fahijivaro meheetavehicaquï. Jaaneguiiha masiï mihimequï moojiri.

¹⁶ Jaamoro majabajevedino imino momoonihicanoco, bu saatohoma miïhfocasihiica amihaima iicanehejeque icano. Miïro jilli mejeecivono Moocaanico imo imo moonihi.

¹⁷ Bu amihai jibogominaaguinovï miminifotomoro diito amihaiico onoonoco: Jii, meneehica, miïro diito amihai jeebinoco otomomo iica-maño. Miïro amihairyo magaaajahi diito amihai jeebinohallivi Moocaanico ijiiibeguejinoco. Jaachiïjï diito Moocaani ducicamaajeque eheetavonoco imo imo moonijimo. Jaanoti imo imo moonitimo idasunoba omoonihachiïjï, ¿amihai jinejebaco toonoti miicijitirahi?

¹⁸ Tollïro bu mohallivi Moocaanima mihiimaahica. Miïro miïhairyo magaaajahi mohesamaaje imono iicanoco, fanoovavi imino mihicagonoco mihi-mogomaño.

¹⁹ Tollïro bu amihaiico neehi: Jaamo Moocaanima tahallivi mihiimaahicahi, diibo uco siino goovano amihaijaagovi igalluuquï.

Niino Imaa.

²⁰ Jaabo Moocaani sajeebico aacifiibo, Mohaivojjiibo Jesucristo ita toomominaafi aivo sihidi ejeevaabo itijeheneri bohono iimaaco imiyaacaruboco siino guijevefañoti ubuheetesuubo,

²¹ amihaiico iimibachuquï. Jaamo fanoovavïro imino mihicahi. Jaamoro diibo imogobadi mihicahi. Jaabo bu moffaño iimogonoco imooniquï Jesu-cristofenedi. Jaaneguiiha Cristoco macahacisu fahijivaro. Fine.

²² Tañahabomi, majaabici jino amihaiico afajjiiibo onoonoco. Miïro amihaidi jhaameque miidinoro caatinïhi.

²³ Bu tollïro imeguehi amihai magaaanoco, monahabo Timoteo cïvojati ihinucunoco. Jaabo goovano agasehachiïjï, diiboco satyeji amihaiico emecitodi.

²⁴ Tollïro bu paryi amihai jibogominaaco taajico mahaci, bu tollïro paryi miyaavogofañodi monahabomi iicamoco taajico mahaci icano, tollïro bu Italiari iicamo monahabomi amihaijaago iijico galluuhi icano.

²⁵ Jaafa paryi amihaiico Moocaani imino moonihi. Fine.

SANTIAGO

Santiago Fahigova Iicamedi Caatiniuhi.

1 Uujoho Santiago, Moocaani jeeçivominaafi, bu Jesucristo jeeçivominaafi icano iicaabo, taajico galluuhi fahuseeci motihaiti miicumumiçi idino iicamo Israel cuumiminaa faajinijeri agavaracinimedi.

Moocaaniti Gaaja Saahi.

2 Tañahabomi imo imo mihica fanoova amihaiço inisusumi.

3 Miïro amihairyo magaajacuhi amihai miyaavogoco inisusumi toonoti magaajahicahi janaanici majaabicinoco.

4 Jaanoco amihai jeehifa mificu. Jaamo imino mujusihi sanooba atyuuvoratio imino majaabicihicaqui.

5 Jaanoti saatoho amihaiti gaajama machahahachiiji Moocaanico midillu amihaiço ihaciçui. Diibo famoovaaco acihi gaijitiibo, siguubutiibo, bu milli nootiibo icano.

6 Jaanegui midillu aacjinoco miyaavogomoro: Acijitiibo, nootimo. Jaanoti imiyaavogotiibo muuai tyuucabadi jeevahi guibuhuba juugahiti sinaaguehivi asatyonicibadi.

7 Jaanegui tolli iicaabo Aivojiibo Jesucristoti agaayicjinoco esicinidino.

8 Jaamaño tolli iicaabo jaachiiji sanooco imeguehi. Jaadi bu çivoho siinoco imogoobo icano foobo. Jaamaño ijeebi sahogoviro icatatihi.

9 Jaanoti saafi monahabo miyaminaa imega jilli mihifoobo iicaabo, imo imo iicaqui Moocaani imega miyaabo iicaneri.

10 Jaanoti sihidi inihibamima iicaabo miyaminaa imega obocitiumi imo imo iicaqui. Miïro inihibamima iicaabo, ñaavahu deecano guenene iicatibadiro guenene icatatihi.

11 Nihiba ihiinoobo sefano aachiciumi, iñaavahu ochoomoneri ideecano aifehihi. Jaamaño ihovosi goovano finihi. Jaabadi inihibamima iicaabo inajeetefteneti finihi.

Miïnoco Inisunoco Majaabicino.

12 Imicani icaabo diiboco inisunoco ajaabicibo. Jaabo inisucinicuubo toono jaadabadi icano fiivoco gaayicijiibo chaahimigaco magaayicinibadi gaayiciji, toono fiivoco Moocaani: Uco agaijimoco aciji, unuunoco.

13 Jaanoti saatohoco inisuno iimitinoco imooniqui esamaaisunoco: Moocaani mojebiço inisuno, menedino. Moocaani jeebifaño iimitino eetavo esamaaje chahahi. Jaabadiro bu mihaiñoobaco nisutatiibo iimitinoco imoonisuqui.

14 Jilli saatoho iinoro ifiti iimitinoco iimoyicino asaano diitoco imitino moonisuihi. Jaaneri tolli icafimo.

15 Jaano toono imitico mihimoyicinoti imiti fiivehi. Jaano imino ujusicuudi guiveveque fiivusuno.

16 Jaanegui agaijimo tañahabomi, amihaiço sita bañidino.

17 Paryi miyaano iiminoco mihaiço aacino niquejeti, Moocaanijaagoti saahi, jino achicimoco eheetavuubojaagoti. Jaabo Moocaani diiboro. Jaamaño chahano çivono diiboco ubuunavajiruno.

18 Jaabo mihaiço fiivoco acihi miyaano jibogofenedi. Jaamo diibo eheetavuuno basuta iticono onoovano icabadi miicaqui. Jilli imuguubo, ijeebi onoobadi.

Imino Miyaanoco Meheetavo.

19 Jaanegui agaijimo tañahabomi, goovano muguubuhica. Jaarumo goovano mihiimaahicadino, bu goovano misifiratehcadino icano.

20 Jaanoti goovano isifiratefiibo Moocaani imogobadi mooniñi.

21 Jaaneguiiha mejeevesu paryi ñidicunoco, imitino sihidi agahafucunoco icano. Jaamoro siicuno amiñhai jeebiico miminiyumoro, magaayici iimino jiihogoco amiñhai jeebiifaño abasucunoco. Jaabogo amiñhai jeebiico ataja-sujino mityama icahi.

22 Jaanegui tobogo onoonobadi, momooni. Jilli ticovono muguubunícidino. Amiñhai ifiico jilli mabañisudino.

23 Jaanoti ticovono uguubuníciboro omoonitiibo meecimefaño ihimeque emeciibobadi jeevahi.

24 Jaabo ihimeque meecihi milli ejeevanoco. Jaaruubo ofoodiro jaba-jeeveficuubo milli ejeevanoco.

25 Jaanoti uguubunoco ajabajeevetiibo imino mataajajino tajiibaco emeciiboro toono onobadi mooniiboro ofoobo imicani icahi omooninovi.

26 Jaanoti saatoho: Moocanico gaajacuhi, nuurumo inejebaco iticivusutino jilli ifiico bañisuhi. Jaabo miyaavogo jilli sicamaño.

27 Jaanoti miya miyaavogo, imihinivatino Moocaani imefeenevi icano jino; jiijovotoco mahamusuno, fibaijito idaasuno iicamoco mahamusuno icano, bu jaamoro jiiñjeminaa imitiri mihinivatotimo mihicano icano.

2

Miyaminaa Sabadiro Mihicahi.

1 Tañahabomi, amiñhai Mohaivojiiibo Jesucristo caamovohigo iicaaboco mimiyaavogomo saatohoco mobocigomoro saatohoco guinoví mificudino.

2-3 Miñro amiñhai Moocaani iijafaño mihigaivusumi, saafi iminoonofaño ijicamaaiboro, ihuseti iminoono usegaiviicunoma iicaaboco imino magaayicimoro: Jino imimañovi casivo, meneejirahi. Jaanoti ñdaasuubo imitichehujema asaaboco, meneejirahi: Iijoho jahigovi jilli dulleeve, jahi baavi casivo, noomoro.

4 Jaamo tolli momoonimaño amiñhaifeeneviro saafiico guinoví mificuhicahi. Jaamo dugaacuminaati mihicahicahi imitino esamaajema.

5 Agaijimo tañahabomi, jinooco muguubu: Moocaani jiijehalliti icahi ñdaasufimoco, sihidi miyaavogoma iicaqui. Jaamo diito igaayiciqui diiboco agaijimoco aaciguono ihaivojico oono niñibamico magaayicinibadi.

6 Jaamaño amiñhai ñdaasufimoco munucufesuhicahi. ¿Nacu diito oono inihibamima iicamo amiñhaico idaasuno omooninomoro, bu amiñhaico guicimoro aivojito imega asatyehicamo icatino?

7 Miñro diito imitino iimaahicahi, sihidi ejeevaabo Jesucristo momoti, diibo momofañodi amiñhai Cristota mihicaaboti.

8 ¿Nacu jeedi miyaano amiñhai imiya tajiiba Caatinihaamefaño onobadi momoonihicahi? Miñro noono: Sitaaco gaiji, diffico agaijibadiro, onoonoro. Jaabadi momoonihachijji, imino momoonihi.

9 Jaanoti saatohoco mobocigomoro, bu saatohoco guinoví mificuhachijji, imitico momoonihi. Jaamaño Moocaani Moisefeenedi atajibaunohallivi imitico mihicahi.

10 Jaanoti bu saafi Moocaani Moisefeenedi atajibanaco paryi onobadi imino moonihi, unuruubo sanooco imino omoonitimaño paryi fanoohimitifaño minifutucuuhi.

11 Miiro bu diiboro Moocaani: Jahisihijedi gaigoomima diicadino, unuuboro bu nuuhi: Sitaaco gaicaaudino, nuuhi. Jaamaño jahisihijedi gaigoomima mihicatirumo, sitaaco magaicuumo, paryi Moocaani Moisefeedeni atajibanoco imino momoonicutihi.

12 Jaanoti jisumi imino mihiimaamoro momooni, Jesu taajasu tajiba onoobadi mihicatihachijii ufucu Moocaani amihaiico omoonijinoco magaa-jacumaño.

13 Jaanoti sitaaco idaasugotimo omoonihicamoco, bu tolliro idaasugoratino moonicafeteji. Jaanoti idaasugomororo omoonihicamo taajaji ufucu jaadusufucu iicasumi.

Miyaavogofañodi Imino Moomoonino.

14 Tañahabomi: Uujoho miyaaveguehi, nuurumo iiminoco omoonitimo, ¿milli bu jano imijirahi? Jaano toono miyaavogo diiboco taajasujitirahi.

15-16 Enecau bu oono saafi monahabo, bu monago icamo sicaimo imachutabama chahamo asaamoco, amihaiti saatocho cijigaico, machutaaco icano acitimo meneejirahi: Tahí feemeebe, machuubo, imino fuucu, noomoro magallujirahi. Jaarumo mahacitihí ijicafetejiruno gachehuti, bu ucuujivaachunoco icano. Jaano bu, ¿milli bu jano imijirahi?

17 Jaabadiro bu jeevano miyaavogo imino sitaaco momoonitiruva momiyaavogo sicamañejiru.

18 Jaanoti bu saatocho neejirahi: Iijoho jilli ticovo miyaavogoma diicahi. Jaanoti uujoho tamiyaavogofañodi imino mooninichi. Jaabo uco dihifusu jilli toono ticovono miyaavogocoro. Jaanoti uujoho icofusuji tamiyaavogoco imino omoonihicanofenedi, nooboro.

19 Jaanegui iijoho miyaaveguehi Moocaani saafiuro iicanoco. Ji, imino moonihi. Jaabadiro bu ijimi tomañogayicoro miyaaveguehi. Jaamoro iiguimoro iñihicuri tererere icamo.

20 Jaaruubo gaajatihí miiro mimiyaavuguruubo imino momoonitimaño momiyaavogo icaruno uchuumucunobadi jeevahi.

21 Miiro mootadi Abraham imibachucafutuhi illi Isaac onooboco Moocaanico ijeeceivequi asimico agaicauufimañovi illico isisuboro agaicaurumaño.

22 Jaamaño Abraham miyaavogo gaajacafutuhi tolli omoonirumaño. Jaamaño imiyaavogo imino jusiuhi tolli omoonimaño.

23 Jilliti miyaavuno Caatinihaamefaño onono. Abraham Moocaanico miyaavuguuhi. Jaano aivo Moocaanidi iimicuumaño diiboco gaayicubo. Jaamaño Moocaani Abrahamco: Tañahaburuucu, nuuhi.

24 Jaanoco magaajacuhi amihai, Moocaani miyaminaafico gaayicitihí jilli ticovo miyaavogoti mimiyaavogomororo, bu tolliro imino momooninoti gaayicubo.*

25 Jaabadiro bu Rahab onoogo ajevaminaago icauhi, gaajavi ufuumoco iijavi gaayicugo. Jaagoro diitoco aamusugoro sihigodi iicajiri galluugo. Jaamaño bu diigoco Moocaani gaayicuhi.

26 Jaabadiro bu mofi igaijama achahacuuno chuumucuuhi. Jaabadiro bu miyaavogo imino momoonitino uchuumucunobadi jeevahi.

3

Monejeba.

* 2:24 (Rm 4.1-25)

¹ Tañahabomi, amiihaifaño sihidi jibogominaati mihicadino. Miiro amiihairyo magaajacuuhi jibogominaati mihicamoco janaanici idillujinoco.

² Miiro famooro imitino momoonifihii. Jaanoti saafi imitino iimaatatiiibo aivo ijeebii imino iicaabo. Jaabo tolliro bu paryi ifico imino iticuvusunoco gaajahi.

³ Jaabadiro bu miihai caballomi iijifaño jigaiñehico mijiihacumoro muduujenitahi tohiri mihimogohigovi diiboco miticuvusuqui.

⁴ Jaabadiro bu mahatyime, tolliro bu meenegaco guiraarugaco guibuhuba sefano sihigovi satyefihii. Jaarugaco iticuvusuminaafi ticuvusuufihii ajashuruga iticuvusutagari imogohigodi.

⁵ Jaabadiro bu tolliro monejeba jeevahi ajashuruno mofiti iicano iimaajirahi sihidi jeevanoco. Jaabadi guiraarubajico ajashuruno cijigai jigasujirahi.

⁶ Jaano monejeba cijigaijadi jeevahi, miiño ifiivi ajashutino jiiijediiño imiti ficuucinihi monejevavi. Jaano paryi mofico faabohocoro mihinihihi. Jaano ijimi cijigairi nifotocinino. Jaamaño paryi diifi jiihaico jigasujirahi.

⁷ Miiro miyaminaa paryi faaboho asico jeevamaaisujirahi joomico, jiiimomico, bu paryi teehifaño asimico icano. Jaamoco jeevamaaisunicuumo.

⁸ Jaanoti miihaiñooba aivo monejebaco jeevamaaisujitirahi. Toono imiti iicano aivo guinoniratihii, namita agaicaaufineri mataanicinibadi jeevano.

⁹ Tobariro Mohaivojiiibo Moocanico mihimehichahi. Jaabariro bu miyaminaaco: Idicuno, meneehichahi Moocaani ifibadiro eheetavumoco.

¹⁰ Miiro sahitogitiro moojiti saano: Imino, monoono, bu: Imitino, monoono icano. Jaano tañahabomi tolli icatino.

¹¹ Jaabadi ¿nacu bu sahojitiro nifaihuno cuujirahi anaamofaihu, bu afaafafaihu icano?

¹² Jaabadi ¿nacu bu baacuhu añaaajebaco noovajirahi? ¿Nacu bu gachichahi moomohico noovajirahi? Chaa. Jaabadi sahojitiro nifaihu saajitirahi anaamofaihu, iquigafaihu icano.

Miya Gaaja.

¹³ Jaanoti amiihaifeenevi saafi fanoovaaco agaajaabo iicahachiiji toonoco ihifusuqui imino iicanofeenedi, bu toono igaaja diiboco ijeebiiico sicutiyiiba omoonofeenedi icano.

¹⁴ Jaanoti amiihai jeebiiifaño sitaaco iinohallitiro mijiiheveneheje iicahachiiji, bu jilli amiihaiguiiharo sinehejeque momoonifhachiiji icano toono amiihai gaajari mitya mitya mihicadino: Aivo sihidi gaajahi, noomoro. Jaamo tolli omoonimo miyaano iicanoco bañihi.

¹⁵ Jaamaño toono Moocanijaagoti asaano gaaja icatino. Jilli jiiijeeo gaajaro, miiño esamaajetiro asaano gaajaro, bu ijitiro asaano gaajaro.

¹⁶ Miiro iinohallitiro sitaaco ijiihevene iicahigo, bu ifiguiiharo omoonifino iicahigo icano sajeebii chahahi. Jilli fanoova imitiro icahi.

¹⁷ Jaanoti Moocanijaagoti asaano gaajama iicamo jeebii mihinivatihii. Jaamo sajeebii icahi, bu siicujeebiiima icamo, imihuseme eesicinimo, bu iidaasugomo, imino moonimo, onoonoco jeenesutimo, jilli miyaanocoro neefimo icano.

¹⁸ Jaanoti bu sajeebii iicanoco imogomo, sajeebii icaco moonifihii ifi itiquevequi.

4

Jiinije Imitico Mihimeguedino.

¹ ¿Cuucati amocasi, ibacasi icano am#haifeenevi saahicahi? Am#hai jeeb#faño imiti imogoneheje, sihidi iicahigoti saahicano.

² M#ro am#hai siinoco mihimeguehichahi. Jaarunoma mihicatinoma mihicamo sitaaco magaicauhichahi. Siinohalliti mataquivomoro mihicitinohalliti momoonicasimoro mih#bacasihichahi. Jaamaño am#hai siomonoma machahahicahi Moocanico midillutimaño.

³ Jaanoti midillurumo magaayicihicatihi imino midillutimaño. Jaamo mihimeguehichahi imitinoco mihimogonohalliviro magañ#qui.

⁴ Am#hai miyaminaa: Oono gaigo ejeevesugoro sifiima efeefigobadi mejeevahi. ¿Nacu magaajatihi am#hai jiinije icaco iimogomo, Moocaniminaati iicanoco? M#ro cajaatyohacho jiinijeque anahabovamo Moocaniminaati iminifutucuumo.

⁵ M#ro sicamaño iicatinoco jahi Caatinihaamefaño noono: Moocaani Igaijaco mofifaño ificuubo m#haico sihidi gajijihi, noonoro.

⁶ Jaabo Moocaani m#haico amusuhi iimihuseri siinoco aacinofeedeni. M#ro jilli noono Caatinihaamefaño: Moocaani quehe quehe ifico omoonimoma ibacasihi. Jaanoti iimihuseri amusuubo ijeeb# is#cumoco, noonoro.

⁷ Jaanegui diibo iijiguiino mihica. Jaamoro ijico mejenaau am#haiti igaaqui.

⁸ Moocanijaagoviro mifitivo, am#haijaagovi bu diibo ifitivequi icano. Imitiminaa am#hai eedeefico mejeevesu. Toono sasumiro Moocaani, jiinije iicanoco magajihicamo, am#hai jeeb#noco mihimibachucu.

⁹ Jaamoro idasuno miminifotomoro, mataacasi macanifobamaje, bu am#hai jehebaco, taafirati miminiyu; imo imo mihicanoco, idasuno miminiyu.

¹⁰ Jaamoro Aivoj#bo Jesuguiino am#hai ifico miguiinoni. Jaadi am#haico sihidi ejeevamoti ficujiibo.

Dinahaboti Diimaadino.

¹¹ Tañahabomi, fahigova imitino mihiimaadino. M#ro inahabediti imitino eesamaaboro: Iimitico, onoobo, bu Moise taj#bati imitino ihiimaaboro toonoco: Iimitico, onoobo. Jaabo: Taj#ba imitico, onoomaño, jilliro toonohallivi fagominaafiti minifetehi.

¹² Jaanoti naha saafiuro icahi taj#baco aaciubo. Jaabo diibo fagominaafi idi#boro ifnisujuruubo, ataajasujuruubo icano. ¿Jaanoti m#joho nacu #joho: Sita imitico, eneejiruubo?

Gaajaratino Civohofucuvu Iicajino.

¹³ Jaanegui jisu muguubu am#hai jilli meneehicamo: Jaachiji mefeeji. Jaanoti iicatihachiji civohogo mefeeji tuucuumivi. Jaamoro tahigo mihicaji saficaba ticcovovi naajeteuco mificumoro manaajeji sihidi nih#bamico mihiciqui, meneehicamo.

¹⁴ Jaarumo magaajatihi civohofucu siibadi millihacho mihicajinoco. ¿Milli fine m#no ifi? Oono fucuro aimuufai agaasenere goovano afatyonicibadi jeevano.

¹⁵ Jaanegui jilliro meneehica: Moocaani iimogohachiji tolli mihicamoro tolli meheetaveji, noomoro.

¹⁶ Jaaruno icanaaca am#hai suufenitimo mejenaauhichahi mitya mitya am#hai jeeb#co momoonimoro. Jaano paryi toono imiti.

17 Jaanoti bu imino omooninoco gaajaruubo imino omoonitimaño imiticoro iciiibo.

5

Inihibamima Iicamediti Onoono.

1 Jinoooco muguubu sihidi minihibamivamo, mataacasimoro sefano magabacasi idasuno ufucu mihicajineri.

2 Miiro oono amiihai nihibami tuucicuhi, amiihai imi gaachehuno nucunicuuhi.

3 Amiihai nihibami, amiihai oro icano tivacinicuuhi. Jaamaño magaja-cafutucuuhi jaabadiro amiihai ifi gueneene icajitihii cijigairi ijigasunicibadi finiji. Jaarunaa nihibamico sihidi aivo mititibaanihi jino niinoofucuje mihi-cacuunaaca.

4 Miiro bu amiihai faguinoco ududicamaaihcamoco majaaduhicatinoco, amiihaico dillujimo. Jaanoco guubuujiibo Moocaani mitya Aivojiiibo iicaabo, amiihai dudicamaajeminaa amiihaico ajaadusunoco.

5 Jaamo amiihai jiiije jiiinjehallivi iminoonoma mihicahicahi, mihimogobadi. Jilli amiihai ifiinoco mihicavasuhi niivimibadi jino gaisiraicifucu gasecuunaaca.

6 Jaamo bu amiihai iimihusemeque magaicaausuhicahi ajaagabamaa-jirunobama achahamoco.

Majaabicimoro Moocaanima Miihima.

7 Tañahabomi, jaanegui majaabicimoro sajeebii motoomo Aivojiiibo Jesu asaajinohachuta. Eneecau bu memeeeci, oono faguico abasuubo ajaabicimoro sajeebii toomonicihii iticonio niija aigonoco. Jaadi niino niija afatyonobuunati ibasuta imino onoovanoco ihiciqui iicanicibadi.

8 Jaabadi amiihai majaabicimoro sajeebii motoomo, quehecuno mihi-camoro. Miiro jino Mohaivojiiibo Jesu asaajino fiitivucuhi.

9 Tañahabomi, sifiiditi fahigova imitino miihimaacidino, amiihaico ufucu toonoco jaadusudiibo. Miiro Moocaani fagominaafi iicaabo fiiticuuhi jino guhugari icacuubo.

10 Jaaneguiiha tañahabomi, eneecau magaaja johono Moocaani iimaaminaa diibediti ijiiibeguehicaumo idasuno iicamoro ajaabicihicaunoco.

11 Miiro miihai: Aivo imino icamo, meneehi idasuno iicanoco ajaabicimoco. Miiro amiihairyo bu muguubuhicacuuhi, Job onoobo idasuno iicanoco ajaabicihicaunoco. Jaano nijequeti Aivojiiibo Moocaani sihidi idasugunoco magaajacuhi. Miiro Aivojiiibo minoco agaijiiiboro idasuguefiibo.

12 Tañahabomi, amiihaico bu neehi: Jinooco imino mehesicini. Siinoco munuusumi niquejefañodi, jiiinjefañodi, bu sinehejefañodi icano oovicimoro meneedino. Jaanegui: Jiihi, munuusumi: Jiihi, meneehica sanooro. Jaanoti bu: Chahano munuusumi: Chahano, meneehica sanooro. Amiihaico Moocaani toonohalliti idasuno moonidino.

13 Jaanoti bu amiihaiti saafi idasuno iicasumi diibohallivi Moocaanima miihima. Jaanoti bu saatoho imo imo iicasumi, Moocaanico mihimomoro masasiva.

14 Jaanoti bu saatoho iguihuvahachiiji Moocaani iija quillahutoco mucu-uhuva diibohallivi Moocaanima ihiimaamoro diiribari ihalli aivomañoco ijeesuqui Moocaani momofenedi.

¹⁵ Jaamo miyaavogomoro Moocaanima ihiimaaneri iguihuvaabo taajaji Moocaani ubuheesuneri. Bu tolliro imitico omoonino ijeebifaño iicahachiiji Moocaani diibo imitico buusuji.

¹⁶ Jaaneguiiha amihai imitico fahigovavi mihimibachucasi amihai nahaboma. Jaamoro Moocaanima toonohallivi mihiimaa amihaiti toonoco ibusuqui. Imino iicaabo Moocaanima ihiimaano sihidi jeevahi.

¹⁷ Miuro Moocaani iimaaminaafi Elia onoobo mihaibadiruu miyaminaafi. Jaaruubo aigotino iicaqui Moocaanico idilluneguiiha mificabaci, saficaba, bu sificabatifeenedi icano aigotino icauno.

¹⁸ Jaadi siino Moocaanima iimaaubo, jaadi aaguuneri jiinije basutaano noovauhi.

¹⁹⁻²⁰ Tañahabomi, amihaiti saatoho miyajibogoco ejeevesumoco saatoho dojicuviro uhuumisuhachiiji, magaaja diiboco iimiti jihaiti uhuumisuuboro diibo jeebico guijeveti ataajasunoco. Jaamaño diibo imiti sihidi iicanoco buususuubo.

1 SAN PEDRO AAME

Pedro Caatiniuhi Miyaavogominaa Agaaciniumedi.

¹ Uujoho Pedro, Jesucristo minisuminaafi iicaabo jihaameque caatinihi ijiinijeneti sihi agaaciniumedi Ponto jiiinjeri, bu Galacia jiiinjeri, bu Capadocia jiiinjeri, bu Asia jiiinjeri, bu Bitinia jiiinjeri icano iicamedi.

² Jaamo amiihaico Moocaani icuihi siicijetiro ihesamaaje iicaubadi. Jaamo amiihaico Igaijafeenedi itaatiro ificucuumo. Jaamo diibo ononoco: Jii, meneequi, bu Jesucristo guiveve tiihohofaodi minitacafetequi icano. Jaamo magaayici sihidi Moocaani imino omooninehejeque, bu sajeebi icanehejeque icano.

Moocaanico Mihimono.

³ Masii mihimequi Moocaani iicaabo, Jesucristo Caanico. Jaabo sihidi miihaico idasugooboro miihaico iseemeti fiivusucuubo. Jaabo Jesucristo guivevefañoti siino ubuheeteunofeenedi miihaico acihi imo imo mehesicinino ifico.

⁴ Jaanoro amiihaico gaayicisujino amiihaidi Moocaani ibusumijeque niquejefaño ificunoco. Jaano finisurajitih, bu mihinivatusurajitih, bu deecano ochoomobadi icajitino.

⁵ Jaamo amiihai Moocaanico mimiyaavogomaño imityari amiihaico teemejiibo. Jaamo taajasuvi miihifetehi niinofucusumi ihaciqi ificunovi.

⁶ Jaamaño amiihai sihidiro imo imo mihicahi. Jaarumo fanoova amiihaico iji inisuneri idasuno gueenejisuno mihicajihica.

⁷ Miiro amiihai miyaavogo orobadi jeevahi. Jaano nisucafetefihi ciijigairi iiminoco igaaajaciqui. Jaano amiihai miyaavogoco iji inisunoco ajaabicino oro ifinifino janaanivici sihidi jaaducafetehi. Jaamaño amiihai miyaavogo tolli inisucafotono cahacisucafeteji, imocafeteji, bu bocigocafeteji icano Jesucristo siino asaadi.

⁸ Miiro amiihai Jesucristoco magaijahi diiboco mahatymetirumo. Jaamo jisumi diiboco mimiyaaveguehi mahatymetirumo. Jaamoro sihidi imo imo mihicahi aivo ovosino ajashutino jiiibogoratino.

⁹ Jaano jino amiihai jeebi taajasuco magaayicino, toono amiihai miyaavogo jaada.

¹⁰ Miiro siicije Moocaani iimaaminaa jino taajasuco idillumoro guinehicaui. Jaamoro iimaahicaumo Moocaani iimihusemaño amiihaico aaciujinoco.

¹¹ Jaabo Cristo Gaija diitoco gaajasuhicaui diibo Cristo idasuno iicaujinobuunati iiminoco agaayicujinoco. Jaanoco diito esamaahicaui: ¿Miihoho fine diibo? noomoro, bu diitofaño diibo Gaija iicaubo diibo asaaujsumico ijiibugunoco igaaajaciqui icano.

¹² Jaamoco Moocaani gaajasuui idudicamaaje diitedi icatino, miihaidiro iicaunoco. Jaano jino toonocoro jisumi amiihaico jiiibogomo, bu ditoro amiihaico taajasujiiibogoco Moocaani Gaija niquejefañoti agalluubo mityafeenedi ijiibuguumoro. Jaano jinoco Moocaani toomominaa, angeles onoomo, emeecimoro agaajaguehicano.

Moocaani Miihaico Cuuhuvahi Imino Miicaqui.

13 Jaaneguiiha imino mehesamaaimoro momooni. Jaamoro imihusene mihicamoro imino mehesicini Jesucristo asaadi Moocaani amiihaico iimihufafañodi aacijinoco.

14 Oono, amiihai: Jii, eneefimo seeme mihicamaño Moocaanico magaa-jautisumi mihimeguehicaunehejeque momoonicuudino.

15 Jilli ro aivo imino mihica, oono Moocaani amiihaico ucuuhuvaubo iimibo iicamaño.

16 Miiro Caatinihaamefaño noono: Amiihai imimo mihica, jino uujoho iimibadi, nooboro.

17 Jaamo amiihai diiboco: Moocaani, meneehicaabo paryi momoonihicanoco ihifiniciiboro gaajacihicahi sabadi ro saatohoco guinovi miniyutiibo. Jaaboco mihigui jino jiiñjehalliri mihicanohachuta.

18 Miiro Moocaani amiihaico taajasuhi amiihai imiti ifiiti oono amiihai eedeetemihaiti magaayiciunoco. Jaanoco amiihai imino magaaajahi jino taajasu iicanoco oro, nihibami icano ifinifineri ajaaduutiiboco.

19 Jaanoti naha idinoro jino Cristo tiijoho iimineri jaaduubo, oono cordero iimibo, imihinima achahaaboco agaicaaunicibadi diiboco agaicaauno tiijeheri.

20 Jaabo Cristo siicijetiro jiiñje fiivutinaacaro tooneguiiha ificucafutuubo. Jari jisumi, niinosumi buhugaavuhi amiihai iminoco magaayiciqui.

21 Jaabo diibo Cristofeenedi amiihai Moocaanico mimiyaaveguehi. Jaabo Moocaani Cristoco guijevefañoti siino ubuheetesuuboro, diiboco sihidi bocico achi. Jaamaño amiihai Moocaanico mimiyaavogomoro diiboco mehesicinihichahi.

22 Jaamo amiihai jino miyaano jiiibogoco: Jii, monoomoro amiihai jeebiiñnoco mihimibachucuuhi. Jaaneguiiha amiihai nahabomico miyanotiro imino magaiji.

23 Miiro amiihai siino mifiivucuuhi Moocaani seemetiro miicaqui. Jaaruno iguijevefino miyaminaati mifiivono icatino, jilli Moocaani ifinijitino iijifeenedi mifiivucuuhi.

24 Miiro Caatinihaamefaño noono: Miiro miyaminaa ñaavahubadi jeevahi, bu imitya ideecanobadi jeevahi. Miiro iñaavahu echeemeneri ideecano aifefihi. Jaabadi miyaminaa, bu imitya goovano finiji, noonoro.

25 Jaanoti naha Aivojii bo Moocaani iiji ufucuro finijitih. Jaaji jiiji tooji taajasu iijico amiihaico miiñjibogono.

2

1 Jaaneguiiha fanoova imitico mejeevesu, oono fanoo bañifiiranehejeque, bu inehajehallitiro miiñjhevenehejeque, bu fanoova sicamañeheje jii boocasico icano.

2 Jaamoro oono seeme bohono ifiivomo mifañoco iicanicibadi sihidi mihimogomoro miguiino Moocaani iijico aivo miyaano iicanoco. Jaamo toonofeenedi mujusimoro mataajahi.

3 Mohaivojii bo iiminoco magaaajacuumo.

*Cristo, Ubuheeneguisiba.**

4 Jaaneguiiha Mohaivojii bojaa masaa, oono guisiba ubuheeba iicaba iica-jirubadi iicaabojaagovi. Miiro jaaboco miyaminaa iimuguutimoro gañiñuhi. Jaaruubo Moocaanidi imiyaabo iicaabo sihidi ijaadama iicaabo.

* 2:3 Cristo buheebe. Jaaruubo guisibabadi jeevahi.

⁵ Jaabadi bu amiihai diibo guisibabadi ejeevaabobadi mejeevamoco, Moocaani itemplojati eetavehi, itaatiro iicaqui sacerdotemiti eheetavoo. Jaamo amiihai Jesucristofeenedi jeevivoco meheetavonoco Moocaani gaayiciqui.

⁶ Jaamaño miiro jilli Caatinihaamefaño noono: Uujoho Sion cuumifaño saafico ficuui iija tano guisibati iicaaboco. Jaabo aivo iimiibo sihidi ijaadama iicaaboco. Jaaboco imiyaavogomo nucufvetimo iicaqui, noonoro.

⁷ Jaamo amiihai mimiyaaveguemedi aivo diibo sihidi ejeevaabo. Jaanoti imiyaavogotimedi jino Caatinihaamefaño jilli onono ifeteji: Iija eetavominaa itihisuumoro agañiuba jisumi aivo imiyaabati minifetehi, onono.

⁸ Jaabadiro bu jilli noonoro onono ifeteji: Jiba nanigaiva guisiba, bu gañisuguisiba icano, onono. Jaamo diito Moocaani jibogoco imiyaavogotimo onono toba Cristo iicaaboti anangaivacuumo, tolli iicaqui iicacuumaño.

Moocaanita Icano.

⁹ Jaanoti naha amiihai Moocaani icicucuumi, diiboco mejeevicequi sacerdotemiti mihicacuumo, mihimicuumi, Moocaanitaro mihicacuumo. Jaaneguiiha Moocaani ifivusuneheje oovosinehejeque mijibogo. Jaabo amiihaico tajibahi icivonoguiinoti mihiinomoro ihovosi seseefaño mijicafetequi.

¹⁰ Jaamo amiihai iticoni cuumibadi mihicautihi. Jaarumo jisumi Moocaani cuumiti miminifutucuui. Jaamo amiihaico iticoni mijihoba idasuguutih. Jaarumoco jisumi Moocaani idasuguehi.

Moocaanico Mejeevicequi Mihica.

¹¹ Agaijimo tañahabomi, amiihai jinijeti sitabadi sihi mihicamoco nehi: Mihimeguedino amiihai ifi imitinoco. Miiro mofi imiti mojeebii imi esamaaque finisujirahi.

¹² Jaaneguiiha imino mihica Moocaanico agaajatimo imefeenevi. Tolliti diito jisumi amiihaiditi imitiminaa iicanicibadi ihimaarumo amiihai imino momooninoco aatymemere Moocaanico imejimo diibo ajaadujifucu agasedi.

¹³ Jaaneguiiha jilli Mohaivojibo Jesucristo iimegueneguiiha miyaminaa aivojito onobadi mihica. Emperador onobo imiyahaivojibo onobadi,

¹⁴ bu tajibaminaa iimitimoco icivojaniqui, bu imino iicamoco ibociguequi icano agallumo onobadi icano.

¹⁵ Miiro Moocaani imeguehi amiihai imino mihicanoco. Toonoco aatymemere diito agaajatimo, bu jilli mihifomo iicarumoco icano amiihaiditi: Imitimo, enehicarumo illivequi.

¹⁶ Jaaneguiiha Moise tajibaguino mihicatirumo mihimogomoro imitinoco momoonidino. Jaarumo ivi jilliro Moocaani jijovotobadiro mihica.

¹⁷ Jaaneguiiha famoovaacoro mobociguehica, bu amiihai nahabomico magaji, Moocaanico miñihicugo, bu emperador aivojiboco mobocigo icano.

Cristo Idaasuno Icaunoti Magaaja.

¹⁸ Jeevivominaa amiihai aivojito ononoco: Jii, monoo, iimimocoro amiihaico idasugomocoro icatino, bu tolliro iimitimoco icano.

¹⁹ Miiro imino Moocaanico magaijimoro sicamañohalliti idasuno mihi-canoco majaabicino.

²⁰ Jaanoti bu, ¿milliti amiihaidi imijiruno iimitinoco momooninohalliti amiihaico ahaaminoco majaabicino? Jaanoti naha iiminoco momooninohalliti idasuno mihicanoco majaabicino, toono naha Moocaani imefeenevi aivo iimino.

²¹ Miiro tooneguiiha Moocaani amiihaico cuhuvauhi, Cristo idasuno iicaunoti cuhuvauhi, Cristo idasuno iicaunoti magaaamoro diibo iicaubadi miicaqui.

²² Miiro diibo sanooba imitico mooniutitih, bu bañifira diibofaño chahauhi icano.

²³ Miiro diiboco aivono eneehicausumi, bu aivono nooboro iimusuhicautiibo. Bu diiboco idasuno omooniusumi jaadamaaiutiibo, jilliro Moocaanico imino emeeçiboro udugaacufiboviro sefahicaubo.

²⁴ Jaabo Cristo mohimitico ifihallivi iicuboro imohohallivi satyuuhi mohimiti ifico miguijenimoro iticovono ifimaryo miicaqui. Jaabo tujaaveneri amiihai mubuheehi.

²⁵ Miiro iticoni amiihai ovejami imitamobadi mihicahicauhi. Jaarumo jisumi Cristojaagovi muhuumicuuhi. Jaaboro amiihaico ovejami toomominaafibadi ootomooboro amiihai jeebiihoco imibaiyiicahi.

3

Jilli Ataabavacumo Miicaqui.

¹ Jaabadiro bu amiihai gaigoomi, amiihai tajemi atajiihanoco: Jii, menea-hica. Jaaneri diitoti saatoho imiyaavogotimo mijii bogotirunaaca imiyaaveg-uequi amiihai imino mihicanofeenedi;

² Jaamo amiihai imino mihicamoro diitoco moboci gonoco aatyimemere.

³ Jaabadiro bu amiihahallico mihimibaiquimaaidino, oono janaanico famañoovaje feedamaajebadi iicanehejeque, bu oro eetavotaneheje ficamaa-jeque, bu aivo iiminoono gaachehuno jicamaajeque icano.

⁴ Ivi amiihai jeebii faño aatyimeratihigocoro mihimibachu. Jaamoro ifinjitino ovosii sajeebii, siicuno icano jeebii ma mihica. Toono naha aivo Moocaani imogono.

⁵ Miiro siicijeo gaigoomi Moocaanidiro iicaumo jilli imibaiquimaaiuhi. Jaamo Moocaanico imiyaavuguumoro aijimi onoonoco: Jii, neehicaumo.

⁶ Miiro tolli iicaugo Sara aiji Abraham atajiihanoco: Jii, onogoro diiboco: Tahaivojii, neehicauhi. Jaagobadi amiihai mihicajirahi iguitimo imino momoonihachijii.

⁷ Jaabadiro bu amiihai aijimi, amiihai taabamico gaajacimoro mificu, bu moboci go. Jilli iniinovaneguiiharo icatino, bu oono iimihuseri Moocaani amiihaico aacyimo ifimaryo iicamaño. Jaanegui jilli mihica amiihai Moocaanima mihiimaanoco jinejeba tihisudino.

Imino Omoonijinoco Iimogomo.

⁸ Niinoono jino amiihaico neehi: Famooro sabadiro imino mihica, bu fahigova mihidaasugocasi, bu miiro nahabomima mihicanicibadi, bu magaijicasi, bu siicujeebii ma mihica icano.

⁹ Bu amiihaico imitino omoonimoco, imitino momoonidino bu aivono onoomoco, bu aivono meneedino jilliro diitoco imino monoo. Miiro Moocaani amiihaico cuhuvauhi diibo amiihaico imino omooninoco magaiyicui.

¹⁰ Miiro ifico agaijimoro imo imo iicanoco iimogomo, iimitinoco iimaatimo iicaqui, bu bañifiraco iimaatimo iicaqui icano.

¹¹ Bu imitinoti buhigovi iminifotomoro iiminocoro imooniqui, bu sajeebii icaco iguuinomoro toonoma iicaqui icano.

¹² Miiro Moocaani imino iicamoco teemefihi, bu diiboma iimaanoco gubufiibo icano. Jaanoti imitinoco omoonimoco imogotiiibo.

¹³ ¿Miiijoho bu amiihaico imitino moonijirahi iiminocoro aivo mihimogomoro momoonimoco?

¹⁴ Jaarumo iminohalliti idaasuno mihicarumo imo imo mihicaji. Jaanegui miiiti mihiguidino, mihiguetedino.

¹⁵ Ivi jilliro Cristoco mobocigo amiihai jeebii Aivojiiiboco. Jaaneguiiha fahiiivaro mihimibaicini. Jaamo amiihaico amiihai miyaavogoditi idillumoco mihiimusuji. Jilli Moocaanico bocigomoro siiicujeebiiiri mihiimaa.

¹⁶ Jaarumo imino mihica niji niji icatimo, oono amiihai Cristoco mimiyaavogomo imino mihicahicanoti imitino iimaahicamo inucufevequi.

¹⁷ Jaamaño iiminoco momooninohalliti idaasuno mihicano aivo imihi, Moocaani tolli iimogohachiiji. Jaanoti imitinohalliti idaasuno mihicano imitihi.

¹⁸ Miiro Cristo mohimitihalliti idaasuno iicauboro sano guijeveuhi safooro siino guijevecuutiiibo iicaqui. Jaabo imitima chahauruubo miihai mihimitimohallivi Moocaanijaagovi miihaico isatyequi. Jaaruboco ifi guijeveurahi. Jaaruboco igaija buheetesuhi.

¹⁹ Jaano Igajari ufuuboro bu siiicije iguijevecinihicaumo jeebiiino iji civojafaño iicaumoco jiiibeguejeubo.

²⁰ Jaamo diito siiicije Noe iicausumi imiyaavuguutimo, oono Noe imeenegaco eheetavehicaunohachuta Moocaani diito imitico ajaabiciiiboro teemehicauboro: Fine imitejimobadi, esiciniuboro. Jaagari nifaihuti taajaumo sahuse juughahuseti miitooi, saatoho idiiinoro.

²¹ Jaano tonifaihu miiinoco initino nifaihubadi iicano. Jaafaihufeenedi jisumi miihai mataajacuuhi. Jaano toono niti miiino ifiico initino icatino, idiiinoro Moocaanico miiino esamaaje mihiniivatino iicaqui midilluno. Jaanoro miiinoco taajasuno Jesucristo siino ubuheeteunofenedi.

²² Jaabo niqiejefaño ufuuboro Moocaani miyanaagonovi acasiiivutuuboro gicinihi. Jaabo mityaguini Moocaani toomominaa, bu aivojito, bu mityano icano iicamo.

4

Moocaani Miihaico Aacidineri Sitaaco Mahamusuno.

¹ Jaaneguiiha bu amiihai idaasuno miicaqui mihimibaicini, oono Cristo idaasuno iicaubadi. Miiro idaasuno omooninoco ajaabicimo imitico ejeevesuucumo.

² Jaamo jiiinijehalliri iicaunohachuta Moocaani iimogobadi iicaqui; ifi imogonocoro imooniqui icacuutino.

³ Miiro aivo ajashucutino oono Moocaanico agaajatimo omooninicibadi iticoni momoonihicauno. Miiro tusumi amiihai fanoova imitico mihimoyiiicihicauhi, bu iimitino imogoco mihimoyiiicimoro momoonihicauhi, bu guiriicavonehejeque, bu agaaihusuno jiiibaimonoco icano, bu jeebiiibatiro adumoro, miihaiiioobaco mejeecivehicautihi, bu Moocaani afaguunoco fanoova ijimico eheetavonoco jeecivomoro mihicahicauhi icano.

⁴ Jaamoma siino magataavomoro iimitinoco momoonicuutineri eheetyemere amiihaiditi imitino iimaahicamo.

⁵ Jaarumo diito Moocaani ubuheemeque, bu uchuumucumoco icano emeciiiboro ijaadaco aacijiiiboma paryi imibachujimo.

⁶ Jaabadiro bu jino uchuumucumoco Moocaani jibogoco jibugucuumo, igaijano Moocaani iicabadi iicaqui. Jijehalliri iicausumi famoovaaco iicabadiro Moocaani omoonirumo.

⁷ Miro jino fanoova ifinijino fiitcuuhi. Jaaneguiiha imihusene mihica. Jaamoro imino mehesicinimoro Moocaanima miyanotiro mihiimaa.

⁸ Jaano janaanivivi gaijicasima mihica. Miro gaiji ajashutinno imitico finisufihi.

⁹ Jaaneguiiha amihai iijanofaño fahigovavi magaaivicasi iimaafiivotimo.

¹⁰ Bu fahigovavi mejeecivocasi amihaiico Moocaani aacidinehejeri. Jaano Moocaani amihaiico fanoovaaco acinoco imino motoomomoro momooni.

¹¹ Jaanoti bu saatoho mihiimaano Moocaani iimaabadiro iicaqui. Jaanoti bu saatoho sitaaco siinoco mahamusuhachijji, Moocaani amihaiico acinoco sefari mahamusu. Jaano paryi momoonino Moocaanico Jesucristofañodi mihimequiro iicano iicaqui. Jaabediro jaafa cahacisu, bu mitya icano icahi fahijivaro. Fine.

Cristohalliti Idaasuno Mihicano.

¹² Amihai tañahabomi, sefaneri inisuno amihaihallivi asaasumi mehetyedino, ajabafiiranoti mihicanicibadi.

¹³ Ivi jilliro imo imo mihica Cristo idaasuno iicaubadi mihicaneri. Jaamo ufucu diibo ihovosima asaanoco mahatymeneri sihidi imo imo mihicahi.

¹⁴ Jaaneguiiha amihaiico Cristo iijihalliti aivonoono unuusumi, imicani amihai mihicahi, iimiiro Moocaani Gaija amihaihalliri iicamaño.

¹⁵ Jaanoti amihai sita gaicau, bu naniva, bu imiti mooni, bu sita iimaa juvihici icanohalliti ivi idaasuno mihicadino.

¹⁶ Jaanoti naha saatoho Cristo momohalliti idaasuno mihicaneri munucufedino. Jilliro toonohallivi Moocaanico mihimo.

¹⁷ Miro jino tusumi mihicacuuhi Moocaani idaasuno omoonijino iseemeti iticovano. Jaano mihaiti jilli iticonino, zjaanequi milliji fine Moocaani jibogoco imiyaavogotimovi aallibaanijiibo omoonibo?

¹⁸ Miro jino iimimo icarumo sihidi jeevanoti taajahi. zJaanegui milli fine icajimo iimitimo?

¹⁹ Jaamaño Moocaani imogobadi idaasuno icarufenedi imino iicamoro diitoco ifiivusuubo Moocaani usefaño ijeebico ificuuqui. Miro diibo abañitatibo.

5

Miyaavogominaaco Afagoono.

¹ Jino uujoho amihai igaivominaa quillahutoco faguehi. Jino uujoho diitobadiro quillahutoobo iicaabo, bu Cristo idaasuno iicaunoco aatyimeubo icano. Jaamo bu diito iicabadiro uujoho tamañoma icaji Jesu ihovosima ufucu asaadi.

² Jaaneguiiha amihai quillahuto, Moocaanico imiyaavugucuumo ovejamibadi iicamoco motoomo amihaiico utuumusumoco. Jaanoco mihimogomoro momooni Moocaani imogobadi. Jilli amihaiico atajibaneguiiharo icatino, bu jilli nihibamicoro magaayciquiro icatino icano. Jilliro imino mududicamaaje.

³ Amihaiñocoro mihicabadi mihimogobadiro momoonidino. Jaamo amihai momooninoco aatymemere igajaqui.

⁴ Tolli momoonihachijji, imiya toomominaafi agasedi amihai magaayciji imino chaahimigaco, milli icajitinoco.

⁵ Jaabadiro bu amiihai sicafe quillahuto iijiguiinov i miminifoto. Jaamoro sabadiro sicujeebima mihicamoro fahigovavi: Jii, monoocasi: Miuro Moocaani imogotih: Aivo uujoho sihidi jeevahi, eneefimoco. Jaanoti naha sicujeebima iicamoco iimihuseri amusufo.

⁶ Jaaneguiiha sihidi ejeevano Moocaaniguiino* miminifoto amiihaico diibo unuufucu agasedi sihidi mejeevamoti iminiyuqui.

⁷ Jaaneguiiha paryi amiihai esamaajeque Moocaani usefañoro mificu. Miuro diibo amiihai imino mihicanoco imeguehi.

⁸ Jaamoro bu imino magaaamoro mehesicini. Miuro oono amiihaiminaafi iji jicubadi niigooboro iguehi, aatyimeme miyaavogoco ifinisiqui.

⁹ Jaaboco mejenaau miyaavogofañodi sefano mihicamoro, tolliro bu fahigova iicamo amiihai nahabomi, tobadiro bu idaasuno iicanoco magaaamoro.

¹⁰ Jaarumo gueenejisuno idaasuno mihicanobuunati Moocaani amiihaico imino imibachujiibo, bu quehecuno, mityano, sefano icano ficujiibo. Jaabo diiboro Moocaani paryi fanoovaaco aacifiibo miihaico cuuhuvahi Jesucristoma sano ifinijitino fiivofaño miicaqui.

¹¹ Jaabo jaafa mityama icahi fahijivaro. Fine.

Niino Fitaacu.

¹² Jino tañahabobadi eesiciniubo Silvano onoobofeenedi jihaamegayico caatinih amiihaico fajiniboro miyaano iicanoco oono Moocaaniti paryi magayicineheje Moocaani miihaico sihidi agaijinoco ijiibogono. Jaanofañodi quehecuno mihica.

¹³ Tolliro bu Moocaani iija Babiloniar iicajaminaa Moocaani amiihaico iicaubadiro iciumo amiihaijaago iijico galluhi, bu tolliro diibo taseemenebadi iicaabo Marco onoobo amiihaijaago iijico galluhi.

¹⁴ Jaanegui fahigovavi mihibicicasimoro midillucasi.

Jaamo paryi amiihai Jesucristota mihicamo sajeebima mihica.

* 5:6 Griego iijiri janaanici jilli noonicino: Moocaani useguiino.

2 SAN PEDRO AAME

Miyaavogominaadi Pedro Acaatinuuno.

1 Uujoho, Simon Pedro iicaabo Jesucristo jeecivominaafi, bu diibo minisuminaafi iicaabo amiihaidi jihaameque caatinihi, miihai mihicabadiro imino mimiyaavogomedi. Miiro Moocaani, bu Motaajasuminaafi Jesucristo icamisi famooro imiyaavogodimoco achi iimico.

2 Jaaneguiiha Moocaani, bu Mohaivojiiho Jesucristo icamisico magaa-janofeenedi amiihaico sihidi imino omooninoco, bu sajeebii icaco icano magaayici.

Moocaani Miyaavogominaaco Aacino.

3 Miiro Moocaani miihaico imityafañodi paryi mofiguiiha mucuujiivaachunoco, bu diiboco mejeecivequi mucuujiivaachunoco icano aciiho, toonofeenedi diiboco magaaajaqui, sihidi ejeevanofeenedi, bu ovosiiinoonoco eheetavonofeenedi icano miihaico ucuuhuvauboco.

4 Jaanehejefeenedi unuunoco miihaico aciiho, jaano ajashutino, sihidi ijaadama iicanoco. Jaano toono diibo unuunofeenedi amiihai Moocaani iicabadi miminifetehi iimitino imogo jiiinjehallivi imitico isivanoti mataa-jamoro.

5 Jaaneguiiha mesefaquifotomoro amiihai miyaavogoco mahamusu imino mihicaneri, jaanoco bu mahamusu janaanici gaajari,

6 jaanoco bu mahamusu amiihai ifiicoro imino matajiihaneri, jaanoco bu mahamusu jaabiciri, jaanoco bu mahamusu Moocaanico mejeeciveneri,

7 jaanoco bu mahamusu amiihai nahabomima magajicasineri, jaanoco bu mahamusu gajijima mihicaneri icano.

8 Jaanehejema mihicanoco miguiraatuhachiiji amiihai ifiino mihifonoti icajitihii, bu Mohaivojiiho Jesucristoco magaaajano sicamañovi feejitihii.

9 Jaanoti jinehejema achahamo ihaalliiinoma chahahi, jabaiyimo; iticoniono iimiti initicaafutuunoco ajabavecuumo.

10 Jaaneguiiha tañahabomi, mityano mihicamoro imino mehesicini Moocaani amiihaico iiciuboro ucuuhuvaunoco. Jaanoco tolli momoonihachiiji ufucuro imitinofaño mahaquetejitihii.

11 Jaachiiji amiihai imino tihiiitino mijicafeteji Mohaivojiiho, Motaajasuminaafi Jesucristo aivoji ifinijitinofaño.

12 Jaaneguiiha amiihaico jinehejeque magaaajacurunoco esaayuuboro icahi, oono miyaanofaño quehecuno mihicarumoco.

13 Miiro uudi imino jino uujoho iicanohachuta amiihaico eesaayuuboro afajiiinino.

14 Miiro Mohaivojiiho Jesucristo uco gaajasuhi iguijevedi jiijeeque goovano ejeevesujinoco.

15 Jaaneguiiha uujoho tasefadino moonihii. Jaamo uujoho iguijevenebuna jinehejeque mehesafetehi.

Cristo Sihidi Ejeevauboco Aatyimeumo.

16 Miiro amiihaico Mohaivojiiho Jesucristo mityati, bu jiijehallivi asaanoti icanoco mijiiibuguno sicamañoco miihairyo meheetavomoro mijiiibuguno

icatino. Miiro miihai mohaalliri mahatyimeuhi Mohaivojiiho sihidi jeevaaboco.

¹⁷ Jaaboco miihai mahatyimeuhi Dios Moocaani bocico, bu imico icano diiboco aaciusumi, bu tolliro muguubuui Moocaani ihovosiiri: Jaani taseemene diiberi uujoho imo imo iicaabo, unuunoco.

¹⁸ Jaano toono niquejefañoti unuunoco miihai monohojineri muguubuui Mohaivojiihoma imibaa'iri mihicausumi.

¹⁹ Jaabadi bu aivo jino miyaano iicanoco magaajahi Moocaani iimaaminaa acaatiniunoco. Jaanoco amiihai mimiyaavogomo aivo imino momooni. Jaano toono diito acaatiniuno ifuvusuhi oono civohigoti cijigaimecu mesesevetinohachutaro ifuvusunicibadi. Jaanoti Cristo cuujetavio meecirigai onoobobadi asaacudi amiihai jeebii'noco achicijiiho janaanici imino Moocaanico magaajaqui.

²⁰ Jaaneguiiha iticoni jinoooco magaaja, chahano Caatinihaamefaño inoro ihesamaajeriro onoono.

²¹ Miiro toonoco Moocaani iimaaminaa jilli ijeebii'tiro onoomoro acaatiniuno icatino. Jilli Moocaani Gaija diitoco unuunoco Moocaaniditi jii'buguumo.

2

Sicamañoooco Ijii'beguefimo.

¹ Jaabadiro bu Israel cuumifaño icaumo Moocaani iimaaminaabadi icarumo abañi'fifimo. Jaabadiro bu icajimo bañi'fira jii'bogominaa. Jaamo amiihaifeenevi toovono ijicafotomoro sicamañehejeque jii'beguejimo amiihai miyaavogoco ifinisuuqi, oono Aivojiiho aamiiho ataajasuuboti bañimoro. Jaarumo goovajino ifiicoro ifinisuno.

² Jaamoco sihidi saatoho imiyaavogomoro diitobadiro iminotino moonijimo. Jaamo tolli iicanoti sita miyahijii jii'bogoditi imijitino ihiimaano.

³ Jaamo nihibamico sihidi iimogomoro amiihaico nanijimo sicamañehejeque ijii'bogonohallivi. Jaarumo ifinijinoti taajajitimo miiro siicijetiro diitoco Moocaani ahaamijinofaño icacuumo.

⁴ Buhicagaha itoomominaa icaurumo imitico omoonimoco gaijiutii'ho jilliro diitoco jigaiñehiri isisiuboro cijigai'faño icivohigo gañi'uihi, tahi iicaqui jaadusufucu agasejinohachuta.

⁵ Tolliro bu siicijeo miyaminaaco iimitihalliti gaijiutii'ho nifaibari amacani'suuboro diitoco finisuui. Jaaboro idi'ibocoro Noeque iyotoma taajasuui: Imino mihica, nooboro tomiyaminaaco ijii'buguuboco. Jaabo Noe taajauhi iyoto sietedimomaryo.

⁶ Tolliro bu Moocaani finisuui Sodoma cuumi, bu Gomorra cuumi icanoco cijigairi ijigasuuboro, baiguuijiti miniiyuui, toonobuunati iicano imiti miyaminaa toonoti igaajaqui.

⁷ Jaanoti idi'ibocoro Lot onooboco taajasuubo imino iicaaboro diito imitino iicanoco aatyimeebere idaasuno iicahicauboco.

⁸ Miiro diibo imino iicahicaubo fafucuvaaciviro iimijeebii'fañodi idaasuno iicahicaui diito imitino omooninoco aatyimeebere, bu imitino ihiimaanoco uguubuuboro icano.

⁹ Jilli Aivojiiho taajasufihi iji abañino inisunoti diibota iicamoco. Jaanoti iimitimoco ficuubo jaadusufucusumi idaasuno imooni'qui.

¹⁰ Jaabadiro bu Moocaani idaasuno mooniji janaanici'vi oono i'dicunoco ifi iimogonoco omoonimoro, bu diibo tajii'bacoco iimeguehicitimoco icano.

Jaamo jenaauiffimo, jeeb#batiro moonifimo, iguitimo if#hicunoono mityati imitinoono ihiimaanoco icano.

11 Buhicaga Moocaani toomominaa sihidi imityama icarumo diito Aivoj#bo imefeenevi: Imitino, onoomoro #batihi.

12 Jaamo diito asimibadi ihesicinibama chahahi, oono sahijitiro iicacubadi icamo iimitimo, ifiivomoco agaayicimoro agaicaufimo asimibadi iicacuumo. Jaamo diito agaajatnoti imitino iimaahicahi. Jaamaño asimi iicanicibadi guijevejimo.

13 Jaamo idaasuno icaji sitaaco idaasuno omoonihicabadiro. Jaamo: Imo imo mihicahi, neehicamo gueenene icajitino safesugoco omoonimo. Jaamo am#hai j#baimonofaño ofoomoro am#haico nucufesuhicahi jhovoneheri asafesuvomoro. Jaanoti am#haiditi sita imitino iimaahicahi.

14 Jaamo bu gaigooco jilli ticovono #finichicatimo, bu iimitico jeevesuhicatimo, bu ajashuno imiyaavogo iicamoco jeevamaaisuhicamo, bu aivo gaajamo fanoovaaco iimogomoro #cinoco. Jilli Moocaani afajacuumo icamo.

15 Jaamo iimino j#hahi imitacumo, johono Moocaani iimaaminaafi Balam onooBo Beor achibadi jeevamo. Mi#ro diibo imuguuhi iimitinoco omoonunohallivi nihibamico agaayicujirunoco.

16 Jaaruuboco iimitihalliti asi burro #bauhi miyaminaafibadi ihiimauboro. Jaamaño fuut#bo ijeegavoma.

17 Jaamo diito pisirigai inifaihuma achahanobadi jeevahi, bu aimuufaico guibhuba sihigo asatyonibadi jeevahi icano. Jaamo ficucinicuihifahijivaviro aivo icivonoguiino iicacuuqui,

18 nihifonehejeque sihidi ejeevamobadi ihiimaahicamaño. Jaamo iimitinoco ifi imogonehejeque iimoy#chicanofeenedi jeevamaaisuhicamo iimitinofaño iicahicaumoti miyanotiro agaacuumoco.

19 Jaamoro diitoco: Am#haico iimino iicaco mahaciji, neehicamo, diito bu j#jovoto icarumo. Mi#ro fanohimiti iguinioncumo imiti j#jovotorucu.

20 Jaanoti bu Aivoj#bo, Taajasuminaafi Jesucristoco agaajaumoro j#nife imititi ataajacuurumo siino dojicuviro tonehejefaño imitamono siino tonehejeguiino minifetehi. Jaamo iticoni Jesuco agaajautino janaanicivi imitino minifetehi.

21 Jaamedi imijiruno oono imino j#haico gaajatimo iicano. Jaanoti iimino taj#baco diitoco aaciunoco gaajacuurumo siino ejeevesumaño aivo imitino iicacuumo.

22 Jaamovi aivo imino ifotono jilli onoonicino: Jicu siino iguibamaa-jeque dojicuviro faiyihhi, bu faafaibaco initicuubo siino dojicuviro caamefaño jeefiji, onoono.

3

Aivoj#bo Asajino.

1 Agajjimo tañahabomi, jino siino am#haidi acaatinahaame. Jaahaamecifaño imeguehi jino afaj#ninofañodi miyanotiro am#haico eesamaaisunoco.

2 Jaanegui mehesafoto johono Moocaani iimaaminaa unuunoco, bu Mo- haivoj#bo Taajasuminaafi taj#baco galluminaa am#haico i#buguunoco icano.

3 Jaaneguiiha jinooco iticoni mehesicini: niinosumi saajimo miyaminaa Moocaninehejeque edejecujimo, ifi iimitico iimogono onobadiro iicamo.

4 Jaamoro dillujimo: ¿Milli iicanoco Cristo saaji, nooboro unuuno? Miiro jiiñjeque ifiivusuunoti moheedetemihaiivi iguijeveunoti, bu jisumihachuta jino jiiñje icabadiro icahi, noomoro.

5 Miiro diito imogotihagaaganoco niquejene siicijetiro ifiivusucafutunoco, bu Moocaani noojiri nifaihufañoti jiiñje iinuunoco jaaniunobadi. Jaanoti bu fahigovadi nifaihu iicanoco,

6 bu oono nifaihuri jiiñjehalliri iicaunoco ifinisunoco icano.

7 Jaabadiro bu jisumio niquejene, bu jisumio jiiñje icano jino iicano ciijigaiguiiharo ficuucinihi, diiboro Moocaani onobadi. Jaagai ciijigai toonoco jigasuji jaadusufucusumi. Jaasumi bu tolliro iimihicatimo finisucafeteji.

8 Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, jinooco majabajeevedino, miiro Mohaivojii bedi safucu mil añobadi jeevahi, bu mil año safucubadiro jeevahi icano.

9 Jaabo Mohaivojii bo unuunoco ajabajeevecuuno icatino, oono saatoho eenehicabadi. Jilli miihaico ajaabiciiboro imogoobo famooro iimitico ejeevesunoco, miihaiñooba ciijigaifaño footimo iicaqui.

10 Miiro Mohaivojii bo fucu gaseji mehesicinitinaaca, oono nanivaminaafi gaajaciratino fucu asaanicibadi. Jaasumi niquejene paryi dubaicamaaiji ñihicuno guubuvusunoro. Jahi paryi iicaneheje ciijigairi finisucafeteji. Jaabadiro bu jiiñje paryi toojehalliri iicanoma jigasucafeteji icano.

11 Miiro paryi jilli finisucafetejino. Jaaneguiiha aivo imino Moocaaniguiiharo mihicano, bu diiboco imino mejecivono icano.

12 Jaaneguiiha Moocaani fucu agasejinoco motoomomoro diiboco mahamusu goovano isaaqui. Jaasumi niquejene ciijigairi finisucafeteji. Jaano icijigairi tahi iicaneheje paryi chucucamaaiji.

13 Jaanoti naha miihai meteemehi Moocaani eetaveji unuunoco bohono niquejeneque, bu bojiñjeque icano. Jahigo paryi famooro imifiimo imino mihicaji.

14 Jaaneguiiha, agaijimo tañahabomi, toonoco motoomonohachuta imino mihica amiihaico Moocaani sajeebii ma mihicamoco, bu miihinivatimoco ihatyimequi. Jaanoti imitino icano mihicamoco atyimevadiibo.

15 Jaamoro magaaamoro Mohaivojii bo asaatinohachuta sanoodimo imiyaavogomoro itaajaquihica. Miiro bu jinooco tolliro amiihaidi caatiniubo magaijii bo monahabo Pablo Moocaani diiboco gaajaco aaciudineri.

16 Miiro paryi ihaamenefañodi jinehejeque amiihaico neehicaabo, samañosafaño tiiño noocinirunaaca. Jaanoco agaaajatimoro, imino imiyaavogotimo sihigoviro iimitinojaagoviro miniyuhicahi, bu tolli oono Caatinihaamefaño simañooahaamefaño ononehejeque siibadi iimitinojaagoviro oovicimoro iimitinocoro moonihicamo icano. Jaamaño ifinocoro finisujimo.

17 Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, jinooco imegaviro magaaajacumaño imino amiihai ifico motoomo. Jaamo iimitimo amiihaico abañinofaño minifototimoro amiihai miyaavogofaño quehecuno mihicanoti aacototimo mihicahi.

18 Jaaneguiiha aivo janaanici imino Mohaivojii bo Motaajasuminaafi Jesucristoco magaaamoro diibo gaijifaño imino mujusi. ¡Jaaboco macahacisu jisumi, bu fahiijivaro icano! Fine.

1 SAN JUAN AAME

Fiivo Iimaa Cristo.

¹ Amiihaidi macaatiníhi jino iticoni jiinije ifiivutinaacaro iicacuunoco miihai muguubuunoco, mohaallíneri mahatyimeunoco icano. Jaaboco mahatyimeumoro diiboco muhuseneri mududíciuhi. Jaabo jino Fiivo Iimaa iicaabo.

² Jaabo miyaminaaco fiivusuuhi. Jaaboco miihai mahatyimeumoro toonoti mijíibeguehíahi. Jaamo amiihaico mijíibeguehi jino ifiníjitino fiivoco, Moocaanima iicauhííj; miihaiví ubuhugaavuunoco.

³ Jaanoco amiihaico mijíibeguehi muguubuunoco, mahatyimeunoco icano. Jaamo miihaima manahabovahi Moocaanima miihai mihicabadi, bu Illi Jesucristoma mihicabadi icano.

⁴ Jaanegui amiihaidi jilli macaatiníhi. Jaamo sihidí imo imo mihicahi.

Moocaani Seseene Aachiciníbo.

⁵ Jibogoco Jesucristo miihaico jiiibuguhí. Jaanoco amiihaico mijíibeguehi Moocaani seseene aachiciníbo iicanoco. Jaaboví ajashuno icivono chahahi.

⁶ Jaamo: Diiboma magataavehi, munuurumo civohi mihicamo jilli mabañíhi moojiri, sicamañooco monoomaño, bu momoonimaño icano.

⁷ Jaanoti Moocaani iicabadi seseehí mihicahachííj; diiboma magataaciníhi. Jaamaño miihaico Illi Jesucristo tíjoho mohimitico paryí nitíhi.

⁸ Jaanoti: Tahimitima chahahi, monoomo jilli mofíico mabañíhi. Jaamaño mojeebífafaño miya ííj; chahahi.

⁹ Jaanoti mohimitico Moocaanico mijíibogohachííj; diibo aivo imihuseebe abañítatííbo, mohimitico ubuusuuboro paryí nitíjiiíbo.

¹⁰ Jaanoti: Tahimitima chahahi, monoohachííj; Moocaanico: Bañífíííbo, meneehi. Jaamofaño diibo ííj; chahahi.

2

Íj; Moocaani Imefeenevi: Imitimo, Unuusumi Jesucristo Mohalliti Iicaabo.

¹ Taseeme amiihaidi jilli caatiníhi. Jaamo iimitinoco moonitimo mihicahi. Jaanoti mimiyaavugucuumo imitínoco momooníhachííj; Moocaani imefeenevi mohalliti iicaabo jisumi icahi Jesucristo imihuseebe.

² Jaabofeenedi mohimiti jaaducafutucuuhi. Jaano miihaidiro icatíno, faajíiníjemínaadiro bu icano.

³ Jaanoti Moocaani atajíibabadi mihicahachííj; magaajaji diiboco magayícicunoco.

⁴ Jaanoti saatoho: Diiboco gaajacuhi, onoomo, itajíibaco imiyaavogotimaño, bañífííímo. Jaamofaño miya ííj; chahahi.

⁵ Jaanoti diibo tajíibaco imiyaavogoobo Moocaanico aivo imino agajííbo. Jílliti magaajahi diiboma magataavonoco.

⁶ Jaabo Moocaanima gataavehi onoobo Jesucristo imino iicaubadi iicaqui.

Bohono Tajííba.

⁷ Tañahabomí, botajíibaco amiihaidi caatiníhi amiihai Cristoco mimiyaavuguunotiro amiihaico atajíibacunoco. Jaano jino síicíjetiro atajííbauno jiiibogoco amiihairyo muguubuhicacuuno.

8 Jaano taji**h**abaco am**h**ahaidi acaatinino jino bohonobadi minifetehi. Jaano aivo miyaano Cristofañodi, am**h**haifañodi icano. Jaamaño icivono afatyu-cunoguinodi miya sесеe achicinicuhi.

9 Jaanoti saafi: Seseehi icacuuhi, nuuruubo inahaboco i**h**hegueebe civohiguerehiica icahi.

10 Jaanoti inahaboco agai**h**ibo sесеehigo icahi. ¿Jineje bu diiboco iimitinofaño ga**h**isujirahi?

11 Jaanoti inahaboco i**h**hegueebe civonofaño icahi. Jaabo ofoohigoco gaajatihi, iciveri aatyimetimaño.

12 Taseeme, jaaneguiiha am**h**ahaidi caatinihi, Moocaani am**h**hai imitico Jesucristofenedi ubuusucumodi.

13 Amiyato, am**h**ahaidi caatinihi, iticoni jiinije fiivutinaaca iicauboco magajacumaño. Sicafe, am**h**ahaidi caatinihi, i**h**i Satanasco miguiinonicumaño.

Taseeme, am**h**ahaidi caatinihi, Moocaanico magajacumaño.

14 Amiyato, am**h**ahaidi caatinihi, iticoni jiinije fiivutinaacarо iicauboco magajacumaño. Sicafe, tolliro am**h**ahaidi caatinihi, mequehecufimaño Moocaani j**h**ibogoco am**h**hai jeeb**h**ifaño magaayicimoro i**h**ico miguiinonicumaño.

15 Jaaneguiiha jiinijeque magaijidino, bu jiinijehalliri iicanoco magaijidino icano. Jaanoti saatoho jiinijeque agaijimo Moocaanico gaijitihi.

16 M**h**iro paryi jiinijehallivi iicano imiti Moocaaniti saatihi. Jilli jiinijehallitiro asaano, oono mofi imitinoco iimogoneheje, mohaall**h** imitinoco iimogoneheje, bu: Uujoho aivo sihidi jeevahi, noomoro mihicaneheje icano. Paryi jino jiinijeoneheje.

17 Jaano jino jiinije paryi iimitinoco iimugusuhicanoma fininoro fuucuuhi. Jaanoti Moocaani iimogobadi iicahicaabo finijitihi.

Abañiffiibo Saaji.

18 Taseeme, jino niinosumi mihicacuuhi. Am**h**hairyo magajacuuhi Cristominaaniminaafi asaajinoco. M**h**iro jino jisumi icacumo Cristocо iminaanihicamo. Jinoti magajahi jino niinosumi mihicacunoco.

19 Jaamo mofeeneti fuuhi. Jaarumo m**h**haioto icautimo, m**h**haioto iicau-ruva m**h**haima icajirumo. Jaamaño tolli fuumo famooro maatyimemere magaaajqui paryi famooro m**h**haioto icatinoco.

20 Jaanoti naha am**h**haico Cristo Igaijaco acicuhi. Jaamaño am**h**hai famooro imino magajacuhi.

21 Jaaneguiiha am**h**ahaidi caatinihi miyaanoco magajacumaño, magaa-jatimaño icatino. M**h**iro am**h**hairyo magajacuhi miyaanofañoti sicamaño asaajitirunoco.

22 Jaabo, ¿nacu m**h**joho abañiffiibo? Eti bu oono: Jesuco Cristo icat**h**ibo, eneehicaabo. Diibo Cristominaaniminaafi iicaabo. M**h**iro Moocaani Achi Jesuco utuunamaahicaabo, bu Moocaanico tuunamaahicaabo icano.

23 M**h**iro paryi Moocaani Achico utuunamaaimo Moocaanima chahahi. Jaanoti Moocaani Achico i**h**ibogomo Moocaanima icahi.

24 Jaaneguiiha am**h**hai jeeb**h**ifaño mifcu oono iticonitiro muguubuunoco. Jaano am**h**hai jeeb**h**ifaño iicahachiji Moocaanima, Illima icano mihicahi.

25 M**h**iro Jesucristo m**h**haico aciguuhi ifinijitino fiivoco unuubadi.

26 Jaaneguiiha jino am**h**ahaidi caatinihi jilli am**h**haico abañihicamoditi.

27 Jaanoti naha am**h**hai Moocaani Gaijama mihicahi Jesucristo am**h**haico aaciuboma. Jaamaño sita am**h**haico j**h**ibeguejitrarahi, Moocaani Gaijaro am**h**haico paryi i**h**ibogomaño. Jaabo j**h**ibogo miyaano sicamaño

icatino. Jaaneguiiha Cristoma icamoro mihica Moocaani Gaija amiihaico ijiiibogobadi.

²⁸ Taseeme, jaaneguiiha amiihaico neehi: Cristomaryo mihica. Jaabo asaadi diiboti nucufevetimo, bu ñihicugotimo icano miicaqui.

²⁹ Miiro amiihairyo magaajacuhi Jesucristo iimihuseebe iicanoco. Jaabadiro bu oono iimihuseme Moocaani seeme iicamo.

3

Moocaani Seeme Iicamo.

¹ Jaaneguiiha magaaja miiro sihidi Moocaani miihaico agaiiiboro, iseemeti miihaico oovicahi. Jaano miyaano diibo seeme miihai. Jaamaño jiiijeminaa miihaico gaajatihii, Moocaanico agaatimaño.

² Agaijimo tañahabomi, Moocaani seeme mihicacuuhi. Jaarunaaca miihaico gaajasutiibehiica ufucu mihicajinoco. Jaarumo magaajahi Jesucristo asaadi diibobadi mihicajinoco, miiro iicabadiro iicaaboco mahatyimejimaño.

³ Jaanoco paryi eesicinimo, jeebi imibachucafetehi diibo Jesu imiibo iicabadi.

⁴ Jaanoti paryi famooro iimitinoco omoonimo Moocaani tajiiibaco imitinoo moonihii. Miiro imitinoco momoonino Moocaani tajiiibaco: Jii, monootihii.

⁵ Miiro amiihairyo magaajacuhi Jesucristo mohimitico ibuusuqui asaahunoco. Jaabofaño imiti chahahi.

⁶ Jaaboma paryi iicamo imitico moonitihii. Jaanoti imitico moonimoro iicamo diiboco atyimetimo, gaajatimo icano.

⁷ Taseeme, miihaiñooba amiihaico bañidino. Jaanoti imino iicaabo Cristo imihuseebebadi jeevahi.

⁸ Jaanoti imitino iicaabo ijitahe. Miiro iji sahiijitiro iimitinoco omoonifiibo. Jaanegui Moocaani Achi saauhi iji omoonisunoco ifinisiqui.

⁹ Jaanoti paryi Moocaaniti ifiivomo iimitinoco moonitihii, Moocaani ifico mojeebiiifaño ificucumaño. Jaamaño iimitinoco momoonicutihii, Moocaani seeme mihicamaño.

¹⁰ Miiro gaajaveechuno Moocaani seeme iicamo, bu iji seeme iicamo icano. Jaanoti paryi iimitinoco omoonimo, inahaboco agaijitimo Moocaani seeme icatihii.

Sabadiro Fahigova Magaijicasi.

¹¹ Miiro mimiyaavuguunotiro muguubuno jiiibogo jino: Sabadiro fahigovavi magaijicasi, onoono.

¹² Cainbadi mihicadino. Miiro ijitahe iicaumaño inahaboco gaicaaubo. ¿Nacu milliti jaaboco gaicaaubo? Eti bu Cain iimihicautimaño, jaanoti inahabo iimihicaumaño.

¹³ Tañahabomi, majabafitidino jiiijeminaa amiihaico ijiihevehachijii.

¹⁴ Miihai naha guijevehi buheefaño mafatyucuhi. Jaanoco magaajahi monahabomico magaijimaño. Jaanoti inahaboco agaijiiibo guijevehi taajatihiiica.

¹⁵ Miiro paryi inahabomico ijiihegueme gaicaauminaa. Amiihairyo magaajahi gaicaauminaa ifinijitino fiivoma ijeebiiifaño achahanoco.

¹⁶ Miiro jilliti magaajahi magaijicasinoco Jesucristo mohallivi ifico aaciunoti. Jaabadiro bu miihai mofico mahacijirahi monahabomihallivi.

¹⁷ Jaanoti sihidi inehejema iicamo inahabo idaauno iicanoco atyimecuurumo diiboco iidaasugotimo. ¿Milli bu: Moocaanico gaijiihi, neejirahi?

18 Taseeme, ticovo iijiriro magaijidino, miyanotiro magaiji imino mooninofañodi.

Moocaani Imefeenevi Quehecuno Mihica.

19 Jaamaño jilliti magaajahi miyaamo mihicamoro, Moocaani imefeenevi quehecuno mihicanoco.

20 Jaanoti mojeebii mofi iimitinoco gaajacufihi. Jaarunofaño Moocaani ajashutiibo mojeebii faño iicanoco gaajaabo. Jaabo paryi fanoovaaco gaajahi.

21 Jaanoti agaijino nahabomi, mojeebii Moocaani imefeenevi miihaico millii onootihachiiji Moocaani imefeenevi quehecuno mihicahi.

22 Jaabo miihaico siinoco midillunoco aciji diibo tajibaco: Jii, noomoro momoonimaño diibo iimogobadi.

23 Jaano jino itajiiaba: Illi Jesucristoco mimiyaavogono, bu jaamoro sitama sabadiro magaijicasino icano, diibo atajiiabubadi.

24 Jaamo itajiiabaco imiyaavogomo diiboma icahi, bu diitoma diibo icahi icano. Jaanoco magaajahi diibo miihaima iicanoco Igaijaco miihaico aacinofeenedi.

4

Moocaani Gaija, Bu AbañifiiBo Gaija Icano.

1 Agaijimo tañahabomi, famoova gaijaco mimiyaaveguedino. Iticoni minisu; ¿Naa Moocaani Gaija diibo iicanoco? Miiro jiiñjehallivi sihidi gahafucumo bañifiraminaa: Moocaani iijico mijibeguehi, onoomo.

2 Jaamo jilliti magaajajirahi Moocaani Gaijama iicaaboco. Miiro paryi oono Jesucristo miyaminaafibadi ifiivuuboro saauhi, nooboro ijibogoobo, diibo Moocaani Gaijama iicaabo.

3 Jaanoti Jesucristoditi tolli onootiibo Moocaani Gaijama chahahi. Diibo jilli Jesucristominaaniminaafi gaijama iicaabo. Miiro amiihairyo mugubunicacuhi togaija asaajinoco. Jaabo jisumi jiiñjehalliri icacuhi.

4 Taseeme, amiihai Moocaanita. Jaamo abañififimoco amiihai migui-inonihuhi. Miiro amiihaifaño iicaabo janaanici mityahi jiiñjeminaa iicamo-faño iicaabo janaanici iicamaño.

5 Jaamo diito jiiñjeminaa. Jaamaño jiiñjeonehejequere iimaamo. Jaanoco jiiñjeminaa iicamo diitoco guubunicihu.

6 Jaanoti miihai Moocaanioto. Moocaanico agaajamo miihaico guubunicihu. Jaanoti Moocaanioto iicatimo miihaico guubunicitihu. Jilliti magaajahi Miya Gaijama iicamoco, bu abañififiiBo gaijama iicamoco icano.

Moocaani Miihaico Gaijihu.

7 Agaijino nahabomi, fahigova magaijicasa. Moocaaniti magaijicasino saahi. Paryi famoovaaco agaijiibo Moocaani seemene. Jaabo Moocaanico gaajahi.

8 Jaanoti sitaaco agaijitiibo Moocaanico gaajatihiica, Moocaani saatohoco agaijifihicaaboco.

9 Miiro Moocaani miihaico agaijinoco ifusuhi miihaidi idibocoro Illico jiiñjehallivi agalluunofeenedi, diibofoenedi fiivoma miicaqui.

10 Miiro miihai Moocaanico magaijinoti gaiji saatihu. Jaanoti naha Moocaani miihaico agaijiboro Illico galluuhi mohimitico ijaaduqui. Jaano jino naha miya gaiji.

11 Agaijimo tañahabomi, miihaico Moocaani agaijibadiro miihai tolliro sabadiro magaijicasiqui.

12 Miïro Moocaanico miihaiñooba atyimetatihi. Jaanoti sabadiro magaijicasihachijji, Moocaani miihaima icaji. Jaano igaiji miihaifaño aivo imino jusiji.

13 Jaamo jilliti magaajahi Moocaanima mihicanoco, bu miihaima diibo iicanoco icano Igaijaco miihaico aaciunofañodi.

14 Miïro miihai mahatyimeumoro mijibeguehi Moocaani Illico jiiinjeminaaco itaajasuqui agalluunoco.

15 Jaamo paryi Jesucristoco: Moocaani Achi, onoomo Moocaanima icahi, bu Moocaani diitoma icahi icano.

16 Jilliti magaajamoro mimiyaaveguehi Moocaani miihaico agaijinoco. Miïro Moocaani saatohoco agaijifihicaabo. Jaabo gaijima iicaabo Moocaanima icahi, bu Moocaani diiboma icahi icano.

17 Jilliti gaiji miihaivi jusihi ufucu jaadufucu iicasumi ñihicugotimo micaqui. Miïro miihai jiijehallivi Jesucristo iicabadi mihicahi.

18 Miïro gaiji iicamañovi ñihicugo chahahi, gaiji ñihicugoco buhi agañimaño. Miïro ñihicugo ñidaasuhigovi miiñoco satyehi. Jaamaño iiguuibovi gaiji imino jusitihica.

19 Jaanoti naha miihai Moocaanico magaijahi iticoni miihaico diibo agaijiumaño.

20 Jaanoti saatoho: Uujoho Moocaanico gaijahi, onoomo inahaboco ijihegueme bañifihhi. Jaamo miiño nahabo mahatyimebeque magaijitimo, çmilli bu Moocaanico magaijijirahi mahatyimetiboco?

21 Jaabo miihaico atajibauno jino Moocaanico agaijibo tolliro inahaboco igaijiqui.

5

Miyaavogo Jiiñjeque Guiinonihhi.

1 Paryi famooro Jesu Cristo iicanoco imiyaavogomo Moocaani seeme iicamo. Jaamo bu caanico agaijimo tolliro iseemeque gaijifhi.

2 Jaamo Moocaanico magaijimo, diibo tajibaco momoonisumi magaajahi diibo seemeque, bu magaijinoco.

3 Miïro Moocaanico magaijino itajibaco momoonino. Jaano itajiba sihidi jeevatihi.

4 Miïro oono paryi Moocaani seeme iicamo jiiñjeque guiinonihhi. Jaano momiyaavogofenedi jiiñjeque miguiinonihhi.

5 Miïro idiboro jiiñjeque guiinonihhi Jesu Moocaani Achi iicanoco imiyaavogoobo.

Jesu Moocaani Achi Icano.

6 Miïro diibo Jesucristo asaauno jibogocafutuuhi nifaihufeededi, bu itijohofeededi icano. Jaabo initicafutusumi unuuneriro icatino, bu tolliro iguijeveuneri icano. Jaano miyaano iicanoco Moocaani Gaija jibeguehi, diibo Moocaani Gaija iicaabo Miyaabo iicamaño.

7 Jaano jibogominaa icahi niqejefaño miimisiici, saafi idiiño; Moocaani, Illi, Igaija icano. Jinoodimo icarumo saafiviro gataacinihi.*

* 5:7 Sahaamefaño ficuutimo: Jaano jibogominaa icahi niqejefaño miimisiici, saafi idiiño, onoonoco.

⁸ Jaabadïro bu minooci, sano idïno icahi jiiñjehalliri; Moocaani Gaija, bu nifaihu, bu tïjoho icano. Jaano jino minooci, sano idïno icano sabadïro iimaahi.

⁹ Mïro miyaminaa onoonoco mimiyaavogonicïhi. Jaamo bu, ¿mïlli mimiyaavoguetirahi Moocaani Illi Jesucristo iicanoco ijïibogonoco?

¹⁰ Jaamo Moocaani Achico imiyaavogomo toono jïibogoma icahi ijeebïifaño. Jaanoco Moocaanico imiyaavogotïbo Moocaanico: Bañïfïiboti, neehi, Moocaani Illiditi ijïibogonoco imiyaavogotïmaño.

¹¹ Jaano jino Moocaani onono: Diibo mïhaico ifinijitïno fiivoco aacino. Jaano toono fiivo Ilima icahi.

¹² Jaamo Moocaani Achima iicamo ifinijitïno fiivoma icahi. Jaanoti Moocaani Achima iicatïmo toofiivoma chahahi.

Niino Fajïni.

¹³ Jaamo amïhaidi jinoco caatïnihi Moocaani Achico mimiyaaveguemedi. Jaamo magaajahi ifinijitïno fiivoma mihicanoco.

¹⁴ Mïro mïhai Moocaanico mimiyaavogomoro magaajahi diiboco siinoco midillunoco, ijeebïi onobadi, mïhaico uguubunoco.

¹⁵ Jaano mïhai Moocaanima mihiimaanoco diibo uguubuunoco magaajabadïro, bu magaajacuhi diiboco midillunoco mïhaico aacïcunoco.

¹⁶ Jaanoti saatoho inahabo imitico omooniruno guijevefaño ïfutusunehiica iicahachïji, diibohallivi Moocaanima ihiimaagui. Jaadi diiboco Moocaani acïji fiivoco, guijevefaño ïfutusuno imiti iicatïhachïji. Mïro jaanoti icano guijevefaño ïfutusuno imiti. Jaanoti uujoho nootihi toonohallivi Moocaanima mihiimaagui.

¹⁷ Mïro paryï fanooro imiti imitihi. Jaarunofaño icano sanoodïno imiti guijevefaño ïfutusutino.

¹⁸ Mïro magaajahi paryï Moocaani seeme iicamo iimitinoco omoonitatinoco. Jaamoco Moocaani Achi otoomomaño jï diitoco dudïcitatihi.

¹⁹ Mïro mïhai Moocaanioto mihicanoco magaajahi, bu tolliro paryï jiiñjeoto jï mityaguïnovi iicanoco icano.

²⁰ Tolliro bu magaajahi Moocaani Achi asaaboro mïhaico gaajaco aacïnoco, tooneri Miyaabo iicaabo Moocaanico magaajaqui. Mïro bu Miyaabo iicaaboma mihicahi, Illi Jesucristoma mihicahi. Jaabo jaani Moocaani Miyaabo, ifinijitïno fiivoma iicaabo.

²¹ Taseeme, mehesicini jihovo ijinita caanimiti.

2 SAN JUAN AAME

Cristo J#bogofa#o Mihica.

¹ Uujoho quillahutoobo iicaabo caat#nihi jihaameque monagoti Moocaani ificuuguedi, tolliro bu iseemeque uujoho miyaano agaij#medi. Saafiro uujoho icatino, bu pary# oono miyaanoco agaajacumo icano.

² Jaabo uujoho am#haico gaij#hi miyaano mojeeb#fa#o iicanofeenedi. Jaano fahijivaro m#haima iicajino.

³ Jaabo Moocaani, bu Illi Aivoj#bo Jesucristo icam#si am#haico imino mooniji, bu idaasugueji, bu sajeeb# icaco aciji icano miyaanofa#odi, bu gaijifa#odi icano.

⁴ Uujoho aivo imo imo icahi diseemeti saatoho miyanotiro Moocaani m#haico ataj#babadi imino #gomoco aaty#meneri.

⁵ Jaanegui ta#ago, jisumi mas# sabadiro magaijcasiqui. Jino ico onono bohono taj#ba icatino, iticonitiro toonoma mihicacuunoco neehi:

⁶ M#iro Moocaani ataj#babadi mihicano toono gaijama mihicano. Jaano toono taj#ba iticonitiro muguubucuuno, gaijcasifa#o mihica, onono.

Ba#im#naa.

⁷ M#iro jino jiinjehalliri sihidi icamo ba#ifiram#naa, Jesucristo jiinjehalliv# miya miyam#naafibadi asaauboco utuunamaaimo. Tolli iicaabo, jilli ba#im#naafi, Cristom#naanim#naafi iicaabo.

⁸ Jaanegui am#hai imino mehesicini am#hai dudicamaajeti m#hicicuunoco m#mitasudino. Jaamo ufucu ijaadaco pary# magaa#ic#hi.

⁹ Jaanoti saatoho Cristo ij#bugunoco ejeevesumoro sihigovi iminifotomo, bu Moocaaniti buhigovi minifetehi. Jaanoti Cristo j#bogofa#o mihicahachij# Moocaanima mihicahi, bu tolliro Illima mihicahi icano.

¹⁰ Jaaneguiha saatoho j#bogom#naa am#haijaago agasevamoro Cristo j#bogoma ofootimoco am#hai iijafa#o magaa#ic#dino, bu: Tah# imino difoo, menedino icano.

¹¹ M#iro diitoco ifitacumo diito imitifa#o bu minifetefihi.

Niino Imaa.

¹² Sihidi am#haico eneejiruno icarahi. Jaarunaa imogot#hi aamefeenedi, acaatininoco. Cusumihacho feeji am#haima fa#o mihiimaacasiq#i. Jaaneri mohimohica imino ijusiq#i.

¹³ Moocaani #cicugo, dinago seeme dijaa iijico galluui.

3 SAN JUAN AAME

Gayo Onooboti, Imino Ihiimaano.

¹ Uujoho quillahutoobo iicaabo caatiníhi jihaameque agaijübo tañahabo Gayodi, diiboco miyanotiro agaijübedi.

² Agaijübo tañahabo, dihalliví Moocanima iimaahicahi. Fanoova üma imino ifeequi tolliro guihuvatübo diicaqui, bu oono imino dijeebü ofoobadi diicaqui icano.

³ Müro saatoho monahabomi asaumo imino dijeebü miyaanofañodi iicanoco, bu imino jübugo onoobadi idiicanoco icano ijübuguunoco uguubuhinüboro imo imo icahi.

⁴ Jaano toonobadi chahahi sanooba uco imo imo iminiyuno. Jino, taseeme, miyaanofañodi imino miñigonoco guubuhi.

⁵ Agaijübo tañahabo, imino aivo moonihicahi monahabomüco adaamusu-ubo siñigoti asaamoco adaamusofeenedi aivo imino moonihicahi.

⁶ Jaanoco diito Moocaani iijanominaafeenevi jübeguehicahi üjoho siñidi gaijüma idiicanoco. Jaanogui diitoco imino daamusu, ucuujüvaachunehejeque daaci imino ifeequi, Moocaani imogobadi.

⁷ Müro diito Cristo dudicamaajeguiiha ügomo. Jaamo imogotihi Moocanico agaajatimo aacinehejeque agaayicinoco.

⁸ Jaaneguiiha mühai diitoco imino momoonofeenedi mahamusuqui iimino jübugoco.

Diotrefe Onoobo Imitino Iicano.

⁹ Uujoho caatinühi aameque Moocaani iijamünaadi. Jaarunoco Diotrefe guubuutihi mühai iijico, diitofeenevi aivojüboti iicanoco imogoboro.

¹⁰ Jaaneguiiha ofoohachijü faamo imefeeneviro neejü: Mühaiditi sicamañoco ihiimaaboro abañihicanoco, bu tolliro monahabomi tahi üfotomoco gaayicihicatübo, bu agaayicigomoco gaayicisuhicatübo icano. Jaaboro Moocaani iijati diitoco ganühaabo.

¹¹ Jaaneguiiha agaijübo tañahabo, diito imitino omoonübadü diicadino iminoro diica. Müro iiminoco omoonübo, Moocanitahe. Jaanoti iimitinoco omoonübo, Moocanico atyimetiñüca.

Demetrio Imino Omoonino.

¹² Jaanoti famooro Demetrioti imino iimaahicahi. Jaano miyaanofeenedi gaajacafetehi. Jaanoco mühai bu tolliro mijübeguehi. Bu jaanoco amühai magaañahi miyaano iicanoco.

Niino Iimaa.

¹³ Siñidi üco neejirahi. Jaaruubo imogotihi caatinütañü, bu caatinütañü iminofeenedi eheetavonoco.

¹⁴ Imeguehi goovano üco aatyimeneque. Jaadi jari mihiimaacasijü faño.

¹⁵ Jaanogui sajeebü diica. Juuga nahabomü dijaa iijico galluühi. Üjoho bu paryü famooro monahabomüco moojico daaci.

SAN JUDA AAME

Juda Caatiniuhi Moocaani Ocoovamedi.

¹ Uujoho Juda Jesucristo jeeçivominaafi, Jacoobo nahabo, jihaameque caatinihi Moocaani ocoovaaboro itati ijeevadi ificumedi. Jaamo imino toomocinihi Jesucristofeenedi.

² Jaabo Moocaani amiihaico sihidi idaasugueji, bu gaijiji, bu sajeebi icaco aciji icano.

Sicamañoooco Abañifimo.

³ Agaijimo tañahabomi, sihidi imogorahi mataajajinohallivi amiihaidi acaatininoco. Jaarunaa momiyaavogoditi amiihaidi caatinihi. Jaamo momiyaavogohalliti mejenaauqui, Moocaanita iicamoco aacinohalliti, toonoco mubuunanajitirahi.

⁴ Jaanaaca sihidi bañiminaa amiihaifeenevi icacuhi. Jaamo gaajaciratino amiihaifeenevi jicamaaimo siicijetiro Caatinihaamefaño diitoti ijibugucumo, cijigaifaño ifeequi iicacumo. Jaamo imifitino miyaminaa, Moocaani imihijico icimoro siibadi miniyuhicamo fanoova imitincoro iimoyiciqui. Jaamoro idiboro Mohabajaabo Aivojibo Jesucristoco tuunamaahicamo.

⁵ Amiihairyo magaaajacurunoco siino amiihaico esaayuhi. Moocaani Israel cuumiminaaco Egipto jiiinjeti taajasuui. Jaadi saatoho imiyaavuguutinoco finisuubo.

⁶ Tolliro itoomominaa niquejefaño imino iicaurumo, Moocaani atajibauno mityaco aacijirunoco iimogotimoro iijanoco jeevesuui. Jaamoco Moocaani civojaniuhi cironoguiino ifinijitino jigaiñehineri isisuboro niinofucuguiiha ificuumo.

⁷ Jaabadiro Sodoma, Gomorra onoocuumici miyaminaa, bu ifitino iicacuumijeminaama Moocaani ifinijitino cijigairi jigasuui, itoomominaa imitino iicaumoco omoonibadiro. Jaamo Moocaani toomominaa iicaubadi imitino icaumo: Sano gaifimiro gaifimima iicamo, Moocaani gaigooma miicaqui eheetavunoco ejeevesumoro, siibadiro iicaneheje fanoovaaco moonihicahi. Jaamoco tolli moonibo. Jaanoti famooro igaajaqui tolli iichicamo ifinijitino cijigairi idaasuno ijigajinoco.

⁸ Jaamoco imitino gaija onobadi omoonimo ifico idicuno moonihi. Moocaani iijico mityagotimo, niqueje toomominaati imitino iimaamo.

⁹ Jaarunaaca Moocaani toomominaa aivojibo Miguel icaruubo Moise chuumuhalliti ijima ihuubacasmusi idicuno nuutihidi idinoro nuubo: Moocaani jei icobaji, nooboro.

¹⁰ Jaanoti diito imitino iimaahicahi agaajatnoti. Jaamo sahijitiro jibogoratino gaajamo bajio asimi ihesicinima chaharumo agaajamoro omooninibadi, moonimo ifihalliviro ifiniqui.

¹¹ Iidaasucani icajimo! Cain imiticoro agaajumo, nihibamico iimoyicimaño mitamo Balaam iicaubadi. Jaamo finiji Core iicaubadi isifiratuboro Moocaani ononoco imuguutinomaño guijeveubo.

¹² Jaabobadi iicamo amiihai imo imo mamachuqui mihigaivomoma ofoomo amiihaico nucufesuhicahi iimitiri. Jaamo amiihaifeenevi imo imo iicamoro sihidi amachumoro aduhicahi famoovaaco nucufeguetimo. Itaadimo iicarumoco jeeçivotimo ificoro toomomo. Aimuufai nifaihuma

achahanoco guibuhuba asatyonibadi ejeevamo. Imoho onoovafisumi onoovatihobadi aivo ifahifema agaijuyicicho aivo ochoomonicibadi ejeevamo.

¹³ Muuai tyuucai aivo isifirano ijivaaseque agañnicibadi diito imiti ifuvusuhi nucufesuno. Meecirigai ijihaiti imitaabo icabadi. Moocaani diitoco ficuji cívono fucuro ifinijitnoguino.

¹⁴ Adan iyaachi seemene, iyaachi seemene, seemene Enoc onoobofenedi, diitediti Moocaani nuuhi: Memeeci, Aivojibo Jesu ajashutino itoomominaama asaajinoco.

¹⁵ Jaabo famoooco dilluji. Jaaboro paryi imifitimoco cijigaifaño gañiji, imitino imoonihicanohalliti, paryi diibediti imifitimo aivo imitino iimaahicanohalliti icano, nooboro.

¹⁶ Jaamo fanoovati famaño vaje iimaafifimo, sitaaditi iimaafifimo, iimitico iguiraasumo, ifihalliviro ifico mityano eesicinimoro sitaaco neefimo. Jaamoro saatohoditi imino iimaamo siinoco diitediti ihiciquiro.

Cristotaco Afagoono.

¹⁷ Jaanoti amihai, agaijimo tañahabomi, mehesicini, sicijetiro amihai Moohaivojibo Jesucristo minisuminaa unuucuunoco:

¹⁸ Niinosumi icajimo dejecuminaa imitijeebi onoobadi iicamo, noomoro.

¹⁹ Jaamo amihai dugaacusuji, jinije iimogobadi iicamo Moocaani Gaijama chahahi.

²⁰ Jaanoti amihai, agaijimo tañahabomi, quehecuno mihica amihai imi miyaavogofaño. Moocaanima mihiimaa Moocaani Gaija mityafañodi.

²¹ Moocaani gaijifaño mihicamoro, motoomo Moohaivojibo Jesucristo hidaasugofenedi ifinijitino ifico mihai aacijinoco.

²² Imino imiyaavogotimoco, mimiyaavugusu.

²³ Saatohoco mataajasu cijigaiti. Sitaaco mihidaasugo. Jaarumo diito imititi gaihuinimoro, bu jheguemere icano.

Niino Imaa.

²⁴⁻²⁵ Idiboro Moocaani agaajaabo, bu Motaajasuminaafi icano imityari amihai teemeji acototimo miicaqui, minivatimoco isatyequi imo imo imihimefeenevi. Jaaboco mihimo, sihidi ejeevanoco, imityaco, itajibaco, Moohaivojibo Jesucristofenedi sicijetiro, bu jisumi, bu fahijivaro icano. Fine.

APOCALIPSIS

Jesucristo Ihifusuuno.

¹ Moocaani Jesucristoco aciuhi diibo idudicamaajeminaaco ihifusuqui goovano iicajinehejeque. Jaanoco Jesucristo ifusuuhi idudicamaajeminaafico Juaco itoomominaafico agalluubofeenedi.

² Jaabo uujoho Jua miyaanoco jibuguuhi paryi aatyimeunoco, bu Moocaani iijico icano Jesucristo onoonofeenedi.

³ Imicani iicamo jihaameque ihifinico. Tolliro bu imicani iicamo Moocaani jihaamefañodi ihimaanoco uguubunicimoro imino jihaamefaño onoonoco omoonimo. Miro tufucu fitivucuhi.

Jua Moocaani Ijaminaadi Caatinihi.

⁴ Uujoho Jua caatinihi Moocaani iijano Asia jinijeri sahuse juugahuseti mijaaci icano iicajahajeminaadi. Jaamo amihai magayici Moocaani imino omooninoco, bu sajeebi icaco aacinoco icano. Jaabo Moocaani iicaabo bu diiboro iicaubo, bu diiboro asaajiibo icano. Bu tolliro sahuse juugahuseti miimisiici icano imino gaijami Moocaani aivoji icaga imefeeneri iicamo aacinoco magayici.

⁵ Bu tolliro Jesucristo aacinoco magayici. Diibo miyaanoco jibogoobo, bu iguijevemefteneti iticoni ubuheeteubo. Jaabo jinijeminaa aivojito aivojiibo iicaabo. Jaabo Cristo mihaico agajiiboro itijeheri mohimitico nitiuhi.

⁶ Jaaboro mihaico aivojitoti, bu sacerdoteti icano eetavuuhi diibo Caani Diosco mejecivequi. Jaabo jaafa mitya, bu cahacisu icano icahi fahijivaro finiratino. Fine.

⁷ Memeeci oono Cristo aimuufafeenedi saaji. Jaaboco famooro atyimeji, bu diiboco ahaamumo atyimeji icano. Jaaboco paryi jinijeminaa aatyimemere taaji. Jiihi tolliji. Fine.

⁸ Uujoho imegaooobo, bu allivioobo icano, abecedario iticoni A iicabadi, bu allibati Z iicabadi iicaabo, noobo Jesu Aivojiibo Moocaani sihidi ejeevaabo. Diibo iicaabo, bu iicaubo, bu asaajiibo icano.

Cristo Imi Gaija.

⁹ Uujoho Jua miyaavogofaño amihai nahabo. Jaabo amihaima sano idaasuno icahi, bu Moocaani aivojifaño icahi, bu tolliro jaabicico Jesucristo aacinofaño icano. Jaabo uco icivojaanujirunohachuta uco ganiimo Patmo onochugaivi Moocaani iiji Jesucristofañodi miyaano iicanoco jibeguehicaunohalliti.

¹⁰ Jaanaaca Aivojiibo fucu jaguisifucusumi uujoho Moocaani Gaijafeenedi esamaaihicaunaaca tabujinaagoti sefano guubuvusuuno miriicu ojibadi.

¹¹ Jaano uco nuuhi.* Jino adaatyimeneque aamefaño caatini. Jaaboro Asia jinijeri sahuse juugahuseti mijaaci icano iicajahajeaagovi gallu. Jino imomo iicajahajeaagovi; Efeso, Esmirna, Pergamo, Tiatira, Sardi, Filadelfia, Laodicea icanojaago, noonoro.

¹² Jaaneguiha acafesaavooboro meeciuhi: ¿Mijoho ico, fine, uuma iimaahi? nooboro. Jaabo atyimeuhi sahuse juugahuseti minooi icano cuugahu ficuta iicuno oro eetavotaco.

* **1:11** Sahaamefaño janaanici jilli ficuuno: Uujoho imegaooobo, bu allivioobo icano A, Z icano iicabadi, onoonoco.

¹³ Jaanofeeneri Miyaminaafibadi Ifiivuubo ifibadi iicaaboco atyimeuhi. Jaabo itihaiçivi ifotocinichehuco jücinüböco jaachehu oro niivigaimeeheri siyiciniuhi ifeeyijevi.

¹⁴ Jaabo nigajeeneu aivo seseene jadiotobadi. Jaanoti ihaallinou çijigaiguuhunobadi jeevuhi.

¹⁵ Jaanoti itihaiñou namecuno ifuvusuhi bronçe aparyicisucininobadi, çijigaifañodi eheetavocininobadi. Jaanoti ico sefano guubuvusuuhi sihidi guisino uguubuvusunicibadi.

¹⁶ Jaanoti imiyanaagohusefaño icaumo meeciçi sahuse juugahuseti miimisiici idimmo. Jaanoti iijifañoti inoociniga niisuga sijevaga fahigovahaciti sijevasuciniga. Jaanoti ihime nihiba sefano aachicinisumi icabadi jeevuhi.

¹⁷ Jaaboco aatyimeuneri iguünovi acutuuhi chuumuhubadi. Jaarunaaca imiyanaagohuseque tahallivi ificuuboro uco nuubo: Diguetejirahana Uujoho iticonioobo, bu diiboro allivioobo iicaabo icano.

¹⁸ Uujoho iicaabo guijeveurahi. Jaaruubo buheehi, ufucuro milli icaçutübo iicaqui. Jaabo uujoho gujeve janaanici mityacuuhi. Jaaneguiiha gujeveminaa iichahigo uudi sihidi jeevatino. Jilli iimogobadi moonijirahi.

¹⁹ Jaaneguiiha jino adaatyimeneque caatini, jino jisumi icanoco, bu ufucu icaçinoco icano.

²⁰ Jino tamiyanaagohusefaño sahuse juugahuseti miimisiici icamo meeciçi adaatyimeme agaajaratino jilli eneejiruno: Jaamo diito meeciçi sahuse juugahuseti mijaaci icano Moocaani iijano jübogominaaditi, eneejiruno. Jaanoti bu sahuse juugahuseti minooçi icano cuugahu ficuta iicuno oro eetavota jilli eneejiruno: Sahuse juugahuseti mijaaci icano Moocaani iijanoco, eneejiruno.

2

Moocaani Iijanojaagovi Iijico Agalluuno: Efeso cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

¹ Efeso cuumiri Moocaani iija iicaça jübogominaafidi caatini: Jilli noobo imiyanaagohusefaño sahuse juugahuseti miimisiici icamo meeciçima iicaabo, bu tolliro sahuse juugahuseti minooçi icano oro eetavota cuugahu ficuta iicunofeenedi ügoobo icano:

² Uujoho gaajahi paryi fanoovaaco edeetavehicanoco, bu sefano dudicamaajeque edeetavehicanoco, bu adaabichicanoco icano. Bu tolliro gaajahi iimitimoco adaabicitinoco. Bu uujoho tolliro gaajahi Moocaani galluminaa eneehicarumo miyaano iicatimoco üjoho inisuuboro bañiminaa iicanoco agaajacinoco.

³ Jaabo üjoho sihidi daabichicahi, sihidi idaasuno dicahicahi, bu uuguiiha sihidi dudicamaahicahi niinovatotübo icano.

⁴ Jaarunaa dihallivi icano sano: Miro iticoni imiyaavuguusumi uco sihidi gajjuhi. Jaaruubo jisumi müdinoro gajjuuhi.

⁵ Jaaneguiiha deesafoto iticoni edeesamaaiunoco. Jaaboro difico dimibachuubo iticoni omoonihicaubadi mooni. Jaanoti tolli omoonitihachijji dijaagovi ofooboro dicuugahu iicuco idiiti dumitçijji, dihimitico edevesutihachijji.

⁶ Jaarunofaño jino iimino dihallivi icahi, Nicolaitami omooninoco idiheguene. Jaanoco bu uujoho jüheguuhi.

⁷ Amühai nohøjima mihicamo muguubu jino Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco: Mityano iicamoco fiivo imoho Moocaani goohasi-halliti icaho noovatati machusuji.

Esmirna Cuumijaagovi Ijico Agalluuno.

⁸ Esmirna cuumiri iicaja Moocaani iija jibogominaafidi caatini: Jilli noobo imegaoo, bu diiboro allivoo icoano iicaabo, iguijeveuruubo, siino ubuheeteubo:

⁹ Uujoho gaajahi paryi ijoho omoonihicanoco, idaasuno idiicahicanoco, bu fanoovati ucuujivaachunoco icoano. Jaaruubo ijoho jinejeti cuujivaachutihi. Tolliro bu uujoho gaajahi: Mihai judiomi, unuurumo iditi imitino ihimaahicanoco. Jaamo judiomi unuurumo jilli Satanas iji igaiwominaaro.

¹⁰ Jaaneguiha diguetedino idaasuno idiicajinoti. Miuro iji amihaiti sa-tohoco civojafaño jihacusuji. Jaamo paryi amihai minisucafetehi. Jaamo fahuseeci fucuva ticovovi idaasuno mihicaji. Jaarunofaño suufenitibo diica iguijevejinohachuta. Jaachiji toono jaada ico uujoho fiivoco aciji.

¹¹ Amihai nohojima mihicamo muguubu jino Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco: Mityano iicamo iguijeveme cijigaifaño feejitih.

Pergamo Cuumijaago Ijico Agalluuno.

¹² Tolliro bu Pergamo cuumiri iicaja Moocaani iija jibogominaafidi caatini: Jilli noobo iniisuga fahigovaciti isijivasucinigama iicaabo:

¹³ Uujoho gaajahi paryi ijoho omoonihicanoco, bu gaajahi Satanas atajibahigo ijoho idiicanoco. Jaaruubo ijoho uco jeevesutibo diicahicahi. Bu tamiya jibogominaafi Antipa onooboco amihafeenevi oono Satanas icamañovi agaicaasumi uco imiyaavogonoco jeevesutibo diicahicahi.

¹⁴ Jaarunofaño dihallivi fiivaano icoano: Toono Pergamo cuumivi ima iicamo saatoho Balaam jibogoco jeevesutimo icamo. Jaabo diibo Balaam onooBo Balac onooboco fajiniuhi israelmi imitico imooniqui jihovo caanimi jeevivo asimico uduuneri, bu gaigoomima imitinoono iicaqui icoano.

¹⁵ Tolliro bu ima icamo oono Nicolaitami jibogoco jeevesutimo iicamo, toonoco uujoho ijiheguene.

¹⁶ Jaaneguiha iimitico mejeevesu. Jaanoti mejeevesutihachiji goovano amihaijaago feeji. Jaaboro diitoma amocasiyi taajifañoti ihinoga niisuga fahigovahaciti isijeva iicagari.

¹⁷ Amihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco: Mityano iicaaboco toovono iicamo manati machusuji. Jaaboro diiboco aciji seseeyi guisiyico. Jaayihallivi bohono imomo caatinicimiji. Jaamomoco mijoho gaajajitihidi diiboro toonoco agaayicibo gaajaji.

Tiatira Cuumijaagovi Ijico Agalluuno.

¹⁸ Tolliro bu caatini Tiatirari Moocaani iija iicaja jibogominaafidi: Jilli noobo Moocaani Achi oono ihaallino cijigaiguihunobadi iicaabo, bu itihaiño bronze aparyicisucinobadi iicaabo:

¹⁹ Uujoho gaajahi paryicino ijoho omoonihicanoco, gaijima idiicanoco gaajahi, bu dimiyaavogoco gaajahi, edeevichicanoco, dijaabicico icoano. Bu gaajahi iticoni omoonino janaanivivi jisumi omooninoco.

²⁰ Jaarunaaca sano icahi dihallivi. Oono Jezabel onooGo: Moocaani-jaagodi iimaahi, onooGoro tajeecivominaaco ijibegueneri abanihicagoco adaabicihicanoco. Diigo jibeguehicahi diitoco gaigoomima imitinoono iicaqui, bu tolliro jihovo caanimi jeevivo asimino iduuhicaqui.

²¹ Jaagoco uujoho teemehicarahi iimitico ijeevesuqui. Jaarunofaño ihajevaco jeevesuhicatigo.

²² Jaaneguiiha diigo omoonihicanoco diito ejeevesutihachijji diigoco uujoho guihuvasuji, diigojaago efeehecamo idaasuno iicaqui.

²³ Jaaboro diigo seemeque gaisiraiciji. Jilliti paryicino Moocaani iijanominaa gaajaji uujoho miyaminaa esamaajeneque paryi agaajanoco, bu paryi ijeebinofaño iicanoco agaajanoco icano. Jaaboro paryi amiihaico amiihai momoonihicano jaadaco aciji.

²⁴ Jaanoti bu amiihaiti saatoho toono Tiatira cuumiri mihicamo tobogoco mihimogotimo, bu oono diito sihidi ejeevano agaajaratino Satanas iiji eneehicanoco minisutimoco neehi: Sibogoco siino amiihaihallivi ficutihi.

²⁵ Jino toonoma mihicanoco imino mificu uujoho tahi asaajinohachuta.

²⁶ Jaaneguiiha mityano iicamoro uujoho iimogonoco eetavomoro nijeqevi ifotomoco aciji mityaco jiiinjeminaahallivi.

²⁷ Jino uco Guihirubi mityaco aacibadi. Jaamo jiiinjeminaaco tajibaji sefano jigaiñehiri nifaqui illunoco magasuucunicino iicabadi.

²⁸ Jaamoco bu cuujetavio meecirigaico aciji.

²⁹ Amiihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

3

Sardi Cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

¹ Tolliro bu caatini Sardi cuumiri iicaja Moocaani iija jiiibogominaafidi: Jilli noobo sahuse juugahuseti miimiisici idiiino Moocaani gaijamima iicaabo, bu tonoodimoro imeecirigaimima iicaabo: Uujoho gaajahi paryicino ijoho omoonihicanoco, bu saatoho: Buheebe, ico eneehicarunoco. Jaarunaa ico dijebehi iguijevecunoco uujoho gaajahi.

² Jaaneguiiha deesiciniiboro sefatusu imino omooninoco, miiro oono fiticunoco miinoco imitasuquiguiiha. Miiro uujoho gaajahi toono ijoho omoonihicano Moocaani imegavi imino iicatinoco.

³ Jaaneguii desafoto oono jiiibogoco agaayicunoco deevesudino. Jaaboro dihimitico deevesu. Jaanoti edeesicinitihachijji oono nanivaminaafi ofoonicibadi gaajaciratino uujoho dijaa feeji ico dihimitihalliti aamiqui.

⁴ Jaarunofaño iima icamo tahi Sardi cuumivi miidimo imino iicamo imitico eetavotimoro iicamo. Jaamo uuma sesechehujefaño ijicamaaimoro igueji imino iicamaño.

⁵ Jaamaño mityano iicamo sesechehujefaño jicucafeteji. Jaamo ifniijitino fiivoma iicamo momoco caatinihi fiivohaamefaño. Toohaamefañoti imomoco fillujitih. Jilliro diitoco Guihirubi imefeenevi, bu itoomominaa imefeenevi icano: Diitoco uujoho gaajahi, neeji.

⁶ Amiihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

Filadelfia Cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

⁷ Tolliro bu Filadelfia cuumiri iicaja Moocaani iija jiiibogominaafidi caatini: Jilli noobo iimiibo, aivo miyaabo iicaabo, aivojiiibo David llavema iicaabo. Jaabo afaayicunoco miijoho fabaacujitirahi, bu afabaacininoco miijoho faayicijitirahi icano:

⁸ Uujoho gaajahi paryi ijoho omoonihicanoco. Jaabo uujoho dihimegavi guhugaco faayicihii dibeguequi. Jaanoco miihaiñooba jilli: Dibeguedino, neejitirahi. Miiro sihidi sefatiiruubo tajiiibogoco agaayiciniiboro uco tuunaaitih.

⁹ Jaaneguiiha Satanas igaivominaaco galluji: Miihai judiomi, noomoro abañifihicamoco. Jaaboro diguiinoví diitoco tajibaji imemuinamaaiqui, toonoti ico uujoho agaijinoco igaajaqui.

¹⁰ Jaanoti uujoho atajibanoco imino moonihi ijoho fanoovaaco adaabiciibo. Jaaneguiiha bu ico uujoho imino teemeji nisufucuro paryi jinihahallivi asaajinoti, paryicino jinije miyaminaaco nisugui.

¹¹ Goovano saaji. Jaaneguiiha imino ficu imaa iicanoco, sita dihaçitaco dumiticiidino.

¹² Jaaneguiiha mityano iicamoco uujoho Guihirubi iijafaño ficuji tooja imahacinobadi iicaqui; jaamo tahigoti ufucuro inuucutimo iicaqui. Jaamohallivi uujoho caatiniji Taacaani momoco, bu Taacaani cuumi momoco icano. Jaacuumi Moocaani niquejefañoti asaacuumi momo bohono Jerusale onocuumi. Tolliro bu uujoho diitohallivi tamomo bomomo iicamomoco caatiniji.

¹³ Amiihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

Laodicea Cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

¹⁴ Tolliro bu caatini Moocaani iija Laodicea cuumiri iicaja jibogominaafidi: Jilli noobo aivo miyaabo iicaabo, miyaanoco eneefilbo, diiboti paryi Moocaani ifiivusuno atanociniibo:

¹⁵ Jaabo uujoho gaajahi ijoho paryi omoonihicanoco. Jaabo ijoho miiidino miyaavogoma idiicaabo miiivi nifaihu aiguucufaihubadi edeevanoco gaajahi.

¹⁶ Jaaneguiiha iijifañoti foomovaiba iicafaihuco agañinibadi ico uujoho esicinihi.

¹⁷ Miiro: Uujoho sihidi busumijema icahi, bu uuma aivo imino fono neehicahi, bu jinejebati ucuujivaachutíhi, neehicahi. Jaaruubo ijoho gaajacitíhi idaasuubo idiicanoco, imo icama idiicatinoco, bu cuujivaachuma idiicanoco, dihaallinoma achahanoco, bu botiibo idiicanoco icano.

¹⁸ Jaaneguiiha ico uujoho neehi: Uuti naaje oroco ciiigairi imino imibachuciniunobadi iicano miyaavogoco. Jaabo miyanotiro sihidi busumijema diicahi. Bu jaaboro uuditi naaje eseseene gaachehunoco. Jaabo idicamaaiboro nucufesuno sicaiibo diiacujitíhi. Tolliro bu uuditi aallino taabutaco anaajeebere dihaallinofaño ficu. Jaabo imino daatyimehi.

¹⁹ Uujoho agaijimoco ibahi, aamíhi icano. Jaaneguiiha aivo quehecuno diicaabo dihimitico deevesu.

²⁰ Meeci jino uujoho dihimegari julleecinihi coovaaboro. Jaanoco cayaatyohacho uco uguubuuboro: Tajaa disaa, onoboma icaji, bu diibo uuma icaji icano.*

²¹ Jaaneguiiha mityano iicamoco uujoho tahaiivoji icagahallivi tacyivi casihacuji, oono uujoho mityano iicamaño Guihirubima ihaiivoji icagahallivi acasiibobadi.

²² Amiihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

4

Niquejefaño Moocaanico Iimono.

* 3:20 Griego iijiri noono: Meeci jino uujoho guhuga imegari julleecinihi tetecuuboro. Jaanoco cayaatyohacho uco uguubuuboro iguhugaco afaayicimo iijafaño jicafeteji diiboma imachuqui, diibo bu uuma imachuqui icano.

¹ Jinobuunati emeeciubo atyimeuhi niquejefaño guhuga faayicinihugaco. Jaanaaca oono uuma miriicu ojibadi iticoni ihiumaano uco nuuhi: Juu caamovi disaa, jinobuunati iicajinehejeque ico ifufusuqui.

² Jaasumiro uujoho sano Moocaani Gaija mityaguinovi minifutuuhi. Jaabo atyimeuhi aivoji icaga niquejefaño iicagaco. Jaagahallivi saafi giciniiboco atyimeuhi.

³ Jaanohalliri igiciniibo ifi ifuvusuuhi namecuno jaspe onoono guisiyi namecubadi, bu cornalina onoono guisiyi namecubadi icanoco. Jaagahallidi bu tihi cajetaciniuhi esmeralda onoono guisiyi namecubadi inamecu icaabo.

⁴ Jaagahallidi bu sigaaaje veinticuatrodigaaava giciniigaaje icauhi. Jaagaajehallivi iticovoocivi quillahuto icauhi. Jaamo sesechehujefaño jicucuuciniuhi, bu inigainohalliri icauno oro eetavota chaahimigano icano.

⁵ Jaagafañoti anamebanoro sefano sisiimi guubuvusuhicauhi. Bu jaaga imegati nifotocinihicauno sahuse juugahuseti minooci idino cuugahunu. Jaano toono Moocaani gaijano sahuse juugahuseti minooci idino icano.

⁶ Jaaga imegavi bu icauno muuaibadi jeevano jacuno sinaagonovi foovono ifuvusunu. Bu jaagahallidi icaumo igueenemehejedimova fahigovati sihidi ihaalinoma icaumo.

⁷ Jaamoti saafiu leonbadi jeevauhi. Jaanoti allivioobo torobadi jeevauhi. Jaano allivioobo miyaminaafi imebadi jeevauhi. Jaano allivioobo cimimi mogaaje agahafotobobadi jeevauhi.

⁸ Jaamo paryi diito iticovoocivi sahuse juugahuseti sacu idino ijijecunoma icauhi. Jaamo ifi sanohaallineriro gahaficiniuhi alliomoti fañoomoti icano. Jaamo fucuhachuta, cuujehachuta icano suufenitimo neehicauhi:

Imiibo, imiibo, imiibo, Aivojibo, Moocaani sihidi ejevaabo. Diiboro iicaubo, bu diiboro iicaabo, bu diiboro asaajiibo icano, noomoro.

⁹ Jaamoro diito ihaivoji icagafaño igiciniibo ufucuro ifinijitiboco acacacisusumi, iimosumi, obocigosumi icano

¹⁰ oono veinticuatrodimu quillahuto iicamo diibo imegavi ememu#vomoro imehicali ono ufucuro ifinijitiboco. Jaamoro diibo aivoji icaga imega ichaahimiganoco atafusumoro neehicamo:

¹¹ Aivojibo Moocaani, ijoho aivo sihidi edeevamaño gaayici; cahacisuco, bocigoco, mityaco icano, ijoho fanoovaaco edeetavumaño, ijoho idimogomaño ifiivunoro icano, noomoro.

5

Afaayiciratino Aame.

¹ Jaadi atyimeuhi ihaivoji icagahalliri igiciniubo miyanaagovi usefaño aame paamicinihaame fahigovaaciti caatinicinihaameque. Jaahaame sahuse juugahuseti minooci idineri kuhufono sisiciniuhi.

² Jaanaa guubuuhi Moocaani toomominaafi sefano idilluhicaunoco: ¿Caajani fine aivo iimiibo isisitaaco udubaiciboro jihaameque faayicijirahi? nooboro.

³ Jaarunofaño niquejefaño, bu jiinjehallivi, bu jiinjeguino icano mihaiñooba aivo chahauhi toohaameque afaayicimoro emeeciirumo.

⁴ Jaaneri uujoho sihidiro taahicauhi. Sano imifitimoro iicauneri toohaameque afaayiciboro jilli ajashunogayi emeeciiruubo achahauneri.

⁵ Jaanaa quillahutoti saafi uco nuuhi: ¡Taacudino! Miiro Juda cuumi Leon onoobo, aivojii bo David Iyaachimihaoobo iicaabo fanoohimitico guinonicuui. Jaaboro paryi toohaame sistaaco udubaiciboro ifaayiciqui.

⁶ Jaanaaca ihaivoji icaga, bu igueenemehejedimova iicamo, bu quillahutofeenevi icano atyimeuhi saafi Corderobadi iicaabo julleecinuboco. Jaabo agaicaucinibo ifibadi ifi ifuvusuui. Jaabo sahuse juugahuseti minooi idiino iinicunoma icaubo, bu tonoodinoro icauno ihaalliino. Jaano toono ihaalliino sahuse juugahuseti minooi idiino iicano Moocaani gajano paryi faajiinijehalliviro agalluuno.

⁷ Jaanaa diibo Corderobadi iicaabo ufuuboro ihaivoji icagahalliri igiciniubo miyanaagohusefañoti toohaameque icijeuhi.*

⁸ Jaahaameque gaayicubaaca igueenemehejedimo iicaumo, bu veinticuatrodimó quillahuto iicaumo icano diibo Corderobadi iicaabo imega memuinamaaiuhi. Jaamo iquillahuto iticovooicivi iharpanoma icaui, bu oro guirihillunofaño maaniguijinoma icaui icano. Jaamo Moocaanita iicamo diiboma ihiiimaasumi maaniguijico ijigasuno diibojaa uusunicibadi jeevahi.

⁹ Jaamo jiji bohono masijico jilli masivahicauhi: Iijoho aivo idiimimaño toohaameque idiciboro isistaaco sinaayu. Miiro iguijeveumaño ditiijeheri diitoco Moocaanidi naajeuhi fahigova miyaminaati, fanoohiji miyaminaati, faacuumivati, bu fanoojiinije cuumino miyaminaati icano.

¹⁰ Jaaboro diitoco Moocaanidi aivojitoti, bu sacerdotemiti icano deetavehi. Jaamo diito jiiinijehallivi tajiibaji, noomoro.

¹¹ Jaadi emeeciubo guubuuhi ajashutimo Moocaani toomominaa ihiiimaunoco, togahallidi, bu igueenemehejedimo iicaumohallidi, bu quillahuto iicaumohallidi icano. Jaamo itoomominaa aivo ajashuutimo millones y millonesdimo iicamo sefano neehicauhi:

¹² Jaani Corderobadi iicaabo agaicaucafutuubo aivo iimimaño, jaafa gaayicibi mityaco, sihidi busumijeque, bu gaajaco, bu sefaco, bu bocigoco, bu cahacisuco, bu imoco icano, onoonoco.

¹³ Tolliro bu guubuuhi fanoova Moocaani ifiivusuuno niquejefaño iicano, bu jiiinijehalliri iicano, bu jiiinijeguino iicano, bu muuaifaño iicano, paryi tonehejefaño iicano jilli unuuno:

Bocigoco, bu imoco, bu cahacisuco, bu mityaco icano jaafa acicafetehi oono ihaivoji icagahalliri igiciniuboco, bu tolliro Corderobadi iicaaboco fahijivaaciviro, unuunoco.

¹⁴ Jaanoti oono igueenemehejedimo iicamo neehicauhi: Jaafa tolli icano, noomoro.

Jaanoti bu veinticuatrodimó iicamo iquillahuto ememuvuumoro imuumo fahijivaro iicaaboco.†

6

Sahuse Juugahuseti Minooci Idiino Isisita Icano.

¹ Jaadi atyimeuhi Iorderobadi iicaabo toohaame sistaati sanooco iticoni bo isinaayuunoco. Jaanaa guubuuhi igueenemehejedimo iicamoti saafi sefano sisi igiriribabadi: ¡Juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

* 5:7 (Lc 1.33) † 5:14 (Filipenses 2.9-11)

² Jaaneguiiha emeeciubo atyimeuhi caballo sesebeque. Jaabohalliri iicaubo usefaño tiibuga icauhi. Jaaboco Moocaani aciuhi chaahimigaco. Jaanoma fuubo guinoniboro, bu fahijivaro guinoniboro iicaqui.

³ Jaanaa allivio sisitaaco siino Iorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi guubuui igueenemehejedimo iicaumoti sifi: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

⁴ Jaabo atyimeuhi sicaballo tifaibo ihinuuboco. Jaabohalliri iicaubo mityaco gaayiciuhi jinijehalliti sajeebi icaco ifinisuboro miyaminaaco fahigovavi imoonicasisuqui. Jaaboco Moocaani ajashutino niisugaco aciuhi.

⁵ Jaano allivionoco bu siino Iorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi guubuui igueenemehejedimo iicaumoti sifi: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

Jaanegui emeeciubo atyimeuhi saafi caballo ciwooboco. Jaabohalliri iicaubo oovota meecuco gaayiciuhi.

⁶ Jaanaa guubuui igueenemehejedimo iicaumofeeneti unuunoco: Sa-fucuo dudicamaaje jaada trigoti sano kiloviro ifeteji; jaabadiro bu safucuo dudicamaaje jaada cebadati tres kilodnoviro ifeteji icano. Jaanoti diiribanoco, bu vinofaihunoco icano bañamaaisudino, noonoro.

⁷ Jaanobuunati bu siino allivio sisitaaco Iorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi igueenemehejedimo iicaumoti niinoobo: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

⁸ Jaaneguiiha emeeciubo atyimeuhi saafi caballo guiguivaaboco. Jaabohalliri iicaubo momo Guijeve onoobo. Jaabo dojicuti saaubo saafi guijeveminaa iicahigo abajaabo. Jaabo Guijeve onooboco Moocaani mityaco aciuhi jinije miyaminaati samañootohallivi diitoco iminaanineri, bu ajebari, bu guihuvari, bu jinijehalliri iicamo ñihicufino asimiri icano iguijeniqui.

⁹ Jaano allivio sisitaaco Iorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi jeevivoco omoonifinoguino, iicamoco atyimeuhi Moocaani iiji miyaano iianoco ijibugunohalliti iguijenimo jeebinoco.

¹⁰ Jaamo sefano jilli neehicauhi: Idiimiibo Aivojibo, onoonoco abañitabo, ¿mihachutahiica diicaji mihaico iguijenimo jinijehalliri iicamoco emeeciuboro ijaadaco adaacijino? noomoro.

¹¹ Jaasumiro diitoco Moocaani aciuhi seseeneene gaachehunoco. Jaaboro diitoco nuubo: Majaguisihiica jaafahi amihai nahabomi Cristodi ududicamaaimo ihoovovi ifetehi, jaamoco amihai iicaubadiro agaicaaunohachuta, nooboro.

¹² Jaano allivio sisitaaco Iorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi emeeciubo atyimeuhi jinije sefano amaryibanoro udujavanamaaiunoco, bu nihiba icivono gaachehubadi iminifutuunoco. Jaanoti fucuo nihiba tijohobadi minifutuui.

¹³ Bu meeciri niquejefañoti jinijehallivi aifuuhi onoo imoho noovata seenere sefano guibuhuba iicaneri baavi aafonicibadi.

¹⁴ Bu niqueje sano finiui aameque mapaimirubadi. Bu paryi ifabaino, bu ifachugaiño icano simañejejevi jeeneuhi.

¹⁵ Jaano ñihicuti jinije aivojito ifahojnofaño, bu guisigajinofaño icano fataniamaaiuhi. Jaamo tahi fanoohaivojitoma, sihidi inihibaminoma iicamehejema, bu amocasiminaa aivojitehejema, bu aivo sihidi ejeevafimoma, bu paryi faaboho jijovotoma, bu jijovoto iicatimoma icano

16 ifabainoco, ifagajinoco icano neehicauhi: Mohallivi mahaifo. Jaanoro mihaico jaadi johono ihaivoji icagahalliri igicinibediti mafataani, bu oono sihidi jeevaneri Corderobadi iicaabo aamijino nihicuti icano.

17 Miho jino sihidi jeevano ahaamijifucu gasecuuhi. ¿Jaanoco bu miho jaabicijirahi? noomoro.

7

Israel Cuumiminaati ficimo.

1 Toonobuunati atyimeuhi igueenemehejedimo Moocaani toomominaa paryi jinijehinibacihalliri julleleecinimoco. Jaamo igueenemehejedino icano jinije guibuhubaco gaayiciniuhi, jinijehallivi ajashuno guibutino iicaqui, bu muuahallivi, bu imohonohallivi icano.

2 Tolliro bu atyimeuhi saafi Moocaani toomominaafi Moocaani iicaabo mityama icaabo aamijijaagoti sauboco. Jaabo sefano coovadiivuuih saatoho igueenemehejedimo iicaumo jinijeque, bu muuaico icano imitino imooniqui mityaco agaayiciumoco.

3 Jilli nooboro: Jinijeque imitino momoonidino, bu muuaico, bu imohonoco icano Moocaani jeevovinaaco ihimecunoti diitoco Moocaani gaajataco mificutinohachuta icano, nooboro.

4 Jaamo diito icicafutuumo oovoco jinoodino guubuuih: Ciento cuarenta y cuatro mildimo paryi israelmi cuuminoototi.

5 Jilli faacuumivatoti icubo. Juda cuumiti doce mildimo oovocafutuuih, bu doce mildimo Ruben cuumiti oovocafutuuih, bu Gad cuumiti doce mildimo oovocafutuuih,

6 bu Ase cuumiti doce mildimo oovocafutuuih, bu Neftali cuumiti doce mildimo oovocafutuuih, bu Manase cuumiti doce mildimo oovocafutuuih,

7 bu Simeon cuumiti doce mildimo oovocafutuuih, bu Levi cuumiti doce mildimo oovocafutuuih, bu Isaca cuumiti doce mildimo oovocafutuuih,

8 bu Zabulo cuumiti doce mildimo oovocafutuuih, bu Jose cuumiti doce mildimo oovocafutuuih, bu Benjamin cuumiti doce mildimo oovocafutuuih icano. Jaamo famooro ciento cuarenta y cuatro mildimou.

Ajashutimo Sesechehujefañ Ijicucucinimo.

9 Toonobuunati emeciubo atyimeuhi ajashutimo miyaminaaco fanoojinijeminaaototi, bu simiyaminaaototi, bu faajiva miyaminaaototi, bu faacuumivaototi icano. Jaamo julleecinuih aivoji icaga imegavi, bu Corderobadi iicaabo imegavi icano icaumoco. Jaamo aivo ajashutino icaumo oovoraaito sesechehujefañ jicucucinimo tucujihunoco gaayicinumoco.

10 Jaamo paryi famooro sefano neehicauhi: Moocaani ihaivoji icagahalliri igiciniboti, bu Corderobadi iicaaboti icano taajasu saahi, noomoro.

11 Jaanaa paryi Moocaani toomominaa julleleecinuih Moocaani aivoji icagahallidi, bu quillahutohallidi, bu igueenemehejedino iicaumohallidi icano. Jaamo toga imega jinijehallivi ajavucamaaiumoro Moocanico iimomo nuhi:

12 ¡Fine! Cahacisucu, imo, bu gaaja, bu imino monoono, bu bocigo, bu mitya, bu sefa icano. Jaafa Moocanidi icahi fahiijivaro icano. Fine, noomoro.

13 Jaanaaca quillahutooboti saafi uco dilluuih: ¿Miho jino jito sesechehunofañ ijicucucinimo, cuucati asaamo? nooboro.

14 Jaaneguiha uujoho nuhi: Aivojibo ho gaajahi, nooboro.

Jaaneguiiha uco nuubo: Jito jino sihidi jeevano #daasufa#odi afatyomo. Jaamo imifiutimoco Corderobadi iicaabo t#ijeri iimitusucuumo.

¹⁵ Jaama#no Moocaani aivoji icaga imefeeneri icamo. Jaamoro cuje-hachuta, fucuhachuta icano diiboco itemplojafa#no jeecevomoro icahicahi. Jaamoco ihaivoji icagahalliri igicin#bo imityaguino ficuji; #Milli icatimo iicaqui?

¹⁶ Jaamo ajebari, bu adufirari icano #daasuno icacujit#hi, bu nih#ba ihaiguucuri diitoco jigasucujit#hi, bu jinejeba aiguucu diitoco #daasuno moonicujit#hi icano.

¹⁷ Oono m#ro Corderobadi iicaabo aivoji iicagafeeneri iicaabo diitoco teemeji ovejamico motoomonicibadi. Jaaboro fiivoco aacino nifaihunojaagovi diitoco satyejiibo, bu jaamo taafiraco Moocaani buusuji icano.

8

Niino Sisitaaco Isinaayuuno.

¹ Jaanaaca Iorderobadi iicaabo niino sisitaaco isinaayuuno ticovovi niquejefa#no lliivi icauno fine sano nih#ba oovofeene ticovoviro.

² Jaadi atyimeuhi sahuse juugahuseti miimi#iici id#no Moocaani toomominaa Moocaani imefeeneri julleecinomoco. Jaamoco iticovoocivi aciuno miriicunoco.

³ Jaanobunati saubo sifi Moocaani toomominaafi maaniguiijino jigasutahiillu oro eetavotahillumu. Jaaboro jeecevobuje imegavi julleeveuhi. Jaaboco saafi aci#hi sihidi maaniguiijinoco paryi Moocaanita iicamo Moocaanima ihii#maanoma sano Moocaanico ihaci#qui. Jaaboro jeecevobuje oro eetavotahallivi ificuuboro ijigasucui. Oono ihaivoji icaga imega iicabujehallivi.

⁴ Jaano imaaniguiijinoco ijigasuuono aimuufai itoomominaafi usefa#oti Moocaanijaagovi fuuhi sano Moocaanita iicamo diiboma ihii#maanehejema.

⁵ Jaadi bu imaanijigasuta iilluco itoomominaafi icuuboro tubuje cijigai#cuneri tohilluco agahafusuboro jiinjehallivi ganicaruhi. Jaaneri sihidi sisiimi icauhi, bu jiinjije sefano guubuvusuuhi, sihidi namebahicauno, bu jiinjije sefano maryibauhi icano.

Miriicuno.

⁶ Jaanaaca sahuse juugahuseti miimi#iici id#no iicaumo Moocaani toomominaa iticovovi miriicunoma iicaumo imibaivuuhi iguisi#qui.

⁷ Jaadi saafi ticoni#hi imiriicuco iguisi#ubo. Jaano ticovovi jiinjehallivi aifuuno nifaihu ifigatyono guisiyinobadi ejeevano, bu cijigai icano sano tijohoma caisecinino. Jaaneri sama#nooje jiinjije jigauhi. Jaabadiro bu imohonoti sama#noono jigauhi, bu faij#huti icano.

⁸ Jaanaa allivioobo imiriicuco iguisiuno ticovovi ifaba#badi jeevano jiganoro muuaifa#no acutuuhi. Jaaneri sama#no muuai tijohoti minifutuuhi.

⁹ Jaaneri tumuuaifefa#no iicaumoti sama#nooto guijeveuhi, bu tolliro cijigai meeneneti sama#noono fini#uhi icano.

¹⁰ Jaanaa allivioobo imiriicuco iguisiuno ticovovi ajashutino meecirigai niquejefa#oti acutuuhi nifotocin#boro teehinoti sama#noonohallivi, bu pisiri#ga#oti sama#noonohallivi icano.

¹¹ Jaabo momou Namita onoo. Jaaneri paryi nifaihunoti sama#noono namitati minifutuuhi. Jaaneri sihidi miyaminaa chuumuuhi inifaihu faafa#no iminifutuuneri.

¹² Jaanaa allivioobo bu imiriicuco iguiisuno ticovovi nihibati samañoobo jabaavuuhi, bu fucuooboti samañoobo jabaavuuhi, tolliro bu meeciriti samañoobo jabaavuuhi icano. Jaamaño diitoti samaño achicicuutih. Jaamaño cuujeti samañoono achicicuutih. Jaabadiro fucuti samañoono achicicuutih.

¹³ Jaadi emeeciubo atyimeuhi saafi Moocaani tomominaafi niqueje-feenedi cimimi mogaaje agahafobadi fuuhi, sefano jilli nooboro: ¡Ayí! Idaasucani jiinjehalliri iicamo icaji siino miimisiici, saafi idinehiica iicamo Moocaani tomominaa imiriicunoco iguiisidi, nooboro.

9

¹ Jaanaaca bu allivioobo imiriicuco iguiisino ticovovi bu atyimeuhi saafi meecirigai jiinjehallivi aacutuuno. Jaaboco inihicuno ojilaveque aaciunoco atyimeuhi.

² Jaahojico afaayiciuneri tohojifañoti sihidi aimuufai inuuhi gaicuhai aimuufabadi. Jaahoji aimuufairi iinuuneri nihibaco fabaacuuhi. Jaaneri jiinije civutuuhi.

³ Jaano toono ihaimuufafañoti inuuno sihidi chahacami jiinjehallivi gahafomoro. Jaamo mityaco gaayicuhi iniqui oono jiinije juuvemi icabadi.

⁴ Jaamoco tajiibaubo: Jiinije faijihuco imitino momoonidino, bu jinejebaco, imohobaco icano. Jaanoti idimocoro miyaminaaco Moocaani gaajatarari ihimecunoti gaajaratimoco momooni, nooboro.

⁵ Jaaruumo miyaminaaco muchuumusudino jilliro sahuse nihibava ticovovi mahavuvusu, nooboro. Jaamo inino aivo juuvehu inino aivobadi jeevauhi.

⁶ Jaasumi miyaminaa guijeveque guineji. Jaarumo atyimejitih. Iguijevequi moonirumedi guijeve chahaji.

⁷ Jaamo ichahacami caballomico aamocasivi ifeequi imibachunicibadi jeevauhi. Jaamo nigainohalliri oro chaahimigabadi jeevano icauhi ihimeneu miyaminaa imenebadi jeevauhi.

⁸ Jaanoti imeebaiguino gaigoomi meebaiguinobadi jeevauhi. Jaanoti igaiño jicu igaiñobadi jeevauhi.

⁹ Jaanoti imeehene kuhufunuuhi jigaiñomeehunobadi. Jaanoti bu ijjecuno sefano guubuvusuhi aamocasivi ofoomo sihidi caballomi icarronoco iguicino uguubuvusuunicibadi,

¹⁰ bu ibuhuno juuvehu ibuhunobadi jeevauhi nijequeti ituunoma iicauno icano. Jaamo toono ibuhunofaño imitya icauhi miyaminaaco sahuse nihibava ticovovi aivono imooniqui.

¹¹ Jaabo ichahacami aivojibo toono inihicuhoji abajaabuu. Jaabo momo hebreomi iijiri Abadon onoo. Jaanoti griegomi iijiri Apolion onoo. Jaanoti moojiri Finisuminaafi onoo.

¹² Jino imegao idaasu fatyuuhi. Jaarunaaca icanehiica minooci.

¹³ Jaano allivioobo imiriicuco iguiisuno ticovovi guubuuhi Moocaani imegari iicano ijecivobuje oro eetavotabuje inicuno igueenemeheje iicaunofañoti diiboco unuunoco:

¹⁴ Sinaayu oono igueenemehejedimo iicaumo imitino tomominaa Eufrate onoomuajiniri isisicinimoco, noonoro.

¹⁵ Jaamo diito igueenemehejedimo iicaumo sinaayucafutuuhi miyaminaati sanoodimoco iguijeniqui. Jaamo toono horavi, tufucuvi, bu tonihibavi, bu tofcabavi icano tolli imooniqui ifiivusumo.

16 Jaamo amocasiminaa caballomihalliri iicaumo oovo doscientos milones ticovovi #futuunoco guubuuhi.

17 Jilli uujohe icaballomico gaijafenedi atyimeuhi. Jaamohalliri iicaumo ifeeyjehallivi kuhufono jigaiño meehu tifaiño, bu atyivano, bu guiguivano icaneri tifaisucinoma iicaunoco. Jaanoti icaballomi nigainou jicu nigaibadi jeevauhi. Jaamo iijinoti c#ijigai, aimuufai, azufre icano ineehicauhi.

18 Jaaneri miyaminaati sanoodimo guijeveuhi toono minooci, sano id#no icano imiti diito iijinoti iineehicauneri. Jaano toono minooci, sano id#no iicano imiti c#ijigai, bu aimuufai, bu azufre icano.

19 Jaamo diito icaballomi mitya icauhi ijinofaño, bu ibuhunofaño icano. Jaanoti ibuhuno nigacino jiinimo nigainobadi jeevauhi. Jaaneri imitino miyaminaaco moonihicaumo.

20 Jaanoti sanoodimo diitoco idasuno omoonicuurunoti guijetimo ataa-jaumo iimitico jeevesuutihi. Jilli suufenitimo imitino gaijamico, bu oro, plata, bronce, guisiba, imoho icano eetavota ijimico icano jeecivehicauhi; jaamo ihijimi atyimetimo, bu guubutimo, igotimo icamoco.

21 Bu tolliro suufeniutimo sitaaco agaicaaunoco, bu agaibaninoco, bu gaigoomima imitinooono iicanehejeque, bu ananivanehejeque icano.

10

Moocaani Toomominaafi Aamegayima Iicaabo.

1 Jaadi atyimeuhi bu sifi Moocaani toomominaafi sihidi jeevaabo, aimuufairi minicin#bo, inigaihalliti t#hi cajetacinuboma niquejefañoti iniitunoco. Jaabo ime nih#babad i achicin#uhi, bu id#no c#ijigai imahacinobadi jeevauhi.

2 Jaabo usefaño aamegayi faayicinahaamegayi icauhi. Jaabo imiyanaagotahaico muuaihallivi ficuuhi, jaanoti inaninaagotahaico jijn#jehallivi ficuubo icano.

3 Jaaboro sefano coovadiivuubo oono jicu sefano in#gonic#badi. Jaano ticovovi sahuse juugahuseti miimisiici id#no sisiimi ojuihi.

4 Jaamo isisiimi oj#junoco uujohe caatin#qui moon#naaca sifi niquejefañoti uco unuunoco guubuuhi: Jilli ll#vi guubunici oono sisiimi ih#imaanoco. Jaaboro caatin#dino, unuunoco.

5 Jaanaaca Moocaani toomominaafi jijn#jehallivi, bu muuaihallivi icano ujulleecin#ubo imiyanaagohuseque caamo niquejejaagovi ga#i#y#ci#uhi.

6 Jaaboro fahij#varo iicaabo niquejeque, jijn#jeque, muuai#ooco, bu paryi tonehejefaño iicamoco icano ifiivusuubo momofa#odi miyaano iicanoco nuuhi: Tusumi mihicacuuhi.

7 Niinoobo im#ri#cuco iguiis#cudi Moocaani esamaaje agaajarahicatino icacuui ijee#vom#naa, ih#i#maam#naa iicamoco unuubadi, nooboro.

8 Jaanaaca niquejefañoti uuma ih#i#maano siino bu uco nuuhi: Foobo dih#icito jaadi Moocaani toomominaafi johono muuaihalliri, jijn#jehalliri icano ujulleecin#ibo usefaño iicaahaame afaayicinahaamegayico, nooboro.

9 Jaanegui diibojaa ufuuboro toohaamegayico diiboco dilluuhi uco ihac#iqui.

Jaanegui uco nuubo: f#a#ji machu. Jaano diij#faño imono naamejino iim#hubadi. Jaanoti dih#ibafaño faafait#ejino, nooboro.

10 Jaaneguiiha diibo usefañoti toohaamegayico #ci#uboro machuuhi. Jaano taaj#faño im#no iim#hu imobadi. Jaanoco amachuuno taabafaño faafaituuhi.

11 Jaadi uco nuumo: Siino dɨbogo ajashutino cuuminoditi, jiinjeminaaditi, siijiminaaditi, bu aivojɨtoditi icano Moocaani onoonoco, noomoro.*

11

Miimisiici Moocaaniti Ihiimaamisi.

1 Jaadi uco aciumo noofaijucaco metrobadi iicanoco. Jaamoro uco nuuhi: Gañiivo. Oono Moocaani temploco doovo, bu ijeevivobujeque doovo icano, bu doovo, ɨnaa minoodimo tomañovi ejeecevehicamo miyaminaa icahi?

2 Jaanoti idinocoro igoohasico devedino tohasi siicumijeo miyaminaaguuiharucu iicano. Jaamo diito tuucuumi imino cuumico quicuji cuarenta y dosdi nihibava ticovovi.

3 Jaasumi uujoho tajɨbogominaatisico galluji uujoho onoonoco ijɨbeguequi mil doscientos sesentadi fucuva ticovovi, civochehujefaño jiicinimisico.

4 Jaamisi diitisi Moocaani jiinije Aivojɨbo imega iicahooci olivohooci, bu cuugahu ficuta mihiicuuci icahicuci iicanobadi jeevamisi.

5 Jaamisico saatoho imitino omoonigohachiji diitisi iijiti cijigai iineeji diito iminaaco ijigasugu. Tolle guijevejimo paryi diitisico imitino imooniqui omoonimo.

6 Jaamisi jiinjehallivi Moocaaniti ihiimaanohachuta aigotino iicaqui niquejeque afabaacujino mityama icahi, bu tolliro nifaihuco tɨjohoti iminiyujino mityama icahi, bu jiinjeminaaco idaasuno fanoovari imugusumi omoonijino mityama icahi icano.

7 Jaamisi idudicamaajeque iimivucuudi iñihicuubo oono iñihicuhojifañoti asaaboro diitisico moonivaji. Jaabo diitisico iguiinoniɨboro gaicaauji.

8 Jaamisi chuumuhuno tuucuumi sihidi ejeevacuumi, Mohaivojɨboco etetecuumi jɨhaifaño acaji. Jaacuumi Sodoma, Egipto icanovi oovicinihi.

9 Bu jaamisi cɨrajitɨhi mifucuci, safucu, bu sifucutifeenedi icano icajimisi. Jaamisico faaboho miyaminaa, faacuumiva miyaminaa, faajiva miyaminaa, bu faajiinije miyaminaa icamo ihatyimequi.

10 Jaamisi iguijeveneri jiinije miyaminaa sihidi imobaaji. Jaamo imo imo iicamoro sinehejeque fahigovavi acicasiji; Oono diitisi Moocaaniti ijɨbeguehicamisi diitoco idaasuno omoonihicamisi iguijeveneri.

11 Bu jaamisi mifucuci, safucu, sifucutifeenedi icano nijequeti Moocaani diitisico siino buheetesuji. Jaamisico paryi aatyimemere sihidi iguetejimo.

12 Jaanaa diitisico sefano niquejefañoti: Juu caamovi masaa, unuunoco guubumisi.

Jaaneguiiha caamo fuumisi aimuufafeenedi. Jaanoco iminaa atyimeuhi.

13 Jaano ticovovi aivo sefano jiinije amaryibauneri tuucuumiti fahuseecijaava iicamañoti sajaaro callajaavehicaui. Jaabadiro tuucuumiviro ajashutino iijano callajaavuuhi. Jaaneri siete mildimo miyaminaa guijeveuhi. Jaaneri saatoho iguituumoro Moocaani niquejefaño iicaaboco imuuhi.

14 Jino alliviono imiti fatyehi. Jaano allivio imiti goovajino asaano.

Niino Miriicuco Iguisiino.

15 Jaadi niinoobo Moocaani toomominaafi imiriicuco iguisiuno ticovovi sefano guubuvusuuno niquejefaño ajashutimo jilli unuuno: Jiinije aivojino Mohaivojɨbedi, bu Iristodi icano icacuuhi. Jaabo tajɨbaji fahijivaro, noomoro.

* 10:11 Sahaamefaño: nooboro, noono.

16 Jaanaa veinticuatro dîmo quillahuto Moocaani imefeeneri ihaivoji icaganohallîri iicaumo jîinîjehallîvi ajavucamaaiumoro Moocaanico imuuhi,

17 jillî noomoro:

Ëco mihimehi Moocaani sihidi mityama idiicaaboco. Hîjoho idiicauboco, bu idiicaaboco, bu asaajîiboco icano, bu dimityaco agaayîcîbobo atajîibacuumaño icano.

18 Mîro jîinîjemînaa dijaa sîfîratehi. Jaarunofaño hîjoho adaamîjîfucu, bu uchuumucuumoco udugaacujîfucu icano gasecuuhi. Jaasumi dijîecîvomînaa hîjoho onoonoco hîjîbeguehicamoco, bu hîdiro îicahîcamoco, bu dimomoco obocîguehicamoco icano sabadîro sihidi ejevamehejeque, bu sihidi ejevatiimehejeque icano adaadujîfucu, bu tollîro jîinîjeque îfînisuhîcamoco îfînisujîno icano, noomoro.

19 Jaasumîro nîquejefaño Moocaani tempoja faayîcîcafutuuhi. Jaaneri Moocaani unuohaameque îfîcuuba cajonbaco atîmeuhi. Jaasumîro sîsîimî sihidi namebauhi, jîinîje ñîhîcuno guubuvusuuhi, bu sîsîimî gîrîrîbauhi, bu jîinîje sefano maryîbauhi, bu guîsîyînobadî ejevano sihidi sefano aîfuuhi icano.

12

Îñîhicuubo Dragon Onoobo, Gaigo Icano.

1 Jaanobuunati nîquejefaño jîbafîrano hîfuvusuuno: gaigo nîhîbari îmîbocîngobadî arîcuno hîfuvusuuno, fucuo nîhîbahallîri julleecîngî, docedîmo meecîrîri îchaahîmîga eheetavocîngîcaco javucîngî.

2 Jaago oovago îcago îseemevaquî aîvevenerî gaîbahîcauhi.

3 Jaanobuunati bu sîino nîquejefaño îfuvusuuhi: dragon ñîhîcuubo tîfaîbo, sahuse juugahusetî mîyîcî îdîno îngîgnoma îcaubo, bu fahuseecîdîno înicuno, bu îngîgnîno tîcovovocîri îchaahîmîgnoma îcaaubo.

4 Jaabo îbuhurî samañooto meecîrîco nîquejefañotî ubuutuucîuboro jîinîjehallîvi gañîuhi. Jaaboro îseemevaquî omoonîugo îmegavî julleeveubo dîigo eesemevasumîro tooseeque îduuquî.

5 Jaago gaîfî seemeneque seemevauhi. Jaabo jîinîjemînaaco sefano tajîîbajî jîgîñîhîrî îcanîcîbadî. Jaabo nîquejefaño satyocafutuuhi Moocaani aivojî îcagahallîri îicaabojaago.

6 Jaanotî îgaigo gaauhî sîcîhîgo îcîhîgovî Moocaani dîiguedî îmîbachuhîgo tahî dîigoco machuco îhacîquî mîl doscientos sesentadî fucuva tîcovovî.

7 Jaanobuunati nîquejefaño îdragon fuuhî îyotoma. Jaamoma moonîcasiubo Moocaani toomomînaa aivojîbo Mîguel onoo bo îyotoma.

8 Jaaruubo îdragonco sahîgotîro guînonîumo, bu tahî nîquejefaño dîito îicajîrumaño samaño chahauhî.

9 Jaamaño dîibo sihidi ejevano dragonco baavî gañîumo, johono sîcîjeo jîinîmo oono îmomo îjî, Satanîs îcaaboco. Jaabo jîinîjemînaaco abañîhîcaaboco îyotoma baavî jîinîjehallîvi gañîumo.

10 Jaanaa guubuuhi sefano nîquejefañotî unuonoco: Moocaanîta asaano tajâjasu, bu îmîtya, bu îhaivojî icano, bu îcristo mîtya icano gasecuuhi. Mîro baavî gañîcafutuucubo Moocaanîco monahabomîhallîvi îmitîno hîjîbeguehîcaabo fucuhachuta, cujehachuta icano.

11 Jaaruuboco monahabomî guînonîcuuhî Corderobadî îicaabo tîjîhofañodî, bu Moocaanî jîbogo mîyaano îcanoco hîjîbeguehîcanerî icano. Mîro îfîco gajîjutîmo, bu guîjeveque îguîhutîmo icano.

¹² Jaaneri niqnejefaño iicamo imo imo icahi, bu amihai tahi paryi mihicamo icano. Jaanoti idaasucani mihicaji amihai jijnijehalliri, bu muuaiñofaño mihicamo icano. Miïro oono iji tahigo sihidi isifiratooboro niitehi guenenene iicajitinoco agaajaaboro.

¹³ Jaabo idragonco agaaniunoma iicaabo oono gaifico eseemevaugoco bucasuubo.

¹⁴ Jaanegui diigoco cimimi mogaaje jjecuucico aciumo jjinimobadi iicaaboti thesino igaaqui sicaihigovi diiguedi iimibachuuhiigovi. Tahi digoco machuco ihaciqui mificabaci, bu saficaba, bu sificabatifeenedi icano ticovovi.

¹⁵ Jaago dojicuti ijjinimobadi iicaabo ijifañoti nifaihuco galluuhi muuaiti ifivotonoro diigoco ibecasiqui.

¹⁶ Jaarunofaño jiniije diigoco amusuuhi, idragon ijifañoti agalluufaihuco aaduneri.

¹⁷⁻¹⁸ Jaanoma iicaabo diigojaa sihidi isifiratuuboro fuuhi diigo iyaachimihai aatyuvuudimo sanoodimo Moocaani tajiibaco imino omoonimoro, bu Jesucristo jibogoco jeevesutimo iicahicaumoma ihamocasiqui.

13

ñihicumisi.

¹ Jaadi muuai jijnigaibaahohallivi ujulleeveubo atyimeuhi ñihicuubo muuaifañoti inuuboco. Jaabo nigainou sahuse juugahuseti miyici icano, bu iniicuno fahuseecidinou icano. Jaano iniicuno iticovocivi ichaahimiganoma icauhi, bu inigainohallivi caatinicinuno Moocaaniditi idicuno onono momo icano.

² Jaabo ñihicuubo jicubadi ejevaubo, tihaiño jeeji tihaiñobadi jeevauhi, bu iiji leon iijibadi jeevauhi icano. Jaaboco idragon imitya, ihaivoji icaga, sihidi boc iiji icanoco acihi.

³ Jaabo ñihicuubo nigaiti sahiti icauno itujaavo diiboco muchuumusujibadi iicauno. Jaaruno diiboco buuhi. Jaaneri paryi jiniije miyaminaa ajabafituumoro diiboco miyaavuguuhi.

⁴ Jaamoro idragonco cahacisuumo diibo ñihicuuboco mityaco aaciumaño. Jaabadiro bu ñihicuuboco cahacisuumo jilli noomoro: ¿Miïjoho fine jaani ñihicuubobadi jeevahi? ¿Miïjoho fine diiboma amocasijirahi? noomoro.

⁵ Bu tolliro diibo ñihicuubo Moocaaniditi idicunoono ihiimaano jaabicafutuuhi cuarenta y dosdi nihibava ticovovi tolli imooniqui.

⁶ Jaamaño ticovaubo Moocaaniditi imitino ihiimaaboro imomoco idicunoono nuuhi, bu diibo iimihijati, bu niqnejefaño paryi iicamoti icano.

⁷ Tolliro bu ajaabiciuboro jilli ifiniciubo Moocaanita iicamoma amocasiuboro diitoco iguinionunoco. Bu gaayiciubo mityaco fahigova miyaminaahallivi, bu faacuumivahallivi, fanoohijji miyaminaahallivi, bu faajiniije miyaminaahallivi icano.

⁸ Jaabo diibo ñihicuuboco cahacisuumo paryi jijnijehalliri iicamo oono jiniije ifivuunotiro diito momono Corderobadi iicaabo agaicaaucufutuubo fiivohaamefaiño acaatinirautimo.

⁹ Amihai nohojima mihicamo jinoooco imino muguubu.

¹⁰ Sitaaco civojafaño asatyomo, bu tolliro civojafaño satyocafeteji. Jaanoti bu niisugari sitaaco agaicaaumo, bu niisugari gaicaaucafeteji. Jilli iicaneguiiha Moocaanita iicamo imiyaavogomoro ijaabichicaqui.

¹¹ Jaanobuunati sifi iñihicuubo jiinjefañoti asaahunoco atyimeuhi. Jaabo iniicuuci cordero iniicuucibadi jeevauhi. Jaaruubo dragonbadi iimaah-cauhi.

¹² Jaabo iticonio ñihicuubo mityaco paryi gaayiciuhi, diibo iticonio ñihicuubo imefeenevi. Jaaboro jiinjeyeque, bu toojhalliri iicamoco icano tajiibaubo iticonio ñihicuubo oono sihidi ejeevauno itujaavo ubuhuuboco icahacisuqui.

¹³ Bu tolliro sihidi ejeevanehejeque, bu niquejefañoti miyaminaa imefeenevi jiinjehallivi cijigaico iniitusunehejeque icano.

¹⁴ Tonehejeque diibo iticonio ñihicuubo imefeenevi omoonihicaunofenedi jiinije miyaminaaco bañiubo. Jaaboro diitoco tajiibaubo diibo iticonio ñihicuubo niisugari agaviricunoma iicauruubo ubuheeteubo ijico iheetavequi.

¹⁵ Jaadi diibohallivi asaano ñihicuuboco mitya acicafutuuhi iticonio ñihicuubo ijico eetavuuboco ijeebico aaciboro ihiimaasuqui. Jaaboco iimotimoco igaisiraicisuqui.

¹⁶ Jaabadiro bu tajiibaubo paryi miyaminaaco ihoovoco imiyanaagohuseneti, bu ihimecunoti icano ifcuuqui; sihidi ejeevatimoco, bu sihidi ejeevamoco, bu idaasumehejeque, bu sihidi inihibamima icamehejeque, bu miyamamoco, bu jiovotoco icano.

¹⁷ Jaadi miñhaiñooba ticovono naajejitih diibo oovotama achahamo. Jaano toono diibo iñihicuubo momo, bu imomo oovo icano.

¹⁸ Jaano jino gaajacoro esuhi. Agaajaabo jino iñihicuubo oovoco gaajaci; jino saafi miyaminaafi oovota. Jaano jino seiscientos sesenta y seis.

14

Ciento Cuarenta y Cuatro Mildimo Amasivano.

¹ Jaanobuunati emeciubo atyimeuhi Corderobadi iicaaboco Sion cumibahalliri julleecinuboco. Jaaboma iicaumo ciento cuarenta y cuatro mildimo miyaminaa ihimecunoti Corderobadi iicaabo momo, bu Caani momo icano acaatiniciniumo.

² Jaadi guubuuihi niquejefañoti sihidi teehiguiisi uguubuvusunicibadi, bu sisi sefano igiriribanicibadi icano uguubuvusunoco. Jaanou sihidi miyaminaa iharpanoco oojisunicibadi jeevauhi.

³ Jaamo bohono masijico masivahicauhi Moocaani aivoj; icaga imegavi, bu igueenemejedimo iicaumo imegavi, bu quillahuto imegavi icano. Jaajico miñhaiñooba aivo gaajahicautihidi idimoro diito ciento cuarenta y cuatro mildimo iicaumo jiinije miyaminaafeeneti atajasucafutumoro.

⁴ Jaamo diito gaigoomivi ijivuumo. Jaamaño miñhinivatimo iicaumo. Jaamo Corderobadi iicaabo dojicuti feehicahi diibo fahigova ofoohigovi. Jaamo taajasucafutuuihi. Jaanoti Moocaani, bu Corderobadi iicaabo iicamisi gaajacuhi sihidi atajasucafetjinoco.

⁵ Jaamo Moocaani imegavi miñhinivatimo iicaumaño diitofaño bañifira atyimerautihidi.

Moocaani Toomominaa Miimisiici, Saafi Idino Ijibogono.

⁶ Jaanobuunati atyimeuhi Moocaani toomominaafi niquejeguiinodi ifniñitino taajasujibogoma icaabo gahafooboco. Jaanoco jiinjeminaaco, bu famoovaaco, bu faajiva miyaminaaco, bu faacuumiva miyaminaaco icano ijibeguequi.

⁷ Jaabo sefano nuuhi: Moocaanico mihiguimoro diiboco mihimo. Miro jino tufucu gasecuuhi iimitihalliti jinijeminaaco idaasuno omoonijifucu. Jaaneguiiha niquejeque, bu jinijeque, bu muuaifiooco, bu pisirigañooco icano ifiivusuuboco mihimo, nooboro.

⁸ Jaanobuunati bu sifi saauhi jilli nooboro: Acutucuuno, acutucuuno sihidi ejeevacuumi Babilonia cuumi paryi jinijeminaaco ihajeveri iguiri-cavusumaño, nooboro.

⁹ Jaanobuunati niinoobo saauhi sefano jilli nooboro: Oono inihicuuboco, bu ihijico icano, imomoro ihoovotaco ihusevi, bu ihmecuvi icano ificuumoco

¹⁰ Moocaani inihicuno mooniji. Jaamo idaasuno moonicafeteji cijigai azufrema iicaneri Moocaani toomominaa imefeenevi, bu Corderobadi iicaabo imefeenevi icano.

¹¹ Jaano diitoco idaasuno omoonino aimuufai icaji fahijivaro ufucuro finiratino fucuhachuta, cuujehachuta icano jaguisisuratino diito inihicuuboco, bu ihijico icano acahacisumoco, bu imomo oovoco agaayicimoco icano.

¹² Jilli iicaneguiiha Moocaanita iicacuumo, diibo atajibanoco omoonimo, bu Jesuco jeevesutimo iicamo icano jaabicima iicaqui.

¹³ Jaanaa guubuuhi niquejefaño: Jinooco caatini, noonoro uco unuonoco: Jisumiti imicani icajimo Aivojibo Cristo imiyaavogomo iguijeveme. Jihi tolli, noobo Moocaani Gaija: idudicamaajeti jaguisijimo, bu imino omoonihicanoti gaajaveechujimo icano.

Basuta Ujusicunoco Mihicinicibadi Moocaani Niinofucu Naniji Imifitimoco Imino Imooniqui, Jaanoti Imitifitimoco Imitino Imooniqui Icano.

¹⁴ Jaadi emeečiubo atymeuhi aimuufai seseeneque. Jaanohalliri igiciniubo saafi miyaminaafi seemenebadi jevaabo. Jaabo ichaahimiga orogaco inigaihaliivi javuciniuhi, bu meeyuhu sijevahuco gaayiciniuboco.

¹⁵ Jaanaa templojafañoti saafi Moocaani toomominaafi inuuhi. Jaaboro sefano nuuhi oono aimuufaihaliivi igiciniuboco: Dimeeyuhuri quiticibo basuta noovataco diicicu tufucu mihicacuui. Jino jinije basuta noova tifaicuuhi, nooboro.

¹⁶ Jaaneguiiha aimuufaihaliivi igiciniubo imeeyuhuco jinijehallidi iguiyicuboro jinije basuta noovataco icuui.

¹⁷ Jaanobuunati bu sifi Moocaani toomominaafi inuuhi niquejefaño iicaja templojafañoti, tolliro bu ihusefaño sijevahu meeyuhu icahuma.

¹⁸ Jaanaa bu sifi Moocaani toomominaafi Moocaani jeecivobujeaagoti saauhi cijigaihaliivi mityama iicaabo. Jaaboro imeeyuhu sijevahuma iicauboco sefano nuuhi: Disijeva meeyuhuri quiticibo diici jinije baacuco oono icivucuunoco, nooboro.

¹⁹ Jaanegui diibo imeeyuhuco jinijehallidi iguiyicuboro icuui jinije baacuco. Jaaboro ajashutiba Moocaani sifira nitibafaño gañuui imahmicafetequi.

²⁰ Jaanoco cuumiti buhigovi mahamicafutuui. Jaano initibafañoti tijoho ucuono trescientos kilometrohachuta ifutuui fahigovavi, bu ifaicuva ifutuui caballomi ujulleecinimo iijihachuta icano. Miyaminaa tijoho eneejiruno baacutofaihuviro oovicafutuui.

¹ Jaadi bu siino atyimeuhi niquejefaño #fuvusuuno jabafiiranoco. Jaanou sahuse juugahuseti miimisiici idiño Moocaani toomominaa iticovoocivi niino idaasuno omoonijinoma iicaumo. Jaamo imivusuhi Moocaani sifirataco.

² Tolliro bu atyimeuhi muuai vidriobadi jeevano ciijigaima icano foovono sinaagonovi #fuvusunoco. Jaanojiniri jullelleecinumo Moocaani aaciuno iharpanoma johono inihicuuboco, bu ihijico icano iguinionumoro, bu diibo momo oovotaco agaayiciutimo.

³ Jaamo masivahicauhi Moocaani jeevivominaafi Moise masijico, bu Corderobadi iicaabo masijico icano jilli noomoro:

Aivo ajashutino, olli jeevatino paryi ijoho edeetavono Aivojibo Moocaani sihidi imityaabo. Jaano diica aivo tiquevehi, bu aivo miyaano icano, ijoho jiniije miyaminaa Aivojibo idiicaabo.

⁴ ¿Mijoho bu ico, Aivojibo, nihicogotimo icajirahi? Paryi famooro ico cahacisuji. Miho ijoho idiboro imihinivatiibo. Jaamaño fanoojiinije miyaminaa asaamoro ico imeji, aivo ijoho imino omoonino aatyimecafotomaño, noomoro.

⁵ Jaanobuunati emeciubo atyimeuhi niquejefañoti temploja iimimañoma iicauja afaayacafutuunoco. Tomañovi tajiiba guisibabujecico ificuhicaumaño.

⁶ Jaamaño iimimañoti inuumo diito sahuse juugahuseti miimisiici idiimo Moocaani toomominaa Moocaani idaasuno omoonijinoma iticovoocivi iicaumo. Jaamo imichehujе, aricuchehujе, mihinivatichehujefaño jiciniumo. Jaamo oro niivigaimeeheneri ifeeyijenehallidi siyijiciniuhi.

⁷ Jaamoco igueenemehejedimo iicaumoti saafi aciuhi iticovoocivi oro guirihillunoco. Jaanofaño Moocaani fahiijivaro iicaabo sifiira gahaficinoma.

⁸ Jaasumiro iimimaño onomaño aimuufairi gahafuhi Moocaani sihidi ejevano, bu mityati icano asaano. Jahigo mihihiñooba jicafutuujitirahi oono sahuse juugahuseti miimisiici icano iicaumo Moocaani toomominaa iticovoocivi Moocaani idaasuno omoonijinoco asatyumo toonoco omoonumo imivuutinochuta.

16

Moocaani Sifiira Guirihilluno Aamitaditi Ijibogono.

¹ Jaanaa guubuuhi templojafaño iicano iimimañoti Moocaani toomominaa sahuse juugahuseti miimisiici idiño iicaumoco sefano unuunoco: Mofoomoro jiniijehallivi mutucaruto toono sihidi ejevano Moocaani sifiira iguirihillunofaño iicanoco, noonoro.

² Jaaneguuiha diitoti saafi ticoniuhi jiniijehallivi iguirihillufaño iicaunoco utucaruubo. Jaaneri paryi miyaminaa oono inihicuubo oovotaco agaayiciumoco, bu ihijico iiumumoco icano fiivuuno idicuno cinisino sihidi aivonoono.

³ Jaanaa allivooobo bu iguirihillufaño iicaunoco muuaiñofaño tucaruuhi. Jaaneri inifaihuno chuumuhu tiihohobadi minifutuuhi. Jaaneri paryi tumuaijefaño iicaumo chuumuui.

⁴ Jaanaa allivooobo bu iguirihillufaño iicaunoco teehinohallivi, pisirigañohallivi icano tucaruuhi. Jaaneri inifaihuno tiihohoti minifutuuhi.

⁵ Jaanaa guubuuhi diiboro unuunoco: Aivojibo Moocaani, ijoho aivo imino omoonifibo, idiimiibo icano. Jaabo idiicaabo, bu idiicaubo icano.

⁶ Miro diito idiro iicaumoco, bu dijibogoco ihimaamoco icano itijohoco aganiimoro guijenihu. Jaamaño ijoho jisumi diitoco tijohoco diisuihii tolli diito imogomaño, nooboro.

⁷ Jaanaaca bu guubuuhi saafi Moocaani jeevobuje iicauhigoti unuunoco: jii, Aivojii Moocaani sihidi mityama idiicaabo, miyaanohalliti imino moonihi, nooboro.

⁸ Jaanaa allivioobo bu iguirihillufaño iicaunoco nihibahallivi tucaruuhi. Jaaboro inihibaco mityaco aciubo miyaminaaco ihaiguucuri ijigasuqui.

⁹ Jaaneri paryi miyaminaaco nihicuuno jigasuubo. Jaarunofaño iimitico jeevesuutimo, bu Moocaanico imuutimo icano; jilliro diibediti idicunoono iimaamo toono inihicuunoono imitihallivi mityama iicaubediti.

¹⁰ Jaano allivioobo iguirihillufaño iicaunoco oono inihicuubo aivoji ica-gahallivi tucaruuhi. Jaaneri diibo aivoji jiiinije cironoguiino minifutu- uhi. Jaanaa miyaminaa aavovomoro cuhufono imicicifotomoro ma- jaabacinicibadiro diito inehijejanoco jimicamaahicauhi.

¹¹ Jaarumo iimitico jeevesutimo omoonimoro Moocaani niquejefaño iicaubediti imitinooono iimaauhi icinisiino, bu aivono icanohalliti.

¹² Jaano allivioobo bu iguirihillufaño iicaunoco sihidi ejeevamuuai Eufrate onoomuuaifaño tucaruuhi. Jaaneri tumuuai figatyuuhi jiihaiti iminifetequi tojiri aamijijaagoti jiiinije aivojito isaaqui.

¹³ Jaadi atyimeuhi dragon iijifañoti, bu inihicuubo iijifañoti, bu jihovo iimaaminaafi iijifañoti icano inuumoco, miimisiiici, saafi idimova iimitino gajjami jacucugamibadi jeevamoco.

¹⁴ Jaamo diitou iji gajjami sihidi ejeevanehejeque omoonihicaumo, bu jiiinjeminaa aivojitoco igaiyicituumo Moocaani sihidi ejeevaaboma ihamo- casiqui.

¹⁵ Jaanegui mehesicini uujoho gaajaciratino saaji nanivaminaafi asaanicibadi. Imicani icajiiibo ifico imino imibachuubo gaachehuco imibachunicibadi. Jaabo icigatiibo iicanicibadi teemejiiibo. Jaabo nucufeguecujitiibo sicaibo iicaabo iicanicibadi.

¹⁶ Jaamo diito imitino gajjami aivojitoco igaiyicihu hebreomi iijiri Ar- magedon onoomaño.

¹⁷ Jaanobuunati niinoobo iguirihillufaño iicaunoco tucaruuhi scaisituvi. Jaanaa niquejefaño iicaja iimimañoti Moocaani aivoji icagati sefano unuuno guubuvusuuhi: Fine imivocafutucuuno, noonoro.

¹⁸ Jaasumiro sihidi namebauno, bu jiiinije nihicuno guubuvusuuhi, bu si- hidi sisiimi icauhi icano. Jaaneri sihidi sefano jiiinije maryibauhi jiiinijehalliri miyaminaa iicanoti amaryibahicauno janaanivivi.

¹⁹ Jaaneri sihidi ejeevacuumi dujavavuhifenedi minooci, sano idino. Tolliro bu jiiinije miyaminaa cuumino callajanamaaiuhi icano. Jaadi bu Moocaani sihidi ejeevacuumi Babilonia cuumiti esafutuuhi. Tuucuumico isifirafaihuco ifayisuqui tuucuumijaago isifiratuuboro agalluufaihuco.

²⁰ Jaaneri bu ifachugaño, bu ifabaino icano buuhicauno.

²¹ Tolliro bu miyaminaahallivi niquejefañoti guisibanobadi ejeevano aifuuhi. Jaanaa saba boci cuarenta kilodino icauhi. Jaanohalliti miyaminaa Moocaanico: Imitinoono, nuuhi jihishitneri diitoco idaasuno omoonunohalliti.

1 Jaanaa tajaago saaubo oono Moocaani toomominaa sifira guirihillunoma iicaumoti saafi. Jaaboro uco nuuhi: Juu disaa, ico #fusuqui oono sihidi ejeevano ajevaminaago muuafiñohalliri igicinigoco ahaaminoco, nooboro.

2 Miiro jiiinjeminnaa aivojito diigoma imitino icahicahi. Jaaneri jiiinjehalliri iicamo diigo ajevafaihuri guiriicavehicahi.

3 Jaanobuunati Moocaani Gaija uco #fusuunofañodi Moocaani toomominaafi uco sicaihigovi satyuuhi. Jahigo atyimeuhi gaigooco inihicuubo tifaibohalliri gicinigoco. Jaabo inihicuubohalli sihidi caatiniciniuno Moocaaniditi idicuno onooneheje, bu jaabo nigaino sahuse juugahuseti miyici idino, bu fahuseecidino iinicuno icano.

4 Jaago diigo diibohalliri igiciniugo jiciniuhi tifaiba iicachehuri, bu atyivachehuco icano. Jaago imibaiguimaaciniuhi orori, bu iminoono guisiyineri, bu perlari icano. Jaago gaayiciniuhi oro guirihilluco #dicuneneri, bu ihajeva idicuri icano gatyuuci icahilluco.

5 Jaago imecuri caatiniciniuno itihino momo: Sihidi ejeevano Babilonia cuumi ajevaminaa seeji, bu paryi jiiinjehalliri iicano #dicunono seeji icano, onono.

6 Jaadi uujoho gaajaciuhi diigo Moocaanita iicamo tijeheri, bu Jesu miyaabo iicanoco ijibeguehicaumo tijeheri icano imo imo iicagoro guiriicavocinigoco. Jaanoco aatyimeuboro sihidi jabafituuhi.

7 Jaaneguiiha Moocaani toomominaafi uco nuuhi: ¿Collhi daabafitehi? Ico uujoho gaajasuji oono itihino diigoco adaatyimene malli eneejirunoco, bu inihicuubo sahuse juugahuseti miyici idino, bu fahuseeci iinicuno iicaabo diigoco ifiseebeti icano.

8 Diibo inihicuuboco adaatyimeebe johono iicahinibo. Jaaruubo jisumi chahacuhi. Jaaruubo siino inihicuhojifañoti saajiibo ifinicujihigovi efeejino imegavi. Jaaneri jiiinjehalliri iicamo jiiinje ifiivunotiro fiivohaamefaño imomono achahamo sihidiro jabafiteji oono inihicuubo iicahinibo, achacuubo, siino asaadi.

9 Jimañeri onoonoco gaajama iicamo gaajaji: Miiro oono inigaino, sahuse juugahuseti mibaici idino ifabaino iicanoco eneejiruno: Tobaiejhalliri diigo igicinibajediti.

10 Jaayijere bu sahuse juugahuseti miimisiici idino aivojito iicamediti eneejiruno. Jaamoti sahusedimo finicuuhi. Jaanoti saafi jino icahi. Jaanoti saafihiica gasetihi. Jaaruubo agasedi: gueenene icajitih.

11 Jaabo oono inihicuubo iicahinibo, achahacuruubo diitobuunati asajiibo aivojiboti iicaqui. Jaaboma ochodimo minifetejimo. Jaabo bu diito sahuse juugahuseti miimisiici idino iicaumooboro. Jaadi feejiibo ifinicujihigovi.

12 Jaanoti bu fahuseecidino iinicunoco adaatyimene fahuseecidimo aivojito iicajimoco onono. Jaamo tajibatihica. Jaarumo sano nihiba oovoti aivoji ijico gaayicijimo sano oono inihicuuboma.

13 Jaamo diito aivojito sabadi ihimaamoro imitya, bu ihaiivoji icanoco oono inihicuuboco acijimo.

14 Jaamoro Corderobadi iicaaboma amocasijimo. Jaarumoco Corderobadi iicaabo guinoniji, miiro diibo aivojito Aivojibo, bu tajibaminaa Tajibaminaafi icano iicamaño. Jaaboma iicamoco Moocaani ocovauboro icuuihi. Jaamo diiboco jeevesutimo icahi, nooboro.

15 Jaadi bu siino uco nuubo: Johono muuaiñoooco ajevaminaago tumuuaiehalliri gicinigoco adatyimemuuaie oono cuumino miyaminaa, bu fanoohiiji miyaminaa, bu jinijeminaa icano.

16 Jaabadiro bu oono ñihicuubo nigainohallivi fahusecidingo iinicunoco adaatyimene ajevaminagoco ijiihevenere sicaiigoco jeevesujimo, bu tolliro diigo uucunoco uduumoro diigoco cijiigaifaño jigasujimo icano.

17 Miiro Moocaani diito jeebñifaño ficuji diibo iimogobadi diito imooniqui. Jaamaño sabadiro ihiimaamoro ihaivoji iijico ñihicuboco acijimo Moocaani unuuno imivocafotonohachuta.

18 Jaanoti bu gaigoooco adaatyimene oono sihidi ejevacuumi jiniije miyaminaa aivojitoco atajñbahicacuumiti onoono, nooboro.

18

Babilonia Cuumi Ifinjino.

1 Jaanobuunati atyimeuhi Moocaani toomominaafi sihidi mityama icaabo niquejefañoti iniituunoco. Jaabo seseene jinijeque achicuihi iharicuri.

2 Jaabo sefano nuuhi: Acutucuuno, acutucuuno sihidi ejevacuumi Babilonia cuumi ijimi iijanotiro fiivutucuuno, bu fanoohimiti gajami iijanorucu, bu faaboho jooi agahafomo ñidicufiimo, bu ijiihechufiimo icamo iijanurucu icano.

3 Miiro paryi jinijeminaa tuucuumi ajevafaño imo imo icahicahi, bu jinijeminaa aivojito diigoma ihajevari imitineheje icahicahi, bu jiniije naajeminaa tuucuumi imiti naajeteque omoonimoro sihidiro nihibamivahicahi icano, nooboro.

4 Jaadi siino guubuuihi niquejefañoti unuunoco: Amñhai tatyamihi camo tuucuumiti mihiino tuucuumi imitifañodi mihicadino, bu tuucumico idaasuno omoonijino amñhaivi ifetedino.

5 Miiro tuucuumi imiti ajashutino jiniijeti niquejevi ñifutucuui. Jaaneri Moocaani diigo imitico esafutucuui.

6 Jaanegui diigoco mahaci oono saatohoco diigo aacihicabadiro buuna. Bu diigoco majaadu oono diigo omoonuno allinoocivi. Bu oono diigo sitaaco imitino eheetavehicano janaanivivi meheetavo diiguedi.

7 Sihidiro aivono, idaasuno icano diigoco momooni oono diigo sihidi mitya mitya icahicagoro, sihidi imitico iimogogoro omoonihicano ticovovi icano. Miiro diigo ijeebñifañodi neehicahi: Jino uujoho aivojigobadi icahi, bu uujoho fibaijigo iicatimaño idaasuno icajitih, noogoro.

8 Jaamaño safucudiro diigoco idaasuno omoonijino ihallivi gaseji: guijeve, bu idaasu, bu ajeba, bu cijiigairi jigasucafetejigo icano. Miiro jishitiibo Moocaani diigohallivi jilli nehi.

9 Jaaneri jinijeminaa aivojito diigoma iicahicamo, bu imitico sihidi iimeguehicamo icano ataacasimoro sihidi diiguveri idaasuveji diigo ijigano aimuufaico aatyimemere.

10 Jaamoro diigoco idaasuno omoonino ñihicuti tehesino iicahigoti neejimo: ¡Ay! Idaasucani diicahi, ijoho Babilonia cuumi iguiracuumi, sihidi edeevacuumi. Dihallivi sano goovanogayi ico idaasuno omoonino gasehi, noomoro.

11 Bu tolliro jiniije naajeminaa tuucumico ñdaasuvomoro taacasiji diito inaajeteque isivanoco mñhaiñoooba anaajecuujitineri.

12 Jaano diito naajetene: oroneheje, platanehheje, bu oovosino guisiyineheje, perlaneheje, bu iiminoono gaachehuboogano, sedaboogano, aatyivaneheje, bu tifaihiba iicaneheje icano, bu tolliro fanoova imohono

afacicinoo, bu marfilneheje, bu iimino imohono, bu bronceneheje, jigañoneheje, bu ucuufono guisibano marmol ononeheje,

13 bu canelaneheje naajete, bu afacicinoo, maaniguijino, mirraneheje, facicifaihuno, vinofaihuno, ðaribano, bu harinaguijino, bu ñaavaneheje, bu tolliro asiminaajeteneheje, ovejami, caballomi, bu carrono, bu miyaminaa jijovotehejeque icano.

14 Jaamoro tuucuumico neejimo: Hijohe sihidi idimeguehicano chahacuhi, bu fahijivaro chahacujino sihidi dibusumije, dihovosineheje icano, noomoro.

15 Paryi jinehejeque tuucuumico anaajemere sihidi inihibamivahicamo tehesinotiro iicajimo tuucuumico idaasuno omoonino ñihicuti, ihidaasuri ataamoro neeji:

16 ¡Ayi! Idaasucani sihidi ejevacuumi icahi. Miro gaigo imichehujefaño, itifaihiba iicachehujefaño, aatyivachehujefaño icano jicinigó, bu orori, imino guisiyineri, perlari icano imibachucinigobadi jeevauhi.

17 Jaano ajashutino busumije milli goovanogayi finihí, noomoro.

Jaabadiro bu paryi cijigaimenenene aivojito bu togajeri igomo, bu togaje dudicamaajeminaa, bu paryi muuaifaña ududicamaimeheje icano tehesinoro julleecamaajiji.

18 Jaamoro tuucuumi ijigano aimuufaico aatymene idaasuri coovadiivejimo: ¿Cuucuumi aivo jicuumi ivibadi iicacuumi chahahi? noomoro

19 inigainohallivi jininoco gavaracuui ñdaasuvomoro, taacasimoro gaibacasiji: ¡Ayi! Idaasucani sihidi ejevacuumi icahi. Miro tuucuumi busumijeri paryi muuaifaña icijigaimenenema iicamo sihidi nihibamivahicahi. Jaacuumi milli goovanogayi finihí, noomoro.

20 Jaarunofaña amihai niquejefaño iicamo tuucuumico mihimoba, bu amihai Moocaani minisuminaa bu mihimoba, bu paryi Moocaani ijico mijibeguehicamo, bu diibota mihicamo icano. Miro tuucuumico tolli omoonineri amihaiño jaadaco Moocaani ichi, nooboro.

21 Jaanaaca Moocaani toomominaafi sihidi jeevaabo guisibatyigabaco gañiyicuihi machuta cahasutaguiisibatyigababadi iicabaco. Jaaboro muuaifaña gañiuihi, jilli nooboro: Jilli gañicafetejicuumi baavi sihidi ejevacuumi Babilonia cuumi. Jaacuumi siino ufucuro atyimeracujitihí.

22 Bu ufucuro dijihaiño arpa, bu siru, miriicuno icano guubuvusucujitihí, bu fanoodudicamaajeminaa, bu machutaaco acahasuno guubuvusucujitihí icano,

23 bu ico achicinihicano cijigaimecuno ifuvusucujitihí, bu ufucuro ivi guubuvusucujitino taabava jibaimo masino icano, dinaajeminaa sihidi ejevamo paryi jinije miyaminaaco dihapichuneri abañihicaumaño.

24 Miro tuucumifaño Moocaani ijico ijibeguehicaumo tijohoco agaño uno atymecafetehi, bu tolliro Moocaanita iicamo tijoho, bu paryi jinijehallivi agaicaauhicamo tijoho icano, nooboro.

19

1 Jaanobuunati niquejefañoti sefano sihidi miyaminaa unuunoco guubuhi:

¡Aleluya! Itaajasu, iimi, imitya icano paryi Moocanino.

2 Miro diibo imino miyaanoro emeciiboro dugaacufihí. Miro sihidi ejevamo ajevaminaago jinijeminaaco ihajevari inihininigoco, toono jaadaco acicuubo. Ijecivominaa tijohoco agaño uno jaadaco icicuubo, noomoro.

3 Jaadi siino sefano nuumo: ¡Aleluya! Diigoco ijigasuno aimuufai suufenitino aimuuj, noomoro.

4 Jaadi bu veinticuatrodimó quillahuto iicamo, bu igueenemehejedimo iicamo icano jiinijehallivi ajavucamaaiumoro Moocaani ihaivoji icagahalliri iicaaboco imuumoro neehicauhi: ¡Fine! ¡Aleluya! noomoro.

5 Jaanaaca Moocaani aivoji icagajaagoti unuunoco guubuuhi: Moocaanico mihimo paryi amihai diibo jeecivominaa, diiboco mihiguimo mequehefimo, bu munumefimo icano, noomoro.

Corderobadi Icaabo Jiibaimo Iicajino.

6 Tolliro guubuuhi sihidi miyaminaa ihiimaabadi iicano, sefano guubuvusuhi guisino uguubuvusunicibadi iicano, bu sefano sisiimi igiiriribanicibadi icano, jilli neehicauhi:

¡Aleluya! Aivojiibo Moocaani sihidi mityama iicaabo atajibacumaño.

7 Masii imono mihicamoro imo imo miicaqui. Jaamoro diiboco macahacisuqui. Miuro jino Corderobadi iicaabo taabava jiibaimo iicajino gasecui, bu mogai iicajigo imibaivucuui.

8 Jaagoco iimino gaachehu, mihinivatichehu, aricuchehufaño jihacucuumo, noonoro.

Jaano toono iimichehufaño jihacuno onoono Moocaanita iicamo mihinivatimo iicanoco eneejiruno.

9 Jaadi uco Moocaani toomominaafi nuuhi: Jinooco bu caatini: Imicani icajimo Corderobadi iicaabo taabava jiibaimo jaagovi ucuhuvamo, nooboro.

Jaadi bu uco siino nuubo: Jino Moocaani iiji aivo miyaano iicano, nooboro.

10 Jaanegui uujoho diiboguiino memuuvuui diiboco imequi. Jaarunaa uco nuubo: Tolli moonidino uujoho, bu tolliro Moocaani jeecivominaafi ijoho idiicabadiro, bu dinahabomi Jesu jibogoco suufenitimo jibeguehicamobadiro icano. Jaanegui Moocaanico diimo, nooboro.

Miuro toono Jesu jibogoco jibogomo Moocaani iimaa jibogominaa.

Eseseene Caballohalliri Icaabo.

11 Jaadi atyimeuhi niqueje faayiciniunoco. Jaanofañoti inuubo seseebe caballo. Jaabohalliri iicaubo momou Abañitaino, Miyaabo icano. Jaabo imino atajibahacaaboro miyaano iimitinoco iguinioniqui minaco eheetavefibo.

12 Jaabo aallino cijigaiguihunobadi jeevauhi, bu inigaihallivi sihidi chaahimigano icauhi, bu imomo caatiniciniuhi. Jaamomoco idiboro diibo gaajauhi.

13 Bu jaabo tijohori jeesucinichehufaño jiciniuhi. Jaabo momou Moocaani iimaa.

14 Jaabo dojicuti fuumo niqueje amocasiminaa imichehuje, mihinivatichehuje, sesechehujefaño jicucuciniimo. Jaamo bu tolliro seseefimo caballomihalliri icamo.*

15 Jaabo iijifañoti sijevaga niisuga inoociniuhi. Togari jiinijeminaaco iguinioniqui. Jaaboro tajibajiuo jigainohiri iicanicibadi. Jaaboro aamijiibo oono baacufaihuco ihiciqui itihairi iquicunicibadi. Jaaboro diitoco Moocaani imityaabo idasuno mooniji.

16 Jaabo idihallivi igaachehuti caatiniciniuno aivojito Aivojiibo, bu tajibaminaa Aivojiibo icano onoomomo.

17 Jaadi bu atyimeuhi saafi Moocaani toomominaafi nihibahalliri julleeciniiboco. Jaabo sefano coovadiivuhi paryi joomi asimi

* 19:14 Griego iijiri noono: Jaaboro diitoco iisuiibo Moocaani imityaabo sifira aivofaihuco.

niquejeguinodi agahafomoco: Masaa. Jaamoro mihigaivova ajashutino Moocaani machutajaagovi.

¹⁸ Jaamo aivojito uucunoco, amocasiminaa aivojito uucunoco, bu esefafimo uucunoco, bu caballomi uucunoco, bu diitohalliri iicahicamo uucunoco miyaamo uucunoco, bu jijovoto uucunoco bu unumefiimo uucunoco, bu equehefiimo uucunoco icano muduuva, nooboro.

¹⁹ Jaadi atyimeuhi inihicuuboco, bu tolliro jinijeminaa aivojito ihomocasinamaa igaiuumoro oono eseseene caballohalliri iicaaboma, bu diibo amocasiminaa icano imoonicasiqiu asaaumoco.

²⁰ Jaadi inihicuuboco, bu jihovo iimaaminaa icano sano agaayicuboro sisiibo. Jaabo diibo jihovo iimaaminaafi inihicuubo imegavi jabafiiranehejeque omoonihicaubo. Tonehejefenedi diibo jihovo iimaaminaafi miyaminaaco bañihicauhi oono inihicuubo oovotaco agaayicumoco, bu jaamoro diibo ijico iiumumoco icano. Jaamisico gañiubo buheemisico cijiigai jicooba azufrema ijigabafaño.

²¹ Jaanoti diitisi yoto gujenicafutuuhi oono eseseene caballohalliri iicaubo iijifañoti niisuga inoociniugari. Jaamo uucuneri paryi añimi sihidiro tuvauhi.

20

Mil Año Ticovovi Imino Iicajino.

¹ Jaanobuunati atyimeuhi Moocaani toomominaafi ihusefaño inihicuhoji llave, bu jigaiñehityigaba icanoma niquejefañoti niituboco.

² Jaaboro dragonco agaayicuboro tohiri sisiuhi. Jaaboco sñicjeo jiniimo, iji, Satanasi iicaaboco mil año ticovovi ficuubo.

³ Jaaboro diiboco inihicuhojifaño agañiuboro ihallivi maaniniuhi. Jaaboro tuhuga imega igajataco ficuuhi siino miyaminaaco bañicuutiibo iicaqui mil año ticovovi. Jaadi mil año afatyonobuunati siino sinaayucafetejiibo. Jaaruubo gueenene icajitiibo.

⁴ Jaanobuunati atyimeuhi sihidi aivoji icagano iicanoco. Jaanohalliri giciniimo itajibaqui mityaco agaayicumoco. Tolliro bu atyimeuhi johono Moocaani iijico Jesucristofañodi ijiibeguehicaunohalliti inigainoco iquitiumo jeebinoco. Jaamo diito inihicuuboco, bu ihijico icano imuutihi. Tolliro bu diibo oovotaco ficusuutimo ihimecuti, bu ihuseti icano. Jaamo ubuheeteumoro Cristoma mil año ticovovi tajiibauhi.

⁵ Jaano toono iticonio buheete iicajino. Jaanoti saatoho uchuumucuumo buheeteutihi. Jari toono mil año afatyonobuunati buheetejimo.

⁶ Imicani icamo Moocanidiro iicamo Jesu buheetebuunati iticonio buheetefañodi iicajimo. Jaamohallivi allivio guijeve imityama chahaji, ditoco cijiigaifaño agañijirunoma. Jilliro ivi Moocaani Cristo iicamisi sacerdotemitiro iicajimo. Jaamoro diiboma mil año ticovovi tajiibajimo.

⁷ Jaano toono mil año afatyonobuunati Satanasi siino sinaayucafeteji inihicuhojifañoti.

⁸ Jaadi feejiibo paryi jinijeminaaco ibañiqui. Jaaboro Magog cuumi, bu Gog cuumi icano iyotoma bañitejiibo. Jaaboro tuucumici amocasiminaa ajashutimo muuaño jiniigayihaiñobadi iicamoco igayicijiibo minaaguiiha.

⁹ Jaadi saajimo jinijejinibacidi. Jaamoro Moocanita iicacuumico, Moocaani agaiicumico, Jerusalem cuumico cabaacujimo. Jaarumohallivi Moocaani cijiigaico agalluuno paryi diitoco jigasuji.

¹⁰ Jaanoti iji diitoco abañiuboco gaññiilbo ciijigai azufrema ijigano jicoobafaño; oono iñihicuubo, bu jihovo iimaaminaafi icamisico agaññiubafaño. Jahigo idaasuno aivono moonicafetejimo fahiijivaro cuujehachuta, fucuhachuta icano.

Sihidi Ejeevano Eseseene Aivoji Icaga.

¹¹ Jaadi atyimeuhi sihidi jeevano seseene aivoji icagaco, bu togahalliri igiciniuboco icano. Jaabo imefeeneti niqueje, jiinije icano sano finiuhi atyimeratino. Jaamaño diito iicaujirumaño atyimerautihi.

¹² Jaadi atyimeuhi paryi iguijevehicaumo unumefiimo, bu equehefiimo icano sahigo Moocaani imefeenevi julleleecinimoco. Jaadi faayiciumo aameneque, tolliro bu sihaame fiivohaameque icano. Jaadi uchuumucuumo jaaducafutuuhi omoonihicaunoco toohaamejefaño iicaubadi.

¹³ Jaasumi iguijeveumo teehinofaño, bu muuaiñofoño icano buheeteuhi. Jaabadiro bu famooro iguijeveumo jeebino buheeteuhi guijeveminaa iicahicaumañoti. Jaamoco paryi jaaducafutuuhi omoonihicaunehejeque emeeñiboro.

¹⁴ Jaadi guijeve, bu guijeveminaa iicahicaumaño icano gaññicafutuuhi ciijigai jicoobafaño. Jaaba toba ciijigai jicooba allivio guijeve iicano.

¹⁵ Jahigo bu tolliro gaññicafutuumo fiivo aamefaño imomono acaatinirautimo icano.

21

Bohono Niqueje, Bu Bohono Jiinije Icano.

¹ Jaanobuunati atyimeuhi bohono niquejeque, bu bohono jiinijeque icano. Miiro iticonio niqueje, bu iticonio jiinije icano ifnicuumaño, bu tolliro muuaiño chahacuuhi icano.

² Uujoho Jua, atyimeuhi iimino cuumi, bohono Jerusale cuumi niquejefañoti Moocaani imefeeneti iniituucuumico. Jaacuumi imino imibachuciniuhi gaigo itajevaqui iimibaiquimaainicibadi.

³ Jaanaaca niquejefañoti sefano unuunoco guubuuhi: Meeci, jino Moocaani miyaminaafeeneri jisumi iicacuunoco. Jaabo diitoma icajiibo. Jaanoti diiteji diibo cuumiminaa icano. Jaabo Moocaani diitoma icaji diito Caaniti iicaqui icano.

⁴ Jaamo taafiirafaihunoco Moocaani filluji. Jaadi siino guijeve chahacuuji, bu taafiira chahacuuji, bu idaasuhica, bu aivehicano chahacuuji, eedeene achahacuujimaño, noonoro.

⁵ Jaanaaca ihaivoji icagahalliri igiciniubo nuuhi: Meeci, paryi uujoho bonehejeque eetavehi, nooboro.

Jaadi bu nuubo: Caatini, jino aivo miyahiiji; aivo miyaano iicano, nooboro.

⁶ Jaadi bu uco siino nuubo: Fine, imivocafutucuuno. Uujoho imegaooobu, bu allivioobo icano, oono A, Z icano iicabadi iicaabo. Jaabo uujoho adufirari iicaaboco pisirigai nifaihu fiivoco aacifaihuti isuuji jaadusuratino.

⁷ Bu mityano iicamo paryi toonoco gaayiciji oono caani busumijeque illi agaayicinicibadi. Jaamo Caaniji uujoho. Jaanoti diiteji taseeme icano.

⁸ Jaanoti iñihicuguehicamoco, bu imiyaaveguehaticamoco, bu fanoova imitiminaaco, bu agaicauhificamoco, bu gaigoomima imitinoono iicahicamoco, bu apichunoco ihiimaahicamoco, bu jihovo caani ijimico ejeevehicamoco, bu paryi abañifihicamoco icano gaññijimo ciijigaima azufre ijigano jicoobafaño. Jino allivio guijeve iicajino, nooboro.

Bohono Jerusale Cuumi.

⁹ Jaanaaca Moocaani toomominaafi sahuse juugahuseti miimisiici idiimo niinoono Moocaani sifira guirihillunoma iicaumoti saafi tajaa asauboro uco nuuhi: Juu disaa ico Corderobadi iicaabo taaba iicagoco ifusuqui, nooboro.

¹⁰ Jaano toono uco Moocaani Gaija ifusuunofaño atyimeuhi Moocaani toomominaafi uco caamovobai guiraabai nijequevi asatyuuboro ifusuuhi iimino cuumi sihidi ejeevacuumi, Jerusale cuumi niquejefañoti Moocaani imefeenetiniitucuumico.

¹¹ Jaacuumi seseene achiciniuhi Moocaani aricuri. Jaano ihariicu ifuvusuuhi imino guisiba aricubadi, jasje guisiba aricu imino oonogoonovi ifuvusunicibadi.

¹² Jaacuumihallidi kuhufono guisiri meegueciniuno ajashutino caamovono. Jaanoti icauno fahuseeci motihaiti mihugaaci idiino. Jaahugaje ticovovi Moocaani toomominaa saafiisa icauhi, bu jaahugajehallivi Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicumici idiino iicacuumije momono caatiniciniuhi icano.

¹³ Jaano aamijinaagocuumiti icauno mihugaaci, sahuga idiino, bu nijequenaagocuumiti icauno mihugaaci, sahuga idiino, bu sanaago gaicujaati mihugaaci, sahuga idiino, bu sinaago gaicujaati mihugaaci, sahuga idiino icano.

¹⁴ Jaano tuucuumihallidi fahuseeci motihaiti miibaaci idiino guisibaneri eetavociniuhi. Jaanohallidi imegueta icauhi. Jaabaajehallivi Corderobadi iicaabo minisuminaa momono caatiniciniuhi.

¹⁵ Jaabo Moocaani toomominaafi uuma ihimaahicaubo oro imeima icaubo tuucuumico iheevequi iguhuganoco, bu imeguetaco icano.

¹⁶ Jaacuumi tehesi sanoodinoruu, bu icarecu, bu icaamovo icano sahachutaruu. Jaacuumico Moocaani toomominaafi ihimeiri uhuuvuuno aciui, dos mil doscientos kilometrohachuta. Jaano itehesi, bu caamovi icaamovo, bu icarecu icano samañoviruu icano.

¹⁷ Jaadi bu imeguetaco uhuuvuuno icaamovo aciui sesenta y cuatro metrodino miyaminaa oovoniciyomoneri Moocaani toomominaafi uhuuvuuno.

¹⁸ Jaanaa imegueta jasje guisibaneri eetavociniuhi. Jaanoti ifaacuumiu boti orori nicuciniuhi. Jaano vidriobadi mihinivatino ifuvusuuhi.

¹⁹ Jaanoti bu imegueta tano guisibano fanoova iminoono guisibaneri imibachuciniuhi: Iticoniooba jasje guisibari imibachuciniuhi; jaano alliviooba zafiro onoono guisibari imibachuciniuhi; jaano alliviooba agata onoono guisibari imibachuciniuhi; jaano alliviooba esmeralda guisibari imibachuciniuhi;

²⁰ Jaano alliviooba onice guisibari imibachuciniuhi; jaano alliviooba coralina guisibari imibachuciniuhi; jaano alliviooba crisolito guisibari imibachuciniuhi; jaano alliviooba berilo guisibari imibachuciniuhi; jaano alliviooba topacio guisibari imibachuciniuhi; jaano alliviooba crisoprasa guisibari imibachuciniuhi; jaano alliviooba jacinto guisibari imibachuciniuhi; bu niinooba amatista guisibari imibachuciniuhi icano.

²¹ Jaanoti iguhugano docedino iicano perlanorou. Jaahugaje iticovoocivi sano perlariro eetavociniuhi. Jaanoti tuucuumifeene jiihai sano ororiro eetavociniuhi, imino vidriobadi foovono onogoonovi ifuvusuuhi.

²² Jaacuumifaño templojaco atyimeuthi Aivojibo Moocaani sihidi imityaabo, bu Corderobadi iicaabo icamisico famañovaviro tuucuumifaño mejeeciveji.

²³ Jahigo cuujeo nihiba, fucuo nihiba icano chahahi Moocaani inamecuri tuucuumico ahachicinimaño, bu Corderobadi iicaabo tuucuumico aachicinibo iicamaño icano.

²⁴ Jaacuumi sesefañodi jiiinjeminaa atajasucafutuumo igueji. Bu jiiinjeminaa aivojito tuucuumijaago imitya, iboci icanoco satyeji.

²⁵ Jaacuumi guhugano fobooçirahicajitihî tahigo fucu achahacujimaño.

²⁶ Jahigo jiiinjeminaa imityaco, ibocico icano satyeji.

²⁷ Jaanoti imihinivanoba tahigo feejitihî, bu ïdicunoonoco, bu bañfiraco icano omoonihicamo tahî feejitihî icano. Jaanoti naha idimoro Corderobadi iicaabohaame fiivohaamefaño imomono acaatinicinimo feeji.

22

¹ Jaadi bu uco ïfusuubo muuai imino infaihu fiivoco aacimuaico. Jaamuuai nifaihu jaacuhi cristalbadi icahi. Moocaani, Corderobadi iicaabo iicamisi aivoji icagati iinoociniuhi cuumifeenedi.

² Jaacuumi iicauji jiihai imiyaji guirraaji. Jaaji guiraaro tumuuaijinicidiro icaji. Jaanojinivi fiivo imohooci icahi fanaagovaacijjinivi. Jaahooci faficabavaviro ifanihibava ticovovi noova icahi fanihibavaviro. Jaahooci aamene jiiinjeminaaco itaabuqui icano.

³ Bu jahigo afajacinino chahaji. Tuucuumifaño Moocaani, Corderobadi iicaabo iicamisi aivoji icaga icaji. Jaamisico ijeeçivominaa imehicaji.

⁴ Jaamo bu diiboco faño ihimeque atyimehicaji, bu diibo momo ihimecunoti icanoma icajimo icano.

⁵ Jahigo fucu chahaji. Jaamaño tuucuumifaño iicamo siino seseque esucuujitihî çijigaimecuno seseque, bu nihiba seseque icano esucuujitihî Aivojibo Moocaani diitoco ahachicinijimaño. Jahigo diito fahiiçivaro aivojitoti icaji.

Jesuçristo Asajino Fiitçuuhi.

⁶ Jaadi bu uco siino Moocaani toomominaafi nuuhi: Jino aivo miyahiiçi. Jaanoco aivo mimiyaavogo. Diiboro Aivojibo Moocaani ihiiamaanaaco, Igaijaco aaciçibo itoomominaaifico jino galluuhi ijeeçivominaaifico ihifusuqui goovano iicajinehejeque.

⁷ Uujoho goovajino asaano, noobo Jesu. Imicani icajibo jiihaamefaño Moocaani jibogo acaatinicinino onobadi omoonibo, nooboro.

⁸ Jaabo uujoho Jua jinehejeque guubuuhî, atyimeuhî icano. Jaadi diibo Moocaani toomominaafi tonehejeque uco ïfusuuboguuiino memuçvuuhî diiboco imeequi.

⁹ Jaarunofaño uco nuubo: Tollî moonidino. Mïro uujoho Moocaani jeeçivominaafi ïbadiro, bu oono dinahabomi Moocaani iijico jiiibeguehicamobadi, bu paryi oono jihaamefaño acaatinicininoco imiyyaveguehicamobadi icano. Jaanegui Moocaanicoro dihimo, nooboro.

¹⁰ Tollïro bu uco nuubo: Jino Moocaani jibogo jihaamefaño acaatinicininoco toovono ficuudino. Mïro fiitçuujino toneheje iicano.

¹¹ Jaanegui jaafa iimitibo iimitico mooniboro icahi. Jaanoti bu ïdicuubo jaafa ihidicuunoco mooniboro icahi. Jaanoti bu iimiibo jaafa iiminoco mooniboro icahi. Jaanoti bu Moocaanidiro iicaabo diiboco jeevesutiibo iicaqui.

¹² Jiihi goovajino asaano, noobo Jesu. Jaabo uujoho sivaji paryi omoonihicaneheje jaadaco diitoco aaciçui.

¹³ Jaabo uujoho imegaoo, bu allivioobo icano, bu iticonioobo, bu niqueoobo oono A, Z icano iicabadi iicaabo, nooboro.

¹⁴ Imicani icano imifiutumoco iimitusucuumo fiivoco aacino imohoti imachuqui, bu iguhugari tuucumifaño ijicafetequi icano.

¹⁵ Jaanoti idicufimo, bu apichuco ihiimaahicamo, bu gaigooma imitinoono iicafifimo, bu sitaaco agaicaaufifimo, bu jihovo ijimico ejeecivefimo, bu paryi famooro bañifiraco iimogomoro omoonifimo icano buhigoro icaji.

¹⁶ Jaabo uujoho Jesu tatyoominaafico galluuhi paryi jinehejeque Moocaani iijanominaaco ijibeguequi. Jaabo uujoho David tyadimihai tanoobo, bu iyaachimihaoobo icano. Bu tolliro uujoho aaricuubo cuujetavio meecirigaibadi jeevahi, nooboro.

¹⁷ Jilli Moocaani Gaija, bu Corderobadi iicaabo taaba icano neehi: Disaa. Bu jaanoco muguubumo monoo: Disaa.

Bu adufrari mihicamo, mahadunoco mihimogomo masaamoro madhaduva. Jino ifinijitino fiivoco ticovono mahaciji jaadusuratino.

¹⁸ Jaabadiro bu jihaamefaño acaatinicinino Moocaani iijico paryi uguubuhicamoco jino uujoho neehi: Cajaatyohacho jihaamefaño ononehejeque janaanici ucuubaryuhachiji, bu diitohallivi Moocaani galluuji isifira idasuno omoonijinoco jihaamefaño enehicacuunoco.

¹⁹ Jaabadiro bu saatoho jihaamefaño Moocaani iiji acaatinicininoti samañooco agañihachiji, diiboco fiivo imoho noovatati icitibocoro imicumifañoti gañiji. Jihaamefaño fiivo imohohallidi, bu imicumihallidi icano fone iimaacuui.

²⁰ Jinehejeque ijibogoo bu jilli neehi: Jñhi goovajino asaano, nooboro. Jñhi. ¡Disaa, Aivojibo Jesu!

²¹ Jaafa Mohaivojibo Jesucristo paryi amahaico imino moonihi. Fine.